TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 43

98'inci Birleşim
11 Haziran 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**10**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**16**
III.- YOKLAMALAR	**97,98,137,173,186,187**
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	**33**
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	*33:37*
1.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Atatürk'ün Amasya'ya gelişinin ve Amasya Tamimi'nin 101'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	33:34
2.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Atatürk'ün Amasya'ya gelişinin ve Amasya Tamimi'nin 101'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	34:36
3.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, Aydın ilinde turizmde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	36:37

Sayfa

V.- AÇIKLAMALAR **37,46,53,56,60,64,71,96, 111,119,127,133,145,148**

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Fatih'in sembolü Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açılması gündemdeyken Sultanahmet Camisi'nin müzeye çevrilmesini söylemenin aymazlık olduğuna ilişkin açıklaması 37:38

2.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, İŞKUR tarafından uygulamaya konulan programların birçok sorunu da beraberinde getirdiğine ilişkin açıklaması 38

3.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, coronavirüs salgınınından kara yolu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ve otobüsçülerinin de ekonomik olarak etkilendiğine ilişkin açıklaması 38

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 11 Haziran Kızılayın kuruluşunun 152'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 38:39

5.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, coronavirüs salgını sebebiyle 2018 KPSS sonuçlarının geçerlilik süresinin bir yıl daha uzatılmasını talep ettiklerine ve KPSS ücretlerine bu yıl için zam yapılmaması gerektiğine ilişkin açıklaması 39

6.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, çiftçilerin yaşanılan pandemi sürecinde girdi maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle sulama birliklerine olan borçlarını ödemekte zorlandığına ilişkin açıklaması 39

7.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 10 Haziran Cengiz Aytmatov'un vefatının 12'nci, 11 Haziran Kızılayın kuruluşunun 152'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 39:40

8.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, 11 Haziran Kızılayın kuruluşunun 152'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 40

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, enflasyonla mücadelede taviz verilmeyeceğine ilişkin açıklaması 40

10.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Covid-19 sebebiyle zor durumda olan şahıs işletmelerinin pazara giriş ve pazarlamaya yönelik dijital faaliyetlerine ilişkin giderlerinin de Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanması gerektiğine ilişkin açıklaması 40

11.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, çıkarılan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'yla bekçilerin yanında olduklarına ilişkin açıklaması 41

12.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, köy statüsüne düşürülen Afyonkarahisar ili Sinanpaşa ilçesi Güney kasabasının belediyeliğinin geri verilmesi için yöre halkının kampanya başlattığına, pandemi sürecinde kapanan internet kafe işletmecilerinin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 41

Sayfa

13.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, başarmanın şartının başarılacağına inanmak olduğuna, savunma sanayisinde, sağlıkta, sporda, tarımda ve ticarette özenilen ülke durumunda bulunulduğuna ilişkin açıklaması 41

14.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Düzce ili Akçakoca, Cumayeri, Gölyaka, Yığılca ve Gümüşova ilçelerinde 18 Temmuz 2019 tarihinde yaşanan sel felaketi nedeniyle yıkılan köprülerin bir an önce tamamlanması gerektiğine ilişkin açıklaması 42

15.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, "Evde kal." çağrılarının yapıldığı 11 Marttan 31 Marta kadar geçen yirmi günde 21 kadının öldürüldüğüne, adil yargılama yapılmadığı ve katiller caydırıcı cezalar almadığı sürece kadına şiddetin artmaya devam edeceğine ilişkin açıklaması 42

16.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 10 Haziran Cengiz Aytmatov'un vefatının 12'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 42

17.- Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in, AB-Türkiye Dostluk Grubunun kuruluşunun gerçekleştirildiğine ilişkin açıklaması 42:43

18.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, AB-Türkiye Dostluk Grubunun kuruluşunun gerçekleştirildiğine ilişkin açıklaması 43

19.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Dünya Çevre Günü ile Çevre Koruma Haftası'na ilişkin açıklaması 43

20.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, termik santrallerin devreye alınması için bilimsel çalışmaların yapılıp yapılmadığını ve baca gazı emisyon ölçümlerinin neden kamuoyuyla paylaşılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 43:44

21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, TBMM Genel Sekreterliğinin bulunduğu katta görevli 1 personelde corona virüsü tespit edildiğine ve konunun hassasiyetle ele alınması gerektiğine, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle 1 Haziran itibarıyla idari izinleri kaldırılarak işbaşı yaptırılan hamile kadınların en büyük risk gruplarından birini oluşturmaları nedeniyle tekar idari izinli sayılmaları gerektiğine, Van ili Erciş ilçesi Ulupamir köyündeki HES çalışmalarının durdurulmaması hâlinde bölgedeki Kırgız Türklerinin mağduriyet yaşayacağına ilişkin açıklaması 44:45

22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Libya Hükûmeti tarafından 25 Mart 2020 tarihinde Barış Fırtınası Operasyonu'nun başlatıldığına, 2 Ocak 2020 tarihinde Libya'ya asker gönderilmesine ilişkin tezkerenin Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmesiyle hem Türkiye'nin millî çıkarları doğrultusunda adımlar atıldığına hem de bölgesel barışa katkı sağlandığına, savunma ve savaş sanayisinde gerçekleştirilen atılımların Türkiye'nin diplomatik başarısının faktörlerinden biri olduğuna ilişkin açıklaması 45:46

Sayfa

23.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, vefat eden HDP Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un kayınpederine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 46

24.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, vefat eden Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un kayınpederinin yakınlarına başsağlığı dilediklerine, açıklanan İstihdam Kalkanı Paketi'ne, Cizre, Diyarbakır, Hatay, Siirt il ve ilçelerinde pandemi sürecinde ikinci dalganın yaşandığına ve Mecliste de böyle bir riskle karşı karşıya olunduğuna, Çanakkale ilinde ruhsat süresi dolmasına rağmen altın madenciliği faaliyetlerini sürdüren Doğu Biga Madencilik'in bölgeyi terk etmemesi nedeniyle yaşanılanlar ile maden ocakları, termik santraller ve barajlarla gelen yıkımın önüne geçilip geçilmeyeceğini, sonraki kuşaklara yeni salgınlar mı bırakılacağını öğrenmek istediğine, Kırşehir Cezaevindeki mahpusların açlık grevine devam ettiğine ilişkin açıklaması 46:48

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, vefat eden HDP Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un kayınpederine Allah'tan rahmet dilediklerine, çoklu baro sistemine, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in basın sektörü çalışanlarının yıpranma payı almasına ilişkin kanun teklifinin Meclis gündemine alınması gerektiğine, toplu iş sözleşmesi yapılabilmesi için gerekli olan işkolu barajına ve süre uzatımına, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yardımcı hizmetler sınıfında görevli personelin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun Genel Kurulun 97'nci Birleşiminde Sultanahmet'in müze olarak korumaya alınması gerektiğine yönelik sözlerinin maksadını aştığına, TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un imzasını taşıyan Yassıada yargılamalarının geçersiz sayılmasını içeren yasa teklifinin siyasi parti gruplarının görüşü alınmadan Meclis Başkanlığına sunulduğuna, Başkanlık Divanının Meclise giren yayınlar konusunda hassasiyet göstermesi gerektiğine ilişkin açıklaması 48:50

26.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine, kayınpederi vefat eden HDP Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması 50:51

27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 51

28.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, kayınpederinin vefatı nedeniyle Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili

Sayfa

Hakkı Saruhan Oluç'a başsağlığı dileğinde bulunan Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğmuş'a ve siyasi parti gruplarına teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması 51:52

29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Genel Kurulun 97'nci Birleşiminde yer alan "O günün MHP milletvekilli de gitti." ifadesindeki kastının Manisa Milletvekili Erkan Akçay olmadığına ilişkin açıklaması 52

30.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Başkanlık Divanının Meclisteki coronavirüs vakalarına yönelik detaylı bilgi alarak açıklama yapması gerektiğine ilişkin açıklaması 53

31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 56

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 60

33.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 60

34.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Kütahya Milletvekili İshak Gazel'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 64

35.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 64:65

36.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 65:66

37.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 66

38.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 66:67

39.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, yoğun dolu yağışı nedeniyle zarar gören Bursa ili Keles ilçesi ile Kozağacı bölgesindeki Hereke, Çayören, Davutlar, Denizler, Durak, Issızören, Harmancıkdemirci ve Yunuslar köylerindeki çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 71:72

Sayfa

40.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Akdeniz kıyı bölgesinde yaşanılan aşırı sıcak hava nedeniyle turunçgillerde meydana gelen zararın Hükûmet tarafından karşılanması gerektiğine ilişkin açıklaması 72

41.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, Kütahya ili Domaniç ilçesinde dolu yağışı sonrası meydana gelen sel felaketiyle zor durumda kalan çiftçilere ve Domaniç Belediyesine gereken yardımın yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 72

42.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, kaliteli yasamanın katkı alarak olacağına, Rekabet Kurumunun uzmanlarının sağlık, eğitim ve ilaç alanına farklı bir bakış açısıyla bakması gerektiğine, 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne yönelik Anayasa'ya aykırılık iddialarında ısrarcı olduklarına ilişkin açıklaması 96:97

43.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 111

44.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 111:112

45.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 112:113

46.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, iktidarın kendi politikaları çerçevesinde muhalefet partilerini eleştirme hakkına sahip olduğuna, milletten gizli hiçbir şey yapmadıklarına, çözüm sürecinin amacına ve yatırımın her bölge için elzem olduğuna ilişkin açıklaması 113:114

47.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 114:115

48.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, GAP tamamlandığında 1 milyon 58 bin hektarlık arazinin sulanacağına ve 1 milyon 270 bin kişiye istihdam sağlanacağına ilişkin açıklaması 115

49.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 115

50.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği mevzuatı arasında uyumsuzluk olduğuna ilişkin açıklaması 119:120

51.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 120

Sayfa

52.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Cumhur İttifakı olarak Düzce ilinde eksiklikleri gidermek için kurumlar bazında gayret gösterdiklerine ilişkin açıklaması 120:121

53.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 121

54.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 121:122

55.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, liglerin başlamasının coronavirüs sürecinde risk olduğuna ve maçların TRT'den yayınlanmasının Covid-19'a karşı tedbir oluşturacağına ilişkin açıklaması 127

56.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, muhtarlık binalarına ait elektrik faturalarının devlet tarafından ödenerek kamu hizmeti sunan muhtarlara yeni yüklerin bindirilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması 133

57.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesindeki "her türlü" ibaresini sorunlu gördüklerine ilişkin açıklaması 145

58.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 145:146

59.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Rekabet Kurumunun bağımsız olması gerektiğine, 2018 yılında çıkarılan kanun hükmünde kararnameyle özerkliğinin ortadan kaldırıldığına ilişkin açıklaması 148

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI **46,52**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğmuş'un, Başkanlık Divanı olarak, vefat eden HDP Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un kayınpederine Allah'tan rahmet dilediklerine ilişkin konuşması 46

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğmuş'un, salgın sürecinin başladığı tarihten bu yana Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışan 10 kişide Covid-19 testinin pozitif çıktığına ilişkin açıklaması 52:53

VII.- ÖNERİLER **53,56,61,67**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ *53:55,56:60,61:63,67:71*

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve arkadaşları tarafından, ülkemizde uzun yıllardır kullanılan pestisitlerin halk sağlığı ve çevre sağlığı üzerinde yol açtığı zararların araştırılması, gıdalarda ve sularda bıraktıkları kalıntı düzeylerini tespit etmek için ne gibi çalışmalar

Sayfa

yapıldığının belirlenmesi ile insan ve çevre sağlığını korumak için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Haziran 2020 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 53:55,56:58

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, baroların ve meslek birliklerinin antidemokratik yöntemlerle hedef alınmasının araştırılması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Haziran 2020 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve arkadaşları tarafından, on sekiz yılda getirilen istihdam teşviklerinin ve ekonomik reform paketlerinin beklenen iyileşmeyi yaratmaması ve bu paketlere rağmen işsizlik oranlarındaki artışın nedenlerinin araştırılması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Haziran 2020 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 59:60,61:63,67

67:71

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **73,97,98,116,122,127, 133,137,146,148,174**

A) KANUN TEKLİFLERİ *73:96,97,98:111,116:119, 122:126,127:133,133:137, 137:145,146:148,148:173, 174:186*

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) 73:96,97,98:111,116:119, 122:126,127:133,133:137, 137:145,146:148,148:173, 174:186

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI **188**

1.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Ocak 2020 tarihi itibarıyla Kocaeli ilinde faaliyette olan ve pandemi süresince faaliyetlerini durduran esnaf ve sanatkârların sayısına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/29180) 188:198

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/29183) 199:204

Sayfa

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/29184) 205:216

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/29185) 217:223

5.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Urfa ili Siverek ilçesinde bir kişinin öldürülmesiyle ilgili soruşturma sürecine ve çeşitli iddialara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün cevabı (7/29334) 224:227

6.- Hakkâri Milletvekili Sait Dede'nin, Covid-19 salgını süresince Hakkâri ilinde bulunan esnaf ve zanaatkârlar için verilen ekonomik desteğe ve iflas eden esnaf sayısına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/29492) 228:231

7.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, koronavirüs testi pozitif çıkan sağlık çalışanlarından meslek hastalığı bildiriminde bulunanlara ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/29586) 232:233

8.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, son 10 yılda açılan boşanma davalarında dava sonunda hükmedilen yoksulluk nafakası taleplerine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün cevabı (7/29917) 234:236

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01'de açılarak beş oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğmuş, Türkiye Büyük Millet Meclisinin demokrasi karakterinin her bir milletvekili için ortak payda olduğuna, Meclis Başkan Vekili vasfıyla yürüttüğü çalışmalar esnasında demokrasinin karakterine halel getirebilecek tutum ve davranışlarından dolayı özür dilediğine ilişkin açıklamada bulundu.

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde zaman zaman şartların ağırlığından ve uzun süren müzakerelerden kaynaklı tartışmalar yaşandığına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, parti gruplarının ve milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarını Meclisin mehabetine uygun, İç Tüzük kuralları çerçevesinde götürme mecburiyetinin olduğuna, fiilî ve fiziki hadiseleri asla tasvip etmediklerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Meclis çalışmalarının topluma verilecek önemli mesajları içermesi gerektiğine ve Meclisin temel yaklaşımının demokratik politik kültürü geliştirmek olduğuna, siyasi parti gruplarının, vekillerin kötü söze ve fiziki saldırıya asla tevessül etmemeleri gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Türkiye'deki politik gelişmelerin Genel Kurul çalışmalarını etkilediğine, milletvekillerine yönelik herhangi bir fiilî müdahaleyi kabul etmediklerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, demokrasinin yüceliğinin yönetenlerin sabır ve hoşgörüsüyle doğru orantılı olduğuna, Türkiye Büyük Millet Meclisinde zıt görüşlerin tartışılmasının demokrasinin varlığına işaret ettiğine, Genel Kurulun 95'inci Birleşiminde Grup Başkan Vekili Özgür Özel'e ve İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu'na yönelik saldırıyı kınadıklarına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Adana Milletvekili Kemal Peköz, tarım üreticilerinin sorunlarına,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, Türkiye ekonomisine,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, coronavirüs salgınıyla mücadelede Kocaeli ili Büyükşehir Belediyesi ile ilçe belediyelerinin yaptığı çalışmalara,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Covid-19 salgınından etkilenen toplumsal kesimleri korumak için ekonomi yönetiminin tek formülünün borçlandırma olduğuna, 2020 bütçesinin sorunlara çözüm getirme vasfını kaybetmesi nedeniyle yeni bir bütçe planının Meclise getirilmesi gerektiğine,

Muğla Milletvekili Burak Erbay, Muğla ilinde yaşanan çöl sıcakları nedeniyle narenciye üreticilerinin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Afyonkarahisar Belediye Başkanı Mehmet Zeybek'in Afyonkarahisar ilinde asansörlerin bakım ve denetiminin Makine Mühendisleri Odasından alınmasıyla yaşanılan mağduriyetlerin giderileceğine yönelik sözünü tutmasını beklediklerine,

Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin zarar eden çiftçinin olmadığı ve hayvan ithalatını bitirmede kararlı oldukları yönündeki ifadelerine karşılık canlı hayvan ithalatının sürdürüldüğüne,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel'e yönelik saldırıyı lanetlediğine, hak, hukuk ve adalet mücadelelerini sürdüreceklerine, 2 Haziran tarihinde yaşanan dolu yağışı nedeniyle Kayseri ili Felahiye ilçesi Kuruhüyük, Darılı ve İsabey mahallelerindeki çiftçilerin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, hayvan yemi olarak kullanılmak üzere pelet ayçiçeği kabuğu ithal edileceğine, pandemi sürecinde tarım kredi kooperatiflerinin ve çiftçilerin Ziraat Bankasındaki kredilerinde herhangi bir indirimin yapılmamasının Türk tarımının gelmiş olduğu noktayı gözler önüne serdiğine,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, pandemi nedeniyle Hatay ili çiftçisinin uğradığı mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Türkiye'nin salgın sürecinde sanayisi, teknolojisi, tarımı, ticareti, hizmet altyapısı ve insani duruşuyla büyük bir devlet olduğunun tüm dünyaya gösterildiğine,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, 11 Haziran Kızılayın kuruluşunun 152'nci yıl dönümüne,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, sosyal çalışmacıların mağduriyetlerinin giderilmesi için 2018 KPSS puanlarıyla ek atamalarının yapılmasını beklediklerine,

Hatay Milletvekili Suzan Şahin, 46 ilde çöl sıcaklarından kaynaklı afetten dolayı narenciye üreticilerinin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine,

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman, ülkenin dünyayı sarsan salgında başarılı bir sınav verdiğine, Erzincan ilinde kronik hâle gelmiş sulama birliklerinin sorunlarının çözülmesine desteklerinden dolayı son Başbakan Binali Yıldırım'a, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye ve dönemin Erzincan Valisi Ali Arslantaş'a teşekkür ettiğine,

İstanbul Milletvekili Mustafa Demir, Hükûmetin yaşanan pandemi sürecinde sağlık alanında gösterdiği başarılarının yanı sıra ekonomi alanında da milletin yanında olduğuna,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir ili Mucur ilçesi Aydoğmuş, Avcı, Büyükkayapa, Kurugöl, Küçükkayapa ve Pınarkaya köylerinde yoğun dolu yağışı nedeniyle çiftçilerin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, üretenin ve tüketenin zarar ettiği sistemin değişmesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen, öğrencilerin mağduriyetlerinin önlenebilmesi için LGS ve YKS sınavlarının ileri bir tarihe ertelenmesini talep ettiklerine,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, Mardin ili Kızıltepe ve Derik ilçelerindeki elektrik kesintileri nedeniyle yaşanılan mağduriyetlerin giderilmesi için Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ve iktidara çağrıda bulunduğuna,

Hatay Milletvekili Suzan Şahin, Hatay ili Arsuz ilçesinde hastane olmaması nedeniyle yaşanılan mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğine,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, ülkenin salgınla mücadelenin yanı sıra ekonomi ve dış politikada da pek çok başarıya imza attığına,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Mersin ilinin eşsiz tabiatı, tarihî ve kültürel zenginlikleriyle önemli bir turizm merkezi olduğuna,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, pandemi sürecinde YKS sınav tarihinin öne alınmasıyla gençlerin ve ailelerinin yaşadıkları mağduriyetin önlenebilmesi için İYİ PARTİ Grubu olarak hukuki mücadele başlattıklarına, Hükûmetin ekonomi politikalarının ekonomi alanında yaşanan problemlere çare üretemediğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 10 Haziran Cengiz Aytmatov'un vefatının 12'nci yıl dönümüne, ABD'nin materyalist, Darwinist, ırkçı ve sömürgeci bakış açısının Atlantik'le sınırlı olmadığına, coronavirüsle mücadelede ABD ve Avrupa sınıfta kalırken varlığını insanımıza hizmetkâr kılan Türkiye Cumhuriyeti'yle övünülmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu'nun TÜİK'in resmî işsizlik verilerinin gerçeği yansıtmadığını gösterdiğine, işçilerin kimi yerlerde kölelik koşullarında çalıştırıldığına, Diyarbakır, Mardin ve Siirt Valilerinin merkeze çekildiğine ve kayyum olarak atanan bu valilerin yaptıklarının hesabını hukuk önünde sormaktan vazgeçmeyeceklerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Genel Kurulun 95'inci Birleşiminde yaşanılan fiziki şiddetin içinde yer almaktan üzüntü duyduğuna, kurumsal ilişkilerde empati yeteneğinin geliştirilmesinin önemli olduğuna, 15 Temmuz şehit yakınları ve gaziler için toplanan paranın amacı doğrultusunda kullanılması gerektiğine, Yassıada yargılamalarını geçersiz kılan bir kanun teklifi yerine tüm siyasi idamları geçersiz kılacak bir kararın daha anlamlı olacağına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, 15 Temmuz şehit aileleri ve gazileri için kanunların belirttiği şekilde yapılması gerekenlerin yerine getirildiğine, partilerin meşru zeminde politikalarıyla, fikirleriyle Türkiye'ye katkıda bulunabileceğine, Parlamentoda şiddetin yaşanmasını tasvip etmediklerine, eleştirilerinin milletvekillerinin şahsına değil fikirlerine yönelik olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İYİ PARTİ Grubunun, 9/6/2020 tarihinde Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, Yükseköğretim Kurumları Sınavına girecek olan gençlerimizin sınav kaygılarını en aza indirgemek için gerekli çalışmaların yapılması ve 2020 YKS tarihinin temmuz ayı sonrasına ertelenmesi kararının ivedilikle alınması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin,

HDP Grubunun, 10 Haziran 2020 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, borçlandırmaya dayalı tedbirlerin olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (7647 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 4/6/2020 tarihinde İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan ve arkadaşları tarafından, salgın sürecinde yaşamını kaybeden ve bulaşa maruz kalan sağlık çalışanlarının durumlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin (1819 sıra no.lu),

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 10 Haziran 2020 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, tekraren, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşma yaptı.

Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 174) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) görüşmeleri, Komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

İçişleri Komisyonu Başkanı Celalettin Güvenç, Genel Kurulun 95'inci Birleşiminde yaşanan olayla ilgili üzüntülerini belirtmek istediğine ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'e geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, Gaziantep ve İstanbul illerinde sağlık çalışanlarına yönelik saldırıları kınadıklarına ve gerekli cezaların uygulanmasını beklediklerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, polis memurlarına verilen 3600 ek gösterge sözünün yerine getirilmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Zeynel Emre, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, tekraren, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geçici 1'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, tekraren İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, tekraren, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Cumhuriyet Halk Partisinin milletvekilliğine Türkiye rekoru kırarak bütün üyelerinin oyuyla geldiğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin aleyhinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne katkı sunan Başkanlık Divanına, milletvekillerine ve bürokratlara teşekkür ettiklerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bekçilere hayırlı olmasını dilediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın görüşülmekte olan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Gündemde başka bir iş bulunmadığından, 11 Haziran 2020 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 01.08'de son verildi.

Nimetullah ERDOĞMUŞ
Başkan Vekili

Mustafa AÇIKGÖZ	*Rümeysa KADAK*
Nevşehir	İstanbul
Kâtip Üye	Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 159

11 Haziran 2020 Perşembe
Yazılı Soru Önergeleri

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, koronavirüs sürecinde işçilere yönelik alınan önlemlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29905) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

2.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, mevsimlik tarım işçilerinin koronavirüs salgınından korunması adına alınan önlemlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29906) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

3.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Suriyeli göçmenlerin sınava girmeden kamu kurumlarında istihdam edildiği iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29907) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında sözleşmeli olarak atanan kişiler ile halihazırda sözleşmeli olarak çalışan kişilerin taban ve tavan ücretlerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29908) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

5.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, mülteci ve göçmenlerin Covid-19 salgınından korunması için alınan önlemlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29909) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

6.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Diyanet İşleri Başkanlığının Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Projesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29910) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

7.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, 15 Ağustos 2019 tarihli ve 1463 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile özelleştirme kapsamına alınan taşınmazlara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29911) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

8.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir iline yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29912) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

9.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, yerel basın organlarının sorunlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29913) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

10.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, uzaktan öğretim uygulama ve araştırma merkezi bulunan ve bulunmayan üniversitelerin sayısı ile herkesin uzaktan eğitime erişebilmesi için alınacak önlemlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29914) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

11.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, camilerde kullanılan merkezi sistem uygulamasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/29915) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

12.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, elektronik kelepçe uygulamasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29916) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

13.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, son 10 yılda açılan boşanma davalarında dava sonunda hükmedilen yoksulluk nafakası taleplerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29917) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

14.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, cezaevlerinde görüntülü görüşme olanağı sağlanmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29918) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir belediye başkanının A Milli Kadın Voleybol takımının oyuncularına yönelik sözlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29919) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlık bünyesinde çalışan öğretmenlerin haklarının MEB'de çalışan öğretmenlerle aynı olup olmadığına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29920) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

17.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, infaz koruma memurlarının özlük haklarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29921) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

18.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, 24 Mayıs 2020 tarihinde Sivas E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hayatını kaybeden bir mahkuma ve mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29922) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın atama tebligatlarını tamamlayamaması nedeniyle mükerrer atama yapıldığı iddiasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29923) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Covid-19 salgını nedeniyle işçilere yönelik alınan önlemlere ve kadro taleplerine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29924) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

21.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de Bakanlığa bağlı huzurevi açma projesi olup olmadığına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29925) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

22.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de mevsimlik işçi olarak çalışan kişilerin durumuna ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29926) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

23.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, hasta ve yaşlı bakıcısı yetiştirme yönünde bir proje olup olmadığına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29927) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

24.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Gebze Huzurevi Projesinin akıbetine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29928) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

25.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, koronavirüs salgını nedeniyle Muğla ilinde verilen ekonomik desteğe ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29929) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

26.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Toplum Yararına Programlar kapsamında çalışan işçilerin kadroya geçirilmesi önerisine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29930) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

27.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden işçi sayısı ile salgın nedeniyle alınan önlemlere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29931) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

28.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, genç işsizliğinin önüne geçmek için yürütülen çalışmalara ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29932) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

29.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, genç işsizliğinin önlenmesi amacıyla alınması gereken tedbirlere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29933) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

30.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 10 Mart-27 Mayıs 2020 tarihleri arasında işten çıkartılan işçilere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29934) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

31.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, engelli bireylerin istihdamında gözetilen kotaya uymayan kamu kurumlarına yaptırım uygulanması önerisine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29935) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

32.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında çalışmakta olup kadro verilmeyen taşeron işçilere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29936) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

33.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, emzirme odası ve kreş açma yükümlülüğüne uymayan iş yerlerinin denetlenmesine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29937) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

34.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, tekstil sektöründeki istihdam koşullarına ve kapanan tekstil atölyelerine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29938) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

35.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, kadın istihdamının artırılması çalışmalarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29939) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

36.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, kadın cinayetleriyle ilgili bazı verilere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29940) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

37.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, işitme engelli bireylerin adalet mekanizmasına ve bu kapsamdaki tercüme hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması amacıyla yapılacak çalışmalara ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29941) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

38.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ilinde 11 Mart-17 Nisan 2020 tarihleri arasında işten çıkarılan vatandaşlara ve açıklanan destek paketlerine dair bazı verilere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29942) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

39.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Mart 2020 tarihi itibarıyla İşsizlik Fonunda biriken ve Fondan harcanan para tutarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29943) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

40.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesine ait bir şirketin çalışanları için kısa çalışma ödeneğine başvurmasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29944) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

41.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 17 Nisan - 1 Haziran 2020 tarihleri arasında çalıştıkları işlerden istifa eden kişiler ile aldıkları kıdem tazminatlarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29945) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

42.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, 2016 yılından itibaren yapılan asgari ücret destek verilerine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29946) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

43.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, geçim sıkıntısı nedeniyle intihar ettiği iddia edilen bir kişinin ölümüyle ilgili yapılan bir açıklamaya ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29947) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

44.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bunalıma girerek intihar ettiği iddia edilen bir vatandaşa ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29948) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

45.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bankaya olan borcundan dolayı intihar ettiği iddia edilen bir vatandaşa ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29949) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

46.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'un Sultanbeyli ilçesinde bir inşaatta yaşanan iş kazasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29950) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

47.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, maddi sıkıntılarından dolayı intihar ettiği iddia edilen bir vatandaşa ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29951) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

48.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, koronavirüs salgını nedeniyle 3 ay işten çıkarmanın yasaklanmasına ve bazı vatandaşların ödemelerinin 3 ay ertelenmesi önerisine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29952) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

49.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir'in Efes ilçesinde yapılması planlanan jeotermal enerji santraline ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29953) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

50.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2014-2020 yılları arasında yapılan çöp, hurda ve katı atık ithalatına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29954) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

51.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Aydın ilindeki madencilik faaliyetlerinin olumsuz etkilerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29955) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

52.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Bakanlık tarafından yürütülen çevresel etki analizi projesi devam ederken Aydın'ın bazı ilçelerinde yeni jeotermal tesisler için ihaleye çıkılmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29956) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

53.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, jeotermal enerji santrallerinin Büyük Menderes Havzasına etkilerinin araştırılmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29957) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

54.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 2019 yılında oluşan atık miktarı ile atıkların ne kadarının geri dönüştürülerek yeniden üretime kazandırıldığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29958) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

55.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde etkili olan şiddetli rüzgar nedeniyle zarar gören yerleşim yerlerinin zararlarının giderilmesi talebine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29959) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

56.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 10 Mart-29 Mayıs 2020 tarihleri arasında Bakanlıkça yapılan ihalelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29960) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

57.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesine ait bir şirketin çalışanları için kısa çalışma ödeneğine başvurmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29961) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

58.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından alınan üç ay süreyle sayaç okumama kararı nedeniyle mağdur olan kişilere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29962) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

59.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Artvin'in Arhavi ilçesinde yapımı devam eden HES inşaatında nihai ÇED raporundaki taahhütlere uyulmadığı iddiasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29963) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

60.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, İdlib'deki durum hakkında yaptığı bir açıklamaya ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29964) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

61.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Suriye'de terör örgütlerine destek verdiği bilinen devletlerin isimlerinin kamuoyu ile paylaşılmasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29965) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

62.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Arhavi ilçesinde bulunan Kamilet Vadisi üzerindeki HES projelerinin çevreye etkisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29966) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

63.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, çiftçilerin borçlarına karşılık DEDAŞ tarafından ÇKS hesaplarına bloke konulduğu iddialarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29967) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

64.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bakanlığın ve Bakanlığa bağlı genel müdürlüklerin hizmet aldığı danışmanlık şirketlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29968) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

65.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ilinde bulunan Yenişehir ve İznik Gölü sınırları çevresinde yürütülen madencilik çalışmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29969) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

66.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, öğrenim kredisini ödemekte güçlük çeken kişilere kolaylık sağlanmasına yönelik çalışmalara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29970) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

67.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, koronavirüs salgını nedeniyle 3 ay işten çıkarmanın yasaklanmasına ve bazı vatandaşların ödemelerinin 3 ay ertelenmesi önerisine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29971) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

68.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen eşya piyangosunun yapılma usulüne ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29972) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

69.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, Tunceli'nin Ovacık ilçesinde bulunan bir arazinin yatırım projesi kapsamında bir firmaya tahsis edildiği iddiasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29973) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

70.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2017-2020 döneminde kamu özel iş birliği projeleri için yapılan ödemeler ile bu kapsamda firmalar ile yapılan sözleşmelere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29974) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

71.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Kredi Garanti Fonu kefaletli işe devam desteği kapsamında İzmir ilinden yapılan başvurulara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29975) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

72.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, salgın döneminde yapılan bütçe harcamalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29976) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

73.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, koronavirüs salgını nedeniyle serbest muhasebeci ve mali müşavirler ile yeminli mali müşavirler hakkında alınan tedbirlere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29977) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

74.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, engelli kişilerin bireysel araç alımlarında uygulanan katma değer vergisinin alınma nedenine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29978) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

75.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bankaya olan borcundan dolayı intihar ettiği iddia edilen bir vatandaşa ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29979) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

76.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, banka promosyonu alan emeklilere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29980) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

77.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2018-2020 yılları arasında ehliyetine el konulan kişilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29981) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

78.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, kolluk güçlerince denetlenen sahte maske üretimlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29982) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

79.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2020 yılında göçmenlerle ilgili sosyal uyum programlarının daha yaygın ve etkin hale getirilmesi için yapılacak çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29983) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

80.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, düzensiz göçmenlerin Ege Denizi'ne çıkışının engellenmesine yönelik acil eylem planına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29984) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

81.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, mülteci ve göçmenlerin Covid-19 salgınından korunması için alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29985) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

82.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, askıda patates gibi uygulamalarla patatesin halka ulaştırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29986) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

83.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, koruma tahsis edilen siyasi parti il ve ilçe başkanlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29987) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

84.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Covid-19 kapsamında emniyet personeline maddi destek verilmesi önerisine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29988) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

85.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, ülkemizde bulunan göçmenler ile geri gönderim merkezlerindeki uygulamalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29989) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

86.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, çarşı ve mahalle bekçisi istihdamına ve bekçilerin yetkilerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29990) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

87.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Van Büyükşehir Belediyesinde taşeron firma aracılığıyla çalışıp kadroya alınmayan kişilere ve ilgili sürece ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29991) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

88.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir belediye başkanının A Milli Kadın Voleybol takımının oyuncularına yönelik sözlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29992) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

89.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, koronavirüs nedeniyle 10-12 Nisan 2020 tarihlerinde uygulanan sokağa çıkma yasağına ve sahra hastaneleri yapımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29993) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

90.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, geçim sıkıntısı nedeniyle intihar ettiği iddia edilen bir kişinin ölümüyle ilgili yapılan bir açıklamaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29994) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

91.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'un Sultanbeyli ilçesinde bir inşaatta yaşanan iş kazasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29995) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

92.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bunalıma girerek intihar ettiği iddia edilen bir vatandaşa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29996) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

93.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, maddi sıkıntılarından dolayı intihar ettiği iddia edilen bir vatandaşa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29997) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

94.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 65 yaş üstü vatandaşlara kolonya ve maske dağıtımı uygulamasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29998) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

95.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Covid-19 pandemisi nedeniyle turizm tesislerini kullanan kişilere yönelik sağlık temelli izleme yapılması önerisine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/29999) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

96.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Covid-19 pandemisi nedeniyle kongre turizminde alınması gereken önlemlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30000) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

97.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Covid-19 pandemisinin kongre turizmine etkisine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30001) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

98.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak ilinde bulunan ve tarihi değeri olan bir rölyefin tahrip edilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30002) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

99.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 23 Ocak 2019 tarihinden itibaren yapılan RTÜK incelemelerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30003) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

100.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2020 yılı Yükseköğretime Geçiş Sınavının yapılacağı ilçe merkezlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30004) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

101.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, engelli kadrolarının artırılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30005) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

102.-Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van ilinde askerlik görevini yapmakta olan bir kişinin yaşamını yitirmesine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30006) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

103.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, askerlik görevini ifa ederken hayatını kaybeden bir kişinin ölüm nedeninin araştırılmasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30007) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

104.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, koronavirüs salgını nedeniyle sağlık personeline verilen ek ödemeye ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30008) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

105.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, SMA Tip-2 ve Tip-3 hastalarının ilacının uygulandığı hastane sayısının bazı il ve bölgelerde yetersiz olmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30009) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

106.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, MHRS sistemi ile son bir yılda gerçekleştirilen muayene verilerine ve sistem ile doktor performansı arasındaki bağlantıya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30010) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

107.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Bakanlıkça sağlık çalışanlarına yapılan ek ödemelerin tutarlarında oluşan farklılığa ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30011) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

108.-Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla ilindeki koronavirüs salgını verilerine ve alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30012) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

109.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Covid-19 salgını ile mücadele eden aile sağlığı merkezi çalışanlarına ve pandemi sürecinde ek ödeme yapılması önerisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30013) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

110.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, ülkemizde görülen koronavirüs vaka sayısı, bu vakaların illere göre dağılımı ile koronavirüs nedeniyle yaşamını yitiren kişilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30014) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

111.-Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, Covid-19 testi pozitif çıkan sağlık çalışanları için meslek hastalığı bildiriminde bulunulup bulunulmadığına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30015) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

112.-Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, mülteci ve göçmenlerin Covid-19 salgınından korunması için alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30016) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

113.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsünün yeniden aktif hale getirilmesine yönelik bir çalışma olup olmadığına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30017) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

114.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, hemşire atamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30018) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

115.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, hemşirelere 3600 ek gösterge verilmesi talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30019) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

116.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Mersin ilinde koronavirüs salgınından yaşamını yitiren, tedavisi devam eden ve iyileşen kişi sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30020) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

117.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 10 Mart 2020 tarihinden bu yana Ardahan ilinde tespit edilen koronavirüs vakalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30021) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

118.-Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, geçmişte mütevelli heyeti başkanlığını yaptığı özel hastanenin hissedar yapısına ve kamu bankalarına borcuna ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30022) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

119.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Covid-19 salgınının epidemiyolojisine dair verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30023) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

120.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, kuaför ve berberleri denetleyen bir doktorun koronavirüs testinin pozitif çıkmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30024) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

121.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, bazı illerde şehir hastanesi açılmasının ardından bu illerdeki devlet hastanelerinin kapatılmasına ve kapatılan hastanelerin hasta, yatak ve yoğun bakım kapasitelerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30025) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

122.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Covid-19 kapsamında önlemlerin gevşetilmesi konusunda alınan kararlara ve hastalık tanısı doğrulanmış vakalara dair çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30026) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

123.-Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Covid-19 salgını sonrasında geçilen normalleşme sürecine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30027) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

124.-Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Türkiye genelinde görev yapan halk sağlığı uzmanlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30028) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

125.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Covid-19 salgını nedeniyle aile hekimlerinin maaşlarından kesinti yapıldığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30029) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

126.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, koronavirüs salgını nedeniyle risk grubunda bulunan ve özel tedaviye gereksinim duyan kişilerin muayene süreçlerinin işleyişlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30030) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

127.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, koronavirüs salgını sürecinde ek ödemelerden yararlanamayan asistan hekimler ile asistanlık süresini dolduran hekimlerin uzmanlık sınavlarının yapılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30031) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

128.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, koronavirüs nedeniyle 10-12 Nisan 2020 tarihlerinde uygulanan sokağa çıkma yasağına ve sahra hastaneleri yapımına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30032) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

129.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Covid-19 salgını süresince sağlık çalışanlarına yapılan ödemelere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30033) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

130.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın KPSS ile yaptığı alımlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30034) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

131.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın koronavirüsle ilgili günlük paylaştığı verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30035) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

132.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de bulunan KOBİ'lerin borçlarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30036) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

133.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Covid-19 pandemisi nedeniyle KOBİ'lere sağlanan desteklere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30037) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

134.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, sanayi üretimindeki daralmanın telafi edilmesine yönelik alınacak önlemlere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30038) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

135.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Kredi Garanti Fonu kefaletli işe devam desteği kapsamında İzmir ilinden yapılan başvurulara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30039) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

136.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Covid-19 pandemisinin sanayi sektörüne etkisine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30040) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

137.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2006 yılında Ermenistan ve Gürcistan'a yapılan hububat satışından doğan alacağın tahsil edilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30041) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

138.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, süne ile mücadelede çiftçilere destek verilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30042) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

139.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Covid-19 salgını nedeniyle topraklarını ekememiş çiftçilere verilen desteklere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30043) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

140.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Covid-19 salgını nedeniyle İzmir ilinde topraklarını ekememiş çiftçilere verilen desteklere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30044) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

141.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir ilinde bulunan tarıma dayalı ihtisas sanayi bölgelerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30045) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

142.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir ilinde bulunan yangın söndürme helikopterlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30046) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

143.-Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, Tunceli'nin Ovacık ilçesinde yapılan veya yapılması planlanan yatırım projelerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30047) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

144.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Gediz Nehri'ndeki kirlilikle mücadeleye ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30048) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

145.-İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2015-2019 yılları arasında çıkan orman yangınlarına ve 2020 yılı için alınan tedbirlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30049) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

146.-Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Bakanlığın sözleşmeli personel atamalarında halihazırda kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanların hariç tutulmasının gerekçesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30050) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

147.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, ikinci ürün yetiştirecek çiftçilere destekleme ödemesi yapılıp yapılmayacağına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30051) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

148.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Bakanlık ile yabancı menşeli bir vakıf arasında iş birliği protokolü yapılıp yapılmadığına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30052) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

149.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, patates üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30053) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

150.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, patates üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30054) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

151.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, gençlerin tarım sektörüne yönlendirilmesi amacıyla yapılması gereken çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30055) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

152.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa ilinin Bozova ve Karaköprü ilçelerinde fıstık üretimi yapan çiftçilerin sağanak ve dolu yağışından olumsuz etkilenmelerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30056) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

153.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, sözleşmeli personel atamalarında kamu çalışanlarının hariç tutulmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30057) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

154.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Arhavi ilçesinde yapımı devam eden hidroelektrik santrali inşaatının incelenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30058) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

155.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, çay üretimindeki kota uygulamasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30059) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

156.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, hava değişkenliğinden olumsuz etkilenen çiftçilerin mağdur olmaması için Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30060) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

157.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Burdur ilindeki olumsuz hava koşullarından etkilenen mısır üreticilerine yönelik Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30061) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

158.-Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlık'ın, Şanlıurfa ilinde yaşanan sağanak yağış ve dolu sebebiyle zarar gören tarım arazilerine ve konuyla ilgili çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30062) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

159.-Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, pamuk üretimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30063) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

160.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Covid-19 salgınının ekonomik etkilerini azaltmak için tarımsal girdi maliyet kalemlerinde destek verilmesi önerisine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30064) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

161.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Adana ilindeki kötü hava koşullarından dolayı zarar eden narenciye üreticisinin desteklenmesi için Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30065) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.05.2020)

162.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2020 yılları arasında kaçak avlanan inci kefaline ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30066) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

163.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, afetlerden etkilenen çiftçiler için yapılacak olan desteklere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30067) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

164.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, çiftçilere verilen kredi faiz oranlarına ve çiftçilerin bankalara, Tarım Kredi Kooperatiflerine ve elektrik şirketlerine olan borçlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30068) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

165.-Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Çukurova'daki kötü hava koşullarından olumsuz etkilenen narenciye üreticilerinin zararlarının karşılanması için Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30069) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

166.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ilinde bulunan Yenişehir ve İznik Gölü sınırları çevresinde yürütülen madencilik çalışmalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30070) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

167.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Covid-19 salgını nedeniyle KOBİ'lere destek olan e-ticaret sitelerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30071) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

168.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, tarım ürünleri karşılığında yapılan yatırımlara ve satın alınan taşınmazlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30072) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

169.-Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Mersin ilinde koronavirüs nedeniyle iş yerlerini kapatan ve iflas eden esnaflara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30073) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

170.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 10 Mart-27 Mayıs 2020 tarihleri arasında iflas eden ticari işletmelere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30074) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

171.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hatalı üretilen takograf cihazlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30075) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.05.2020)

172.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, koronavirüs salgınından ekonomik olarak olumsuz etkilenen şehirler arası otobüs işletmelerine destek verilmesi önerisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30076) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

173.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, koronavirüs salgınından ekonomik olarak olumsuz etkilenen havacılık sektörüne destek verilmesi önerisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30077) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2020)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri
Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, 1 Nisan 2020 tarihi itibarıyla Cumhurbaşkanlığının kullanımı için sürmekte olan inşaat projelerine ve bu projelerde çalışan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29078)

Adalet Bakanlığı

2.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, bir haber sitesine getirilen erişim engeline ve tutuklu gazetecilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29090)

3.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuyla ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29091)

4.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, çocuk cezaevlerinde koronavirüse karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29092)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir 3 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu hakkındaki bazı iddialar ile kurumda Covid-19 testi yapılan kişilere ve karantina uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29093)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri Bünyan Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun bazı iddialarına ve kurumda koronavirüse karşı alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29094)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri 7 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir kişinin Covid-19 teşhisi aldığı iddiası ile kurumda Covid-19 testi yapılan kişilere ve karantina uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29095)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Aksaray T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen yemek ve kantin sorunları ile kurumda Covid-19 testi yapılan kişilere ve karantina uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29096)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzurum H Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen yemek sorunu ile kurumda Covid-19 testi yapılan kişilere ve karantina uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29097)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri 9 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumu hakkındaki bazı iddialar ile kurumda Covid-19 testi yapılan kişilere ve karantina uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29098)

11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Yozgat E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu hakkındaki bazı iddialar ile kurumda Covid-19 testi yapılan kişilere ve karantina uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29099)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

12.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, kayıt dışı istihdama ilişkin yazılı soru önergesi (7/29100)

13.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, koronavirüs salgını sürecinde açık olan işyerlerinin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29101)

14.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, koronavirüs salgını süresince çalışan kamu personeline ve alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29102)

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bünyesinde alt işveren usulüyle çalışan kişilerin kadroya alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29103)

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, staj ve çıraklık süresince yapılan sigortanın SSK giriş tarihi olarak esas alınması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29104)

17.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk işçilere dair bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29105)

18.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 11 Mart 2020 tarihinden sonra işsiz kalan, ücretsiz izine çıkarılan kişilerin ücretlerinin en az asgari ücret düzeyinde olmak üzere kısa çalışma ödeneğinde öngörülen miktara çıkarılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29106)

19.- Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, koronavirüs salgını süresince basit usul vergi mükelleflerine verilecek ekonomik desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29107)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019/6 atamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29108)

21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 45/a (3+1) sözleşmeli olarak atanan sağlık personelinin tayin hakkına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29109)

22.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, 2020 yılı Mart ve Nisan aylarında yapılan işsizlik maaşı başvurularına ve yapılan ödemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29110)

23.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Kahramanmaraş ilinde son 5 yılda inşaat sektöründe yaşanan iş kazalarına ve sonuçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29111)

24.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, huzurevlerinde yaşanan koronavirüs vakalarına ve alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29112)

25.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, öğrenci taşımacılığı yapan esnafın pandemi süresince ekonomik olarak desteklenmesine dair bir çalışma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29113)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

26.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara ili Beypazarı ilçesine yapılması planlanan kalker ocağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29114)

27.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kağıt ve plastik toplayan çocuklara ve bu konuda yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29115)

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'de faaliyet gösteren lunaparklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29116)

29.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'de bulunan baraj ve göletlerle ilgili bazı verilere ve bazı barajlarla ilgili alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29117)

Dışişleri Bakanlığı

30.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Batı Trakya bölgesinde yaşayan Türklerin Ramazan ayında yaşadıkları bazı sorunlara ve Bakanlığın bu konuda bir çalışma yapıp yapmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29118)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Erzincan ilinde borçları nedeniyle suları kesik olan çiftçilerin sularının açılması ve borçlarının hasat dönemine ötelenmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29119)

32.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2019-2020 yıllarında yapılan ham petrol ve petrol ürünleri ithalatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29120)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

33.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, döviz garantili Hazine ödemelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29121)

34.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 2019 yılı başta olmak üzere merkezi yönetim bütçesinden dernek, birlik, kurum ve kuruluşlara yapılan cari ödemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29122)

35.- Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, koronavirüs salgını süresince basit usul vergi mükelleflerine verilecek ekonomik desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29123)

36.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, üniversite hastanelerindeki sağlık çalışanlarının döner sermaye ücretlerini alamadığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29124)

37.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, otobüs ve dolmuş işletmecisi esnafa pandemi sürecinde destek verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29125)

38.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, pandemi sürecinde esnafa sağlanan kredi desteğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29126)

İçişleri Bakanlığı

39.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, 2019 yılında yapılan çarşı ve mahalle bekçiliği alımlarında yedeklerde yer alan kişilere yönelik ek kontenjan açılıp açılmayacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29127)

40.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, koronavirüs salgını nedeniyle bir ay ertelenen adli kontrol uygulaması kapsamındaki imza atma yükümlülüğüyle ilgili süre uzatımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29128)

41.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, mülteci kamplarında alt işveren aracılığıyla çalışıp kadroya geçirilen kişilere asgari ücret tutarında maaş verildiği ve kadrolu personelin diğer haklarından yararlandırılmadığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29129)

42.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, koronavirüs tedbirleri sonucu köylerine ve çiftliklerine dönmekte sorun yaşayan çiftçilere ve aile üyelerine kolaylık sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29130)

43.- Muş Milletvekili Mensur Işık'ın, Muş ilinde koronavirüs salgını nedeniyle yapılan sosyal yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29131)

44.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa ilinin Bozova ilçesinde bozulan yollara ve su kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29132)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

45.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, tiyatro işletmelerine yönelik ekonomik destek önerilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29133)

46.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, erken rezervasyon ve avans geri ödeme kredisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29134)

47.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, başta Kuşadası ve Didim'de olmak üzere turizm sektörünü korumak için alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29135)

48.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, tiyatro işletmelerine yönelik ekonomik destek önerilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29136)

Milli Eğitim Bakanlığı

49.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, pandemi süresinde üniversitelerin vermiş olduğu uzaktan eğitim programlarına ve yeterli teknolojik imkanı olmayan öğrencilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29137)

50.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020-2021 öğretim dönemi için planlanan bir öğrenci affı olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29138)

51.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Covid-19 salgını sonrasında okullarda sağlık personeli görevlendirilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29139)

52.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, PIKTES kapsamında çalışan öğretmenlerin kadroya alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29140)

53.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, okulların açılış tarihine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29141)

54.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, 18 Mart 2020 tarihinde ataması yapılan ancak göreve başlatılmayan öğretmenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29142)

55.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 13 Nisan 2020 tarihinden itibaren EBA üzerinden canlı derslere katılıma ilişkin yazılı soru önergesi (7/29143)

56.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, YKS tarihinin 27-28 Haziran 2020 olarak belirlenmesine ve öğrencilerin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29144)

57.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, özel eğitim kurumlarında çalışan ve pandemi sürecinde işsiz kalan ya da maaşını tam alamayan öğretmenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29145)

58.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, 2020 yılı Mart ayında ataması yapılan öğretmenlerin göreve başlama süreçlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29146)

59.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, salgın döneminde hizmet alınmamasına rağmen vatandaşların özel eğitim kurumlarına yapmış olduğu ödemelere ve bu konuda Bakanlığın bir çalışma yapıp yapmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29147)

60.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Ankara'da bulunan bir vakıf üniversitesinin online sınav uygulamasında öğrencilerin özel hayatının gizliliğini ihlal ettiği iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29148)

61.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Türkiye'de 2019 yılında bilimsel dergilerde yayımlanan bilimsel araştırmalara dair verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29149)

Milli Savunma Bakanlığı

62.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 7179 sayılı Askeralma Kanunu'nda değişiklik yapılması önerisine ve yoklama kaçağı durumundaki gençlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29150)

Sağlık Bakanlığı

63.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, İstanbul ilinde bulunan 70.Yıl Fizik Tedavi Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesinin pandemi sürecinde hizmete açılıp açılmayacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29151)

64.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, sağlık personeline verilecek ek ödemeleri iyileştirme amacını taşıyan düzenlemeden tüm sağlık çalışanlarının yararlanamamasının yarattığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/29152)

65.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ameliyat teknikerlerinin görev tanımlarının ilgili mevzuatta değiştirilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29153)

66.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, atama bekleyen sağlık görevlilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29154)

67.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, koronavirüs hastalarına dair verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29155)

68.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sağlıkçılara sınavsız unvan hakkı verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29156)

69.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, odyometri personeline ve odyometri sertifika programına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29157)

70.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, bir profesörün aşı çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29158)

71.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, hijyen eğitimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29159)

Tarım ve Orman Bakanlığı

72.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 5 yılda Tarım Kredi Kooperatiflerine borcu bulunan ve hazine arazilerine ekim yapan çiftçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29164)

73.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizdeki muz üretimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29166)

74.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yaban domuzları tarafından zarar gören tarım arazilerine ve üreticiye bu konuda verilen bir destek olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29167)

75.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Uzman Eller Projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29168)

76.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 5 yılda gerçekleşen orman yangınlarına ve orman amenajman planlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29169)

77.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Mısır'dan patates ithalatı yapılmasına ve Niğde'de patates depolarında bulunan patateslerin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29170)

78.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir Süleyman Önder Kışlasında bulunan bir içme suyu kuyusuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/29171)

79.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, et fiyatlarındaki artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/29172)

80.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Türkiye'deki patates üretimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29173)

81.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, tarımsal üretime açılan hazine arazilerine ve buralarda üretim yapacak çiftçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29174)

82.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin ilinde 1-2 Mayıs 2020 tarihinde gerçekleşen dolu ve su baskınından etkilenen çiftçilere ve zararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29176)

83.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, veteriner hekim istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29177)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

84.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Atatürk Havalimanı'nda inşaatı süren pandemi hastanesinin konumlandırıldığı yer dolayısıyla pistlerin kullanılamaz hale geldiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29181)

85.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Çukurova Bölgesel Havalimanı Projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29182)

11 Haziran 2020 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.02
BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır.

Görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz veriyorum.

Gündem dışı ilk söz, Atatürk'ün Amasya'ya gelişinin ve Amasya Tamimi'nin 101'inci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'e aittir.

Buyurunuz Sayın Tuncer. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Atatürk'ün Amasya'ya gelişinin ve Amasya Tamimi'nin 101'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İstanbul Milletvekilimiz Enis Berberoğlu'nun milletvekilliği, Anayasa'ya ve hukukun evrensel kurallarına göre, haksız olarak düşürülmüş, millet iradesi yok sayılmış ve telafisi imkânsız zararlara yol açacak bir durum yaratılmıştır. Enis Berberoğlu'nun milletvekilliğinin düşürülmesi, içinde yaşadığımız 20 Temmuz sivil darbe sürecinin bir sonucudur. Bizler adaleti, hakkı ve hukuku sağlamak için demokrasi mücadelemize yılmadan devam edeceğiz.

Yarın 12 Haziran. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya'ya gelişinin ve cumhuriyetimizin temellerinin atıldığı günün 101'inci yılı. Amasyalılar olarak bugünü büyük bir coşkuyla ve sevgiyle on gün boyunca kutlayacağız.

12-22 Haziran tarihi sadece Amasya için değil Türkiye için de en önemli tarihlerden biridir. Yeni kurulacak devletin müjdesinin verildiği ve şeklinin söylendiği gündür. Bu müjdenin Amasya'dan verilmesi ise tüm Amasyalılar için gurur verici ve övünç doludur.

Değerli milletvekilleri, Mustafa Kemal Atatürk Nutuk'ta günün koşullarını ve Osmanlı Devleti'nin son durumunu şu şekilde özetlemiştir: "Efendiler, bu vaziyet karşısında bir tek karar vardı. O da hâkimiyeti milliyeye müstenit, bilakayduşart müstakil yeni bir Türk devleti tesis etmek." Tatbikatına başladığımız karar bu karar olmuştur. O dönemde ülkenin durumunu çok iyi tahlil eden Mustafa Kemal Atatürk, mevcut durumdan çıkışın yolunun yeni ve bağımsız bir devlet olduğunu ve bu devletin temelini de millî egemenlik ilkesinin oluşturacağını kafasına koyduktan sonra Samsun'a doğru yola çıkmış, sonrasında Havza ve devamında, 12 Haziran'da Amasya'ya gelmiştir. Amasya'da on gün kalan Mustafa Kemal 21 Haziran akşamı arkadaşlarıyla Topçu Kışlası'nda toplanmış ve sabaha kadar süren toplantı sonrasında, tarihe altın harflerle yazılan Amasya Tamimi okunmuştur.

Amasya Tamimi bir kurtuluş ve kuruluş belgesidir. "Vatanın tamamı, milletin istiklali tehlikededir. Hükûmet merkezi itilaf devletlerinin etkisi ve denetimi altında bulunduğundan sahip olduğu sorumluluğun gereklerini yerine getirememektedir. Bu durum, milletimizi adı var, kendi yok durumuna düşürüyor. Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." Amasya Tamimi'nin özeti budur.

(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, 101'inci yılında Amasya Tamimi'ni çok iyi anlamalı ve kendimize rehber edinmeliyiz. Özellikle ülkeyi yönetenler bu belgeyi ezberlemeli ve özümsemelidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin dış ve iç politikası belirlenirken bu tamim içeriği rehber olarak alınmalıdır. Hele devlet yönetiminde "egemenliğin kayıtsız, şartsız millette olduğu" ilkesi asla vazgeçilmeyecek veya tırpanlanmayacak şekilde kayıtsız ve şartsız korunmak zorundadır. Aslında bu ilkeyi en iyi korumanın yolu ise 16 Nisan referandumuyla geçilen tek adam rejiminden derhâl vazgeçmekten ve eksikleri giderilmiş güçlü parlamenter rejime tekrar dönmekten geçmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Amasya Tamimi'nin 101'inci yılında bir türlü bitmeyen Amasya projelerimizden de bahsetmek isterim. Aydınca köyümüzün kuzeyine Aydınca Barajı yapılması kararı alındı ve bu karar doğrultusunda 29 Şubat 2011 tarihinde 31 milyon 580 bin 760 Türk Lirası bedelle ihale yapıldı. 19 Haziran 2012'de sözleşmesi tamamlandığında Ezinepazar, Uygur, Avşar, Eskikızılca, Halifeli, Karaali, Karsan, Kale, Keşlik, Küçükkızılca, Mahmatlar, Sarıyar, Tatar, Yolyanı, Sarımeşe ve Aydınca köylerinin 33.300 dekarlık tarım arazisini sulayacaktı. Böyle bir barajın yapılacak olması bölge çiftçisini tam anlamıyla mutlu etti. İhale şartnamesine göre işin tamamlanma tarihi 25 Mayıs 2016 tarihi yani dört yıl öncesi iken maalesef, AK PARTİ'nin yanlış ekonomi ve yatırım politikaları yüzünden bugüne kadar bitirilemedi. Aradan geçen sekiz senelik sürede bitirilip hizmete açılamayan Aydınca Barajı'nın bu hızla devam ederse önümüzdeki sekiz yılda da bitirilmesi çok zor görünüyor. Bölge halkı ve ülkemiz zarar etmeye devam ediyor.

Yine, Merzifon ilçesinde tarihî eser konumunda olan Kızlar Mektebi, aslına uygun restore edilecek ve buraya ilçe halk kütüphanesi yapılacaktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun efendim.

MUSTAFA TUNCER (Devamla) - Bu amaçla 3 milyon 494 bin Türk lirası bedelle 2016 yılında ihalesi yapılıp işe başlandı ancak diğer yatırımlar gibi bu proje de yarıda kaldı ve şu anda da çalışma yapılmıyor. İlçenin simge binalarından biri olan Kızlar Mektebi'nin geleceği belirsiz bir vaziyet aldı.

Bitirilemeyen bir diğer proje Taşova-Ayvacık kara yolu. Bölge için çok önemli olan ve âdeta bölgenin yeni ticaret yolu olacak Taşova-Ayvacık kara yolu da yıllardır bitirilemiyor. Meyvecisi, nakliyecisi, tüccarı yıllardır fazla para harcamaya devam ediyor.

Yine, Gümüşhacıköy ilçemize bağlı Beden ve Saraycık köyleri sulama göletleri, iş bitim süreleri dolmasına rağmen bir türlü tamamlanıp hizmete sokulamıyor. Köy yollarının asfaltlanması tamamlanamamış, içme suyu sorunları tam anlamıyla çözülememiş onlarca köy bulunuyor.

Velhasıl, 2020 yılı da Amasya için sorunların çözüleceği değil, artarak büyüyeceği bir yıl olarak geçecek gibi görünüyor.

Hepinizi saygılarla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Amasya Genelgesi hakkında söz isteyen Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'e aittir.

Buyurun Sayın Karahocagil.

2.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Atatürk'ün Amasya'ya gelişinin ve Amasya Tamimi'nin 101'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Sayın Başkan, saygıdeğer Genel Kurul; sizleri sevgi, saygı, muhabbetle selamlıyorum.

Bugünkü ve bundan sonraki tüm Genel Kurul toplantılarımızın hayırlı olmasını, hayırlara vesile olmasını Yüce Rabb'imden niyaz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Mustafa Kemal Atatürk ve beraberindekiler, bundan tam yüz bir yıl önce, hür yaşamış milletimizin esarete zorlandığı, vatanının elinden alınmaya çalışıldığı bir dönemde, Millî Mücadele'yi başlatmak amacıyla 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı. Samsun ve Havza'daki çalışmalarını bitirerek Amasyalıların yoğun daveti üzerine 12 Haziran 1919 tarihinde Amasya'mıza geldi. Mustafa Kemal Atatürk'ü Amasya'da karşılayan heyetin başında yer alan Müftü Hacı Hafız

Tevfik Efendi "Paşam, bütün Amasya emrinizdedir, gazanız mübarek olsun." diyerek Amasya halkının Mustafa Kemal Paşa'nın yanında yer aldıklarını kısa ve özlü bir şekilde ifade ediyordu. Amasya bu bakımdan Mustafa Kemal Paşa'nın Millî Mücadele'de halkın tam desteğini aldığı önemli bir şehirdir. 12 Haziranda geldiği Amasya'dan 26 Haziran 1919 sabahı ayrılan Mustafa Kemal Paşa, 21 Haziranı 22 Hazirana bağlayan gece Türkiye Cumhuriyeti'nin doğum belgesi olan Amasya Tamimi'ni hazırlamıştır. Bu tamimle "Vatanın bütünlüğü, milletin istiklali tehlikededir." uyarısıyla "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." inanç ve kararlılığı tüm dünyaya ilan edilmiş, milleti için yaşayan Mustafa Kemal Paşa'nın milletiyle kucaklaşması, milletiyle bütünleşmesi sağlanmıştır.

Millî Mücadele'nin ilk siyasi ve askerî kararlarının alındığı bir şehrin milletvekili olmanın gururuyla bu kutlu mücadeleyi başlatan ve zaferle taçlandıran başta Gazi Mustafa Kemal Paşa olmak üzere, bütün Kurtuluş Mücadelesi önderlerinin, şehit ve gazilerimizin aziz hatırası önünde saygıyla eğiliyorum. Millî Mücadele'yi hazırlayan gerekçeleri içinde özümseyen ve bu yolda bütün değerleriyle ortaya çıkan Amasya, cumhuriyetin kurulmasına kadar uzanan meşakkatli yola ilk katılan şehirdir. Bu itibarla övünç duymak, onurlanmak en fazla Amasyalıların hakkıdır; biz onur duyuyoruz. Bu onuru bizden öncekiler yaşadığı gibi bizlere de yaşattılar, bizler de çocuklarımıza ve gelecek nesillerimize aktararak yaşatacağız.

Her ilin tarihine yazılan önemli günler vardır. Bu tarihler ilin sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik yönünü öne çıkarır. Bazı tarihler vardır ki o ilin ismiyle bütünleşir. Amasya için bu tarih sayıdan öte sıfat olur, tarihin tarih olarak kayıtlara geçirilişinde satır başı olur. 12 Haziran 1919 gibi altı kalın çizgilerle belirlenebilecek bir başka tarih kayıtlarda yoktur. Belki de bu tarihin diğerlerinin önüne geçmesi, kendiliğinden değil de tarihimizin şeklini belirleyişindeki özelliğinden kaynaklanmaktadır. Bu tarih bir milletin yeniden doğuşu, bir devletin kuruluşuna kadar uzanan bir galeridir. Amasya'nın tarihî olaylar karşısında üstlendiği sayısız misyonu olmuştur.

Hatırlanacağı gibi, Osmanlı Sultanı Yıldırım Bayezid ile Moğol İmparatoru Timur Han'ın 1402'deki tutuştukları ve tarihimize Ankara Meydan Savaşı diye geçen büyük kapışma cihan devletini sarsmıştı. Devlet parçalanmış, Osmanlı şehzadeleri arasında baş gösteren ayrışma Fetret Dönemi'ni yaşatmıştı. Osmanlı birliğini yeniden sağlayabilmek için Amasya'ya davet edilen Çelebi Mehmet, Cülüs Tepe'den Amasyalıların coşkun tezahüratı eşliğinde karşılanmıştı. Bu davetle dağılmakta olan Osmanlı Devleti'nin ikinci defa kuruluşu yine bu topraklar üzerinde olmuştu.

Neden bu açıklamaya ihtiyaç duydum? Bu tarihten beş yüz yıl sonra bir 12 Haziran günü yine aynı yerde Mustafa Kemal Paşa'nın karşılanmasının ardından gelen olaylarda benzerlikler vardır. Zayıf düşen bir devletin yeniden ayağa kaldırılmasında Amasyalıların geleceği hissetmeleri vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Devamla) – Amasya'daki Cülüs Tepe, her iki olayın, her iki varoluş heyecanının bire bir şahididir. Yeni devletlerin kurulmasına şahit olan Amasyalılar tarihten gelen bu geleneği bir kere daha yaşamışlardır. Osmanlı'nın ikinci defa kuruluşuna zemin ve imkân hazırlayan Amasyalılar yeni Türk Devleti'nin, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna zemin hazırlayacak olan o ünlü bağımsızlık beyannamesinin ilanına da bu topraklar üzerinde şahit olmuşlardır.

Tarihte "şehzadeler şehri" olarak bilinen Amasya'nın, Anadolu'nun şanlı direnişine başlanacak yer olarak seçilmesi tam isabet idi. Çünkü Amasya'da yedi bin beş yüz yıllık tarihî bir birikim vardı, bilim vardı, sanat vardı, coşku vardı ve sözün özü, aranılan özelliklerin tümü vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Devamla) – Bu nedenle Mustafa Kemal gibi attığı her adımı ölçerek, biçerek, cesaret ve bilinçle atan bir önderin Amasya'yı bilerek seçtiğine tüm kalbimle inanıyorum. 12 Haziran 1919'da Mustafa Kemal ve arkadaşlarının gelişiyle başlayan çalışmalar semeresini vermiş, 22 Haziran 1919'da Türkiye Cumhuriyeti'nin doğum belgesi olarak gururla ve onurla anlattığımız, demokrasinin tam tanımı olan "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı

kurtaracaktır.” ifadesinin yer aldığı Amasya Tamimi burada imzalanmıştır. Birileri tarafından “hasta adam” diye tanımlanan bir milletin, 22 Haziran 1919 sabahı bütün dünyaya karşı sesini yükselttiği günde bir cümle daha Amasya’nın kayalıklarında dalga dalga yayılmıştı: “Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.” Tek cümle, tek hedef; işte, kurtuluşun şekil ve detaylarının çizildiği belde. Devletlerin yıkılıp devletlerin kurulduğu bu topraklarda yeni bir bağımsızlık meşalesinin kıvılcımlarının çakıldığı il olma özelliği burada gizlidir. Bunun için “Amasya ve 12 Haziran” adı altın harflerle, silinmemek üzere tarihimize yazılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Devamla) – Bu inançla ve onurla ruhunu gönlümüzde, sorumluluğunu omuzlarımızda taşıdığımız Türkiye Cumhuriyeti’mizin doğduğu bu kentte görev yapmanın onuruyla nice yüz yıllar diliyorum.

Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarına, cumhuriyet için can veren şehitlerimize, gazilerimize ve cumhuriyet yolunda emeği geçen herkese bir kez daha minnet ve şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Aydın ilinde turizmde yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız’a aittir.

Buyurun Sayın Yıldız. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız’ın, Aydın ilinde turizmde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkan; değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, hepimiz Kuşadası’nı biliriz. Kuşadası 1960’da limanı yapılmış ve o zaman da gemiler yanaşarak Hristiyan’ların Efes’e Meryem Ana’ya gelip yarım haçı olduğu bir bölgemiz. 1970’de de bu limanımız tekrar yenilendi, devlet tarafından işletildi ve genellikle kruvaziyer gemilerle beraber Kuşadası’nı canlandıran bir limanımız. Ama maalesef 2003 yılında, sizin iktidar döneminizde, Kuşadası Limanı’nı özelleştirdikten sonra oranın işletmesi Egeport’ta, maalesef ve maalesef iki yıldan beri ayak bastı parası adı altında 10 euro ile 12 euro para alıyor. Ben size bir örnek vereceğim: 2015’te 580 bin yolcu oraya inerken 2019 yılında 143 bin yolcu indi değerli arkadaşlar. Samos tam karşımızda yani Samos Yunanistan’ın adası ama havaalanı olan bir yer; Avrupa’dan gelen müşterilerin yüzde 80’i günübirlik, feribotlarla Kuşadası’na gelir ve bu yolcular, bu müşteriler genellikle nitelikli turistlerdir, iyi para harcayan turistlerdir ve Kuşadası’nın esnafına ciddi derecede para bırakırlar. Yani Kuşadası’nın taksicisi, restoran sahibi, hediyelik eşyacısı, halıcısı, dericisi ve bütün oradaki esnafların geçim kaynağı, genellikle günübirlik Samos’a gelen feribotların müşterileridir, geçim kaynağı onlardır ama maalesef bu şirket, Denizcilik İşletmeleri Müdürlüğü 27 lira fiyat vermesine rağmen, onunda karşılığı 3,5 euro olmasına rağmen bu şirket 12 euro ayak bastı parası alıyor. Peki, bu para nereye geliyor, Hazineye geliyor mu? Hayır, arkadaşlar. Yerel yönetimlere geliyor mu? Hayır, gelmiyor. Direkt o şirketin kasasına giriyor yani Anayasa’ya da kanuna da aykırı davranıyor. Bu ne demek? Zaten önümüzde sıkıntılar var turizmde. Biz geçen sene 34,5 milyar dolar turizmden gelir elde ettik. Bu hastalıktan dolayı Avrupa Birliği bize müşteri şu an göndermiyor; Almanya, Fransa, Hollanda… Yani, korkumuz şu: 5 milyon Türk orada yaşarken onların bile gelmesine engel oluyorlar. Biz ne yapacağız? Kuşadası olarak Samos’ta o feribot seferleri iptal olduğu takdirde, müşteri gelmediği zaman o bölgenin esnafı yok olacak arkadaşlar, zaten esnaf sıkıntılıdır.

Ben, burada özellikle AKP’nin Grup Başkan Vekillerine sesleniyorum: Değerli arkadaşlar, Ulaştırma Bakanı altyapı yapar, havaalanı yapar, yol yapar ama işletmeyi başkası yapıyor. Zaten siz havaalanlarının yüzde 90’ını özelleştirdiniz. E peki, Türk Hava Yolları kime bağlı? Ulaştırma Bakanlığına. Türk Hava Yollarının Ulaştırma Bakanlığıyla ne ilgisi var? Aslında, Türk Hava Yollarını Turizm Bakanlığına devretseydiniz, bu turizm gelirimiz 34,5 milyar dolardan 50 milyar dolara rahatlıkla geçebilirdi.

Türk Hava Yollarının 350 tane uçağı var arkadaşlar; bu uçaklar Türkiye Cumhuriyeti'ne hiçbir fayda sağlamıyor. Sadece transit geçişlerinde kullanılıyor değerli arkadaşlar. Yani, Irak'tan, İran'dan, diğer ülkelerden diğer ülkelere transit geçen yolcuları taşıyor. Türk Hava Yolları zarar ettiği zaman kim ödüyor parasını? 82 milyon ödüyor. Ben buradan Cumhurbaşkanına, bakanlara özellikle sesleniyorum: Bir an önce bu sistemi değiştirin. Türk Hava Yollarının yönetimini Turizm Bakanlığına devredin. 350 tane uçağınız var, o uçakları transitte kullanacağınıza Avrupa'ya yönlendirin. Avrupa'dan direkt sefer koyarsanız, evet, yolcu, müşteri buraya gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) - 5 milyon Türk Avrupa'da yaşıyor, en azından bu sene onların buraya gelmesini sağlamamız gerekiyor, aksi takdirde… Geçen seneki 34,5 milyar dolarla dış açığı turizmden kapattınız ama bu sene bu şekilde giderse üç dört ay sonra euro, göreceksiniz 10 lira; zaten 8 lira oldu, 10 liraya doğru gidiyor. Bu da hep Türkiye'deki esnafımızın ve sahil bölgeleri esnafının sıkıntılarını daha da derinleştirir.

Turizmde yaklaşık 700 bin insan aktif çalışıyor, 700 bin, 500 bin de yan sanayide çalışıyor, 1 milyon 200 bin. Şimdi, ben size soruyorum: Sizin aktif olarak çalışan 700 bin insan için herhangi bir projeniz var mı? Bu insanlar ne olacak? Turizm bölgesinde özellikle üniversite öğrencileri -350 bin kişi- çalışıyor, kış olduğu zaman da o parayla eğitimlerini sürdürüyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) – Başkanım, bir dakika rica edeyim.

Bu çocuklarımız şu an ortada kaldı. Bu çocuklarımız için, bu konuda bir an önce önlem alın.

Değerli arkadaşlar, yine -Tarım Komisyonundaki AKP'li arkadaşlarımız burada herhâlde- geçen sene 81 ilin ziraat odası başkanları Türkiye Büyük Millet Meclisine geldiler ve bizlerle, muhalefet partisi milletvekilleriyle görüştüler, dediler ki: "Pamuğun üretimi, maliyeti yüksek olduğu için bize prim olarak 1,25 kuruş verirseniz, bir dahaki dönemde yani 2020'de biz nefes alarak tekrar ürünümüzü ekmeye başlayacağız". Yirmi gün önce pamuk ekimi bitti. Geçen sene Türkiye'de 580 bin hektar pamuk ekildi, 580 bin hektar. Bu sene ne kadar biliyor musunuz? 320 bin hektar ekildi arkadaşlar. Yani sizler 2020 yılında 1 milyon 200 bin ton pamuğu ithal edeceksiniz. Bana Aydın Milletvekili olarak Aydın'daki çiftçi şunu diyor: "İthal ettiğiniz ülkelerin çiftçileri neden faydalanıyorsa, bize de o desteği verin, biz fazla bir şey istemiyoruz."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) – Yani siz önümüzdeki dönemde 1 milyon 200 bin ton pamuk ithal edeceksiniz. Beyler, 1 lira 25 kuruş vermediğiniz için 280 bin hektar alan ekilmedi değerli arkadaşlar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Şeker…

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Fatih'in sembolü Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açılması gündemdeyken Sultanahmet Camisi'nin müzeye çevrilmesini söylemenin aymazlık olduğuna ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, Fatih'in İstanbul'u fethetmesiyle camiye çevrilen Ayasofya, dört yüz yetmiş dokuz yıldan beri cami olarak kullanılırken 1931'de restorasyon için halka kapatılır. 24 Kasım 1934 tarihinde, Atatürk'ün imzasının da gerçek olup olmadığı tartışılan (7/1589) sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla müzeye çevrilen Ayasofya'nın cami olması ecdadın vasiyetidir.

Bugünlerde Fatih'in sembolü Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açılması gündemdeyken kalkıp Sultanahmet Camisi'nin de müzeye çevrilmesini söylemek aymazlıktır, milletin fay hatlarıyla oynamaktır. Bu aziz millet bugüne kadar bu zihniyete prim vermediği gibi bundan sonra da vermeyecektir. Demek ki yıllar geçse de insanlar değişse de zihniyet değişmiyor. Hani derler ya "Benim oğlum bina okur, döner döner yine okur."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Önal…

2.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, İŞKUR tarafından uygulamaya konulan programların birçok sorunu da beraberinde getirdiğine ilişkin açıklaması

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizin en büyük problemi olan işsizliğe geçici çözüm üretebilmek amacıyla İŞKUR tarafından uygulamaya konulan toplum yararına programlar birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. TYP kapsamında çalışan işçiler üç, altı ve dokuz aylık sürelerle istihdam edilmekte, bu durum ülke genelinde yüz binlerce insanımızın mağduriyet ve hak kaybı yaşamasına sebep olmaktadır. Sadece alındıkları iş kolunda değil, neredeyse her işin yaptırıldığı bu insanlar çoğu zaman haftalık kırk beş saatten fazla çalışmakta, bu durum, zaten asgari ücret düzeyinde olan maaşlarına yansıtılmamaktadır. Üstelik ne kadar fedakârca çalışsalar da süreleri dolduğunda kendiliğinden işten çıkartılmaktadırlar. Amaçları sadece iş, aş ve çocuklarının geçimi olan bu insanlar, kadrolu çalışma hakkından yararlandırılmayı, asgari ücret düzeyindeki maaşlarının artırılmasını, işlerinin sürekli hâle getirilmesini, kısacası seslerinin duyulmasını bekliyor.

BAŞKAN – Sayın Erel…

3.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, coronavirüs salgınından kara yolu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ve otobüsçülerinin de ekonomik olarak etkilendiğine ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Coronavirüs tüm sektörleri etkilediği gibi kara yolu taşımacılığı yapan otobüs firmalarını ve otobüsçüleri de derinden etkilemiştir. Kamu hizmeti görevi yapan otobüsçülerimiz hayat normalleşinceye kadar -uçaklarda olduğu gibi- KDV oranlarının yüzde 1'e düşürülmesini talep ediyorlar. Yolcu ücreti belirlenirken 15 Temmuz Şehitler Köprüsü baz alınıyor ancak otobüslerin zorunlu olarak Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nden geçişleri sağlanıyor. Bu durum yaklaşık 800 TL ödemeye ve bir buçuk saat zaman kaybına neden oluyor. Otobüsçülerimiz hayat normalleşinceye kadar Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nden geçmek istiyorlar. Ayrıca, Bakanlık, hava yolu ve taksi taşımacılığını özendirirken otobüs firmalarına karşı maalesef bu anlayışı göstermiyor. Otobüsçülerimizin bu makul ve mantıklı taleplerinin yerine getirilmesi kısmen de olsa rahat bir nefes almalarını sağlayacaktır.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşkın…

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 11 Haziran Kızılayın kuruluşunun 152'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

11 Haziran, aziz milletimizin yardımseverlik, şefkat, merhamet ve dayanışma hasletlerinin sembolü olan Kızılayın 152'nci kuruluş yıl dönümüdür.

Ülkemizin ve sınır tanımayan yardım faaliyetleriyle dünyanın en saygın kuruluşları arasında yer alan Kızılay, milletçe gurur kaynağımızdır. Afet zamanlarında milletinin yardımına ilk önce koşan Kızılay, yüz elli iki yıldır yurt dışında pek çok ülkede, özellikle komşularımız Suriye ve Irak'ta, savaş nedeniyle göç etmek zorunda kalmış insanlara, gıda başta olmak üzere her türlü yardım çalışmalarını yürütmektedir.

Kızılayın hayati öneme sahip faaliyetlerinin başında kan hizmetleri gelmektedir. Ülkemizin kan ihtiyacı gönüllü bağışçılardan Kızılay vasıtasıyla karşılanmaktadır. Öyleyse tüm vatandaşlarımızı Kızılaya kan bağışında bulunmaya davet ediyoruz.

Bu vesileyle de başarılı çalışmaları dolayısıyla tüm Kızılay ailesini tebrik ediyor, Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker…

5.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, coronavirüs salgını sebebiyle 2018 KPSS sonuçlarının geçerlilik süresinin bir yıl daha uzatılmasını talep ettiklerine ve KPSS ücretlerine bu yıl için zam yapılmaması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Haziran ayı sonunda 2020 yılı KPSS başvuruları başlıyor ancak tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de derinden etkileyen coronavirüs salgını sebebiyle adaylar 2018 KPSS geçerlilik süresinin bir yıl daha uzatılmasını talep ediyorlar çünkü yüksek puan alan birçok aday düşük kadro kontenjanları ve yandaşa özel kadro ilanları sebebiyle bu puanlarını kullanamadılar. Bunların içerisinde çok sayıda sağlıkçı var, çok sayıda engelli var, çok sayıda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına başvuran var. Genç işsizliğin yüzde 24,6 olduğu, her 4 gençten 1'inin işsiz, 1'inin de ne işte ne eğitimde olduğu bir durumda gençlerimizin KPSS'yle ilgili bir diğer önemli endişesi de KPSS ücretlerine ilişkin. KPSS ücretlerine geçen yıl yüzde 25 zam yapılmıştı, bu yıl tekrar bir zam yapılmasın. KPSS, ÖSYM'nin geçim kaynağı olmasın. Halkın geçim kaynağı için halkımızı işe yerleştirelim.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya…

6.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, çiftçilerin yaşanılan pandemi sürecinde girdi maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle sulama birliklerine olan borçlarını ödemekte zorlandığına ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sulama birlikleri borç batağında çırpınıp duruyor. Çalıştırdığı kişilerin maaşlarını ödeyemeyen, SGK primlerini yatıramayan sulama birlikleri, çiftçiden para tahsil etmeye çalışıyor. Yaşanılan pandemi süreci de göz önünde bulundurulduğunda girdi maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle çiftçilerin, sulama birliklerine ve diğer kurumlara borçlarını ödemekte zorlandığı bir dönemdeyiz. Yüksek rakamlara ulaşan SGK ve maliye borçlarını ödeyemeyecek noktaya gelen sulama birlikleri, bu borçlarını sulama birim fiyatlarına neredeyse yüzde 100 zammı ekleyerek çiftçiden tahsil etmeye çalışıyor. Mazot pahalı, gübre pahalı, elektrik pahalı, ilaç pahalı, sulama pahalı… Çiftçiler üretim yapmakta zorlanıyorlar. Tarla sahiplerinin çoğu ekim yapmak yerine tarlalarını kiraya veriyor ya da ekemiyor. Sulama birliklerinin birikmiş olan SGK ve maliye borçlarının silinmesi veya yapılandırılması çiftçilerin daha rahat bir nefes almasına vesile olacaktır. Hükûmetin bu konuda gerekli adımları atması, üreticilerimize ve çiftçilerimize gerekli desteği sağlaması bu salgın döneminde hayati öneme sahiptir.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu…

7.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 10 Haziran Cengiz Aytmatov'un vefatının 12'nci, 11 Haziran Kızılayın kuruluşunun 152'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çekimleri 1977 yılında Osmaniye'nin Kadirli ilçesinin Karatepe köyü civarında gerçekleştirilen ve Türk sinemasının başyapıtlarından biri sayılan "Selvi Boylum Al Yazmalım" romanıyla tanıdığımız ünlü Kırgız yazar Cengiz Aytmatov'un aramızdan ayrılışının 12'nci yıl dönümünde rahmetle yâd ediyorum.

11 Haziran 1868 tarihinde "Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti" adıyla kurulan, daha sonra "Hilali Ahmer Cemiyeti" adını alan Türk Kızılayının kuruluş yıl dönümünü kutluyorum. Milletimizin yardımlaşma ve dayanışma kültürünü dünyanın neresinde olursa olsun ulvi amaçlar doğrultusunda harekete geçirmeyi başaran yüz elli iki yıllık yardım çınarımız, sınır tanımayan hizmetleriyle alanında önde gelen kuruluşlardan biri olmayı sonuna kadar hak edip ülkemizin yüz

akı olmuştur. Bu güzide kuruluşumuzun çatısı altında barışa, huzura, kardeşliğe ve dostluğa hizmet anlayışıyla hayırlı faaliyetlere imza atmış gönüllülerimize çok teşekkür ediyor, Kızılayın gücünü bizlerin yardım ve desteklerinden aldığını bir kez daha hatırlatmak istiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gültekin…

8.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, 11 Haziran Kızılayın kuruluşunun 152'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

1868 yılında "Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti" adıyla kurulan Türk Kızılayı, bugün kendi alanında sınırlarını aşarak dünyanın önde gelen sayılı iyilik hareketlerinden biri olmuştur. Türk Kızılayımız dil, din, ırk ayrımı gözetmeden yaşanan afet ve hadiselerde mağdurların ve mazlumların gölgesine sığındığı bir güven kapısı olmuş, ihtiyaç sahiplerinin barınma ve beslenme ihtiyaçlarını karşılamış, kalıcı refaha yönelik pek çok başarılı çalışmalar gerçekleştirmiştir. Yaşadığımız pandemi sürecinde de aktif rol alan Türk Kızılayı 75 bin aileye toplam 29 milyon 778 bin TL nakdî yardım, ihtiyaç sahibi 308 bin aileye gıda kolisi, 612 bin hijyen paketi ve 5 milyon 424 bin koruyucu ekipman dağıtımına imza atmıştır. Kızılay, Vefa Sosyal Destek Grubu çalışmaları kapsamında da evden çıkamayan vatandaşlarımızın yanında olmuş ve her gün 15 bin vatandaşımızın üç öğün sıcak yemek ihtiyacını da karşılamıştır.

Bu vesileyle, Kızılay Niğde şubemizi de salgın sürecindeki başarılı çalışmalarından dolayı tebrik ediyor, Türk Kızılayımızın 152'nci kuruluş yıl dönümünü kutluyorum.

BAŞKAN – Sayın Demir…

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, enflasyonla mücadelede taviz verilmeyeceğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizin uzun yıllar boyunca kanayan yarası hâline gelen enflasyonla mücadele taviz verilmeden ve en iyi şekilde yapılmaktadır. AK PARTİ iktidarlarından önce oluşturulan bütçelerin neredeyse yüzde 70'i faize gidiyor; enflasyon yüzde 60, yüzde 70 oranlarında bulunuyordu. AK PARTİ olarak 2013 Mayıs ayında yüzde 4 civarına indirdiğimiz enflasyon Gezi olaylarıyla birlikte tırmanışa geçti ancak mücadeleyi bırakmayarak tekrar tek haneli seviyeye getirdik.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da belirttiği gibi, enflasyonun hedeflediğimiz seviyelere inmesini sağlayacağız ve bu olumlu süreci istikrarlı bir şekilde sürdüreceğiz. Amacımız 2020'de yüzde 8,5 olarak tahmin edilen enflasyonu kademe kademe düşürerek 2021'de yüzde 6'ya, 2022'de tekrar yüzde 5'in altına indirip bu sorunu milletimizin gündeminden tamamen çıkaracağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz…

10.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Covid-19 sebebiyle zor durumda olan şahıs işletmelerinin pazara giriş ve pazarlamaya yönelik dijital faaliyetlerine ilişkin giderlerinin de Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanması gerektiğine ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

27 Mayıs 2020 tarih ve 31137 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Pazara Girişte Dijital Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı'nda ülkemizde faaliyet gösteren kolektif, komandit, anonim, limitet ve kooperatif şirketlerinin yararlanabilecekleri sanal fuar katılım, sanal ticaret heyeti ve e-ticaret sitelerine üyelik faaliyetlerine ilişkin giderlerinin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanacağı belirtilmiştir. Ancak bazı meslek odalarına ve kuruluşlara kayıtlı şahıs işletmeleri nedense liste dışı bırakılmıştır. Örneğin Gaziantep Kunduracılar Odasına kayıtlı sanal fuar, ticaret ve e-ticaretle uğraşan şahıs işletmeleri bu destekten mahrum bırakılmışlardır. İçinde bulunduğumuz Covid-19 sebebiyle zaten zor durumda olan şahıs işletmelerinin bu destek kapsamına alınmaları konusunda düzenlemenin acilen yapılması gerektiğini hatırlatıyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya…

11.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, çıkarılan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'yla bekçilerin yanında olduklarına ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bekçilerimiz mahallelerin, cadde ve sokakların daha güvenli ve sakin alanlar olmasına yardımcı olan, kamu güvenliğini sağlayan ve görevli olduğu bölgeyi muhafaza eden, kolluk faaliyetlerini yürütmekle görevlendirilen kişilerdir. Emniyet verilerine göre, bekçilerimizin göreve başlamasıyla hırsızlık ve kapkaç olaylarında önemli oranda düşüş sağlanmıştır. Bazı kesimler bekçilerimizin kimlik sorgulama ve silah kullanma yetkisine karşı çıkmaktadır. Bekçiler kanunun vermiş olduğu yetkiyle halkımızın can ve mal güvenliğini koruyup kamu güvenliğini sağlarken kendi can güvenliğini nasıl sağlayacak? Bu soruyu sormamız lazım.

Bu vesileyle, gecenin kartalları olan bekçilerimiz için alınmış olan karar ile dün çıkarılan yasanın doğru olduğunu bildirerek bekçilerimizin yanında ve destekçisi olduğumuzu bildiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Köksal…

12.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, köy statüsüne düşürülen Afyonkarahisar ili Sinanpaşa ilçesi Güney kasabasının belediyeliğinin geri verilmesi için yöre halkının kampanya başlattığına, pandemi sürecinde kapanan internet kafe işletmecilerinin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, seçim bölgem Afyonkarahisar ili Sinanpaşa ilçesine bağlı Güney kasabası belediyeliği elinden alınıp köy statüsüne düşürüldü. Köylüler yargıya müracaat etti, yargı belediyenin yeniden açılmasına karar verdi. 31 Mart yerel seçimleri öncesi AKP Afyonkarahisar milletvekilleri de belediyenin yeniden açılacağı sözünü verdi ancak yargı kararına rağmen belediyenin açılma sözü tutulmadı. Vatandaş sesini duyurmaya çalışıyor. Pandemi sürecinde bile köy halkı çoluk çocuk, genç, yaşlı demeden bir kampanya başlattı "Yargı kararı uygulansın, verilen sözler tutulsun ve belediyemiz yeniden açılsın." diye sosyal medya üzerinden haykırıyor.

Öte yandan, pandemi sürecinde kapanan internet kafeler hâlâ açılmadı. Yaklaşık üç aydır, internet kafesini kapatan işletmecilere hiçbir destek verilmedi ve internet kafelerin de ne zaman açılacağı hâlâ belli değil. Türkiye'de sayıları 14 bini bulan internet kafe işletmecileri bu konuda açıklama bekliyor.

BAŞKAN – Sayın Aydemir…

13.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, başarmanın şartının başarılacağına inanmak olduğuna, savunma sanayisinde, sağlıkta, sporda, tarımda ve ticarette özenilen ülke durumunda bulunulduğuna ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, bir feylesof "Kendime güvendiğimde her şeyi başaracağımı biliyorum." diyor. Bu tespitin hayata yansıyan yığınla örneği var; en çarpıcı olanı ülkemizin on sekiz yılda aldığı eşsiz mesafedir. Hangi sahaya yönelseniz zirvelere yürüyüş gerçeğimizi görürsünüz. Buna son örnek ilaç sanayisindeki hamlemizdir. 27 Mayısta dünyadaki uyum kurallarını belirleyen Konseyin tam üyesi olduk. Zihin haritamıza yüklenen "Biz yapamayız." düşük düşüncesini berhava edişimizin sonuçlarıdır bunlar. İlayıkelimetullah uğruna âleme nizam vermiş millet gerçeğimizi yeniden şaha kaldırdık. Savunma sanayisinde özenilen ülke durumundayız. Sağlıkta destan yazıyoruz, sporda öyle, teknolojik hamlelerde öyle, tarımda, ticarette, hâsılı her sahada öyle. Lügatimizde kıskançlık yok, tarzımızın bilgece sırrını söylüyoruz. Başarmanın şartı başaracağına inancındır, vesselam. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yılmaz…

14.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Düzce ili Akçakoca, Cumayeri, Gölyaka, Yığılca ve Gümüşova ilçelerinde 18 Temmuz 2019 tarihinde yaşanan sel felaketi nedeniyle yıkılan köprülerin bir an önce tamamlanması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

18 Temmuz 2019 tarihinde yaşanan sel felaketi neticesinde ilimize bağlı Akçakoca, Cumayeri, Gölyaka başta olmak üzere Yığılca ve Gümüşova ilçemizde 50 adet köprü, menfez ve dere geçişi yıkılmıştır. Yıkılan köprü ihaleleri geçtiğimiz ay içerisinde yapılmıştır. Tekliflerin değerlendirilip bu ay içinde ihalenin kesinleşmesi ve yapımların başlaması öngörülmektir. Bu arada, Akçakoca'yı Uğurlu köyü üzerinden Sakarya'nın Kocaali ilçesine bağlayan Bezirgan Köprüsü de aynı selde yıkılmış ancak ihale kapsamına alınmamıştır. Köprünün yapımının Sakarya iline bağlı 3'üncü Bölge Müdürlüğü tarafından yapılması için bölge milletvekilleri olarak gerekli girişimlerde bulunulmuş ve sağlanmıştır. DSİ 3'üncü Bölge Müdürlüğü tarafından Bezirgan Köprüsü'nün yapılmasıyla ilimizde sel felaketinin yıktığı köprülerin bir an önce tamamlanması vatandaşlarımızı ziyadesiyle memnun edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan…

15.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, "Evde kal." çağrılarının yapıldığı 11 Marttan 31 Marta kadar geçen yirmi günde 21 kadının öldürüldüğüne, adil yargılama yapılmadığı ve katiller caydırıcı cezalar almadığı sürece kadına şiddetin artmaya devam edeceğine ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Feray Şahin, Aleyna Çakır, Miray Yılmaz, Dilek Kaya, Ceren Kultaş, Hatice Çelik, Nargül Yıldız, Ayşegül Aktürk, Emine Bulut, Zeynep Şenpınar ve daha niceleri bu ülkede erkek şiddetinden yaşamlarını yitirdi. Mutlu Kaya evde bakıma muhtaç yaşamaktadır. Evden çıkmama çağrılarının yapıldığı 11 Marttan 31 Marta kadar geçen yirmi günlük süreçte 21 kadın öldürüldü. Nisan ayında yine 20 kadın cinayeti işlendi. Mayıs ayında 21 kadın öldürüldü, 18 kadın şüpheli şekilde ölü bulundu. Adil yargılama yapılmayıp katiller caydırıcı cezalar almadıkça, önleyici tedbirler uygulanmadıkça bu şiddet artmaya devam edecektir. İstanbul Sözleşmesi'ni tam anlamıyla uygulayana kadar kadın cinayetlerinin vebali AK PARTİ Hükûmetinin boynundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arkaz…

16.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 10 Haziran Cengiz Aytmatov'un vefatının 12'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir milletin kültür ve medeniyet ögelerini gelecek nesillere sanat ve edebiyat insanları aktarır. Cengiz Aytmatov da Türk milletinin anılarını, acılarını ve Türkistan'a olan özlemini en güzel şekilde dile getiren isimlerdendir. Cengiz Aytmatov, insanlığın büyük acılar çektiği, Turan erlerinin esir olduğu ve dünyanın kan gölüne döndüğü bir dönemde yazdıklarıyla bütün Türk dünyasında eserleri okunan bir isim olmuştur.

Merhum Cengiz Aytmatov'u rahmetle yâd ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karayel…

17.- Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in, AB-Türkiye Dostluk Grubunun kuruluşunun gerçekleştirildiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün, Meclisimizde, Avrupa Parlamentosu üyeleriyle dijital yollarla yaptığımız toplantıyla Avrupa Parlamentosu çatısı altında Avrupa Birliği-Türkiye Dostluk Grubunun kuruluşu gerçekleştirilmiştir. Daha önce 2009 yılında Türkiye'nin Dostları Grubu olarak kurulan ve 2017 yılına kadar devam eden bu grubun, 2017 yılından bu yana Karma Parlamento Komisyonu Başkanlık Divanı üyelerinin gerçekleştirdiği yoğun çalışmalar neticesinde yeniden kuruluşu gerçekleşmiştir.

Bu Avrupa Birliği-Türkiye Dostluk Grubunun amacı, Avrupa Parlamentosu çatısı altında Türkiye lehine bir gündem oluşturmaktır. Yapılan toplantıya, Meclisimiz üyelerinden Karma Parlamento Komisyonu Başkanı olarak benim Başkanlık ettiğim toplantıya Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanı Sayın Mehmet Kasım Gülpınar, Parlamentolar Arası Birlik Delegasyonu Başkanı Sayın Ravza Kavakcı Kan, Asya Parlamenter Asamblesi Başkanı Asuman Erdoğan… (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir…

18.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, AB-Türkiye Dostluk Grubunun kuruluşunun gerçekleştirildiğine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; açıkçası, ben de Sayın Milletvekilimiz Karayel'i tamamlayıcı bir metin paylaşacağım sizinle.

Benden önce söz alan Avrupa Birliği-Türkiye Karma Parlamento Komisyonumuzun Eş Başkanı Sayın Karayel'in de belirttiği gibi, birlikte Komisyon Başkanlık Divanında görev yaptığımız bu dönemde, ülkemizi temsil ettiğimiz bu dönemde somut bir başarı elde ederek Avrupa Birliği- Türkiye Dostluk Grubunun kuruluşunu dün Avrupa Parlamentosu milletvekilleriyle birlikte yaptığımız toplantıyla gerçekleştirdik. Dostluk Grubunun üyeliğimizin ve müzakere sürecimizin dondurulduğu bu süreçte kurulması hiç kuşkusuz çok önemli ve değerlidir. Komisyonumuzun bu somut başarısıyla parlamenterler arası diyalogun gelişmesine katkı sağlanmasıyla ve özellikle Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde geriye gidişlerin yaşandığı; hukuk, adalet, güçler ayrılığı, demokratik kazanımlarımız gibi üyeliğimizin siyasi kriterlerinde ilerlemeye katkı sunmasını ben de temenni ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Kılıç…

19.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Dünya Çevre Günü ile Çevre Koruma Haftası'na ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dünya Çevre Koruma Haftası'ndayız. Geçmişte yaşanmış ve günümüzde de devam eden birçok çevre felaketleri vardır. Atom bombası atılması ve nükleer denemeler, bilhassa Çernobil Nükleer İstasyonu faciası ve bilhassa yer altı ve de yer üstü kömür yangınları, Türkmenistan doğal gaz yangını, Endonezya'da çamur patlaması, özelde ABD ve genelde dünyadaki elverişsiz ortamda çalıştırılan maden ocakları, Türkistan'da Aral Gölü kirliliği, ABD Montana'da bakır madenleri, Çin'de elektronik atık çöplüğü, deniz ve okyanuslarda, bir kısım karalarda plastik atıklardan oluşan çöp adaları ve çöp dağları, ABD'de Marshall Adası'nda nükleer testler, Avustralya Mikronezya'daki fosfor madeni, ABD'de kömür yangını, Macaristan'da "ekolojik trajedi" diye de adlandırılan kızıl zehir, savaşların yol açtığı çevre felaketleri. Çevre bize miras değil, emanettir.

BAŞKAN – Sayın Akın…

20.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, termik santrallerin devreye alınması için bilimsel çalışmaların yapılıp yapılmadığını ve baca gazı emisyon ölçümlerinin neden kamuoyuyla paylaşılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, halkın tepkisini görünce samimiyetsizce şov yapılarak kapatılan termik santraller bir bir devreye giriyor. Bundan bir ay önce uyarmıştık, halkın endişelerini gidermeden bu termik santralleri açmayın demiştik. Halkımız endişeli çünkü şu sorular yanıt bekliyor: Santrallerin devreye alınması için bilimsel ve güvenilir çalışmalar yapılmış mıdır? Bu çalışmalarla beraber ölçümü yapılan baca gazı salımları neden kamuoyuyla paylaşılmamıştır? Yoksa hâlâ zehir mi saçıyorlar? Yaşamları için, çevre için mücadele eden yöre insanlarını tehdit ederek bu santrallerin mevzuata uygunsuz olarak açılmasına izin verilmesine iktidardan bir Allah'ın kulunun sesi şimdi neden

çıkmıyor? "Kimse milletin havasını kirletemez." diyerek santralleri kapatan Sayın Cumhurbaşkanına alkış tutan iktidar milletvekillerimiz bu sorulara yanıt verebilecekler mi? Eksiklikleri giderilmeden santrallerin açılmasını izlemek vicdanlarınızı yaralamıyor mu?

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağız.

İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu…

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, TBMM Genel Sekreterliğinin bulunduğu katta görevli 1 personelde corona virüsü tespit edildiğine ve konunun hassasiyetle ele alınması gerektiğine, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle 1 Haziran itibarıyla idari izinleri kaldırılarak işbaşı yaptırılan hamile kadınların en büyük risk gruplarından birini oluşturmaları nedeniyle tekar idari izinli sayılmaları gerektiğine, Van ili Erciş ilçesi Ulupamir köyündeki HES çalışmalarının durdurulmaması hâlinde bölgedeki Kırgız Türklerinin mağduriyet yaşayacağına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, HDP Grup Başkan Vekili Saruhan Oluç Beyin muhterem kayınvalidelerinin(x) ebediyete intikal etmiş olduğunu öğrendim. Kendilerine ve kederli ailelerine başsağlığı diliyorum.

Bilindiği gibi, dün Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğinde coronavirüslü 1 kişi tespit edildi ve Meclis hastanesinde bugün neredeyse kuyruk var. Hassasiyetle ele alınması icap eden bir konu olduğu kanaatini taşıyorum. Personelde de ciddi bir panik havasının hâkim olduğunu bu vesileyle ifade etmiş olalım.

Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine rekabetin korunmasıyla ilgili bir kanun teklifi gelecek ve onun müzakerelerini gerçekleştireceğiz. Her zaman olduğu gibi hızlı bir biçimde komisyondan geçirilip Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine indirildi. Teklif 16 maddeden müteşekkil, bütünü hakkında konuşacağız, maddeler üzerinde konuşacağız, bunları oylayacağız. Neticesi itibarıyla Parlamentoda sürekli karar yeter sayısının üzerinde çoğunluk bulundurmak gibi de bir mecburiyetimiz var. Bu risk altındayken bunu sistemli bir biçimde gerçekleştirmek yolunda doğru adımların atılması gerektiği hususuna işaret ediyorum.

Salgının başından beri yaklaşık iki aydan fazla bir süredir idari izinde olan hamile kadınlarımıza 1 Haziran itibarıyla yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle idari izinleri kaldırılarak işbaşı yaptırılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – En büyük risk gruplarından biri olan hamile kadınlarımıza kendileri ve bebekleri için tehlike sürüyorken işbaşı yaptırılmasını yeterli bulmuyoruz. Hükûmet, aldığı kararlarla birçok kısıtlamayı kaldırmış, adına "kontrollü sosyal hayat" denilen yeni bir dönemi özellikle risk grupları için oldukça erken başlatmıştır. Acilen ek bir kararnameyle, özelde ve kamuda çalışan hamile kadınlarımıza idari izin verilmesi temin edilmelidir.

Türkiye'de bir çılgınlık yaşanıyor bildiğiniz gibi, adına "HES" dediler, akan nerede bir dere buluyorlarsa onun üzerine hidroelektrik santrali kuruluyor ve acele kamulaştırma yöntemiyle buralar kamulaştırıldıktan sonra da enerji sektörünün emrine veriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Türkiye'nin birçok yerinden bu konuyla ilgili feryatlar yükseliyor. Bunlardan bir tanesi de Van Erciş'te Ulupamir köyü. Burası biliyorsunuz, 1982

(x) Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu birleşim Tutanak Dergisi'nin 46'ncı sayfasında yer almaktadır.

yılından itibaren Kırgızlı soydaşlarımızın yaşadığı bir köy. Bunlar zaten kendi coğrafyalarından, kendi topraklarından buraya sürülerek geldiler. Şimdi "Yeşil olmazsa at olmaz, at olmazsa Kırgız olmaz" atasözünden hareketle eğer buradaki çalışmaları durdurmayı beceremezsek oradaki Kırgızlı soydaşlarımızı yeni bir sürgün daha bekliyor olabilir. Burası tarım ve hayvancılık yapmaya son derece elverişli bir yerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Aynı zamanda da Kırgız Türklerinin orada hayatlarını idame ettirmeleri bakımından özel bir kültür merkezidir. Bu konuyla ilgili, Hükûmeti tedbir almaya ve Kırgızlar üzerinden bu zamana kadar yapılmış olumsuz propagandalara alet olmamaya davet ediyoruz. Orada yaşayan Kırgızlı soydaşlarımız aynı zamanda vatandaşlarımızdır, onların hak ve hukukunu korumak da hepimizin boynunun borcu olmalıdır.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurunuz Sayın Akçay.

22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Libya Hükûmeti tarafından 25 Mart 2020 tarihinde Barış Fırtınası Operasyonu'nun başlatıldığına, 2 Ocak 2020 tarihinde Libya'ya asker gönderilmesine ilişkin tezkerenin Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmesiyle hem Türkiye'nin millî çıkarları doğrultusunda adımlar atıldığına hem de bölgesel barışa katkı sağlandığına, savunma ve savaş sanayisinde gerçekleştirilen atılımların Türkiye'nin diplomatik başarısının faktörlerinden biri olduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dünya küresel bir felaket olan coronavirüsle ekonomik, sosyal ve siyasal sonuçlarıyla mücadele ederken Libya'nın Meşru Ulusal Mutabakat Hükûmeti son üç ay içinde darbeci Hafter milisleri karşısında önemli başarılar kazanmıştır. Libya Hükûmeti tarafından 25 Mart 2020 tarihinde Barış Fırtınası Operasyonu başlatılmış ve bu operasyon mücadelenin kırılma noktalarından birisi olmuştur. Libya ordusunun başkent Trablus, Terhune ve diğer stratejik kentlerdeki önemli başarıları, Hafter destekçisi bölgesel ve küresel aktörleri hayal kırıklığına uğratmıştır. Suriye'de ve Libya'da ekonomik ve askerî olarak kaosu besleyen Birleşik Arap Emirlikleri'nin ve Rus paralı askerleri olan Wagner Grubunun Libya planları ellerinde patlamıştır.

Hatırlanacağı üzere Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti arasında İstanbul'da 27 Kasım 2019'da Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat ve Askerî İş Birliği Muhtırası imzalanmıştır. Gazi Meclisimiz tarafından 21 Aralık 2019 tarihinde kabul edilen Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakatı'nın hükümleri doğrultusunda Libya'nın Meşru Ulusal Mutabakat Hükûmetinin Türkiye'den askerî destek ve iş birliği talebi söz konusu olmuştur. Bu talep doğrultusunda 2 Ocak 2020'de bu çatı altında Libya'ya asker gönderilmesine ilişkin tezkere Türkiye Büyük Millet Meclisinde oylanmış ve 325 oyla kabul edilmiştir.

Tarihin ve coğrafyanın yeniden şekillendiği bir dönemde Türkiye hem millî çıkarları doğrultusunda adımlar atmış hem de bölgesel barışa katkı sağlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – … 2259 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı'yla Libya'nın tek temsilcisi kabul edilen Ulusal Mutabakat Hükûmetinin darbeci milislere karşı kazandığı her zaferde Türkiye'nin katkısı bulunmaktadır. Türkiye'nin bu süreçteki kritik hamleleri Libya'nın tarihsel hafızasında bir vefa nişanesi olarak kalacaktır. Mavi vatan, taşeron darbecilere ve kendi kaderine terk edilmemiştir.

Libya Başbakanı Serrac, 4 Haziran 2020 tarihinde Türkiye'ye diplomatik bir ziyaret gerçekleştirmiş, Türkiye'ye ve Türk halkına şükranlarını iletmiştir.

Son dönemde, Türkiye'nin savunma ve savaş sanayisinde gerçekleştirdiği atılımlar, Türkiye'nin diplomatik başarılarının hazırlayıcısının faktörlerinden biri olmuştur. Bu kapsamda üretilen yerli ve millî İHA ve SİHA'lar, Libya'da Hafter'in, Suriye'de rejimin…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – …Irak'ın kuzeyinde de PKK'nın korkulu rüyası olmuştur.

Türkiye ile Libya arasında yakın gelecekte planlanan ekonomik koordinasyonun hız kazanması süreci 2 ülke açısından umut vericidir. Türkiye ve Libya arasındaki siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkiler, 2 ülkenin ortak tarih mirasına matuf bir şekilde devam edecektir.

Teşekkür ederim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyursunlar.

23.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, vefat eden HDP Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un kayınpederine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması (x)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Özür dilerim. Bir bilgilendirmeden kaynaklı yanlışlığı düzeltmek istiyorum.

Saruhan Bey'in kayınvalidesi değil, kayınpederi vefat etmiş; kayınpederine Allah'tan rahmet diliyorum efendim ve tekrar kendisine ve sizlere de başsağlığı diliyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğmuş'un, Başkanlık Divanı olarak vefat eden HDP Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un kayınpederine Allah'tan rahmet dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz de Divan olarak başta Grup Başkan Vekilimiz Sayın Saruhan Oluç'un kayınpederine ve tüm vefat edenlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubu sözcüsü Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, vefat eden Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un kayınpederinin yakınlarına başsağlığı dilediklerine, açıklanan İstihdam Kalkanı Paketi'ne, Cizre, Diyarbakır, Hatay, Siirt il ve ilçelerinde pandemi sürecinde ikinci dalganın yaşandığına ve Mecliste de böyle bir riskle karşı karşıya olunduğuna, Çanakkale ilinde ruhsat süresi dolmasına rağmen altın madenciliği faaliyetlerini sürdüren Doğu Biga Madencilik'in bölgeyi terk etmemesi nedeniyle yaşanılanlar ile maden ocakları, termik santraller ve barajlarla gelen yıkımın önüne geçilip geçilmeyeceğini, sonraki kuşaklara yeni salgınlar mı bırakılacağını öğrenmek istediğine, Kırşehir Cezaevindeki mahpusların açlık grevine devam ettiğine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, evet, Grup Başkan Vekilimiz Sayın Saruhan Oluç'un kayınpederi vefat ettiği için kendisi bugün burada olamayacak. Saruhan Bey ve tüm yakınlarına bir kez daha başsağlığı ve sabır diliyoruz.

Bugünlerde Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak İstihdam Kalkanı Paketi'nden bahsetti. Bu, iş gücü piyasasının içine düştüğü derin krizin itirafı niteliğinde aslında; veriler de bu krizin büyüklüğünü gösteriyor. Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi verilerine göre nisan ayında 920 bin

(x) Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu birleşim Tutanak Dergisi'nin 44'üncü sayfasında yer almaktadır.

kişi ilk defa ihtiyaç kredisi kullandı, nisan ayında 920 bin kişi ihtiyaç kredisi kullandı arkadaşlar ve aynı anda kullanılan bireysel kredilerin yüzde 48'ini ihtiyaç kredileri oluşturuyor. TÜİK mart ayında işsizlik verilerinin 0,9 puan düştüğünü açıklayadursun, insanlar aslında borçlanarak yaşamlarını idame ettirmek zorunda bırakıldı.

"Normalleşme" adıyla ekonomik krizden çıkmanın yolunu ararken birçok ilde pandemi sürecinde vaka sayılarında artış yaşanıyor. Adını koymak lazım. Bazı illerde ikinci dalga yaşanıyor; Cizre, Diyarbakır, Hatay, Siirt gibi birçok il ve ilçede on günde hastanelere başvurular arttı, mahalle ve köyler karantinaya alındı ama yeterli tedbir yok. Sadece "Maske kullan, mesafeni aç." diyerek yurttaşların üzerine yıkılamaz bu sorumluluk.

Ben aynı zamanda bir durumu daha dile getirmek istiyorum: Mecliste de bu riskle karşı karşıyayız. Yani, bir söz söylendi ve şimdi öğreniyoruz ki -bugün Danışma Kuruluna katıldım- 1 pozitif vaka çıkmış ve personele, birçok insana şu anda test yapılıyor.

Sayın Başkan, sizden de rica edeceğim; sonuçta burası Türkiye Büyük Millet Meclisi... 30'a yakın böyle vaka olduğu söyleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, bunların söylenti düzeyinde kalmaması ve gerçek durumun bize, bütün çalışan arkadaşlarımıza izah edilmesi gerekiyor ve herkese de test yapılması gerekiyor. Mesela dün antikor testi için yani bağışıklıkla ilgili test için mücadele vermek zorunda kaldım. Bu durumu bilmeden yaptırmaya gitmiştim. Hâlbuki herkesin bunu yaşaması ve yaptırabilmesi gerekiyor. Sizden bunu rica ediyorum, lütfen bir ara Meclisi, Genel Kurulu bilgilendirirseniz iyi olur.

Çanakkale'de altın madenciliği faaliyetleri sırasında binlerce ağaç keserek doğayı katleden Kanadalı firma Alamos Gold ve Türkiye taşeronu Biga Madenciliğin ruhsat süreleri dolmasına rağmen bölgeyi terk etmemelerini ve üç yüz yirmi gündür orada çadır nöbeti tutan direnişçilere destek veren…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, Biga Madenciliğin bölgeyi terk etmemesine karşı orada üç yüz yirmi gündür çadır nöbeti tutan direnişçilere destek veren 2 kişi jandarma tarafından gözaltına alındı ve bu pandemi sürecinde nöbet tutan 5 kişiye de 70.850 lira idari para cezası kesildi.

Şimdi, pandemi bize doğayı talan ederek ekosistemi yerle bir etmenin maliyetini hâlâ göstermedi mi? Hâlâ biz maden ocakları, termik santraller ve barajlarla gelen yıkımın önüne geçmeyecek miyiz ve bizden sonraki kuşaklara gerçekten yeni salgınlar mı bırakacağız? Bunu ifade etmek isterim.

Son olarak, Sayın Başkan, Kırşehir E Tipi Hapishanesinde mahpuslar açlık grevine devam ediyor çünkü ayakta sayım sürekli dayatılıyor ve işkence, kötü muamele yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tamamlayayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Aileler, endişeyle bizi arıyorlar. Bunu kabul etmeyenlere disiplin cezası verilip hücrede tecrit uygulanıyor. Aslında açlık grevindeki mahpusların talebi çok açık, insan onuruna yakışır muamele görmek.

Artık 12 Eylül kafalarından vazgeçin, insanlara ayakta askerî sayımlar dayatmayın. "Askerî vesayete karşıyız" dediniz, ayakta sayım yaptırmaya zorlayarak, onlara kötü muamele yaparak insanların onurlarını zedelemeyin ve gerçekten yaşamlarıyla oynamayın diyoruz.

Teşekkür ediyorum iyi bir çalışma günü diliyorum Genel Kurula.

BAŞKAN – Bilgilendirmeyle ilgili birazdan sayın üyelerimizi bilgilendireceğiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkan Vekili Sayın Özgür Özel konuşacaktır.

Buyursunlar Sayın Özel.

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, vefat eden HDP Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un kayınpederine Allah'tan rahmet dilediklerine, çoklu baro sistemine, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in basın sektörü çalışanlarının yıpranma payı almasına ilişkin kanun teklifinin Meclis gündemine alınması gerektiğine, toplu iş sözleşmesi yapılabilmesi için gerekli olan işkolu barajına ve süre uzatımına, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yardımcı hizmetler sınıfında görevli personelin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun Genel Kurulun 97'nci Birleşiminde Sultanahmet'in müze olarak korumaya alınması gerektiğine yönelik sözlerinin maksadını aştığına, TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un imzasını taşıyan Yassıada yargılamalarının geçersiz sayılmasını içeren yasa teklifinin siyasi parti gruplarının görüşü alınmadan Meclis Başkanlığına sunulduğuna, Başkanlık Divanının Meclise giren yayınlar konusunda hassasiyet göstermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, Halkların Demokratik Partisinin Sayın Grup Başkan Vekili Saruhan Oluç'un kayınpederinin vefatını büyük bir üzüntüyle öğrendik. Kendisine ilettiğimiz başsağlığı dileğimizi bir kez de burada görev yaptığı Parlamentoda tekrarlıyoruz, Allah rahmet eylesin, grubumuz adına kendisine başsağlığı dileklerimizi ifade ediyoruz.

Sayın Başkan, 11 Haziran 1970, elli yıl önce bugün sendikal özgürlüklere müdahale eden, onları kısıtlayan Sendikalar Kanunu yasalaşmıştı. O tarihte bu, DİSK'in hızla güçlenmesine karşı yapılan bir engelleme olarak algılandı ve 15-16 Haziran 1970'teki büyük eylemlerin, bu konudaki direnişin ve itirazın da sebebi olmuştu. Bunu hatırlatmaktaki maksadımız, barolar, tabip odaları, Türkiye mühendis ve mimar odalarının seçim kanunlarına yönelik bir buçuk aydır "nispi temsil" diye başlayan, daha sonra "çoklu baro" olan, Recep Tayyip Erdoğan'ın çoklu baroya önce aklının yatmadığı, nispi temsil istediği, sonra nispi temsilden vazgeçip çoklu baro meselesine döndükleri lüzumsuz, gereksiz bir tartışmanın içindeyiz ve bu tip müdahalelerin elli yıl sonra bile hatırlanıp o dönem bunun peşinde olanları utandırdığının altını çizmek lazım. Kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin, örneğin, baro başkanının ağzından çıkan bir söz, yazdığı bir yazının altına attığı imzanın mürekkebin damlası elli yılık, yüz yıllık, bazı mesleklerde bin yıllık deneyimin imbiğinden süzülüp gelir oraya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "Çoklu baro" deyip "Meslek örgütlerinde rekabet olsun." dediğinizde öyle bir yanlış işin içine girersiniz ki… Onların rekabet değil, dayanışma içinde olmaları gerekir. Rekabet, mesleğe de çok şey kaybettirir, ülkeye de kaybettirir. Bugün öyle bir şey yaparsınız ki "Barolar, siyasetin etkisi altında." falan gibi laflar, o işi yaptığınızda bir bakarsınız; ak avukatlar barosu, milliyetçi avukatlar barosu, iyi avukatlar barosu, işte sosyal demokrat avukatlar barosu, demokrat avukatlar barosu… Sonra siyaset, avukatların bir kısmını muhatap almaya, öbür kısmını ötekileştirmeye; logoların içinde rabialar, siyasi simgeler, zafer işaretleri, güneşler, altı oklar başlar ki siz de şaşırırsınız nasıl oldu da biz siyasetin bir parçası hâline getirdik bu işi diye. O yüzden bu yanlışlar, elli yıl önce yapılıyordu. Elli yıl sonra bu yanlışları tekrar etmemek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu Meclisin görevleri var önünde. Çok önemli görevleri var, mesela 25 Aralık 2009'da Anayasa Mahkemesi, fiilî hizmet zammından sadece sarı basın kartı olanların yararlanmasından dolayı bunu iptal edip dokuz aylık süre verdi Meclise. O süre doluyor. Sarı basın kartı, artık Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığında; yanlış bir iş. Bu konuda Eskişehir Milletvekilimiz Utku

Çakırözer'in kanun teklifi var, komisyonda bekliyor. Hızlı bir şekilde bu işin ele alınması, bizleri takip eden Parlamento muhabirleri, sahada görev yapanlar, yerel basın emekçileri, hepsi bunları beklerken bunu artık gündemimize almamız gerekiyor, bunu hatırlatmam lazım.

Meclisin önemli görevleri var. Geçen sene bir de içinde bulunulan bir süreç var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, geçen sene bütün grupların ikna olduğu 6356'da Toplu İş Sözleşmesi meselesinde yüzde 1'lik baraj var. Yanlış olduğunu herkes kabul ediyor ve bir yıllık süre tanındı. "Bu yüzde 1'lik barajı geçecek güce gelebilsin çünkü örneğin, bir büyük alışveriş marketinde bir sendika örgütlü ama tüm alanın yüzde 1'i değil ama oradaki işçilerin toplu iş sözleşmesi yapma hakkı elinden gidiyor 4.500 işçinin falan." Hak verdik "Doğrudur." dedik, bir yıl süre uzatımı yaptık. O bir yılın altı ayı pandemiyle geçti Sayın Başkan. Her şeye süre tanınıyor, bu süre uzatması son derece önemli. Bunu başta Adalet ve Kalkınma Partisi olmak üzere tüm grupların dikkatine sunmak isterim.

Bir başka konu: Türkiye Büyük Millet Meclisinde yardımcı hizmetler sınıfında görevli 100'e yakın çalışma arkadaşımızın ek göstergeden faydalanamadıkları ortada. Emekli olduklarında maaşları düşeceğinden dolayı da endişelerini paylaşıyorlar hepimizle. Daha önce de bunu söylemişlerdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sizin de dikkate alarak, bu arkadaşlarımızın bu konudaki taleplerinin Başkanlık Divanında ele alınması, bizimle birlikte çalışan değerli emekçilerimizin sorunlarını çözecektir. Size emanet ediyoruz Sayın Başkan.

O konuya değinmek istemem ama basın toplantısında sordular, burada da bir arkadaş… Sayın Kaboğlu dün konuşurken dedi, ardından da söyledik sırf Ayasofya'nın değil, örneğin Dolmabahçe'nin, Sultanahmet'in de müze olarak korumaya alınması lazım diye. Maksadını aştığı anlaşılıyor ki soru soruluyor, troller yazıyor. Ya "Cami olmaktan çıkaralım." diyen yok, "Gözümüz gibi koruyalım." diyen var. Maksadını aşıyorsa, aştığı kısmını geri alıyoruz, rahatlasın arkadaşlar. Böyle bir şey olur mu? Sultanahmet'in cami olmaktan çıkarılıp müze yapılması, maksadını aştıysa, aştığı kısmını geri alıyoruz. Çok net söylüyoruz, sırf rahatlasınlar diye. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Müsaadenizle bir iki husus daha var.

Sayın Başkanım, dün gözünüze baka baka Mustafa Şentop'a bir tane nazar boncuğu taktım. Anayasa'yı koruma kabiliyetini göstermeyen, çiğnetmeme kabiliyetini göstermeyen, İç Tüzük'ü çiğnetmeme kabiliyetini göstermeyen Şentop, nazar boncuğunu da bir gün taşıyamadı arkadaş! Dedim ki "Yassıada işi doğru, tek getirirseniz de destek imzamızı atacağız ama bütün grupların siyasi idam mağduriyetleri var, getirin, bütün siyasi idamları boşa çıkaracak düzenleme daha da güzel olur. Tüm gruplarla görüşeceğim demişsiniz. Nazar boncuğu olsun, hep eleştiriyorum, bu da ona nazar boncuğu olsun." Onu da düşürmüş. Sayın Başkan, kanun teklifini vermiş bütün gruplarla görüşmeden. Bir, Meclis Başkanı imzası, eyvallah, arkadan, Süreyya Sadi Bilgiç. Dedim ki herhâlde bütün grupların Meclis Başkan Vekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O da olur ama İYİ PARTİ'yi ne yapacağız diyordum. Bir baktım altına, sadece AK PARTİ ve MHP'nin grup başkan vekillerinin imzalarını almış. Ya Yassıada'da bile, Yassıada'nın yasını paylaşma ayıbını ortadan kaldırmada bile ortaklaşamayan bir Meclis Başkanı. Kim? Sanki Cumhur İttifakı'nın Meclis Başkanı. Sen tarafsızsın, görevin bu. Herkes "Destek atarız." demiş, şunu getirip sormuyor.

Hadi bizden utanmadın, hadi HDP'yi saymadın, hadi İYİ PARTİ'den çekinmedin. Kardeşim, burada Demokrat Parti'nin Genel Başkanı, milletvekili ya; ona sor. (CHP sıralarından alkışlar) Adamların başbakanı asılmış, yıllar sonra kır atıyla gelmiş, Meclise girmiş, İYİ PARTİ'den aday gösterilerek seçim barajına takılmadan buraya taşınmış Sayın Gültekin'e bile sormamış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhur İttifakı'yla imzaları atmış. Sonra diyor ki: "Ben tarafsızım." Ya sen nasıl… Daha taraf olacak ne yapacaksın? Yani hakikaten şunu geri çekip bu utancı Meclis tutanaklarından çeksin bari. Getirsin, herkes imzalar.

Yassıada'yı açmaya gidiyorlar. Hadi bizi çağırmadınız. Arkadaş, Hüsamettin Cindoruk, eski Meclis Başkanı, Yassıada'nın en genç avukatı ya. Hüsamettin Cindoruk'un koluna girsen bir şey kaybetmez, çok şey kazanırsın ama bu tarihî fırsatları çarçur ediyor: "Siyasi istismar yapacağım, rantı kimseyle bölüşemem." Millet görüyor. Cindoruk'un dışlandığı Yassıada'dan size ekmek çıkmaz. Sayın Gültekin'in dışlandığı Yassıada kanunundan ekmek çıkmaz. Bu siyasi istismarları bırakın.

Bir de Sayın Başkan, bugün bir ayıp yapıldı. Meclise bir tane dergi sokamazsınız: "Siyasi amblem var, o olmaz, o yasak."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Abartılı hassasiyet vardı. Çuval çuval bir dergi sokmuşlar. Reklamı olmasın diye göstermeyeceğim, yoksa hepimiz getirip de -bir de yöneten siz olmasanız, bundan sorumlu birisi olsa- gider orada o Şentop'un önüne atardık hepsini ama bir dergi, güya FETÖ'nün nasıl başterörist olduğunu söylüyor; eyvallah ama içerikte ne Bülent Ecevit'i bırakmışlar ne başka taraftan Süleyman Demirel'i. Ağza alınmaz… Eski cumhurbaşkanlarına "mason" diyen bir utanmazlık. Bu milletin kalbinde taht kurmuş, hayatını kaybetmiş işte ne bileyim Zeki Alasya'ya laf söylemeler… Utanç verici, iğrenç bir yayın. Nasıl olduysa olmuş bu Meclise girmiş, vekil odalarına dışarıdan dağıtıyor çakalın biri. Sonra başvurunca aman Genel Sekreter özür diliyor "Yanlış oldu." İdare Amiri, şöyle bir şey söylemiş Grup Başkan Vekilimize: "İmzayı attım ama ben içeriğe hâkim değildim, beni de eleştirebilirsiniz." demiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O, kendini eleştirdi diye, ben eleştirmeyeceğim Sayın Haberal'ı ama bu işlere dikkat edilsin. Bu rezilliklere sırf böyle bir siyasi istismar için… Bir de yapanın kim olduğu belli değil, alsan baksan zaten buradan okuduğunda kimseye bir fayda yok yani. Türkiye Cumhuriyeti'ni rezil etmekten başka bir şey yok ama bu tip yanlış işlerin yapılmaması konusunda da Başkanlık Divanını bir hassasiyete… Bu konuyu kendi Meclis Başkan Vekilimizle beraber size ve diğer partilerin Meclis Başkan Vekillerine emanet ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Mehmet Muş.

Buyurunuz Sayın Muş.

26.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine, kayınpederi vefat eden HDP Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu hapishanelerde sayımla alakalı bazı görüşler dile getirildi. Bugün İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanımız bir toplantı gerçekleştirdi, bu iddialar orada da dile getirildi. Orada yürütme erkinin ilgili tarafları bu konuyla alakalı bilgi verdiler. Bu Covid sürecinde bazı esneklikler sağlandı

fakat sayımlarda suistimale varan bazı gözlemler ortaya çıktı yani adam gelmiyor, çıkıyor, kaçıyor vesaire gibi... Bu problemlerden dolayı sayımı gerçekleştirme adına bazı adımlar atıldı orada ama bu Covid'le alakalı olan genel uygulama devam ediyor, dolayısıyla bunu bir kere Genel Kurula ifade etmek isterim.

Bir diğer konu, Sayın Meclis Başkanının ve benim de imzamın bulunduğu bu Yassıada Mahkemesi kararlarının yok sayılmasıyla alakalı. Burada biz bunu imzaladık. Sayın Özgür Özel de bir ifadede bulundu fakat bugün basın toplantısında şöyle bir şeyden, Deniz Gezmiş ve birkaç kişiden daha bahsetti. Bu kanun teklifi, bir darbe mahkemesinin kararlarıyla alakalı bir şey yani sadece Yassıada Mahkemesinin ortaya koyduğu kararlarla alakalı bir kanun teklifi, dolayısıyla Sayın Özel'in söylediği gibi başka isimler falan yok içerisinde. Çünkü o, bambaşka bir şey. Bir darbe yapılmış, bir darbe mahkemesi kurulmuş ve o darbe mahkemesiyle alakalı bir kanuni düzenleme. Bunu özellikle ifade etmek isterim.

HDP Grup Başkan Vekili Saruhan Oluç Bey'in kayınpederi, Rahmetirahman'a kavuşmuş; biz de buradan kendisine başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, çok kısa bir cümleyle hani polemik için değil ama önemli.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel...

27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, dün ben burada da söyledim, dünkü basın toplantımda da söyledim, bugün de söyledim, diyoruz ki: "Yassıada'yı tek getirecekseniz ona da varız. Ama bütün partilerle görüşüp geçmişteki bütün siyasi idamları geçersiz kılacak bir iş yaparsak daha hoş olur." Ayrıca Deniz Gezmişler, 12 Mart Muhtırası'nın sonrasındaki sürecin idam cezalarıdır. O da bir darbe sürecidir. Ancak ne olursa olsun Şentop'un yanlışı, eksiği "Tek de getirsen buradayız, varız." dendiği hâlde hiçbirimizi ve özellikle de Demokrat Partinin Genel Başkanını bile düşünmeyip bir ittifakın Meclis Başkanı gibi davranmış olmasındandır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyursunlar Sayın Kerestecioğlu.

28.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, kayınpederinin vefatı nedeniyle Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a başsağlığı dileğinde bulunan Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğmuş'a ve siyasi parti gruplarına teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, Kırşehir Cezaevini dile getirmiştik, onunla ilgili Sayın Mehmet Muş'un ifadelerini tam anlayamadım "Koğuşta kaçan, göçen." gibi şeyler söyledi. Yani koğuşlarda herhâlde herkes zaten koğuşun içerisinde bulunuyor ve sonuçta kaçacak bir yerleri de yok. Üstelik de gerekçe olarak aslında İnsan Hakları Komisyonunda toplantıda "Koğuşların kalabalık olması nedeniyle ayakta sayım." deniyor. Şimdi, bu, daha da vahim bir şey, pandemi sürecinde koğuşların kalabalık olmaması gerekiyor ve dediğim gibi, insanların onurlarıyla oynanarak birtakım şeylere zorlanmamaları gerekiyor.

Darbelere gelince… Biz hayatımız boyunca darbelerle mücadele ettik, onların muhatabı olduk, hele 12 Eylül darbesi, bizim canımızı en çok yakan darbelerden biriydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - "Bir sağdan, bir soldan…" denildiği zaman, o zaman arkadaşım olan Necdet Adalı'yı da ilk idam edilen insan olarak kaybetmiştim. Karşı çıkacaksak bütün darbelere karşı çıkalım, "senin darben, benim darbem" diye ayırmadan karşı çıkalım ama -Yassıada'ya

da, evet, zaten karşı çıkıyoruz- Sayın Grup Başkan Vekilimiz Saruhan Oluç'un da birçok kez ifade ettiği gibi, Yassıada'da demokrat, buraya gelince de Kenan Evren olunmaz. O yüzden, hakikaten bütün darbelere karşı çıkmak gerekiyor.

Saruhan Bey adına da ben bütün gruplara ve size teşekkür ediyorum başsağlığı mesajlarınız için.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım…

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Darbelerin her türlüsüne karşıyız, Kenan Evren'e de karşıyız; bu, iyi bilinsin, karıştırmasınlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, geçmiş tutanak hakkında eskiden bir konuşma imkânı vardı ama düzeltmeye muhtaç bir durum var, bir dakikaya ihtiyacım var.

BAŞKAN – Buyursunlar.

29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Genel Kurulun 97'nci Birleşiminde yer alan "O günün MHP milletvekilli de gitti." ifadesindeki kastının Manisa Milletvekili Erkan Akçay olmadığına ilişkin açıklaması (x)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, dün Sayın Mehmet Muş bir tartışmada, işte, "Madem şahsiyata girildi, ben de gireyim." diye bir iş yaptı, bizim de ona cevap verdiğimiz konuşmada -şimdi, tutanağa bakınca- benim yanlış kalmasını istemediğim bir durum var. Kadınlara ters kelepçe diye bir mevzu var, bütün herkes biliyor ve çok tepki almıştı o zaman. Diyorum ki: "Manisa'dan hepimize telefon geldi -niye gittiğimi gerekçelendiriyorum- uygun görürse Erkan Akçay da o günleri anlatır. Mevzu, kadınlara ters kelepçe takılma konusu." Bunda bir şey yok. Hakikaten de hepimize geldi hatta Sayın Akçay da o zamanlar kendisine soru sorulduğunda da "Lüzumsuz bir şey." demiş yani tutuklamaya, gözaltına bir şey değil de o ters kelepçe kötü bir görüntüydü. Başörtülü, tesettürlü kadınları pek kötü bir hâle sokmuştu. Bu kısmı doğru.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sonra devam ederken diyorum ki… "Ben de gittim, o günün MHP milletvekilli de gitti." Şimdi bunu değerlendirince şöyle bir sonuç çıkıyor: Sayın Akçay da gitti oraya gibisinden. Oysa benim kastım, 7 Haziranda milletvekili olup 1 Kasımda milletvekili seçilemeyen Manisa Baro Başkanıydı. Kısa bir dönem, 25'inci Dönem milletvekilliği yapan zatı kastederek söylerken, böyle okuyunca, olayın tarihine de bakınca -1 Kasımdan hemen sonra olmuş- sadece Erkan Akçay oluyor sanki. Tutanakta "Yukarıda da kendisi söyler." deyince Erkan Bey'i işaret etmiş gibi oluyor. Haksızlık olur, biz zaten kendisiyle yaptığımız her görüşmede de şey deriz… Kendisinin defterdarlık zamanından, benim eczacı odası başkanlığı zamanımdan tanışarak geliriz. Biri, birine kefil olacaksa bu konularda, biri bana iftira atsa Erkan Bey, biri ona atsa ben ona kefil olurum, o kadar da koruyabiliriz. Tutanaklara böyle geçsin efendim.

Teşekkür ederim.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğmuş'un, salgın sürecinin başladığı tarihten bu yana Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışan 10 kişide Covid-19 testinin pozitif çıktığına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir bilgiyi sizinle paylaşmak üzere sizlerden kısa bir müsaade istirham ediyorum. Salgın sürecinin başladığı tarihten bu yana Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışan, 9'u Türkiye Büyük Millet Meclisi personeli, toplam 10 kişide Covid-19 testi pozitif çıkmıştır. Bu kişilerden 7'sinin tedavisi tamamlanmış, kendileri görevlerine başlamıştır. 1'i, Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışan bir televizyon kameramanı olmak üzere toplam 3 kişinin ise tedavi süreci devam

(x) Bu düzeltmeye ilişkin ifade 10/06/2020 tarihli 97'nci Birleşim Tutanak Dergisi'nin 906'ncı sayfasında yer almaktadır.

etmektedir. Tespit edilen bütün vakalarda gerekli tedbirler alınmış, testi pozitif çıkan kişilerle temas ihtimali olan herkes teste tabi tutulmuş ve takip edilmiştir. Bunların dışında bir vaka tespiti yoktur.

Bilginize efendim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Başkanlık Divanının Meclisteki coronavirüs vakalarına yönelik detaylı bilgi alarak açıklama yapması gerektiğine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, evvelsi gün testi pozitif çıkan kişinin aynı zamanda çeşitli partilere evrak getirip götüren bir kişi olduğu da söyleniyor. Şimdi, bu temas edilen kişiler kimler oluyor? Yani gerçekten burada ben bunun tam, net bir açıklama olduğunu düşünmediğimi ve daha detaylı olarak bu konuda bilgi alınması gerektiğini ifade ediyorum.

BAŞKAN – Takibatını yapalım efendim.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve arkadaşları tarafından, ülkemizde uzun yıllardır kullanılan pestisitlerin halk sağlığı ve çevre sağlığı üzerinde yol açtığı zararların araştırılması, gıdalarda ve sularda bıraktıkları kalıntı düzeylerini tespit etmek için ne gibi çalışmalar yapıldığının belirlenmesi ile insan ve çevre sağlığını korumak için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Haziran 2020 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu, 11/6/2020 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu
İzmir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş tarafından, ülkemizde uzun yıllardır kullanılan pestisitlerin yol açtığı halk sağlığı ve çevre sağlığı zararlarının araştırılması, gıdalarda ve sularda bıraktıkları kalıntı düzeylerini tespit etmek için ne gibi çalışmalar yapıldığının tespit edilmesi ve insan ve çevre sağlığını korumak için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 11/6/2020 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurunuz Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Pestisit, bir diğer deyimle canlıkıran, kısaca, zararlı organizmaları engellemek, kontrol altına almak ya da zararlarını azaltmak için kullanılan madde ya da maddelerden oluşan kimyasal karışımlara denilmektedir. Bu kimyasal karışımlar, tarım alanlarında daha fazla ürün almak ve bununla birlikte böceklere, yabancı otlara, kemiricilere ve mantarlara karşı kullanılmaktadır.

Pestisitler, orantısız kullanım sonucunda kalıntılar meydana getirmektedir. Ülkemizde pestisitlerin kalıntı sorunu; alıcı, üretici ve tüketicilerin eğitim noksanlığından kaynaklanmaktadır. Kalıntı sorununa çözüm getirebilmek için sorunun kaynaklarının bilinmesi gerekmektedir. Biyoçeşitliliği, su temizliğini ve insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen pestisitler, kendi içinde de kimyasal yapılarındaki benzerlikleri nedeniyle 64 aktif maddeye ayrılmaktadır.

Pestisitler; imalat, depolama, pazarlama ve kullanılma sırasında hava, su ve toprağa karışarak hedef olmayan canlıları da olumsuz yönde etkilemektedir. Bu duruma bir de bilinçsiz ve dikkatsiz kullanımı da eklersek suda, toprakta, bitkisel ve hayvansal besinlerde de artan oranlarda birikmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı, 19 Aralık 2018 tarihinde pestisitlerin bazılarının kullanımına kısıtlama getirmiştir. Özellikle 2 aktif madde içeren pestisitlerin kullanılmaması yönünde verilen karara ilişkin, Bakanlık bu 2 aktif maddede de olan pestisitlerin 2020 Aralık ayına kadar uzatarak tohum ve fidecilikte yeniden kullanılması yönünde duyuru yapmıştır.

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını neticesinde halkın sağlığı, sağlıklı gıdaya erişim, hayati derecede önem arz eder duruma gelmiştir. Bu nedenle, maalesef hâlen biz kimyasal maddelerle zehirlenmeye devam ediyoruz.

Pestisitlerin sağlığa etkileri kısaca şöyle sayılıyor: Akut ve kronik hastalıklara sebebiyet vermektedir. Türkiye nüfusunun yarıya yakını yani 38 milyon kişi, kronik hastalıklardan yakınmaktadır. Pestisitler gibi bizim kontrolümüz dışında vücudumuza giren zehirler, kronik hastalıkların oluşmasına sebep olmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü, pestisit çeşitlerinin aktif maddelerine göre bir sınıflama yapmıştır. Bu sınıflamaya göre pestisitler, kanser riskini artıran pestisitler, üreme sağlığını bozan pestisitler, son derece tehlikeli olan pestisitler, çok tehlikeli pestisitler içinde yüksek biyolojik birikime neden olan pestisitler ve uzun süre zehir etkisi gösterebilen pestisitler olarak gruplandırılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, halkımızın pestisitlerden zarar görmemesi için Ege Üniversitesinden Profesör Doktor Ali Osman Karababa ve Profesör Doktor Tayfun Özkaya şunları söylüyor:

1) Toptancı hallerine kalıntı analiz laboratuvarlarının kurularak maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde kalıntı tespit edilen ürünlerin satışının engellenmesi ve yasal mevzuatta belirtilen cezai hükümlerin uygulanması, belediyelere de ceza yetkisi verilmesi gerekmektedir.

2) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, pestisitlerin kullanılmadığı tarımsal tekniklerin kullanılmasına destek vermelidir.

3) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına ait laboratuvarlar ile özel yetki almış laboratuvarların aynı sayıda etken maddeyi kontrol etmesi ve elde edilen sonuçların kamuya açıklanması sağlanmalıdır.

4) Kamu adına yapılan kalıntı analizlerinde görev alan özel laboratuvarların kalıntı analizi işini doğru ve güvenilir bir şekilde yapıp yapmadıkları dikkatle denetlenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Bir dakika alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – 5) Bakanlığın yürüttüğü kalıntı analizi çalışmalarında, bir üründe tespit edilen pestisit sayısının kaç tane olduğu da dikkate alınarak sonuçlar değerlendirmelere tabi tutulmalıdır.

Yine, Birleşmiş Milletler Tehlikeli Maddelerin İmhası Özel Raportörü Sayın Başkut Tunçak şunları söylüyor: "Bugünde ve bu çağda şirketlerin yüksek düzeyde zararlı pestisitler olarak sınıflandırılmış olan pestisitlerin sürekli kullanımı, hem sürdürülebilir değildir hem de dünya çapında insan hakkı ihlallerine yol açar."

Değerli milletvekilleri, bu bağlamda ülkemizde uzun yıllardır kullanılan pestisitlerin yol açtığı halk sağlığı ve çevre sağlığı zararlarının araştırılması, gıdalarda ve sularda bıraktıkları kalıntı düzeylerini tespit etmek için ne gibi çalışmalar yapıldığının tespit edilmesi, insan ve çevre sağlığını korumak için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla önergemize destek bekliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ali Kenanoğlu…

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ülkemizdeki tarımsal üretimde kullanılan bu pestisitlerin insan sağlığı, doğal hayattaki diğer canlı türleri ve çevre sağlığı açısından ciddi sorunlar yaratan zehirli kimyasalların başında gelmesi nedeniyle bu konuda Meclis araştırması isteniyor. Bu konuyla ilgili görüşlerimizi aktarmak isterim.

Türkiye tarımında kullanılan ancak tüketiciler açısından, yol açtığı sağlık zararları açısından pestisitlerin kanser riski, üreme sağlığı bozulması, çok ciddi zehirlenmeler ve ölümlere neden olabilecek riskler taşıdığı ifade edilmektedir.

Pestisitin ne olduğu konusu… Zararlı organizmaları engellemek, kontrol altına almak ya da zararlarını azaltmak için kullanılan madde ya da maddelerden oluşan karışımlar diye tanımlanıyor. Bunların çeşitleri var: Bakteri öldürücüler, kuş öldürücüler, böcek ve haşere öldürücüler; mantarlar için kullanılanlar, yabancı otlara karşı kullanılanlar, yumuşakçalara karşı kullanılanlar. Şimdi, tabii bunların Türkiye'de yoğun olarak kullanıldığını ve tarımda yoğun olarak kullanılmasından kaynaklı olarak da çeşitli sorunlara yol açtığını biliyoruz. Örneğin, Greenpeace şöyle bir şey yapmış 2019 yılında: Ağustos, ekim ve kasım aylarında Türkiye'de faaliyet gösteren 5 büyük market ve 1 semt pazarından otuzar adet domates, yeşil biber ve salatalık olmak üzere toplam 9 örneği incelemiş. Bunların 14'ünde kullanılması yasak pestisit çıkmış, 46'sında ise hormonal sistem üzerinde etkili pestisitler tespit edilmiş. Yani, aslında bütün bunlara baktığımız zaman bizim, marketlerden, semt pazarlarından alışveriş yapmış olduğumuz yiyeceklerimiz içerisinde bu ürünlerin kimisinde yüzde 50, kimisinde yüzde 60 oranında çıktığını görebiliyoruz.

Tabii, hayvanlar üzerinde yapılan deneylerde şu görülmüş: Anneye verilen pestisit beş saat sonra fetüse geçiyor ve onun göz ve sinir sistemi ile karaciğerlerine yerleşiyor. Yani o sadece, tüketen insanı etkileyen değil, örneğin bir anneye geçtiği zaman oradan da çocuğuna intikal eden bir durum. O anlamıyla, gıdalarımızı oluşturan, ülkemizin de aslında çiftçilerini, üreticilerini ve bu anlamıyla da hepimizi koruyan bu sistemin araştırılması ve zararlarının tespit edilerek giderilmesi son derece önemlidir.

Tabii, tarım ve hayvancılığı yok eden sadece bu pestisitler mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Hayır, aynı zamanda, şu anda Mardin ve ilçelerinde Dicle Elektrik oradaki tarımsal faaliyeti durdurmuş durumda. Yani bölgenin elektriğini kesmiş ve tarım alanlarının sulanmasını engelliyor. Buğday gitmiş, artık onu kurtarmak mümkün değil ancak ekili pamuklar var ve arkasından diğer ürünler var, onları kurtarma imkânı var ancak bu elektrik kesintisi ve buna bağlı olarak su kesintisi -doğal olarak yaşanan su kesintisi- orada tarımı olduğu gibi çökertmiş durumda.

Bir diğer konu da şu: Bu tarımı konuşuyoruz sulama açısından. Ya, bu GAP projesi niye bitmiyor? Yani altmış yıldır süren bu GAP projesi niye bitmiyor? Bunun cevabını verebilecek olan biri var mıdır yani bir yetkili kurum, bir kimse, bakanlık, Hükûmet, Cumhurbaşkanı? Kim verecek bunun cevabını? Altmış yıldır bitirilmiyor. Aslında bütün ana sistem tamamlanmış, sadece dağıtım sistemleri kalmış ancak onlar bir türlü yapılmıyor çünkü GAP biterse bölge halkı kalkınacak, ekonomi canlanacak, acaba bundan dolayı mı?

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, yerimden kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Muş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, GAP, Türkiye'nin en büyük projelerinden ve finansmanı tamamen kendi millî imkânlarımızla yapılan bir proje, devasa bir proje. Çok büyük bir kısmı da tamamlanmış vaziyette, yani barajlarla alakalı büyük bir kısmını tamamladık, sulama kanallarıyla alakalı çalışmalar devam ediyor; sadece GAP değil, bölgede OSB'lerden tutun da havalimanlarına kadar, diğer yaptığımız limanlara kadar, tarım arazilerinin sulanmasına kadar. Suruç'a tünelle su getirildi Suruç Ovası'nın sulanması için. Dolayısıyla bölge insanının zenginleşmesi, oranın ekonomik olarak refahının yükselmesi bizim en temel önceliklerimizden ve biz bütün bu çalışmaları yapıyorken geçenlerde yine yolda çalışan 2 işçimiz PKK terör örgütünün saldırısı sonucunda hayatını kaybetti, Rahmetirahman'a kavuştu. Oranın gelişmesine engel olan bir tek zihniyet var: PKK terör örgütü. Ama buna rağmen yatırımlar o bölgeye gidecek ve en önemli ekonomik teşvikler de o bölgeye veriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Güneydoğu olmazsa yanmışsınız ya, verecek cevabınız kalmıyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Arsa tahsisi, vergi tahsisleri, vergiyle alakalı avantajlar, SGK'yle alakalı avantajlar, elektrik kullanımıyla alakalı avantajlar yani pek çok üretim maliyetini aşağıya çekecek teşvikler Hükûmet tarafından özellikle o bölgemize, Güneydoğu Bölgesi'ne -altıncı bölge olarak belirlenmiş- veriliyor. Maksadımız ne? Maksadımız daha çok yatırımcı gitsin ve orada istihdam oluşsun, oralar zenginleşsin. Bunun önündeki en büyük engel PKK terör örgütüdür. Onun da zaten ciddi şekilde beli kırılmış vaziyette ve güvenlik arttıkça, insanlar kendisini huzurlu hissettikçe yatırımlar daha da artacaktır. Bunun da Genel Kurul tarafından bilinmesini arzu ettik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve arkadaşları tarafından, ülkemizde uzun yıllardır kullanılan pestisitlerin halk sağlığı ve çevre sağlığı üzerinde yol açtığı zararların araştırılması, gıdalarda ve sularda bıraktıkları kalıntı düzeylerini tespit etmek için ne gibi çalışmalar yapıldığının belirlenmesi ile insan ve çevre sağlığını korumak için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Haziran 2020 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ayhan Barut.

Buyurunuz Sayın Barut. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ'nin grup önerisi hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Elbette ki bugünkü önerimiz tarım ilaçları yani pestisitlerin insan sağlığı ve çevreye zararlarının araştırılması. Mutlaka ki tarım ilaçlarının araştırılması, sağlıklı ve doğru kullanılması önemli bir konudur. Bugün size burada otuz bir yıllık bir zirai ilaç bayisi ve bir ziraat mühendisi olarak, bu konunun içerisinde yer alan bir arkadaşınız olarak konuşmak istiyorum. Tarım ilaçları ve tarımsal ilaçların kullanımı bu ülkenin bir gerçeğidir. Dolayısıyla bu ilacımızın kullanılması için bize bahse söz konusu olan ilacın Türkiye'deki pazarı yaklaşık 400-500 milyon dolar civarıdır ancak kopardığı

fırtına çok büyüktür. Dolayısıyla bu sektörde konunun uzmanlarının konuşması gerekirken ağzı olanın konuştuğu bir sektör neredeyse, âdeta öyle bir sektör hâline gelmiş. Bu ilaçlarla ilgili elbette ki ilaçların doğaya, çevreye, sağlığa zararı vardır ama bir de şöyle bir şey var, ülkemizde farklı agroekolojik koşullarda yetişen ve kültürel öneme sahip olan 70 civarında ekonomik öneme sahip bir kültür bitkisi var ve bu bitkilerin üzerinde de 500 civarında bir hastalık, zararlı, yabancı ot etmenleri bulunmaktadır. İşte bunların kontrolü için, bunların direkt tarımdaki zararlarını önlemek için mutlak surette tarımsal ilaçların kullanılması gerekiyor. Dolayısıyla bir insan hasta olduğunda nasıl ki doktor kontrolüne gidiyorsa bitkinin de hastalık dönemlerinde bir zirai ilaç bayisine ya da bir ziraat mühendisine gösterilmesi gerekiyor.

Zirai ilaçların, pestisitlerin kullanılması ile kullanılmaması arasında yüzde 65'e yakın bir verim kaybının olduğunu söylemek istiyorum. Şunu söylemek istiyorum değerli arkadaşlar, sevgili milletvekilleri; 16'ncı yüzyılda ünlü bilim adamı Kimyager Paracelsus demiş ki: "Tüm maddeler aslında bir nevi zehirdir. Zehir ile ilacı birbirinden ayıran tek fark dozdur." Dolayısıyla değerli arkadaşlar, tarımda kullanılan 4 D formülü vardır; doğru ilacı doğru zamanda, doğru ürüne, doğru dozda uygularsan zehirlilik oranı kalkar, biter. Ve bunları da kontrolünü sağlayabilecek etkin, ehliyetli, uzman olan bir ziraat mühendisi kontrolünde kullanmak gerekir değerli arkadaşlar.

Türkiye'de yaklaşık 7 bin civarında pestisitleri yani zirai ilaçları ulaştıran zirai ilaç bayisi var. Ancak zirai ilaç bayilerinin hemen hemen tamamında ziraat mühendisi olması gerekirken bu sayının yaklaşık yüzde 75 olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

AYHAN BARUT (Devamla) – Ne zamanki sayıyı yüzde 100'e çıkarırsak yani etkin, ehliyetli, liyakatli insanların kontrolüne bırakırsak bu alanda başarıya ulaşabiliriz ve uygun bir dozda, uygun bir üretimi, uygun bir verimi yakalayabiliriz değerli arkadaşlar.

Ayrıca şunu da söylemek istiyorum: Sürekli Avrupa Birliğiyle ilgili mukayese yapılıyor. Tarım ilaçları Avrupa Birliğine bağlı ülkelerde, örneğin Hollanda'da hektara 16 ila 18 kilogram kullanılıyor, Belçika'da hektara 11 kilogram kullanılıyor, Türkiye'de 2 kilogram, en yoğun kullanılan güney illerinde ise hektara 3 kilogram kullanılıyor.

Bazı önerilerde bulunmak istiyorum. Bu iktidarın getirmiş olduğu bitki koruma ürünleri bayiliği açmak için bir sınav zorunluluğu var, ziraat mühendislerine bu sınav zorunluluğunun kaldırılması gerekiyor. Çünkü o arkadaşlarımız ziraat fakültesinde yetkin ve etkin eğitimini, donanımını almışlardır. Tarım ilaçlarının mevcut ruhsatlarının kriterlerini yeniden gözden geçirerek hem doz aşımı hem de o ruhsatların güncellenmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN BARUT (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım, çok önemli.

BAŞKAN – Buyursunlar.

AYHAN BARUT (Devamla) – Özellikle sahte ve kaçak ilaçların yurda girişinin önlenmesi gerekiyor. Sahte ve kaçak ilaçların komşu ülkelerden "daha ucuz, düşük formülasyonlar" adı altında ülkemize girişi yapılıyor. Bunların da kaldırılması gerekiyor. Tek bir şirket üzerinden tarımsal ilaçlarda ve gübrelerde uygulanan barkod ve karekod uygulamasının da kaldırılması gerekmektedir değerli arkadaşlar.

Tekrar söylüyorum: Tabii ki zirai mücadele ilaçları tehlikelidir ancak doğru kullanıldığında verim artışına neden olur, tehlikeli olmaktan çıkar. Tüm bunların kontrolünü sağlayacak olan ziraat mühendisidir. Avrupa Birliğinde yasaklanan ilaçların da Türkiye'de, ülkemizde alternatifinin bulunması koşuluyla da yasaklanması gerekmektedir.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum, sağ olun, var olun. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Yunus Kılıç.

Buyurunuz Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUNUS KILIÇ (Kars) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen saygıdeğer üreticiler; tabii, Hunza Türkleri var Afganistan'ın kuzeyinde yaşayan. Yaşları 70'e geldiği zaman ömrün yarısı diye kabul ediyorlar. Hanımların doğurganlık yaşı 65-70'e kadar çıkıyor. Böyle yaşıyor olsak bu pestisitlerin, kimyasalların hiçbirine ihtiyaç kalmayacak çünkü onlar kullanmıyorlar, doğal üretiyorlar, güneşte kurutuyorlar ve böyle besleniyorlar. Ama ne yazık ki dünya bir tane, üretim alanı belli ve nüfus her geçen gün artıyor. Bu, bizi ve dünyayı, takdir edersiniz ki endüstriyel bir tarımsal uğraşa itiyor yani daha küçük bir alandan daha çok verim elde etme gayretine ister istemez bütün dünyayı zorluyor. Bu durumda tabii teknolojiden yararlanmak gerekiyor. Bunun yolları önce kültürel mücadele yöntemleri, biyolojik mücadele yöntemleri -bunlar adım adım- eğer bunlarla da istenilen sonuç elde edilemiyorsa daha çok ürün ve daha çok sağlıklı ürün elde edebilmenin yolu ne yazık ki kimyasal mücadele.

Arkadaşlar, Türkiye, 1957 yılında Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu'yla bu tür ürünlerin, bitkisel mücadele ürünlerinin ruhsatlandırılmasını, bir kontrol altına alma mekanizmasını zaten başlatmıştı. Fakat 2010 yılında yine bizim çıkarttığımız Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nda ve ona uygun çıkarılan yönetmeliklerde son şeklini aldı. Dünya örneklerinden esinlenerek geliştirilen bir yönetmelik, hatta gururla söylemek lazım dünyanın da biraz ilerisinde bir yönetmelik. Çünkü dünyanın hâlâ belli kaygılarla yasaklamadığı bazı ürünleri de Türkiye öncelikle yasaklayan ülkelerden bir tanesi. O tarihten bu tarihe, arkadaşlar, çeşitli bileşikler adı altında 187 aktif maddeli kimyasal piyasadan kaldırıldı, ithalatı yasaklandı ve şu anda kullanılmıyor. 17 tane ürün de şu anda takvime bağlandı ve zamanla ortadan kaldırılacak.

Bakanlığın tabii burada önemli bir fonksiyonu var. Tarım Bakanlığı aynı zamanda ruhsatlandıran kurum. Bakanlık veri tabanı oluşturdu, her üretici "App Store" gibi uygulamalardan açıp bakabilir. Ürünün içeriğini, nasıl kullanılacağını, ne zaman kullanılacağını takip etme imkânı var. Ruhsatı var mı yok mu, halk sağlığına zararlı mıdır değil midir, bitki sağlığını koruyucu mudur değil midir, bunların hepsine bakabilir. Bunun dışında yapabileceği şey izlenebilirlik. Ne kadar üretiliyor, nerede kullanılıyor ve bitki bu kullanıldıktan sonra ne zaman piyasaya sunulacak, insan sağlığına zarar vermeden kullanılacak; bu süreçlerin tamamı kontrol altında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Hatta piyasaya ürün sunulmadan önce, hasat öncesi pestisit denetimi yapılıyor. İlave olarak hani belki gözden kaçırılmış endişesiyle pazarlarda, hallerde yine hasat sonrası pestisit mücadelesi ve denetimi yapılıyor.

Arkadaşlar, bütün alanların kontrollü bir şekilde yapılmasıyla beraber yine 2002'de, Türkiye'de toplam kullanılan pestisit miktarı 170 bin ton idi. Bugün ne kadar? 40 bin ton yani Türkiye bu mücadeleyle yüzde 65'in üzerinde pestisit kullanımını düşürdü. Peki, hiç kullanmasak olur mu? Olmaz, çünkü kullanmadığımız takdirde Türkiye'nin yıllık üretim kaybı aşağı yukarı 40 milyar liranın üzerindedir. Biz, kontrollü, insan sağlığını, çevre sağlığını, hayvan sağlığını ve bitki sağlığını gözeterek bu süreci en iyi şekilde takip eden bir sistemle bunu yürütüyoruz diyoruz.

Hepinize en derin saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, baroların ve meslek birliklerinin antidemokratik yöntemlerle hedef alınmasının araştırılması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Haziran 2020 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/6/2020 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

11 Haziran 2020 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen (7665) grup numaralı "baroların ve meslek birliklerinin antidemokratik yöntemlerle hedef alınmasının araştırılması amacıyla" Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 11/6/2020 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, yine salgınla, yurttaşların ekonomik sorunlarıyla çok ilgili bir konuyu gündeme getirdiğiniz ve bu araştırma önergesini Meclise sunmamıza vesile olduğunuz için sizlere teşekkür ederek söze başlamak istiyorum.

Gerçekten, biliyorsunuz, salgın günlerinde elimiz yüreğimizde Sağlık Bakanlığının açıklamalarını beklerken Hükûmet kanadından art arda meslek odalarının seçim sisteminin değiştirilmesine ilişkin açıklamalar geldi. Yani gündemimiz buydu bizim, şu anda da gündemimiz bu; açlık, işsizlik, yoksulluk değil, pandemi değil.

Evet, bu ilk teşebbüs değildi fakat örneğin, sabah akşam canlarını ortaya koyarak çalışan sağlık çalışanları, meslek örgütlerinin tam da bugünlerde türlü hileyle ellerinden alınmaya çalışılacağını beklemiyorlardı eminim. Bu yüzden de biz çok haber alamıyoruz ama yandaş yazarlar daha iyi haber alıyorlar. Bir köşe yazarı çıktı, dedi ki: "Bu dönemde doktorların moralini bozmamak için TTB'nin bu değişikliğe dâhil edilmeyeceği söyleniyor." Biz de ondan öğrenmiş olduk, TTB'nin, Türk Tabipleri Birliğinin dâhil edilmeyeceğini. Evet, bu, partilerle müzakere edilmediği için bu köşe yazarları bizlerden daha bilgili oluyor.

Dün 20 kadar baro ve baro temsilcisi Meclisi ziyarete geldiler, daha doğrusu Mecliste görüşlerini partilere aktardılar, düşüncelerini paylaştılar. Nasıl bir değişiklik planlanıyor peki? Nispi temsil sistemine geçilecekmiş, baro ve meslek birlikleri çoklu hâle getirilecekmiş, oda seçimlerinde aldıkları oy oranında her grup yönetimde temsil edilecekmiş. Böylece ne olacak? Örneğin, Devlet Demiryollarının bir arazisine el mi konuluyor ya da bir maden inşaatı için doğa mı katledilecek, halk sağlığını tehdit eden virüse karşı yeterli önlem alınmıyor mu; işte, bunlara karşı her zaman harekete

geçecek, raporlar hazırlayacak, davalar açacak olan meslek örgütleri etkisizleştirilmeye çalışılıyor ve onlara karar aldırılmamaya çalışılıyor. Ve siz bir de bunu demokrasi adına yaptığınızı söylüyorsunuz ya, gerçekten "Pes!" diyoruz. Yani hakikaten buna "Pes!" demekten başka bir sözümüz yok.

Şimdi, üstelik, bir yandan yüzde 70 oyla seçilen mühendislerin, avukatların, hekimlerin kendi meslek odalarını yönetmesinden rahatsız oluyorsunuz, bir yandan da "Tekrar seçilemeyiz, geçen seferki gibi yüzde 52'yi bile alamayız." diyerek bu sefer, Cumhurbaşkanlığı seçim sisteminde yüzde 50 artı 1 oy alma şartının kaldırılmasını önerme yönünde yol alıyorsunuz. Madem, yine "Rant projelerimize, ülkeyi diktatörlükle yönetmemizi kimse karşı çıkmasın."ın adını "demokrasi" koydunuz, o zaman gelin, bizim de bir önerimiz var: Mesela, Kabine de nispi temsille seçilsin, bırakın bize İçişleri, Adalet, Teknoloji gibi pek çok Bakanlığı, layıkıyla yapalım, Kabineye de demokrasi gelsin gerçekten demokrasiden bahsediyorsanız ama olmaz tabii çünkü amaç farklı; amaç, özelleştirmelere, rant politikalarına ve antidemokratik uygulamalara karşı bilimden, insandan, doğadan ve barıştan yana bir geleneği yıllar boyunca korumuş meslek örgütlerini yani tam otoriteryanizm önündeki son engelleri de önünüzden kaldırmak ve çoklu baro olursa da beğenmediğinize de kayyum atamak belediyelerde ve birçok yerde yaptığınız gibi.

Ama ben bir şeyi ifade etmek isterim: Siz bakmayın Sayın Feyzioğlu'nu istediğiniz yönlere çekebildiğinize ama o barolar ki o barolar Orhan Apaydın'ın, Halit Çelenk'in, Gülçin Çaylıgil'in, Medet Serhat'ın, Tahir Elçi'nin ve daha sayamadığım yaşayan birçok meslektaşımızın mücadelesinden, o gelenekten geliyor ve o yolda yürüyoruz hepimiz. İşçi avukatlarla, feminist avukatlarla devam ediyoruz ve haksızlık gördüğümüz her yerde karşı çıkıyoruz. O yüzden, avukatlar boyun eğmezler, boyun eğdirmeniz mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Son cümlem…

BAŞKAN – Buyurun efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Tüm haksızlıklara karşı hem avukatlar hem meslek örgütleri bunca yıllık gelenekleriyle karşı durmaya ve mücadelelerini yürütmeye devam edeceklerdir. İşte, biz, bu çabalarınızın neden olduğunu, gerçekten niyetinizin ne olduğunu, nasıl bir demokrasi isteğinizi -tırnak içerisinde- araştırmak için bir araştırma önergesi sunduk. Buna Genel Kurulun desteklerini bekliyoruz.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, madde 60'a göre yerimden söz talebim var.

BAŞKAN – Buyursunlar.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, hatibin barolarla ilgili görüşleri kendi görüşleridir, bizim kendi görüşlerimizi kendi hatibimiz açıklayacak. Fakat konuşması sırasında "Ülkeyi diktatörlükle yönetiyorsunuz." gibi bir ifade kullandı, bunu kabul etmemiz mümkün değil. Türkiye Cumhuriyeti devletini yüzde 52'yle seçilmiş bir Cumhurbaşkanı yönetmektedir, bunun böyle bilinmesini arzu ederim. Diktatörlükle yönetilen ülkelerde sayın hatibin yaptığı bu konuşmayı kendisine yaptırtmazlar, bu konuşmayı da yapamaz. Bu da kayıtlara geçsin istiyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu.

33.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Diktatörlükle yönetilen ülkelerde bu konuşmaları yaptırırlar, sonra da bedel ödetirler, cezaevlerine koyarlar, kayyum atarlar ya da suikastlarla bunu hallederler, çeşitli yöntemleri vardır. İlla karşınızda her yerde Hitler faşizmini ve gaz odalarını beklemeyin çünkü kapatılan başka odalar vardır, kaybedilen insanlar vardır, her taraftan yükselen adalet çığlıkları ve gazetecilerin özgür olmadığı bir ülke vardır.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, baroların ve meslek birliklerinin antidemokratik yöntemlerle hedef alınmasının araştırılması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Haziran 2020 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Feridun Bahşi.

Buyurun Sayın Bahşi. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ kendi yok oluşunu engellemek için sahte darbe söylentileriyle gündem değiştirmeye çalışmakta, her konuda yarattığı yandaşlara şimdi de ak baro ve ak odalar eklemek üzere harekete geçmektedir. Yaratılan yandaş kurullar ve kurumlar tıkır tıkır işlemeye, yeni yandaşlar eklenmeye devam etmektedir. 2017 referandumunda mühürsüz oyların yasaya aykırı olarak geçerli sayılmasına, 31 Mart İstanbul Belediye Başkanlığı seçimlerinde aynı şekilde kullanılan 4 oydan 1 tanesinin iptali için oy kullanan kişilerin Danıştay Başkanı seçilmesine hep birlikte şahit olduk. Şimdi de sıra meslek birliklerinde. AK PARTİ Genel Başkanı Erdoğan, Eylül 2019'da "Önümüzdeki dönemde ilk çözmemiz gereken meselelerden birinin, barolar başta olmak üzere, tüm meslek teşekküllerinin seçim yöntemlerinin temsilî demokrasiye uygun hâle getirilmesi olduğuna inanıyorum." şeklinde bir açıklama yapmıştı. Geçtiğimiz günlerde de Ankara Barosu ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında meydana gelen gereksiz tartışma bahane edilerek, uzun zamandır bekletilen oda seçimleriyle ilgili sistemin değiştirilmesi konusu yeniden gündeme taşındı. Son MYK toplantısında ise "Ankara Barosunun ve benzerlerinin fütursuz saldırılarıyla karşı karşıya geldik. Sadece bu örnek dahi meslek kuruluşlarının seçim usullerinin yeniden belirlenmesiyle ilgili denetimin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Oda ve barolarla ilgili düzenleme konusunda derhâl çalışılmalı ve Meclisimizin takdirine bunu sunmalıyız." dedi.

Her yasal düzenlemede yaptıkları gibi, bu düzenlemede de yine uluslararası hukuk kuralları, yasa yapma tekniği, devlet aklı değil, anlık ve tepkisel öfkenin ürünü olarak düzenleme yapmaya kalkılıyor. Hukuki yollarla ele geçirilemeyen, başta barolar olmak üzere tüm meslek odalarının yönetimleri antidemokratik yollarla ele geçirilmek isteniyor, bu sebeple de yasal düzenleme yapılıyor. Delege sisteminde adaletli bir düzenleme yapılırsa bunun arkasında elbette oluruz. Ama oda üyeliğinin zorunlu olmaktan çıkarılması ve odaların bölünerek "ak baro" ve "ak odalar" meydana getirilmesine de karşıyız.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi meslek birlikleri Ahilik geleneğinin günümüzdeki temsilcileridir ve en önemli hususiyetlerden birisi de meslekte birliği ve bütünlüğü sağlamaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

FERİDUN BAHŞİ (Devamla) – Türkiye meslek içi bölünme sıkıntılarını 12 Eylül öncesinde derneklerde bile çok ağır şekilde yaşadı ve bedel ödedi. Silahlı polislerimiz "POLDER" ve "POLBİR" olarak ikiye ayrılıp birbirine silah çektiler. Meslek odalarının bölünmesi aralarına nifak girmesi sonucunu doğuracaktır. Meslek odaları arasındaki bölünme insanlar arasındaki parçalanmayı artıracaktır. Birlik olmak varken bölünme ve bölünmeyi teşvik edecek yasalar çıkarmak kabul edilemez. Tez zamanda "ak barolar" ve "ak odalar" yaratma hevesinden vazgeçilmelidir. Unutulmamalıdır ki ayarını bozduğunuz kantar gün gelir sizi de tartar.

Saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Alpay Antmen.

Buyurunuz Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, başta barolar olmak üzere meslek örgütleri, Anayasa'mızın 135'inci maddesinde hükme bağlanmış kamu kurumu niteliğinde anayasal kurum ve kuruluşlardır. Ancak baroların diğer meslek örgütlerinden çok daha farklı bir görev, yetki ve işlevi vardır. Barolar, başka hiçbir meslek örgütüne verilmeyen hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak yetki ile görevine sahiptir ve demokrasinin, insan haklarının, hukukun üstünlüğünün ve adaletin koruyucusu ve kollayıcısıdırlar. İşte, tam bu noktada yani halk için, demokrasi için, insan hakları için çalışma yapan barolar ve meslek örgütleri AKP iktidarını rahatsız etmektedir. 18 yıllık AKP iktidarı, denizin bittiğini ve salt kendileri ile yandaşları için süren sefanın, saadet günlerinin sona erdiğini gördüğü için daha çok baskı, daha çok yıldırma ve daha çok sindirme politikaları geliştirmeye çalışmaktadır. İktidar, başta barolar olmak üzere, tabipler odası, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bir kısım kamu kuruluşu niteliğindeki meslek odalarının seçim sistemlerini değiştirmek ama işin özünde avukatlık mesleğinin ve baroların temel ayarlarıyla oynamak istemektedir çünkü çoklu baro ile Anayasa'nın 135'inci maddesine açıkça aykırı davranarak baroları dernek statüsüne indirgeyip hukuku savunamaz hâle getirmeyi hedeflemektedirler.

Peki, bu çoklu baro ve barolara müdahale kimin projesidir? Hatırlayın değerli milletvekilleri, bu proje 2013 yılında bizzat hain ve alçak FETÖ elebaşının kendisi tarafından hazırlanmış bir projedir. Değerli AKP milletvekillerine buradan soruyorum: 2013 yılından sonra FETÖ'yle mücadele ettiğinizi söyleyip duruyorsunuz, eyvallah. Şimdi, siz tam o yıl hazırlanan bir FETÖ projesini getirerek mi FETÖ'yle mücadele edeceksiniz, FETÖ'ye böyle mi karşı çıkacaksınız, FETÖ'yü böyle mi bu ülkenin başından defedeceksiniz? Barolara ve Tabipler Birliğine müdahale etmek, FETÖ'ye hizmet etmektir. Bu, aynı menzile yürümeye benzemiyor mu sayın milletvekilleri?

Değerli milletvekilleri, geçen hafta Barolar Birliği ve 80 baromuz, baroların seçim sisteminin değiştirilmesi ve çoklu baro sistemiyle ilgili toplandılar ve hep birlikte bir bildiri yayınladılar. Dün de Sayın Adalet Bakanı, Sayın AKP Grup Başkan Vekilleri ve parti grubumuzla görüştüler. Net bir biçimde Barolar Birliği ve 80 baro seçim sistemlerinde oynanmasını ve çoklu baroyu kabul etmiyorlar, bunu deklare ettiler. Biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak başta barolar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bu haklı taleplerini sonuna kadar destekliyoruz, sonuna kadar yanlarındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, yapılması gerekli iş, barolar ve meslek kuruluşlarını pasivize etmek değil ülkemiz için daha çok demokratikleşme istemektir. Yapılması gerekli iş, özellikle baroları Anayasa'da yürütme bölümünde değil yargının bir sacayağı oldukları için yargı bölümünde hükme bağlamaktır. Yapılması gerekli iş, AKP koridorlarında dolaşan sözde hukukçuları değil bağımsız ve objektif görev yapacak gerçek hukukçuları hâkim ve savcı yapmaktan ibarettir. (CHP sıralarından alkışlar) Yapılması gereken iş, yargının tarafsız ve bağımsız olmasını sağlamaktır. Yapılması gereken iş basit; barolar ve meslek kuruluşlarının seçim sistemini bozmak, onları sessiz birer dernek hâline getirmek yerine vatandaşın ekonomik, demokratik ve insan haklarıyla ilgili taleplerini karşılamaktır.

Son söz size değerli AKP milletvekilleri; gidiyorsunuz, ilk seçimde bu halk sizi gönderecek ve sizi hiç ama hiç özlemeyecek.

Teşekkür ederim. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın İshak Gazel.

Buyurunuz Sayın Gazel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSHAK GAZEL (Kütahya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum. HDP grup önerisinin aleyhinde söz almış bulunuyorum.

Tabii, barolar, Anayasa'da düzenlenmiş meslek örgütleri. Avukatlık Kanunu'nun 76'ncı maddesinde baroların görevleri, baroların nasıl bir meslek örgütü olması gerektiği ifade ediliyor ve zaten bu da ikinci fıkrasında "Barolar, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar." diye ifade edilmiş. Şimdi, burada araştırma önergesinde deniliyor ki: "Barolar siyasal gelişmelerle ilgili görüş belirtiyor ve bu da iktidarı rahatsız ediyor." Değerli arkadaşlar, böyle bir şey yok. Şimdi, siyasal olaylarla alakalı görüş belirtmek farklı bir şey, siyasi iktidarın politikalarını yönlendirmek üzere bir vesayet odağı oluşturacak bir baskı mekanizması oluşturmak üzere faaliyet yapmak başka bir şey. En son, Ankara ve İzmir Barolarının açıklamaları ve ardından Diyanet İşleri Başkanına yapmış oldukları suç duyuruları nasıl insan hakları savunuculuğuyla bağdaşabilir? Diyanet İşleri Başkanı insan haklarını mı ihlal etti? Diyanet İşleri Başkanı kendi görevini yerine getirdi. Dedi ki: İslam hükümleri budur, Kur'an hükümleri budur, sünnet hükümleri budur. Ve bunu görevi itibarıyla yerine getirdi; kimsenin hakkını ihlal etmedi, kimseye herhangi bir şey yapmadı ama Ankara ve İzmir Baroları sanki Diyanet İşleri Başkanı burada bir insan hakkı ihlali yapıyormuş gibi gerçekten milletin büyük çoğunluğunun iradesine aykırı bir açıklama yaptı. Bunun savunulacak bir tarafı yok. Siz, ifade özgürlüğü deyince, Ankara ve İzmir Barolarının açıklaması deyince bunu demokratik bir olgunluk olarak değerlendiriyorsunuz ama karşı tarafta biz, sizin bu demokratik olgunluk olarak değerlendirdiğiniz açıklamanın aleyhine bir açıklama yaptığımız zaman, demokratik haklarımızı ifade etmeye çalıştığımız zaman, ifade etmeye başladığımız zaman bunu da siyasi iktidarın baskısı olarak nitelendiriyorsunuz. AK PARTİ bugün Türkiye'nin en çok oy almış partisidir ve Mecliste en büyük çoğunluğa sahip partidir.

KEMAL PEKÖZ (Adana) - İdi.

İSHAK GAZEL (Devamla) – AK PARTİ tabii ki bir siyasi irade ortaya koyacak ve bu siyasi iradeyi demokratik yollarla ifade edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, şunu da ifade etmek istiyorum: Yangından mal kaçıran yok, AK PARTİ bu düzenlemeyi geçtiğimiz dönemde de yapmaya çalıştı, gündemimizde. Biraz önce HDP Grubunun sözcüsü dün 20 küsur baronun Meclise geldiğini ifade etti; Adalet Bakanımızla da görüştüler, AK PARTİ'mizin Grup Başkan Vekilleriyle de görüştüler. Süreci birlikte yürütüyoruz, burada milletvekillerimizin her birisiyle biz istişare ediyoruz daha iyi bir baro nasıl kurulabilir diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Gündeme getirdiniz, yanınıza gelince vazgeçtiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

İSHAK GAZEL (Devamla) – Şimdi, HDP grup önerisinde Sayın Cumhurbaşkanımızın bir konuşmasında şöyle dediği ifade ediliyor ve bu eleştiriliyor, diyor ki: "İlk çözmemiz gereken meselelerden biri, tüm meslek teşekküllerinin seçim yönteminin temsilî demokrasiye uygun hâle getirilmesidir." Ya, bu ifadede ne var? Sayın Cumhurbaşkanımız temsilî demokrasiyi öne sürüyor, temsilî demokrasiye uygun hâle getirilmesini ifade ediyor. Bugün barolardaki seçim usulünün demokratik bir usul olduğunu kim iddia edebilir?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ben.

İSHAK GAZEL (Devamla) – Yani eğer demokratik usulle bir seçim yapılmış olsaydı Ankara ve İzmir Baroları hem milletin iradesine aykırı bir açıklamayı hem de avukatların büyük bir kısmının karşı çıktığı bir açıklamayı yapmaya cesaret edebilecekler miydi? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Onun için biz baroların seçim usullerinin daha demokratik hâle getirilmesi için de bir çaba sarf ediyoruz.

Bu vesileyle HDP grup önerisinin aleyhinde olduğumuzu ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu…

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Kütahya Milletvekili İshak Gazel'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Aslında çok talihsiz bir bitiriş oldu sayın hatibinki çünkü dedi ki: "Ankara ve İstanbul Barolarının başlarında eğer başka türlü bir temsil olsaydı Diyaneti bu şekilde eleştirebilecekler miydi, bunu ifade edebilecekler miydi?"

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Azınlık görüş olarak, azınlık; toplumun karşı olduğu genel olarak.

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Yani siz baronun ifadesini insan hakları olarak değerlendiriyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İşte bunu demek aslında diktatörlük dediğimiz şey. Siz bir avukatsınız aynı zamanda, meslektaşız. Yani Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları var. Düşünce dediğiniz şey şok edici dahi olsa, ben şu anda size karşı şok edici bir ifadede de bulunsam -hakaretten bahsetmiyorum ama- siz bunu düşünceyi ifade olarak değerlendirmek durumundasınız. Ayrıca, Diyanet İşleri Başkanlığı devletin bir kurumu olarak çalışıyor. Böyle bir laik sistem de olmaz. Dediği söz neydi, biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yine size bir hukukçu olarak hatırlatmak istiyorum ve sizi gerçekten hukuk yoluna bu anlamda davet etmek istiyorum: O, LGBT'lileri insan saymadığı için aslında şöyle bir ifadede bulundu: "Eşcinsellerin lanetlendiği, zina ve eşcinselliğin hastalığı da beraberinde getirdiği…" Yani pandemi sürecinde Diyanet İşleri Başkanından beklenen laf bu muydu?

EROL KAVUNCU (Çorum) – Evet.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bu muydu?

EROL KAVUNCU (Çorum) – Evet.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – O zaman bravo!

Ben, gerçekten bir insan hakları savunucusu ve hukukçu olarak buna "Evet" diyorsanız söyleyecek bir laf bulamıyorum. O zaman bunun sonrası gaz odalarıdır arkadaşlar.

Saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Muş…

35.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu meslek örgütleri biliyorsunuz kamu niteliğindeki meslek kuruluşları yani bunlar gönüllülük esasına tabi değil. Dolayısıyla kanunla kurulmuş, kanunla zoraki üyelikleri olan, kanunla bunların aidatının toplandığı kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır. Burada aslında bir kamu hüviyeti var bunların yani sivil toplum kuruluşu vesaireden ziyade bir kamu niteliği olan yapılar bunlar. Yani iş dünyasındaki –atıyorum- sanayici derneği gibi değil bunlar. Bir kere bunun altını çizelim, sivil toplum bir tarafta var doğru ama bunların bir kamu hüviyeti var, kamu gücü var aslında.

Bir diğer mesele, şimdi, siz görüşlerinizi savunacaksınız. Siz, eşcinselleri, lezbiyenleri savunacaksınız. Savunun. O sizin zihniyetiniz, görüşünüz olabilir. E, biz de bunun yanlış olduğunu söyleyeceğiz, döneceksiniz bizim sıralarımıza "Nasıl böyle bir şey söylersiniz?" diyeceksiniz. Ya, siz ne kadar savunuyorsanız, biz de bunun o kadar yanlış olduğunu düşünüyoruz.(AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayet okunmuştur, Allah'ın ayeti ne diyorsa biz onun arkasındayız. Siz başkasını savunun. Bizim savunduğumuz bu, bizim görüşümüzü…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Eşcinsellik savunulacak, savunulmayacak bir şey değil ki.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım…

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Biz siz rahatsız olacaksınız diye görüşlerimizi saklayacak değiliz. Biz muhafazakâr demokrat bir partiyiz. Görüşlerimiz bunlardır. Diyanet İşleri Başkanı da Allah'ın kelamını ifade etmiştir, bundan önceki bu işleri yapanların nasıl helak olduğunu ifade etmiştir. Dolayısıyla ayette açıktır, sabittir, Lût kavminin başına gelenleri ifade etmiştir. Şimdi, Allah'ın ayetini sizden mi korkacağız savunmayacağız? Siz istediğiniz kadar LGBT'yi savunun, bayrağını oraya dikebilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu…

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, uygun görürseniz Hüda Vekilime bu konuda grubumuz adına bir dakikalık söz vermenizi rica edeceğim.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden Sayın Kaya…

36.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HÜDA KAYA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Daha önce farklı vesilelerle de göstermiştik, internete girdiğiniz zaman da tekrar görebilirsiniz. "Biz muhafazakârız. Biz aile kutsiyetine sahip çıkıyoruz." diye kendinizi kutsalların sahibi gibi iddia edemezsiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Öyle bir şey yapmıyoruz!

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Öyle bir şey yapmıyoruz!

HÜDA KAYA (İstanbul) – AKP Genel Başkanının da LGBT'ler hakkında söylediği sözleri girip internetten okuyun. Kaldı ki Diyanet İşleri, bir Müslüman olarak beni temsil eden bir kurum asla değildir, meşru değildir.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – E, tamam sıkıntıya girme. Niye sıkıntıya giriyorsun o zaman?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Çocuklarımıza öğretilen din derslerini aldırabilecek kadar bile bir güvene sahip değildir.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Siz vermeyin, vermeyin siz! Siz aldırmayın çocuklarınıza ahlaki ders!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Diyanet bizim adımıza ahkâm kesemez. Diyanet kendi düşüncesini söylüyorsa barolar da kendi düşüncelerini söyleme hakkına sahiptir. Tekçi bir durum yoktur ortada. Mezhepçi, Emevici düşünceyi bu topluma İslam adına dayatma hakkına sahip değilsiniz.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Utan be, utan! Utan be!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ne diyorsun sen ya! Sen ne diyorsun?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Filiz Başkanım, bir saniye…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Diyanet, diyanetliğini yapacaksa, din adına konuşacaksa hırsızlık için konuşmalı, çocuk tecavüzleri için konuşmalı, Kur'an kurslarında tecavüze uğrayan erkek çocukların hakkını savunmalı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne kadar rahatsız oldunuz ya!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yolsuzluklar için konuşmalı. Boş yere, haksız yere katledilen insanlar için konuşmalı. Kur'an'da insani değerlerin en temel hakkı olan düşünce hakkı için, özgürlük için konuşmalı. İnsan olmanın, dinin bütün temel hakları katledilirken kalkıp sadece bütün kötülükleri tek bir noktada yoğunlaştırması onu, Diyaneti meşru kılmaz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – O senin düşüncen, o senin düşüncen!

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) - Siz önce hırsızlığı engelleyin, yalancılığı engelleyin.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Hırsızların Allah belasını versin.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Ya kime yalancı diyorsun? Neye istinaden söylüyorsun? Hangi yalancılıktan bahsediyorsun?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu…

37.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın vekiller kendi konuştukları alanı çok iyi bilen birisinden cevap gelince epey bir kaynaştılar ve rahatsız oldular, bunu görebiliyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Burası laik bir ülkeyse eğer, o tek tipliğiniz insanlara inançları konusunda da dayatmalar getiremez.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Kimseye bir şey dayatmıyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bu konuda farklı görüşler vardır ve bunları herkes ifade edebilir ama siz eğer LGBT'lilerin -ki bir zamanlar oy almak için Genel Başkanınızın çok iyi sözler söylediği LGBT'liler için- eğer insan ve var olma vasfını dahi kabul edemiyorsanız zaten size söylenecek söz yok.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Eyvallah, eyvallah!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz bu noktada kalmışsınızdır ve buradan tekerlek aşağı doğru yuvarlanıyor.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – O da senin düşüncen, o da senin düşüncen.

OYA ERONAT (Diyarbakır) - Sana ne? Sana ne? Biz buyuz, sana ne? Sana ne?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – O yüzden diyoruz "Gidiyorsunuz." diye. Boşuna çaresizce çırpınmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sadece, Sayın Grup Başkan Vekillerini, arkadaşları özellikle Genel Kurulda daha saygılı bir ifadeyle tutum almaya davet ediyorum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kime saygılı olacağımızı biliyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Çünkü "Utan!" "Böyledir." diye ellerini kollarını sallayarak oradan ayağa fırlamak… Gerçekten siz bir kadına yapıldığında hemen "kadın, kadın" diye çıkıyorsunuz ortaya. Bunu kimse yapmamalı, bunu da ifade etmek isterim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kadını erkeği yok bunun…

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım…

BAŞKAN – Sayın Muş…

38.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, burada her parti kendi görüşünü savunur. Bizim görüşlerimiz bunlardır. Bizim görüşlerimiz sizi rahatsız ediyor olabilir, siz bizim görüşlerimizden rahatsız olabilirsiniz.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) - Mutlak doğru mu bu?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu, sizin bileceğiniz bir şey fakat siz rahatsız oluyorsunuz diye biz görüşlerimizi değiştiremeyiz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Değiştirin demiyoruz ki.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Biz, herkesin yaşama hakkının Anayasa'yla güvence altına alındığı bir ülkede yaşıyoruz, bu bir temel kaide fakat bizim bu meseleye yaklaşımımız bu arkadaşlar, siz hoşlansanız da hoşlanmasanız da bu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Ya, bu hoşlanma meselesi değil ki.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Şimdi, meselenin boyutu şu: "Efendim, AK PARTİ Grubu niye böyle düşünebiliyor?" Yahu size mi soracağız ne düşüneceğimizi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, insanların varlığından…

MEHMET MUŞ (İstanbul) - "…"(x) arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, baroların ve meslek birliklerinin antidemokratik yöntemlerle hedef alınmasının araştırılması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Haziran 2020 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Grup Önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarına sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve arkadaşları tarafından, on sekiz yılda getirilen istihdam teşviklerinin ve ekonomik reform paketlerinin beklenen iyileşmeyi yaratmaması ve bu paketlere rağmen işsizlik oranlarındaki artışın nedenlerinin araştırılması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Haziran 2020 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu; 11/06/2020 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel
Manisa
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve arkadaşları tarafından, on sekiz yılda getirilen istihdam teşviklerine ve ekonomik reform paketlerinin beklenen iyileşmeyi yaratmaması ve bu paketlere rağmen işsizlik oranlarındaki artışın nedenlerinin araştırılması amacıyla 11/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1824 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak, görüşmelerinin 11/6/2020 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Lale Karabıyık.

Buyurun Sayın Karabıyık. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İşsiz olmak, evine ekmek götürememek nasıl bir şeydir, bunu yaşayan bilir. İşsizlik, bu ülkenin en önemli sorunlarından bir tanesi ve biliyoruz ki işsizlik sosyal bozulmaları da beraberinde getirmekte. 1988 ve 2002 yılları arasında Türkiye'de ortalama işsizlik oranı 8,8 olmuştur ancak Adalet ve Kalkınma Partisinin on sekiz yıllık iktidarında işsizlik oranı ortalaması yüzde 12,2 olmuştur değerli arkadaşlar.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Kaldı ki bu, görünen bir işsizlik oranı ama gerçekler böyle de değil, yöntemler de defalarca değişti. Kaldı ki iki gün önce işsizlik oranı açıklandığında, 27 milyon çalışan 26 milyona düşmesine rağmen, işsizlik oranının düştüğünün açıklanması da burada bir gerçek. Değerli arkadaşlar, böyle bir matematik yok. Kaldı ki iş bulmaktan umudunu kesen gençler de bu hesaba dâhil edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi 2002 yılında işsizlik oranını yüzde 10,3'ten devraldı, bu süre zarfında işsizliği düşüreceklerini, istihdam yaratacaklarını defalarca iddia ettiler ve on sekiz yılda 15 istihdam teşvik paketi, artı, 5 ekonomi ve reform paketi devreye soktular ama kesinlikle başarılı olamadılar.

Değerli arkadaşlar, bakın, 2004 Şubat, 2005 Mayıs, 2008 Mayıs, 2009 Haziran, 2010 Mart, 2011 Şubat, 2012 Nisan, 2015 Nisan aylarında; 2016'da 3 defa, Haziran, Temmuz, Eylülde; 2017'de 2 defa, Şubat ve Aralıkta; 2018'de yine 2 defa, Ocak ve Nisan aylarında; 2019'da ise yine Şubat ve Nisan aylarında istihdamı teşvik ve ekonomi paketleri açıklandı. Mesela, 25 Şubat 2019'da Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat Albayrak işverene prim ve vergi desteği sağlanarak 2,5 milyon ilave istihdam yaratacaklarını söyledi. Buna rağmen ne oldu? Bir yıl sonra 800 bin kişi daha işsiz kaldı. Ayrıca "Yapısal Dönüşüm Adımları", "İVME Kredisi", "Nefes Kredisi", "İstihdam Artırıcı Ekonomi Paketi", "Can Suyu Kredisi" gibi güzel isimlerde paketler de açıklandı ama hiçbir teşvik paketi bir sonuç yaratmadı, kalıcı bir etkisi olmadı. Ayrıca bununla da kalınmadı, istihdamı teşvik için 2020'ye kadar son beş yılda İşsizlik Fonu'ndan 57,4 milyar liralık 18 çeşit destek de verildi, yine sonuç aynı. İsterseniz hangi teşvik sonucunda ne oldu şöyle bir bakalım; Adalet ve Kalkınma Partisi 2002'de 10,3'den devralmıştı demiştim. Hemen aynı dönemde 10,8'e tırmandı işsizlik oranı. Bunun üzerine 2004'te 10,8'ken teşvik paketi açıklandı, en fazla 10,3'e kadar geriledi ama hemen hızla yüzde 11, hemen ardından da yüzde 14'e fırladı. Başka bir örnek; 2012 Nisanda yeni bir bölgesel teşvik paketi getirildi, bırakın işsizlik oranını düşürmeyi, üç yıl üst üste artarak devam etti. 2015'te işsizlik oranı 10,7 olduğunda nisan ayında tekrar istihdam destekleme paketi geldi ama ardından 2016'da 10,7'den 12,1'e fırladı işsizlik oranı. 2017 Şubat ayında istihdam seferberliği, ilave istihdam teşviki getirildi, yetmedi, aynı yıl aralık ayında istihdam seferberliğinde ikinci dönem mottosuyla yeni bir teşvik paketi getirildi. Ne oldu? İşsizlik oranı 2019'da 13,5'a çıktı. Sonuç olarak şimdi de iktidar Ekonomik İstikrar Kalkanı açıklıyor ve büyük umutlar ve hedefler veriyor ama şunu unutmayalım ki tek başına teşvik paketleri hiçbir zaman çözüm değil, olamaz da, yapısal reformlar da beraberinde gelmeli.

Ayrıca adalet, yargının bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü, basın özgürlüğü gibi kavramlarla ilgisi var mıdır iktidar bir oturup düşünmeli. Yatırım nasıl gelir, güven ortamı nasıl yaratılır, üretim ekonomisine nasıl geçilir? Cumhuriyet Halk Partisi olarak bunları defalarca söyledik. Artık gerçekleri görme zamanı değerli milletvekilleri…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

LALE KARABIYIK (Devamla) – Oturun düşünün, araştırın, neden işsizlik oranı düşmüyor. Ama asla sorunu Covid sürecine bağlayamazsınız. Bunu dış etkilere de bağlayamazsınız çünkü biz gelişmekte olan diğer ülkelerden olumsuz ayrıştık. Sorun şu; ekonomiyi doğru yönetemiyor iktidar, bunu lütfen kabul edin.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ grubu adına Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, on sekiz yıllık iktidarınız döneminde biraz önce hatibin de belirttiği gibi onlarca paket açıklandı. İşte, her paketten sonra da "Şu kadar istihdam sağladık." "Buraya uçuyoruz." "Buradan kaçıyoruz." "Dünya ekonomisinde inşallah cumhuriyetin 100'üncü yılında ilk 10'un içerisinde yer

alacağız.” gibi söylemleri dinledik ama gördük ki her paketten sonra istihdam artmak yerine düştü. Bence buradan iktidarın bir sonuç çıkarması lazım. Neden işsizlik artıyor, neden bu paketlere rağmen mesafe kat edilemiyor, asıl üzerinde durulması lazım gelen konu bu. Bu kadar yatırıma rağmen hâlâ işsizlik oranları artıyor, çalışan sayısı azalıyorsa bu işte bir yanlışlık var demektir, hiç olmazsa tersten de gitseniz böyle bir sonuca ulaşırsınız diye düşünüyorum.

Şimdi, özellikle, üretime yatırım yapmadan istihdamı artırmanız mümkün değil. İşe daha temelinden başladığınız zaman... Özellikle meslek liseleri için bunu söylüyorum. Mesela Samsun’da 63 tane meslek lisesi var ama bu meslek liselerinden mezun olan arkadaşlarımız mesleğini yapmaktan aciz, acizlik bir tarafa o deneyim ve birikime sahip değil. Elektrik bölümünden mezun olan bir arkadaşımız maalesef elektrik bağlamada, bir sigortayı yerine takmada zorluk yaşıyor veyahut mekanik bölümünden mezun olan bir arkadaşımız bir parçayı tornaya takmada ayarlayıp bunda bir sonuç almada zorluklar yaşıyor. Demek ki sizin gerçek manada üniversitelerle, meslek liseleriyle üreticiler arasında, fabrikalar arasında sözde değil özde köprüler kurmanız lazım, mesele burada. Yani, sizler daha yatırıma burada başlamadığınız takdirde bir sonuç almanız mümkün değil ama bütün bu çıkardığınız paketlerden de olumlu bir sonuç çıkmıyor. Madem bu işle ilgili sorunlarınız var, biz size çözüm önerilerinde bulunuyoruz, diyoruz ki: Bakın, bu meslek liselerini biraz gözden geçirin. Teknolojik yatırımlar yapın. Mesela yazılım konusunda dünya pazarına baktığınız zaman Türkiye’nin payı yüzde 1’lerin bile altında. Buradan nereye varacak bizim çalışanlarımız? Aynı şekilde, şu an, özellikle dışarıdan gelen Suriyelisinden, Afganistanlısından... Bugün Rize’de -takip ediyoruz- Senegalliler çay toplamaya başlıyor. Yani bunların tamamı, bu alanlarda çalışanların çoğu yasa dışı çalışanlar. Dolayısıyla bugün 5 milyonun üzerinde birilerinin Türkiye’ye geldiğini düşünürseniz, bunlar da çok ciddi oranda istihdamı negatif yönde etkiliyor. Dolayısıyla bizim İYİ PARTİ’nin programında olduğu gibi, bölgesel teşvikler yerine noktasal teşviklere önem vermenizi buradan uyarıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Diyoruz ki Türkiye’nin neresinde olursa olsun, hangi ilçesinde, hangi köyünde olursa olsun -bugün Anadolu’nun Güneydoğu Anadolu’dan bir farkı yok ki- noktasal teşviklere önem verin, bilime önem verin, bilgiye önem verin, araştırmaya önem verin, AR-GE’leri artırın, AR-GE yatırımlarını artırın ki biz de nitelikli eleman yetiştirelim. Yoksa burada, işte bugün 15-26 yaş arası her 4 gencimizden 1 tanesi işsiz. Yani üniversitelerden bol miktarda öğrenci yetiştirmek önemli değil, onlara iş bulmak, onlara istihdam sağlamak da başta iktidar olmak üzere sizlerin, bizlerin görevi. Dolayısıyla bu araştırma önergesi çok önemli. Biz buna -yani her şeyi, siyaseti bir tarafa bırakın- destek vermenizi özellikle bekliyoruz. Çünkü netice itibarıyla çıkardığınız istihdam paketlerinden bir sonuç çıkmadığına göre bu işte bir arıza var. Gelin, bu arızayı beraber tamir edelim diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurunuz Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Neredeyse iki yıllık bir süreçte vekilliğimizin süresini doldurmuş oluyoruz ve iki yıl boyunca Meclis her açıldığında araştırma önergeleri veriliyor, Genel Kurulda bazı konular üzerine konuşuluyor. Ve istatistiklere baktığımızda, iktidar dışında birçok siyasi parti gerek dışarıda gerek Meclis çatısı altındaki muhalefet partileri işsizlikle ilgili araştırma önergeleri veriyorlar ve nedense “İşsizlik yok.” diyenler bu araştırma önergelerini hep reddediyorlar. Ya, araştıralım; yoksa çıkaralım ortaya, bunda hiçbir şey yok. Biz de diyelim ki, “Araştırdık; böyle bir şey yok.”

Bu Meclis kürsüsünde, Mecliste intihar girişiminde bulunan işsizlerden defalarca söz ettik. Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı burada grup konuşmasını yaparken, kişi geldi dedi ki: “Ben açım, işsizim, çoluk çocuğum aç.” Yaka paça dışarıya çıkarıldı. Böyle bir gerçek bu salonlara kadar gelmişse,

Cumhurbaşkanının yüzüne karşı söylenmişse, bunu araştıralım ve bu işsizler kimler? Kadınlar giderek artıyor; üniversite mezunları giderek artıyor ve işsizlik öyle bir had safhaya geldi ki insanlar kendi yaşamları dışında aileleriyle beraber perişan düzeyde.

Türkiye'de istatistik kurumu, "TÜİK" denilen kurum -herhâlde ismini değiştirmemiz lazım, "Türkiye Üzülmesin Kurumu" böyle bir kuruma dönüştürmek lazım- toz pembe bir tablo çiziyor, açıklıyor; ne diyor? Diyor ki: "İşsizlik değerleri düştü; işsizlik azalıyor, istihdam da azalıyor." Bunu matematik bilenler nasıl oturtacak bilemiyorum ama Türkiye'de artık insanlar iş bulma umudunu kaybettiği için kurumlara başvuramıyor.

Değerli vekiller, muhalefet ve iktidardakiler, cep telefonunuzdaki mesajları açın, seçmenlerinizden size gelen mesajların büyük çoğunluğu iş istekleri ve bu iş nedir? Genellikle hizmet sektöründeki işler.

Peki, bölgelere baktığımızda nasıl oluyor? Genelde benim geldiğim Batman kentinde, Diyarbakır'da, Van'da, Urfa'da büyük ölçekli işletmeler yok, genellikle orta ve küçük işletmeler var; çoğunda da işsizlik… Pandemiyle beraber bu işsizlik daha da arttı ve ne yapıyoruz? Siz, boyuna isim yaratıyorsunuz, "can suyu" diyorsunuz, "nefes" diyorsunuz; nefes vermiyor, can suyu vermiyor; perişanlığı artırıyor. Bir yığın teşvik paketi diyorsunuz matruşka açar gibi, çıkan paketler boyuna sermayeye gidiyor.

Değerli vekiller, ismi İşsizlik Fonu; İşsizlik Fonu, 2019'a kadar yaklaşık 112 milyar para topluyor, 80 milyar küsurunu sermayeye veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sizin tercihiniz sermayeden yana. İsmi İşsizlik Fonu; yüzde 30'unu ancak işsizlere veriyorsunuz ve bu da giderek insanların mağduriyetini geliştiriyor.

Bir diğer konu; ya şimdi isim koymuşuz: "Mevsimlik işçi." Böyle bir şey mi var ya? SGK'si yok, tanımı yok. Nereden gidiyor bunlar? Batman'dan, Urfa'dan, Adıyaman'dan. Peki, niçin biz buna dönmüyoruz? Niçin bu insanlar sadece bir kaza yaptıklarında, yere düştüklerinde, ırkçı bir muameleye tabi tutulduklarında konuşuyoruz? Gelin, araştıralım, işsizlik ne oluyor? Transfer işçilerini araştıralım, gelin konuşalım.

Diyarbakır'da, Batman'da İçişleri Bakanlığının genelgesiyle 9 binin üzerinde iş yeri kapatıldı "kahvehane" dediğimiz, "kıraathane" dediğimiz, "kafe" demiyorum ve lokanta, restoran. Orada çalışanların çoğu günübirlik çalışıyor, zaten sosyal güvencesi yok. Şu anda yüzde 40 düzeyinde işsizlik daha da arttı ve şimdi, iş yerleri açılmaya başladı; yüzde 20 kapasiteyle çalışıyor. İnsanlar aç, perişan. Nedeni ne? Teşviklerle olmuyor; gelin araştıralım, öğrenelim. Eğer geleceğimizi kurgulamak istiyorsak demokratik bir ortamda bunu yapabiliriz.

Saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Bülent Tüfenkci.

Buyurun, Sayın Tüfenkci. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜLENT TÜFENKCİ (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi aleyhine, grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Aslında, baktığımızda, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu, verdiği öneri metninde 2002'den bu yana Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde iş gücü piyasasını teşvik amacıyla ne kadar teşvik verdiğimizi çok iyi bir şekilde anlatmış, sıralamış ama üretime de ne kadar destek ve teşvik verdiğimizi söylemeyi unutmuşlar.

Ülkemiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde son on sekiz yılda uyguladığı ekonomik politikalarıyla ve güçlü ekonomisiyle bugüne kadar her yıl büyüyerek geldi. Dünyada ticaret daralırken ve korumacılık had safhaya çıkmışken Türkiye, darbe girişimine, terör

saldırılarına, planlı ekonomik saldırılara rağmen 4 kat büyümeye devam etti. Her sene yaklaşık 1 milyon gencimize biz istihdam sağladık; 1 milyon gencin de her sene iş gücüne katıldığını düşünürseniz, istihdamda AK PARTİ iktidarlarının neler yaptığını anlayabilirsiniz.

Değerli arkadaşlar -Hükûmetimiz bu teşvikleri verirken- istatistiklere baktığımız zaman, iş gücü piyasası reformlarımızın ve teşviklerimizin bir neticesi olarak iş gücüne katılım ve istihdam oranlarında son on yılda Avrupa Birliği ülkelerine kıyasla Türkiye, ivmeli bir artış yaşadı. EUROSTAT verilerine göre Türkiye, Avrupa Birliği ülkeleriyle karşılaştırıldığında, iş gücünü en çok artıran -24 milyon 824 binden 32 milyon 525 bine- ve istihdamını da 21 milyon 271 binden 28 milyon 525 bine artıran ülke olarak 1'inci sırada. Kadın istihdamında da iş gücünü en fazla artıran ülke olarak Avrupa'da dikkat çekmektedir; bu, rakam olarak Avrupa ülkeleri içerisinde Türkiye'yi kadın istihdamında da birinci sıraya getirmiştir. İstihdama verdiğimiz önemi, özellikle son Covid salgınında da görüyoruz. Örneğin Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, coronavirüs tedbirleri kapsamında açıkladığı pakette yer alan kısa çalışma ödeneğindeki temel şart olan işten çıkarmama şartında da bunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

BÜLENT TÜFENKCİ (Devamla) – Bu süreçte işçi çıkarma sayısının az görülmesi… TÜİK, mart ayına ilişkin iş gücü istatistiklerini açıkladı. -Bazıları TÜİK'le ilgili olumsuz tablo da çizse değerli arkadaşlar, TÜİK'in hesaplamaları dünya standardında, dünyada da bu kontrol ediliyor.- Mart ayı verilerine göre işsizlik oranı Türkiye'de binde 9 oranında azaldı. Bu süreçte dünyada işsizlik oranı artarken Türkiye'de azalıyorsa bunun sebebi Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, AK PARTİ hükûmetlerinin uyguladığı tedbirlerle, teşviklerle, istihdam paketleriyle oluyor. Eğer biz kısa çalışma ödeneğini veya işten çıkarmama noktasındaki yasağı getirmeseydik, bu rakamlar noktasında üretimi teşvik etmeseydik, yeni istihdam alanlarını artırmasaydık Avrupa'da da teşvikte bu kadar öne çıkmazdık, istihdamda öne çıkmazdık.

Bu nedenle biz, CHP grup önerisine "hayır" oyu vereceğiz. Eğer istihdamda, teşvikte neler yaptığımızı öğrenmek istiyorlarsa bizi izlemeye devam etsinler.

Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, tartışmaya yetişemediğim için…

Barolar ve meslek örgütleri için karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum öneriyi: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Sayı yeterlidir Sayın Kerestecioğlu; öneri kabul edilmemiştir.

Sayın vekillerin yerlerinden 60'a göre söz talepleri var, söz vereceğim.

Sayın Aydın...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, yoğun dolu yağışı nedeniyle zarar gören Bursa ili Keles ilçesi ile Kozağacı bölgesindeki Hereke, Çayören, Davutlar, Denizler, Durak, Issızören, Harmancıkdemirci ve Yunuslar köylerindeki çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün akşam Bursa'nın Keles ilçesinde başlayan ve yarım saatten fazla süren dolu yağışında tarım alanları büyük zarar gördü. Çiftçilerimize buradan geçmiş olsun diyorum.

Özellikle Kozağacı adı verilen bölgede Hereke, Çayören, Davutlar, Denizler, Durak, Issızören, Harmandemirci, Yunuslar köyündeki kiraz, çilek, vişne, erik, ceviz gibi ürünler dolu yağışı nedeniyle yüzde 100 hasar gördü. Çiftçiler ürün hasadı umuduyla beklerken çok da borçlanmışlardı; dünden bu yana şimdi geleceklerini kara kara düşünüyorlar. Tarım Bakanlığının bir an önce konuya el atarak çiftçinin zararını tanzim etmesi gerekiyor. Bakanlığın yöreyi öncelikle 2090 sayılı Doğal Afet Kanunu

kapsamına alması, bu kanun kapsamında da tek geliri çiftçilik olan köylülerin tespitinin yapılarak zararlarının nakdi yardım olarak tanzim edilmesi, ayrıca kredi borcu olanların da borçlarının bir yıl süreyle ertelenmesi ve çiftçinin bu yıl bahçeleri için yaptıkları girdi maliyetlerinin karşılanması ivedilikle gerekmektedir.

Bir kez daha geçmiş olsun diyorum.

BAŞKAN – Sayın Özer...

40.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Akdeniz kıyı bölgesinde yaşanılan aşırı sıcak hava nedeniyle turunçgillerde meydana gelen zararın Hükûmet tarafından karşılanması gerektiğine ilişkin açıklaması

AYDIN ÖZER (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz haftalarda Akdeniz kıyı bölgesinde yaşanan aşırı sıcak hava nedeniyle turunçgillerde kuruma ve dökülmeler oldu. Örneğin, Antalya'daki ürün zararı yüzde 70'lere vardı. TARSİM, geçtiğimiz günlerde sıcak hava zararının giderilmesine yönelik çalıştıklarını, görevlilerin sahada olduğunu açıkladı. Bu açıklamayla zannedildi ki üreticinin mağduriyeti giderilecek, zararlarına destek olunacak. Meğer TARSİM, sıcak hava zararının gelecek yıldan itibaren sigorta kapsamına alınmasını planlıyormuş. Peki ya, bugünkü zarar ne olacak? TARSİM bu zararı neden görmezden geliyor? Mağdur çiftçi bugün desteklenmezse yarını nasıl çıkartacak? TARSİM çalışmalarını hızlandırmalı ve bu yılı da planlama kapsamına almalıdır. Eğer çiftçiye kötü gününde destek olması için var olduğu söylenen TARSİM bu zararı karşılamayacaksa "Ekilmedik bir karış tarım arazisi bile bırakmayacağız." diyen Hükûmet gereken desteği vermelidir; çiftçinin borçları en az bir yıl süreyle faizsiz ertelenmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Erbaş…

41.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, Kütahya ili Domaniç ilçesinde dolu yağışı sonrası meydana gelen sel felaketiyle zor durumda kalan çiftçilere ve Domaniç Belediyesine gereken yardımın yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Kütahya Domaniç ilçemizde dolu yağışı sonrası meydana gelen sel felaketinde tarım arazileri çok ciddi şekilde zarar görmüştür Domaniç Devlet Hastanesine giden kara yolunda çökmeler meydana gelmiştir. Herhangi bir can kaybımızın yaşanmaması en büyük tesellimizdir. Çiftçilerimiz ve belediyemiz yaşanan felaketten dolayı zor durumda kalmış olup çözüm noktasında devletimizin yardım elini beklemektedir.

Geçen ay don olayı yaşayan Kütahyalı çiftçilerimiz, bu kez de sel felaketiyle karşı karşıya kalmıştır. Süratli bir şekilde ilgili bakanlıkların tüm birimleri devreye girmeli, acil eylem planı belirlenmeli, tüm emekleri sular altında kalan çiftçilerimizin ve Domaniç Belediyemizin yaraları bir an evvel sarılmalıdır diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin…

Sayın Arık…

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.44

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 17.07
BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 215 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif, İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Zeki Hakan Sıdalı.

Buyurunuz Sayın Sıdalı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir piyasa sisteminin varlık, etkinlik ve devamlılığı konusunda başka hiçbir unsur rekabet kadar stratejik bir öneme sahip değildir. Piyasa dediğimiz şey asgari her şartta oluşabilir. Ancak piyasa sistemini faydalı hâle getiren unsur piyasalar değil, bizzat rekabettir. Rekabetin işlediği bu kavramın ilgili mevzuat ve düzenleyici, denetleyici kurumlarla güvence altına alındığı bir ortamda firmaların temel amacı tüketicilerin isteklerini daha ucuz ve daha kaliteli bir şekilde karşılayarak rakiplerine ticari üstünlük sağlamaktır.

Bir diğer ifadeyle rekabet, sağladığı yarış ortamıyla birlikte AR-GE faaliyetlerinin, teknolojik gelişmeleri takibin, inovasyon ve çağı yakalamanın da anahtarı konumundadır. Verimliği artıran en önemli parametrelerden biri olan rekabet, kurallara uygun bir şekilde uygulandığında toplumun yararını gözeten bir süreçler bütünüdür.

Ülkemizde rekabet, Anayasa'mızın "Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi" başlıklı 167'nci maddesinde de güvence altındadır. Yani rekabetin korunması anayasal bir zorunluluk. Bu çerçevede ise 1994 yılında Rekabet Kanunu çıkarıldı, 1997 yılındaysa Rekabet Kurumu kuruldu. Bu kanun ve Kurumun varlığı rekabeti düzenleyici bir etki yaratması bakımından olumludur fakat bu Kurumun bağımsız bir denetleyici ve düzenleyici kurul olması gerektiği de göz ardı edilmemelidir. Zira, kanunu çıkarmak ve kurumu kurmaktan daha çok bunu hakkıyla uygulamak büyük önem taşımaktadır, aksi bir durum amaca hiçbir şekilde hizmet etmeyecektir.

(x) 215 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Kurum ve kanunlarımızda hem vatandaşımızın menfaatini korumak hem de yerel ticari kurumlarımızı ulusal ve uluslararası rekabete hazır ve uyumlu hâle getirmek ana hedefimiz olmalıdır. Bu kanun teklifiyle hedefimiz tüketiciye seçme özgürlüğü yaratmak, fırsat eşitliğini sağlamak, rekabet eden ürünlerle vatandaşımıza refah sunabilmek ve adil paylaşım sağlayabilmek olmalıydı. Eş zamanlı olarak işletmelerin haklı kazancını korumak ve haksız kazancını engellemeliydik. Burada adaletin terazisi hassastır, aşırı her düzenleme teraziyi bozmaz, kırar.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un revize edilmesi ve Avrupa Birliği mevzuatıyla uyumlaştırılarak modern bir yapıya kavuşmasının amaçlandığı söyleniyor. Bu, teknik olarak doğru bir yaklaşım fakat hepimizin bildiği gibi yüce Meclis çatısı altında, asli görevlerinden biri kanun tekliflerinin Avrupa Birliği mevzuatına uygunluğunu denetlemek olan Avrupa Birliği Uyum Komisyonu bulunuyor. Farklı kanun tekliflerinin uygunluğu için bu Komisyondan zaten görüş almıyorsunuz, bunu biliyoruz ama doğrudan Avrupa Birliği mevzuatını ilgilendiren maddelerde dahi görüş almamanızı gerçekten yadırgıyoruz. Daha önce de defalarca tali komisyonları şeklen belirlediğinizi, görüşlerine gerek dahi duymadığınızı söyledik. Bu teklifte ise Avrupa Birliği Uyum Komisyonunu tali komisyon olarak bile atamayışınızı artık iyi niyetli görmemiz mümkün değildir. Bu durum, sizin, Meclisin komisyonlarına olan bakış açınızın da açık bir göstergesidir. Bu sakıncalı bakışın Meclisimizin yasama yetkisine hiçbir katkısı yoktur, aksine zararı vardır. Kanunlar kalıcı olmak üzere detaylı hazırlanmalı, hazırlık sürecinde ilgili komisyonların, sivil toplum kuruluşlarının, sanayi ve ticaret odalarının görüşleri mutlaka alınmalıdır. Bu tarz sipariş ve kopyala-yapıştır yasalarla ne mevzuata uyum sağlayabilirsiniz ne de ülkede rekabeti layıkıyla tesis edebilirsiniz. Bu şekilde çıkardığınız yasalar kadük kalmaya ve sıklıkla yenilenmeye mahkûm olurlar. Kendi komisyonlarından faydalanmayan Meclis parça parça kanun yaparsa aynı kanunları tekrar tekrar yapmaya devam etmek zorunda kalırız. Bakalım, bu kanunun eksiklerini ne zaman tekrar bu kürsüde konuşulurken göreceğiz.

Sayın milletvekilleri, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'daki bugünkü değişiklikleri konuşmadan önce, normalde özerk bir nitelikte olan Rekabet Kurumunun özerkliğini yok eden kanun değişikliklerine de bakmak gerekir. 2018 yılında yapılan bir düzenlemeyle Kurumun yetkili karar organı olan Rekabet Kuruluna üye seçilmesi teamülleri köklü bir değişikliğe gitti. Önceden bu Kurul çoğulcu ve katılımcı bir anlayışla TOBB'un, Yargıtayın, Danıştayın ve ilgili bakanlıkların kendi içinden göstereceği adaylardan oluşuyordu. Ancak 2018 değişikliğiyle Kurulun tüm üyelerini atama yetkisi doğrudan Cumhurbaşkanına bırakıldı. Ekonomiye duyulan güven tartışmalarını hatırlarsak eğer, tıpkı Merkez Bankasının bağımsızlığı konusu benzeri bir çıkmazı yaşıyoruz. Güven vermeyen bir kurulun kararları da saygı görmez. 2018'e kadar Rekabet Kurulu üyeleri, az önce saydığım kurumların kendi iç dinamiklerinde, kurumsal demokrasilerini çalıştırarak kendi bağımsız kurumsal tercihleriyle en fazla liyakat sahibi kişilerden belirlenirdi. Bu sayede, hem Kurum içerisindeki ilgili kişilerin bireysel gelişimleri için bir hedef ve kazanç sağlanıyordu hem de bu Kurumun bağımsız ve ilkeli karar algısına en uygun liyakatli tercihler ortaya çıkarılıyordu. Bu kadar özenle seçilen profesyonel kişilerin yarattığı güven algısı, hizmetine girdiği Rekabet Kurumuna da çok ciddi bir kurumsal kimlik kazandırıyordu. Ancak 2018'de getirilen değişiklikle, üyelerin direkt ve tartışmasız bir şekilde doğrudan Cumhurbaşkanınca atanması, oluşmuş tüm teamülleri yıkmakla kalmayıp hem yerli firmalarda hem de yabancı yatırımcılarda derin bir güvensizlik ve tereddüt ortaya çıkardı. Kurumun kaybettiği özerklik ve sonrasında yaşadığı bu güven kaybı, Avrupa Birliği tarafından hazırlanan 2019 Türkiye İlerleme Raporu'nda da yer buldu. Şöyle ki: Bu olumsuz gelişme, açıkça, Rekabet Kurumunun işleyişi bakımından sorunlu olarak nitelendirildi.

Bu tarz güven kaybettiren olumsuz uygulamalar keşke sadece bir kurumla veya sadece bir uygulamanızla sınırlı kalsa. Aslında, ülkeye dair alınacak benzer tüm kararları bir tek imzaya endekslediniz. "Mutlak güç biz olalım, gerisi önemli değil; yeter ki gücü kaybetmeyelim." anlayışıyla kararlar alıyorsunuz. Toplumda karşılığınız azaldıkça sıkışıyor ve "Devletin kurumlarını güçsüz hâle getirelim, günü kurtaralım." diyorsunuz. Sizin bugünleriniz vatandaşlarımızın yarınlarına mal oluyor.

"Devlet" dediğimiz yapı, tüm vatandaşların her alanda ve her ortamda kendisini tam güvende hissettiği kurumların özelinde yaşar. Cumhuriyetimizin kuruluşuna kadar uzanan ve köklü teamülleri yıllara dayanan, toplumun tüm kesimlerince yüksek güven duygusuyla sahiplenilen kurumlarımızı daha da yücelteceğinize bu uygulamalarınızla âdeta yok ediyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun değişikliği teklifi, olumlu maddelerinin yanında, birtakım sakıncalı ve üzerinde müzakere edilmeden hazırlanmış maddeleri de içeriyor. Olumlu bulduğumuz başlıklardan biri "de minimis" uygulamasının getirilmesidir. Bu uygulamayla Rekabet Kurumu, yüksek cirolu ihlal iddiaları hakkında soruşturma açacak, düşük cirolu konuları soruşturmasız çözüme kavuşturacaktır. Olumlu bulduğumuz bu düzenlemeyi daha iyi hâle getirmek adına, soruşturulmayan ihlallerin tazminat hakkının saklı tutulması düşünülebilir, böylece KOBİ'lerin doğacak mağduriyetlerinin de önüne geçmiş oluruz.

Diğer olumlu bulduğumuz konuysa uzlaşma ve taahhüt mekanizmasının Rekabet Kanunu'nda hayata geçirilmesidir. Bu durum, uzun ve zahmetli soruşturma süreçlerinin taraflar arasında uzlaşmayla sona erdirilmesini sağladığı için hem Rekabet Kurumuna hem de firmalara kolaylık sağlayacaktır. Fakat bunların yanında, teklif metninde sakıncalı olarak gördüğümüz ve ileriye dönük sorunlar yaratacağını düşündüğümüz maddeler de bulunmakta. Bu maddeler hem gerekçede yer alan Avrupa Birliği mevzuatına uyum konusuna aykırılıklar taşıyor hem de temel hak ve hürriyetler konusunda ihlaller barındırıyor.

Örneğin, 3'üncü maddeye bakalım: Teklifte yer alan "…teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmeleri şeklindeki yapısal tedbirleri nihai kararında bildirir." ifadesi çok muallaktır ve uygulanması çok sakıncalı sonuçlar doğurabilir. Bu maddeyle Rekabet Kuruluna başka bir yerde ve kanunda olmayan yapısal tedbirler alma yetkisi veriliyor. Kurulun şirketlere yönelik uygulayacağı devir emirleri bu muğlak tanımlarla açıklanamaz. Bu uygulama, ilerleyen zamanlarda mülkiyet hakkı üzerinden büyük hak ihlallerine yol açabilir. Üyelerinin tek elden siyaseten atanması ise zaten tartışmalı duruma gelmiş olan bir kurula böyle üst düzey bir yetkinin verilmiş olması yerli ve yabancı yatırımcıda büyük bir güven boşluğuna sebep olur. Bu maddenin yasalaşması, içinden geçtiğimiz zorlu ekonomik kriz döneminde atılacak en faydasız adım olacaktır.

2019 yılına baktığımızda, tarihsel sürecin aksine, hiç bir milyar dolarlık bir birleşme olmamış, 500 milyon dolar üzerinde ise tek işlem var, o da meşhur geçiş garantili köprü. 2019 yılında 233 birleşme ve satın alma gerçekleşmiş, işlem hacmi ise 5,3 milyar dolar. Bu veriler, bize, 2018'e göre işlem hacminde yüzde 56, işlem sayısında yüzde 9 daralma olduğunu gösteriyor. Bu, 2019 yılından sonraki en düşük işlem hacmimiz. Bu kanundaki sınırlayan hükümler bu rakamların daha da azalmasına sebep olacaktır.

Bağımsız kurumlara ilişkin düzenlemeler Genel Kurula geldiğinde ilk bakmamız gereken konu, teklifte hukukun üstünlüğüyle çelişen madde bulunup bulunmadığıdır çünkü bu kurumlar hukuken güvence altına alınmış, idari, organik ve işlevsel bağımsızlık ilkeleri içerisinde hareket etmek zorundadır, siyasi otoritenin gölgesinde değil.

Diğer yandan, genel bir değerlendirme yapacak olursak, fikrî mülkiyet haklarında olduğu gibi rekabet hukukunda da uzmanlaşmış mahkemelerimiz bulunmamaktadır. Hukuki ihtisas olmadan verilecek olan kararlar adaleti ve güveni zedeler ve siyasallaştırır. Bu maddeye Avrupa müktesebatı açısından baktığımızdaysa bu mevzuata uyumla bağlantısının ne olduğunu anlayamadık. Buradan bizim anladığımız, mülkiyet hakkına müdahaledir. Böyle bir müdahale usulü hiçbir Avrupa Birliği ülkesinin kanunlarında yer almıyor. Amacından uyumsuz bir kanun teklifi hazırlamak, bu konuda ilgili kanun maddesi üzerinden başka tasarruflar planlandığı endişesi yaratıyor. Burada unutulmaması gereken temel konu, haksız rekabeti engelleme ve cezalandırmanın başka, mal varlığına el koymanın başka bir şey olduğudur. Kötü niyetlilerin elinde, bu madde, bir şirketin parçalanarak el değiştirmesine yönelik bir araca dönüşebilir. Sermaye kontrolü "Aman ha!" derken şimdi de "Şirket kontrolü mü?" dedirten sağlıksız bir maddedir. Bugün görüştüğümüz değişikliklerin ne kadar yanlış olduğunu Avrupa Birliği tarafından hazırlanacak olan 2020 Türkiye İlerleme Raporu'nda "Olumsuz gelişmeler" başlığında muhtemelen okuyacağız.

Kanun teklifi metninde yer alan bir diğer problemse 4'üncü maddedir. Bu maddeyle, kartellerin ortaya çıkarılmasında yerinde inceleme yetkisinin daha da artırıldığı belirtilmekte, bu yetkiyle Rekabet Kurumuna her türlü bilgiyi çoğaltma, veri kopyalarını alarak daha sonra inceleme yetkisi tanınıyor. Bu kanun teklifi kişisel verilerin korunması ve ticari sırların güven altında tutulmasına karşı ciddi bir tehdittir. Bilinçli veri ifşalarının yaptırımlarını belirlemeden verilen bu yetki çok tehlikelidir, kötüye kullanılmaya açıktır.

Ticari casusluğun dünyada çok etkin olduğu bir dönemden geçiyoruz. Ulusal şirketlerimiz bu kanunun kurbanı olabilir. Rekabette Türk şirketlerini güçlü kılan ticari sırlarının yabancı rakiplerimizin eline altın tepside geçmesine sebep olabiliriz; kaş yapalım derken göz çıkarmamalıyız. Bu bağlamda, veri güvenliği, gizlilik ve kişisel verilerin yeterli düzeyde korunabilmesinin yanı sıra hukuki güvenliğin sağlanabilmesi için ilgili Rekabet Kurumu personeli hakkında, kullandıkları yetkinin ağırlığıyla orantılı yaptırımlar belirlenmesi çok yerinde olacaktır. Bu konuda cezai sorumlulukların çerçevesi çizilmeli, diğer yandan da mağduriyete uğrama ihtimali bulunan özel şirketlere yasal güvence verilmelidir. Yoksa bu durum ileride devlete karşı tazminat davalarının açılmasına sebep olabilir.

Sayın milletvekilleri, kanun teklifinin 11'inci maddesinin ayrıca gözden geçirilmesini buradan ısrarla teklif ediyorum. Bu maddeyle Kurum çalışanlarının hukuki sorumlulukları ve soruşturma esasları belirlenmeye çalışılıyor. Rekabet Kurumu personeli ve BDDK arasında bir paralellik öngörülüyor. Yani Kurul üyeleri ve personelinin yargılanması amir iznine tabi olacak. Bu kapsamda Kurul başkanının ve üyelerinin yargılanmasının iznini bakan verecek. Kurumun diğer personelinin yargılanmasının iznini ise Kurum başkanı verecek. Bu keyfiyet yaratabilecek durum kabul edilemez. Kurul başkanı ve üyelerinin atama esaslarına bakıldığında, zaten tek bir kişinin tasarrufuyla atandığı ortadadır. Dolayısıyla, siyaseten sahiplendiği atamayı aynı şekilde yargılama ve soruşturma iznini verme yetkisini de sahiplenme ihtimali hukukun tarafsızlığına gölge düşürmektedir. Şöyle ki: Bu durum, zaten özerk yapısını zedelediğiniz, tarafsızlığına şüphe düşürdüğünüz ama aslında bağımsız bir idari otorite olarak görev yapan, yapması gereken Rekabet Kurumunun siyasallaşmasına da sebep olur. İfade ettiğimiz bu siyasallaşma algısının yalnızca bir iddiadan ibaret olmadığını, zaten hâlihazırdaki Kurum Başkanı ve Başkan Yardımcılarının sosyal medyada açıkça yaptığı paylaşımlarından görebiliyoruz.

11'inci maddede teklif edilen yargılama izni güvencesinin verilmesi durumunda, hem Rekabet Kurulu üyelerinin hukuka aykırı faaliyetlerinin önünü açar hem Kurumun siyasete alet olmasına neden olur hem de Anayasa'mızın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesini ihlal eder.

Sayın milletvekilleri, rekabet eşitliğinin sağlanması konusunun üzerine bu kadar konuşmuşken biraz da siyasi empati yapalım isterim. Birkaç sorum olacak: Devletin ve milletin televizyonu olan TRT'nin ekranlarının muhalefet hariç herkese açık olması, bir siyasi parti tarafından orantısız şekilde kullanılması; RTÜK'ün yasal haklardan elde ettiği ceza verme yetkisini iktidara muhalif gazete ve televizyonlara karşı kullanması; Millet İttifakı büyükşehir belediyelerinin İller Bankasından alabildikleri kredi miktarının aynı şehrin Cumhur İttifakçı ilçe belediyelerinden bile az olması; valilerin yalnızca Cumhur İttifakı'nın milletvekilleriyle toplantı yapması, diğer muhalefet vekillerinin davet bile edilmemesi; İYİ PARTİ'yi kurduğumuz günlerde havaalanlarındaki "İyi uçuşlar." ifadelerinin bile kaldırılması siyasi rekabet ihlali değil midir? Bunlara daha onlarcasını eklemek mümkün.

On sekiz yıllık iktidarınızda siyasi rekabet etiğine dair ne kadar yazılı yazısız kural varsa ihlal edildi. Rekabet Kurulunun siyasi partileri denetleme gibi bir yetkisi olsa şüphesiz en büyük cezayı AK PARTİ'ye kesmek zorunda kalırlardı. Korkarım, Rekabet Kurumu bu kanun teklifinin 3'üncü maddesine göre belirli sayıda milletvekilini AK PARTİ'den ayırmak zorunda kalırdı.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'dan güç alan söz konusu bağımsız devlet kurumları ülkenin en itibarlı kuruluşları olmak zorundadır. İtibarı olmayan, toplumun tüm kesimlerince doğruluğu tartışılan ve kurumsal yapısı zedelenen kurum ve kuruluşlar ne beklentileri karşılayabilir ne de güven verebilir.

Peki, bugünlere nasıl ve niye geldik? Getirdiğiniz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle kanunların yerini kararnameler, milletvekillerinden oluşan bakanların yerini atanmışlar aldı. Bununla beraber, bağımsız devlet kurumlarına yaptığınız atamalarda liyakat gitti, sadakat geldi. Bu bakış açısıyla

yaptığımız ve yönettiğimiz söz konusu uygulamalar başta yatırımcıların güven kaybetmesine sebep oldu. Tek bir kişinin ifadelerinin üzerinden yürütülen politikalar, son yıllarda ülkemize yurt içinde ve de yurt dışında çok şeyler kaybettirdi. Getirdiğiniz düzenlemeler bu keyfîliği azaltmak yerine daha da fazla artırıyor ve uluslararası arenada ülkemizin rekabet gücünü azaltıyor.

Hukukun üstünlüğünü esas alan, gerçek kuvvetler ayrılığının uygulandığı, güçlü ve bağımsız demokratik kurumlara sahip, üretim ekonomisine yönelmiş, uluslararası kredibilitesini artırmış, bir kişinin keyfiyetinde değil, devlet aklıyla uzun vadeli, akılcı ve dengeli planlar yapmış, kendi kendine yeten ama dünyayla ilişkili olan bir ülke hâline gelmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Bunun için ise tek yol, iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçmek ve onun gerekliliklerine göre hareket etmektir.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Abdurrahman Başkan.

Buyurunuz Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri ve televizyonları başında bizleri izleyen büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Temel amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olan 4054 sayılı Kanun 1994 yılında yürürlüğe girmiştir. Rekabet Kurumu 1997 yılında teşkilatlanmasını tamamlayarak faaliyetlerine başlamıştır.

Rekabet Kurumunun faaliyet alanları rekabet hukuku kurallarının uygulanması, rekabet savunuculuğu ve politika geliştirme olarak 3 başlık altında ele alınabilmektedir. Rekabet hukuku kurallarının uygulanması, düzenleme ve denetleme faaliyetlerini içermektedir. Rekabet savunuculuğu, diğer kamu kuruluşlarıyla rekabetin faydaları konusunda kamuoyunu bilinçlendirerek rekabet ortamının tesisine ve geliştirilmesine yönelik faaliyetleri kapsamaktadır. Politika geliştirme ise ekonomi politikalarına rekabetçi bakış açısını dâhil etmeye yönelik girişimler ile Kurumun uygulamalarına yön vererek ilkelerinin belirlenmesine yönelik faaliyetlerdir.

Kurum, yürüttüğü bu faaliyetlerle serbest ticaretin üzerindeki engellerin kaldırılması ve bu suretle piyasalarda rekabetin geliştirilmesini sağlamaktadır. Rekabetçi piyasaların varlığı ise tüketici refahının artmasına, ekonomik büyümeye, fiyat istikrarına, yabancı yatırımların çoğalmasına, adaletli gelir dağılımına ve uluslararası rekabet gücünün yükselmesine katkıda bulunmaktadır.

Bilindiği üzere rekabet hukuku, pek çok disiplinle iç içe olan, uluslararası etkileşime açık, akademik çalışmalardan beslenen, sürekli değişen ve gelişen bir çalışma alanıdır. Rekabet Kurumu faaliyete başladığı günden beri böyle dinamik bir alanda faaliyet göstermenin sorumluluğunu taşımaktadır. Bu sorumluluğun gereği olarak Kurum, ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeleri sürekli takip etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rekabet Kurumu, dünyadaki rekabet hukuku düzenlemelerini ve uygulamalarını izlemekte, paydaşlarıyla iletişim ve paylaşım olanaklarını yaratarak uygulamaları hakkında bilgi ve görüş alışverişinde bulunmakta ve akademik gelişmelerle yakından ilgilenmektedir. Bu faaliyetleri kurma, geçmiş tecrübelerinden ders çıkarma, geleceğe zamanında hazırlanma ve ülkemizdeki rekabet hukuku düzenlemelerini ve uygulamalarını devamlı iyileştirme imkânı vermektedir. Ülkemizde rekabet hukukunu geliştirmeye yönelik bu çalışmalar, sonuçlarını öncelikle tüketici refahına sağlanan katkıyla göstermektedir. OECD metodolojisi kullanılarak yapılan çalışmalarda, Kurumun tüketici

faydasına yılda ortalama 3,28 milyar Türk lirası katkı sağladığı ortaya konulmuştur. Söz konusu fayda, Kurumun yaptığı yıllık harcamaların yaklaşık 51 katıdır; bir başka ifadeyle, Kurum tarafından harcanan her 1 Türk lirası tüketicilere 51 Türk lirası katkı olarak geri dönmektedir.

Rekabet hukukuyla güvence altına alınan piyasalarda firmaların önceliği tüketicinin taleplerini daha ucuza, daha kaliteli ve daha etkin biçimde karşılamaktır. Böyle bir ortamda araştırma geliştirme faaliyetleri, inovasyon ve yenilikçi ürünler firmalar arası yarışın önemli parametreleri olmaktadır. Rekabet otoriteleri, piyasalarda rekabetin geliştirilmesini sağlamak yoluyla fiyat istikrarına da dolaylı katkıda bulunmaktadır. Bu katkıları iki başlık altında toplamak mümkündür:

Birincisi, piyasalarda rekabetin varlığının korunması, orta ve uzun vadede düşük fiyat seviyelerini sağlamak yönüyle fiyat istikrarının bozulmasını önlemeye katkı sağlamaktır.

İkincisi ise, doğrudan rekabet hukuku kurallarının uygulanmasıyla daha kısa sürede sonuçları görülebilecek etkilerdir. Yatırımcıların, yatırım kararlarını belirlerken dikkate aldıkları unsurlardan biri rekabet hukuku kurallarını etkili bir şekilde uygulayan bir rekabetin otoritesinin varlığıdır. Zira, bu durum, ilgili ülkedeki kamu otoriteleri tarafından piyasalarda faaliyet gösteren tüm teşebbüslere eşit şartlar sunulacağı, yerel teşebbüslere ayrımcı davranılmayacağı yönünde yatırımcıya güven vermekte ve böylece ülkeye yabancı yatırımların girişine dolaylı katkı sağlamaktadır.

Rekabeti kısıtlayıcı uygulamaların gelir dağılımı üzerinde de olumsuz etkilerinin bulunduğu, rekabet kurallarının etkin bir şekilde işlemediği piyasaların refah paylaşımında adaletsizliklere yol açabileceği kabul edilmektedir. Zira rekabeti kısıtlayıcı uygulamalar çok sayıda kişiyi olumsuz etkilerken bu uygulamayı gerçekleştirerek kartel veya tekel kârı elde edenler genellikle az sayıda kişiden oluşan bir zümre olmaktadır. Ayrıca rekabetin kısıtlanmasının yol açtığı yüksek fiyatlarda ve daha düşük kaliteli ürünlerden en çok etkilenenler genellikle toplumun en dar gelirli kesimleridir. Rekabeti kısıtlayıcı uygulamaların önlenmesi özellikle haksız refah transferlerinin önüne geçilmesi suretiyle daha adaletli bir gelir dağılımına dolaylı katkı sağlamaktadır. Özellikle son yıllarda yaşanan ekonomik ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle üretim imkânları artmış, iletişim ve ulaşım araçları gelişmiş ve ucuzlamış, bunların sonucunda ticari faaliyetler ülke sınırlarını aşmıştır. Dolayısıyla teşebbüsler sadece ülke içerisindeki teşebbüslerle değil, uluslararası piyasalarda faaliyet gösteren teşebbüslerle de rekabet eder hâle gelmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rekabet Kurumunun 2019 yılı faaliyetleri incelendiğinde ilgili yılda toplam 312 adet dosyanın sonuçlandırıldığı görülmektedir. 2018 yılında karara bağlanan dosya sayısının toplam 355 olduğu dikkate alındığında 2019 yılında sonuçlandırılan toplam dosya sayısında bir önceki yıla nazaran yaklaşık yüzde 12 oranında bir azalış olduğu görülmektedir.

Kurum, 2019 yılında 2019-2023 dönemine ilişkin stratejik planını yayımlamıştır. Belirlenen misyonu ve vizyonu gerçekleştirmek adına rekabet hukukunun uygulanması, rekabet savunuculuğu ve politika geliştirme olmak üzere 3 temel eksende yeni amaçlar ve hedefler ortaya konmuştur. Bu çerçevede insan kaynağının yurt içi ve yurt dışı eğitim programları, seminerler ve konferanslarla bilgi, yetenek ve kapasite merkezli olarak sürekli geliştirilmesi yönünde çalışmalara ve etkinliklere devam edilecektir. Rekabet Kurumu verdiği isabetli kararlarla şeffaf ve katılımcı çalışma anlayışıyla ve nitelikli insan kaynağıyla kamuoyu nezdindeki ilgili bütün paydaşların güvenini kazanmış bir kurum olarak bu konumunu gelecek yıllarda da sürdürmek ve önümüzdeki rekabet hukuku uygulamalarını geliştirmek için azami gayret sarf etmektedir.

Rekabet hukuku, ekonomi ile hukukun kesiştiği bir alan olarak modern ekonomilerin sağlıklı işleyebilmesi bakımından çok önemli bir görevi ifa etmektedir. Zira, bu hukuk dalının koruduğu rekabet kavramı piyasa ekonomisinin etkin işleyebilmesi bakımından stratejik ve merkezî bir konumdadır. Rekabet Kurulunun asli görevleri, rekabet hukuku kurallarını uygulamak ve önündeki engellerin kaldırılmasını sağlayarak kartelleşmeyi, tekelleşmeyi engelleyerek tüketicilerin refahı için çalışan piyasaların varlığını temin etmektir.

Rekabet hukuku ile güvence altına alınan piyasalarda firmaların önceliği tüketicilerin taleplerini daha ucuz, daha kaliteli ve daha etkin bir biçimde karşılamaktır. Rekabet otoriteleri, gerçekleştirdikleri piyasa gözetimi fonksiyonu ile diğer ekonomi politikalarını tamamlamak suretiyle de önemli bir rol

üstlenmektedir. Zira, devletin para ve maliye politikalarına ilişkin aldığı kararların etkin sonuçlar doğurabilmesi ve ülke ekonomisinin sağlıklı büyümesini temin etmesi bakımından kartellerin ve tekellerin egemen olmadığı piyasaların varlığı elzemdir. Ekonomiyi doğrudan ve dolaylı olarak etkilemesi nedeniyle piyasaların istikrarı bakımından önem arz eden rekabet hukuku aynı zamanda hukuki engelle birlik sağlayarak, ülkemiz için ihtiyaç duyulan yatırımlara da elverişli bir zemin hazırlamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, Rekabet Kurumunun göreve başladığı 5/11/1997 tarihinden bu yana uygulanmaktadır.

Yapılan düzenlemelerden bir diğeri Avrupa Birliği mevzuatında da yer alan yapısal tedbirler hakkındadır. Söz konusu tedbirlerin uygulanmasına ilişkin yetki açıkça belirtilmek suretiyle rekabet ihlalleriyle etkili mücadele bakımından Rekabet Kurumu önemli bir araca kavuşmaktadır. Ayrıca rekabet ihlallerine ilişkin delillerin elde edilmesinde en önemli yetkilerden olan yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha da netleştirilmektedir. Bütün bunların yanı sıra kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılabilmesini temin etmek için de çeşitli düzenlemeler yapılmaktadır. Yapılan düzenlemeyle pazar payı ve ciro gibi kıstaslar göz önüne alınarak belirlenecek eşiklerin aşılmadığı anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması mümkün kılınmaktadır.

Kamu kaynaklarının daha verimli kullanılmasını temin etmek üzere yer verilen düzenlemelerden bir başkası, rekabet kaygılarının giderilmesinde başvurulan yollardan biri olan ve Avrupa Birliğiyle bir çok ülke uygulamasında yer alan taahhüt müessesesine ilişkindir. Bu kapsamda rekabet ihlallerine yönelik soruşturmaların neden olacağı kamusal maliyetlerin azaltılması, ihlallerin ve sürecin hızlı ve kesin bir şekilde sonlandırılması sayesinde elde edilecek kamusal faydalar dikkate alınarak, Avrupa Birliği ile bir çok ülke uygulamasında yer alan uzlaşma müessesesi getirilmektedir. Söz konusu düzenlemelere ilaveten Rekabet Kurumunun idari işleyişini daha etkin kılmaya yönelik olarak da teklifte bazı düzenlemelere yer verilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; rekabet hukuku alanında ülkemizin uzun zamandır ihtiyaç duyduğu değişiklikleri yapmayı hedefleyen bir kanun teklifini görüşüyoruz. Öncelikle şunu ifade etmekte fayda görüyorum: Rekabet hukuku piyasa ekonomisinden elde edilmesi beklenen faydaların sağlanması için olmazsa olmaz araçlardan biridir. Ekonominin, kartellerin ve tekellerin eline düşmemesi, hızlıca değişen piyasalarda tüketici refahının artırılması için Rekabet Kurumunun etkin biçimde faaliyet göstermesi şarttır. Objektif olarak değerlendirildiğinde bu kanun teklifinin de söz konusu hedefe uygun olarak hazırlandığı görülmektedir. Kanun teklifiyle yapılan, Kurumun yirmi üç yıllık tecrübesi göz önüne alınarak ülke ihtiyaçlarına uygun düzenlemelerin yapılması ve Rekabet Kurumumuzun gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarılmasından ibarettir.

Bununla birlikte kanun teklifinde bazı düzenlemelerin amaçlarının daha net anlatılması, gerçeği yansıtmayan bazı yanlış anlamaların da önüne geçecektir. Bunlardan ilki, kanun teklifinin 3'üncü maddesinde düzenlenen tedbirlerdir. Bu madde genel olarak Rekabet Kurumuna bir rekabet ihlalinin ortadan kaldırılması için aşamalı olarak bazı tedbirlerin uygulanması yetkisini vermektedir. Buna göre Rekabet Kurumu ekonomiye ve tüketiciye zarar veren bir rekabet ihlalini ortadan kaldırmak için önce davranışsal birtakım tedbirler uygulayacaktır yani şirketlerden bazı davranışlarına son vermesini isteyecektir. Bundan sonuç alınamadığı hâllerde rekabet ihlalinin ortadan kaldırılması için gerekli ve ihlalle orantılı olmak koşuluyla yapısal birtakım tedbirlere başvurabilecektir yani yapısal tedbirler başvurulacak son çaredir. Kaldı ki bu süreçte şirketlere altı ay süre vermek de dâhil olmak üzere hukuki belirlilik sağlamak için gerekli düzenlemelerin yapılması konusunda azami hassasiyet gösterildiği görülmektedir. Bir başka ifadeyle, getirilen düzenlemenin amacı, teşebbüslerin mal varlıklarına el koymak değil tam tersine kamu menfaatine aykırı olan bir tekelin ya da kartelin yol açtığı zararın bütünüyle ortadan kaldırılmasıdır. Baktığımız zaman, bu tür düzenlemelerin AB'nin de aralarında olduğu tüm gelişmiş ekonomilerde olduğunu görüyoruz.

Değinmek istediğim bir başka düzenleme, teklifin 4'üncü maddesindeki yerinde inceleme yetkisidir. Kanun maddesiyle verilen yetkinin hedefi ekonominin ve tüketicilerin en büyük düşmanı olarak kartellerdir, kişisel veriler değildir. Tüketicinin cebinden çalma hedefi taşıyan kartellerin, teknolojinin son nimetlerini kullanarak gizlice faaliyet gösterdikleri herkesin malumudur. Kanunun mevcut hâline baktığımızda, Rekabet Kurumunun, kartellerin gizliliği karşısında defter ve evrak gibi unsurları incelemekle sınırlandırıldığı görülmektedir. Artık her şeyiyle dijitalleşen ekonomide bu yetkinin modernizasyonunun gerektiği açıktır. Dolayısıyla yapılan değişiklik bu modernizasyonu sağlamakta, kartellerle mücadelede Rekabet Kurumunun araçlarını eşitlemektedir. Bu yetki, teşebbüslerin verileriyle sınırlı olup kişilerin şahsi bilgileri bu denetim yetkisinin kapsamı dışındadır. Kaldı ki AB'nin de aralarında olduğu tüm gelişmiş ekonomilerde kartellerle mücadele için geliştirilmiş bu tür yetkilerin bulunduğu görülmektedir. Dolayısıyla kişisel verilerin ihlal edildiğine yönelik endişeler yersizdir, kurumlara güven ise esastır. Söz konusu kanun teklifinde uzlaşma ve taahhüt gibi Rekabet Kurumunun daha hızlı ve etkin işlemesine imkân veren yeni araçlar getirilirken idari yönden de Kurum etkinliğinin artırılmasının hedeflendiğini görmekteyiz. Malumunuz, Anayasa Mahkemesinin, Kurumun kadro ihdas ve iptal yetkisini iptal eden bir kararı olmuştu. Yani personele ilişkin hükümler, Anayasa Mahkemesi kararı sonrasında buna uygun biçimde Kurum kadrolarının kanunda belirtilmesinden ve daha etkin işleyiş için kadroların sadeleştirilmesinden ibarettir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde seçim bölgem olan güzel Antalya'mızın sorunlarına bir miktar değineceğim. Bilindiği üzere üç aydan uzun bir süredir devam eden pandemi sürecinde turizm sektörümüz yüzde 80, tarım sektörümüz ise yüzde 40 oranında etkilenmiştir. Turizm sektörümüz beş ila altı ay olan sezonunun yarısını yitirmiş, kalan sürede ise ancak yüzde 20'sini telafi edebilecektir.

Dört yıldızlı oteli bulunan bir arkadaşım diyor ki: "Bu sezon otelimi açmazsam 1 milyon TL, açarsam 6 milyon TL kaybedeceğim, ne yapacağımı bilmiyorum." Bu söz çok şeyi özetliyor, hani "Kırk katır mı, kırk satır mı?" meselesi gibi.

Özellikle otellerimiz alacakları müşteri sayısında, sosyal mesafe gereği yüzde 50 ziyaretçiyi ancak alacağı ve iki aylık kısa sezonda ne kadar rantabl kullanabileceklerini de sizlerin takdirlerine bırakıyorum. Ayrıca bu otellerimizin tur şirketlerine geri ödeyeceği rezervasyon ücretleri ve genel giderlerini de ekleyince durumun çok vahim olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle Antalya Merkez, Alanya, Manavgat, Kemer ve Kaş başta olmak üzere tüm ilçelerimizdeki esnaflarımız turizm sezonuna göre dükkânlarını yenilemişler ve satacakları malların siparişlerini vermişlerdir. Bu ürünlerle ilgili çeklerini de temmuz, ağustos, eylül ve ekim aylarına kesmişler, maalesef mallarını satamadıkları için çeklerini ödeme zorluğuna düşmüşlerdir. Buna bir de kira ve personel giderleri eklenince hepsi kara kara düşünmeye başlamıştır. Bir esnaf çocuğu olarak esnaflarımızın sorunlarını çok iyi anlamaktayım. Bırakın borçlarını ödemeyi, siftahsız dükkân kapattıkları için evine bir şey götürmekte zorlanmaktadırlar. Bu sebeple, kira desteği ve uzun vadeli krediyle çeklerini ödeme imkânına kavuşmaları sağlanmalıdır. Sayın Bakanım, siz de buradayken bu konuyu da size arz etmiş olayım.

Tarımsal üretim, bu süreçte yetersiz iş gücü ve ürünlerini pazara sunamamaları sebebiyle önemli ölçülerde aksamıştır. Daha sonraları, çiftçilerimize verilen izinle zararları bir miktar azalmıştır. Antalya'mızın en önemli sektörlerinin tarım ve turizm olduğu düşünülürse bir nevi doğal afet benzeri bir zarara sebep olmuşlardır. Bu pandemi sürecinde bir kez daha anlaşılmıştır ki çiftçilerimiz başımızın tacıdır. Bir ziraat mühendisi olarak çiftçilerimize elimizden gelen her türlü desteği sağlayacağımızı Gazi Meclisimizin kürsüsünden ifade ediyorum.

Konuşmamı Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Bey'in çiftçilerimize yönelik şu veciz sözleriyle bitirmek istiyorum: "Toprağın bereketi birlik, dirlik ve güvenliğin farikasıdır. Toprağın dilini ve dimağını bilen birisiyim. Çiftçilerimizin meselelerini, beklentilerini, hedeflerini yakından takip eden bir maziye ve müktesebata sahibim. Tarlalara ekilen yalnızca tohum değildir; bundan daha fazla olan, umuttur, hayaldir, yürektir, emektir, gönüldür. Çiftçilerimiz Türk milletinin ümit çeşmesi, ürün ve üretim meşalesidir. Onlar çalışıyorsa biz doyarız, onlar varsa biz ayakta kalırız."

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Erol Katırcıoğlu.

Buyurunuz Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Konuşmama başlamadan önce garip bir durum olduğunu görüyorsunuz. Salonun bana göre sağ tarafında iyi kötü vekillerimiz var ama sol tarafta hiç kimseyi görmüyorum neredeyse, 3 kişi görüyorum, 2 de burada var, 5 kişiymiş pardon.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Biz varız Hocam.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Biz iktidar olmaya hazırlanıyoruz, onlar gidiyor.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Yani, iktidar partisinin, Sayın Cumhurbaşkanımızın sık sık dile getirdiği ve taraftar olduğunu söylediği serbest piyasa ekonomisinin, bu ekonomik rejimin anayasası olan rekabet yasasının konuşulduğu bir günde gerçekten bu kadar koltuğun boş kalmış olması, tabii, sizleri daha fazla düşündürmeli doğrusunu isterseniz, biz neyin ne olduğunu biliyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben öncelikli olarak rekabetle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum çünkü bu kanun gerçekten çok özel bir kanun bir tarafıyla. Özel olmasının sebebi çok teknik yanları olan bir kanun yani bu ekonomik olarak da çok teknik, hukuki olarak da çok teknik olan bir konu dolayısıyla da ben kısa da olsa bu rekabet yasaları niye gerekli diye bir sorunun cevabını sizlerle paylaşmaya çalışayım.

Bir kere, biliyorsunuz iktisadın babası kabul edilen veya serbest piyasa ekonomisinin ilk teorisyeni olan Adam Smith bir serbest piyasa ekonomisi kavramı etrafında bir tanımlama yaptı o günün kapitalizminin üzerinden yapılan gözlemlerle ve bir anlamda -ayrıntısına girmeyeceğim ama- serbest piyasa ekonomisi eğer işlerse -ki o zaman da "lord"lar vesaire vardı engeller çıkarıyorlardı- bir ülkenin kıt kaynaklarının en iyi şekilde dağılmasını sağlayacak olan bir rejim olarak tanımlamıştı. Dolayısıyla iktisatçılar da siyasetçiler de uzun, aşağı yukarı yüz elli yıl kadar bir sürede serbest piyasa ekonomisinin bütün sorunları çözeceğine dair bir inançla iş yaptılar. Fakat, gerçekten de o zamanlar işletmeler küçüktü dolayısıyla da rekabet gerçekten gerçekleşiyordu bir bakıma belki. Fakat yüzyılın sonuna doğru geldiğimizde veya 20'nci yüzyılın başına doğru geldiğimizde, teorinin öngördüğü, küçük işletmeler dünyasından farklılaşmış olduğunu gördüler bazı iktisatçılar. Yani gördüler ki bazı büyük firmalar var ve piyasada her şeyi belirliyorlar ve piyasada bu kadar güçlü firmaların oluşmasının teorik bir sebebi de yok veya en azından tartışmalı. Dolayısıyla da bu, iktisat camiasında epey uzun süre tartışılmış bir konu. Fakat pratik olarak, siyasi olarak şöyle bir noktaya gelindi, bütün Batı dünyası için söylüyorum, "Ya, bu serbest piyasa ekonomisi sonuç olarak bazı temerküzlere yol açıyor, bazı firmaların ekonomik güç elde etmelerine, bu ekonomik gücü kötüye kullanarak daha da büyümelerine sebep olan bir süreci besliyor. Dolayısıyla da bunların bir biçimde zapturapta alınması lazım gelir." diye bir düşünce gelişti. Diyebilirim ki 1900'lü yıllardan önce, 1894-1895 yıllarında Amerika'da ilk defa rekabet yasası gündeme geliyor, bir yasa hazırlanıyor ve bu yasaya göre şirketlerin ekonomik güç elde etmeleri ve piyasada rekabeti önlemeye yönelik davranışları bir biçimde zapturapta alınmış oluyor. Dolayısıyla da bundan sonra daha çok "karma ekonomi" denilen bir dönem başladı belki veya "sosyal devlet" diyebilirsiniz belki. O dönemlerde şöyle bir kabul geçerli oldu: Birtakım kanunlarla, "antitröst kanunları" denilen yani rekabeti… Biz hani Türkiye'de özel sektörün tepkisini çekmemek için, o zamanlar "Rekabeti Koruma Yasası" diye bir tabir getirdik, bu, bizde kullanılan bir tabirdir, dünyada başka yoktur bu. Ama antitröst yasaları bir, ikincisi de regülasyonlar yani bazı iş kollarının devlet tarafından regüle edilmesini sağlayan koşulların tanımlanması biçiminde bir çerçeve içinde serbest piyasa ekonomisinde gücün, ekonomik gücün piyasayı bozmaması için gerekli önlemler olarak görüldü ve öyle yaşandı.

1980'lere geldiğimizde -şimdi sebeplerine girmeyeceğim, uzun bir tartışma ve konuşma konusu olur- Adam Smith zamanındaki algıya, anlayışa tekrar bir geri dönüş oldu. Buna biz neoliberal politikaların başlangıcı diyebiliriz O dönemde şöyle bir şey söylendi: "Piyasalarda giriş çıkışlar serbest olduğu sürece hiçbir firma tekel olamaz." diye bir anlayış belirlendi ve dolayısıyla da regülasyonlar

kaldırıldı. Özellikle Amerika'da deregülasyon biliyorsunuz "Washington Consensus"u denilen consensusun altındaki temel meseleden bir tanesi serbestleştirmeydi, bir tanesi özelleştirmeydi ve bu dönem böyle yaşandı. Kaça kadar yaşandı? 90'lara kadar yaşandı. 90'larda tekrar rekabet yasalarına ve regülasyonlara bir dönüş oldu. Hızla geçtim buraları. Dolayısıyla da içinde bulunduğumuz dönem yine rekabet yasalarının, regülasyonların önem kazandığı bir dönem esasında. Çünkü, herkes görüyor ki şirketler dünyası, çeşitli taktiklerle, çeşitli stratejilerle pazarın büyüğünü elde etmek, büyük pazar elde etmek ve böylelikle de rekabeti önlemek ve kârlarını artırmak tabii ki… Dolayısıyla da bu anlayışa karşı olarak da rekabet yasaları tekrardan gündeme gelmiş oldu.

Şimdi, buradan bizim hikâyemize gelelim isterseniz. 1980'de biliyorsunuz rahmetli Özal "Türkiye'de serbest piyasa ekonomisi olacak." dedi. Daha önceki, daha karma ekonomi diyebileceğimiz bir yapıdan serbest piyasa ekonomisine evrilmeye çalıştık ve kendisi, ilginçtir pek de bilinmez ama Özal birkaç defa deneme yapmıştır, antikartellerle ilgili düzenleme yapmaya çalışmıştır fakat hepsi bu Mecliste kadük olmuştur, geçirilmemiştir. Çünkü Türkiye özel sektörü bundan hoşlanmamaktadır. Çünkü Türkiye'de öyle bir tezgâh vardır ki firmalar istediğini istedikleri gibi yapabilirler ve dolayısıyla da istediklerini engellerler, istediklerini desteklerler ve böylelikle de toplumda üretilmiş olan ürün üzerinden ortaya çıkan kârları büyük ölçüde onlar ele geçirebilirler. Şimdi, 80'lerde bu başarısızlık diyelim, rekabet yasaları gündeme gelmiş olmasına rağmen kadük kalması meselesi ta 90'lara kadar vardı. 90'lara geldiğimizde, hatırlayacaksınız, rahmetli İnönü ve rahmetli Demirel'in kurduğu 49'uncu Hükûmet vardı, bir koalisyon hükûmetiydi ve o günleri hatırlayanlar bilecektir, bir demokratik hava esiyordu gerçekten. Birbirine neredeyse tarihsel olarak rakip 2 parti birlikte koalisyon kurmuştu ve bir bakıma işler gayet de iyi gidiyordu ve bu yasa o esneklik içinde kuruldu.

Geçenlerde Sanayi Komisyonunda da söyledim, şimdi de söylemekte yarar var, o zaman biz bu Kurumu kurarken özerk bir kurum olmasını istedik yani sadece özel sektörün etki alanının dışında değil, aynı zamanda devlet alanının da dışında bir kurum olsun istedik. Neden böyle istedik? Şu sebeple tabii ki: Devlet işletmeleri de piyasalarda rekabeti bozabiliyor ve siyaset, devlet işletmeleri üzerinde ekonominin çarklarına ve rekabetin oluşmasına etki ediyor. Dolayısıyla da bu Kurumun özerkliği çok temel bir mesele olarak kabul gördü, zaten dünyada da böyledir, bizde de böyle kabul edildi ve bu Kurumun oluşması sağlandı.

Kurul nasıl oluşacaktı diye baktığımızda, 11 kişiden oluşuyordu ve bu 11 kişi içinde siyasete ait 3 kişinin dışında toplumun çeşitli kesimlerinden üyelerin yer aldığı bir kurum düşünüldü yani Üniversitelerarası Kuruldan Odalar Birliğine, Yargıtay ve Danıştaya kadar çeşitli kurumlardan ikişer kişi aday gösterilerek Bakanlar Kurulu tarafından 11 kişi seçilerek bir bağımsız kurum oluşturulmaya çalışıldı. O zamanlar biz idari hukukçulara dedik ki: "Ya böyle bir şey yapmak istiyoruz, bağımsız olsun, özerk olsun." O zamanın idari hukukçu hocaları bize dediler ki: "Bu ülkede idari yapımız, idare hukukumuz buna müsait değildir. İdare hukukunda özerk bir yapı olamaz, olacaksa devletin kurumu olması lazımdır." Fakat biz -demin de söylediğim gibi- o günün gevşemiş demokratik koşulları altında bir anlamda bunu yapabildik. Yani en azından 11 kişiden oluşan ve bunu tek bir siyasi kurumun atadığı değil, çeşitli kurumların tercihlerinin yansıdığı bir biçimde bir yönetim kurulu ya da bir üst kurul oluştu. Bunun yanı sıra, bu Kurulun bütçesinin de özerkliği sağlayacak bir şekilde oluşması sağlandı. O zamanlar verilen cezalardan yüzde 25 civarında bir pay Kurula kalacaktı ve Kurul kendini öyle idare edecekti yani Kurulun bütçesi devletle ilişkili değildi. Fakat arkadaşlar, daha sonraki yıllarda bu işler değişti ve önce, 2005 yılında bu 11 kişiden oluşan Kurul kaldırıldı, yerine, 3'ünün siyaset tarafından belirlendiği bir biçimde 7 kişiden oluşan bir Kurul hâline getirildi. Daha sonraki yıllarda -şimdi tarihlerini hatırlamıyorum ama- mesela Kurulun kendi başkanını aday gösterme şansını elinden aldılar ve sonunda, yanılmıyorsam 2012'de, 649 sayılı mı nedir, bir kanun hükmünde bir kararnameyle Kurul esas itibarıyla Bakanlığa bağlanmış oldu. Şimdi, dolayısıyla arkadaşlar konuştuğumuz veya konuşacağımız Rekabet Kurumu ve Yasası esas olarak, amaç olarak ve teorik olarak bağımsız olması, özerk olması gereken bir kurumken tıpkı o dönemde bizim danıştığımız idare hukukçu profesörlerin bize söylediği gibi özerk bir kurum olamadı, şu anda geldiğimiz yerde de özerkliği asla söz konusu

değil çünkü 7 kişiyi Cumhurbaşkanının kendisi atıyor zaten. Dolayısıyla da ben Varlık Fonuyla ilgili olarak geçen gün yaptığım bir konuşmada Varlık Fonuna Sayın Cumhurbaşkanının ekonomide eli demiştim, bu da galiba sopası olacak gibi gözüküyor. Bunun ayrıntısını konuşacağız çünkü maddelere girince çeşitli maddelerde söz hakkımızı kullanacağız ve itirazlarımızı söyleyeceğiz fakat ben geri kalan zamanımı şöyle kullanmak istiyorum. Şimdi, Rekabet Kurumu oldu da ne oldu? Yani Rekabet Kurumu bunca yıldır -97'de yanılmıyorsam çalışmaya başladı- bunca geçen zaman içinde gerçekten ne yaptı diye baktığımızda; arkadaşlar, şimdi vereceğim bilgiler gösteriyor ki Rekabet Kurumunun esasında bunları değil, şu anda kendi kanununun ima ettiği şeyleri sonuna kadar yapabilme alanını doldurması için bir şeyler yapması lazım. Çünkü Rekabet Kurumu Türkiye'de adına yoğunlaşma dediğimiz tekelleşme, kartelleşme sürecine neredeyse hiçbir katkıda bulunmamış gibi gözüküyor. Şimdi, bunu ben yıllardır söyleyen insanlardan biriyim, araştırmalar yapmış insanlardan biriyim fakat ben söylediğim zaman işte… Şimdi de Halkların Demokratik Partisinin yani sizin ifadenizle terörizmle iltisaklı bir partinin bir milletvekiliyim ve şimdi tabii ki benim araştırmalarıma referans vererek konuşmamın herhangi bir kıymetiharbiyesi olmayacak sizler açısından. Onun için ben şöyle bir tercihte bulundum: 2019 yılında Merkez Bankasından yanılmıyorsam 4-5 tane uzmanın dâhil olduğu, başında da Chicago Üniversitesinden çok başarılı bir iktisatçının yer aldığı bir heyetle yapılan bir çalışmada yapılan tespitleri size göstermek istiyorum. Tabii göstermek istiyorum dediğim yani uzaktan, görmeyeceksiniz muhtemelen ama. İlginç olan şu, bu çalışmada: 2012 tarihinden sonra tekelleşme, kartelleştirme dediğimiz süreci ölçen birtakım ölçüler var. Bunlardan biri, dört firma yoğunlaşma oranı veya yirmi firma yoğunlaşma oranı dediğimiz ölçüler veya Herfindahl İndekslerinden yine bu literatürle üretilmiş olan bir indeksle bu yoğunlaşmanın, tekelleşmenin sürecini ölçmemiz mümkün. Fakat bizim bunu TÜİK'in verdiği bilgilerle yapmamız çok zor çünkü en azından yanılmıyorsam beş altı yıl geriden geliyorlar zaten, vermiyorlar güncel bilgileri. Ama bunlar, tabii, Merkez Bankası kaynaklarını kullandıkları için, bilgilerini de kullandıkları için -benim anladığım kadarıyla, bence- bizim bulmamızın mümkün olmadığı bir veri setiyle çalışmışlar ve şöyle bir sonuç çıkmış: 2012'den sonra, bakın -tarih de çok ilginç, bilmiyorum görebiliyor musunuz- bu, dört firma yoğunlaşma oranlarını gösteriyor, bu da Herfindahl İndeksi gösteriyor. Bakın, ikisi de roket gibi yukarı doğru fırlamışlar. Bunlar neyi söylüyor? Bunlar şunu söylüyor: 2012'den sonra Türk ekonomisinde tekelleşme süreci artmış. "Peki, niçin artmış?" diye sorabilirsiniz, "Ne oldu da arttı?" Ben size söyleyeyim ne olduğunu: 2011'de çıkarılan ve sadece Rekabet Kurumu değil, bütün diğer kurumları da devlete bağlayan, daha doğrusu Adalet ve Kalkınma Partisinin -bence- kurduğu Hükûmete bağlı hâle getiren… Devlet organı değil artık bunlar bence, yani bunların devlet kurumu olabilmesi için topluma ilişkin, belli bir mesafeden eşit davranması gereken kurumlar olmasına rağmen öyle olmadığından giderek söylüyorum size bunu, özerkliği kalkmış bir kurum olduğundan dolayı söylüyorum, efendim… Merkez Bankasının desteklediği bir çalışmada ortaya çıktığı gibi, 2011'den sonra yani 2012 tarihinden itibaren yani bu kurumlar bakanlıklara bağlandıktan sonra yoğunlaşma oranları hızla artmış. "Peki, yoğunlaşma oranları hızlı artınca ne olur?" diye sorabilirsiniz. "İyi, işte kârlılık artmış." filan diyebilirsiniz. Öyle değil yani niçin öyle değil? Çünkü bu rekabet sürecinin normal bir kâr marjıyla yaşanan bir süreç olması gerekirken -bakın, yine bir tablo göstereceğim- şurada ortalama kâr marjlarının yine bir roket gibi yukarıya doğru çıktığını görüyorsunuz. Şurada yeşille gösterdiğim küçük sanayi sayılabilecek olan firmaların kârları, bu da büyük firmaların kârları. Görüyorsunuz, mesafe giderek açılan bir şekilde büyüyor.

Şimdi, dolayısıyla da buradan şunu söylememiz mümkün: Olan şey nedir? Türkiye'de olan şey şudur: 2011'den itibaren Rekabet Kurumunun bağımsızlığı yok edildikten sonraki süreçte –başka sebepler de var ama onlara şimdi girmeyeyim- Türkiye artık serbest rekabet veya serbest piyasa ekonomisinden vazgeçmiştir. Bu "piyasa ekonomisi" denilen ekonominin adı komuta ekonomisidir arkadaşlar, komuta ekonomisidir. Şu anda bir komuta ekonomisi içinde şirketlerimiz faaliyet gösteriyor. Ne demek bu? Şu demek arkadaşlar: "Komuta ekonomisi" demek piyasada verilen kararların çok az sayıda sanayici ve iş adamı ve çok az sayıda siyasetçi tarafından veriliyor olması demek. Serbest piyasa ekonomisinden biz çoktan uzaklaşmış durumdayız. Zaten bu söylediklerim de bunu gösteriyor. Ne

oluyor diye baktığımızda, tekelleşme artıyor. Tekelleşme artınca ne oluyor? Firmalar pazar gücü elde ediyorlar. Dolayısıyla da ne yapıyorlar? Fiyatları şişirmeye başlıyorlar, kâr marjlarını yükseltmeye başlıyorlar, "markup"ları daha yüksek koymaya başlıyorlar ve küçük firmaların aleyhine olmak üzere ve tabii, tüketicilerin aleyhine olmak üzere yüksek fiyatlar üretiyorlar. Daha bir sürü bulgusu var bu çalışmanın ama oralara girmeyeyim artık çünkü zaten çok az bir zamanım kaldı.

Şimdi, bu kanunun gerçekten bu kadar az ilgiyle karşılanmış olmasını ben hakikaten kınıyorum. Demin de ifade ettiğim gibi konuşmanın başında, bir anayasa anlamına gelebilecek olan yani içinde bulunduğumuz ekonomik koşulları büyük ölçüde dizayn eden bir kanunla karşı karşıyayız ve bu kanunun konuşulması sırasında bu kadar az sayıda insanın olması bence düşündürücü.

Özetle, Türkiye'de, Adalet ve Kalkınma Partisi, iktidarının en azından bir döneminden sonra diyeyim, hani hakkaniyetli davranayım -o da 2009-2010 yıllarıdır- 2009 yılına kadar biraz daha makul bir politika izlemiştir, kabul edilebilecek işler yapmıştır. Fakat 2009'dan sonra -2008 krizi bizi 2009'da vurdu- benim anladığım kadarıyla, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetinin bence kimyası bozuldu, ne yapacağını bilmiyordu çünkü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Galiba sürem bitti.

Sayın Başkanım, bir dakika daha verirsiniz, değil mi?

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Katırcıoğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Başka bir zamanda yine bu konudan devam etmek isterim ama şunu söyleyeyim size: Adalet ve Kalkınma Partisinin gerçekten şirazesi bozuldu. Yani hiç olmazsa eskiden… Serbest piyasa ekonomisiyle bizim Halkların Demokratik Partisi olarak sorunlarımız var, bizim eleştirilerimiz var. Biz serbest piyasa ekonomisinin böyle olmasını istemiyoruz veya Rekabet Kurumunun böyle çalışmasını istemiyoruz ama her ne ise, mevcuttan gidecek olursak görüldüğü kadarıyla kurumların tek tek Cumhurbaşkanlığına bağlanması ve böylelikle bir komuta ekonomisinin yaratılmış olması bugün içinde bulunduğumuz ekonomik krizin de ana sebebidir arkadaşlar, pandemi falan değildir ana sebebi; bu ülkede ekonomik kararları çok az sayıda insanın alıyor olmasıdır sorun. Dolayısıyla da bunu dikkatinize getirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Bitti galiba.

Bir şey daha söyleyebilir miyim acaba, izin istesem sizden?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Buyurun Hocam, dinliyoruz biz yani.

BAŞKAN – Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim, sağ olun.

Bir şey daha söyleyeceğim: Bunu yine, Komisyonda konuşurken de söyleme ihtiyacı hissetmiştim. Çünkü gerçekten de Türkiye'de Adalet ve Kalkınma Partisinin içinde bulunduğu bu şiraze bozukluğu mesela, medya sektörüne inanılmaz bir şekilde yansımış vaziyettedir arkadaşlar. Bugün medya sektörü devletten yani davet usulüyle üstelik ihale alan çok büyük şirketlerin uzantıları olarak çalışmaktadır. Dolayısıyla, onun için bizi çıkarmıyorlar. Onun için muhalefeti genel olarak çıkarmıyorlar ve onun için bir algı operasyonu… Ki Adalet ve Kalkınma Partisinden arkadaşlar bize söylerler bunu çoğunlukla ama şunu söyleyeyim: Algı operasyonu yapma imkânı sizin elinizde, bizim değil.

Hepinize teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu.

Buyurunuz Sayın Bakırlıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde söz almış bulunuyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, 4054 sayılı Kanun yani Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 1994 yılında çıkmış ancak uygulamaya konulması ise 1997 yılını bulmuştur. Bu süre zarfında özellikle teknoloji alanında yaşanan değişimin üretim biçimlerinde ve ilişkilerinde değişime yol açmış olması

ülkemizde olduğu gibi serbest piyasa ekonomisini benimseyen ülkelerin de rekabet politikalarını tekrardan gözden geçirilmesini elzem hâle getirmiştir. Bu süre içinde Avrupa Birliği rekabet hukukunda da ciddi değişiklikler meydana gelmiştir. Bugün tartıştığımız kanun teklifiyle, 4054 sayılı Kanun Avrupa Birliği mevzuatına uygun hâle getirilmek istenmektedir. Esasında bu amaçla 2008 ve 2014 yıllarında iki ayrı kanun tasarısı Meclisimize gelmiş ancak nedense bu tasarılar kadük duruma düşmüş. 2014 tarihli, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan imzasını taşıyan 38 maddelik tasarıyı incelemek bugün ele aldığımız kanun teklifinin yeterli olup olmadığını anlamamız açısından önemli. Bu 2014 tarihli tasarıda antitröst ve birleşmeler alanında Avrupa Birliği müktesebatına uyum düzeyini artıracak düzenlemelerin yanında "rekabet savunuculuğu" kavramına yer verilmiş, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu artırmak için rekabet istişare kurulu oluşturulması hedeflenmiş ve Rekabet Kurulunun toplantı ve çalışma usulleri netleştirilmeye çalışılmış. Yani özetle 2014 yılında kadük kalmış olan tasarı şu anda görüşmekte olduğumuz kanun teklifinden hem içerik olarak daha zengin hem de ihtiyacı karşılama açısından daha uygun bir metin olarak gözükmekte.

Değerli milletvekilleri, Komisyon çalışmaları esnasında üzerinde durduğumuz, eleştiri getirdiğimiz önemli hususlardan birisi de teklifte, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Anayasa Komisyonuyla doğrudan ilgili, ilişkili 4 madde olmasına rağmen Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının teklifi tali komisyonlara göndermemesiydi. Oysa tali komisyonların görüş, öneri ve raporları nitelikli yasa yapma açısından hayati önem taşımaktadır. Teklifin gerekçelerine bakarsak veya daha önce kadük kalmış tasarıların gerekçelerini okursak esasında amaçlanan rekabet hukukumuzu Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu hâle getirmek olduğunu görüyoruz. Peki, bu teklif kanun hâline gelirse 4054 sayılı Kanun yani rekabet politikamız, rekabet hukukumuz Avrupa Birliğiyle tam uyumlu hâle gelecek mi? Bu soruya yanıt vermek için Avrupa Birliğinin rekabet politikasının genel çerçevesini bilmemiz ve Avrupa Komisyonunun Türkiye raporlarına bakmamız gerekmektedir. Avrupa Birliği rekabet hukuku ve politikasının temel hükümlerinin 5 başlık hâlinde olduğunu görmekteyiz. Bunlar da nedir? Birincisi: Rekabeti bozucu anlaşma ve uygulamaların yasaklanması, hakim durumun kötüye kullanılmasının engellenmesi, şirket birleşme ve devralmaları yoluyla gerçekleşen yoğunlaşmanın denetimi, kamu tekel ve imtiyazlarına ilişkin hususlar ve topluluk düzeyinde rekabeti olumsuz yönde etkileyebilecek devlet yardımlarının, desteklerinin izlenmesi ve denetim altına alınması. Bu genel çerçeve içinde Avrupa Komisyonu 2019 yılında Türkiye raporuna bakarsak Avrupa Birliği, Türkiye'yi rekabet politikası alanında ancak belirli düzeyde hazırlıklı olarak görmektedir, hatta devlet destekleri otoritesinin bağımsızlığı konusunda belirli bir şekilde gerileme olduğu da raporda açıkça belirtilmektedir.

Değerli milletvekilleri, Avrupa Birliği bizden yani Türkiye'den, kabaca özetlememiz gerekirse 3 tane şey istemektedir: Birincisi, geciktirmeksizin, Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun'un ikincil mevzuatının hazırlanarak uygulamaya konulması, ilk istekleri bizden bu. İkincisi, işlevsel olarak bağımsız bir devlet destekleri otoritesinin kurulması ve son olarak da antitröst ve birleşmeler alanında Avrupa Birliği müktesebatına uyum düzeyini artırmak için mevzuatın gözden geçirilmesi. Biz bugün, burada, bu kanun teklifiyle sadece antitröst ve birleşmeler alanında Avrupa Birliği uyum düzeyini artırıcı düzenlemeler yapacağız, daha doğrusu, yapmaya çalışacağız çünkü Avrupa Birliği mevzuatı kaynaklı olarak hazırlandığı söylenen kanun teklifinin bir kısmının yazımında uygulamayı zorlaştırabilecek ve şirketler açısından belirsizlikler yaratabilecek hususların olduğunu, bazı uygulamaların gerçekleşmesi için tali düzenlemelerin yapılması gerektiğini ve bu düzenlemeler yapılmadan, örneğin, rekabet hukukunda uzmanlaşmış mahkemelerimiz yokken kendi kendine değerlendirme sistemine geçmenin ileride hukuki belirsizliklere sebebiyet verebileceğini Komisyon çalışmalarında sıklıkla dile getirdik.

Bu kanun teklifinin 1'inci maddesinde 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü ve 5'inci maddelerinde açıkça sayılan şartları taşıdıkları takdirde firmalara Rekabet Kurumuna başvurmadan, kendi kendine değerlendirme yaparak muaf olup olmadıklarına karar verme hakkı tanınıyor. Ancak –biraz evvel bahsetmiş olduğum gibi- rekabet hukukunda uzmanlaşmış mahkemelere sahip olmadan böyle bir uygulamaya geçilmesi akıllara "Kendi kendine değerlendirme için henüz erken mi?" sorusunu getirmekte.

2’nci maddede birleşme ve devralmalara ilişkin esasları belirlerken hâkim durum testi yerine, etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması testine geçilmesi amaçlanıyor ancak burada da kavramların muğlaklığı dikkat çekmekte.

8’inci maddeyle Kurulca belirlenecek pazar payı ve ciro gibi eşikleri aşmayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması öngörülmekte. Bu maddeyle de “de minimis” kuralı mevzuatımıza girmiş olacak.

9’uncu maddeyle mevzuatımıza “uzlaşma ve taahhüt” müessesesi ve kavramları gelecektir.

Değerli milletvekilleri, bir de Komisyonda tartışmalara yol açan, geri çekilmesini ısrarla istediğimiz ancak önergeyle düzeltmeye çalıştığımız bir 3’üncü madde var. Bu değişiklikle Rekabet Kurulu artık hâkim durumu kötüye kullanan bir şirketi tespit ettikten sonra idari para cezasının yanında yapısal tedbirler de öngörebilecek. Firmaların belirli faaliyetlerini veya ortaklık paylarını ya da mal varlıklarını devretmelerini emredebilecek. Teklif davranışsal ve yapısal tedbirlerin ihlalle orantılı olması şartına bağlanmakta ve bu durum istisnai durum olarak düzenlenmektedir teklifte ancak üyelerinin tamamının bir kişi tarafından atanan rekabet otoritesine böyle bir yetkinin verilmesi mülkiyet hakkına aykırıdır, hukuk devleti ilkelerine aykırıdır.

Diğer bir tartışmalı kanun maddesiyse 4’üncü maddedir. Bu maddeyle Rekabet Kurumunun piyasadaki kartelleşmeyi engellemek adına yaptığı yerinde inceleme işlemi sırasındaki yetkileri genişletilmek istenmektedir. Bu maddede idareye tanınan geniş takdir yetkisi, hukuk güvenliği, ticari sır, kişisel verilerin korunması bakımından tartışmalıdır. Teklifin geri kalan 5, 6, 7, 10, 11 ve 13’üncü maddeleriyse Rekabet Kurumunun personel düzenlemelerini içermektedir. Yani aslında bu teklifin rekabetin korunması ve Kurumun işlevsel hale getirilmesinden daha çok kurumda kadro açmak, kadro sayısını artırmak ve birilerine yer bulmak için getirildiği görülmekte. Diğer düzenlemelerin dostlar alışverişte görsün kabilinde kaldığı bizlerce tespit edilmiş durumda.

Evet, bu kanun teklifiyle, yoğunlaşma ve birleşmeler alanında Avrupa Birliği müktesebatına uyum düzeyini artıracak birtakım mevzuat değişiklikleri yapılmakta ancak bunları kanunlaştırmak tek başına yeterli değil. Yani yasal çerçeveyi AB’yle uyumlu hâle getirebilirsiniz belki ancak kurumsal çerçeve olarak da Rekabet Kurumunu Avrupa Birliğindeki benzer rekabet otoritelerine benzetmeniz gerekmektedir. Bunun yolu da Rekabet Kurumunun mali ve idari özerkliğinden geçmektedir.

Değerli milletvekilleri bir de teklifin Anayasa’ya aykırılık açısından değerlendirilmesi gerekmektedir. Muhalefet şerhimizde de belirttiğimiz gibi teklifin 3’üncü, 4’üncü ve 6’ncı maddeleri özelinde Anayasa’ya aykırılıklar söz konusudur. Söz konusu maddeler Anayasa’nın mülkiyet ve miras hakkını düzenleyen 35’inci madde, çalışma ve sözleşme hürriyetini düzenleyen 48’inci maddesine ve tekelleşme ve kartelleşme yasağını düzenleyen 167’nci maddesine aykırıdır.

Değerli milletvekilleri, Avrupa Konseyi, Türkiye raporunda Rekabet Kurumunun başkan ve üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından doğrudan atanmasının Kurul üyelerinin eğitim ve sektör deneyimi konusunda mesleki niteliklerine ilişkin herhangi bir objektif ölçütün, şartın olmamasının kurulun bağımsızlığına zarar verdiğine özellikle vurgu yapmaktadır. Rekabet Kurumunu bağımsız bir otorite hâline getirmeden Kurum çalışanlarının mesleki niteliklerine ilişkin objektif kriterleri koymadan, bu yönde düzenlemeler yapmadan bu teklif maddelerinin yasalaşmasının inanın ki hükmü yoktur ve sonuçta da maksat hasıl olmayacaktır. Bunu tesis edecek yani Rekabet Kurumunu nispeten daha bağımsız bir otorite hâline getirebilecek önergelerimiz ne yazık ki Komisyonda kabul edilmedi. Esasında önergemiz -yani Komisyonda vermiş olduğumuz önerge yeni değildi- kabul edilmiş olsaydı 4054 sayılı Kanun’un 22’nci maddesinde yapılacak değişiklikle Rekabet Kurumunun oluşma biçimini 2018 yılından önceki hâline getirecektik. Bu sayede, Cumhurbaşkanının tek taraflı ve keyfî atama yetkisine kısmen de olsa son verecek, Kurul üyelerinin atanması sürecine Yargıtay, Danıştay, Ticaret Bakanlığı ve Odalar ve Borsalar Birliğini katmış olacaktık. Kurumun yapısını etkileyen tahribat yalnızca Kurul üyelerinin ne şekilde teşekkül edeceğinin belirlenmesiyle sınırlı değil. Kurul üyelerinin görev sürelerini belirleyen madde 2018 yılında bir KHK’de yapılan değişiklikle belirsiz hâle getirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, buraya kadar sizleri kanun teklifinin maddeleri hakkında kısaca bilgilendirdim. Bu kanun teklifiyle rekabet hukukumuzun Avrupa Birliğiyle uyumlu hâle getirilmek istendiğini ancak bunun sadece antitröst ve birleşmeler alanıyla sınırlı kaldığını görüyoruz. Kurumsal çerçeveyi AB'yle uyumlu hâle getirmekten ise oldukça uzak olduğumuzu rahatlıkla söyleyebilirim. Avrupa Komisyonu, her raporunda ısrarla devlet destekleri otoritesinin bağımsızlığına ve devlet destekleri mevzuatının yetersizliğine atıf yapmakta hatta yıllar içerisinde bu konuda gerileme olduğunu da belirtmekte. Avrupa Birliği bu konuda yani devlet destekleri konusundaki otoritenin bağımsızlığı hususunda ısrarlı ancak biz de ülke olarak bu konuda bir şey yapmamakta en az Avrupa Birliği kadar ısrarlıyız. Ortada bir kanunumuz var, adı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun. Kanun numarası 6015 ve 2010 yılında kabul edilmiş. Kanunun amacı, devlet desteklerinin Avrupa Birliği anlaşmalarına uygun olarak düzenlenmesi. Evet, bu konuda kanun yapmışız ancak ortada ikincil mevzuat yok, yönetmelikler yok. Kanunda bir devlet destekleri izleme ve denetleme kurulundan bahsedilmekte ancak bu kurul lağvedilmiş ve Cumhurbaşkanlığına bağlanmış.

Değerli milletvekilleri, devlet kendi eliyle, mesela kamu iktisadi teşekkülleri eliyle rekabeti engelleyebildiği gibi, verdiği teşviklerle, birtakım teşebbüslere sağladığı vergi avantajlarıyla, birtakım aflarla da rekabeti engelleyebilir; belirli gruplara, şahıslara avantajlar sağlayarak rekabet koşullarını bozabilir ki biz bunun örneklerini ülkemizde sıklıkla görmekteyiz. İşte bu nedenle, devlet desteklerinin, devlet yardımlarının izlenmesi ve bunun bağımsız bir otorite tarafından yapılması gereklidir. Bu konuda bağımsız bir otorite yoksa, yasa olmasına rağmen ikincil mevzuat yoksa işin doğrusu ortada rekabet kavramı da yok demektir. Peki, rekabet kavramı, rekabet politikaları neden bu kadar önemli? Rekabet hukukunu önemli yapan şey ne? Malum, içinde bulunduğumuz iktisadi modelde malların ve hizmetlerin hatta emeğin fiyatını piyasa belirlemekte ve bu modele de serbest piyasa ekonomisi denilmekte. Böyle bir ekonomik modelde en azından teorik olarak devlet piyasaya müdahale etmez, piyasalar herkese açıktır, piyasaya ilişkin bilgiler herkesin emrindedir ve rekabet, bu, pazar ekonomisinin zorunlu şartıdır; pazar ekonomisi, rekabet ilkesine dayanır da diyebiliriz. Rekabetin olmadığı ve korunmadığı ekonomilerde özgürlükçü bir ortam oluşmaz ve sürdürülemez ve sonuçta tekellerin, kartellerin hâkim olduğu kaotik bir ekonomik düzen ortaya çıkar. Böyle bir düzende iktisadi güç az sayıdaki teşebbüs ve bireylerin eline geçer ve bu durum toplumun genelinin aleyhinedir. Kamu kaynakları, toplumun geri kalanının yerine, belli bir zümreye veyahutta son günlerdeki bilinen ifadesiyle yandaşlara aktarılır. Bu nedenledir ki rekabet politikası, iyi işleyen bir piyasa ekonomisi oluşturmak için devletçe kullanılan bir araçtır. Burası önemli, bir kere daha tekrar ediyorum: Rekabet politikası, iyi işleyen bir piyasa ekonomisi oluşturmak için devletçe kullanılan bir araçtır. Peki, bu araç devlet tarafından yanlış kullanılırsa, düzgün dizayn edilmemişse, eksikse, tam değilse ne olur? Bağımsız olması gereken rekabet otoritesi bir kişiye bağımlı ise ne olur? Ve o kişi aynı zamanda yürütmenin başıysa, yasamayı ve yargıyı tasallut altına almışsa ne olur?

Değerli milletvekilleri, dünyada altyapı yatırımlarında en fazla ihale alan 10 firmanın 5 tanesinin ülkemizden çıkmış olmasının bir izahı var mıdır, mantıklı bir açıklaması var mıdır? Bu durum tesadüf olabilir mi? O hâlde böyle bir ülkede rekabet kavramından bahsedebilir miyiz? Bugün bu ülkede gazetelerin neredeyse tamamı aynı manşetleri atmakta. Farklı manşet atan gazeteler ve televizyon kanallarına ise fahiş cezalar veriliyor. Farklı düşünen, gerçeklerin peşinde koşan, hakikatin peşinde koşan gazeteciler ise hapse atılıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Böyle bir ekonomide, böyle bir ülkede demokrasiden bahsedebilir miyiz? Medyada kartelleşmenin olduğu bir ülkenin aynı zamanda demokratik olabilmesinin imkânı var mıdır?

Bakınız, 2003 yılında yürürlüğe giren bir Kamu İhale Kanunu'muz var. Bugüne kadar 150 defanın üzerinde değişikliğe uğramış. İstisnaları belirten 3'üncü maddede, başlangıçta 6 tane bent vardı. Bugün bu bent sayısı 29'a çıkmış durumda hatta şu anda Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmekte olan torba kanunun 1'inci maddesinde Kamu İhale Kanunu'na yeni bir istisna getirilmek istenmekte.

Alfabemizde harflere yer kalmadığına göre bu sorun nasıl aşılacak, hakikaten ben de merak ediyorum. İhalelerde esas usul açık ihaledir. İstisnai olması gereken pazarlık usulü neredeyse hemen her ihalede karşımıza çıkmakta. Pazarlık usulü ihale, rekabetin ortadan kalkmasıdır, kamunun zarar etmesidir, kamu kaynaklarının belli odaklara, belli ceplere transfer edilmesidir.

Değerli milletvekilleri, belli sayıdaki firmayı ihaleye davet ederek yapılan ihalelerin toplamı 2003 yılında sadece 768 milyon liraydı. 2017 yılına gelindiği zaman ise bu tutar 45 milyar liraya çıkmış ne yazık ki. Yani rekabet politikaları, denetleyen ve düzenleyen kurumların bağımsızlığı, yargı bağımsızlığı, yolsuzluk, kayırmacılık, bunlar, esasında, hepsi birbiriyle bağlantılı kavramlar.

Uluslararası Şeffaflık Derneği, her sene, yolsuzluk algı endeksini yayınlıyor. 2018 yılında, 180 ülke arasında Türkiye 78'inciydi; 2019'da 91'inci sıraya gerilemişiz. 36 OECD ülkesi arasında 35'inci sırada yer almaktayız. Derneğin 2019 yılı Raporu'nda Türkiye'yle ilgili söyledikleri enteresan: Güçler ayrılığının düşük düzeyde olduğu, denetleme ve düzenleme kuruluşlarının üzerindeki siyasi etkinin çok güçlü olduğu belirtilmekte. Yargı bağımsızlığı ve basın özgürlüğünün olmadığının ise altı çizilmekte. Daha evvel kayırma, iltimas, yolsuzluk yok muydu? Vardı elbet ancak önceden yapılan, Devlet İhale Kanunu'nun etrafından dolaşmaktı; şu an yapılan ise bizzat kanun yaparak kayırmacılığın merkezîleştirilmesidir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde rekabetin bilhassa devlet eliyle, özellikle kamu ihalelerinde ortadan kaldırıldığı açıktır. Burada serbest ekonomiden bahsedemeyiz. Bu modelin adına "serbest piyasa ekonomisi" diyemeyiz. Biraz evvel hatip "talimat ekonomisi" demişti, Esra Çeviker Gürakar da buna "kayırma ekonomisi" demişti kitabında. Bu sistem, olsa olsa ahbap çavuş kapitalizmidir. Yanlış anlaşılmasın, serbest piyasa ekonomisi meraklısı değilim, serbest piyasa ekonomisinin putlaştırılmasına da karşıyım. Yeni sağın, neoliberalizmin dünyaya mutluluk getirmediği ortada ancak pazarın serbest olması kuralsız olacağı anlamına da gelmez. Bu durumun panzehri hukukun üstünlüğüdür. Bu durumun panzehri bağımsız denetleme otoriteleridir, bağımsız kurullardır. Bu durumun panzehri şeffaflıktır, demokrasidir, haber alma özgürlüğünün önündeki engellerin kalkmasıdır, rekabet ortamının tesisidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bugün tartıştığımız Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikler yeterli değildir. Öncelikle, Rekabet Kurumunun bağımsızlığını tesis etmemiz gerekmektedir; Rekabet Kurumu bir kişinin keyfiyetine bırakılamayacak kadar önemlidir. Yani, ihtiyacımız, yeni bir rekabetin korunması kanunudur, yeni bir anlayıştır; ihtiyacımız olan, yeni bir rekabet politikasıdır.

Sonuç olarak, bu teklif, idari ve mali özerkliği olmayan Rekabet Kurumunun kurumsal yapısında herhangi bir düzeltme yapmamakla birlikte, mülkiyet hakkı ve teşebbüs hürriyeti aleyhine sonuçlar doğurabilecek şekilde devlet müdahalesini kolaylaştırmaktadır.

Bu düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına Sayın Tahsin Tarhan konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Tarhan. (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde söz aldım, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Üzülerek de boş koltukları görüyoruz. Malatya Milletvekilimiz Bülent Bey'in imzası var; sağ olsun, kendisi burada. Aynı zamanda 110 milletvekili bu kanun teklifine imza atmış, iktidar sıralarında 10 milletvekili var; demek ki kendileri de bu kanun teklifine sahip çıkmıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Çok değerli milletvekilleri, ülke 2018'den bu yana, iki yıldır ağır bir ekonomik krizde. Ekonomi çökmüş durumda, işsizlik ve daralmada rekora doğru gidiyoruz. Hepimiz biliyoruz, 2018'de, seçim çalışmalarında "Başkanlık sistemi gelince ekonomi uçacak, kararlar tek elden alınacak, bütün sorunlar çözülecek." dendi ancak ekonominin hâli ortada.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin mayıs verilerine göre, kapanan şahıs şirketleri bir yılda yüzde 21 artmış, açılan şirket sayısı ocak-mayıs arası yüzde 14 azalmış. Ocak-nisan döneminde ise ülke çapında 4.709 şirket kapandı. TÜİK'in açıkladığı işsizlik rakamlarına bakıyorsunuz, mart ayı işsizlik oranı yüzde 13'ün üzerinde. Kısa çalışma ödeneği ve zorunlu izin sonucu 4,5 milyon kişi askıda. Son bir yılda 1 milyon 662 bin kişi işinden oldu. Sadece mart ayında 1 milyon kişi işini kaybetti, işsiz sayısı 4 milyon sınırına ulaştı. Rekabetçi bir piyasa ekonomisi için öncelikle gerekli olan yeni bir rekabet kanunu teklifi değil, ekonomideki sorunları çözmek.

Değerli milletvekilleri, teklif edilen kanun ülkemizde piyasa rekabetini bozan asıl sorunlar konusunda hiçbir adım atmamaktadır. Rekabetin hemen hiç korunmadığı iki büyük alan var. Bu alanlardan ilki medya, ikincisi, baktığımız zaman, inşaat sektörü.

Değerli milletvekilleri, gerçekten, kamu ihaleleri ve inşaat sektörüne baktığımız zaman… Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütünün medya sahipliği izleme raporuna göre, bugün Türkiye'de en çok okunan 10 gazeteden 9'unun sahibi iktidarla ticari ilişkileri olan 5 holding. AKP medyada ileri tekelleşme dönemine geçmiş durumda, oysa medya alanında rekabet olmazsa olmaz çünkü medyada rekabet halkın doğru ve tarafsız habere ulaşma özgürlüğünün teminatıdır.

İnşaat sektöründe tablo bundan farklı değil. Son beş yılda kamunun verdiği 100 milyon lira ve üzerindeki toplam 327,8 milyar liralık ihalelerin yarısını sadece üç beş şirket almış. AKP iktidarı, kendi eliyle fiilî tekeller yaratıyor. Rekabet Kurumu nerede merak ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarı, 2018'de Kurulun özerkliğini kaldırdı, 2020'de ise Kurumun özerkliğini kaldırıyor. Rekabet Kanunu AKP iktidarı döneminde 2003, 2004, 2005, 2008, 2011 ve 2018 tarihinde değişti. Kanunun değişikliklerden önceki hâli bugünden daha yeterliydi. 2018'de kanun hükmünde kararnameyle Kurulun özerkliği ortadan kaldırıldı. Daha önce Yargıtay, Danıştay, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı üye atanması sürecinde öneride bulunabiliyordu. "Başkanlık sistemi" denen bu sistemde bütün üyeler tek adamın atamasına bırakıldı. Bugün itibarıyla Cumhurbaşkanı istediği kişiyi istediği zaman göreve getirip görevden alabiliyor. Böyle bir anlayışla rekabet korunabilir mi, böyle bir anlayışla özerklik sağlanabilir mi? Komisyonda dile getirdik, yeni madde önerdik; önergemiz AKP milletvekilleri tarafından reddedildi, durum değişmedi. Kurulun yapısı böyle kaldığı müddetçe dünyanın en iyi yasasını yapsak da rekabet ortamı iyileşmeyecek. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, kanun teklifi, şirketler için böl, parçala, yönet düzenini önermekte. Bu şartlarda ülkemize yabancı sermaye gelmez, yerli sermaye de ürker, yatırım yapmaz.

Temel maddeleri değerlendirirsek; örneğin, teklifin 3'üncü maddesi Komisyonda çok tartışıldı. AK PARTİ, CHP ve İYİ PARTİ gruplarının önergesiyle bir ölçüde düzeltildi. Yapısal tedbir hemen uygulanmayacak, şirketlerin altı ay süresi olacak ama yine sorun var. Rekabet Kuruluna Deli Dumrul yetkisi veriliyor çünkü bu madde onu gösteriyor. Mahkeme kararı olmadan şirketleri bölebilecek Kurul. Bu madde, mülkiyet hakkını düzenleyen Anayasa'nın 35'inci maddesi ve çalışma hürriyetini düzenleyen Anayasa'nın 48'inci maddesine aykırı; kaldı ki dayanak gösterdikleri Avrupa Birliği mevzuatına da aykırı. Avrupa'nın hiçbir ülkesinde idari kurallar şirketleri bölmüyor. Ortada çok ağır bir rekabet ihlali durumu varsa onu tespit ediyor; karar, nihayetinde mahkemelerin.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ekonomisinin geleceği bakımından önemli bir karar anındayız. Yapısal tedbir yetkisini bu hâliyle Kurula verirsek, bu ülkede mülkiyet ve teşebbüs hürriyeti biter, şirketler kendilerini güvende hissetmezler, yatırımlarını başka ülkelere kaydırma yarışına girerler. Ayrıca, tamamen siyasete bağlı bir kurula mülkiyeti bölme yetkisi verirsek yabancı sermayeyi unutmamız gerekir. Elin adamı neden parasını Türkiye'ye getirsin? Neden ülkemize yatırım yapsın?

4'üncü maddeye gelince, "Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir -buraya kadar sorun yok- bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir." hükmünü getiriyor; böyle bir şey olamaz. Kimse kendi bilgilerinin dışarıya sızmasını istemez. Bir memura bunun teslim edilmesini kimse istemez.

Değerli milletvekilleri, böyle bir şey kabul edilebilir değil. Kişisel veriler, ticari sırlar, avukat-müvekkil ilişkisi, Rekabet Kurumunu ilgilendirmeyen ve zaten bakmaması da gereken çok sayıda veri var. Kanunun bu hâli şirket ve çalışanları için felaket, bütün verilere el konuluyor. Oysa, Anayasa'nın 20'nci maddesi kapı gibi duruyor önümüzde. Özel hayatın gizliliği anayasal güvence altına alınmış durumda, dahası Kişisel Verilerin Korunması Kanunu da var. Gelin, bu yanlıştan dönelim, Anayasa Mahkemesinden dönecek bu değişikliği kabul etmeyelim.

Değerli milletvekilleri, getirilen teklifin kabaca yarısı yani 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 11'inci, 12'nci ve 13'üncü maddeleri personelle ilgili. Çok ciddi hukuksuzluklar ve hak kayıpları var o maddelerde. Her şeyden önce, Anayasa Mahkemesinin 2013'te iptal ettiği kanun maddesi ufak değişikliklerle 2020'de karşımıza çıkıyor. Kadrolar konusunda Cumhurbaşkanına verilen esasları belirleyen yetki de Kurula verilen takdir yetkisi de yanlış ve Anayasa'ya aykırı. Kadroyla ilgili her şeyin kanunla belirlenmesi lazım. Ayrıca, teklif kanunlaşırsa pek çok sayıda memur eski işinden başka işlerde çalıştırılacak. Bu, mobbing demek değerli milletvekilleri. Bu memurların maaş kaybı, emeklilikleriyle ilgili hak kayıpları olacak. Neden Anayasa'yı çiğneyerek memurların haklarına dokunuyoruz değerli milletvekilleri?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına Sayın Bülent Tüfenkci. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TÜFENKCİ (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

2008 küresel krizi, 2016 hain FETÖ saldırısı, 2018 kur saldırısı ve bunların yanında karşı karşıya kaldığımız pek çok şoka ve jeopolitik gerilime rağmen Türkiye ekonomisi 2002 ile 2019 arasında ortalama yüzde 5,4 büyüme kaydetmiştir. Bu 5,4 büyüme gerçekten önemli bir rakamdır ve bu büyümeyle Türkiye, her yıl 1 milyon gencine iş ve aş sağlamıştır. Bu gelişmede uygulanan ekonomik politikaların etkinliği, ekonomik temellerin sağlam olması ile alınan tedbirler krizlerden ne kadar başarıyla çıktığımızın göstergesi.

Dünya Covid-19 salgınıyla mücadele ederken dünya ticaretinin de yüzde 6 oranında küçülmeye gideceği öngörülmektedir. Türkiye, gerek salgınla yaptığı başarılı mücadele gerekse açıkladığı destek paketleri ve aldığı ekonomik önlemlerle dünyanın dikkatini çekiyor. Hükûmetimiz yakaladığı büyüme rakamlarının, istihdamın istikrarlı bir şekilde devam etmesi için ticaret erbabına da her türlü desteği veriyor.

Bu kanun teklifiyle, 1994 yılında kabul edilen ve Rekabet Kurumunun göreve başladığı 1997 yılından bu yana uygulanmakta olan 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da kapsamlı değişiklikler yapılması öngörülmektedir. Bu kanunun değişiklik ihtiyacını ortaya çıkaran hususlar, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten günümüze kadar olan dönemde ulusal ve uluslararası piyasalarda yaşanan değişim, teknoloji alanındaki yenilikler ve mehaz Avrupa Birliği rekabet hukukundaki gelişmeler olarak özetlenebilir. Bu minvalde kanunun modernizasyonuyla Kurumun etkinliğinin artırılması önemli bir ihtiyaç olarak karşımızda durmaktadır. Nitekim günümüzde dijitalleşen, hızla değişen piyasalar ve bu piyasalarda oluşan aksaklıklar rekabetin tesisi için daha etkin ve hızlı bir biçimde karar almayı gerektirmektedir.

Bu teklifle, hem ekonomimiz piyasa aksaklığının yol açtığı hantallığa karşı korunacak hem de tüketici refahının artırılması güvence altına alınacaktır. Ayrıca, dünya standartlarında bir Rekabet Kanunu'yla da yeniden, yeni doğrudan yatırımlar için daha elverişli bir ortamın tesisi hedeflenmektedir.

Bu noktada özellikle vurgulamak istediğim bir başka husus da kanun teklifi çalışmalarında mehaz Avrupa Birliği mevzuatı ile uygulamasının önemli bir kaynak teşkil ettiğidir. Ayrıca, kanun teklifi hazırlıklarında ülkemizin bu alandaki yirmi yılı aşkın birikimi de bizlere yol gösterdi.

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifi teknik bir kanun olup idari işleyiş dâhil olmak üzere 16 maddeden oluşan bir tekliftir. Kanun teklifinin ilk maddesiyle muafiyet rejiminde kendi kendine değerlendirme yönteminin netleşmesi ve böylelikle hukuki belirginliğin artması hedeflenmektedir. Bu düzenleme teşebbüslerin bu alanda daha hızlı hareket edebilmelerine, gereksiz işlem ve süre maliyetlerinden kurtulmalarına imkân tanıyacaktır. Yapılan değişiklikle Rekabet Kurulunun bu alandaki

münhasır yetkisi kaldırılmakla birlikte teşebbüslerin isteğe bağlı olarak Kuruma başvuru hakkı da getirilmiştir. Böylece rekabet hukuku uygulamasının adli sistem içinde daha fazla yer bulmasıyla tabana yayılması sağlanacaktır. Birleşme ve devralmaların Rekabet Kurumumuzun kontrolünde, ülkemiz gereksinimlerini de karşılayacak şekilde, başta Avrupa Birliği olmak üzere, tüm gelişmiş ekonomilerde benimsenen etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması testine geçilecektir. Yapılan değişikliklerle mevcutta uygulanan hâkim durum testinin eksiklikleri de giderilmiş olacak. Rekabet ihlalleriyle etkili mücadele edebilmek amacıyla rekabetin tesisinde elde edilecek kamu menfaatini de göz önüne alırsak yapısal tedbirlerin uygulanmasına getirilen yenilikler de bu yasada var.

Değerli arkadaşlar, yasanın uygulanmasında davranışsal tedbirlerin yetersiz kalması hâlinde yapısal tedbirlere başvurulacak. Burada bazı arkadaşlar bunu mülkiyete müdahale olarak algılasa da esasında bu yasa düzenlemesi kesinlikle mülkiyet hakkına müdahaleyi içermemekte, davranışsal tedbirin yetersiz kaldığı anlarda nadiren başvurulacak yapısal tedbirleri öngörmektedir. Burada da teşebbüslere kendilerini düzeltebilmeleri için altı ay süre verilmekte.

Kanun teklifiyle, ekonomimizin ve tüketicilerimizin en büyük düşmanı olan kartellerle mücadele noktasında da önemli düzenlemeler geliyor. Tüketicimizi koruma noktasında ve şirketlerimizi koruma noktasında Rekabet Kurumunun elini güçlendirmiş oluyoruz.

Bildiğiniz gibi, özellikle 1994 yılında elektronik ortamda verilerin tutulması veya defterlerin tutulması söz konusu değildi. O zamanki düzenlemelerde alınan belge olarak yazılı belgelere yer verilmişti ama bugünkü gelişen teknolojiyle birlikte dijital verilerin de Kurum tarafından alınması noktasında bir düzenleme yapılarak özellikle rekabet hukukunda Kurumun eli güçlendirilerek haksız rekabetin önüne geçilmesinin yolu açılmıştır.

Bu düzenlemeyi yaparken kapsamı da çok dar tuttuk. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki Avrupa Birliğindeki düzenlemeler bu düzenlemelerin de çok ilerisinde yer almaktadır. Kanun teklifi, kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılabilinmesini temin etmek, rekabet hukukunu daha etkin kılabilmek için, Avrupa Birliği mevzuatıyla da uyumlu bir biçimde, 3 yeni araç getirmektedir. Böylelikle Rekabet Kurumunun tüketici refahında daha çok etki doğuran ihlallere odaklanabilmesi hedeflenmektedir. Bu araçlardan ilki, rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan uygulamaların soruşturma konusu yapılmamasını sağlamakta ve Rekabet Kurumunun tüketici refahında daha çok etki doğuran ihlallere odaklanmasını sağlamaktadır. Bu kapsamdaki araçlardan bir diğeri olan taahhüt müessesiyle de rekabetçi endişe doğurabilecek uygulamaların kanundaki uzun soruşturma süreçlerine gerek duyulmaksızın sona erdirilmesine olanak tanınacaktır. Böylelikle hem rekabetçi endişeler çok daha az kamu kaynağı kullanılarak giderilecek hem de teşebbüsler uzun soruşturma süreçlerinin yol açabileceği maliyetlerden kurtulacaktır. Bu kapsamdaki araçlardan üçüncüsü olan uzlaşma müessesesi, yapmış olduğu ihlalin farkına varan ve bunu kabul eden teşebbüslerin başvuracağı bir usuldür ki bu, piyasa tarafından da istenilen bir husustur. Bu usule başvuran teşebbüsler hem idari para cezalarında indirime hak kazanabilecek hem de soruşturma süreçlerinin hızlı sonlandırılması nedeniyle işlem maliyetlerinden de tasarruf edecek.

Söz konusu düzenlemelere ilaveten değerli arkadaşlar, Rekabet Kurumunun idari işleyişini daha etkin kılmaya yönelik olarak da kanun teklifinde bazı düzenlemelere yer verdik. Bu çerçevede, Kurulun kadro iptal ve ihdas yetkisi, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen yasayı da dikkate alarak kadro dereceleri ile sayılarına ilişkin temel kuralların yasada açık olarak düzenlenme zorunluluğu üzerine hazırlanmıştır.

Sonuç olarak değerli arkadaşlar, kanun teklifi çerçevesinde yapılacak değişikliklerle Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un modernize edileceği, Rekabet Kurumunun etkinliğinin artırılacağı ve böylelikle mal ve hizmet piyasalarında rekabetin geliştirilmesi suretiyle ekonomimizin daha sağlıklı işletilmesine katkı sağlanacağı hususunu özellikle vurgulamak isterim.

Yine, bu yasayı hazırlarken sivil toplum kuruluşlarının ve ilgili paydaşların da görüşüne azami ölçüde başvurduk ve gerek onların görüşlerini dikkate alarak gerekse muhalefetin Komisyonda verdiği önergelerin de bazılarını kabul ederek mümkün olduğu kadar kolektif bir yasa teklifi hazırlamaya çalıştık.

Tekrardan Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi teklifin tümü üzerinde yirmi dakika süre ile soru-cevap işlemini gerçekleştireceğiz; bu sürenin on dakikası sorulara, kalan on dakikası ise cevaplara aittir.

İlk soru Sayın Kılıç'a aittir.

Buyurun Sayın Kılıç… Yok.

Sayın Gaytancıoğlu…

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önümüzdeki hafta gençlerimiz liselere giriş sınavlarına girecekler. Sınavın yaklaştığı bu dönemde ailelerin ve çocuklarımızın ne kadar stresli olduğunu da hepimiz biliyoruz. Sınav tarihiyle oynayarak gençlerimizi ek bir strese soktunuz. Buradan Millî Eğitim Bakanlığını da bir konuda duyarlı olmaya çağırıyorum: Bakanlık disleksi, dikkat bozukluğu gibi sorunları olan çocuklarımıza sınavda özel gözetmen ve ek süre veriyor. Bu doğru bir uygulama ancak üstün zekâlı çocuklarımızda böyle bir durum yok. Üstün zekâlı çocuklarımız arasında aynı zamanda disleksi ve dikkat bozukluğu olanlar var. Üstün zekâlı olmaları bu sorunlarını ortadan kaldırmıyor. Bu çocuklarımız da böyle bir desteğe ihtiyaç duyuyorlar. Üstün zekâlı bu çocuklarımızın bu sorununun çözülmesi için Millî Eğitim Bakanlığını acil olarak önlem almaya çağırıyorum. Bu özel çocuklarımızı da sınav sistemimize kurban etmeyelim.

LGS'ye girecek tüm gençlerimize başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Tokdemir…

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Son zamanlarda tarımsal sulamada kullanılan elektrik enerjisi fiyatlarından ve çiftçilerimize elektrik enerjisi temin eden kurumlardan dolayı çok ciddi şikâyetler gelmektedir. Elektrik faturalarını incelediğimizde, geçen yıl aynı döneme ait faturalar ile bu yıl aynı döneme ait faturalar karşılaştırıldığında yüzde 100'ü aşan artışlar görülmektedir. Böyle bir durumda tarımsal üretimin devamlılığı giderek imkânsız hâle gelmektedir. Elektrik enerjisi fiyatları bu doğrultuda devam ettiği takdirde Amik Ovamızda yetiştirilen birçok ürünün üretilmesi imkânsız hâle gelecektir. Buradan Enerji Bakanına sesleniyorum: Tarımda üretimin devamı açısından kullanılan elektriğin birim fiyatlarının acilen düşürülmesi gerekmektedir ve bu, üretici için büyük önem arz etmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur…

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Hatay'da üretime değil ranta dönük yanlış ekonomi politikaları, üstüne yanlış Suriye politikası, bunun da üstüne pandemi eklenince Hatay ekonomisi çöktü. Hatay'ın 2020'nin ilk beş ayındaki ihracatı geçen yıla göre yüzde 25 azaldı. Hatay'da 2019 Mart ayında 2 milyar 327 milyon lira olan takipteki alacaklar 2020 Mart ayında 2 milyar 729 milyona çıktı yani bir senede Hatay'daki takipteki alacaklar 402 milyon lira arttı. Hatay takipteki alacaklar sıralamasında 81 il içerisinde 10'uncu sırada. Bu veriler Hatay'da işsizliğin, yoksulluğun artmasına neden oluyor. İşte bu nedenle Hatay'da intihar vakaları artıyor. Kendini yakan işsiz babaları, çöpten ekmek parası çıkarmaya çalışan engelli çocuklarımızı görüyoruz. İktidar bu kötü gidişata ne zaman dur diyecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tarhan…

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kocaeli Gebze Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü bünyesine İş Kanunu'na tabi çalışanlar nisan ve mayıs aylarında maaş alamadı. Ayrıca, kamu işçilerine 2 periyotta ödenmesi gereken 2020 yılı tediye ücretleri de ödenmedi. Mağduriyetin nedeni öğretmenevinin 25/3/2020 tarihinde sağlık

personeli için konaklama tesisi olarak kapatılmış olması. Kapatma kararı 31/8/2020 tarihine kadar devam edecek. Bu işçiler maaşlarını döner sermaye üzerinden alıyor. Kurum sosyal tesis olarak hizmet vermediği için döner sermaye geliri yok. İşçilerin maaş mağduriyetinin giderilmesi ve geçmişe dönük maaş ödemelerinin yapılması gerekir.

BAŞKAN – Sayın Sümer…

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hemen her meslek dalında ve sektörde olduğu gibi sağlık alanında da atama bekleyen yüz binlerce kişi var. Plansız ve bir öngörüye dayanmayan eğitim sisteminin sonucu olan ve giderek büyük bir toplumsal sorun hâline gelen üniversiteli işsiz sayısını artık azaltmamız lazım. Pandemi sürecinde Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan 32 bin atamanın sadece 18 bini sağlık personeli; geride, 39 ayrı branşa mensup, atama bekleyen 600 bin sağlıkçı kaldı. İçinden geçtiğimiz süreçte sağlık çalışanlarının nasıl büyük bir fedakârlıkla çalıştığına hepimiz tanık olduk. Bu süreçten bir başarı öyküsü çıkartılacaksa bu öykünün en büyük kahramanları sağlık emekçileridir. Açılan yeni hastaneler zaten çalışma yükü ağır olan sağlıkçılarımızın yükünü fazlasıyla artırdı. Bunu hafifletmek için yeni sağlık personeli ataması yapılmalıdır. Uzun vadede ise sağlık eğitiminde bir planlamaya gidilerek eğitim almış ancak alanında iş bulamayan sağlıkçı ayıbından Türkiye kurtulmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Şevkin…

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu pandemi süresi boyunca işsiz, beş parasız insanlar yumağı oluştu yeniden. EYT'liler emekli olmayı bekliyor. PIKTES öğretmenleri atanmayı bekliyor. Engelli öğretmenler, engelli memur adayları, atanamayan öğretmenler, sağlıkçılar, ücretli öğretmenler, usta öğreticiler, sözleşmeli memurlar ve 112 acilciler atama ve kadro bekliyor. Gençlerimiz intiharın eşiğinde. 10 milyona yakın işsiz ordusu, mimar, mühendis ve şehir plancısı iş; emekli ve memur maaş düzenlemesi; çiftçi, köylü destek ve çözüm bekliyor ama iktidar her nedense bilimsel veriler ışığında ülkesinin geleceği için çalışan TMMOB ve adaleti mülkün temeli gören, bağımsız savunmayı esas alan barolarla uğraşıyor. Hükûmet edenlerin bir an önce vatandaşın gerçek gündemine dönmesini ümit ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan…

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, üniversitelerin yüksek lisans, doktora programına girişte aranan yabancı dil sınavı Covid-19 nedeniyle ÖSYM tarafından 27 Eylüle ertelendi fakat üniversiteler yüksek lisans ve doktora programına ağustos ayında veya eylül ayının başında öğrenci alırlar. Bu nedenle ya YDS ağustos ayına alınmalı ya da yüksek lisans, doktora programına giriş ekim ayına ertelenmelidir.

Diğer konu: Kenelerin ısırmasıyla Kırım Kongo kanamalı ateşi diye bilinen hastalık oluşmaktadır. Özellikle Orta Karadeniz ve İç Anadolu'nun kuzey kesimlerinde görülen vakalar yine ortaya çıkmaya başladı. Covid-19'dan çok daha öldürücü olan Kırım Kongo kanamalı ateşinden dolayı ölümler görmeye başladık, acilen önlem alınmalıdır. Özellikle kırsal alanda çalışan, hayvancılıkla uğraşan vatandaşlara yönelik eğitimlerin ve denetimlerin, kontrollerin artırılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Sayın Barut…

AYHAN BARUT (Adana) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde 10 milyona yakın engelli yurttaş bulunuyor. Herkesin aynı zamanda engelli adayı olduğunu unutmadan, toplumda engelli yurttaşlarımız için duyarlılık ve farkındalık oluşturmak zorundayız. Biliyoruz ki engel yoktur, engelleyenler vardır. Engelli yurttaşlarımızın en büyük sorunlarından biri de kamuda ve özel sektörde istihdamdır. Belirli oranda engelli personel çalıştırma zorunluluğu bulunsa da bu kontenjan doldurulmuyor. Bu durum, sağlıklarıyla ilgili, sosyal, kültürel ve ekonomik olarak problemlerle boğuşan engelli yurttaşlarımızı daha da mağdur ediyor. Sayıları 100 bini aşan engelli memur adayları, 2018'de yapılan e-KPSS'de yetersiz alım olduğu için hâlâ atanmayı bekliyor. Yaklaşık beş ay sonra yeni bir e-KPSS yapılacak. Yüksek puanla hâlâ atanmayı bekleyen lisans, ön lisans ve ortaöğretim mezunu engelli memur adaylarımızın sesini duyun artık. Meclise sunduğumuz engelli istihdamı oranını artırmaya çalıştığımız yasa teklifine destek bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kaplan…

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Salgın şartlarında dahi üretimini sürdüren, iç piyasa taleplerini karşılamak için canla başla çalışan sanayicilerimize verilen destekler yetersiz kalmaktadır. Üretimin bel kemiği sanayi ve sanayicilerimizin özellikle bankalara olan kredi borçlarının yapılandırılması gerekmektedir. Sanayicilerimizin daha önce yapılandırılmış kredilerinin faiz oranlarının güncel faiz oranlarına göre yeniden yapılandırılması için hem devlet hem özel bankalarla görüşülerek revize edilmesi konusunda adımlar atılmalıdır. Gümrüklerini kapatan ülkelere ihracat yapan firmaların mağduriyetlerinin giderilmesi için KGF ve EXIMBANK limitlerinin artırılması gerekmektedir. Sanayicilerimizin belini büken oldukça yüksek maliyetli kredi borçlarının, yekten, en az altı ay süreyle alınmaması için Sayın Bakana çağrıda bulunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Komisyon…

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

9 arkadaşımız soru sordu, kendilerine teşekkür ediyorum ama sorular içerisinde Komisyonumuzu doğrudan ilgilendiren bir soruyu göremedim. Muhakkak ki ilgili bakanlıklar, değerli milletvekili arkadaşlarımızın değerli katkılarını, görüşlerini Türkiye Büyük Millet Meclisini izleyerek ya da Genel Kurul tutanaklarını değerlendirerek bu konuyla ilgili cevaplarını saygıdeğer milletvekillerimize göndereceklerdir.

Ben, yalnız, şu aşamada şunu ifade edebilirim: Çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, kanunun geneli üzerinde yaptıkları görüşmelerde fikirlerini ifade ettiler. Komisyonda da çok ahenkli, uyumlu bir çalışmayı gerçekleştirdiğimizi ifade etmek istiyorum.

Buradan tüm siyasi parti grup temsilcisi, Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımız samimiyetle, içlerinden geldi, doğru olduğuna inandıkları konuları çok ciddi bir şekilde gündeme getirdiler, tartıştık, birlikte değerlendirmeye çalıştık. Tabii, hepsinde uzlaşmamız mümkün olmadı, kısmi olarak uzlaştığımız konular, uzlaşamadığımız konular… "Bir kısmını da Genel Kurul aşamasında, değerli milletvekili arkadaşlarımızın yaptıkları değerlendirmeler çerçevesinde, gündeme alalım, onu da değerlendirelim." diye ifade ettik.

Sadece Komisyonumuzdan milletvekilleri bu görüşmelere katılmadılar, çok saygıdeğer milletvekili arkadaşlarımız da başka komisyonda olmalarına rağmen Komisyon aşamasına gelerek onlar da fikirlerini ifade etmeye çalıştılar. Bazıları Avrupa Birliği nezdinde değerlendirmelerde bulundu. Bir kısım arkadaşımız ihtisas alanları olduğunu düşündükleri Anayasa konusunda, hukuki konularda değerlendirmelerde bulundu. Onlara da yaptıkları değerlendirmeden dolayı teşekkür ediyorum.

Burada konuşulan sürede özellikle dikkatimi çeken "Kanun teklifinin 3'üncü maddesinde ifade edilen mülkiyet hakkının Anayasa'ya aykırı bir şekilde ihlali var mıdır?" konusu gündeme getirildi. Bu konu Komisyonda da sorulan ve zihinlerde soru işareti ortaya çıkaran bir durumdu. Bunu ilgili kanun teklifini veren değerli arkadaşımıza, Kurum yetkililerine, Başkanına, Hükûmet temsilcisine, Değerli Bakan Yardımcımıza ifade ettik. Şunun da altını tekrar çizerek ifade ediyorum ki 3'üncü maddede konulan meseleler; bir, davranışsal değişimi ortaya koymak; iki, yapısal tedbirleri almak konusunda bütün siyasi partilerimizin grubuna mensup milletvekillerinin ortak imzasıyla bir cümle ilave ettik. Bu cümlede 3'üncü maddenin sonuna "Davranışsal tedbirlerin sonuç vermediğinin nihai kararla tespit edilmesi hâlinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine, yapısal tedbire uyması için en az 6 ay süre verilir." ibaresi tüm siyasi partiden milletvekili arkadaşlarımızın imzasıyla gerçekleşti. Burada, bir süre verme, doğrudan doğruya cezai müeyyidenin uygulanmasına geçmek yerine, altı ay süre içerisinde yaptırım için bir zaman kazanımı ifade ettik.

Bakın, değerli arkadaşlar, bunu hem Avrupa uygulamalarından hem dünya uygulamalarından davranışsal etkileriyle, yaptıkları rekabeti bozucu, tüketicinin aleyhine olan bir durum söz konusu olduğu takdirde Rekabet Kurumu bunu denetliyor, inceliyor, diyor ki: "Sen tekelci olma yolundasın, oligopol olma yolundasın. Fiyatları istediğin gibi belirleyerek buradan aşırı kâr elde etme gibi durumun söz konusu, ben böyle bir aşırı kâra müsaade etmem, davranışsal olarak bunu değiştir, fiyatlarını makul

seviyeye çek.” Bununla ilgili uyarısını gerçekleştiriyor. Firma veya firma teşebbüs birlikleri bu konuyla ilgili eğer uyarıları yerine getirmezse bu sefer, tekelci olma yolundaki büyümeyle ilgili, tekelci olma yolundaki sürekliliği devam ettiği takdirde, davranışları devam ettiği takdirde yapısal değişimle ilgili bir karar ortaya çıkarıyor. Eğer bu kararı firma almazsa… Bizim aklımıza şöyle bir soru geldi: “Eğer bu yapısal değişimi yapmadığı takdirde, Kurum kendiliğinden mi… Örneğin, “Sen yüzde 20 hisseni başkasına devredeceksin, devretmek mecburiyetindesin.” diye Kurum kendiliğinden bu devir şartını yerine mi getirecek?” diye sorduk, öyle bir şeyin olmadığını ifade ettiler.

Şimdi, tekrar Değerli Kurum Başkanına sordum: Bu konuda yaptırım nedir, müeyyide nedir? Eğer bu kararla ilgili, bizim önergeyle yaptığımız altı ay süre uzatılmasıyla ilgili karar verildiği takdirde firmaya bir önceki yılın yıllık cirosunun on binde 5’i oranında günlük ceza uygulaması yapılıyor. Bu ceza uygulamasının amacı nedir? Piyasadaki rekabeti bozucu şekilde ortaya çıkan davranışlarından veya yapısal dönüşümü yapmadığından dolayı aşırı kâr elde ettiğinden, maksimum kârın öngörülebilir olmaktan çıkıp aşırı bir noktaya gitmesinden kaynaklı rekabetini veya bunu en azından kamu adına bir kaynak temini, kamu adına bir müeyyide uygulayarak günlük on binde 5 oranında ceza yaptırımını ortaya koyuyor. Bu ne olabilir? Teşebbüs veya teşebbüs grubu, bu cezayla ilgili, on binde 5 günlük cezayla ilgili yargı yoluna başvurabilir. Yargı, kararını verir. Kurumun kararı doğruysa yargının verdiği karara ya uyacak, yapısal değişimi yapacak ya da her gün yıllık cirosunun on binde 5’i olmak üzere günlük müeyyideyi uygulamak mecburiyetinde kalacaktır diye ifade etmek istiyorum. Yani, burada değerli milletvekili arkadaşlarımızın ve bizim de hassasiyetimiz, ilk bakışta sanki Kurumun isteği üzerine yapısal değişimi yapmak mecburiyeti “Başkalarının mülkiyet hakkına ihlal var mı, müdahale var mı, Anayasa’ya aykırı bir durum var mı?” diye endişe duyduk, birlikte bunu değerlendirdik ama bize gelen bilgi çerçevesinde bunun olmadığını ve açıklamaların da bu şekilde olduğunu gördük ki mülkiyet hakkına doğrudan müdahalenin olmadığını ifade etmek istiyorum.

Kanun teklifini veren değerli milletvekilimiz, Malatya Milletvekilimiz, önceki dönemlerde Ticaret Bakanlığı yapan arkadaşımız, burada on dakikalık konuşmasında gerçekten çok güzel, madde madde ve sizlerin eleştirileri doğrultusunda da teklif üzerindeki açıklamalarını yerine getirdi.

Değerli arkadaşlar, zaten Komisyonda 2 madde üzerinde ihtilafımız söz konusuydu. Biri, kanun teklifinin 3’üncü maddesindeki bu yapısal kararla ilgili olan kısımdı. Yine az önce de ifade ettiğim gibi, siyasi parti gruplarının ortak önergesiyle buradaki ihtilaf, soru işareti ortadan kalkmış oldu. İkinci konu da kanun teklifinin 4’üncü maddesinde ortaya çıkan defterlerin, belgelerin incelenmesiyle ilgili. Madde metninde şu var: “Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir.” konusu. Bunun muhalefet şerhini yazarken değerli arkadaşlarımıza daha anlaşılır bir şekilde ifade etmelerini, bizim de bunu Genel Kurul aşamasında değerlendireceğimizi ifade ettik. Bu aslında bizim Komisyonumuzda gündemde olan bir madde değildi fakat bu teklif biliyorsunuz, 15 Mayıs tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderildi, 15 Mayıs tarihinde Komisyonumuza havale edildi. O süre içerisinde paydaşlar, sivil toplum örgütleri de bunu inceleyebilirlerdi. Biz 2 Haziran tarihinde saat 15.00’te görüşmelere başladık fakat bir sivil toplum örgütü 16.30’da hem bizim Komisyonumuzun mailine bir mail atmış hem de siyasi parti gruplarına bu maili atmışlar. Biz 15.00’te Komisyon görüşmelerine başlıyoruz, 16.30’da bu görüşlerini dile getirdiler ve o sivil toplum örgütünün temsilcisine açıklama imkânı sunduk. Avrupa Birliği Komisyonu üyesi olan değerli milletvekili arkadaşlarımız da vardı. Biz bunu Avrupa Birliği müktesebatına uygun olup olmadığı konusunda kurumdan sorduk. Bakın, Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu, AB uygulamasındaki yerinde inceleme yetkisi 1/2003 sayılı Tüzük’ün 20’nci maddesinde düzenlenmekte. Ben bunu Saygıdeğer Komisyon üyesi arkadaşlarımıza ve Grup Başkan Vekillerine ilettim. Elimde, Avrupa Birliği müktesebatının 20’nci maddesi burada ifade ediliyor. Hemen hemen aynısını tercüme ederek bizim 15’inci maddede bunu ortaya koyuyorlar. Avrupa Birliğinden yapılan tercümeyi ifade etmek istiyorum:

“a) Teşebbüslerin her türlü mal varlıklarına girmeye,

b) Tutulduğu ortama bakılmaksızın işleriyle ilgili her türlü defterlerini ve kayıtlarını incelemeye,

c) Bunların her türlü kopyasını almaya,

d) İşletmelerini ve defterleri, kayıtları incelemenin gerekli kıldığı süre boyunca mühürlemeye yetkili kılınmaktadır.”

Bu noktada, kanun değişikliğiyle, Avrupa Birliği mevzuatında bulunan mühürleme yetkisinin getirilmediğini vurguluyoruz. Avrupa Birliğinde mühürleme yetkisi var, bizim mevzuatımızda mühürleme yetkisinin olmadığını vurgulamak…

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tercüme yanlış yapılmış Başkan. Onun bize orijinali verilirse tercümeye verelim, o tercüme yanlış.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Tanal, Sibel Hanım orada, Sibel Hanım'a herhâlde sizin grubunuz vermiştir. Ben Sibel Hanım'ın tercüme edeceğine inanıyorum, güveniyorum. Sibel Hanım'a gönderdik. Değerli Grup Başkan Vekilimize ve Cumhuriyet Halk Partisi Sözcüsü Sayın Tarhan'a da bunu verdim. İnşallah Sibel Hanıma ulaştırmışlardır. Ulaştırdılar mı Sibel Hanım size? Bakmışlar. Ben o şekilde olduğuna inanıyorum, görüyorum. Yani açıkçası…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 3'üncü maddede verilen bilgi de yanlış Başkanım.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bilgi yanlışsa bürokratlardan hesabını sorarız Sayın Tanal.

Bakın değerli arkadaşlar, tekelci bir piyasayla, piyasadaki gücünden kaynaklanan rekabet bozucu -Türkiye için konuştuğumuzda- 82 milyonun aleyhine bir düzenleme, fiyat oluşturmaya kalkan birisi varsa Rekabet Kurumunun bu konuda alacağı tedbirlerin hepimiz tarafından desteklenmesi gerekir. Bunun amacı piyasadaki rekabeti bozucu, haksız rekabetin beraberinde getirdiği ve tekelci olma hakkını ortaya koyarak yüksek fiyatlarla tüketicinin kıt kaynaklarını elinden almaya dönük yaptığı çalışmaları Rekabet Kurumunun elinden almasının aslında hepimiz tarafından takip edilmesi, takdir edilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Tekrar, hem Komisyonda katkı sağlayan Komisyon üyesi değerli milletvekillerimize hem de Komisyon üyesi olmayıp da katkı sunan değerli milletvekillerimize ve burada da konuşma yaparak yine katkı sunan değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel…

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, kaliteli yasamanın katkı alarak olacağına, Rekabet Kurumunun uzmanlarının sağlık, eğitim ve ilaç alanına farklı bir bakış açısıyla bakması gerektiğine, 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne yönelik Anayasa'ya aykırılık iddialarında ısrarcı olduklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederiz.

Öncelikle Komisyonun çalışma şekli, Komisyondaki diyalog ortamı ve muhalefetten olabildiğince katkı almaya yönelik bir irade olduğu ortada. Komisyon çalışmalarındaki arkadaşlarımız aktardı. Bunu çok doğru buluyoruz. Bütün komisyonların da benzer bir şekilde yönetilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu birincisi ihtisas komisyonlarının önemini ortaya koyuyor yani her kanunu Plan ve Bütçe Komisyonuna… Orayı alt Meclis gibi çalıştırmak iyi sonuç vermiyor. Kaliteli yasama ancak katkı alarak olur. Belli düzeltmeler var ama hassas olduğumuz, Anayasa'ya aykırılığına dikkat çektiğimiz husus çok kritik. Özellikle "Avrupa Birliğinden örnek alıyoruz." deyip de Avrupa Birliğinden esas örnek alınması gereken şey kurumun, kurulun oluşturulma biçimiyken burada bir kişinin her şeye karar verdiği ve onun atadığı bir kurul olunca Avrupa'daki örneği alıp buraya getirince iyi bir şey çıkmıyor ortaya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa)– Ve böylesine aşırı yetkilerle donatılmış bir kuruma bir tek karar vericinin yaptığı atama ile Avrupa'daki kurulların oluşma biçimini karşılaştırdığınızda arada büyük bir tezat var.

Bir de Sayın Başkan, müsaadenizle… Rekabet Kurumundan çok çekmiş birisiyim ben Türk Eczacıları Birliği Genel Sekreteriyken. Odalarda denetimler, Türk Eczacılar Birliğine ağır cezalar… Çünkü burada fırsat, imkân varken şunu söylemek isterim bir katkı sağlamak için: Bazı konularda alabildiğine rekabet olabilir ama mesela sağlık hizmet sunumu gibi, ilaç gibi hem stratejik hem insani ve ticari yönünün minimize edilmesi gereken bir üründe "Eczacılar birbirleriyle kıyasıya rekabet etsin." "Efendim, açık indirme yapsınlar." gibi öyle yanlış işler yaptılar ki zamanında eczacıların birbiriyle rekabeti halk sağlığını tehdit eder boyutlara geliyordu. Bunu bütün doneleriyle de ortaya koyduk. Rekabet Kurumunun her sektöre farklı bakıp bazı alanları -mesela "ilaç sektörü" demeyiz biz "eczacılık alanı" deriz- çok özel…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – …anlamaya yönelik analiz etmesi gerekir. Zamanında "Hastadan katılım payı almayan eczane ne güzel rekabet yapıyor." deyip, Rekabet Kurumuna başvurup, destek görüp odalara cezalar kestirdi bu Kurum. Oysaki katılım payının bir mantığı var, hastayı maliyetin farkında etme gibi; iğneyi kendine, çuvaldızı başkasına gibi. O katılım payını almamak için başka imkânlar yaratılıp geçmişteki o istismarlara karşı ne kadar mücadele verdik ve işi ne kadar doğru bir noktaya taşıdık...

Rekabet Kurumu uzmanlarının, hukukçularının başta sağlık alanına bakarken, eğitim alanına bakarken, ilaç alanına bakarken çok başka bir bakış açısıyla bakmaları lazım. O konuda zaten dünya kadar mahkeme kazandık Kuruma karşı ve bir noktaya geldi. Bundan sonraki bakış açısında, rekabetin aksak rekabet olması gereken yerlerde, hizmetle rekabet olması gereken yerlerde farklı piyasacı anlayışların çok tehlikeli olduğunu düşünüyoruz. Anayasa'ya aykırılık iddiamızda ısrarcıyız. Bu konuda birlikte müzakere edilen, bazı katkılar alınan ama en önemli katkıya direnilen sürecin de Genel Kurul aşamasında telafi edilmesini ümit ediyoruz.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Oylamaya geçmeden önce yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Sümer, Sayın Bayır, Sayın Şevkin, Sayın Şahin, Sayın Köksal, Sayın Özcan, Sayın Yalım, Sayın Tanal, Sayın Tokdemir, Sayın Güzelmansur, Sayın Tığlı, Sayın Önal, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Barut, Sayın Emecan, Sayın Kaplan, Sayın Özdemir, Sayın Ünlü, Sayın Topal.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.26

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesine ilişkin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN - Pusula veren sayın milletvekilleri lütfen ayrılmasın.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN - Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm, 1 ila 10'uncu maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Yasin Öztürk.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Rekabet, piyasa ekonomisinin zorunlu bir şartıdır ve piyasa ekonomisi, rekabet ilkesine dayanır. Serbest rekabete dayalı bir ekonomi, hem kaynakların etkin kullanımını sağlar hem de rakip malların fiyatlarının düşmesine, pazarda daha büyük paya sahip olmak isteyen işletmelerin kalitelerini artırmalarına yol açar.

1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesine göre rekabet kavramı "Mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış." şeklinde tanımlanmıştır. Ancak teşebbüslere özgürce karar verebilmelerini sağlayan rekabet hakkı, zaman içinde kötüye kullanılmış, sayıları sınırlı olan üreticilerin, birbirleriyle rekabet edecek yerde, daha çok kazanmak için iş birliği yapmaları, piyasadaki rekabeti kısıtlayarak kartel ve tekelleşme yolunda gitmeleri, kamu otoritelerinin bu duruma müdahalesini zorunlu kılmıştır.

Piyasaların sağlıklı işleyişini sağlamak için gerekli düzenlemeleri zamanında yapan ve onlara uyulup uyulmadığını anında denetleyen bir kurum olarak devlet, ekonominin en önemli faktörüdür. Devlet, bu görevini 1994 yılında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un kabul edilmesi ve 1997 yılında bu kanunu uygulamakla yükümlü otorite olan Rekabet Kurumunun tesis edilmesiyle yerine getirmiştir.

Mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak amacıyla kurulan Rekabet Kurumu, görevini yaparken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi, Kurumun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez. Rekabet hukukunun uygulayıcısı, idari yaptırım gücüne sahip olan Rekabet Kurumu, kanun yapıcı tarafından siyasetin etkisinden uzak kalabilmesi için büyük ölçüde siyasi otoriteden bağımsız bir yapıyla kurulmuştur.

Uygulamada, kamu yararının gözetilip gözetilmeyeceği, düzenleyici kurumun yapısıyla bağlantılıdır. Düzenleyici kurum, siyasetten ve düzenlediği piyasadan bağımsız fakat aynı zamanda hesap verebilir bir yapıda olduğu ölçüde kamu yararının gözetilmesi mümkün olacaktır. Ne var ki, son dönemde yapılan yasal düzenlemeler, Kurumun bağımsızlığını tehdit eder niteliktedir. Kurumun yönetim organı olan Rekabet Kurulunda siyasi otorite tarafından belirlenen üyelerin sayısı artırılmıştır. Kurul üyelerinin siyasi otorite tarafından atandığı ve görevden alınabildiği bir kurumun aldığı kararların ne siyasi piyasa ekonomisi ne serbest piyasa ekonomisi ne de yabancı yatırımcılar tarafından olumlu değerlendirilmeyeceği ortadadır.

Sayın milletvekilleri, devletin rekabet koşullarını düzenlemek kadar haksız rekabeti önlemek ve tüketiciyi korumak gibi asli bir görevi de vardır. Bunun en son örneğini, corona salgınının ülkemizde görüldüğü ilk günlerde yaşadık. Ne oldu hatırlayalım; maske fiyatları ortalama yüzde 600-700 oranında arttı, aynı şekilde dezenfektan ve kolonya fiyatları da. Bunları geçelim; vatandaşlarımızın bir anda marketlere doluşmasıyla makarna fiyatları bile arttı. Rekabet Kurulu, bu durumda haklı olarak devreye girdi ve coronavirüs salgını sürecinde tıbbi, koruyucu ve kumaş maskelerin üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren 10 teşebbüs hakkında soruşturma başlattı.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, uğultudan hatibi dinleyemiyoruz efendim. Himmetinizi rica ediyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, sayın hatibi can kulağıyla dinleyelim.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Sonuçta yoklama isteyen de yok, dışarıda kuliste sohbetinize devam edebilirsiniz.

Bu, müdahale edilmesi gereken bir süreçti ve Rekabet Kurulu görevini yaptı. Hükûmetin maskeyle sınavını gördük, yaşadık. İhale yasağı konuldu, belediyelerle maske dağıtımı konusunda inatlaşıldı, "Satış yasak, biz dağıtacağız." denildi, sonra "Beceremedik, hadi satın." kararı alındı. Sağlık sektöründe tek kullanımlık ürünlerin ihracatı, bağış şartıyla izne tabi kılındı.

Şu an maskeye erişim sorunu çözülmüş gibi görünse de maske fiyatları yine normal satış fiyatının çok üstünde. Bu seferki neden, karaborsacıların "Fırsat bulduk, hangi fiyattan verirsek gider." mantığı değil, maske üretimi yapılacak kumaşın karaborsaya düşmesi. Virüs öncesi maske üretiminde kullanılan "nonwoven" yani dokunmamış kumaşların fiyatları piyasada 4-5 kat arttı. Virüs öncesi kilogram fiyatı 1,8 dolardan satılan kumaşın fabrika fiyatı 12 dolara kadar yükseldi, maske kumaşı karaborsaya düştü. Kumaşın girdi maliyetlerinde fiyatın yükselmesine neden olan herhangi bir artış yok; tek artış, salgın nedeniyle oluşan talep.

İçeride maske üretimi artınca maske ihracatına yönelik yasak kalktı, ihracatı yapacak firmaya Hükûmet tarafından şart konuldu: "Yaptığın ihracat kadar bana da bağış yapacaksın." Şimdi, maske üreticisi, kilosunu 4-5 kat fazla para vererek 12 dolardan aldığı dokunmamış maske kumaşına bir de bağış baskısı yüklenince 12 dolar daha ekleyerek kilosunu 24 dolara mal etmeye başladı. Şahsınızın büyüklüğünü diğer ülkelere göstermek için maske gönderebilirsiniz ama bunun maliyetini üretici ve ihracatçıdan çıkaramazsınız. Biz burada rekabetin koşullarını, kurallarını görüşmek üzere bir kanun

teklifi görüşüyoruz ancak maske ihracatı yapan kendi tacirimizin uluslararası pazarda rekabet gücünü devlet eliyle yıkıyoruz. Bağış, gönüllü olur ama "İlla da bağış yapacaklar." diyorsunuz, o zaman bağışı maske kumaşı üreten firmalardan alabilirsiniz.

Özetle, Hükûmet maske sorununa bir çözüm bulamadı, anlaşılan, görev yine Rekabet Kuruluna düşecek. Rekabet, piyasa tekelleşmesi ve karaborsalaşmasına -Sayın Komisyon Başkanının da soru-cevaplarda ifade ettiği gibi güncel bir durum kişisel değil- sektörel bir örnek verdim. Umarım, Rekabet Kurulunun dikkatini çeker, gereğini yapar ve ihracat yapan firmalarımıza da maske tüketen vatandaşlarımıza da faydalı bir iş yapmış olurlar.

Değerli milletvekilleri, 1994 yılında kanunlaşan ve 1997 yılında uygulanmaya başlanan Rekabet Kanunu, yirmi üç yılda çeşitli değişikliklere uğramıştır ama uluslararası ölçekte mal ve hizmet piyasalarındaki değişim, ulusal rekabet kanunları ve yaklaşımları da bu değişimi yetersiz kılmıştır. Ayrıca, Avrupa Birliği ve gelişmiş ülke uygulamalarına paralel olarak mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti korumak ve geliştirmek amaçlarına hizmet edecek daha etkili bir rekabet hukuku sisteminin yerleşmesi de gerekmektedir.

AK PARTİ'sinin kanun teklifi gerekçesinde dile getirdiği gibi bu amaç yolunda bir kanun çıkarılmasına, kamunun yararına tabii ki karşı değiliz. Ancak AK PARTİ'sinin getirdiği her kanun teklifi gibi bu teklifte de amaç ve sonuç arasında çelişen noktalar vardır. Teklifin bu hâliyle Genel Kurulda yasalaşması, iktidar gücü karşısında kendini koruyamayan basın sektörü örneğinden yola çıkarak söylüyorum, iş dünyasını da iktidara karşı daha da korumasız hâle getirecektir.

Özellikle, yüksek cirolu işletmelerin kartelleşmesine engel olmak üzere silahsız kolluk kuvveti gibi çalışan Rekabet Kurulu, şu an 1'i başkan, 1'i başkan yardımcısı olmak üzere 7 üyeden oluşmaktadır. Kanun teklifiyle bütün üyeleri Cumhurbaşkanı tarafından atanacak bir kurum hâlini alacak, yetki ve yetkisizliği de bağımsızlığı da aynı oranda değişime uğrayacaktır. Özerk yapı ve bağımsız karar alma hürriyetiyle uzaktan yakından alakası olmayan bu madde değişikliğinin Avrupa Birliğine uyumla da bir alakası ne yazık ki yoktur.

İş dünyası da Rekabet Kurulu yönetiminde oluşacak bu değişimden endişe etmektedir ve bu, haklı bir endişedir. Bugün, ülkemizde her kurum, kuruluş ya da kişi; iktidarı karşısına alması ya da eleştirmesi durumunda bile başına geleceklerin farkındadır. Ülkemizde hiçbir kurum ve kuruluşu, peşinen "siyasi baskıyla karar alıyorlar" şeklinde yıpratamayız ama geçmişte bunun ihtimal dâhilinde olması düşünülerek üye ataması konusunda iktidara sınırlama getirilmiş. Ancak bugünkü hükmi yapıda yani yeni Cumhurbaşkanlığı sisteminde kurum ve kuruluşlarımızın bağımsız karar verebilme yetkisini nereye kadar, nasıl kullanabildikleri de ortadadır.

İş dünyasını tedirgin eden başka bir madde de kartelleşmenin önüne geçilmesi için ihbar mekanizmasının devreye sokulmasıdır. "İhbar üzerine hisseni devret" yaptırımında bulunabilme yetkisi, Rekabet Kurulunun hâkim durumun kötüye kullanılmasına yol açacağı endişesini de beraberinde getirmektedir. Mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin azalması sonucunu doğuracak birleşme ya da hisse devri, hukuka aykırı ve yasak. Teklife göre, eğer böyle bir durum saptanırsa Rekabet Kurulu yaptığı inceleme sonunda şirketlere "Ortaklık payını ya da mal varlığını devret." diyebilecek. Bu yeni yetki, yapısal tedbir olarak adlandırılmaktadır. Rekabet Kurulu, bu tedbire 4 şekilde başvurabilecektir: İhbar, şikâyet, Bakanlık talebi veya resen. İktidara itiraz edenlerin yargılanmasında kullanışlı bir işlevi olan ihbar ve şikâyet mekanizması, anlaşılan o ki sermaye şirketleri üzerinde iktidarın sopası olarak kullanılacaktır. Öyle ki bu yapısal tedbir, Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği TÜSİAD, tarafından da uygulanamaz bulunmuştur. TÜİSAD, bu maddenin metinden tamamen çıkarılmasını istediğini söz konusu öneri çalışmalarında kayda geçirmiştir. Peki, iş dünyasının kaygıları nereden kaynaklanmaktadır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Tabii ki AK PARTİ'sinin, AK PARTİ'si iktidarının uygulamalarından. Özellikle büyük ölçekli kamu ihalelerinde birçok firmanın "bizden olanlar ya da olmayanlar" şeklinde davet usulüyle saf dışı bırakıldığı bir ortamda ihbar mekanizmasının da devreye alınması, sektörün kaygılarını haklı çıkarmaktadır. Ekonomi, ticaret, rekabet; güven üzerine kuruludur, kırılganlığı kaldırmaz; sermaye, güvensizliği satın almaz; güvensiz ortamda ne dış yatırımcı ne de ülkemizin sermayedarları yatırım yapar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Halil Öztürk.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli izleyicileri saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak piyasa ekonomisi kuralları işletilerek tekelci oluşumların ve rekabete aykırı eylemlerin önlenmesini arzu etmekteyiz. Diğer yandan, kamunun ekonomideki rolünün yol gösterici, düzenleyici ve denetleyici faaliyetlerle sınırlandırılmasını ve özel sektör dinamizmiyle, teşebbüs gücünün desteklenmesiyle istikrarlı bir büyüme sağlanabileceğini düşünmekteyiz. İçinde bulunduğumuz çağda girişimcilerin büyümesinin, gelişmesinin yanı sıra teknolojinin hızı öylesine baş döndürücüdür ki bu süratli değişimlere ülkeler ve hukuk sistemleri âdeta yetişmek için ciddi çabalar harcamaktadırlar.

Bu kapsamda, piyasalardaki ekonomiyi ve ticareti etkin kılan en önemli konulardan birisi de rekabet konusudur. Ticaret hayatında daha kaliteli ürün ve hizmet sunabilmek, kullanılan araç gereçlerin teknolojik yönden gelişim ve devamını sağlayabilmek, yenilikçiliğin ve inovasyonun faydalarından istifade edebilmek, ancak rekabetin etkili gücüyle mümkün olabilmektedir.

Bu bakımdan, ticari hayatta rekabet dışı, adil olmayan ve dışlayıcı yaklaşımlardan zarar gören girişim ve girişimciler, haklarını korumak için piyasa üstü bir otoriteye ihtiyaç duymuşlardır. Bu gelişmeler çerçevesinde, ülkemizde tüm ekonomik sektörlerde rekabet şartlarının sağlanması, korunması ve geliştirilmesi amacıyla 1994 yılında Rekabet Kanunu kabul edilmiş, 1997 yılında ise Rekabet Kurumu kurulmuştur. Kurumun müdahaleleriyle bugüne kadar çok sayıda tekel oluşumu engellenmiş, piyasalarda rekabetçi bir düzenin hâkim olması ve bu suretle tüketicinin refahının yükselmesi sağlanmıştır. Son döneme bakıldığında Rekabet Kurulunun, 2019 yılında 341 nihai karar aldığını ve alınan bu nihai kararların yüzde 20'sinin rekabet ihlali, yüzde 61'inin birleşme, devralma ve özelleştirme kararlarından, yüzde 10'unun menfi tespit ve muafiyet başvurularından ve son olarak yüzde 8'inin de diğer konulardan oluştuğunu görmekteyiz. Diğer taraftan, Kurum, yine aynı dönemde 282 milyon TL'lik idari para cezası verirken söz konusu bu dönemde de 15 soruşturma tamamlanmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, günümüzde tüm dünyada rekabet hukukunun piyasalarda haklı ve dürüst bir rekabet ortamının sağlanarak toplumsal refahın artırılması amacına hizmet ettiği görüşü, genel olarak kabul olmuş bir gerçektir. Bu bakımdan bizler, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Kurumun bu alandaki faaliyetlerinin desteklenmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Rekabet Kurumunun ülkemiz ekonomisindeki rolünü daha da artırmak, bunun sonucunda Kurumun Türkiye'nin ekonomi politikasına endeksli referans bir yapı olabilmesini sağlamak, hepimizin başlıca görevi olmalıdır. Yine, bu kapsamda, küçük işletmelerimizi ayakta tutarak gelişimlerini sağlamak ve meslek yatırımcılarımızı korumak adına Kurumun inisiyatif almasına imkân tanınması da bizim açımızdan önem arz etmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün görüşmekte olduğumuz Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin iyi anlaşılması için bazı temel noktaların hatırlanması yerinde olacaktır. Rekabet Kanunu'muzun mehazını teşkil eden Avrupa Birliği rekabet hukuku sisteminde mülga 17/62 sayılı Tüzük'ün uygulanmaya başlanmasından sonra, Komisyona "bildirim dağları" olarak adlandırılacak derecede yüksek sayıda başvuru yapılmıştır. Bu trendin

önlenmesi amacıyla "de minimis" duyuruları, rekabetin kısıtlanmasına ilişkin genel duyurular ve blok muafiyet tüzükleri yayımlanmış, bireysel başvurular "iyi niyet mektubu" adı verilen yöntemle yanıtlanmıştır.

17/62 sayılı Tüzük, Avrupa Birliği rekabet hukukunda 2003 yılında gerçekleştirilen reform sürecinde kabul edilen 1/2003 sayılı Tüzük'le yürürlükten kaldırılmış ve muafiyet kuralları, doğrudan uygulanabilir bir istisna sistemi temelinde yeniden düzenlenmiştir. Ülkemizde mehaz Avrupa Birliği Antlaşması'nın 101'inci maddesinin üçüncü fıkrasıyla uyumlu olarak Rekabet Kanunu'nun 5'inci maddesiyle getirilen muafiyet sistemi, yaklaşık olarak yirmi üç yıldır uygulanmaktadır. Bu süre içerisinde geçmişte Avrupa'da yaşanan gelişmelerin bir benzeri de ülkemizde yaşanmış, Kurum, faaliyetinin ilk yılında bildirim dosyalarının oluşturduğu iş yüküyle karşı karşıya kalmıştır. Bu yük, zamanla azalmışsa da geçen sürede yılda 40 dolayında muafiyet ve menfi tespit başvurusu gerçekleşmiştir. Bunun yanı sıra muafiyet ve menfi tespit kararlarında şart ve yükümlülük uygulamalarının sağlıklı bir zemine oturması da mümkün olmamıştır. Bildirim sayısını azaltması beklenen grup muafiyeti tebliğleri dahi zaman zaman aksi yönde etki doğurmuş, teşebbüsler, grup muafiyeti kapsamında olup olmadıklarının tespiti için bile kuruma başvurmuşlardır. Hatta Kurul tarafından anlaşmanın grup muafiyeti kapsamında sayılabilmesi için gereken şartları belirten kararlar verilmek suretiyle şartlı grup muafiyeti tarzında, mehazda rastlanmayan ara bir statü oluşturulmuştur.

Değerli milletvekilleri, dile getirdiğimiz söz konusu gelişmeler hep birlikte değerlendirildiğinde ülkemizde de Avrupa Birliği hukukundaki uygulamaya benzer nitelikte bir reformun hayata geçirilmesi kaçınılmaz bir hâl almıştır. Görüşmekte olduğumuz teklifin 1'inci maddesiyle bu ihtiyaç giderilerek reel ekonomi içindeki aktörlerin başvuru ve işlem yükleri en aza indirilmektedir. Yine teklifin 2'nci maddesinde birleşme-devralmaların kontrolü için Avrupa Birliği rekabet hukukunda 2003 yılında gerçekleşen reformla kabul edilen etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması ölçütü, Rekabet Kanunu'muzun 7'nci maddesine dercedilmektedir. Böylelikle, Rekabet Kurumunun hâkim durum yaratmayan ancak işlem sonrasında oluşan pazar yapısının barındırdığı çeşitli riskler nedeniyle piyasadaki rekabet düzeyinin azalmasına neden olacağı görülen birleşme-devralma işlemlerine de müdahale edebilmesi sağlanmış olacaktır. Teklifin 3'üncü maddesiyle Avrupa Birliğindeki reform düzenlemeleri izlenmekte ve 1/2003 sayılı Konsey Tüzüğü'nün 7'nci maddesiyle uyumlu olarak Rekabet Kuruluna yapısal tedbir kararı alabilme yetkisi sağlanmaktadır. Mehaz Avrupa Birliği hukukundan farklı olarak ülkemiz gerçekleri de dikkate alınmış ve yapısal tedbirlere doğrudan doğruya değil, davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hususunun yeni bir soruşturma sonucunda tespit edilmiş olması durumunda karar verilmesi sağlanmıştır.

Teklifin 4'üncü maddesinde de yine, mehaz Avrupa Birliği hukukundaki gelişmeler dikkate alınmış ve Avrupa Birliği Komisyonunun 1/2003 sayılı Konsey Tüzüğü'nün 20'nci maddesiyle genişletilen yerinde inceleme yetkileri Rekabet Kuruluna da tanınmıştır. Burada da mehaz tüzükteki yetkilerin tamamı alınmamış, dijital verilerin incelenmesine ilişkin hukuki altyapı sağlamlaştırılmıştır. Bu yetkinin kullanılmasıyla dijital verilerin güvenliği bakımından ayrı bir sorumluluk da Rekabet Kurumuna yüklenmektedir. Bu bakımdan incelemelere ilişkin ikincil mevzuat ve ilgili diğer düzenlemeler büyük bir ciddiyetle yapılabilmelidir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye'nin rekabet hukukuyla tanışması yaklaşık yirmi beş yılı geride bırakmıştır. Bu süreçte Rekabet Kurumunun görev alanıyla ilgili faaliyetleri azımsanmayacak niteliktedir. Son dönemde özellikle bu kanun çalışmasıyla önemli bir aşama kaydeden Ticaret Bakanımız ile Rekabet Kurumu Başkanımıza buradan teşekkür etmek isterim.

Önümüzdeki süreçte Rekabet Kurumu özellikle inovasyona destek olmak adına girişimcilerin önünü açacak şekilde hızlı kararlar alabilmelidir. Ticaret savaşlarının tüketici üzerindeki olumsuz etkilerini gidermek üzere rekabet analizinde "tüketici refahı" kavramına daha fazla yer verilebilmelidir.

Bu düşüncelerimizle kanun teklifimizin ülkemize ve ekonomimize hayırlar getirmesini diliyor, teklife destek vereceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurun Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle her alanda olduğu gibi, getirilen bu kanun teklifiyle de firmaların üzerinde bir mali hegemonya kurulmaya çalışıldığının izlerini görebildiğimizi rahatlıkla söyleyebiliriz. Tabii, rekabet hukukunun aslında bütün siyasi hesaplardan bağımsız, dışarıdan kimsenin müdahale edemeyeceği özerk bir yapıya sahip olması gereken statü olduğunu baştan söylemeliyiz. Ancak bugün bu durum böyle midir? Bir rekabet düzenlemesine neden ihtiyaç duyulur? Biraz bunun tarihsel arka planına bakmamız gerekir.

1960'larla birlikte düşmeye başlayan kâr oranları dünya kapitalist sisteminin yeniden yapılanmasının önünü açmıştır. 1970'lerle birlikte sistemin krizi, petrol şokları gibi gelişmelerle iyice şiddetlenmiş, çıkış arayan küresel kurumlar ve onların ideologları sosyal refah devleti uygulamalarını hedef tahtasına oturtmuşlardır. Buna göre, kârlılık oranlarının düşmesindeki en önemli neden, kamunun sermaye aleyhine büyüyerek sermayenin kârlılık alanını emmesidir. Bir taraftan dünyanın yaklaşık üçte 1'inin dünya kapitalist sisteminin kapsama alanında olmayışı, buna karşılık, dünya yüzeyinde sosyal refah devleti uygulamalarının çeşitli biçim ve düzeyleriyle varlığını sürdürüyor olması küresel sermayenin faaliyet alanlarını daraltmaktaydı.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünya tarihinde bir parantez olarak okunabilecek sosyal refah devleti uygulamaları, eğitim, sağlık, ulaşım, barınma gibi yurttaşların temel ihtiyaçlarının yurttaşlar lehine kamusal müdahaleyle karşılanmasına fırsat sunuyordu. Bu da piyasanın geçerli olmadığı yani kârlılığın asgari seviyede olduğu alanların varlığını mümkün kılıyor, tekel kârlarının alanını ise daraltıyordu. Bu nedenle, küresel sermaye ve iktidar tekelleri devlet-piyasa karşıtlığından hareket eden sermayenin önündeki tüm engellerin kaldırılması gerektiğini dayatan bir politikalar bütününü devreye koymaya başladılar.

Özellikle, 1980'lerle birlikte sermayenin büyük bir akışkanlık kazanarak dünya yüzeyinde hareket etmesi süreci yani "küreselleşme" yeni dönemin parolası olarak dolaşıma sokuldu. "Neoliberalizm" olarak adlandırılan yeni sağ ideoloji bu sürecin ruhu olarak yaygınlık kazanmaya başladı. Agresif bir kamu karşıtlığı temelinde, kamusal ve toplumsal olan her şeye bir karşı saldırı dalgası olarak neoliberal politikalar, serbest ticaret rejimi, özelleştirmeler ve deregülasyon biçimindeki üçlü sacayağının üzerinde yükselmektedir. Sermayenin kârlılık alanlarının ve akışkanlığının artırılması neoliberalizmin temel amacıdır. Bu amaç doğrultusunda çevre ve yarı çevre ülkelerde, 1974 Şili ve 12 Eylül 1980 Türkiye askerî darbelerinde olduğu gibi zorla yürürlüğe sokulmaya çalışılan neoliberal politikalar, merkez kapitalist ülkelerdeyse 1977 İngiltere'de Thatcher, 1980'de ABD'de Reagan'ın göreve gelmesinde olduğu gibi seçimlerle hayata geçirilmeye başlandı. Şimdi 12 Eylül 1980 askerî darbesini hatırlarsak, 24 Ocak Kararlarının uygulatılabilmesi için yapıldığının çokça tartışıldığını, söylendiğini ve bu konuda tespitler olduğunu ifade etmemiz gerekir.

"Washington Uzlaşması" olarak tarif edilen bu dönem neoliberal politikalar piyasaya büyülü bir biçimde sunularak her derde deva bir iksir olarak sunulmuştur. Piyasanın her iktisadi sorunun ve dolayısıyla her toplumsal sorunun panzehiri olduğu tartışmasız bir şekilde postüla olarak dolaşıma sokulmuş o dönemde. Ancak aradan çok uzun bir zaman geçmeden kamusallık karşıtı agresif neoliberal atağın istenen sonuçları vermediği ortaya çıkmaya başlamıştır. Serbest piyasanın hiç de öyle iddia edildiği gibi kendinden menkul bir varoluşa sahip ve muhteşem bir biçimde işleyen bir mekanizma olmadığı ortaya çıkan sorunlarla izaha gerek kalmayacak bir biçimde açığa çıkmıştır. 1990'ların başlarında küresel kurumlar, iddia edilenin aksine devletin ya da kamunun tümden devre dışı bırakılarak dizginsiz bir piyasa ekonomisine teslim olan sermayenin de yararına olmadığını deneyimlerle görmeye başlamışlardır. Bu nedenle yeni bir yaklaşım geliştirerek neoliberalizmde tadilatlara girişildi ve Post-

Washington Uzlaşması olarak tarif edilen bir sürecin de önü açılmış oldu. İşler bir piyasa ekonomisinin sağlanması için piyasayı düzenleyen ve denetleyen kamusal kurumların varlığının elzem ve hayati olduğu savunulmaya başlandı. İşte üst kurullar olarak Türkiye'de de kuruluşları gerçekleştirilen kamusal kurumlar böyle bir tarihsel arka plana sahiptir. Neoliberalizmin tadilatıyla serbest piyasa ekonomisini denetleyici ve düzenleyici amaçlarla pek çok alanda üst kurullar oluşturulmuştur. Rekabet Kurumu da piyasadaki tekelleşmeleri kamusal müdahalelerle engellemek amacıyla ihdas edilmiş olup esasen bir antitröst mekanizma olarak hayata geçirilmiştir. Türkiye'de Rekabet Kurumu, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yapmak üzere 1994 yılında kurulmuştur.

1994 yılında kabul edilen 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a göre kurulan Kurum ancak üç yıl gecikmeyle 1997 yılında faaliyetine başlayabilmiş. Kuruluşunda "Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurulun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez." hükmüyle idari ve kaynaklarını kendi yaratabilmesi açısından da mali özerkliğe sahip bir kurum olarak kurulmuştur çünkü özerk olmanın ana koşuluna göre mali kaynaklarında bir yere bağımlı olmaması gerekir. Yani, devlete, hükûmete, idareye, siyasetçiye, bir kuruma, başka bir kuruma bağlı olmaması gerekir; mali kaynaklarını da kendisinin oluşturabilmesi gerekir ki 1994 yılındaki bu düzenlemeyle de Kurumun özerkliği aslında sağlanmış. Kurumun gelirleri, bakanlık bütçesine konulacak ödeneğin yanı sıra önceleri kesilen cezalardan elde edilen gelirlerden oluşurken daha sonra yapılan değişiklikle yeni kurulacak şirketlerin sermayeleri ile sermaye artırımlarındaki belli bir pay oranı alınarak kendisini idame ettirmiştir. İdari ve mali açıdan özerk olan bu Kurum özellikle 2011 ve 2012 yıllarında çıkarılan iki KHK'yle özerkliğini yitirmiştir.

Rekabet Kurulu ilk olarak 11 üyeden oluşmaktaydı, daha sonraki değişikliklerle bu üye sayısı 7 üyeye indiriliyor ve daha sonra da 2011 ve 2012'de çıkartılan KHK'lerle de Kurumun tüm üyeleri Bakanlar Kurulu tarafından seçiliyor ve arkasından da içinde bulunduğumuz tek adam rejimiyle birlikte Bakanlar Kurulu filan da devre dışı bırakılıyor ve tamamen tek kişi Rekabet Kurumunun bu 7 üyesini tek başına seçiyor, görevden alıyor, atıyor, her şeyini kendisi belirliyor. Böyle bir ortamda yani bağımsız, özerk, kendi kendine karar verebilen, piyasayı denetleyebilen, piyasadaki çeşitli oluşumları engelleyebilen yani piyasanın aleyhine oluşumları engelleyebilen bir ortam da ortadan kaldırılmış oluyor. Yani, bir kişi neye karar veriyorsa, kendisi diyorsa ki "Ya, burada böyle bir durum var." o duruma cevap vermek durumunda o Kurum, vermiyorsa zaten sonunun ne olacağını kendisi de biliyor o Kurumun üyeleri, bilirler yani, bunun birçok örneği var. Dolayısıyla değerli arkadaşlar, bu Rekabet Kurumu niye önemli, bütün bunları anlattık. Tabii, AB uyum süreci için yapıldığı ifade ediliyor, buralara itirazımız var. AB Komisyonuna, Anayasa Komisyonuna yasanın önceden gidip buralarda Avrupa Birliği kriterlerine uygun olup olmadığının, işte Anayasa'ya uygun olup olmadığının incelenmesi, denetlenmesi gerekiyordu, ondan sonra ilgili komisyona gelmesi gerekiyordu, bunlar yapılmadı.

Tabii, Rekabet Kurumu bir taraftan da bizim hayatımızı şuradan da etkiliyor yani siyaset yapan insanlar olarak: İşte, medya sektörü buradaki en iyi örnektir, burada ayrıca da bahsedildi, diğer hatipler de belirttiler. Medya sektörü şu anda tekelleşmenin en büyük örneği. Fakat, Sayın Rekabet Kurumu Başkanı da burada sanırım, kendisine bizim Komisyon üyelerimiz Plan ve Bütçe Komisyonunda soruyorlar "Bu konuda rekabet durumunu aşan bir tekelleşme söz konusu mu medyada?" diye ancak kendisi göndermiş olduğu yazılı cevabında "Medyada bir tekelleşme yok." diyor. Yani medyada tekelleşmenin olmadığını söylemek nasıl bir kritere bağlıdır bilemiyorum. En azından, hadi atılan başlıkları geçtik yani bütün gazetelerin aynı manşeti atmasını geçtik, o şirketlerin yapılarının, şirket ortaklıklarının, ortaklıkların birbiriyle olan ilişkilerinin dahi incelenmesi bize aslında medyadaki bu tekelleşmeyi çok rahatlıkla anlatır.

Diğer taraftan da bu, Hükûmetin bir sopası olarak da yasayla getiriliyor. Şöyle ki: Diyelim ki iktidar, Hükûmet, bankalar üzerinde bir talepte bulunuyor kendi siyasetine uygun olarak, bankalara "Kredi verin." diyor; özel bankalar da kendi çıkarlarına uygun olmadığı için bunu kabul etmiyorlar yani piyasa şartlarına uymadığını, ekonomik koşullar açısından yeterli olmadığını, ekonomik verilere göre onların, Hükûmetin istediği şekilde kredi veremeyeceğini ifade ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Peki, ne oluyor o zaman? O zaman, işte iktidarın istediğini yapmazsan ne olur? Cezalarla karşı karşıya kalırsın. Çeşitli bahanelerle de o bankalar hizaya getirilebiliyor.

Yani buradan şunu ifade etmek gerekir: Bu yasalar ne kadar allı pullu, çok güzel olsa dahi, Rekabet Kurumu gibi kurulların özerk olmadığı sürece, kendi mekanizması içerisinde karar verebilecek yeteneğe ve niteliğe sahip olmadığı sürece yasaları ne kadar da güzel yaparsak yapalım -bu konudaki yasaları- bunun hiçbir karşılığı ve geçerliliği yoktur. En nihayetinde tek adam o Kurula kimlerin geleceğini, Kuruldan kimlerin çıkarılacağını belirlemektedir ki bu da zaten bu yasanın, özerkliğin ve serbest piyasa ekonomisinin ruhuna aykırıdır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Tacettin Bayır.

Buyurun Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde hâlâ üretim sevdalısı insanlarımız var. Bizim asıl amacımız da, bu insanların haksız rekabete karşı korunması, tekelleşmenin önüne geçilmesi, kartelleşmeye izin verilmemesi, tüketicinin haklarının korunması gibi yatırımcıya güven verip yerli ve yabancı yatırımcıyı yani sermayeyi üretimin içine çekmek zorunluluğumuz vardır. Çünkü bugün ülkemizin içinde bulunduğu ekonomi ve istihdam sorunumuzu ancak bu şekilde çözebiliriz.

Değerli arkadaşlar, yerli malı kullanımının önemini her fırsatta bu kürsüden defalarca sizlerle paylaşmıştım. İşsizliğin çözümünün ancak ve ancak yeni fabrikalar açarak, yerli malı üretimi ürünlerini kullanarak istihdam sorununun bu şekilde çözülebileceğinin, böylelikle işsizlerin, işsizlikten ümidini kesen vatandaşlarımızın sadece kamu kurum ve kuruluşlarında, belediyelerde değil, özel sektörlerde iş bulabileceğinin altını çizmek isterim. Tabii, bunun önünü açmak için de ülkemizde güçlü, bağımsız bir adalet sisteminin olması gerektiğini de belirtmekte fayda var.

TÜİK, dün, mart dönemine ait iş gücü ve istihdam verilerini açıkladı. Son bir yılda, çalışmaya hazır olduğu hâlde iş bulma ümidini yitirenlerin veya çeşitli nedenlerle iş aramaktan vazgeçenlerin sayısındaki artış ise 1 milyon 459 bin. Aslında bu, vatandaşlarımızın devletine olan güveninin her geçen gün azaldığının bir göstergesidir. Geniş tanımlı işsiz sayısı, son bir yılda 1 milyon 237 bin artarak 9 milyon 418 bin kişiye ulaşmıştır. TÜİK'in yeni açıkladığı rakamlarda gerçekten, bugüne kadar iktidarın zaman zaman aklımızla alay ettiğine şahit olmuştuk ama artık sadece aklımızla değil matematik bilgimizle de alay ediyorlar. Dünkü gazetelere baktığınızda, çalışan insan sayısında yaklaşık 1 milyon 600 bin kişi azalmasına rağmen yani işsizlik oranının azaldığını iddia ediyorlar. Yani nasıl oluyor bu? Çalışan insan sayısı, bundan altı ay önceye göre 1 milyon 600 bin azaldığı hâlde işsizlik oranı nasıl azalıyor? Yani aklımızla alay etmeyin lütfen. Bu rakamları, gerçekçi, doğru rakamlar ve doğru verilerle önümüze koyun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üç gün önce, ülkemizde perakende ve toptan satış alanında öncü firmalardan bir yapı markete uğradım; akıl alır gibi değildi. Belki kulaklarınıza inanamayacaksınız ama raflarda naylon poşet içerisinde bahçe toprağı vardı ve naylonun üzerine dikkat ettiğimde "Made in Belgium" yazıyordu. Yani bu ülkede artık bahçe toprağı bile Belçika'dan getiriliyor; Belçika dediğiniz yer Konya'dan küçük bir yer. Gerçekten endişe duydum ve kaygılandım. Kendi markalarımızın üretildiği ürünler olması gerekirken Almanya'dan, Fransa'dan, İtalya'dan, Belçika'dan ithal ettiğimiz ürünleri piyasaya satmaya çalıştığımızı üzülerek görüyoruz. Biz hangi ara bu duruma geldik? Gerçekten sorunun cevabı iktidar döneminde saklı herhâlde. İktidarınız döneminde Çin'den ithal ettiğimiz ayakkabıları, metal el aletlerini, çocuk oyuncaklarını, hayatımızın her alanında yer alan hemen hemen bütün ürünleri -kısacası samana kadar- ithal eder duruma geldik. Umarım ve diliyorum ki bu yanlıştan bir an önce döneriz.

Saygıdeğer milletvekilleri, kırk iki yıllık siyaset yaşamının dışında bir sanayici olarak bazı tespitlerimi sizlerle paylaşmak isterim. Bizim için şu anda yapılması gereken en önemli işlerimizden bir tanesi, bu yasa teklifi içerisinde, özellikle uygulanan ekonomi politikaları sonucunda yabancı sermayenin ülkeyi terk etmeye başladığını göz önüne almak durumundayız. Tekrar yabancı sermayeyi yatırım yapmaya teşvik etmeliyiz. Yine bugün gazetelerde bir gıda firması olan Starbucks'ın 400 şubesini kapatma kararı aldığını okuduk hep birlikte, üzülerek. Bu yabancı sermaye neden ülkemizi terk ediyor? Bu yerli sermaye neden yatırım yapmıyor?

Yabancı sermaye bir ülkeye yatırım yapmadan önce acaba nelere bakar? Bir: "Mülkiyetimde olan fabrikalar, yatırımlar acaba elimden alınır mı?" Önce bunu sorgular yabancı sermaye. "Sahip olduğum şeyler elimden alınırsa, tarafsız yargı ve demokrasi var ise o ülkede, yargıya gittiğimde mallarımı geri alabilir miyim?" diye bakar yabancı sermaye. "Devlet beni üretimde yarattığım katma değer açısından korur mu, bana sahip çıkar mı?" diye düşünür. Ve bu soruların cevabı eğer "Evet." ise, "Evet." diyebiliyorsak işte o zaman sermaye yatırım yapar; yok, bu soruların cevabı "Hayır." ise bugün içinde olduğumuz gibi yabancı sermaye ve yerli sermaye bu ülkeyi terk eder. Neden bunun üzerinde duruyorum? Çünkü bugün istihdam sorunuyla karşı karşıya kaldığımız çok açık; bu yasa teklifiyle bunun çözülmesi gerekli diye düşünüyorum. İşsizlik, bizim çözmemiz gereken en büyük sorunlarımızdan bir tanesidir.

Şimdi, bu yasanın içerisinde bir ticari sır meselesini de Komisyonda dile getirdim Sevgili Komisyon Başkanımıza ve anlatırken dedim ki, İzmir'de 2011 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi basıldığında, bir düzmece FETÖ savcıları tarafından İzmir Büyükşehir Belediyesinin bilgisayarlarına el konulmak istenmiştir. Yine, o dönemde orada çalışan arkadaşlarımız ve hukukçularımızla, o bilgisayarlara yükleme çalışmasının engellenmesi için bütün avukat arkadaşlarımızla belediyeye gittik ve gördük ki art niyetli bazı kişiler aslında orada delil oluşturmak için bilgisayarlara yükleme yapmaya kalktılar.

Şimdi, bugüne geldiğimizde biz böyle bir şeyi bir iş adamının yaşamayacağı güvencesini nasıl vereceğiz? Yani kişi, "Ya, bu aynı şey benim başıma gelirse." diyen yatırımcı parasını niye riske etsin? Üretim yerine daha farklı gelir kaynaklarına, dövize, altına yatırım yaparak riski azaltmak isteyecektir yani istihdam yaratan fabrikalar kurmayacaktır. Bir gece yarısı inceleme memurunun şirketinize gelip de siyasi talimatla iş yerinde arama yapmayacağının, bilgisayarınıza el koymayacağının, özel tabletinize el koymayacağının, ticari sırlarınızı ve dijital verilerinizi almayacağının ve bir başkasına vermeyeceğinin bir garantisi var mıdır?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Öyle bir şey yok ki Türkiye'de.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Sevgili Arkadaşım, çıkar konuşursun, lütfen cevap verme oturduğun yerden. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Rekabet Kurumu personeli üretim yapan kişilere karşı, bir sopa gibi, ceza kesen müessese olarak kullanılmamalıdır. "Yapısal tedbir" adı altında mülkiyet devrine yargı kararı olmadan imza atmak skandaldır, Kurumu büsbütün itibarsız hâle getirir. Zaten tüm üyelerini Cumhurbaşkanının atadığı, çoğu Kurul üyesinin AKP ve saraya selam "tweet"i atmadan mesaiye başlamadığı bir Kurul, Allah aşkına son yıllarda kaç tane büyük kartel dosyasının üzerine gitmiştir?

Bakınız, maddelerde gördüğüm en büyük problemlerden bir tanesi de liyakat mi, sadakat mi? Ne yazık ki liyakat göz ardı edilmiştir, sadece saraya sadakat göz önüne alınmıştır. Burada bu Kurulun elemanları liyakat sahibi, işi bilen insanlar olmalıdır, liyakate bakılmalıdır. Eğer Rekabet Kurumu bu konuda hakem konumunda ise hâkim olarak konuya son kararı verecek ihtisaslaşmış mahkemeler belki de yargı reformunda düşünülmelidir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği -Rifat Bey'in kulakları çınlasın, bugüne kadar AKP iktidarına devamlı destek verdiler- Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) -ona keza- fabrika sahipleri, holding sahipleri, ticaret odaları, sanayi odaları, ticaret borsaları, size sesleniyorum: Niye sesinizi yükseltmiyorsunuz, işlerinizden memnun musunuz, gidişattan memnun musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Şimdi, bu yasayı uygulayacak, vergisini ödeyen, ülkeye döviz kazandıran bu insanları dikkate almayacak mısınız? Komisyonumuza TÜSİAD'ın ve TOBB'un önerisi vardı, reddettiniz, şaşırttınız bizi, bugüne kadar size destek vermişlerdi. Bugün görüyoruz ki onlarla bile karşı karşıya gelme noktasındasınız. Buradan TOBB'a ve TÜSİAD'a tekrar sesleniyorum: Ekonomi iyi mi, işleriniz iyi mi, gerçekleri bizim kadar göremiyor musunuz? Dostlar alışverişte görsün mantığıyla birtakım işler yapılmış, çiftçiye verilmesi gereken kredi medya gruplarını satın alan kurumlara verilmiştir.

Bakın, Avrupa Birliği ilerleme raporu bile sizin karnenizi elinize vermiş, "Teşkilat yapısı verimsiz. Kurum, saraya göbekten bağlı. Kartel dosyalarının üzerine gitme sayıları düştü." diyor. Bunu Avrupa Birliği söylüyor, ben söylemiyorum. Rekabet Kuruluna eleştirilerini aslında aynen okumam gerekiyor ama zamanım yetmeyecek biliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Ne yazık ki bu konuda, 2018'deki Rekabet Kurumu kararlarına karşı yapılan itirazlar sonucunda karara bağlanan 95 karardan yüzde 86'sı ulusal mahkemeler tarafından onaylanmıştır. Bu şu demektir arkadaşlar: Yani sadece 9 tanesi Kurumu haklı görmüştür. Bu bile bizim bu Kurumu gözden geçirmemiz ve yapılandırmayı düzeltmemiz gerektiği anlamını taşır.

Avrupa Birliği raporu devlet destekleri konusunda yasal çerçeveyi yetersiz bulmaktadır. "Devlet desteği kontrolü uygulamak için gerekli uygulama mevzuatı mevcut değildir. Türkiye henüz müktesebata uyum için bir eylem planı kabul etmemiştir. Kurumsal çerçeveyle ilgili olarak Devlet Desteklerini İzleme ve Denetleme Kuruluna idari konularda destek olan bu Kurulun yönetimini üstelenen eski Devlet Destekleri Genel Müdürlüğü lağvedilmiştir. Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun'un uygulanması amacıyla oluşturulan idari yapı yürürlükten kaldırılmıştır." Bunları biz söylemiyoruz, Avrupa Birliği söylüyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına Sayın Erol Katırcıoğlu.

Buyurunuz Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Demin geneli üzerine konuşmuştum, şimdi şahsım adına konuşuyorum. Birinci konuşmamda maddeler üzerinde görüş belirtmemiştim, arkadaşlarım konuşacaklar o konularda fakat ben yine de birkaç maddeye itirazımızın olduğunu ve bu maddelerle ilgili de görüşlerimizi belirtmek isterim. Yani deminki konuşmamda altını çizdiğim gibi bu kanunla ilgili olarak bizim problemimiz özerkliğini yitirmiş bir kurum olmasıdır Rekabet Kurumunun, yoksa getirilen önerilerin çoğu başka rekabet kurumlarının da benimsediği öneriler; "de minimis" kuralı mesela, yıllardan beri uygulanıyor veya işte birtakım testler, "hâkim durum testi" veya rekabeti azaltıp azaltmadığını ölçen testler. Fakat arkadaşlar, eğer bir kurum bu kadar hassas bir konuda bir iş yapacaksa bu konularda verdiği kararların güvenilirliği gerekir. Bu sağlanmadığı sürece bence hiçbir önemi yok.

Şimdi, arkadaşlar "Bu maddelere niye itiraz ediyorsunuz? Bakın, bunu Avrupa Birliği müktesebatına uyum sürecinin bir parçası olarak düşünebilirsiniz. Şu, şu maddeler Avrupa Birliğinin tüzüğünde, şurada burada var. Sorun nedir?" diyorlar. Arkadaşlar, sorun şu: Biliyorsunuz, yıllardan beri, yani aşağı yukarı Kurum kurulduğundan bu yana, Avrupa Birliğiyle olan ilişkilerimiz çerçevesinde bir konu var; devlet yardımları. Eğer AB uyum süreciyle ilgili bir hassasiyeti yerine getirmekse meselemiz o zaman devlet yardımları konusunu da gündeme getirelim. Bunu getirmiyoruz. Peki, ne getiriyoruz? Bakın, ben size söyleyeyim: 4'üncü maddenin muafiyet rejimine -birazdan arkadaşlarım üzerinde konuşacaklar ama ben kısaca söylemiş olayım- bazı yenilikler getirilmek isteniyor. Peki, olabilir çünkü biliyoruz ki Rekabet Yasası'nın en önemli maddesi 4'üncü maddedir ve 4'üncü madde firmalar arası iş birliklerinin

fiyat anlaşmalarını yasaklayan bir maddedir. Fakat kanun koyucu bazı iş birliklerinin, bazı birlikte davranışların topluma yararlı olacağı kanaatiyle bazı istisnai durumları belirleyerek "Bu konularda muafiyet verebiliriz." demiştir; bizim kanunumuzda da denmiştir ve dolayısıyla da yıllardan beri bir muafiyet rejimi benimsenmiş ve yürürlükteydi. Şimdi diyorlar ki arkadaşlar: "Bu, bizim iş yükümüzü çok artırdı çünkü her anlaşma, sözleşme yapan firma, Rekabet Yasası kapsamına düşmekten korktukları için bizden muafiyet almak istiyorlar, bu da bizim dosyalarımızı kabartıyor." Fakat getirilen öneri ne diye baktığımızda, getirilen öneri kendi kendini denetleme gibi ifade edilebilecek olan bir yaklaşımın benimsendiğini söylüyor ve bunu da Avrupa Birliğinin tüzüğüne bağlıyorlar. Evet, böyle bir şey var hakikaten. Firmaların yaptıkları sözleşmelerde "Muafiyet rejimi içinde mi, değil mi?"ye kendilerinin karar verebildiği bir sistem var fakat arkadaşlar, bunun bir yolu, bunu açtığımız zaman bu yolun esasında gideceği yer bizim normal mahkemelerimizdir. Dolayısıyla da bir tarafıyla baktığımızda, normal mahkemelerimizin iş yüküne baktığımızda, diğer taraftan konunun uzmanlık isteyen bir konu olmasından baktığımızda hâkimlerimizin bu konularda karar verme şansı yok arkadaşlar. Ama bir anlamıyla böyle bir yetkiyi veya karar mekanizmasını böyle bir biçimde devretmiş oluyoruz.

Buna benzer konular var ama herhâlde bu akşam bunların hepsini konuşacağız.

Benim sürem bitmek üzere. Son birkaç cümleyle bitireceğim ama Sayın Başkan, bir dakika kullanayım ben de.

BAŞKAN – Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ben aslında şunu demek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Önemli kelime burada bence "özerklik." Eğer bu Kurum özerk olsaydı, samimi olarak söylüyorum, ben bu değişikliklere "hayır" demezdim ama biliyorum ki bu Kurul şu anda 7 üyesiyle Cumhurbaşkanı tarafından atanmış bir kuruldur ve bu Kurulun bağımsız davranmasının maddi temeli yoktur. Dolayısıyla da ben bir vatandaş olarak, bir vekil olarak şunu söyleyebilirim ki böyle bir kurumun aldığı kararlar benim gözümde Hükûmetin kendi tercihleri çerçevesinde alacağı iradi kararların bir uzantısı olacaktır. Ki bu, yasanın objektif olarak uygulanması gerekliliğini de ortadan kaldıran bir konudur. Dolayısıyla buna ben şahıs olarak da itiraz ettiğimi söylemek istedim.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına Sayın Fahri Çakır.

Buyurunuz Sayın Çakır.

FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum. Görüşülmekte olan kanun teklifi hakkında söz aldım.

Hiç şüphesiz kanunlar ihtiyaçtan, zaruretten yapılma ihtiyacı ortaya çıkar ve yapılır. Bu kanun da rekabeti korumakla alakalı, Rekabet Kurumu ve Kuruluyla alakalı bu kanun da hiç şüphesiz yine ihtiyaçtan ortaya çıkmıştır, zarureten ortaya çıkmıştır, keyfiyetten değil ancak bu kanunun mahiyetine, ruhuna bakarsak burada hem üretici var hem tüketici var, istihdamın kendisi var. Dolayısıyla haksız rekabeti önlemeye yönelik ciddi düzenlemeler var. 16 maddelik kanun teklifinin ruhunda tekelleşmeyi önlemek var ve bütün samimiyetimle ifade ediyorum ki bu kanunun kırmızı çizgisi tekelleşmeyi önlemek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yapmayın!

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Evet, evet tartışırız, Komisyonda da tartıştık. Bakınız, hiçbir kanun nihai değil, dört dörtlük değildir. İhtiyaca binaen, zamanı geldiğinde ihtiyaçlara karşı kanuni düzenlemeler yapılır. Bu Meclislerin varlığı da buna istinaden vardır zaten. Dolayısıyla yüzde yüz, dört dörtlük tam mükemmel midir? Elbette ki değildir. Ancak kanunun ruhunda şu vardır: Biz yetkiyi vereceğiz, sorumluluğu vereceğiz, bırakacağız. Hayır. Arkadaşlar, yetkiyi verdiğimize sorumluluk, sorumluluğu verdiğimize de yetkiyi mutlaka beraber vermemiz lazım ancak tekelleşmeyi de önlemek

için üretimin önünü açmak lazım. Üretim ekonominin, ticaretin olmazsa olmazı, üretim yapmayan her ekonomi dünyanın neresinde olursa olsun batmaya mahkûmdur. Ancak üretimle alakalı kısımda üreticinin tedirginliğini, üreticinin özellikle kalkıp rekabet yapmakla alakalı önündeki bütün engelleri önünden bir bir kaldırmak da bizim görevimiz hiç şüphesiz. Teşvik etmek lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doğru da, Düzce'deki sel felaketiyle ilgili hasarlar ödenecek mi?

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) - Çünkü üretici olmazsa, üretmezsen istihdam olmaz, iş olmaz, aş olmaz ancak üretirsen bunlar olur ama ürettiklerini haksız rekabete kurban edersen, fahiş fiyatlara kurban edersen ne olur? Tüketici ucuza alamaz, tüketemez dolayısıyla birileri fahiş kârlarla cebini doldurur. O nedenle rekabeti hem savunmak hem de uygulamak zordur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doğru da, Düzce'deki fırtınaya gelelim. Oradaki fındıkçının zararı ne olacak Vekilim?

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Sayın Tanal, bunları bilen insanlarız, yaşayarak geliyoruz. Yaşayarak geliyoruz Sayın Tanal. Bakınız, burada şu var, kantarın topuzunu kaçırmamak lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Düzce'deki fırtınanın zararı ne olacak, Düzce'deki fındıkçı ne olacak?

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Bakın, kantarın topuzu kaçarsa ne olur? Bakınız, bu ülkede AK PARTİ iktidarı var on sekiz yıldan beri. Üreten bir ekonomi ortaya koyduk. Bakın, bu ülkenin ekonomisi ligini atlamış ve süper lige çıkmıştır kim ne derse desin. Bakınız...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapma ya!

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Evet.

Bu ülkenin başına son on sekiz yılda gelenler, tarihe baktığımız zaman, Türkiye ölçeğinde başka bir ülkenin başına gelseydi şimdi haritada bulamazdınız. Allah aşkına bu gerçeği nasıl yok sayıyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Düdük çalar, PKK belası var -Allah bin kere belasını versin- PKK'ya "terör örgütü" diyemeyen HDP var, ona şemsiye tutan Cumhuriyet Halk Partisi var, peşine eklenmiş İYİ PARTİ var. Ondan sonra, kalkıp burada diyeceksin ki, iş yok, aş yok! (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler, HDP sıralarından "Yuh!" sesleri)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – FETÖ'yü ürettiniz siz, getirdiniz milletin başına!

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – PKK sizin içinizde, FETÖ içinizde!

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) - Güneydoğu'ya iş götüren biziz, aş götüren biziz. Yatırımı götüren de biziz. Yatırım makinelerini yakan sizin güzelleme yaptığınız PKK terör örgütü. (CHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – PKK senin içinde!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İmralı'da masaya oturan kim, onu söyle! Habur'da teröristleri kırmızı halılarla karşılayan kimdi, onu söyle.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Söyleyecek sözün kalmadı, tek çaren bu değil mi, başka çaren yok. Sıkıştığınız zaman buna başlıyorsunuz.

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Vurmayın masalara kardeşim! Sizin yüreğiniz yetiyorsa bu kürsüye çıkın, bu kürsüden deyin ki: PKK terör örgütüdür. Yiğitseniz, yüreğiniz yetiyorsa çıkın söyleyin. Bütün sözleri geri alacağım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Habur'da teröristleri beraat ettiren kim, onu söyle.

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) - FETÖ denilen terör örgütüyle iş tutan PKK'ya güzellemeler yaparak AK PARTİ iktidarını kötüleyemezsiniz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – İktidar bitmiş, çok acizsiniz!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Nereden geldiniz buraya!

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Tayyip Erdoğan tek başına….

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Siz PKK'nın da, FETÖ'nün de ortağısınız, on sekiz yıl ortaklık yaptınız.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Teröristlerin babasısınız!

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) - Yok diktatör… Tayyip Erdoğan'ın on sekiz senede Türkiye'yi getirdiği yer bellidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Dolayısıyla bu ülke ilk 20 ekonominin içerisindeyse, işte bu, AK PARTİ'nin sayesindedir. Ancak hiçbir zaman nihai değildir. Biz millet için varız. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Siz millet düşmanısınız, millet.

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) - Millet için çalışmaya, iş üretmeye, aş üretmeye size rağmen devam edeceğiz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Soyguncusunuz.

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) - Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.38

DÖRDÜNCÜ OTURUM
Açılma Saati: 21.22
BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde

Sayın Kerestecioğlu'nun söz talebi var.

Buyursunlar Sayın Kerestecioğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Maalesef Rekabet Kurulu görüşülürken bile ya da ne görüşüyor olursak olalım düzeyli bir siyasi eleştiri ya da düzeyli bir tartışma yürütülemiyor bu Mecliste ve sıkışılan her noktada işte "Terör; başımıza bunlar geldi." Sanki on sekiz yıldır iktidarda olan bir parti yok, başkaları iktidardaymış ve onlar yönetmiyormuş gibi davranan bir iktidar söz konusu.

Şimdi, bu tutanaklara baktığımız zaman hatip diyor ki: "Güneydoğu'ya iş götüren biziz, aş götüren biziz, yatırımı götüren de biziz." Bakın, 1979'dan beri devam eden dev GAP projesi bölgesi tek başına yoksulların yüzde 30'unu içeriyor. Siz nereye bir şey götürmüşsünüz? Hani bu kadar engelleme varsa eğer o zaman siz zaten bu ülkeyi yönetemiyorsunuz demektir. Yani hem "Uğraşıyoruz; bitirdik, ettik, teröre şöyle yaptık, böyle yaptık." diyorsunuz, ondan sonra yapamadıklarınızı ortaya koyduğumuzda da…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bu, gerçekten usandırıcı bir siyaset. Yani Meclis açıldığından beri bunu defalarca söyledik. Getirdiğiniz yasalar belli; Bekçiler Yasası, Rekabet Kurulu. Yani ya sermayeye yandaş olacaksınız ki onu bile yapamıyorsunuz. Orada da şirketlere özel denetimler getiriyorsunuz, her türlü denetimi sağlıyorsunuz; onların üzerinde ciddi tehlikeler yaratacak maddeler var bu kanunun içerisinde. Onun dışında da insanlar yoksul, buharlaşan işsizlik var aynı zamanda görünen işsizliğin dışında. Artık iş arayıp da umudunu kesmiş olan ve iş aramak için başvurmayan insanların sayısında dramatik bir artış var. İnsanlar bu sorunların konuşulmasını bekliyor ama siz "Yok, hayır, HDP de, HDP; terörle arasına mesafe koysun." Ya kardeşim, siz kendi işinize bakın ve bu ülkeyi gerçekten yönetebiliyor musunuz, yönetemiyor musunuz ona bakın. Biz diyoruz ki: "Yönetemiyorsunuz." Siz, işte, kendi içinizden çıkan bir örgütü bile başka partilere mal etmeye çalışarak böyle bir siyasi akıl yürütüyorsunuz, FETÖ'yü bile başkalarına mal ediyorsunuz. Artık gerçekten usanç verici bir siyaset biçimi içindesiniz; yorucu bu. Başka da diyecek bir sözüm yok.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK da FETÖ de Amerika'nın kurduğu örgütler, paralı askerler.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu…

44.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Saygıdeğer milletvekilleri, kanunlar üzerinde görüşmeler yapılırken, karşılıklı müzakerelerde bulunurken birtakım münakaşaların çıkması kadar doğal bir şey yok ama ne zaman bir tıkanıklık söz konusu olsa -ki bugün herhangi bir tıkanıklığa da

rastlamadık- bu iş ve işlemlerin doğru bir biçimde yönetilmesi ve yürütülebilmesi için bütün partilerin Grup Başkan Vekilleri olarak gayret sarf ediyoruz. İstiyoruz ki Türkiye Büyük Millet Meclisinde münakaşalardan kaynaklı bir gerginlik yaşanmasın, nezaket ve nezahet üslubumuza hâkim olsun ama her ne hikmetse bir arkadaşımız çıkıyor ya birinin tansiyonu artıyor konuşuyor ya birinin şekeri yükseliyor konuşuyor, işi mutlaka kendilerine de zarar vermesi muhtemel bir boyuta taşıyor. Şimdi, konuyla hiç alakası yokken işte FETÖ meselesi, PKK meselesi falan… Ya, biz sizin soru ve cevap algoritmalarınızı biliyoruz. Yani aslında ben sormak isterim "Bu görüş, bu kanaat Fahri Bey'in şahsi görüşü mü ya da Adalet ve Kalkınma Partisinin görüşü mü? O sebeple mi kürsülere taşınıyor?" diye ama sizleri de zor durumda bırakmak, müzakereleri çıkmaza taşımak istemiyorum.

Şimdi, geldiniz, ifadeniz aynen şu: Bakın, diyorsunuz ki "PKK'ya 'terör örgütü' diyemeyen bir HDP var, ona şemsiye tutan Cumhuriyet Halk Partisi var, peşine eklenmiş İYİ PARTİ var. Ondan sonra da kalkıp burada diyeceksin ki iş yok, aş yok!" vesaire. Ya, bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde işin olmadığı, aşın olmadığı ne zaman konuşulursa PKK'yla bir muhataplık ilişkisiyle karşı karşıya mı bırakılacağız biz? Sonra, yağmurda kim kalırsa isteyen ona şemsiye tutabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bugün hiç konuşmadım da müsamahanızı istirham ediyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Özgür Bey'in de zaten belagati, hitabet kabiliyeti çok elverişlidir, bu konuyla ilgili söyleyecek lafı vardır diye düşünüyorum.

Ama şimdi ben size dönsem desem ki: Şu sıralarda bulunan HDP İmralı'da yaptığınız görüşmeleri, Kandil'de yaptığınız görüşmeleri, Dolmabahçe'de yaptığınız görüşmeleri, Oslo'da yaptığınız görüşmeleri deşifre etse rahatsız olmayacak mısınız? Bunu sizin yüzünüze çarpmamız her vesileyle gündeme getirdiğiniz için bizim açımızdan bir zaruret oluyor, siz belki bunu -zatıalinize özellikle söyleyeceğim ama kendisi orada yok- şeref addediyor olabilirsiniz. Sizin bazı şeref saydıklarınız bizim açımızdan zül addediliyor, bilinmesini istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel…

45.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, dinlerken hatibi daha ağır bir şey duyduğumuzu düşündük ve tepki gösterdik. Sonra siyasette olmayan bir şey söyledi. Buradan açık söyleyeyim: Bu Meclisin tüm üyelerine, bir yağmur gördüğümde elimde şemsiye varsa şemsiye tutmaktan kaçmam. Onun dışındaki mülahazasına şöyle bir yanıt vermek gerekir: "Bu partinin başına son on sekiz yılda neler geldi? Başka bir ülkeye gelse ne olurdu?" diyor. Tahmin ediyorum… Yani aslında fena bir argüman değil -oradan başkalarına sataşıp bunları söylemeden- işte, darbe girişimini söylersin, onu söylersin, bunu söylersin falan… Orada da o darbeyi yapanların o sıklete nasıl kavuştukları sorgulanır; bu bir siyasi tartışmadır gider. Ama "Neler başımıza geldi neler." diyorsunuz, sonra da işte, açlık konuşuyorsunuz, sefalet konuşuyorsunuz falan filan. Bu benim aklıma şöyle veciz bir fıkra getirir; fıkradır herhâlde. Bir yaşlı amca –yaşını söylemeyeyim, o yaşta olanlar moral bozukluğuna kapılmasın, hasta olanı vardır- ölüm döşeğindedir; hanımını -eşini- yanına ister, elini tutar, eşinin gözlerine bakar, duygusal bir veda konuşmasına başlar. "Hatırlıyor musun, 30 yaşında büyük bir trafik kazası geçirdim? Yoğun bakımda yattım, elim elindeydi. 40 yaşında elektrik çarptı, yandım, hastanede, elim elindeydi. 50 yaşında şu felaket geldi, elim elindeydi. 60 yaşında kalp krizi geçirdim, baypas oldum, ölüyordum, gözümü açtım, elim elindeydi ve hâlen…" deyip birden aklına gelir. "Git be başımdan, musibet seni, bütün uğursuzluk sende." der.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi siyaseten -hepinize Allan uzun ömür versin- ecel yaklaştığında başınıza gelen bütün olumsuzlukları düşünüyorsunuz, düşünüyorsunuz, düşünüyorsunuz da… Dönüp işi muhabbete değil, el ele tutuştuğunuza, en yakınınızdakine sorun "Bu kadar musibet nereden geldi?" diye. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muş…

46.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, iktidarın kendi politikaları çerçevesinde muhalefet partilerini eleştirme hakkına sahip olduğuna, milletten gizli hiçbir şey yapmadıklarına, çözüm sürecinin amacına ve yatırımın her bölge için elzem olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, muhalefetin her ne kadar eleştiri hakkı varsa iktidarın da söz söyleme hakkı var.

Şöyle bir anlayış hiçbir zaman olmamalı: "Biz muhalefetiz, biz iktidara her şeyi söyleyeceğiz ama iktidar bize hiçbir şey söylemeyecek çünkü biz muhalefetiz." Böyle bir anlayış olmaz. Dolayısıyla, iktidar da kendi politikaları çerçevesinde muhalefet partilerine eleştirilerini yöneltecektir; bu en doğal hakkıdır, en tabii hakkıdır.

Burada, ben, yapılan konuşmadan, çıkarılan tantanadan şunu anladım: Herhâlde ağır bir hakaret, bir küfür falan var ortada ki milletvekilleri rahatsız oldu dedim. Bu da bizim tasvip edeceğimiz bir şey değildir yani bir hakaretin, bir küfrün olmasını tasvip edemeyiz. Fakat okuduktan sonra öyle bir şey olmadığına geldik.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kürsüde siz Adalet ve Kalkınma Partisine çok sert eleştiriler yapacaksınız. Mukabil olduğu zaman "Bunu yapamaz AK PARTİ…" Onun da bir politikası var, onun da bir stratejisi var; onun da dünya meselelerine, memleket meselelerine bir yaklaşım açısı var, bir yaklaşım tarzı var; dolayısıyla, o da özgür bir şekilde bu kürsüden fikirlerini, kanaatlerini ortaya çıkaracaktır, ortaya koyacaktır.

Şöyle bir huyumuz var: Biz ne yaptıysak milletten gizli saklı hiçbir şey yapmadık şimdiye kadar, bundan sonra da yapmayız. Sanırım, Sayın Dervişoğlu'nun kastettiği, çözüm süreciyle alakalı meseledir. Sakladığımız bir şey yok Sayın Dervişoğlu yani gizli kapaklı bir şey yapmadık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nasıl yok! Nasıl yok!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Burada, o dönemki görüşmelerle alakalı da şimdi, "HDP açıklarsa şöyle olur…" buyursun, istediği şeyi açıklayabilir, ne istiyorsa açıklayabilir, kürsü orada. Bundan hiçbir zaman rahatsızlık duymayız, hiçbir şeyden de endişe duymayız. Amacımız, PKK denen terör örgütünü Türkiye'nin gündeminden çıkarıp tasfiye etmekti; bu, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve AK PARTİ'nin mühim bir hedefiydi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Çözüm sürecinin de amacı buydu; meşru zeminde siyaset ama silah yok, dağ yok, PKK yok, terörist yok. Meşru zeminde siyaset yap, fikrini savun, kanaatini belirt; amacı buydu. Bunun ötesinde, "Şöyle olacaktı, böyle yapacaktı…" Ha, bunun böyle olmadığı görülünce, bu uğurda problemler olduğu görülünce devlet bu sefer gereken adımları atmıştır, Hükûmet de gereken adımları atmıştır. Dolayısıyla, meselenin özü budur, hiçbir zaman da milletten saklayarak, gizleyerek bir şey yapmayacağız. Dolmabahçe de kameraların karşısında oldu, burada yapılacak olan görüşmeler de devletin ilgili kurumları tarafından izin verilerek, millete söylenerek yapıldı.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Onların hepsini cezaevine attınız.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Dolayısıyla, isteyen istediğini bu kürsüden açıklayabilir, bakın, ne biliyorsa.

Değerli arkadaşlarım, değerli milletvekilleri; şunu ifade etmek isterim: Yatırım her bölge için elzem bir şeydir. Vergiyi ilgili hükûmet toplar, sorumlu parti, iktidara gelen parti; o topladığı vergileri, bir bütçe yapar ve tekrar onları vatandaşa götürür. Eğer siz bu mekanizmayı çalıştırırsanız, vatandaş

toplanan vergilerden ve yapılan dağıtımdan memnunsa, hizmet olarak, gelir olarak, dağıtım olarak memnunsa hükûmeti kredilendirir ve iktidarda tutar ya da değiştirir. Dolayısıyla, muhalefet iktidara gelmek için uğraşır, iktidar görevini sürdürmek için uğraşır. Şimdiye kadar AK PARTİ bunu başarılı bir şekilde yerine getirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ve güneydoğuyla alakalı birkaç şey söyleyeyim size, yapılan yatırımlarla alakalı. Bakınız, geçenlerde Ilısu Barajı açıldı, devasa bir eser. Hamdolsun, çok ciddi sayıda da arazi sulanacaktır, enerji üretilecektir bu ülkenin kaynaklarıyla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hasankeyf…

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yine, Silvan Barajı'nın yüzde 66'sı, yüzde 70'i bitmiştir. 300 bin kişiye istihdam sağlayacaktır -bunların dünya istatistikleriyle alakalı bir hesaplaması vardır- binlerce hektarlık arazi sulanabilir arazi olacaktır, verim birkaç kat artacaktır, sulu tarıma geçilecektir.

Bir şey daha ifade etmek isterim, GAP'la alakalı şunu ifade edeyim: Bizden önceki hükûmetlerin başlattığı bir projedir; Türkiye'nin en büyük, en önem verdiği projelerdendir ve biz de burada çok ciddi yatırımlar yaptık, ciddi kaynaklar ayırdık ve bir noktaya kadar geldi proje. Amacımız bu projeyi bitirmek, her şeye rağmen bitirmektir; bölgede sulu tarımı, enerjiyi, buna bağlı olarak endüstriyel tarımı geliştirmektir. Bu projeyi de, nasıl Silvan bitecekse -az kaldı, yüzde 66'sı, 70'i bitti- Ilısu bittiyse, GAP'ın da tamamının bütün etaplarının bittiğini hep beraber inşallah yaşayacağız ve onun açılışını da hep beraber, bütün Parlamento üyeleri olarak gidip orada yaparız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan….

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu…

47.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Mehmet Muş'a yaptığı açıklama için teşekkür ediyorum. Çözüm sürecinde PKK terör örgütünün etkinliğini ortadan kaldırabilmek amacıyla başlatılmış bir projeden bahsettiler ama sonuçları bekledikleri gibi olmadı. Biz, o projenin başında da karşı duruşumuzu sergilemiştik. Aslında, bakarsanız, keşke çıktığınız yolda başarılı olsaydınız da biz mahcup olsaydık.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Şimdi, PKK'nın anladığı dille konuşuyorsun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Hadi oradan be!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Anlamadım…

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Şimdi, PKK'nın anladığı dille konuşuyorsun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Hadi canım sen de!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya, bir durun arkadaşlar. Arkadaşlar, Grup Başkan Vekili konuşuyor...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Siz, istediğiniz şeyleri konuşalım, istediğiniz şeyleri tartışalım istiyorsunuz. Sizin soru-cevap algoritmanızı biz çözdük. Dolayısıyla, ben burada görüşlerimi ifade ediyorum. Sesinizi yükselterek beni susturacak değilsiniz, sizin de görüşlerinize elbette itibar ediyorum. Ben dedim ki: "Kandile gittiler, Kandil'de HDP yoktu; İmralı'ya gittiler, İmralı'da da HDP yoktu."

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kim vardı?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Demek ki doğru bir iş yaparken yanlış bir işe bulaşmışsınız.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İmralı'ya giden HDP'ydi ya. HDP gitti İmralı'ya.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Biz, bunu saklamaya uğraşıyoruz Türkiye Büyük Millet Meclisinde, siz ikide bir gündeme getirip bunu yüzünüze çarpmamıza niye vesile oluyorsunuz diye aslında sizin adınıza hayıflanıyorum, beni doğru anlamanızı istirham ediyorum; dediğim bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Dervişoğlu, kimler gitti? Hayır, şöyle, "Bunlar gitmedi." diyorsunuz ya, kimler gitti? Onları açıklayın. Burada sakladığımız bir şey yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ondan sonra hapse attınız.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Onu ben bilmiyorum. Şimdi, bakın, bazı yere giderken Adalet ve Kalkınma Partisi olarak gittiniz, bazı yere giderken Hükûmet olarak gittiniz, bazı yere giderken de devlet olarak gittiniz. O müzakereleri kimlerle yaptıysanız bu sorunun cevabını onlar verir ve dolayısıyla bir mahcubiyet alanı oluşur diyorum. Biz bunu gündeme getirmezken ikide bir bunu gündeme getirmeniz ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde tartışma konusu yapmanız iktidar grubu olarak size yakışmıyor diyorum. Ayrıca başka bir şey daha söylüyorum: Siz ne kadar söylerseniz söyleyin bu itham, bu ilzam bize yakışmaz ve bize yapışmadığı gibi sizlere de yakışmaz. İstirham ediyorum, kısır tartışmaların bir anlamı yok, testiyi doldurmaya çalışalım. Kırılan bir testi var ise onu yapıştırmaya çalışalım.

Saygılar sunuyorum efendim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Muş…

48.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, GAP tamamlandığında 1 milyon 58 bin hektarlık arazinin sulanacağına ve 1 milyon 270 bin kişiye istihdam sağlanacağına ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu, az önceki istatistiklere bir yenisini daha eklemek istiyorum GAP'la alakalı. Bakın, 2002 yılına kadar 198 bin hektarlık arazinin sulanabilmesi gerçekleştirilmiş, şu an itibarıyla 570 bin hektar arazi sulanabilir hâle gelmiş, dolayısıyla yaklaşık 3 kat artırılmış sulanabilir arazi ve projenin tamamı bittiğinde ise 1 milyon 58 bin hektarlık arazi yani 3 katına çıkardık. İnşallah, bu geldiğimiz yolu tamamladığımız vakit de 1 milyon 58 bin olacaktır ve toplam 1 milyon 270 bin kişiye istihdam sağlamış olacaktır. Az önce bu verileri atladım, bunları da kamuoyuyla paylaşmak istedim.

Sağ olun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

49.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, sabah güne şöyle başladık: Meclis Başkanı, Yassıada yasını Meclisteki Demokrat Partinin Genel Başkanıyla bile paylaşamayacak kadar Cumhur İttifakı'nın Meclis Başkanı gibi davranmış, 2 partiden imzaları almıştı, bunu eleştirdik ve Sayın Gültekin Uysal -Demokrat Partinin o günden bugüne partide olduğu, Mecliste olduğu bir dönem, hem de logosuyla- Yassıada'ya davet de edilmedi, imzasına da başvurulmadı; bu eksikliği dile getirmiştik. Şimdi, biraz daha yakınlara gelince, akla, neredeyse elli yıllık bir cumhuriyet projesi olan GAP ve Süleyman Demirel'in "GAP'ı gaptırmam" lafı geliyor. Süleyman Demirel'in…

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Karıştırma, o uçakla alakalı, o, bu projeyle alakalı değil. "GAP'ı gaptırmam" bir uçak meselesi Sayın Özel. Meseleyi bil, meselenin özeti o. Turgut Özal'la aralarındaki bir uçak meselesidir o.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır canım, bak, mesele şu: Süleyman Demirel'in onu hangi espriyle söylediğini biliyoruz, uçağın adının GAP olduğunu ama Süleyman Demirel'in, -biraz önce İYİ PARTİ'nin bana hak etmediğim şekilde söylediği o iltifatı herhâlde belagat da- o zeki ve çok anlamlı üslubuna bakarsanız, GAP'ın kendi projesi olduğunu, onu kimseye gaptırmayacağını söylüyordu. Şimdi, Yassıada'yı Demokrat Partiden alanlar, Adalet ve Doğru Yol Partisinden de GAP'ı gaptılarsa daha diyecek bir şeyim yok.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN – Soru ve cevap işlemindeyiz.

Sekiz dakikasını soru, yedi dakikasını da cevap olarak değerlendireceğiz.

Şimdi ilk soru Sayın Tanal'ın.

Buyurunuz Sayan Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sizin vasıtanızla Cumhurbaşkanlığına, ilgili Bakanlığa ve Düzce AK PARTİ milletvekillerine soruyorum: Hafta sonu ben Düzce ilimizdeydim. Düzce ilimizin Akçakoca ilçesinde 22 Mayıs 2020 tarihinde meydana gelen şiddetli rüzgâr ve fırtına sonrasında 37 köyümüzde toplam 29.400 alanda zarar oluşmuştur. Meydana gelen fırtınadan dolayı 1.905 çiftçimiz zarar görmüştür. Bu zarar nedeniyle AK PARTİ Düzce Milletvekili Fahri Çakır'a sesleniyorum -bu zarar gören 37 köye bugüne kadar gitmemiştir- Düzcelilerin bu zarar ziyanı ne zaman ödenecektir? Düzcelilerin bu mağduriyeti, aynı şekilde 18 Temmuz 2019 tarihinde Düzce'de yaşanan felaketten dolayı, Akçakoca'nın Bezirgan Köprüsü dediğimiz…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir…

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, 4'üncü maddeyle ilgili… Komisyon Başkanı Sayın Elitaş yok sanırım, beni referans olarak göstermişti ama Kurum Başkanı Sayın Küle burada. Evet, şimdi, 4'üncü maddedeki defterlerin, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verinin incelenmesi ve kopyalanması konusu Komisyonda da oldukça tartışıldı Sayın Başkan ve bunda bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu konusunda bir mutabakat vardı, Genel Kurulda da bu konuda bir düzenleme ihtiyacı vardı. Sayın Elitaş beni de referans göstererek Avrupa Birliğindeki düzenlemeye atıf yaptı. Ancak Avrupa Birliğindeki düzenlemede, inceleme konusunda defterler ve bütün kayıtlar ama kopyalama konusunda ise (c) fıkrasında bütün veriler içerisinden bir ayıklama ile bir kopyalama süreci, yine (e) fıkrasında da konuyla ilgili ve soruşturma kapsamında gibi ibareleri vardır. Bizde ise bu ibareler yok, inceleme yapacak Kurum personeline sınırsız, keyfî bir yetki vermekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan…

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Genç yaşta hastanelerde deneyim kazanmış 120 bin sağlık meslek lisesi mezunu hemşire atama bekliyor. Sağlık meslek lisesi mezunu hemşireler, KPSS'den aldıkları 80-90 puanla atanamıyor. Her gün tarafımıza onlarca telefon, mesaj geliyor; buradan seslerini duyurmak yüce Meclis huzurunda bizlere düşüyor. Sağlık Bakanlığı onaylı diplomalarıyla sağlık meslek lisesi mezunu hemşireler emeklerinin ve kazanılmış haklarının karşılığını almak istiyor. Mesleklerini yerine getirmek için hak kazandıkları diplomayla gerek özel sektörde gerek devlet kurumlarında çalışmak isteyen sağlık meslek lisesi mezunu hemşirelerin atamaları bir an önce yapılmalı, mağduriyetleri giderilmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu…

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) –Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2 tane sorum var: Bir; 1 Hazirandan itibaren normalleşme sürecine geçtik, kahvehaneler açıldı ancak müşterileri yok. Çay, şeker, kahve, oralet, maden suyu, meyve suyu aldılar ancak kahveye gelen kimse yok. 65 yaş üstünün çoğu emekli, ceplerinde para yok. Kiraları var, elektrik ve su ödemeleri var, çalışanlarına ödeme yapacaklar. Kahveci esnafımıza yardım etmeyi düşünüyor musunuz?

İki; çok açık ve net soruyorum: Corona salgını öncesi zaten yurttaşlarımız BAĞ-KUR ve SGK prim borcunu ödeyemiyordu, devlete ait vergileri veremiyordu, bir de salgın geldi işler daha da kötüleşti. Başta motorlu taşıtlar vergisi ve diğer vergiler olmak üzere prim borçları, öğrenci kredileri ve trafik cezalarına yapılandırma var mı? Yurttaşlarımız yeni bir yapılandırma bekliyor, herkes sicil affı bekliyor.

BAŞKAN – Sayın Barut…

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, Adana'da 5 bin, Türkiye'de yaklaşık 350 bin kişi üç, altı ve dokuz aylık sürelerle toplum yararına programla çalışmaktadır. TYP'nin amacı, yoğun işsizlik sıkıntısı yaşayan illerde vatandaşlarımızı istihdam etmek, onların mağduriyetlerini gidermek olması gerekirken kıdem ve ihbar tazminatı gibi hiçbir sosyal haklardan da faydalanamayan işçilerimiz bu dönemde işsizlik korkusu yaşıyorlar. Pandemi süresince maddi sıkıntılarla boğuşan bu işçilerimizin 30 Haziranda iş süreleri doluyor. Bu kapsamda çalışan işçiler üç aylık işçi çıkarma yasasından da faydalanamıyorlar. Binlerce kişinin işinden olduğu, vatandaşın işsizlikle boğuştuğu salgın döneminde işten çıkarmalar yasaklanırken TYP kapsamında çalışan vatandaşlarımızın iş süreleri neden uzatılmıyor? Buradan sesleniyorum: Böyle bir dönemde bu işçilerimiz nasıl iş bulacak, ne iş yapacak, ailelerini nasıl geçindirecekler? Sesimize kulak verin ve bu çalışanlarımızın mağduriyetini…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aycan…

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Covid-19 salgını yaşadığımız bugünlerde sağlık personeline saldırılar devam etmektedir. Fedakârca çalışan sağlık personeline saldırıları önlemeliyiz. Saldırı yapanların yeni yasal düzenlemeye rağmen tutuklanmaması, elini kolunu sallayarak dolaşması sağlık personelini daha çok üzmektedir. Bu arada hasta olan veya hayatını kaybeden sağlık personelinin hâlâ durumu netleşmemiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre, geçirilen hastalıkların ve ölümlerin bu etapta değerlendirilip meslek hastalığı ve iş kazası olarak değerlendirilerek tazminat hakları sağlanması ve bu konuda güvence verilmesi gerekirken -bir yorumlamaya ihtiyaç varken- hâlâ bu konuda bir belirsizlik ve uygulamada da belirsizlik devam etmektedir.

BAŞKAN - Sayın Girgin…

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

KYK kredisi, işsizlik kaygısı, faturalar, masraflar… Öğrenciler ve yeni mezunlar Türkiye'de ekonomik zorluk yaşayan kesimlerin başında geliyor. Milyonlarca genç okuldan mezun olur olmaz hayatına borçlu olarak başlıyor, bu zorluklara bu yıl bir de pandemi eklendi. Bu süreçte iş bulmakta zorlanan mezunlar ise kara kara düşünüyor. İş bulanlar ve ödemelerini yapanlar da pandemi nedeniyle ödemeleri durdurmak zorunda kaldı. Her 3 üniversite mezunu gençten 1'inin işsiz olduğu ülkemizde öğrenim kredisi borcunu ödeyemeyen üniversite mezunu sayısı 5 milyona dayandı, 280 bin öğrenciye icra geldi. Mezunlar "İstiyorsanız diplomamı geri alın, zaten işsizim, yeter ki borcum silinsin." noktasına geldi. Sosyal devletin gereği olarak öğrencisine destek olan devletin bu parayı borç olarak kabul edip geri istemesi izah edilemez. İktidara soruyorum: KYK borçlarını silecek misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Komisyon…

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, sorulan sorularda Komisyonumuzu ilgilendiren bir soru gelmiştir, diğer sorularımızı ilgili Bakanlıklarımıza ileterek cevaplarının en kısa zamanda sizlere ulaşmasını temin edeceğiz.

Sayın Sibel Özdemir, 4'üncü maddede, Avrupa Birliğinden alındığını söylediği kanunun, orada incelemeye giden uzmanın görev tanımının yapıldığı, yetkilendirildiği ama bizim kanunumuzda olmadığını söyledi.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben öyle bir şey söylemedim.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Mevcut kanunumuzun 15'inci maddesi ikinci fıkrasında bu tanımlanmıştır ve incelemeye giden uzmana da yetki belgesi verilerek incelemeye gönderilmektedir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitti mi Sayın Köktaş?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ben cevabımı verdim, anladığımız soru buydu.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ancak benim ifadelerim öyle değildi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen tekrar et ifadeni.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Tekrar edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, müsaadenizle, kaliteli bir yasamaya imkân vermek için…

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Özgür Bey, çok usule uygun değil ama…

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama "Bitti." diyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tamam, eyvallah, zamanımız var yani, zamanımız var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sibel Hanım, buyurun.

BAŞKAN – Sayın Ceylan…

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sonra talep ederiz, Sayın Ceylan'a geçelim, soru varmış.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, ülke olarak pandemiyle mücadele ederken bir de yaşanan iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerine maruz kaldık. 15-24 Mayıs tarihleri arasında önce 40 dereceleri gören aşırı sıcaklar, sonra eksi 1 dereceye düşen aşırı soğuklar, dolu, don ve fırtına maalesef bitkisel üretime zarar verdi. Hava değişiminden etkilenen üretim alanlarının bir bölümünün yeniden ekim için hazırlanması gerekiyor, bu da yeni maliyet demek; tohum, mazot başta olmak üzere, çiftçinin yeniden borçlanması hasatta gecikme demek. Çiftçilerin uğradıkları zararın hızla tespit edilmesi ve yeniden üretim şartlarının devlet tarafından olgunlaştırılması gerekmektedir. Acil olarak çiftçi borçları ertelenmeli ve faizsiz kredi sağlanmalıdır. Yaşanan afetlerin TARSİM kapsamı dışında olması çiftçinin zararının tazmin edilmesini olanaksız hâle getirmiştir. TARSİM'in bu tür zararları kapsayacak şekilde sigorta kapsamının genişletilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Sayın Köksal…

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, seçim bölgem Afyonkarahisar ili Sultandağı ve Çay ilçelerinde yetişen ve bölgede adı "tadiki" adıyla anılan kiraz maalesef don nedeniyle büyük zarar gördü. Bu noktada, ağaçlarda çok büyük bir hasar var, oradaki üreticiler büyük bir mağduriyet yaşadı ve TARSİM don kapsamına almadığını belirtti. Kiraz üreticileri zaten pazarlama sıkıntısı yaşarken şimdi bir de bu don yüzünden uğradıkları zararların tazminiyle uğraşıyorlar. Bu zararların en kısa sürede, önlerine bürokratik engel konulmadan tazmin edilmesi ve kiraz üreticisinin kirazlarını rahat bir şekilde pazarlamasını, hak ettiği parayı, emeğin karşılığını almasını istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Kılıç…

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İnsanlar faaliyetleriyle doğal yapıyı her gün daha da bozmakta, doğal hayatı ve kendisini tehlikeye sokmaktadır. İnsanlığı kuşatan en büyük tehlike dünyamızın doğal dokusunun korunması problemidir. Geleceğimiz doğanın korunmasına bağlıdır. Çevre kirliliği geçmişte birçok çöküşlere yol açmıştır. Çevre sorunları, üretim ve tüketim dengesizliğinin dışa vurmuş bir sonucudur. Sorunun en temel sebebi, sosyoekonomik kalkınma süreçlerinin, ekosistemlerin kendini yenileyebilmesine izin vermeyecek şekilde kullanılmasıdır. Çevresel ilişki ve etkileşimleri anlayıp kavramadan çevreyi korumak ve çevresel sorunları çözebilmek mümkün değildir.

BAŞKAN – Sayın Komisyon…

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorularımızı aldık ilgili kurumlara iletilmek üzere, inşallah bunların da cevabını verdireceğiz.

BAŞKAN – Sayın Enginyurt…

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Başkanım, milyona yaklaşan sayıda, ehliyetini kaybeden, bir şekilde ehliyetini veren insanımız var. Bunların büyük bir kısmı ekmeğini ehliyetiyle kazanıyor. Dolayısıyla, Hükûmetimizden bir kereye mahsus olmak üzere ehliyet affı çıkarmasını bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal…

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

18 Temmuz 2019 tarihinde Düzce'de yaşanan sel felaketi nedeniyle Düzcelilerin mağduriyetinin ancak yüzde 10'u ödenmiştir. Uğurlu köyünün Bezirgan Köprüsü bir yıl geçtiği hâlde hâlen yapılamamıştır. Esmahanım köyünde 5 tane köprü var, 3 tane köprü yıkılmıştır, hâlen yapılamamıştır. Düzcelilerin bu mağduriyeti, bugüne kadar, Esmahanım'dan tutun, Uğurlu köyü, Melenağzı köyü ve diğer tüm köylerin bu mağduriyeti giderilmemiştir. Sayın AK PARTİ'li Düzce milletvekillerine ve onlarla birlikte hareket eden -işte, Cumhur cephesisiniz- MHP milletvekillerine sesleniyorum: Bu bir yılı aşkındır geçen bu süre içerisinde bu köprüleri niye yapmıyorsunuz? Vatandaşın bu mağduriyetini niye gidermiyorsunuz? Vatandaş tarlasına gitmek için traktörle geçiyor, traktörü olmayan geçemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kasap…

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1 milyonun üzerinde sağlık çalışanı var, bu pandemi sürecinde oldukça mağdur olan bir kesim var. Aile hekimlerine, hastalarla direkt muhatap olmalarına rağmen hiçbir ek ödeme, döner sermaye artırımı yapılmadı. Doksan gündür evine gidemeyen yoğun bakım personeli ve hastanede çalışan hemşireler var. Bunlar yemek ve ulaşım giderlerini kendi ceplerinden karşılıyorlar. Ek ödenek olarak verilen maksimal bin liralık ücret bu şahısların, bu sağlık çalışanlarımızın harcamalarını karşılamaktan bile uzaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Komisyon, cevap için buyurun.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, sorulan sorular madde metniyle, kanun teklifiyle alakalı değil. Biz bunu ilgili kurumlara bildireceğiz, onlar arkadaşlarımıza bilgi verecekler.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan…

BAŞKAN - Sayın Özdemir, söz talebiniz var.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği mevzuatı arasında uyumsuzluk olduğuna ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş, ilk değerlendirmesinde bana da atıf yaparak ve beni de referans göstererek Avrupa Birliği mevzuatı ile bugünkü kanundaki 4'üncü maddedeki düzenlemeyi karşılaştırmıştı. Bu kanunu -kendisinin de belirttiği gibi- Komisyonda oldukça detaylı görüştük. Ve burada bizim söylediğimiz, maddeyle "Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü veri…" kavramını getiriyoruz biz.

Şimdi, Avrupa Birliği kanun maddesine baktığımız zaman -ki ben Komisyonda da bu maddeyi incelemiştim- şimdi, burada sorun, Avrupa Birliği bir inceleme noktasında, (b) bendinde, buradaki bütün defterler ve diğer bütün kayıtları inceleme yetkisi veriyor; (c) bendinde, bizdeki gibi bütünleştirmeyerek, ayrım yaparak bu veriler içerisinden, defterler ve kayıtlar içerisinden bir ayıklama ve bir kopyalama işlemi yapabileceğini söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yine, Sayın Elitaş, (e) fıkrasında da konuyla ilgili, bizim de Komisyonda belirttiğimiz gibi, burada bir sınırlama getirmemiz gerekiyor. Her türlü veriden ziyade, ya konuyla ilgili ya da soruşturma kapsamındaki her türlü elektronik ortamdaki verilerine bir kısıtlama gerekiyor. Yani bizim getirdiğimiz kanun ile Avrupa Birliği mevzuatı arasında bir uyumsuzluk var. Yani inceleme ve kopyalamayı ayırmış fıkralarda Avrupa Birliği mevzuatı; madde 20 ki bu da Komisyona verilen bir inceleme yetkisi. Biz, burada, Rekabet Kurumunun belirlediği bir kurum personeline sınırsız ve keyfî bir yetki veriyoruz. Yani kurumdaki ve elektronik bilişim ortamındaki hangi verileri alacak kurum personeli? Yani Avrupa Birliği ile arasında bir farklılık var.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, izin verir misiniz?

BAŞKAN - Buyursunlar efendim.

51.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sibel Hanım, teşekkür ederim.

Yalnız, 15'inci maddenin mevcut düzenlemesinde şu var: "İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idari para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundururlar." İncelemenin amacı ve konusu Kurul tarafından belli olduktan sonra, uzmanlar o amaç ve konu kapsamında incelemeyi gerçekleştiriyorlar. Kanundaki maddenin ikinci fıkrasında yazan bu.

İsterseniz şöyle yapalım: Sizin uzmanlığınıza inanıyorum, güveniyorum; biraz sonra, burada -biz şeyleri yapalım- 3'üncü maddede arkadaşlarımızla bir görüşün. O tercümeyle buradaki arkadaşlarımızla bir görüşün, orada değerlendirelim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Zaten böyle bir karar alınmıştı Genel Kurul aşamasında tartışılırken.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olur Başkanım, olur, doğrudur yani çalışsınlar.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz…

52.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Cumhur İttifakı olarak Düzce ilinde eksiklikleri gidermek için kurumlar bazında gayret gösterdiklerine ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Tanal, Cumhur İttifakı'nın adını zikrederek, özellikle Düzce'de Milliyetçi Hareket Partisinin de adını zikrederek partimize sataşmıştır ama açıklama getirmek açısından -Komisyonun belki bilgisi yoktur, bölge milletvekili olarak biz, 3'üncü Bölge'de Bezirgan Köprüsü adını verdiğimiz köprü için -Sakarya ili ile Düzce ilinin sınırında olan bir köprüdür- DSİ 3'üncü Bölge'yle görüşmeler yaptık, 3'üncü Bölge tarafından yapılması için gerekli girişimlerde bulunduk ve 3'üncü Bölge tarafından yapılacaktır. 18 Temmuzda yani daha bir yıl olmadı Sayın Tanal, 18 Temmuzda geçen yıl yaşanan sel felaketinde 50'ye yakın köprü, menfez ve dere geçişi yıkılmıştır maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Tamamlayalım efendim.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) - İlimizde pandemi sürecinde maalesef bunların ihalesini yapamamışlardır ama geçen ay ihale tamamlandı. Bugünkü bir dakikalık söz almada da ben ifade ettim bunu. İhalenin kesinleşmesi ve yapımının başlaması için 2 firma başvuruda bulunmuştur.

Biz, Düzce ilimizde yapılacak bütün işlemleri ve eksiklikleri takip ediyoruz Cumhur İttifakı olarak ve eksikliklerini gidermek için elimizden gelen gayreti kurumlar bazında gösteriyoruz. Sadece şahsım adına söylemiyorum bunu, Cumhur İttifakı adına söylüyorum, diğer 2 milletvekili arkadaşımla biz Düzce'de bir şeyler yapılsın, bir şeyler üretilsin diye çaba gösteriyoruz ama Düzce'yi bir gün, iki gün ziyaret ederek bütün sorunlarına matufmuş gibi açıklamalarda bulunmak çok doğru değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, sayın hatip benim adımı zikrederek "Bir iki gün Düzce'de dolaşmakla sorunları tespit edemez." diyerek açık ve net bana sataşmada bulunmuştur. Sataşma nedeniyle söz istiyorum.

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika Sayın Tanal.

Buyurun.

53.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Düzce'nin sorunları saymakla bitmez. Köylerde çöp toplanmıyor çöp; çöp bidonlarını koymamışsınız.

İkinci bir husus, Düzce'de işsizlik had safhada.

Üçüncü bir husus, hava kirliliği had safhada.

Dördüncü bir husus, Düzce'de şu anda mevcut olan köylerde mevcut olan kuyular temizlenmiyor, dezenfekte yapılmıyor.

Bir başka husus, Yığılca ile Düzce arasındaki yol yapılmıyor.

Bir başka husus, hakikaten Türkiye'nin en kaliteli balı Yığılca'da oluyor, orada arıcılık bitirildi.

Yani, evet, şu anda Cumhur İttifakı anlamında MHP'nin ancak bu dönem belki kabahati olabilir ama önceki dönemin faturası AK PARTİ'nin ama yapmadılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum Sayın Başkan, toparlıyorum, özür dilerim.

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Düzceliler oy veriyor, desteği veriyor ama hizmete gelince Düzcelilere hizmet yapılmıyor. Yazık, günah değil mi? Yani bu Düzcelilerin kabahati mi, oy vermekle suç mu işliyorlar? O zaman mademki Düzceliler bu oyu veriyor, Düzcelilere hak ettiği bu hizmeti vermek zorundasınız.

Mesela, şunu söyleyelim: Bugün Akçakoca'ya üniversite sözü verilmiş, sadece işletme fakültesi sözü verilmiş, yapılmamış, siyasal bilgiler fakültesi yapılmış; birinin 350 öğrencisi var, birinin 180 öğrencisi var. Yazık, günah değil mi? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, ikinci bir sataşmaya meydan vermeyelim efendim.

54.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Tabii, sataşmak gibi bir hedefimiz yok ama şunun bilinmesi lazım: Gerçekten, Yığılca yolunda çalışmalar başladı. Ama maalesef pandemi döneminde birtakım sıkıntılar ve kış döneminde olduğu için mart ayında başlayacaktı çalışmalar ve çalışmalar şu anda başladı Sayın Tanal, sizin haberiniz yok ama şu anda çalışmalar başladı Yığılca yolunda.

Arıcılık konusunda Yığılca'ya teşvikler veriliyor ve biz takip ediyoruz yine oradaki hemşehrilerimizin çalışmalarını.

Son dönemde yapılan doğal gaz çalışmalarıyla hava kirliliği alt sınırlara indirildi ve daha da indirilmesi, daha yaşanabilir hâle gelmesi için çalışmalarımızı yürütüyoruz. Onun haricinde söylediklerinizi tamamen bir kurgu ve bilmiyorsunuz, tanımıyorsunuz Düzce halkını…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Valla çok iyi tanıyoruz.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – …o yüzden çok yanlış ifadeler kullanıyorsunuz.

BAŞKAN – Peki.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben ne söyledim? Yani bakın, Düzcelilerle ilgili, doğal gazın ucuz satılmasıyla ilgili kanun teklifi verdim. Ya, Allah rızası için ya! Hava temizliği açısından…

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birinci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu Demir	Hüda Kaya	Necdet İpekyüz
Ankara	İstanbul	Batman
Kemal Bülbül	Kemal Peköz	Mahmut Celadet Gaydalı
Antalya	Adana	Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurunuz Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'de denetleyici, düzenleyici özerk kurumlar 1990'larda kurulmaya başlandı ve geldiğimiz aşamada sistem değişikliyle beraber giderek bu kurumlar yavaş yavaş yok olmakta, terk edilmekte hatta Meclisin yetkileri bile alınmakta.

Rekabet Kurulu kurulmuş 90'larda ve amacı tekelleşmeye karşı kartellerin, olası firmaların veya birçok kurumun kendi arasındaki rekabetini önlemek, zor getiren tekellere karşı mağduru korumak; çok iyi bir şey, fakat geldiğimiz aşamada Rekabet Kurumu giderek kendi yetkilerini neredeyse devredecek.

Geneli üzerinde konuşmalar yapıldı birinci bölümle ilgili konuşmalar yapıldı, Sevgili Katırcıoğlu benim konuşacağım 1'inci maddeyle ilgili bir açıklamayı da yaptı. 1'inci madde dediğimiz aslında bu yasanın 4'üncü maddesi ve 5'inci maddesini içermektedir. Bu yasada bir mal ve hizmet alım satımında bütün mağdurları korumak için, herhangi bir boykotu korumak için, herhangi bir rekabeti, fiyatı korumak için, olası boykotu engellemek için, tekellerin yapacağı şeylerden mağdur olmamak için bir önlem getirmiş ve bir muafiyet yetkisi vermiş kurula çünkü bazı mağdurları da korumak lazım. Şimdi, kurul ne yapıyor? Bu muafiyet yetkisini alıyor, mahkemelere devrediyor. Türkiye'de bir taraftan Hükûmet mahkemeler yetmiyor, mahkemeler olamıyor, mahkemelerin uzmanlığı lazım, yeni mahkemeler açılması lazım diyor. Dosyalar birikiyor. Vatandaş bir dosyayı gönderdiğinde nelerle karşılaşıyor? Bunları kısaltmak için çaba harcanırken şimdi tekrar bu getiriliyor. Peki, ne olacak? Mahkemelerin Türkiye'deki durumu belli. Mahkeme bir karar alamayınca kalkacak, bilirkişiye verecek. Bilirkişi bir karar aldıktan sonra mahkeme karar verdiğinde Rekabet Kurulu kendisindeki yetkiyi mahkemelere vermiş oluyor. Peki, bütün bunların hepsini ele aldığımızda, normalde bu kurulun daha özerk, daha denetleyici olması gerekirken artık direkt Cumhurbaşkanı tarafından atanan kişiler tarafından özerkliği, denetleyiciliği yok edilmekte, başka bir yere devredilmekte.

Arkadaşlar, bir diğeri -burada muafiyetle ilgili tartışmamızda- bu yasa getirildiğinde olay neymiş? Avrupa Birliği müktesebatına uyum için bu getiriliyor. Ya, demezler mi size "Bu Avrupa Birliğine uyumu işinize gelince ne güzel allandırarak pullandırarak, ballandırarak anlatıyorsunuz, işinize gelmeyince de 'Takmıyoruz.' diyorsunuz?"

Bakın, bu yılın, 2020 yılının ilk başında Avrupa Parlamentosunun Dışişleri Komisyonunun ilk yaptığı ziyaret Türkiye'ye; Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'yla, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'yla, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, burada İçişleri ve Dışişleri Komisyonlarıyla görüştüler, siyasi partilerle görüştüler ve Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Türk'le görüştüler -şu anda Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Türk'ün yerine kayyum atandı- ve ne söylediler Türkiye'ye verdikleri mesajda? Dediler ki: "Türkiye'de hukukun üstünlüğü kalmamış. Avrupa Birliğiyle uyumda, siyaset ve hukuk konusunda çeşitli sıkıntılar yaşanmakta." Bir: Demokratik şekilde seçimlere giden bir ülkede kayyum atamaları, Avrupa Birliğinin ne müktesebatında ne yaşamında doğru bulunmuyor ve rekabet dediğiniz şey açısından da zaten uygun değil. Hiç oraya girmiyorum.

Bir diğeri: Gazetecilere ilişkin "Gerek Ahmet Altan'la ilgili, başka gazetecilerle ilgili alınan kararlara niye uyulmuyor?" Arkadaşlar, bu Mecliste, kürsüde çok konuşma yapmış olan ve siyaseten rekabetle baş edemediğiniz için bugün zindanda olan, cezaevinde olan Selahattin Demirtaş'la ilgili, 18'inci maddeyle ilgili bir karar aldı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, onunla ilgili konuşuldu. Şimdi, burada, Avrupa Birliğine uyum müktesebatından söz ediliyor. Ya, demezler mi "Bu, sizin işinize gelince hesabınıza geliyor, işinize gelmeyince gelmiyor." Önemli olan, siyasette, demokraside, insan haklarında bunu yapmak lazım. İş insanı Osman Kavala'yla ilgili karar alındı, mahkeme beraat verdi, mahkeme heyeti değiştirildi ve tekrar tutuklandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Bütün bunlara gelince Avrupa İnsan Hakları Mahkemesini, Avrupa Birliğini takmamak, işinize gelince "Biz Avrupa Birliğine uyum yasası çerçevesinde müktesebatta bunu yerine getiriyoruz…" Bunun karşılığı şudur: Sermaye söz konusuysa sermayeyle ilgili bir şeye kılıf uydurmak için -Avrupa Birliği de oluyor, uluslararası evrensel hukukta olabiliyor- başka şeyleri uygulayabiliyorsunuz ama siyaseten rekabet edemediğiniz kurumlara karşı, partilere karşı, medyaya karşı, sivil toplum kuruluşlarına karşı kötü uygulamaları çıkartıyorsunuz ve Meclisi de -onama- bir notere dönüştürüyorsunuz. Bu, kabul edilemez.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 1'inci maddesiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5'inci maddesine eklenen fıkrada yer alan "tespit edilmesi" ibaresinin "karara bağlanması" şeklinde değiştirilmesini ve çerçeve 1'inci maddenin en sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Kurum kendisine yapılan başvuruları en geç üç ay içerisinde sonuçlandırır."

Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Kocaeli	Balıkesir	Manisa
Tacettin Bayır	Müzeyyen Şevkin	Haydar Akar
İzmir	Adana	Kocaeli
	Sibel Özdemir	
	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere, Sayın Sibel Özdemir.

Buyurunuz Sayın Özdemir. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ben de teklifin 1'inci maddesi üzerine söz aldım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Benim üzerine söz aldığım maddede, rekabetin korunması hakkındaki mevcut kanunumuzun 5'inci maddesinde bir değişiklik yapılıyor. Maddeyle, Avrupa Birliği kriterlerine uyum alanında yapılan yine bir düzenleme olarak getiriliyor. Yapılan bu değişiklikte teşebbüsler kanunun 4'üncü ve 5'inci maddelerinde açıkça sayılan muafiyet şartlarını taşıdıkları takdirde, Rekabet Kurumunun onay şartı olmadan kurulca yayımlanan grup muafiyeti kararları hakkında kendi değerlendirmeleriyle muafiyet kararı alabilecekler. Yine, talep eden teşebbüsler tabii ki Rekabet Kurumuna da başvuru yapabilecekler. Ancak kurul tarafından muafiyet verilmesine ilişkin açık bir ifadeye yer verilmemiş. Biz burada "tespit" ifadesiyle sorunlar, sıkıntılar yaşayacağımızı, "karara bağlanması" ifadesinin kullanılmasını, yine önergemizde de belirttiğimiz gibi kurumun kendisine yapılan başvuruları en geç üç ay içerisinde sonuçlandırmasını teklif ediyoruz ve takdirlerinize sunuyoruz.

Geneliyle ilgili ve doğal olarak, Avrupa Birliği uyum süreciyle ilgili de görüşlerimi paylaşmak istiyorum sizlerle: Bu teklif metninin gerekçesini oluşturan ve birçok hatibin de üzerine vurgu yaptığı Avrupa Birliği müktesebatına, hukuksal mevzuatına uyum düzenlemelerinin yer aldığı bu teklifin benim de üyesi olduğum Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna tali komisyon olarak sevk edilmemiş olmasını açıkçası muazzam bir eksiklik olarak görüyorum. Tali komisyonların görüş raporu sunma durumları konusunda, bu konuda da Meclis Başkanlığına bir soru önergesi vermiştim. Komisyonda da belirtmiştim, bu verileri sizlerle de paylaşmak istiyorum: Değerli milletvekilleri, 27'nci Dönemde, 11 Mart tarihine kadar 2.691 kanun teklifinin 1.984'ü tali komisyonlara havale edilmiş ancak bu 1.984 kanundan sadece 2 kanunla ilgili bir komisyondan görüş alınmış. Görüldüğü gibi, bu veriler de gösteriyor ki son dönemde ihtisaslaşma ve ihtisas komisyonlarının etkin çalıştırılmaması sonucunda maalesef nitelikli yasama yapma sürecinin yok sayıldığına şahit oluyoruz.

Teklife baktığımızda temel gerekçe "Avrupa Birliğine uyum." olarak belirtildi ancak 16 maddenin sadece 4 veya 5 maddesi rekabet hukukunun Avrupa Birliği mevzuatına uyumuyla ilgili -ki onları da hâlâ tartışıyoruz, sorunlu ve eksik- geriye kalan maddeler ise kurumun kadrolarıyla ilgili düzenlemeler. Getirilen bu rapor -birçok hatibin de belirttiği gibi, ülke raporlarında belirtilen- rekabet hukukumuzdaki eksiklikler ve özellikle de düzenleyici ve denetleyici bir kurum olan Rekabet Kurumunun bağımsızlığı ve özerkliğiyle ilgili bu temel sorunu çözmekten çok uzak. Komisyonda bu konudaki uyarılarımızı dile getirdik maalesef dikkate alınmadı. Bunun da ötesinde Avrupa Birliğine uyum amacıyla getirilen bu maddeler açıkçası Avrupa Birliği mevzuatıyla da -az evvel de tartıştığımız gibi- uymak yanında bazı çelişkileri de beraberinde getirmekte. İşte, madde 3'ü tartıştık; rekabete aykırı eylemlerde yapısal tedbirler alma yetkisi. Burada gerçekten teşebbüslerin mal varlıklarına, ortaklık paylarına el koyma yetkisi getiriliyor; bu Avrupa Birliği mevzuatında böyle bir düzenleme yok. Ayrıca bizim Anayasa'mıza aykırılığını da tartışıyoruz bunun, yani bunu tartışmak dahi gerçekten ciddi bir geriye gidiş olarak gözüküyor. Teklif sahibi Sayın Bakan, Sayın Tüfenkci "Avrupa Birliğinde bundan daha ileride uygulamalar var." dedi. Ama değerli milletvekilleri, Avrupa Birliğinde, hiçbir Avrupa Birliği ülkesinde bir kişi özerk ve bağımsız bir kurumun yapısını, başkanını belirlemiyor; bir kişi bir kuruma talimat vermiyor. Böyle bir durumla karşı karşıyayken böyle bir düzenleme muazzam kaygıları da beraberinde getiriyor.

Madde 4'ü Sayın Komisyon Başkanıyla da müzakere ediyoruz, konuştuk az evvel de. Avrupa Birliği mevzuatında daha teknik ve daha detaylı düzenlemelerle uyumlaştırma yapmamız gerekiyor. Yani dijital verilerin güvenceye alınması, ticari sırlar, yatırım ve ekonomi ortamında hukuka güven ve güvence, ticari sırların güvence altında olması önemli bir düzenlemedir. Bu "her türlü" kavramının bir düzenlemeye ihtiyacı var.

Diğer bir konu, devlet destekleri. Gerçekten Avrupa Birliği -birçok hatip söyledi- mevzuatı, rekabet hukuku devleti bir özel sektör olarak görüyor ve bizim mevzuatımız da devletin her türlü desteğini, özelleştirmelerini, ihalelerinin de incelenmesini ve denetlenmesini isteyen bir mekanizma istiyor bizden. İlerleme raporları bize böyle bir yükümlülük vermişken, biz de Avrupa Birliğiyle uyumlaştırılan bir rekabet yasası yapıyorken böyle bir düzenleme eksik. Bunun mutlaka bu kanun teklifi içerisinde yer alması yani devlet desteklerini inceleyen, izleyen ve denetleyen bir düzenlemenin mutlaka bu kanun teklifinde olması gerekiyordu.

Açıkçası, değerli milletvekilleri, en temel ama en ciddi sorun elbette Rekabet Kurumunun özerkliği ve bağımsızlığı sorunu. Bununla ilgili, gerçekten, Avrupa Birliği bizi şiddetle uyarıyor…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Çok özür dileyerek…

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

…burada bizi özellikle uyarıyor, liyakate ve uzmanlığa dayalı farklı kurumsal deneyimlerin güvence altına alındığı bir kurumsal yapı kurmamızı istiyor. Bu sorun hâlâ ortada duruyorken diğer düzenlemeler, açıkçası, bir anlam ifade etmiyor çünkü bizde kurulun üyeleri doğrudan partili Cumhurbaşkanı tarafından atanıyor, bu da siyasi kadrolaşma ve kurumun bağımsızlığının ve özerkliğinin ortada olmadığını açıkça gösteriyor bize.

Kanun teklifinde birçok kadro düzenlemesi var; bu kadro düzenlemeleri bu sorunları, çözüm getirmediği gibi, daha çok arttıracak.

Sonuç olarak şunu söyleyebilirim: Avrupa Birliğine üyelik müzakerelerinde bir ilerleme kaydetmek için bu şekilde kısmi, eksik, sorunlu yasaların maalesef bir karşılığı yok değerli milletvekilleri.

Başta rekabet hukukunun da önemli bir parçası olduğu gümrük birliğinin güncellenmesini ve üyelik sürecimizde bir aşama kaydetmek istiyorsak Avrupa Birliğiyle ilgili hepimizin bildiği temel sorun alanlarımız olan "güçler ayrılığı" ilkesi, "hukukun üstünlüğü" "tarafsız ve bağımsız bir yargı" ve en önemlisi…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – …bağımsız işleyen -ki bu yasa teklifinin de aslında konusu bu- özerk, kurumsal yapıların varlığı, işleyişi konularında kapsamlı düzenlemeler yapmak ve en önemlisi, uygulamak olmalıdır. Bizim temel sorumluluğumuz bu olmalıydı ancak özerk ve bağımsız, düzenleyici ve denetleyici, güçlü bir rekabet kurumu oluşturulmadan Avrupa Birliği nezdinde bu düzenlemenin maalesef bir karşılığı olmayacağı uyarısında ben ve grubumuz tekrar bulunuyoruz.

Hepinizi sabrınız için saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Kurum kendisine yapılan başvuruları en geç üç ay içinde sonuçlandırır."

Ayhan Altıntaş	Behiç Çelik	İbrahim Halil Oral
Ankara	Mersin	Ankara
Durmuş Yılmaz		Yasin Öztürk
Ankara		Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Sayın İbrahim Halil Oral.

Buyurunuz Sayın Oral. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, Türk dünyasına ve Türk kültürüne çok büyük hizmetler yapmış, Kültür Bakanlığına bağlı Ankara Türk Dünyası Müzik Topluluğu'nun da kurucularından olan Ali Özaydın'ı vefat yıl dönümünde rahmet ve minnetle anarak başlamak istiyorum. Mekânı cennet olsun.

Saygıdeğer milletvekilleri, rekabet, piyasa ekonomisinin en temel unsurudur. Rekabet olmazsa adaletsizlikler olur, tekelleşme olur. Rekabet doğru kontrol edilmezse de suistimaller yaşanır. Ticaretin güçlü olması, ülkemizin gelişmesi için her alanda rekabetin güçlü ve sağlıklı olması gerekir. Doğru düzenlenmeyen rekabet, karaborsanın da önünü açar. Yüce dinimiz de piyasada tekelleşmeyi, karaborsayı ve her türlü hileyi yasaklamıştır. İnançlarımızla uyumlu ekonomik anlayış ve yaklaşımlar toplumsal huzuru destekleyecektir. Büyük İslam alimi ve mezhep kurucusu İmamı Azam Ebu Hanife'ye göre, bir menkul ve gayrimenkul paylaşma hakkında sahip olanların sırf fiyatları yükseltmek amacıyla aralarında anlaşarak ortaklık kurmaları caiz değildir. Çünkü bu takdirde serbest rekabet ortamını ortadan kaldırmış ve mal ile ilgili bir tekelcilik oluşturmuş sayılırlar. Bu da piyasaya suni bir dış müdahale sayılır. Ülkemizde rekabet ortamı son derece yaralı bir durumdadır. Bir firma iktidara yakınsa rekabeti kazanmış durumdadır, değilse batmaya mahkûmdur. Aynı malı üreten 2 firma varsa rekabet kuralları değil iktidara yakınlıkları kıstas olmaktadır. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener Hanımefendi'nin "5 müteahhit" dediği ve âdeta inşaat sektörünü tekelleştirmiş olan firmalar gibi pek çok firma iktidar gücüyle ülkemizde rekabeti baltalamış, haksız kazanç yoluyla da bitirmiştir. Getirilen bu düzenleme de Rekabet Kurumunun bağımsızlığını yaralamakta ve Cumhurbaşkanlığının doğrudan etkisini de ortaya çıkarmaktadır. Ancak buradaki problem bu kanuni düzenleme değil, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ta kendisidir. Denge ve denetleme sistemleri kurulmadan devlet geleneklerimizde yeri hiç olmayan bir sistemi siyasi kutuplaşmalardan faydalanarak uygulamaya koyan iktidar, bürokrasiyi de ticareti de yerle bir etmeye devam etmektedir. Bu soruların tek çözümü güçlendirilmiş ve eksiklikleri giderilmiş bir parlamenter sistemden geçmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri teklifin 1'inci maddesi Avrupa Birliği mevzuatıyla bir uyum sağlama amacı taşımaktadır. Kamu yararına ve ticari gelişmeye vesile olabilecek bazı hususlarda uygulanan muafiyetlerle alakalı düzenleme getiren bu maddede bazı eksiklikler ve belirsizlikler vardır. Öncelikle İYİ PARTİ'nin de komisyonda savunduğu üzere "Muafiyet kapsamında yapılacak başvurulara ilişkin gerek duyulan ilave bilgilerin sağlanması için geçen süreler hariç kurula başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde karar alır. Başvuruya ilişkin detaylı inceleme gerekmesi hâlinde bu süre en fazla altmış güne kadar uzatılabilir." hükmü eklenerek süre kesinleştirilmesi gerekmekteydi ancak bu düzenleme kabul görmedi. Bu, sürelerin uzatılmasına ve mağduriyetlerin yaşanmasına sebebiyet verecektir. Bu düzenlemeyle, Rekabet Kurumunun dışında mahkemeler de karar verebilir hâle gelebilecektir. Bununla alakalı da bir düzenleme yapılmalı, hem Rekabet Kurumunun yetkileri zedelenmemeli hem de mahkemelerin uzatması gibi durumların ticari zararlara ya da kamu zararlarına yol açması engellenmelidir.

Değerli milletvekilleri, bir süredir Avrupa Birliği mevzuatıyla bizim mevzuatımız arasında uyumlaştırma çalışmaları görmekteyiz ancak büyük resme baktığımızda iktidarın Avrupa Birliği üyeliği noktasında yaptığı bir şeyi göremiyoruz, başlayan bir müzakere, bir görüşme yok. Herhâlde iktidar, Avrupa Birliği üyeliğinden vazgeçti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Mademki Avrupa Birliğiyle alakalı bir vizyonumuz yok, bu uyumlaştırmalar yerine, ortak akılla, kendi ekonomik şartlarımıza uygun kanuni düzenlemeler yapılmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, liglerin başlamasının coronavirüs sürecinde risk olduğuna ve maçların TRT'den yayınlanmasının Covid-19'a karşı tedbir oluşturacağına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sayın hatibin konuşmasını büyük bir memnuniyetle dinlediğimi ifade edeyim özellikle kuvvetler ayrılığı ve güçlendirilmiş parlamenter sistemle ilgili.

Söz alma sebebim sizin vasıtanızla iktidar partisine, hükûmete bir çağrı. Yarın bu saatlerde ligler başlamış olacak, seyircisiz oynanıyor. Neden seyircisiz oynanıyor, Covid tedbiri. Doğru mu? Doğru. Liglerin açılmasını çok isteyenler vardı, bunun bir risk olduğu söyleniyordu ama bu risk alındı maçlar oynanıyor ama çok büyük bir risk var. Bu maçlar televizyondan şifreli veriliyor, bu ne demek? Kahvehanelerde maç izlemek için kümelenmek demek, maçı olan eve toplanmak demek, bunun önüne geçemezsiniz. Bu ülkenin futbol sevgisi bu şifreli maçlar başladığında covid için büyük tehlikedir. Buradan samimi çağrımızdır: Yayıncı kuruluş için maçların başlatıldığı falan söyleniyor ama yıllardır bu işten çok iyi paralar kazanılıyor. Onlar biraz fedakârlık mı yapar ya da bu para o kuruma ödenir, TRT'den maçlar takır takır verilirse herkes evinde izler. Zaten bu kadar eziyet çekmiş insanlarımıza hem bir jest olur hem de covid'e karşı ciddi bir tedbir olur yoksa yarından itibaren her kahvehane ve maç olan her ev yeni bulaş riskidir. Bu konuda samimi, ciddi bir çağrı yapıyoruz ve bir beklentimiz vardır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Filiz Kerestecioğlu Demir	Kemal Bülbül
İstanbul	Ankara	Antalya
Kemal Peköz		Mahmut Celadet Gaydalı
Adana		Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Hüda Kaya.

Buyurunuz Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Rekabet Kurumuyla ilgili yasanın 2'nci maddesi hakkında söz almış bulunuyorum.

Maddeyle ilgili ufak bir değinide bulunacağım. Rekabetin önemli ölçüde azaltılması testi uygulanırken işleme konu teşebbüslerin hâkim durumda olup olmadığı değil, uygulanan işlemin etkin rekabete olan etkileri göz önüne alınmaktadır. Bu noktada, rekabetin önemli ölçüde azaltılması testinin kullanılması vakaların değerlendirilmesinde kurulun takdir yetkisini de genişletmektedir. İşte

bu nedenle de eğer bir birleşme veya devralma hâkim durum yaratsa veya hâkim durumu güçlendirse bile ilgili pazardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmadığı tespiti yapılarak işleme izin verilmesi de mümkün görünmektedir. Yani özerkliğini yitirmiş bir kurum olarak Rekabet Kurulunun değerlendirme ve takdir yetkisinin her iki yöne doğru genişletilmiş olması hükûmetlerin ellerinin, şirket birleşme ve satın alma konularında da etkili olacağı endişesini doğuracaktır.

Değerli arkadaşlar, sizler de takip ediyorsunuz, köylülerden tarlaya, esnaftan işçiye, işsizden çöplerden yemek toplayan hatta bulamayan hatta artık yemek toplayanlara kadar "Kredisini ödeyemeyen, borcunu ödeyemeyen esnaflara teşvik kredileri verilecek, destekler verilecek." dendiği hâlde "Bankalardan bizim belli bir limitimiz var, bunlar da tespit ediliyor." deyip de işçisinin maaşını ödeyemeyen, kirasını, kredisini ödeyemeyen küçük ölçekli esnaflar, daha geçtiğimiz hafta görüşmeler yapıp geldiğim, pek çok kesim var. Kesinlikle ne destek alabiliyorlar ne kredi alabiliyorlar ve insanlarımız, toplumumuz… Bakın, yıllardır diyoruz, can boğazda artık. Gerçekten çok vahim durumdalar ama her geçen gün, her geçen saat, AKP iktidarı sürecinde artık halkımız nefes alamaz hâle geldi arkadaşlar.

Bakın, "Türkiye uçtu diyorsunuz, ekonomi düzeldi." diyorsunuz sadece yandaş olan, bir avuç pastayı paylaşanların yükselmesinden başka Türkiye'nin öyle uçtuğu falan yok. İnsanlar artık sokaklarda artık yemek dilenciliği yapar hâle geldi. Türkiye'de görmediğimiz manzaraları görüyoruz. Ve geçtiğimiz günlerde yine bir video yayınlandı, mecburi askerlik yapan bir gencin içeride ırkçı söylemlerle neredeyse hem şiddete başvurulacak hem de linç edilebilecek noktaya nasıl geldiğini sizler de görmüşsünüzdür. Biliyorsunuz, sık sık asker ölümleri oluyor, sebepsiz ölümler oluyor, intihar diye açıklanan fakat işkence gördüğü raporlarla, ailesinin tespitiyle de ortaya çıkan askerlerimiz oluyor. Bunlarla ilgili gelen mesajlarda "Bizler çocuklarımızı askere nasıl gönderelim, bu uygulamalar nelerdir, nedendir, neden bu düzeltilmiyor? Bu zihniyet, bu pratik, bu uygulama… Evlatlarımıza niye orada insan gibi muamele yapılmıyor?" Bunların düzeltilmesi lazım; zihniyet, mevzuat, her neyse el atılması gerekmektedir.

Bir taraftan bakın, KHK'liler her gün sosyal medyada kendilerini duyurmaya, seslerini iletmeye çalışıyorlar. İnsanlar gerçekten intiharın eşiğindeler, sosyal güvence yok, iş bulamıyorlar. Her yerde; yurt içi, yurt dışı, sağlık, iş, çocuklarının okuluyla ilgili, en sıradan insani bir hakla ilgili bile KHK'li sicili karşılarına çıkıyor arkadaşlar.

Ve bir taraftan zaten 2'nci dalga başladı ülkemizde ve dünyada pandemiyle ilgili. Cezaevlerinin durumu yine ortada, yine bebekler… Yüzlerce bebek, binlerce kadın ve düşündükleri, eleştirdikleri için, sadece insani vatandaşlık vazifelerini yaptıkları için insanların binlercesi cezaevlerinde ve hâlâ biz bu Mecliste onlar için bir çözüm bulabilmiş değiliz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

HÜDA KAYA (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Ve bir taraftan her gün yine devam eden kadın cinayetleri, tacizler, tecavüzler ve her gün sokaklarda ya da evlerinde öldürülmeye devam edilen kadınlar var. Çözüm? Hiçbir şey yok ama yaptıkları politikaların tamamı iflas eden iktidar yetkilileri varsa yoksa "Terör, terör, terör" diye saldırmaya gayret ediyorlar. Siz, kadınların cinayete kurban gitmesini önlemeye çalıştınız da size herhangi bir örgüt mü engel oldu? Siz aç kalan insanlara sosyal statü, iş, ekmek buldunuz da size bir terör örgütü mü engel oldu? Siz özgürlüklerin, barışın, huzurun önünü açtınız da hangi terör örgütü size engel oldu?

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Terörün kendisi önünde engel.

HÜDA KAYA (Devamla) - Yaptığınız beceriksizlikleri hiçbir kılıfla örtemezsiniz, hiçbir kutsalı istismarla örtemezsiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Terörün kendisi barışın önünde engel.

HÜDA KAYA (Devamla) – Öyle, Diyanetin arkasına, bayrağın arkasına, başörtüsünün arkasına, Allah'ın, kitabın arkasına saklanarak hiçbir beceriksizliğinizi örtemeyeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yok, saklanmıyoruz, saklanmıyoruz. Saklanmıyoruz, gayet becerikliyiz.

HÜDA KAYA (Devamla) – O kadar aşikâr ki; iktidar tükendi, politikaları iflas etti, kendi de uçurumun dibine yuvarlandı, halkı da uçuruma yürüttü ve izah edemediği noktada sadece saldırmakla kendini, başarısızlıklarını örtmeye çalışıyor. Ama iflas gün gibi açık; beceriksizlik, başarısızlık gün gibi açık. Artık ülkeyi yaşayamaz, nefes alamaz hâle getirdiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Beş dakika yedi dakika oldu ya.

HÜDA KAYA (Devamla) - Bu ülkeye, bu halka en büyük iyiliğiniz çekip gitmek olacak.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım…

BAŞKAN – Sayın Muş…

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu provokatif dili kabul etmiyoruz. Barışın, kardeşliğin, huzurun önündeki en büyük engel terör örgütüdür; bunun da bilinmesini arzu ederim. Biz gayet becerikliyiz, milletten aldığımız yetkiyi de kullanacağız.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Karar yeter sayısı istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.36

BEŞİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 22.51
BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci birleşiminin beşinci oturumunu açıyorum.

215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Hüda Kaya ve arkadaşlarının önergesinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 2'nci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7'nci maddesinin birinci fıkrasında geçen "araçları" ibaresinin "unsurları" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Kocaeli	Balıkesir	Manisa
Haydar Akar	Müzeyyen Şevkin	Tacettin Bayır
Kocaeli	Adana	İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Ahmet Akın.

Buyurunuz Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu maddeyle kanunun 7'nci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılması isteniyor, değişiklik de Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde yapılıyor. Şimdi, buradan sormak isterim: Buradaki hangi maddeler Avrupa Birliği çerçevesiyle alakalı? Orijinal maddeler neler? Komisyonda da bunu dile getirmiştik. Oradaki orijinal maddeleri görmek istiyoruz, İngilizce metinleri -hangi dilde olursa olsun- görüp incelemek istiyoruz ki buna nasıl bir ihtiyaç doğdu?

Ayrıca, değerli milletvekili arkadaşlarım, Rekabet Kurumunun özerkliğini, bağımsızlığını öne çıkaracak bir teklifle karşı karşıya da değiliz. Zaten böyle bir teklifin, bağımsızlığı olacak, özerkliği olacak bir teklifin buradan, AK PARTİ'den gelmesi de beklenir mi? Beklenemez. Çünkü AK PARTİ iktidarında ekonomik ve sosyal sektörlerde düzenleme, denetleme ve yönlendirme faaliyetlerinde bulunan bağımsız denetleme kurumları böyle midir? Bunu hepinizin sorgulamasını isterim. Mesela, bağımsız mıdır? Mesela, gerçekten, denetim hakkıyla, hukukuyla yapılıyor mu? Mesela, Rekabet Kurumu üyelerini kim atıyor? Bağımsız olması gereken kurum Başkanını kim atıyor? Kim atıyor? Sayın Cumhurbaşkanı atıyor. Peki, Sayın Cumhurbaşkanı kim? AK PARTİ'nin Genel Başkanı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, gerçek anlamda değerlendirdiğiniz zaman bakın, enerji sektöründe EPDK, bankacılık sektöründe BDDK, para politikalarında Merkez Bankası da böyle, hele hele TÜİK'e baktığınız zaman içler acısı bir durumda yani enflasyon rakamlarını Maliye Bakanının istediği gibi açıklayıp, ortaya sunan TÜİK. İşsizlik rakamları açıklandı.

Şimdi ben size buradan soruyorum; Allah aşkına, elinizi vicdanınıza koyu, 83 milyon vatandaşımız adına soruyorum: İşsizlik rakamlarına siz inandınız mı? Bütün dünyada işsizlik rakamları çoğalırken bizde azalıyor. İnsanların ve milletimizin aklıyla dalga geçmeyi bırakın. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü gerçek anlamda… Enflasyona diyorsunuz ki mesela, yüzde 12. Şimdi arkadaş, ben Balıkesir Milletvekiliyim, Balıkesir'de çalışıyorum, pazarlara gidiyorum. Orada bir teyzenin yanına gidin. Alın yanınıza, fileyi de alın, gidin bakalım enflasyon kaç? Eğer o teyzeme, o anneye, o babaya enflasyon yüzde 12 derseniz "Hadi git oradan!" der. (CHP sıralarından alkışlar) İşte bu "Hadi git oradan!" kelimesi önümüzdeki ilk seçimlerde AK PARTİ'ye söylenecek, bunu net olarak söylüyorum. Ayrıca bakın, şimdi bu fileyi alıp çıkamazsınız. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı "sahaya inin." dedi. Ben şimdi merak ediyorum, bir AK PARTİ'li milletvekiliyle yan yana pazara çıktığım zaman oradaki vatandaşa ne diyecek? Enflasyon yüzde 12 mi? Yo, yüzde 60 en az. Hatta bakın, elektrik faturası gelecek adama, doğal gaz faturası. Arkadaşlar, gerçek anlamda size bir arkadaş tavsiyesi: Lütfen, milleti kandırmayın çünkü milletimiz yemiyor, hele aziz Türk milleti bunları hiç yemez. Ayrıca, eskiden saygın bir kurum olan Türkiye İstatistik Kurumu, maalesef, iktidarınızda "Türkiye ikna eder kurumu" oldu. Öyle değil mi? Neden, çünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin iyi yönetilmediğini gösteren verileri saklamak, şekillendirmek, yeniden yaratmak için sizler bu nedenleri kullanarak TÜİK'i kullanıyorsunuz.

Peki, iktidar ne yapıyor? Şimdi, zaten bağımlı olan Rekabet Kurumu, bağımsız olması gereken kurumun başkan yardımcısının sayısını bu kanun teklifiyle 1 kişi artırmak istiyor. Şimdi, bunun gerekçesi ne? Kurumun verimliliğini artırmak. Arkadaşlar, şimdi buna inanıyor musunuz? Allah aşkına, 1 kişi… Mesela, şu ana kadar kurumlarınızda bir iş tanımınız var mı? Şu andaki başkan yardımcılarının yaptığı iş tanımı neler? Hangi işler eksik? Önce bunu millete anlatın. Bunu Komisyonda da söyledik, anlatın. Çünkü bakın, bu millete bu süreçte israftan bahsederseniz, önce o kemeri sizin, kendinizin sıkması lazım. Hükûmetlerinizde ve şu anda, inanın, israf diz boyu. Size 83 milyon vatandaşımız adına söylüyoruz: Önce kendin kemerini sık, ondan sonra vatandaşa kemer sıktır. (CHP sıralarından alkışlar) Onun için bunların bedelini sizin ödemeniz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET AKIN (Devamla) – Müsaade var mı Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

AHMET AKIN (Devamla) - Ayrıca, soruyorum sizlere: Burada atananlar, burada atanan kişiler kimler olacak? Şimdi, AK PARTİ yakınları, damatları, gelinleri mümkün mü? Mümkün. Hiç "Mümkün değil." demeyin, ülkemizin en tepesindekilerin ne durumda olduğunu siz zaten biliyorsunuz. Değerli arkadaşlar, örnekler her yerde, liyakat yerlerde. (CHP sıralarından alkışlar) İşte böyle olduğu sürece biz asla ileriye gidemeyiz. Sonuç nedir? Bağımsız ama kendisi bağımlı kurumlar.

Ayrıca, serbest piyasa ekonomisini allak bullak ettiniz. Esnaf, çiftçi, herkes zor durumda. Belki siz gittiğiniz zaman size söylemiyor olabilirler ama inanın, önümüzdeki seçimde size bunların cevabını verecekler.

Yabancı sermaye… Hakkın, hukukun, adaletin, kurumların bağımsızlığının, liyakatin olmadığı bir yerde, düşünün, yatırım gelir mi? Yatırımcı bir kuş gibidir, ürkütmeyin. Zaten ülkemizin üzerindeki bütün kuşları ürküttünüz, yatırım gelmesin diye her şeyi yaptınız, ülkemizi bir ithalat cenneti hâline getirdiniz ama siz giderayak bunları yapıyorsunuz. Sayın Özgür Özel söylüyor: "Yolcudur Abbas, bağlasan durmaz." (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresi ile değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Altıntaş	Behiç Çelik	Feridun Bahşi
Ankara	Mersin	Antalya
Yasin Öztürk		Durmuş Yılmaz
Denizli		Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Feridun Bahşi.

Buyursunlar Sayın Bahşi. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, rekabetin korunmasını sağlamak amacıyla oluşturulan Rekabet Kurumu bağımsız bir kurumdur ancak yapılan bu düzenleme Kurumun bağımsızlığını tehdit eder niteliktedir. Kurumun yönetim organı olan Rekabet Kurulu, bir partinin de Genel Başkanı olan Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanının bugüne kadarki icraatlarından ne kadar ehil kişiler atadığını gördük. Yapılan atamalarla Türkiye'nin hâli de ortada.

Değerli milletvekilleri, devletin sosyal, siyasal ve ekonomik yapısını dünya rekabet şartlarına uydurmak şarttır. Uluslararası rekabet gücünü hedeflemeyen bir politikayla başarılı olmak da mümkün değildir. Küresel rekabetin artan dünyasında millî yapılar daha önemli hâle gelmiştir. Bu bakımdan dünya milletler liginde konumumuzu ele almak, dünyayla kıyaslamak gerekir. "Geliştik, kalkındık" nutukları Hükûmetin en çok kullandığı sözler ancak Türkiye, insani gelişmişlik sıralamasında 59'uncu sırada. "Müteşebbisi dünyaya açtık, her yerde varız." sözleri için baktığımızda ise Küresel Rekabet Endeksi'nde 61'inci sırada. Her yıl oyuncak gibi oynanan eğitim sisteminin kalite sıralamasında 99'uncu sırada; Katar, Malezya, Endonezya, İran ve Pakistan gibi ülkelerin gerisinde kaldık.

Şimdi bir de Hükûmetin o en çok sevdiği "demokrasi ve millî irade" nutuklarının karşılığına bakalım. Demokrasi Endeksi'nde Gambiya, Pakistan ve Nijerya'dan sonra 110'uncu sırada. Yolsuzluk Algısı Endeksi'nde 91'inci sıradayız yani devlet malı deniz, yemeyen domuz.

Değerli milletvekilleri, hemen her konuşmamızda adalet, hukuk, yargı bağımsızlığından söz ediyoruz. Tek adam rejiminin getirdiği baskıcı sistem hâkimlerin bağımsızca hareket etmesini engellemekte, karar verirken "Acaba saray ne der?" korkusu yaşatmaktadır. Daha önce de defalarca ifade ettiğimiz gibi, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde yerimiz, 126 ülke arasında 109'uncu sırada. Basın Özgürlüğü Endeksi ise tam bir facia, 157'nci sıradayız. Daha iki gün önce ülkemizin 2 güzide araştırma gazetecisi Müyesser Yıldız ve İsmail Dükel saçma iddialarla gözaltına alındı. Her 2 gazeteciyi de yakından tanır ve severim. Her 2'si de sadece gazetecilik yapan gazetecilerdir; kimsenin yandaşı değillerdir, kalemlerini kimseye satmazlar. Üstelik Müyesser Yıldız FETÖ kumpaslarıyla da tutuklanmış bir cesur yürek, mücadele sembolüdür. Tutuklu gazeteciler sayısı bakımından nüfus oranına göre dünya 1'incisiyiz.

Değerli milletvekilleri, Covid-19 dünya ekonomisiyle birlikte Türk ekonomisine de büyük zarar verdi. Özellikle tarım sektörü büyük sıkıntılarla karşı karşıya kaldı. Önemli bir tarım ülkesi olan ülkemizde çiftçiler, girdi maliyetleri nedeniyle ürettiğinin karşılığını alamamaktan yakınmaktadır. Tarım sektörü istihdamda da günden güne azalmaktadır; TÜİK ve SGK verileri de bunları açıkça göstermektedir. Buna göre, Türkiye'de çiftçi sayısı son on iki yılda yüzde 48 azalmıştır. Tarım alanları ise yüzde 12,5 düşmüştür. Sebze bahçeleri alanı ise aynı dönemde yaklaşık yüzde 15 küçülmüştür. Son on sekiz yılda tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısıysa yüzde 44 azalmıştır. SGK verileri kayıtlı çiftçi sayısının her yıl giderek azaldığını ortaya koymaktadır. 2008'de 1 milyon 127 bin olan çiftçi sayısı, 2019'da 600 bine düşmüştür.

Değerli milletvekilleri, Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener yaptığı yurt gezilerinde toplumun tüm kesimleriyle sıkıntılarını konuşmuş, dinlemiş ve grup toplantılarımızda dile getirmiştir. Edirne'nin Keşan ilçesinde buğday ve ayçiçeği eken çiftçi kuraklık nedeniyle buğday üretiminde ürün kaybı yaşayacağını söylemiş ve Trakya çiftçisini kötü günler beklediğini ifade etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

FERİDUN BAHŞİ (Devamla) – Antalya'daki seracılığın veya narenciye üreticisinin durumu da yine içler acısıdır. Özellikle mayıs ayı içerisinde yaşanan çöl sıcakları sebebiyle ortaya çıkan ürün kaybının da tahammül sınırlarını çok aştığı ortadadır. Bu feryatlara iktidar mutlaka çözüm bulmalı, kulaklarını tıkamamalıdır.

Bu sorunların bir an önce çözüme kavuşturulması ve tarımda Türkiye'nin hak ettiği yere gelebilmesi temennisiyle Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Şevkin, 60'a göre bir söz talebiniz var.

Buyursunlar.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

56.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, muhtarlık binalarına ait elektrik faturalarının devlet tarafından ödenerek kamu hizmeti sunan muhtarlara yeni yüklerin bindirilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Başkan.

Demokrasinin yapı taşı muhtarlarımız, mahallelerinin özgür ve hür iradeleriyle göreve seçtiği kişilerden oluşuyor. Aylık sadece 1.970 lira maaş alan muhtarlarımız, Adana'da Enerjisanın kestiği cezalar nedeniyle çaresizlik yaşıyor. Belediyelerin parklarında yapılan muhtarlık binaları geçmişten bu yana elektriğini bu parklardan alıyordu. Enerjisa, şimdi, abonelik zorunluluğu getirdi. Enerjisaya abone olmak için giden muhtarlarımıza 3 ila 40 bin lira arasında değişen, geçmişe dönük, borç çıkarıldı ve cezalar kesildi. Cezalarını ödeyemeyen Adana Yüreğir'deki yaklaşık 30 muhtarlık binasının elektrikleri kesildi. Mahallelerde zor şartlarda hizmet veren muhtarlarımıza yapılan bu ayıba derhâl bir son verilmelidir. Kamu hizmeti sunan, özlük haklarına iyileştirme yapılması beklenen muhtarlara yeni yükler bindirilmesi kabul edilemez. Borçları bir an önce silinip abonelikleri gerçekleştirilmeli, bundan sonra muhtarlık binalarına gelecek elektrik faturaları da devlet tarafından ödenmelidir. Aksi takdirde, muhtarlık yapacak kimseyi bulamayacağız.

Teşekkürler.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu Demir	Hüda Kaya	Kemal Bülbül
Ankara	İstanbul	Antalya
Kemal Peköz		Mahmut Celadet Gaydalı
Adana		Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Kemal Bülbül.

Buyurunuz Sayın Bülbül. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, herkese iyi geceler.

Rekabet Kurulu yasasının Avrupa Birliği sürecine uyum sağlamak maksadıyla ele alındığı ve bu amaçla yeniden düzenleneceği söyleniyor. Mademki Avrupa Birliğine uyum sağlamak gibi bir kaygı var, mademki Avrupa Birliğine dâhil olmak gibi bir kaygı var; o hâlde;

1) Nefret suçlarını, burada da her dakika nefretle söylenen söylemleri suç sayan bir düzenleme yapalım.

2) Cemevleriyle ilgili Avrupa Birliğinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu kararı niye uygulamıyorsunuz?

3) Zorunlu din dersiyle ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği kararı uygulamamakla suç işliyorsunuz.

Selahattin Demirtaş hakkındaki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını uygulamamakla suç işliyorsunuz.

Basın özgürlüğü ve gazetecilerin çalışmaları hakkında yaptığınız tüm fiiller suçtur.

Terörle Mücadele Yasası denen, düşünceyi suç sayan, her türlü konuşmayı suç sayan bu ucubeyle ilgili düzenleme yapmamakla bir suç ortaya çıkıyor.

Siyasi partiler ve seçim yasasıyla ilgili düzenleme yapmak için şimdi yeni arka planda oyunlar oynanıyor. Yok dar bölge, yok geniş bölge, yok sıkıştırılmış şey falan. Bununla ilgili makul bir çözüm çok rahatlıkla bulunabilir, herkes de bunu istiyor.

Kadın hakları ve özgürlüklerle ilgili düzenleme niye yapılmıyor?

Tam da bu noktada "Ayasofya camisi ibadete açılacak." derken bizim bir önerimiz var: Ayasofya camisi ibadete açılsın; perşembe günleri cem yapılsın, cuma günleri cuma namazı kılınsın, pazar günü de Hristiyan dostlarımız ayin yapsınlar, hadi. Peki, Ayasofya camisini açmak isteyenler Hacı Bektaş dergâhı ve kapatılmış alevi dergâhlarını niye açmayı düşünmüyorlar? Düşünmezler çünkü ortada kinle, nefretle bakılan bir şey var. Kum tanesi de bir çöldür, anlayana damla göldür, içindeki kini öldür, o zaman insan olursun; mesele burada. (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu yapılan şeyler, bakınız, bunların ilahi adaletteki karşılığı şudur: "Herkes yaptığını çekecek." İlahi adalet böyle der, "Ettiğinizi bulacaksınız." der. İnsani adalet ne der? "Mazlumlar zalimden hakkını alacak." der. Hukuki adalet ne der? "Suç olan her şey yargılanacak." der. Ve bunların hepsini kutsi değerler üzerine söylüyoruz. Ne İslami literatürde ne bir başka literatürde ne hukukta ne adalette böylesi bir dil yoktur. Her an, her dakika nefret söylemiyle suçlamaya kalkan ve biz söylediğimizde de şöyle diyen: "Elbette biz iktidar olarak cevap vereceğiz." Tabii ki cevap vereceksiniz. Ancak iktidar olmanın sorumluluğu -her an sözünü hatırlattığınız o Şeyh Edebali var ya, niyazım olsun ona- hakkın ve hakikatin mürşidi Şeyh Edebali'yi yeniden okuyun, der ki: "Taç giyen baş akıllanır." İktidar çözüm bulmak zorundadır, sorun yaratmak zorunda değildir; iktidar öz eleştiri yapmak zorundadır. Öz eleştiri erdemdir, öz eleştiri hakikattir, öz eleştiri adalettir, öz eleştiri kemâlâttır. Lakin bunların hiçbiri yok ve ısrarla bir şey söyleniyor. Şimdi de bir güruh başlamış: "HDP kapatılsın." Kimdir bu güruh? Darbeciler. Önce gittiniz FETÖ darbecisiyle iş birliği yaptınız, şu anda da Doğu Perinçek darbecisiyle.

Bakınız, darbecilerin burnu darbe çukurundan çıkmaz. Bu darbecilerden size, Türkiye'ye, demokrasiye, insan haklarına ve özgürlüklere kesinlikle hiçbir yarar gelmez. Böyle derseniz biz de "Biz siyaset yapacağız, adalet için, özgürlük için, eşitlik için, laik demokratik Türkiye için." deriz ve meydan okuruz. O meydan okumayı da nasıl yaparız?

Şimdi izninizle onu da söyleyeceğim Sevgili Başkan.

SELMAN OĞUZHAN ESER (Karaman) – Bir de teröre meydan okuyun!

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Sözümü kesme lütfen!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbül.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Teşekkürler.

“Ben de bu dünyaya geldim sakinim,
Kalsın benim davam, divana kalsın,
Muhammed Ali’dir benim vekilim,
Kalsın benim davam, divana kalsın.

Yorulan yorulsun ben yorulmazam,
Dünya kadısından ben sorulmazam,
Hakikat makamından ben ayrılmazam,
Kalsın benim davam, divana kalsın.

Pir Sultan Abdal’ım, dünya kovandır,
Giden adil beyler, gelen ihvandır,
Hakikat divanı ulu divandır,
Kalsın benim davam, divana kalsın.”

Pir Sultan Abdal’a aşk olsun; biz bu divanı uhrevi âlemde değil dünyevi âlemde kuracağız ve mazlumlar zalimden hakkını alacak. Yüce Pir Sultan, sen bunu böyle bilesin.

Hepinize aşkla sevgi ve saygılar. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 3’üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümlenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu 6 ay içerisinde Kurul kararına karşı yargı yoluna gidilmişse kararın uygulanması idari yargının yapısal tedbirlerle ilgili kararı kesinleştirmesinin sonrasına bırakılır.”

Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Kocaeli	Balıkesir	Manisa
Müzeyyen Şevkin	İbrahim Özden Kaboğlu	Haydar Akar
Adana	İstanbul	Kocaeli
	Tacettin Bayır	
	İzmir	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurunuz Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; 3’üncü madde üzerinde çok konuşuldu, duruldu; gerçekten bu yasa önerisinin ana maddelerinden biri. Komisyonda da bu madde üzerinde çok durduk.

Avrupa Birliği gerekçede oldukça geniş bir yer aldı. O nedenle, Kopenhag Kriterleri ve Avrupa Birliği yer aldığı için, hatırlatma niteliğinde, 4 sütun söz konusu: Hukuk devleti, demokrasi, insan hakları ve piyasa ekonomisi. Buradaki sorunumuz, ölçü olarak, acaba bunların asgari standartlarını yansıtıyor mu? 4'üncü sütunda, bizim bu yasa önerisi… Piyasa ekonomisiyle ilgili olarak 2 ana direk söz konusu, kurumsal anlamda. Birincisi Rekabet Kurulu, ikincisi ise Kamu İhale Kurumu. Bu iki kurumun bağımsız idari otorite olarak yapılanması gerekiyor, piyasa ekonomisinden söz edebilmek için ama ne Rekabet Kurulu ne de Kamu İhale Kurumu bu bağımsız idari otorite yani özerk ve uzman birimler statüsünde değil çünkü bunların atanması, işleyişi, görev ve yetkileri için Avrupa Birliği hukukunda asgari ortak ilkeler var, bunları karşılamıyor.

Burada söz konusu olan düzenleme, denetleme ve yaptırım zincirinde, esasen düzenleme aşamasında, şu anda yaptığımız gibi yasama organı var. 2'nci aşama olan denetim ve piyasanın düzenlenmesini ise bizzat Rekabet Kurulu yapıyor fakat 3'üncü aşama olan yaptırım aşaması Kuruldan çok, bağımsız idari otoriteden çok -öyle olduğunu varsayalım- yargıya ait. İşte burada 3'üncü maddede öyle bir sorunla karşı karşıya bulunuyoruz ki aslında 3'üncü maddenin yeni yazım biçimiyle yansıttığı sorun, yargısal denetimle de aşılması güç bir sorun çünkü burada aslında 2'nci karar yetkisi veriliyor; o da yapısal karar yetkisi, davranışsal karardan sonra yapısal karar yetkisi. Davranışsal karar yetkisi anlaşılabilir, giderilmesi ve kaçınılması gereken hususlara ilişkin karar fakat davranışsal karar yetkisinden yapısal karara geçiş konusu son derece muğlak ve bunun için öngörülen kavramlar, 4, 6 ve 7'nci maddeler, gönderme yapılan maddelerde kullanılan ölçütler aslında sadece bir idari kurulun değil bir yargı otoritesinin bile, bir yargı mercisinin bile üstesinden gelmesi zor olan kavramlar.

Bu açıdan -tabii ki maddeyi yeniden okuyacak değilim ama- şöyle bir zorlaştırma söz konusu: Karar 2 aşamalı hâle getirildiği gibi 4, 6 ve 7'nci maddelerin ihlali kümülatif ihlal koşuluna bağlı olduğu hâlde şu anda, yürürlükteki metinde, şimdi "veya" biçiminde, bu maddelerden herhangi biri ihlal edilirse bu durumda yapısal yaptırımla karşılaşabilecek.

Şimdi, bu çerçevede, ilgili maddelerde yer alan kavramlara baktığımız zaman "Bunları, hukuk düzeni açısından nasıl değerlendiririz?" sorusunu sormamız gerekiyor çünkü gerçekten bu kavramlar son derece karmaşık, muğlak ve belirsiz kavramlar.

"Acaba, Anayasa'ya göre bunların durumu nedir?" dediğimiz zaman, Anayasa'da karşımıza çıkan başlıca maddeler, 35'inci madde -çok değinildi- mülkiyet güvencesi olan madde; 48'inci madde -değinildi- piyasa ekonomisi, çalışma özgürlüğü; bir de 167'nci madde.

Şimdi, bu maddelerde yer alan ölçütler ile bu kanunun ilgili maddelerinde yer alan ölçütler örtüşmüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Çok farklı kavramlar söz konusu ama bu 3 maddede kullanılan ölçütler ile kanunda kullanılan ölçütler örtüşmediği gibi, Anayasa madde 13'e de açıkça aykırı çünkü madde 13'te sadece sınırlanabilir özgürlükler ve ölçülü olmalı, mutlaka yargı kararıyla olmalı.

Oysa, şimdi, siz mülkiyet hakkından yoksun kılıyorsunuz ve böyle bir, idareye bağımlı bir birim yoluyla bunu yapıyorsunuz. Bu şekilde bir yazım, yargı organına bile verilmesi zor bir yetki olduğu hâlde… 35'inci madde "Kamu yararı, toplum yararı." diyor, 48'inci madde "Millî ekonominin gerekleri, sosyal amaçlar, güvenlik ve kararlılık." diyor ve devam ediyor 167'de benzer kavramlarla ama burada bu düzenlemeye baktığımız zaman, 3'üncü maddeye yapılan ekleme…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan toparlayayım.

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Büyük bir boşluk var. Büyük boşluk olmasının nedeni -Komisyonda da tartıştık- İç Tüzük 38 gereklerinin yerine getirilmemesinden kaynaklanıyor. Anayasa yok bu teklifte, Avrupa Birliği var ama Avrupa Birliğinin Kopenhag Kriterleri adını verdiğimiz kriterlerle tamamen yabancılaşmış bir durum söz konusu. "Bu nadiren uygulanabilecek bir yaptırım." dendi ama böyle bir kavram yok, böyle bir güvence yok. Tabii, Rekabet Kurulu üyelerini tenzih ediyorum ama burada söz konusu olan, Avrupa Birliğinin hiçbir devletinde rastlamadığımız devlet yetkilerinin, yürütme yetkilerinin 1 kişide toplanması. Bu, sadece bize özgüdür ve Tanzimat öncesi döneme ilişkindir. Bunu düzeltmediğimiz sürece, zannediyorum bu konuları buralarda çok daha konuşacağız.

Teşekkür ederim hepinize. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylamadan önce, yoklama talebi var.

Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Özel, Sayın Köksal, Sayın Şevkin, Sayın Uysal, Sayın Tarhan, Sayın Erdan Kılıç, Sayın Bulut, Sayın Karabat, Sayın Ceylan, Sayın Bankoğlu, Sayın Serter, Sayın Başarır, Sayın Çelebi, Sayın Özcan, Sayın Bakan, Sayın Göker, Sayın Önal, Sayın Özdemir, Sayın Kaboğlu, Sayın Ünver, Sayın Tanal, Sayın Çakırözer.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklifi'nin 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ayhan Altıntaş	Behiç Çelik	Hüseyin Örs
Ankara	Mersin	Trabzon
Durmuş Yılmaz		Yasin Öztürk
Ankara		Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Hüseyin Örs.

Buyurunuz Sayın Örs. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 3'üncü maddesi üzerinde söz aldım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Biraz evvel Sayın Grup Başkan Vekilim çok önemli bir hususa temas etti, ben de aynı konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz pandemi tedbirleri kapsamında 26'ncı haftada ara verilen Süper Lig maçları başlıyor ve açılış maçı da bir tesadüf olarak lider Trabzonspor'umuzun İzmir'de Göztepe'yle oynayacağı maçla olacak. Buradan bu sebeple bir çağrıda bulunmak istiyorum: Bu maçların şifreli kanallarda yayınlanması nedeniyle birçok vatandaşımız evlerde, kahvehanelerde, restoranlarda, çay bahçelerinde bir araya geleceklerdir, bunu biliyoruz. Mesafe kurallarının çok zorlanacağı bir şekilde insanlarımız bir arada olacaktır. Bu nedenle lig maçlarının özellikle kalan sekiz hafta boyunca, pandemi tedbirleri kapsamında, lig maçlarının TRT'den şifresiz olarak yayınlanmasının iyi olacağı düşüncesindeyim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bu konuda yayıncı kuruluşla gereken görüşmeler yapılabilir, yarın epeyce bir zamanımız var. Devletimizin de buna gücünün yeteceğini biliyorum, inanıyorum. Ayrıca bu pandemi sürecinde evlerinde kalan, sıkıntılar çeken vatandaşlarımıza da bir moral desteğimiz olsun. Bu konuda bütün siyasi partilerin de desteğini bekliyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, üzerinde konuştuğumuz bu madde de Rekabet Kuruluna yapısal tedbirler alma yetkisi verilmektedir. Bu yapısal tedbirlerle Rekabet Kuruluna mal varlıklarının, ortaklık paylarının veya iş kollarının elden çıkartılmasını sağlama yetkisi verilmektedir. Yapısal tedbirlere daha önce uygulanan davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği durumlarda başvurulacağı belirtilmektedir. Dolayısıyla davranışsal tedbirin denenmesi, yapısal tedbir için bir ön koşul şeklinde algılanabilir. Aynı zamanda Kurulun nihai kararında yapısal tedbirleri bildireceği de yer almaktadır. Bu durum ise uygulamada artık her nihai kararın içerisinde bir davranışsal, bir de yapısal tedbir görmeye başlamamız ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Bu noktada davranışsal tedbirin yetersiz kaldığının nasıl tespit edileceğine ilişkin bir netlik de bu düzenlemede yer almamaktadır. Ayrıca yapısal tedbire geçiş yapılması kararı alınırken teşebbüslere herhangi bir ilave savunma veya söz hakkı da verilmemektedir.

İlgili madde gerekçesinde yapısal tedbirlerin davranışsal tedbirler işe yaramadığında devreye girecek istisnai bir tedbir olmasının teşebbüslere hukuki güvenlik sağlayacağı belirtilmektedir. Yine aynı kapsamda tedbirlerin ihlalle orantılı olması gerektiği de madde metninde yer almaktadır. Her ne kadar bu şekilde bir hukuki güvenlik tesis edildiği belirtilmişse de bu görüşe katılmak pek mümkün değildir. Çünkü yapısal tedbirler nitelik ve muhteviyat itibarıyla çok ağır sonuçlar doğurabileceği gibi sağlanan hukuki güvenlik unsurları da yeterli değildir. Özellikle davranışsal tedbirden yapısal tedbire geçiş aşamasında yapılan değerlendirmenin belirsiz olması ve bu aşamada teşebbüslere bir savunma imkânı verilmemesi uygulamanın hukuki güvenlikten yoksun olduğunun da göstergesidir.

Ayrıca önerilen bu düzenleme Anayasa'nın "Çalışma ve sözleşme hürriyeti" başlıklı 48'inci maddesiyle de doğrudan ilgilidir. 48'inci maddede, "temel hak" olarak ifade edilen istenilen alanda çalışma ve sözleşme yapma hürriyeti, istenilen alanda çalışmama ve sözleşme yapmama hürriyetlerini de içerir. Bunu rekabet hukuku bakımından ele aldığımızda teşebbüsler bir alanda çalışmamaya ya da belirli bir konuda sözleşme yapmaya zorlanamazlar. Önerilen değişiklik metninde yer alan "teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını ya da mal varlıklarını devretmeleri şeklindeki yapısal tedbirler" vurgusu bu anlamda Anayasa'nın 48'inci maddesinde verilen temel hak ve hürriyete açıkça aykırıdır. Zira sözü edilen düzenleme bir kamu tüzel kişisi olan Rekabet Kurumuna teşebbüslere istemedikleri sözleşmeleri yapmaya, çalışmak istedikleri alanları terk etmeye zorlayıcı yapısal tedbirler alma yetkisi vermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Ayrıca bu maddeyle ilgili söylemek istediğim diğer bir önemli husus da -son cümlem olur- Kurul üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atandığı ve daha da önemlisi görevlerinden alınabildiği bir rekabet otoritesine böylesi önemli yetkilerin tanınması serbest piyasa ekonomisine ve en önemlisi de yabancı yatırımcılar açısından olumsuz bir etki yaratacağı endişesindeyim.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Şimdi, 4'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, okutup aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu Demir	Hüda Kaya	Garo Paylan
Ankara	İstanbul	Diyarbakır
Kemal Peköz	Kemal Bülbül	Mahmut Celadet Gaydalı
Adana	Antalya	Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Garo Paylan.

Buyurunuz Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, gecenin bu vaktinde yasa çıkarmaya çalışıyoruz. Neymiş efendim? Rekabet Kurumuna yeni yetkiler verecekmişiz, Rekabet Kurumu da bağımsız ve tarafsız olarak rekabeti sağlayacakmış. Değerli arkadaşlar, içinizde buna inanan bir kişi varsa gerçekten çıksın söylesin.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Hepimiz inanıyoruz.

GARO PAYLAN (Devamla) – İnanan bir kişi varsa… Cumhurbaşkanının tam vesayetinin altında olan bir Rekabet Kurumu rekabeti sağlayacakmış.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sen inanıyorsun, konuşuyorsun.

GARO PAYLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Türkiye'de şu anda bir rekabet var mı? Bakın, bütün kamu ihalelerini 5 müteahhit alıyor, 5 yandaş müteahhit alıyor. Basına karteller hâkim, bu şirketlerin patronları aynı zamanda basının patronu, tam bir hâkimiyet var. Rekabet Kurumu ağzını bile açamıyor.

Değerli arkadaşlar, ironik bir şey var biliyor musunuz? Rekabet Kurumunun görevini yapabilmesi için önce siyasette rekabet olması lazım. Siyasette eşit rekabet yoksa Rekabet Kurumu da görevini yapamaz. Bakın, Sayın Recep Tayyip Erdoğan AKP Genel Başkanı, öyle değil mi? Devletin bütün imkânlarıyla siyaset yapıyor, ağzını açtığında bütün kanallar canlı yayına geçiyor. Biz de siyaset yapıyoruz, biz de bu ülkenin 3'üncü büyük siyasi partisiyiz. Bizim konuşmalarımızı tek bir yayın organı vermiyor, eş genel başkanlarımız tutuklanmış, belediyelerimize kayyum atanmış, tekrar seçime girmişiz, tekrar belediyelerimize kayyum atanmış, tekrar seçime girmişiz, tekrar milletvekillerimizi, arkadaşlar, burada bir darbeyle düşürttünüz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Ne darbesi? Anayasa, Anayasa!

GARO PAYLAN (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi ve HDP'li milletvekillerine darbe vuruldu arkadaşlar. Hangi rekabetten bahsediyorsunuz? Eğer siyasette rekabet yoksa ticarette asla rekabet olamaz. Rekabet Kurumu aynı şekilde Sayın Cumhurbaşkanının vesayeti altındadır ve adım atamaz.

Değerli arkadaşlar, bakın, demokrasiler denge ve denetleme rejimleridir. Eğer Meclis yürütmeyi dengeleyip denetleyemiyorsa, saraydan gelen fermanlara bir tek mühür basmak dışında bir görev yapmıyorsa orada bir rekabetten bahsedemezsiniz. Bizim görevimiz sarayı dengelemek ve denetlemek. Denetleyebiliyor muyuz? Hayır, tam tersine darbeler yiyoruz.

Eğer yargı sarayın sopasına dönüşmüşse, savcılar ve hâkimler sarayın emriyle maalesef tutuklama ve mahkûmiyet kararları veriyorlarsa orada bir dengeleme ve denetlemekten bahsedemeyiz arkadaşlar.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, bakın, başka bir dengeleyici, denetleyici kurum güya. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu medya üzerinde bir sopa, bir Demokles'in kılıcı vazifesini görüyorsa ortada bir rekabetten bahsedemezsiniz arkadaşlar.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, güya düzenleme ve denetleme kurumu. Bakın ne dedi Maliye Bakan Yardımcısı? "Biz bankaları zapturapt altına almak istiyoruz." dedi. Öyle değil mi? Bankalara baskıyla, sopayla kredi verdiriyorsunuz. Allah'ınızı severseniz, piyasa şartları iyi olsa bankalar kredi vermek istemez mi? Siz ayakkabı satmak istiyorsanız eğer piyasa şartları iyiyse satarsınız. Bankalar da para satmak için var; demek ki şartları iyi görmüyorlar, satmıyorlar. Siz sopayla, BDDK sopasıyla kredi verdirmeye çalışıyorsunuz. Bu mudur rekabet şartları?

Ya, bir de İstatistik Kurumumuz var, evlere şenlik. En son 34 yaşındaki bir başkan, iki yıl önce girmiş, iki yılda ne hikmetse, bakın, düşünün, -yirmi yıllık, otuz yıllık bürokratlar var, onlar başkan olamamış- iki yılda TÜİK'e, Türkiye İstatistik Kurumuna başkan olabildi bir kişi. Niye? Sayın Emine Erdoğan'ın Özel Kalem Müdürünün eşiymiş efendim, ondan dolayı başkan olmuş. Sonra ne oluyor? Enflasyon kaç açıklanacak? "Efendim, size kaç lazım? Berat Bey, size kaç lazım enflasyon?" "7,5 açıkla." "Büyüme kaç lazım? 5 açıklayayım mı?" "4,5 iyidir, '5' diye abartma; 4,5 açıkla." İşte, arkadaşlar, böyle olduğunda, ülkede rekabetten bahsedemezsiniz.

Bakın, değerli arkadaşlar, Rekabet Kurumu bu maddeyle ne yapacakmış? Gidecek, işletmelerde her türlü belgeye el koyabilecek. Ya, "her türlü belge" diye bir sınırsızlık olur mu arkadaşlar? Ya, Cumhurbaşkanının vesayetindeki bir Rekabet Kurumuna bu yetkiyi verirseniz ne olur, biliyor musunuz? Arkadaşlar, yandaş şirketlerin rekabette bir şekilde öne geçmesi için yandaş olmayan şirketlere baskın yapılır, bütün belgelerine el koyulur, tekeller yaratılır. Hani, kartellere, tekellere karşı mücadele için Rekabet Kurumuna yetki veriyorsunuz ya; tam tersine, Cumhurbaşkanı her şeyi saraya bağlamak istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Sayın Başkan, müsaadenizle…

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ekonomide de her şeyi saraya bağlamak istiyor. Bakın, imrendiği yalnızca bir kişi var; Putin, Rusya'nın çarı Putin'e imreniyor. Çünkü Rusya'nın çarı Putin'in her sektörde bir oligarkı var, rekabet istemez, o oligarkla siyaset-ticaret ilişkisini görür. Petrokimyada bir oligarkı vardır, perakendede bir oligarkı vardır, o oligarkla iş yapılır. Diğer şirketler ne olmuştur? İşte, rekabet şartları yok edildiği için o oyuncular ya piyasadan çekilmiştir ya da sopayla yok edilmiştir arkadaşlar. Yapmamız gereken, Rekabet Kurumuna bu yasayı çıkarmak değil; siyasette rekabeti sağlamak, eşit rekabeti sağlamak, siyasette adaleti sağlamak, yargının bağımsız olmasını sağlamak, Türkiye'nin bir hukuk devleti olmasını sağlamak arkadaşlar; dengeleyici, denetleyici kurumların hepsinin özerk olmasını sağlamak. Eğer bunları yapabilirsek Rekabet Kurumu da görevini yapar; Meclis de dengeleme, denetleme görevini yapar; yargı da bağımsız ve tarafsız bir şekilde görevini yapar ve arkadaşlar, Türkiye o zaman başka bir noktaya gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Yoksa, hep beraber kaybetmeye devam ederiz.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, karar yeter sayısı…

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.43

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve arkadaşlarının önergesinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım:

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

"MADDE 4 – 4054 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, gerektiği takdirde bunlara ilişkin imaj ve fiziki örnek alınması işlemlerini gerçekleştirebilir, bu yetkilerin kullanılması esnasından ve bilgilerin Kurumun bünyesinde yerinden tutulduğu dönemde tüm gizlilik ve veri koruma önlemlerinin alınması Kurum'un sorumluluğundadır."

Ayhan Altıntaş	Behiç Çelik	Ayhan Erel
Ankara	Mersin	Aksaray
Durmuş Yılmaz		Yasin Öztürk
Ankara		Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine partim İYİ PARTİ adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklif kapsamında düzenleyicilere oldukça geniş yetkiler tanıyan maddede Kurumun bilgi ve belge toplama kabiliyetlerinde yapılması planlanan revizyondur. Kurumun yerinde inceleme ve belge toplama kabiliyetinin sınırlarını dijital ortamlara doğru genişleten değişiklik, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü veriyi alma imkânı tanımaktadır. Bu değişiklikle fiziki ve dijital tüm mecralarda bulunan tüm hassas bilgiler kapsama girmektedir ve bu bilgilere maruz kalacak ilgili kurum personeli bakımından özel düzenlemeler getirilmelidir. Veri güvenliği, gizlilik ve kişisel verilerin yeterli düzeyde korunabilmesi ve hukuki güvenliğin sağlanabilmesi için ilgili kurum personeli hakkında kullandıkları yetkinin ağırlığıyla orantılı yaptırımlar öngörülmesi isabetli olacaktır. Özellikle bilinçli veri ifşaları veya sızdırmaları gibi durumlar karşısında cezai sorumluluklar veya hürriyeti tahdit edici cezalar gündeme gelmelidir.

Ayrıca gerek ülkemizde gerekse dünyada veri güvenliğinin artan önemi karşısında çelişki oluşturabilecek olan bu denli geniş veri toplama yetkileri, özellikle veri güvenliğinin kritik olduğu sektörler açısından yabancı yatırımcıları tedirgin edecektir. Ülkemize yönelebilecek yeni yatırımların motivasyonunu düşürebileceği gibi mevcut yabancı yatırım ve sektör paydaşlarını da Türkiye'de büyütmekten alıkoyacaktır.

Öte yandan, bu maddeyle yasallaştırılması planlanan yetkiler uygulamada zaten uzun yıllardır kullanılmakta idi. Kurul, bugüne kadar bu uygulamayı yasal bir dayanaktan yoksun biçimde gerçekleştirmiştir. Bu maddeyle konuya yasal bir zemin kazandırılmaya çalışılması bugüne kadar süregelen uygulamanın dayanaktan yoksun olduğunu ve açık hukuki düzenlemelerin getirilmesi güvenlik olmaksızın icra edildiğini göstermektir. İlgili değişiklik sonrası gerçekleştirilecek yerinde incelemelerle elde edilen veriler bilgisayar ortamında yetkililerce kopyalanabilecek ve bu şekilde delil olarak kullanılabilecek yani aslında elde edilen verilerin sonradan değiştirilmesini teknik olarak mümkün kılan bir ortamda bu verilerin yetkililerce temin edilebilmesi mümkün hâle gelecektir. Bu durumun yerinde inceleme esnasında hakkında delil toplanan teşebbüs veya teşebbüs birliğinin savunma hakkının tehlikeye sokulacağı yönünde bir endişe yaratacağı açıktır. Bu sebeple, hangi durum ve şartlar altında bilgi ve belgelerin suretlerinin elektronik ortamda alınması yoluna gidileceğinin netleştirilmesi, bu yönteme sadece talep edilen bir bilginin suretinin elde edilememesinin başkaca bir yolunun mümkün olmadığı hâllerde başvurulmasına hukuki belirlilik sağlanması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu akşam saatlerinde seçim bölgem Aksaray'ımızın Güzelyurt ilçesine bağlı Ihlara beldemizde şiddetli yağış ve dolu yüzünden arpa, buğday, kabak ve fasulye ekili alanlar çok büyük zarar görmüştür. Daha önce de yine Eskil, Sultanhanı, Eşmekaya yörelerimizde meydana gelen yağıştan çiftçilerimiz büyük bir zarar görmüştü, zararları tespit edilmişti ama maalesef bugüne kadar kendilerine bir ödeme yapılmadı. Biz, çiftçilerimizin uğradığı bu zararın devletimizin imkânlarıyla bir an önce giderilmesini sevgili Aksaraylılar adına buradan rica etmekteyiz.

Yine, 656 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kamu kurumlarında çalışan taşeron işçiler kadroya geçirilmişti. Ancak bu kadroya geçirilen taşeron işçileri çalıştıkları kurumlarda üvey evlat muamelesi görmekte, hak etmedikleri şekillerde, işlerde bir köle gibi çalıştırılmaktadır; aldıkları ücrete baktığımızda da yaptıkları işlerle orantılı olmadığı gayet açıktır. "Eşit işe eşit ücret" şeklinde prensiple bu çalışan işçilerimizin alın terlerinin karşılığının verilmesi hakkaniyet ve adalet ilkesine uygun olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

AYHAN EREL (Devamla) – Yine, kamuda çalışan taşeron işçilerin büyük bir kısmı yüzde 30-yüzde 70 gibi bir hizmet ayrımıyla, bizce de bilinmeyen saçma bir sebeple kamuya geçirilmemiştir. Bu vatandaşlarımız da bu işçilerimiz de hâlâ mağdurlardır. Hükûmetimizin bu alanda yapacağı bir düzenlemeyi heyecan ve sabırsızlıkla beklemektedirler.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 4'üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "her türlü" ibaresinin önüne "soruşturmaya konusuyla ilgili" ifadesinin eklenmesini ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 15'inci maddesi birinci fıkra (a) bendinin devamına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin bağımsız avukatları ile bu teşebbüs ve teşebbüs birlikleri arasındaki, savunma hakkının kullanılması veya hukuki danışmanlık alınması amacıyla hazırlanan her türlü belge ve yazışma avukat müvekkil gizliliği imtiyazından yararlanır. Bu tür belge ve yazışmalar yerinde inceleme kapsamında incelenemez ve suretleri Rekabet Kurumu meslek personeli tarafından alınamaz yahut suretleri alınmış olsa dahi Kurul kararına esas teşkil edemez. Bu tür belge ve yazışmaların teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin kendi birimleri arasında raporlanmasına ilişkin belge ve iç yazışmalar ile bağımsız avukattan hukuki danışmanlık alınmasına yönelik hazırlayıcı belge ve yazışmalar da bu imtiyazdan yararlanır."

Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Kocaeli	Balıkesir	Manisa
Haydar Akar	Tacettin Bayır	Müzeyyen Şevkin
Kocaeli	İzmir	Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Müzeyyen Şevkin.

Buyurunuz Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar).

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum.

4054 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir."

Değerli milletvekilleri, her ne kadar dijital bir dünyaya geçmiş olsak da her türlü verilerin dijital ortamda olduğu bu süreçte sanki bu düzenleme iyiymiş gibi görünmekle beraber bir sürü çekinceleri de beraberinde getirmektedir ne yazık ki. Rekabet Kurulu görevlilerinin herhangi bir işletmeye ait her türlü evrakı, dijital veriyi, bilişim sistemine depolanmış bütün bilgileri hiçbir sınır ve hiçbir ticari sır gözetmeksizin kopyalaması, çıktı alabilme yetkisini barındırması, suistimale açık bir konudur. Mevcut maddelerde evrak ve belgelerden birer suret almak mümkünken, yeni teklifte bu verilerin her birinin çıktı örnekleri kopyalarıyla beraber alınabilecek ve bu kopyalarda hiçbir sınır tanınmayacaktır.

Kurul eliyle -her türlü dijital veri- inceleme gerekçesiyle teşebbüslerin fiziki, elektronik ve bilişim sistemindeki her türlü veri, alınması gerekli olup olmadığına bakılmaksızın kopyalanacak ve alınacak arkadaşlar. Böyle bir uygulama, hukuk güvenliği bakımından sorunludur. Yerinde inceleme yapacak görevlilerce herhangi bir siyasal talimatla bir işletmenin ticari sırlarının ortaya çıkarılmaması, işletmenin itibarının zedelenmemesi ya da piyasada verilerin dolaşıma açılmaması için yasal temsilciler huzurunda verilerin, listelenerek bilgi, veri kopyalama işlemlerinin yapılması gereklidir. Söz konusu işlemlerin yasayla sınırlandırılması, kopyalanan verilerin, amacı dışında asla kullanılmaması ve paylaşılmamasına ilişkin hukuki düzenleme ve yükümlülükler açıkça kanuna yazılmalıdır.

Ayrıca, iş dünyasından da bu maddelere ilişkin rahatsızlıklar belirtildi, Komisyonumuza iletildi. TÜSİAD'ın Komisyonumuza ilettiği görüş ve öneri metninde bu maddeye ilişkin sakıncalara vurgu yapılmakta, hakkında soruşturma açılan şirket çalışanlarının cep telefonları ile tabletlerinin şirkete değil, kişilere ait olması durumunda nasıl önlemler alınacağının belirsizliği üzerinde durulmakta ve sınırlama gereğinin altı çizilmektedir. Veri güvenliğinin artan önemi karşısında çelişki oluşturabilecek olan bu denli geniş veri toplama yetkileri, özellikle veri güvenliğinin kritik olduğu sektörler açısından

yabancı yatırımcıları tedirgin edecektir. Bize gelen öneride "Ülkemize yönelebilecek yeni yatırımların motivasyonunu düşürebileceği gibi, mevcut yatırımcı, yabancı yatırımcı ve sektör paydaşlarının da işlerini Türkiye'de büyütmekten alıkoyabilecektir." denilmektir.

İş dünyası bu sureti alınan belge ve yazışmalarla ilgili çekincelerine avukat-müvekkil gizliliği imtiyazının zedeleneceği kaygısını da eklemiştir.

Evet, değerli milletvekilleri, Rekabet Kurulu gerekli olmayan bilgilerin de kopyalamasının, daha da kötüsü, bu verilerin sonradan değiştirilebilmesinin teknik olarak mümkün hâle getirilebildiği bir süreci yaşayacaktır. Burada ticari sır, mülkiyet hakkının korunması, avukat-müvekkil ilişkisi açılarından büyük bir sorun doğabilir. Hukuki güvenlik boşluğunu gidermek amacıyla tüm veri ve evrakların listelenmesi ve ticari sırları içeren veri ve bilgilerin ayrı bir şekilde dosyalanması, dosyanın firma temsilcilerinde hazır olduğu bir ortamda açılması, kurul çalışanları tarafından da kayda alınması gerekiyor. Tabii, avukat ve müvekkil ilişkisine yönelik yazışmaların da kesinlikle örnek alma ve kopyalama işleminden muaf tutulması gerekiyor.

Teklif, bu hâliyle Anayasa'da yer alan özel hayat ile aile hayatının gizliliğiyle ilgili 20'nci maddesine de aykırılık teşkil etmektedir. Dolayısıyla, bu maddenin acilen çekilmesi ve teklifin geneli üzerinde değerlendirmelerde değindiğimiz üzere, kurumlar ve sivil toplumdan üye olmadan ve süre sınırı olmadan doğrudan doğruya Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi de özerk olmasının önünde engel olacak, kurumun 4054 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinde belirtilen idari özerkliğini de ortadan kaldıracaktır.

Evet, değerli milletvekilleri, teknik konu böyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Şimdi, gelelim bu pandemi döneminde hani çok övündünüz ya "Sağlık sistemi; uçtuk, kaçtık." falan diye. Bu pandemi dönemine de bir değinmek istiyorum: 5 maskeyi 50 kere değişiklik yaparak dağıtamadınız, İçişleri Bakanını istifa noktasına getirdiniz, sokağa çıkma yasağı konusunda bir türlü tutarlı davranamadınız; bütün dünya, vatandaşlarına yardım kampanyaları yaparken siz, IBAN numarası vererek vatandaşın cebindeki 10 liraya göz koydunuz. Ayrıca, aşevlerinde yoksullara para toplamaya çalışan belediyelerimizin hesaplarına el koydunuz.

ALİ ŞAHİN(Gaziantep) – Çifte vatandaşlarımızın…

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Evet, vatandaşlarımıza bunu yaptınız. Bütün dünya vatandaşına yardım ederken, çiftçinin tarlada ürettiği ürünü tarlada kalırken siz, ne yazık ki bu pandemi sürecinde İskenderun Limanı'ndan Urfa'ya canlı hayvan ithal ettiniz. Sanki çok zorunlu bir şeymiş gibi İran'dan karpuz ithal ettiniz. Mısır ithal ettiniz, soğan ithal ettiniz, patates ithal ettiniz; Türk çiftçisini maalesef mağdur ettiniz arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Çok özür dilerim, hemen tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayınız, buyurunuz efendim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Hani, o çok övündüğünüz şehir hastaneleri falan var ya, onlar dururken nedense stratejik önemi olan Atatürk Havalimanı'ndaki o pistleri hiç gözünüzü kırpmadan takır takır kırdınız. Aslında, Allah korusun, herhangi bir savaş anında… Daha geçen sene kullanımda olan Atatürk Havalimanı'nda, sanki başka yer yokmuş gibi orada pandemi hastanesi oluşturdunuz. Nerede kaldı şehir hastaneleri arkadaşlar? Yandaş müteahhide para aktararak bunu yaptınız.

Başka ne yaptınız? Millet canıyla uğraşırken belediye başkanlarımızı görevden aldınız. Millet canıyla uğraşırken Gençlik Kolları Başkanımızı hapse attınız. (CHP sıralarından alkışlar) Millet canıyla uğraşırken çocuklarımızın geleceğiyle, psikolojisiyle oynadınız; YKS ve LGS'yi 2 kere bir uzattınız, bir geriye aldınız arkadaşlar.

Evet, yine, bu insanlar canıyla uğraşırken milletvekillerimizin görevine son verdiniz, gazetecilerin haber verme özgürlüğüne son verdiniz. Yetmedi, İş Bankası, TMMOB ve baroyla da uğraşıyorsunuz. Yetti artık! Milletin derdiyle dertlenin diyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım…

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

57.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesindeki "her türlü" ibaresini sorunlu gördüklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi, biz, tabii, 4'üncü maddeyi önergemizle iyi bir hâle getirmek istedik, maalesef kabul edilmedi. Komisyon Başkanım Sayın Elitaş'ın dinlemesi kritik efendim. 4'üncü maddeyi iyi bir hâle getirmek istedik, mümkün olmadı, müzakere de ettik. Şimdi, dijital verilerin kopyalanması maddesinde özellikle "her türlü" ifadesini biz hâlâ çok sorunlu görüyoruz ve dün de konuşmuştuk. Şimdi, bunun ikincil mevzuatla düzenlenebileceği söyleniyor. Bu, olumlu bir şey ama ikincil mevzuat yapılırken de, daha sonra mahkemeler karar verirken de eğer kanun metninde açıklık yoksa gerekçeye, onda yoksa tutanaklara başvuruluyor. Sayın Elitaş'ın, özellikle, bir soruşturma kapsamında bu işin yapılıp yapılamayacağı ve kopyalanacak verilerin soruşturmayla sınırlı, o konuya yönelik verilerle sınırlı tutulması gibi hiç olmazsa hem ikincil mevzuat çalışmalarına ışık tutacak, yön verecek bir Meclis iradesini teyidine ihtiyaç var diye düşünüyoruz. Takdir, Komisyon Başkanımızın.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Komisyon.

58.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu konuyu değerli Grup Başkan Vekili arkadaşımızla, Cumhuriyet Halk Partisinden konuyla ilgili arkadaşlarımızla değerlendirdik; diğer muhalefet partilerinden de bir kısım arkadaşlarımızla değerlendirme imkânı bulduk. Bu önergeyi sakıncalı bulduklarını ifade eden sivil toplum örgütlerinden -ki ilk konuşmada da soru-cevap kısmında ifade ederken de konuşmuştuk- büyük bir sivil toplum örgütümüzün başkanıyla bu konuyu istişare ettik. Telefonda kendileriyle de görüştük. Onlar, bu konuyla ilgili yaptığımız izahat çerçevesinde, zaten mevcut kanuni düzenlemede var olduğunu, bizim buraya getirdiğimiz ilave konusunda, sadece "elektronik ortam"ın ilave edilmesinin gerektiği, yasa metninde bulunmayan fakat inceleme ve denetleme anında zihinlerde herhangi bir istifham oluşmaması için "Dijital ortama, elektronik ortama girilip girilmeyeceği konusunda bir ihtilaf konusu hasıl olur mu acaba?" diye kurumun bizden istediği bir talep. Nitekim sivil toplum örgütü başkanı ve hukukçularından aldığımız istişare çerçevesinde oturduk, bunları konuştuk, 2 kez telefon görüşmesi yaptık. Onlar, yasa maddesinin olması gerektiğini, elektronik ortamın da bu yasa maddesi içerisinde bulunması gerektiğini ama biraz önce Cumhuriyet Halk Partisinin önergesinde söylenen müvekkil-hukukçu-avukat ilişkisi nezdinde korunmanın yapılması gerektiğini ifade ettiler.

Ben kurumla yaptığım görüşmeler ve yasadan anladığımız süreç ve biraz önce de Sibel Hanım'ın Avrupa Birliği metnini tercüme ettiği şekilde ve arkadaşlarımızla yaptığımız konuşma noktasında sadece denetim konusuyla ilgili evraklara ulaşma izninin eğer böyle evraklar varsa sistemde aldıkları herhangi bir belge, harddiskti diğer şeyleri ayıklayarak, sadece konuyla ilgili, meseleyle ilgili belgeleri dosyalarına koyabilecekler ve onları belge olarak kullanma imkânlarının var olacağını -kanun koyucu olarak bizim niyetimiz de bu- ifade etmek istiyorum. Her türlü bilgi, belge, o alınan evraklar veya

malzemeler içerisinde var olacak, ama bu var olan bilgi, belgenin şahsi olanlarla veya konu dışı olanlar varsa kurumun inceleme yetkisi dâhilinde olmayacağının kanun koyucu olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Sanayi Komisyonu Başkanı olarak ifade etmek istiyorum.

İkincil mevzuatta da bunu düzenlemenin mümkün olabileceğini nitekim konuştuk, görüştük; ikincil mevzuatta da bu düzenleme yapılacaktır diye ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz teşekkür ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır. Önergeyi okutup Komisyona soracağım, Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım. Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemden kaldıracağım.

Şimdi, önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 5- 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur. Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Ticaret Bakanlığının, iki üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışından göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştay'ın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atar. Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelerden birisi, Kurum personeli arasından atanır. Cumhurbaşkanı, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atar.

Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Kocaeli	Balıkesir	Manisa
Haydar Akar	Tacettin Bayır	Müzeyyen Şevkin
Kocaeli	İzmir	Adana

BAŞKAN – Sayın Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, salt çoğunluğumuz olmadığından dolayı katılamıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Komisyon Başkanının, Komisyonu, Komisyon sıralarına davet etmesi ve salt çoğunluğa ondan sonra bakması lazım. Sayın Elitaş bunu gayet iyi bilir. Komisyon üyelerinin Komisyon sırasına ulaşıp ulaşmaması kendi takdirleri ama bir davet gerekiyor.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Grup Başkan Vekilim, İç Tüzük'ü az çok bildiğimi herhâlde bilirsiniz. Meclis Başkanımız onu söylerken, önergeyi okurken zaten, dedi ki: "Madde ihdası var. Komisyon salt çoğunlukta olursa soracağım Komisyona." Bu, bütün siyasi parti gruplarındaki Komisyon üyelerine davettir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, o zaman bizim arkadaşlarımız gelsinler.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani Komisyon üyesi arkadaşlar bu davete uyup buraya gelebilirlerdi. Ben de bakarım…

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Geliyorlar efendim.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, Başkan salt çoğunluğu sordu ama bize.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım ama…

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama geciktiniz davete Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım ama sizin davet etmeniz lazım.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, hayır, benim davet yetkim yok.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, belki salt çoğunluğu yakalarlar, müsaade edin, gelsinler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şöyle bir şey var: Sayın Başkanım, burada bürokrasi bizim misafirimiz, başımızın tacı ama bürokrat arkadaşlar orada otururken milletvekilleri oraya gidip oturamayacağı için Komisyon Başkanına bürokrat arkadaşları dışarı davet etmek düşer. Bu sistemde böyle yapmak gerekiyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, davet edin.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Özgür Özel…

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öbür türlü, milletvekili –asla yapmaz da- gidip de bürokrata "Kalk, ben oturacağım." demez, böyle bir şey olmaz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, davet edelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama, Komisyon Başkanının bürokrat arkadaşlardan izin isteyip komisyonu davet etmesi lazım.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Özgür Özel, Komisyon Başkanının öyle bir yetkisi yok, Meclis Başkan Vekilinin yetkisi vardır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman buyursunlar.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Meclis Başkan Vekili, yetkisine dayanarak "Ben böyle böyle bir şey yapıyorum." dedi ve Komisyonu davet etti zaten. İç Tüzük'ü siz de bilirsiniz, ben de bilirim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Etmedi. Davet ederseniz, biz komisyondaki yerimizi alırız.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, ben İç Tüzük'e aykırı bir davranışta bulunamam. Sayın Başkan davet edebilir. İç Tüzük'te yazmıyor böyle bir hüküm.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Komisyon üyelerini davet eder misiniz?

BAŞKAN – Buyursunlar, başımız üzerinde yeriniz var. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – 11 kişi daha gelirse salt çoğunluk olacak gibi geliyor.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Komisyon üyesi arkadaşlar buraya geleceklerse o zamana kadar bir şey ifade etmek istiyorum aslında bu maddeyle ilgili. Bürokrat arkadaşlarımızdan bu konuyla ilgili bilgi aldık, Avrupa Birliğinde durum nedir diye: Değerli arkadaşlarımız haklı olarak bu önergede de diyorlar ki Sayın Tahsin Tarhan dâhil diğer arkadaşlarımız "Ya bu böyle atansa." Bakın Fransa'da Fransız rekabet otoritesini bakanın önerisiyle Cumhurbaşkanı atıyor. Almanya'da Almanya rekabet kurumunda kurul yok; sadece başkan var, altında daireler yer

alıyor. Başkanı Federal Ekonomi Bakanı atıyor. Burada Cumhurbaşkanı, kurul üyelerinin atamasını yapıyor. Yani Almanya'da sadece Federal Ekonomi Bakanı, kurul başkanını atama yetkisini haizken yine Fransa'da Fransız bakanın önerisiyle Cumhurbaşkanı bu yetkilileri atarken… Yani Fransa'yla özdeş gibi, bu şekilde. Onun için bu açıklamayı da bu fırsatta yapma ihtiyacı hissetmiş oldum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı Fransa'yız, aynı standartta.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Komisyonda yeterli çoğunluk olmadığından katılamıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılamamış olduğundan önergeyi işlemden kaldırıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyursunlar Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bürokrat arkadaşlar gelirken önergemiz işleme alınamadı malum sebepten. Hiç değilse, Tahsin Tarhan'a yerinden bir dakika bu konuyla ilgili bir söz hakkı isterim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Peki, buyursunlar Sayın Tarhan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Rekabet Kurumunun bağımsız olması gerektiğine, 2018 yılında çıkarılan kanun hükmünde kararnameyle özerkliğinin ortadan kaldırıldığına ilişkin açıklaması

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çok değerli milletvekilleri, Rekabet Kurumu, bağımsız olması gereken bir kurum. 2018'de kanun hükmünde kararnameyle kurulun özerkliği ortadan kaldırılmış. Eğer bu kanun geçerse kurumun tamamı tek kişinin atamasıyla belirlenecek. Bizim önerimiz aslında yatırımcılar açısından önemli. Yargıtay üye versin, Danıştay üye versin, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği üye versin, yine Cumhurbaşkanı tarafından atansın. Aslında çok farklı bir şey söylemiyoruz ama buna dahi destek alamıyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN – 5'inci madde üzerinde 3 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail Atakan Ünver	Tahsin Tarhan	Ahmet Akın
Karaman	Kocaeli	Balıkesir
Müzeyyen Şevkin	Haydar Akar	Tacettin Bayır
Adana	Kocaeli	İzmir
	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	
	Manisa	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın İsmail Atakan Ünver.

Buyurunuz Sayın Ünver. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun üzerinde görüşüyoruz. Ben size siyasi rekabetin korunmasından ve siyasi rekabeti bozan işlerden bahsedeceğim.

Geçen hafta, millî egemenliğin vücut bulduğu bu ulu çatı altında milletin iradesine yargı aracı kılınarak darbe yapıldı. Yapılan bu darbeyi, 1'inci parti milletvekilleri, hukuki olduğu gerekçesiyle savundular. Madem bu karar Anayasa'ya, İç Tüzük'e ve hukuka uygun, İstanbul Milletvekilimiz Enis Berberoğlu için söylüyorum, Meclis Başkanlığı bu kararı okutmak için niye iki yıl bekledi? Madem bu uygulamanın hukuki olduğunu savunuyorsunuz, iki yıl bu kararı bekletenlere söyleyecek bir sözünüz yok mu? Madem "İşlem hukukidir." diyorsunuz, bu yüce çatı altında neden iki yıldır hukuksuzluk yaptınız? Hukuk, birilerinin inisiyatifiyle var olmaz, yok da olmaz; bu karar niye şimdi okundu? Meclis Başkanı "Yargı paketlerinden ve infaz hükümlerinden yararlanıp yararlanmayacağını görmek için beklettik." diyor. Bunu bekleyen, Anayasa Mahkemesinin kararını niye beklemez? Niye beklemez? Talimat alırsa beklemez.

Hukuk vicdandır; hâkim, kararını Türk milleti adına ve vicdani kanaatine göre verir. Enis Berberoğlu'nun yargılanmasından başlayarak milletvekilliğinin düşürülmesine kadar geçen süreçte katkısı olanların ve arkasında duranların hiçbirisinde vicdan yok, vicdan.

Bakınız, bazıları bu kararların ne kadar hukuki, yapılanların ne kadar doğru olduğunu hararetle savunuyor, anlatmaya çalışıyor. Bu konuda anlatılan masalların benzerlerini biz kumpas davalarında, 12 Eylül 2010 referandumunda çok dinledik. Hukukçu diye ekranlara çıkarılıp FETÖ'nün önüne koyduğu şeyleri canhıraş savunanlardan çok dinledik. O gün konuşanların bazıları bugün de konuşuyor ve biliyoruz ki o gün konuştuklarının hepsi yalandı, yanlıştı ve yine biliyoruz ki bugün anlattıklarının da tamamı yanlış. Bunun böyle olduğu, bir gün mutlaka ortaya çıkacak. Bu yapılanları savunanlar, o gün geldiğinde vicdanlarıyla baş başa kalacaklar; acaba kendi vicdanlarına hesap verebilecekler mi?

Size muhalefet edenlerin yıllar önceki "tweet"lerini, sözlerini ortaya döküp çeşitli yaftalar yapıştıracaksınız, güdümlü yargıya mahkûm ettireceksiniz ama sizlerin FETÖ'yle ilgili "tweet"leriniz, sözleriniz, işleriniz hakkında hiçbir şey söylenemeyecek! Niye? Çünkü 17-25 Aralık milat. Niye milat, Ergenekon davası değil, kumpas davaları değil? Yargıda milat olur mu?

Hadi orada milat koydunuz, size başka bir şeyden bahsedeyim: Daha bir yıl öncesinde kırmızı bültenle aranan Osman Öcalan'ı TRT'ye çıkaran kim? İmralı'ya adam gönderip getirdiği mektubu, yerel seçimleri manipüle etmek için Anadolu Ajansı aracılığıyla servis ettiren kim? Sizsiniz. Peki, bunun miladı ne? Sizin dışınızdaki herkes FETÖ'cü, hain, terörist! Siz herkesi terörle ilişkilendirerek ne yapmak istiyorsunuz? Terörü sürsen yapışmayacak olanlara "terörist, hain, casus" diyerek kime göz kırpıyorsunuz?

Hukukta tarihsel bir prensip var, mücrim çoğaldıkça yani cürüm, suç işleyen çoğaldıkça suç ortadan kalkar. Siz herkese "terörist, hain" diyerek gerçekten terörist olanları, hain olanları temize mi çıkarmaya çalışıyorsunuz? Gerçekten siz ne yapmak istiyorsunuz?

Sizin için ne adalet ne hukuk ne de demokrasinin bir değeri var. Demokrasi, sizin için bir amaç değil, bir araç hatta demokrasi sizin için işinize gelmediğinde ineceğiniz bir tramvay. Bu noktada şunu söylemek isterim: Siz yıllardır meşruiyetini sandıktan alan bir siyasi hareket olduğunuzu iddia ettiniz, savunageldiniz. Bugün geldiğimiz noktada sizin sandığa, demokrasiye, seçime, adalete, hukuka inancınızın olmadığını görüyoruz. Daha bir sene önce İstanbul'da seçimi türlü türlü gerekçe ve kumpaslarla iptal ettirmediniz mi? Ettirdiniz. O dönem söylediklerinizin hiçbirinin doğru olmadığını İstanbul'da yaşayan yurttaşlarımız verdiği oylarla ortaya çıkardıkları 806 bin oy farkıyla yüzünüze vurmadı mı? Vurdu. Siyasetçiler olarak sandık sonucu beklemediğimiz gibi çıksa da hukuka uygun bir seçim yapılıyorsa sonuca saygı göstermek mecburiyetindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) – Aksi, kendini inkâr etmek olur ama siz öyle yapmıyorsunuz, yapmadınız; 7 Haziran 2015'te yapmadınız, 16 Nisan 2017'de yapmadınız, 31 Mart 2018'de yapmadınız. Milletimiz, 31 Martta ve iptal edilen İstanbul seçimlerinde size tarihî bir ders verdi, hâlâ bunun hazımsızlığını yaşıyorsunuz. Bu ülkede sadece siz yaşamıyorsunuz. Ülkenin en az yarısı, sizin politikalarınızı, sizin söylediklerinizi benimsemiyor, sizin gibi düşünmüyor; bunu kabul etmek zorundasınız. Sizin derdiniz, ülkeyi kimin iyi yöneteceğinin mücadelesini vermek değil. O yüzden, yaptığınız her şey, millet iradesini manipüle etmeye yönelik; ne yaparız ne ederiz millet iradesini gerçekle değil, algıyla, kurguyla, düzmeceyle, kumpasla nasıl yönlendiririz derdindesiniz. Sizin tek derdiniz, düşmanlar yaratıp su alan gemiyi batmaktan kurtarmak ama ne yaparsanız yapın gemi su almaya devam ediyor ve edecek. Kaptan, geminin su almasını önleyemeyecek.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde geçen "yer alan" ibaresinin "bulunan" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tulay Hatımoğulları Oruç	Garo Paylan	Filiz Kerestecioğlu Demir
Adana	Diyarbakır	Ankara
Mahmut Celadet Gaydalı	Kemal Bülbül	Kemal Peköz
Bitlis	Antalya	Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Tulay Hatımoğulları Oruç.

Buyurunuz Sayın Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suudi Arabistan'dan, Kuveyt'ten, Sudan'dan, Bahreyn'den ve daha birçok ülkeden Türkiyeli işçilerin sesleri yükseliyor.

Hatay'da geleneksel ayrımcı politikalardan dolayı doğru düzgün bir fabrika kurulmadı, doğru düzgün istihdam alanları yaratılmadı. Adana, işçilerin iş bulmak için göç ettiği bir kent iken şimdi işçi göçü veren bir kent konumuna gelmiş durumda. Tarım işçilerinin bu yılki yevmiyesi 52 TL olarak belirlenmiş. İşte, hâl böyleyken, Türkiye'de yaşayan Arap nüfusunun önemli bir bölümü, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde yaşamlarını idame ettirmek, ailelerinin geçimini sağlamak için işe giderler; bu, 1970 senesinden bu yana böyledir. Fakat bu işçilerden hiç kimsenin haberi yoktur, bu ülkenin haberi yoktur bu işçilerden; ta ki şu an 128 işçi kardeşimiz, Covid-19'a yakalanana kadar. Ve şu anda o kadar kötü koşullarda yaşamaktalar ki yurt dışında, her bir evde 8-10 kişi yaşamak durumundalar.

Şu anda, hayatını kaybeden Umut Arpacı -yaklaşık üç haftadır Suudi Arabistan'da cenazesi bekletiliyor, Türkiye'ye getirilemiyor- Kerim İntizamoğlu, Mehmet Oduncu; yani, şu anda Türkiye'ye getirilmesi beklenen 3 cenaze var ve bununla ilgili hiçbir girişim yapılmıyor. Zeynel Nehir, Mithat Sürmeli oldukça ağır hastalar ve bunun yanı sıra 128 yurttaşımız, şu an bir an önce Türkiye'ye gelmeyi bekliyor. Yine, bunun yanı sıra binlerce yurttaşımızın bize ve birçok milletvekiline de geldiğini biliyorum; bu listelerin Dışişleri Bakanlığına, Sağlık Bakanlığına da ulaştırıldığını biliyorum ama bu manada hiçbir çalışma yapılmadı.

Bakın, pandemi günlerinde Suriye'nin içindeki demografik yapıyı değiştirmek için onlarca, yüzlerce otobüsle "Pandemide evde kal." dedikleri dönemlerde insanları Kuzey ve Doğu Suriye'ye taşıyabildiniz. Ama şu an, yurt dışında bekleyen binlerce işçimizi Türkiye'ye getirmeyi bir türlü

akıl edemiyor, bir türlü bu konuyu kendimize iş gibi görmüyoruz, "Burada karantina yerimiz yok." diyorsunuz. Türkiye 6-7 bin işçiye karantina yeri bulunmayacak bir ülke midir? Bunu, varın pandemiyle mücadeledeki puanınızı buradan almanızı öneriyoruz.

Evet, değerli milletvekilleri, önümüzdeki hafta 15-16 Haziran yani büyük işçi direnişinin yaşanmasının 50'nci yıl dönümüdür. İşçinin emeğini yok sayan, daha çok kâr elde etmek dışında hiçbir amacı olmayan, işçinin canına kıyan, sermayeyi ve muhamisi olan iktidara karşı işçiler, elli sene önce 15-16 Haziranda büyük tarihî bir direnişe imza atmışlardır. Ben buradan 15-16 Haziran işçi direnişini selamlıyorum.

İşsizliğin, yoksulluğun, açlığın, güvencesizliğin, ücret ve hak gasplarının bu kadar artmış olduğu bu dönemlerde özellikle pandemi günlerini Allah'ın lütfu sayan iktidar, bir yandan "Evde kal." dedi, bir yandan işçiyi üretime gönderdi, "Sen üret." dedi, çünkü senin canının bir kıymeti, bir önemi yok ve şu günlerde Cumhurbaşkanı "istihdam paketi" "tamamlayıcı emeklilik" diyerek işçinin kıdem tazminatına bir kez daha göz dikmiştir. İşverenin işçiyi işten çıkarmasının önünü açan, bu bariyeri ortadan kaldıran ve işçiyi savunmasız bırakan, haklarını gasbeden bu hukuk dışılığın, vicdansızlığın asla bu Meclisten geçmemesi gerekiyor.

Corona günlerinde emeğin ve bilimin önemi çok daha fazla açığa çıkmıştır. Corona günlerinde sermayedarlar olmasa da işçiler bu ülkeyi, bu dünyayı ayakta tutabileceğini göstermiştir. Burada, bu ülkede ve dünyada halk sağlığını düşünmeyen iktidarlar olsa da gerçek bilim insanları insanlığın yaşama tutunması, insanlığın devam etmesi, bu dünyanın ayakta kalması için nasıl emek verdiklerini bu corona günlerinde bizlere defalarca gösterdiler ve buradan bir kez daha bu uğurda emek harcayan bilim insanlarına, yaşamımızı idame etmemize destek sağlayan bütün emekçi, işçi kardeşlerimize teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Sermayenin sömürü çarkları büyüdükçe, tek adam rejiminin kılıcı bilendikçe, baskıcı rejimin zulmü arttıkça, darbe üstüne darbe yaptıkça, demokrasi, hukuk, insan hakları ayaklar altına alındıkça, çeşitli provokasyonlarla toplumu ve muhalefeti dizayn etmeye çalıştıkça ömrünüzü uzattığınızı sanıyorsanız, yanılıyorsunuz. Mazlumların, ezilenlerin ve sömürülenlerin burada bu Mecliste bulunan siyasi partilere rağmen tabanda nasıl mayalandığını eminim sizler de görüyorsunuz ve bu maya ki bu toplumu bu zulüm cenderesinden kurtaracak, sizlerden kurtaracak.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Altıntaş	Behiç Çelik	İmam Hüseyin Filiz
Ankara	Mersin	Gaziantep
Yasin Öztürk		Durmuş Yılmaz
Denizli		Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında Sayın İmam Hüseyin Filiz konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Filiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesiyle ilgili olarak İYİ PARTİ Grubumuzun vermiş olduğu önerge üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Bu maddeyle, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 31'inci maddesinde yer alan, başkanlık hizmetlerinin yürütülmesinde, başkana yardımcı olmak amacıyla görevlendirilen başkan yardımcılığı sayısı 2'den 3'e çıkarılmaktadır. Bizim için de bir sakıncası yoktur.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifiyle Avrupa Birliği mevzuatının Türk rekabet hukuku mevzuatına kazandırılması ön görülmüştür ancak kanun teklifinin alt komisyon olarak Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görüşülmemesi yanlış olmuştur. Maalesef bu yanlışlar sürekli yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, rekabet piyasa ekonomisinin gereğidir. Serbest rekabete dayalı bir ekonomi, hem kaynakların etkin kullanımını sağlar hem de rakip malların fiyatlarının düşmesine, pazarda daha büyük paya sahip olmak isteyen işletmelerin kalitelerini artırmalarına yol açar. Mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli, adil ve şeffaf düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak Rekabet Kurumunun görevleri arasındadır.

Değerli milletvekilleri, Rekabet Kurumunun ne kadar önemli olduğunu anlatmak, ithal ürünler ile yerli ürünlerin rekabetiyle ilgili olarak birçoğunuzun bildiği bir tipik örnek vermek istiyorum: 1950'li yılların başında Amerika'nın yönlendirmesiyle sulu tarıma yönelen Türkiye'de, ihtiyaç duyulan pistonlu motor ve su pompası ikilisinden oluşan motopomplar ithal ediliyordu. 1954 yılında yerli motopompların imalatı gündeme geldi. O yıllarda İstanbul Teknik Üniversitesi Motorlar Enstitüsünde akademisyen olan, Almanya'da eğitim görmüş, Deutz Fabrikasında araştırmacı mühendis olarak çalışmış olan Erbakan, 5 ila 15 beygir gücü arasında tek ya da çift silindirli dizel motorlar ile pompalar üretmek için bir proje ve plan hazırlamış, hükûmetin sağladığı 1 milyon 300 bin dolarlık krediyle 1956 yılında 300 ortaklı Gümüş Motor Fabrikasını kurmuştur. Erbakan adıyla bütünleşen Gümüş Motor, Türkiye'nin ilk yerli motor fabrikası olmuştur. Gümüş Motor, 1960 yılında üretime geçti ve o gün için piyasada 7 bin TL'ye satılan ithal motopompların yerlisini 5 bin TL'den satmaya başladı. Başarıyı yakalayan Gümüş Motor ithalatçıların ve yabancı firmaların hedefi hâline geldi. İthal motopompların fiyatları hemen 4 bin TL'ye düşürüldü, rekabet edebilmek için Gümüş Motor fiyatını 3.500 TL'ye çekti. İthal motopomp camiası rekabet değil, Gümüş Motoru boğarak öldürmek istiyordu ve fiyatlarını 2.800 TL'ye düşürdü. Bu durum karşısında Gümüş Motor rekabeti kaybetti, hisseleri düşüşe geçti. İşte 1960-1963 arası Gümüş Motor öyküsü Batı'nın Türkiye'de yerli motor yapılmasına fırsat tanımak istemediğinin, rakip tanımadığının, ülkemizi pazar olarak görmek istediğinin güzel bir örneğidir. Gümüş Motorun adı da daha sonra Pancar Motora dönüştü ama o da yaşayamayacaktı. Türkiye'nin yerli sanayi potansiyeli görmezden gelindi, vizyonsuzlukla, sorumsuzlukla sahip çıkılmadı, ehliyetsiz yönetimler sonucu 1990'larda artan zarar süreci 2000 yılında fabrikanın kapanmasıyla noktalandı. Bu örnekleri çoğaltmamız mümkündür.

Değerli milletvekilleri, bu anlattıklarımla söylemek istediğim şey, Rekabet Kurumu gibi bir kurumun gerekliliğine işaret etmektir. Rekabet Kurumu, 1994 yılında çıkarılan kanun gereği 1997'de kurulmuş, ilk önce 11 üyeden oluşurken daha sonra üye sayısı 7'ye indirilmiş ve 2018 yılından itibaren de kurum üyelerinin tamamı Cumhurbaşkanı tarafından atanmaya başlanmıştır. Bu kanun teklifinin esas ruhunun tekelleşmeyi engellemek olduğu söylense de partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle kurum üyelerinin atamaları tekelleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bu tür kurumların bağımsız olması gerekir. Rekabet Kurumu da öyle olmalıdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurumun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimatlar vermemelidir. Olması gereken budur.

Son olarak diyorum ki üretiyorsanız rekabet edersiniz, istihdam yaratırsınız, aksi takdirde sadece pazar olursunuz. Piyasalarda yer alabilmek için sadece bilgi ve teknoloji değil, aynı zamanda rekabetçi, yerli ve millî kafa yapısına sahip olmak gerekir diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bravo!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 6'ncı madde üzerinde 3 önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Filiz Kerestecioğlu Demir	Kemal Bülbül
İstanbul	Ankara	Antalya
Mahmut Celadet Gaydalı		Dirayet Dilan Taşdemir
Bitlis		Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Burcu Köksal
Kocaeli	Balıkesir	Afyonkarahisar
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Tacettin Bayır	Haydar Akar
Manisa	İzmir	Kocaeli
	Müzeyyen Şevkin	
	Adana	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Katılamıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun katılmadığı aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Sayın Dirayet Dilan Taşdemir.

Buyurunuz Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Değerli arkadaşlar, 18 Mayısta Afrin'de Sultan Murat Tugaylarına bağlı çeteler tarafından 16 yaşında bir kız çocuğu kaçırıldı. Melek Nebih Halil'in 5 Haziranda ise bir zeytinlik alanda cenazesi bulundu. Suriye İnsan Hakları Gözlemevinin verdiği bilgiye göre Melek Nebih evliliğe zorlandı, evliliği reddedince bu Sultan Murat Tugayına bağlı çeteler tarafından kaçırılıyor, sonra tecavüze uğruyor ve katlediliyor. Yine hem Suriye İnsan Hakları Gözlemevinin hem de Uluslararası Af Örgütünün açıkladığı raporlara göre 2018'den beri Afrin'de toplam 564 kadına karşı suç işlendi. Afrin'de kadınlar, çeteler eliyle zorla kaçırılıyor, evliliğe zorlanıyor. Yine binlerce sivil kaçırıldı, kaybedildi, birçoğunun akıbeti hakkında hâlâ bilgi yok. Yine gözaltına alınanlara ağır işkenceler yapıldığını, evlerinin yağmalandığını, yani bir tür insanlığa karşı suçlar işlendiğini biz Afrin'de zaten biliyoruz. Bu çetelerin de sizler tarafından desteklendiğini, bütün bu uygulamalara göz yumduğunuzu da biliyoruz, uluslararası raporlar da bu boyutta zaten açıklamalar yapıyor.

Değerli arkadaşlar, evet, Afrin bir kadın kentiydi ama desteklediğiniz çetelerden kaynaklı bugün Afrin, kadınlar açısından bir cehenneme dönüşmüş durumda. Bakın, Melek Nebih katledildiği dönemde benzer bir ırkçı katliam Amerika'da yaşandı, biliyorsunuz, Floyd katledildi bir ırkçı polis tarafından ve aslında dünyada çokça tepki alan bir katliamdı, bir cinayetti. Sizler de Genel Başkanınız da bununla

ilişkin açıklamalar yaptı, takipçisi olacağını söyledi ama bakın, sizin aynanız Floyd, Amerika değil; sizin aynanız Melek Nebih ve Afrin'dir. O açıdan da bir kez daha bu çetelerin insanlığa karşı uyguladığı suçlar karşısında bu suçlara göz yummayın, bu politikayı desteklemekten vazgeçin.

Değerli arkadaşlar, yine seçim bölgem olan Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinin -biliyorsunuz orada İran sınırı var- İran sınırına şu an TOKİ eliyle 144 kilometrelik bir duvar örülüyor. Bu duvarlar gerçekten halkın geçim kaynağı olan tarlalar üzerinde inşa ediliyor ve ciddi anlamda insanlar mağdur ediliyor. Hem Ağrı'da hem Iğdır'da bu konuyla ilgili çokça telefon da alıyoruz. İnsanlar gerçekten ciddi anlamda mağdur çünkü ekili tarlalar üzerine bu duvarlar örülüyor. İnsanlar ektiği tarlayı biçemiyor, hayvanlarını otlatamıyor, bu anlamda ciddi bir mağduriyet yaşanıyor.

Yine özellikle Doğubeyazıt'a bağlı Dağdelen, Başköy, Ortaköy, İncesu, Üzengili, Yiğityatağı, Kızılkaya, Somkaya, Sarıçavuş gibi birçok köyde ciddi mağduriyetler var. Köylüler yetkililere başvuruyor, haklarını arıyorlar ama herhangi bir sonuç alınamıyor. Tarlasına bile giderken GBT uygulamalarına köylüler maruz kalıyor. Dolayısıyla hani tüm dünyada aslında bir utanç vesikası olan bu duvarlar bütün dünyada ortadan kaldırıldı, bu politikalara son verildi ama AKP bütün dünyayı geriden takip ediyor, insanları mahkûm ettiği bu duvar politikasını yeniden yeniden güncelliyor. Bunun birçok örneğine bizler de tanık olduk.

Yine değerli arkadaşlar, Ağrı'dan konuşmuşken devam edeyim. İlimizin birçok sorunu var ama bu sorunlardan son dönemde özellikle coronavirüsten kaynaklı kentte de ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Son bir ayda Ağrı'da coronavirüs vakalarında ciddi bir artış var, gözlemlerimiz bu yönde. Özellikle 1 Haziranda "normalleşme" denilen, aslında yeterince alınmayan önlemlerin tümüyle ortadan kaldırılmasından kaynaklı kentte coronavirüs vakalarında bir yükselme görülüyor. Daha önce burada önlemlerin alınması konusunda aslında çokça uyarıda bulunmuştuk. Yine diğer milletvekillerimizle birlikte bir basın toplantısı da düzenlemiştik ama gerçekten önlemler alınmadı. Yine Gürbulak Sınır Kapısı açıldı. Yeteri düzeyde tedbir alınmadığından kaynaklı bu ciddi bir riski de beraberinde barındırıyor.

Yine kentte dezenfektan ve maske kullanımı konusunda ciddi sorunlar var. AKP biraz şovlarla işi yürüttüğü için yerel yöneticileriniz de böyle benzer uygulamalar yapıyorlar. İşte Ağrı'da basın açıklaması yapıp "Biz Amerika'ya maske göndereceğiz." dediler ama oysa Ağrı halkının büyük bir çoğunluğu maskeye ulaşamıyor. Yani Amerika'ya gönderilecek maske var ama Cumhuriyet Caddesi'nde dağıtılacak maske yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

SALİH CORA (Trabzon) – Savcı Bey çalışıyor, örnek bir belediye başkanı.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Evet, çok çalıştığını biliyoruz, evet, doğrudur.

Yani 1 Temmuzda biliyorsunuz düğün salonları ve taziye evleri açılacak, bu bağlamda gerçekten coronavirüs riskinin daha fazla büyümemesi için bir an önce önlemlerin alınması gerekiyor. Bu konuda bir kez daha bu uyarıyı da burada yapma gereği duyuyorum.

Teşekkürler ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Diğer konuşmacı Sayın Burcu Köksal.

Buyurunuz Sayın Köksal. (CHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekonomik istikrarsızlığın kol gezdiği, işsizliğin, yoksulluğun arttığı, KOBİ'lerin, esnafın, iş insanının borç batağına sürüklendiği bu dönemde rekabet hukukuyla ilgili değişiklik teklifini görüşüyoruz. Bu kriz ortamında iş dünyası için, girişimciler için gerekli olan şey rekabet hukukunu değiştirmek değil, bilakis ekonomiyi düze çıkartıp mevcut firmaları, iş yerlerini ayakta tutmak ve yeni firmaları piyasaya sokmak. Oysa yaptığınız şey, üyelerinin tamamını AKP Genel Başkanının atadığı Rekabet Kurulunu denetim altında tutup istediğiniz her kararı o kurula aldırmak.

Liyakatin yerini saraya sadakatin aldığı bu devirde bu kurul sarayın isteğinden ayrı hareket edebilecek mi Allah aşkına? "Ulusa sesleniş" adı altında hemen hemen her konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisine hakaretler yağdıran Cumhurbaşkanı, Rekabet Kurulu üyelerini liyakat esasına göre

atayabilecek mi, buna inanıyor musunuz? Zaten bu ülkede o ne istiyorsa o oluyor. Bakıyorsunuz, bir "tweet"le sokağa çıkma yasağını kaldırıyor. Nerede kaldı Bilim Kurulu, Sağlık Bakanı? Bakıyorsunuz, bir saatte milyonlarca gencin kaderiyle oynayıp YKS sınavını öne alabiliyor, nerede kaldı akademisyenlerin, eğitimcilerin görüşü? (CHP sıralarından alkışlar) Bakıyorsunuz, sırf baro seçimlerini kendi istediği ekip kazanmadığı için yargıdaki bağımsız kalabilmiş tek sacayağı olan savunmayı ele geçirebilmek için böl-yönet-parçala taktiğiyle çoklu baro sistemini hayata geçirmek istiyor. Onun için, bir düzenleme getirmek için size talimat veriyor ve Meclise o düzenlemeyi getirmek için burada cansiparane çalışıyorsunuz. Hâkim, savcılara talimat yağdırıyor, istediği kararı aldırıyor. Bu ülkede mahkemelerde verilen kararlara baktığınızda, savcılığın açtığı ya da açmadığı soruşturmalara baktığınızda yargının ne kadar bağımsız olduğunu zaten görebiliyorsunuz. Bakanları o atıyor, atamış olduğu bakanların kararlarını beğenmediği zaman o kararları da o değiştiriyor. Seçilmiş milletvekilimiz, halkın seçtiği Enis Berberoğlu'nun milletvekilliğini onun atadığı teknokrat Cumhurbaşkanı Yardımcısı kararıyla burada düşürüyor. Yürütme onda, yargı onda ama yetmiyor yasamaya da hükmediyor. Nerede vadettiğiniz kuvvetler ayrılığı? Başkanlık sistemiyle şaha kalkacaktık ama Türkiye'de şaha kalkan dolar ve euro oldu. 2018 Ocak ayında 1 dolar 3,76 liraymış, bugün 1 dolar 6,84 lira olmuş. 2018'de başkanlık seçimine gittik, ilk seçimiydi başkanlık sisteminin. O ilk seçimde hepiniz büyük Türkiye için ben de varım dediniz ama şimdi Türkiye'ye baktığımda şu iki yıldır büyüyen borçlar oldu, büyüyen işsizlik oldu, büyüyen yoksulluk oldu, büyüyen enflasyon oldu. (CHP sıralarından alkışlar) Son bir yılda 1 milyon 662 bin kişi işinden oldu. Araştırmalar 2,5 milyon daha çalışanımızın işinden olacağını öngörüyor. İşsizlik artıyor, işsizlikle beraber yoksulluk artıyor.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Kim demiş onu?

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Dinle, dinle de bir şeyler öğren be! Dinle! Halktan kopuksun zaten. Dinle şurada, dinle! Halktan kopuksunuz zaten. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Allah, Allah!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Arkadaşlar, lütfen…

BURCU KÖKSAL (Devamla) - Ülkedeki orta direk çöküyor. Orta direğin çökmesiyle beraber ülke ekonomisi de çöküyor, sosyal hayat da çöküyor. Yatağa aç giren çocukların olduğu bir ülkede fırsat eşitliğinden söz edebilir miyiz? Sanayiciler kan ağlıyor, üretim azaldı; otomotivde yüzde 23, giyimde yüzde 20, bilgisayar ve elektronikte yüzde 23 düşüş var. Üretim azaldı, iç pazar daraldı. Millet borç batağında perişan oldu. İcra dairelerindeki dosya sayısı 20 milyon 500 bini buldu. Mayıs 2020 itibarıyla yurttaşlarımızın kredi kartı ve tüketici kredisi borcu 645 milyar liraya yükseldi. Gençlerimize bakıyorum yüzde 70'i ailesinden destek alarak yaşama tutunabiliyor. Her 4 gençten 1'i işsiz ve her 100 gençten 62'si yurt dışında gelecek kurmak istiyor.

Başkanlık sisteminde dünyanın en pahalı mazotunu kullanmaya mahkûm ettiğiniz çiftçileri de perişan ettiniz. Çiftçinin tohum, mazot, gübre ve benzeri borçları 160 milyar liraya dayandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Sayın Başkan, toparlayacağım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Ziraat Bankası ve tarım krediye olan borçlarını altı ay ertelediniz ertelemesine ama ertelenen borç miktarı 6 milyar lira ve altı ay sonra bu çiftçi, üretim maliyeti sürekli artan ve zararına zarar katılan bu çiftçi bu parayı nasıl ödeyecek? Allah aşkına bir söyleyin, Millî Piyangodan para mı çıkacak? Aklınızı başınıza alın artık. Bu ülke trol aklıyla yönetilemeyecek kadar değerli bir ülke. Bu ülke, bu güzel Türkiye devlet aklıyla yönetilmeyi hak ediyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayenizde küçük esnaf da tarih olacak. Sadece son iki ay içerisinde 15.948 iş yeri temelli kapandı. Ama başkanlık sisteminin yaradığı bir kesim var, sadece bir tek kesim; o da sizin kankanız olan yandaş müteahhitler. İşte, halkını görmeyen, feryadını duymayan ama geçilmeyen otoyol ve köprü için, binilmeyen uçak için, tedaviye gidilmeyen hastane için garanti ettiğiniz paraları…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – …yandaş müteahhitlere tıkır tıkır ödeyip de vatandaşın bin liralık sosyal yardımını çok görenler ilk sandıkta tokadı yiyecekler.

Genel Kurula saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dursun Müsavat Dervişoğlu	Feridun Bahşi	Şenol Sunat
İzmir	Antalya	Ankara
Hüseyin Örs		Fahrettin Yokuş
Trabzon		Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Şenol Sunat.

Buyurunuz Sayın Sunat. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde vermiş olduğumuz değişiklik önergesi üzerinde söz almış bulunmaktayım İYİ PARTİ adına. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Rekabet, müteşebbislere ve teşebbüslere özgürce karar verebilmesini sağlayan bir kavram aslında ama her konuda olduğu gibi rekabet hakkı zaman içinde kötüye kullanılmış, özellikle son yıllarda bunu yaşıyoruz. Sayıları sınırlı olan üreticilerin birbiriyle rekabet edecek yerde piyasadaki rekabeti kısıtlayarak tekelleşme ve kartelleşmeye gitmeleri yeni girişimcilerin önünü kapatmış ve bu kapatma da her geçen gün artarak devam ediyor.

Evet, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetleri kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak amacıyla kurulan Rekabet Kurumu bağımsız olmalıdır değerli milletvekilleri. Çünkü Rekabet Kurumu otoriteden bağımsız bir yapıyla kurulmuştur ama giderek siyasi otorite tarafından belirlenen üye sayısı arttırılmıştır.

Sayın milletvekilleri, siyasi iktidar tarafından üyelerinin atanabildiği ve görevden alınabildiği bir kurumun aldığı kararların tabii ki ekonomide olumlu bir sonuç doğurmayacağını hepimiz iyi değerlendirmeliyiz.

Devlet ne yapar sayın milletvekilleri? Sayın milletvekilleri her ne kadar dinlemiyorlar ama rekabet koşullarını düzenler. Ne yapar devlet? Haksız rekabeti önler. Ne yapar devlet? Tüketiciyi korur. Öyle mi bizim ülkemizde? Biz hukuk devleti miyiz kanun devleti miyiz bir kere buna karar vermek durumundayız. Bir kere, demokratik kuralları uygulamıyorsanız ve hukuk devleti değilseniz rekabet ortamını oluşturamazsınız.

Bu teklifle bütün üyeler Cumhurbaşkanımız tarafından atanacak, yetki ve yetkisizliği de bağımsızlığı da değişime uğrayacak. Efendim "Avrupa Birliğiyle uyumlu bir hâle getireceğiz." deniyor; gülüyorum, zaten Avrupa Birliği de kalmadı. Her konuda olduğu gibi, bu ucube Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde her kurumun bağımsız karar alabilme yetkisi ortadan kalkıyor, personel yapısı değişiyor. Zaten liyakate hiç önem vermediğiniz ortada.

Siyasette bile adil bir rekabet ortamının olmadığı yerde siyasetin güdümündeki kartel ve tekellerin diğer işletmelere hayat hakkı tanımayacağı da ortadadır. Demokrasi ve hukukun üstünlüğünün olmadığı

yerde rekabet ortamı asla oluşamaz. Demokrasi bir şekilde fırsat eşitliklerini ortaya koyar değerli milletvekilleri. Demokratik ülkelerin teminatı özgür basındır. Özgür basın varsa özgür toplum vardır değerli milletvekilleri. Neler yaşadığımızı son dönemlerde hepimiz biliyoruz.

Gelin, hep birlikte bu ucube sistemi değiştirelim ve 27'nci Dönem milletvekilleri olarak, gelecek nesillerimize en azından aydınlık bir gelecek sağlayacak iyileştirilmiş parlamenter sistemi getirelim. Bu tartışmalarla ve kavgalarla enerjimizi tüketmeyelim.

Sayın milletvekilleri, eşitsizlikler olduğu takdirde ülkemizde çok şey yaşanıyor, yani fırsat eşitliğinin olmadığı bir ülkede adalet ve toplumsal adalet asla olamaz. Bakın, çok yazan, çizen kardeşlerimiz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Hani, 2011 yılında siyasi iktidarın çıkarmış olduğu 6191 sayılı Kanun'la profesyonel orduya geçiş olarak ifade edilen adımlar atıldı, sözleşmeli er ve erbaşlar alındı.

Sözleşmeleri yedi yıldı ama bu 6191 sayılı Kanun'da "Bunlar, yedi yıl sonunda kamu kurum ve kuruluşlarına atanırlar." diye madde vardı. Evet, yedi yıl sonunda bu gençlerimiz -ki bu askerlerimiz sınır harekâtına katılmış, orada yaralanmış, sınır içi, sınır dışı savaşmış- şu anda ne yapacaklarını bilmeden kapı önüne konmuş vaziyetteler yani belirsizlik var.

Aynı zamanda özel sektöre başvurduklarında da bunlar anlaşılmadıkları için "Askerden ayrıldık, işe girmek istiyoruz." dediklerinde iş yerlerinde "Acaba bunlar FETÖ'den atılmış mı?" gibi bir imaj doğduğundan bu çocuklarımız sıkıntıda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Sayın vekiller olarak özellikle iktidar vekillerine sesleniyorum: Ne düşünüyorsunuz bu konuda? Birçok iş kolunda olduğu gibi bu çocukları ortada bırakmayın.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Şimdi 7'nci madde üzerinde 3 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan Kocaeli Bedri Serter İzmir	Ahmet Akın Balıkesir Tacettin Bayır İzmir Müzeyyen Şevkin Adana	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu Manisa Haydar Akar Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Bedri Serter.

Buyurunuz Sayın Serter. (CHP sıralarından alkışlar)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, 7'nci madde başuzman ve uzman yardımcılıklarındaki kadroların özlük haklarına sahip olmasıyla ilgili.

Tabii ki bu Rekabet Kurumu neyle rekabet ediyor, nasıl bir kurum, doğru düzgün anlamış değiliz ve bu maddede de bizim olumsuzluk şerhimiz var. Ama ben tabii, bu maddeyle beraber, İzmir Milletvekili olarak son dönemde ve Covid-19 başlamadan önce de Türkiye ekonomisinin nereye gittiğinin hepimiz çok farkındaydık. Hakikaten çok ciddi bir işsizlik sıkıntısıyla karşı karşıyayız, bunların hepimiz çok farkındayız. Şu anda 13 milyona yakın gizli, gizli olmayan işsiz var. Bu çocuklarımıza nasıl iş bulabiliriz diye biz Cumhuriyet Halk Partisi kadroları olarak kafa yormaktayız. Tabii ki buradaki 600 milletvekili de aynı düşüncede, aynı seviyede bunları düşünmek mecburiyetinde. Çünkü bu evlatlarımızın hiçbiri yabancı evlat değil, hepsi bizim çocuklarımız. Türkiye nüfusunda yaş ortalamaları 31,5. Düşünebiliyor musunuz ki bu ortalamaları 31,5 yaşındaki çocuklarımız bizlerden ekmek parası beklemekte, süt parası beklemekte; evine, eşine bir elbiselik almak için gitmekte, çocuğuna bir ayakkabı alsın diye mücadele etmekte ama Covid-19 zaten sanayinin de ticaretin de tuzu biberi oldu. Covid-19'dan önce de 9 milyonlarda gizli ve gerçek olan bir işsizlik vardı; Covid-19'la beraber maalesef ki bütün dünyada -sadece Türkiye'de değil- sanayi de ticaret de ekonomi de çöktü. Bu çökmeyle beraber bunun altından nasıl kalkarızı düşünmek mecburiyetinde kaldık. Biliyorsunuz, Covid-19'la tabiat bile kendine geldi. Bir anekdot anlatayım sizlere. Bana, bir mezarcı arkadaşım telefon açtı "Abi, şu anda mezarlıktayım, sincaplar mezarların üstünde sanki dua ediyorlar." dedi. O hâle geldi. Demek ki iklimi o kadar bozmuşuz ki, tabiatı o kadar bozmuşuz ki tabiat kendine geldi. Her şerde bir hayır olarak düşünmek gerekiyor bu türlü bazı hastalıkları ama korunmamız da gerekiyor tabii.

Ben size İzmir'den biraz bahsedeyim. İzmir'de şu anda 14 tane organize sanayi bölgemiz var, 2 tane de serbest bölgemiz var. Bu 14 organize sanayi bölgemizin ben içindeyim, sanayiciyim ve oradaki arkadaşlarımın tırnakları acıdığı anda benim parmaklarım patlıyor, bunu da çok net olarak yaşamaktayım. Arkadaşlar, fabrikaların yüzde 50'si boş, çalışmıyor ve zaten Covid-19'la beraber işçilerine izin verdiler, doğal olarak çalıştırmamaları lazım. Şu anda ne üretecek, kime satacak, nasıl hayatını idame ettirecek? Şaşkın sanayici, size samimi söylüyorum şaşkın. Burada Hükûmetin yapması gereken tek şey direkt olarak üretim ekonomisini canlandırmak mecburiyetinde ama sadece daha önce verilen KGF kredileri gibi verdim gitti tabela şirketine 20 milyon, tabela şirketine 5 milyon… Böyle yok, bunu takip etmemiz lazım. Bu krediler nereye gidiyor, hangi makine yatırımına gidiyor, nasıl, kaç tane işçi çalıştırıyorsun, getir kardeşim bu verileri… Hükûmetin alt kademelerinde çalışan, şehirlerde çalışan, organize sanayi bölgelerinde çalışan bir yığın sistem var. Bu sistemi iyi kontrol etmek mecburiyetindeyiz. İşte burada da liyakat söz konusu oluyor. O liyakatli insanları oralara oturttuğumuz zaman Türkiye ekonomisini canlandırmamak elde değil.

Bu ekonominin bir canlandırması da, bizim projelerimizden biri de tarım sanayisinin hayata geçirilmesi. Mutlaka Türkiye'de tarım sanayisinin hayata geçirilmesi lazım. Üç tarafı denizlerle çevrili, denizi görmeyen insanlarımız var, ayağını suya sokmamış, denizi görmemiş insanlarımız var. Bu kadar denizden kaçamayız. Dibimizdeki Yunanistan dünyadaki bütün gemi ticaretine hâkim; bizim üç tarafımız denizlerle çevrili, saysanız elin parmakları kadar denizcilik şirketimiz yok, çoğunu da yurt dışına kaptırdık. Hiçbir şey kalmadı, hayat kalmadı bize. Ve düşünün, 2005 ve 2006'lara götüreyim sizi, Çin'den gelen her gemi Türkiye'de bir fabrika kapattı, her gemi ama ne oldu? Sıfır gümrüklemeyle, sıfır vergiyle soktuk, her gelen gemi bir fabrika kapattı. Ve ben bunu bangır bangır o tarihlerde bağırdım, sonra uyandık, mobilya sektörü gitti, oyuncak sektörü gitti, tekstil sektörü gitti, ayakkabı sektörü gitti ve şimdi ne yapıyoruz? Onları canlandırmak mecburiyetindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

BEDRİ SERTER (Devamla) – Başkanım, teşekkür ederim.

Tarım ekonomisiyle çocuklarımızı doğduğu yerde doyurmak mecburiyetindeyiz. Büyük şehirler artık taştı; Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Mersin, Antalya taştı, iş imkânı yok, belediyelerimizin kapılarında kuyruk var. Her gün yüzlerce telefon geliyor "Ya, Vekilim, Allah aşkına çocuğumu sok." "Allah aşkına şu iş yerinde bana bir iş bul." diye. Demin geldi bir tanesi, kanser tedavisi görüyor, ağlayacağım ya adama, yalvarıyor "Kızımı bir işe sok, ben ölmeden onu işte göreyim." diye. Ama

bunları hep beraber çözmek mecburiyetindeyiz. İşte iş, ekonomi ve tarımın, hayvancılığın ve deniz sanayinin el ele vererek olması lazım. Yol yapacağız, köprü yapacağız, kanal yapacağız ama bütün paralarımızı oraya harcamayacağız, üretime harcayacağız. 13,5 milyon gencimiz bizden –dediğim gibi- ekmek, su, süt ve evine aş götürmek istiyor. Aç insanlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

BEDRİ SERTER (Devamla) – 11 milyon insan ayda evine 590 lira para sokuyor. 11 milyon insan. 590 lirayla Allah aşkına nasıl geçinirsiniz ya. Şurada 10 kişi yemeğe gitsek milletvekili olarak, Meclis lokantasında ödediğimiz hesap hemen hemen o para. Biraz bunlara, içe dönmemiz lazım, içimizi kalkındırmamız lazım. İç pazarımızı canlandırmak mecburiyetindeyiz. İhracat da yapamıyoruz artık, bütün kapılar kapandı, ne zaman açılacağı belli değil. Ama şu var: Türkiye mihenk taşında, 4 saatlik mesafede 1 milyar insana hitap edebilecek güçteyiz, bunu hepimiz çok net bilmekteyiz. Ondan dolayı iç üretimimizi canlandırmak mecburiyetindeyiz. Çocuklarımız doğduğu yerde doymak mecburiyetinde.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde geçen "yararlandırılır" ibaresinin "faydalandırılır" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu Demir (Ankara) Hüda Kaya (İstanbul) Kemal Bülbül (Antalya)

Kemal Peköz (Adana) Mahmut Celadet Gaydalı (Bitlis)

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurunuz Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan kanun teklifinin 7'nci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

7'nci maddeyle 4054 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılıyor. Söz konusu birinci fıkrada "Üç yıl çalışmak ve olumlu sicil almak kaydıyla konuları ile ilgili hazırlayacakları ya da daha önce hazırlamış oldukları uzmanlık tezinin Kurulca kabul edilmesi hâlinde 'Rekabet Uzmanı' unvanını alırlar." denmektedir. Burada üç yıl çalışma koşulu ve "uzmanlık tezi hazırlamak" ibareleri kaldırılıyor. Bu usulün kaldırılması kurum içi nitelikli kadroların oluşmasında da sıkıntıya neden olacaktır. Rekabet Kurumunun özerk bir yapıya sahip olduğu düşünüldüğünde bu kadroların yine kuruma has kanunlarla şekillenmesi hukuki kargaşanın da önüne geçecektir. Eğer tez yazma ya da üç yıl çalışma gibi koşulların kaldırılmaması ve mevcut durumun devam edeceği hedefleniyor ise birinci fıkranın çıkarılmasının bir anlamı yoktur. Dolayısıyla bu hususta daha açıklayıcı bir yaklaşım sergilenmesi yerinde olacaktır.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği üzere geçtiğimiz hafta Sayın Leyla Güven, Sayın Musa Farisoğulları ve Sayın Enis Berberoğlu'nun milletvekilliği düşürüldü. Halk iradesiyle seçilen ve Meclis çatısı altında bir iradeyi temsil etme yetkisi kazanan milletvekillerine yönelik olarak tüm hukuki yollar tüketilmeden, alelacele vekilliklerinin düşürülmeleri parlamento hukukuna doğrudan darbe, halk iradesine ket vurmaya yönelik bir girişimden başka bir şey değildir. Darbelerin ne topluma ne de bunu yapanlara hiçbir faydası olmamıştır, olmayacaktır. Özellikle Sayın Leyla Güven ve Musa

Farisoğulları'na yönelik hazırlanan mahkeme kararlarının bazılarının Fetullahçılar tarafından kaleme alındığı da bilinmektedir. Bizlere yönelik parmak sallayarak "İşinize gelince tarafsız yargı, işinize gelmeyince taraflı yargı diyorsunuz." diyenler, işlerine gelince bağımsız yargı, işlerine gelmeyince FETÖ'cü savcı ve hâkimler diyerek toplumun aklıyla alay ediyorlar. Mesele Kürt olunca, Kürt'ün siyasi kazanımları olunca demokrasi de, hukuk da, insan hakları da teferruat oluyor. Bizler çok iyi biliyoruz ki Sayın Leyla Güven ve Musa Farisoğulları özelinde tüm siyasilere ısmarlama fezlekelerle talimatlı yargılamalar gerçekleştirdiniz. Unutulmamalıdır ki faşizmin her hamlesinde geri adım atarsanız bir süre sonra kaçacak yer bulamazsınız.

Değerli milletvekilleri, bakıldığı zaman tek adam rejimi bugün yargıyı siyasetin sopasına, Meclisi AKP'nin tasdik kurumuna, valileri AKP'nin il başkanına, kaymakamları AKP'nin ilçe başkanına, bürokrasiyi AKP'nin teşkilatına, elçilikleri AKP'nin makam verme aracına dönüştürmüştür. Böyle bir rejimde Meclis de maalesef işlevsizleştirilmiştir. Mecliste demokrasicilik oyunu yerine demokrasi mücadelesi verilmelidir. 3 vekilin Meclisten çıkarılması tek adam rejiminin Meclisi etkisiz hâle getirdiğinin en somut örneğidir. Sivil toplum kuruluşları ve meslek odalarına her fırsatta ayar vermeye çalışan, basını muhalefet yaptı diye susturmaya çalışan, kendi dışında herkesi hain ilan eden bu istibdat rejiminin tek amacı, Meclisi işlevsiz bir kuruma dönüştürmektir.

Biliyorsunuz ki iktidarın 7 Haziran 2015 seçimlerinde kimyası bozuldu, 31 Mart 2019'da ise dengesi bozuldu. Barış masasının AKP tarafından devrilmesi milliyetçi, şovenist yaklaşımların devlet yönetiminde egemen olmasının asıl sebebi. Her kurum ve her şey üzerinde derin tahribatlar yaratıldı. Bakıldığı zaman hazine dahil tüm kurumlar ve değer yargılarının içi boşaltılmış durumda. Ekonomide, siyasette, temel hak ve hürriyetlerde ne yazık ki bir dibe vurmuşluk söz konusu. Keza dışarıdan da itibarını yitirmiş bir iktidar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Demokrasi güçleri bunun böyle devam edemeyeceğinin farkındadır. Türkiye'nin demokratik bir cumhuriyet olmasını arzu eden herkes faşizmle mücadele etmelidir. ABD'de yaşananlara faşizm ve ırkçılık diye tepki göstermiş gibi yapanlar sıra kendi ülkelerine geldiğinde ABD'yle aynı taktiklerle halka savaş açtıklarını unutuyorlar. AKP ve yandaşlarının aynı anda Gezi direnişine küfür ederken ABD'deki protestolara alkış tutması çelişki değil zevahiri kurtarmaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu	Feridun Bahşi	Bedri Yaşar
İzmir	Antalya	Samsun
Hüseyin Örs		Fahrettin Yokuş
Trabzon		Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünya üzerinde ortaya çıkan küreselleşmeyle birlikte verimlilik, yenilik, rekabet gibi konular her geçen gün biraz daha önem kazanmaya başlamıştır. Türkiye'nin rekabet gücü artırılmalı diyoruz ama bugün Türkiye'nin genelde kurumlarına baktığımız zaman Rekabet Kurumu, Türkiye İstatistik Enstitüsü Kurumu, TRT Kurumu, ne kadar kurum varsa bunlar serbest piyasa ekonomisinin gerekleri diye düşünülmüş ve kurulmuş, bunların bağımsız idaresiyle de serbest piyasa ekonomisinin cereyan edeceğini varsaymışız. Ama maalesef, bugün bu kurumların bağımsızlığından bahsetmemiz veyahut da görevlerini tam manasıyla icra ettiğini söylememiz mümkün değil.

Gerçekten yabancı sermayenin ülkemize gelmesini istiyoruz ama bizler de zaman zaman yurt dışında ticari faaliyette bulunan insanlar olarak gittiğimiz yerde hep "Bu serbest piyasa ekonomisinin temel şartları çalışıyor mu, yani bu ülkede hukuk var mı, demokrasi var mı?" "Pazarda üreteceğiniz mal arasından rekabet şansınız var mı yok mu?" buna bakarız, buna göre de yatırımlarımızı yönlendiririz. Mesela özellikle Sayın Cumhurbaşkanımız "ulusa sesleniş" konuşmasında da şunu söylüyordu: "Haksız fiyat artışlarıyla vatandaşımızın mağduriyetine sebep olanların peşine düşeceğiz." Kimle beraber? İşte "İçişleri Bakanımızla, MASAK'la beraber bunların peşine düşeceğiz." Sabahtan akşama kadar fırsatçıları, stokçuları kovalamaktan sanki Hükûmet başka bir iş yapamaz hâle gelmiş gibi. Peki on sekiz yıllık yönetiminizde bu stokçular, bu faizciler, özellikle belli dönemleri fırsata çevirmeye çalışan bu insanlarla ilgili dünyanın hiçbir yerinde böyle bir takip yok, varsa da kurum ve kuruluşlar bunların üzerine gidiyor. Tabii, özellikle bunları biraz da Hükûmet oluşturuyor. Ben şimdi size söyleyeyim: Bakın, demir yolları… Şu an Asya'dan Avrupa'ya biz demir yollarını oluşturduk. İşte, Pekin'den kalkan bir tren Avrupa'ya kadar gidiyor. Peki, Demiryollarının bununla ilgili yetki verdiği sadece bir tane şirket var. Yani sadece bu şirket üzerinden bu nakliye işlerini yapabiliyorsunuz. Bu ayrıcalık sadece bir şirkete tanınmış.

Aynı şekilde, bugün, asfalt… Biliyorsunuz, Türkiye asfalt açısından, petrol açısından zengin bir ülke değil. Özellikle, İran'dan, Irak'tan, Suriye'den bizim ülkemize asfalt girişi var. Özellikle bu bölgede ticaret yapanlar bilir, bu ülkelerden asfalt geliyordu, bir ay önce ne oldu biliyor musunuz? Sadece bir kişiye yetki verildi, sadece bir firma buradan asfaltı getiriyor, yurt içinde bunun dağıtımını yapıyor. Ne oluyor? Bakın, bir işi bir kişi yapıyorsa otomatikman rant oluşuyor. Bu neye dönüyor? İşte, buradan aldığı asfaltı, Türkiye'de rafinerilerin belli bir fiyatı var, o rafineri fiyatlarından 50-100 lira aşağıya piyasaya sürüyor. Hâlbuki, serbest rekabete bırakılmış olsa bu rakamın rafineri fiyatlarından 300-400 lira aşağıya olacağını biliyorum. Yani burada ne oluyor? 100 lira düşüyor ama bu 300 lira sizlerin, bizlerin cebinden gidiyor. Asfaltı en fazla kim tüketiyor? Devlet kurumları tüketiyor. Devlet kurumlarının bütçesi nereden oluşturuluyor? Sizlerden, bizlerden toplanan vergilerle bu bütçeler oluşturuluyor, belediyelere gidiyor, belediyelerden de bu asfaltı satın alıyor. Pahalı aldığı her asfalt sizin sağladığınız imtiyazlarla pahalı alınmış oluyor. Ha fırından ekmek çalmışsınız ha da bu imtiyazlarla bu paraları birilerine aktarmışsınız, bunun hiçbir farkı yok.

Aynı şekilde, bakın, enerji sektöründe -hani, rekabetten size örnek olsun diye söylüyorum- kişilere tahsis ettiğiniz zaman kilovatsaati 13,1 sentti; açtınız bunu ihaleye, şu an güneş enerjisinde 5 sentle, 6 sentle, 7 sentle bir sürü talip var. Hâlbuki, daha önce siz bunu 13,1 sente satın almayı garanti ediyordunuz. Aynı şekilde rüzgâr, 7,4 sentle bu enerjiyi satın almayı taahhüt ediyordunuz. Bundan iki ay önce ihaleler açıldı, 3 sentlere, 2 sentlere hatta "Hiç garanti istemiyoruz." diyen firmalar çıktı, bu şekilde yatırımlar yapılıyor.

Arkadaşlar, rekabetten, serbest piyasadan vatandaş fayda görür, bizler fayda görürüz, üreticilerimiz fayda görür, onun için bundan korkmayalım. Böyle belli imtiyazları belli kişilere sağlamakla bir sonuç elde edemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Karayollarının yaptığı ihaleler var. Rakamsal bazda söylüyorum, yüzde 80'i davet usulüyle yapılmış, 21/b'ye göre yapılmış. Açın bakın birim fiyatları ortada. Yüzde 20'si de açık ihaleyle yapılmış.

Arkadaşlar, biz bu memlekette yatırım yapılmasına karşıymışız gibi algılanmasın, aynı şeyi söylüyoruz. Şehir hastanelerini de rekabete açsanız inanın fiyatlar düşer. Aynı şekilde havaalanlarını rekabete açsanız fiyatlar düşer, yapım maliyetleri ne olursa olsun. İşte, her kürsüye çıkan 5 tane firmadan bahsediyor. Tabii olsun, Türkiye'nin büyük firmaları olsun ama açın rekabeti, 5 değil 125 tane olsun. İnşaat sektöründe dünyada söz sahibiyiz ama böyle giderse firmalarımızın tamamı bu rekabet ortamını, rekabetle bu işlerin elde edilemeyeceğini bildiği sürece… TOKİ ihaleleri de böyle. İşte TOKİ'de mesela rekabet var. Bakın, fiyatlar belli bir yere geldi. Rekabet derken düşük tenzilattan bahsetmiyorum yani yüzde 30-40'lı tenzilatlardan değil, uygun tenzilatlardan bahsediyorum, uygun rakamlardan bahsediyorum. Bunlarla verildiği zaman inanın bundan memleketimiz kazanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyursunlar.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Dolayısıyla, rekabetten… Özellikle, mesela tarımda niye rekabet edemiyoruz? Bakın, on sekiz yıllık iktidarınız döneminde tarımın gayrisafi millî hasıladaki payı yüzde 7'lere düştü. Neden? Ya, düşürün mazot fiyatını. Bizim çiftçimiz üretemiyor mu, beceremiyor mu? Becerir. Siz çiftçinin üretim, rekabet gücünü dışarıdan ithal ettiğiniz pirinçle, buğdayla kırmaya çalışmayın, mazot fiyatını düşürün, onlar zaten rekabet ederler.

Onun için bu kanunlar önemlidir ama ümit ediyorum ki bunlar en azından uygulanabilir olsun da Türkiye'de de gerçek bir rekabet ortamı oluşsun, milletimiz de bundan fayda görsün diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

MADDE 8- 4054 sayılı Kanunun 41 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Kurul; pazar payı ve ciro gibi ölçütleri esas alarak rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini soruşturma konusu yapmayabilir. Bu fıkra kapsamında soruşturma yapılmamış olması eylemden zarar görenlerin yahut zarar görecek olanların mahkemeler nezdinde dava açma haklarını ortadan kaldırmaz"

Dursun Müsavat Dervişoğlu	Feridun Bahşi	Dursun Ataş
İzmir	Antalya	Kayseri
Zeki Hakan Sıdalı	Fahrettin Yokuş	Arslan Kabukcuoğlu
Mersin	Konya	Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önerge katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurunuz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Görüşmekte olduğumuz Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. İYİ PARTİ Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Maalesef düzenleyici, denetleyici kurumların çoğu göstermeliktir. Kurumlar, kendi mazisi, bilgi birikimi ve tecrübesi olan sosyal yapılardır. Nobel Ödülü'ne namzet Daron Acemoğlu "Ülkeleri ayakta tutan kurumlardır." diye kurumları tarif etmektedir.

Bir Kamu İhale Kurumu mevzuatı 190'dan fazla değişikliğe uğramıştır. Görüşmekte olduğumuz Rekabet Kurumunun da 7 kez mevzuatı değişmiştir. Her şey o kadar değişkendir ki bir buçuk yılda ülkemizde 24 Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkmış ve tekrar bu kararnameleri düzeltmek için 31 tane daha Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yayımlanmıştır.

Kanun teklifiyle, Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un güncellenmesi ve Avrupa Birliği mevzuatına uyumlaştırılarak çağdaş düzeyin yakalanmasının, Rekabet Kurumunun aktif ve dinamik hâle getirilmesinin amaçlandığı, "de minimis" "uzlaşma" "taahhüt" gibi yeni kavramların Türk rekabet hukukuna kazandırılacağı ve böylece daha etkili bir rekabet hukuk sisteminin yerleşmesinin sağlanacağı ifade edilmektedir. "De minimis kuralına" göre, açık ihlaller hariç tutulmak kaydıyla piyasa rekabetini kayda değer düzeyde kısıtlamayan, anlaşma uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları soruşturma konusu yapılmayacaktır. Avrupa Birliği Komisyonunun "de minimis kuralı" kriteriyle bir ürün pazarında tarafların toplam pazar payından yüzde 10'u aşmıyorsa rakipler arasında anlaşma, rekabet kurallarından bağışık tutulmaktadır. Anlaşmanın tarafları rakip değil, toplam pazar payları da yüzde 15'i geçmiyorsa aynı bağışıklıktan yararlanmaktadırlar. Türk Rekabet Kurumunda "de minimis" tanımına göre yönetmelikle belirlenecek pazar payı ya da cironun altında ihlal iddialarında Rekabet Kurumu konuyu incelemeyecektir. Tabii ki kartel niteliğindeki rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz kısıtı gibi açık ve ağır ihlaller ise kapsam dışı bırakılmaktadır. Bu yasa teklifinde "de minimis" kriteri net bir şekilde ortaya konulmamış, kanunla tanınması gereken bu kriterlerin tebliğe bırakılmış olması kanuna güveni azaltacak, muhtemelen istismarları artıracaktır veya bu kadar tutarsız fikir ortamında belki de ayda bir ölçüt yayınlanacaktır. "De minimis" kuralının uygulamaya konulmasıyla şunlar iddia edilmektedir: Rekabet Kurumu ekonomik büyüklüğü fazla olmayan konulara kaynak ve enerji ayırmayacak, böylece daha fazla ihtiyaç duyulan konularda gereken enerjisi ve zamanı olacaktır. Aynı şekilde yargıya aksedecek uyuşmazlıkların ortadan kalkması sayesinde yargının yükü de hafifleyecektir.

8'inci madde değişiklik teklifimizle tüm bunların yanında "de minimis" kuralının olması, tüketicinin hukuken hakkının aranmasına engel olmayacak, mahkemeler nezdinde dava açarak kayıplarının önüne geçilecektir veya Rekabet Kurulunda beklemekte olan bir uyuşmazlığın varlığı hâlinde tüketici sonucu beklemeden yine yargı nezdinde hakkını arayabilecektir. Böylece hem "de minimis" kuralı işletilecek hem de taraflar arasında ya da vatandaşın kafasında bir uyuşmazlık olursa bunun için yargı yolu da açık tutulacaktır. Bu, daha rekabetçi ve daha hakkaniyetli bir uygulama olacaktır.

Saygılarımı sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğerini okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 8'inci maddesiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41'inci maddesinde eklenen fıkradan "gibi" ifadesinin çıkarılması, "ölçütleri" ifadesinin ise "ölçütlerini" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Utku Çakırözer	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Ahmet Akın
Eskişehir	Manisa	Balıkesir
Tacettin Bayır	Haydar Akar	Müzeyyen Şevkin
İzmir	Kocaeli	Adana
	Tahsin Tarhan	
	Kocaeli	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Utku Çakırözer.

Buyursunlar Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Şüphesiz ki rekabet, rekabet hukuku ve bu hukukun uygulanmasından sorumlu Rekabet Kurumu ekonomimiz açısından çok önemlidir. Kanunun gerekçesinde de Avrupa Birliğiyle uyumlu bir rekabet hukuku getirileceğinden bahsedilmekte ancak içine baktığınızda bu metin AB standartlarından bizi, Rekabet Kurumunu, rekabet hukukunu daha da uzaklaştıran bir mahiyettedir. Tabii, bu, bizler için yeni bir durum değil çünkü sağlıklı rekabet koşullarının oluşmasının birinci şartı Türkiye'nin bir hukuk devleti olmasıdır, güçler ayrılığına, hesap verebilirliğe dayalı bir demokrasi olmasıdır ama maalesef bu noktadan çok uzaktayız. Halk iradesiyle seçilmiş, aralarında İstanbul Milletvekilimiz Enis Berberoğlu'nun da bulunduğu parlamenterlerin milletvekillikleri düşürülüp cezaevine yollanıyorlarsa, aylarca, yıllarca cezaevinde tutuluyorlarsa, televizyonlar, gazeteler, haber siteleri sansürle, ambargoyla susturuluyorsa, hepimizin haber alma hakkımızın güvencesi olan gazeteciler cezaevlerinde aylarca, yıllarca tutuluyorsa biz burada hangi kanunu çıkarırsak çıkaralım, ne konuşursak konuşalım hiçbir anlamı yoktur, Avrupa Birliğine bir milim dahi yaklaşamayız.

Burada size yanımdaki bir resmi göstereceğim; bu, şu anda Ankara Adliyesinde hâkim sorgusu altındaki 2 gazetecinin fotoğrafı. Şu anda biz burada "Avrupa Birliğine yaklaşacağız." derken 2 gazeteci sadece konuştukları için, kendilerini arayanlarla konuştukları için sabah baskınlarıyla evlerinden gözaltına alındılar, dört gün gözaltında tutuldular, hâlâ gözaltındalar, önce savcının, şimdi de sorgu hâkiminin karşısındalar.

Oda TV Ankara Haber Müdürü Müyesser Yıldız ve Tele1 Ankara Temsilcisi İsmail Dükel şu anda sorgudalar. Askerî casuslukla suçlanıyorlardı ama hem Müyesser'i hem de İsmail'i yakından tanıyanlar onların casuslukla uzaktan yakından ilgileri olmayan, mesleklerine ve vatanlarına âşık 2 haber emekçisi olduğunu bilirler. Nitekim savcılık ifadesi sonrasında askerî casusluk suçlamasının düştüğünü ve gizli bilgilerin açıklanması suçlamasıyla hâkim karşısına çıktıklarını öğreniyoruz.

İddialardan anlıyoruz ki birisi onları aramış. Değerli arkadaşlarım, gazeteci herkesi arar, herkesle de konuşur; haberini ancak böyle yapabilir. Aramıyorsa, konuşmuyorsa işini eksik yapıyor demektir. Gazetecinin haber kaynaklarıyla konuşması asla suç değildir. Bu görüşmeler sonrasında gazeteci haber değeri olduğuna, halkın bilgilenme ihtiyacının karşılanacağına kanaat getirirse haberini yapar. Burada yapılmış bir haber bile yokken 2 gazeteci sabah baskınıyla ailelerinin önünde evlerinden alınıyor, dört gün gözaltına alınıyor, askerî casuslukla suçlanıyor. Bunlar, bizi, bırakın Avrupa'ya yakınlaştırmayı mevcut konumumuzdan daha da geri götürmekte. İşte, bu nedenle Türkiye, basın özgürlüğünde dünya sonuncusu, işte bu nedenle hukukun üstünlüğünde dünya sonuncusu.

Öte yandan değerli arkadaşlarım, eğer ille de bir yerde casusluk arayacaksanız, o zaman Türkiye Cumhuriyeti'nin kozmik odasına girenlere ve onların siyasi destekçilerine bakacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Buradan bir kez daha çağrıda bulunuyorum: Artık haberden terör, gazeteciden terörist üretmekten vazgeçin; eski FETÖ taktikleriyle uydurma yeni davalar yaratarak gazetecileri zindanlara atmaktan vazgeçin.

Barış Pehlivan ve Barış Terkoğlu Ergenekon kumpaslarında aylarca Silivri'de yatırıldılar, şimdi üç aydır yine aynı zindandalar Murat Ağırel, Hülya Kılınç, Ferhat Çelik, Aydın Keser'le birlikte. Müyesser Yıldız bir yıl haksız hukuksuz yatırıldı Ergenekon kumpaslarında, bugün yine tutuklanması isteniyor. Oda TV on yıl sonra yine hedefte; gerçek habercilik yapan Tele1, Halk TV sürekli hedefte. Yaptığımız yargı reformlarına rağmen Cumhuriyet'e, Sözcü'ye, Birgün'e, Evrensel'e ve yüzlerce gazeteciye yönelik sindirme, yıldırma, korkutma davaları sürmekte ama ne yaparsanız yapın, ne kadar korkutmaya, sindirmeye çalışırsanız çalışın Müesserler, İsmailler, Barışlar yine haber yapmaya, yine bu halka gerçekleri anlatmaya devam edecek.

Değerli arkadaşlarım, Rekabet Kanunu'ndan bahsederken medyada rekabetin adım adım yok edilmesinden bahsetmemek olmaz. Türkiye'de basın özgürlüğünün önündeki temel engellerden biri de budur. Diyebilirsiniz ki "Rekabet yok mu? İşte farklı farklı gruplar var."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Sayın Başkan, bitireceğim.

BAŞKAN – Buyursunlar.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Baktığınızda, o grupların hepsinin bir bütün olarak bir tekelin, bir kartelin parçası olduğunu görüyorsunuz. O tekel de tek adam iktidarıdır. Bu grupların tümü iktidarla çıkar ilişkisi içindedir. Ülkenin en büyük 40 medya kuruluşunun sahipleri inşaat, enerji, madencilik ve turizm sektörlerinde iş yapıyor, hepsi devletle iş yapıyor. En çok okunan 10 gazeteden 9'u yine Hükûmetle ilişki içinde olan şirketlere ait. Sonuç: Baktığınızda gazetelerin birkaç istisna dışında neredeyse tamamı aynı manşetlerle çıkmakta, televizyonlar aynı haberlerle yayın yapmakta. Tüm gazeteleri sadece tek bir şirketin dağıtmakta olması bile yine haber alma hakkımız açısından tehdit içermektedir. Bir yandan AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan "Biz, daha özgür, daha çoğulcu bir Türkiye, tüm fikirlerin temsil edildiği bir basın arzuluyoruz." diyor, diğer yandan medyanın yüzde 95'i saray etkisinde yönetilmekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Son cümlelerim, selamlama cümlelerim…

BAŞKAN – Buyursunlar.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Bu ülkede basın özgürlüğünü, medyada hür rekabet ortamını sağlayamadığımız sürece hangi kanunu çıkarırsak çıkaralım ne rekabet hukukunu sağlayabiliriz ne Avrupa standartlarını yakalayabiliriz. Çözüm gazeteciyi, siyasetçiyi cezaevine koymaktan vazgeçmekte, çözüm medyada tekelleşmeyi önlemekten geçmektedir. Bir gazetecinin özgürlüğünü yitirmesi hepimizin, 83 milyonun özgürlüğünü yitirmesidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde geçen "ilişkin" ibaresinin "dair" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu Demir	Hüda Kaya	Kemal Peköz
Ankara	İstanbul	Adana
Mahmut Celadet Gaydalı		Kemal Bülbül
Bitlis		Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Kemal Peköz.

Buyurunuz Sayın Peköz. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 41'inci maddesine yeni bir fıkra eklenmekte, eklenen fıkrayla "Avrupa Birliği mevzuatı dikkate alınarak bir düzenleme yapılıyor." denilmekte. Getirilen bu kanun teklifiyle, Rekabet Kurumuna şirket sahiplerinin mülkiyetine dek uzanan yapısal tedbirler alma konusunda geniş yetkiler veriliyor. Yasa teklifine teşebbüsler açısından oldukça önemli olan yapısal tedbirlerle ilgili birtakım hükümler de eklendiğini görüyoruz. Bir faaliyetin

varlığının veya ortaklık hisselerinin devri gibi yapısal tedbirler ekonomik hayatta çok ciddi değişiklikler ortaya çıkartabilir. Temel hak ve özgürlükler üzerinde bu kadar ciddi etki yaratabilecek, böylesi bir yetkinin yargı kararı olmaksızın bağımsızlığını yitirmiş idari makama verilmesini doğru bulmuyoruz.

Öte yandan, böylesi geniş yetkili Rekabet Kurumu gibi kurumların gerçekten katılımcı bir biçimde kamusal çıkarları savunan, güvenilir kurumlar olması hâlinde bu anlamlı ve kabul edilebilir olabilir. Ülkemizde, bu durum dikkate alındığında yetkiler küçük bir azınlığa çıkar sağlamak dışında başka bir işe yaramayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; değinmek istediğim başka bir konu, vekili olduğum Adana'nın meslek odaları bir çağrıyla imza kampanyası başlattılar. Yapılan bu açıklamayla Yumurtalık'ta yapımı devam eden Çin sermayeli Emba Hunutlu Termik Santrali inşaatının durdurulması ve projenin iptal edilmesi istendi. Hâlihazırda Adana'da, Yumurtalık'ta 2003 yılından bu yana çalışan "Sugözü" isimli bir termik santral çevreye yeterince zehir saçmaya devam ediyor. Bu yetmiyormuş gibi yeniden bu termik santrale sadece 1.800 metre mesafede ikinci bir termik santral yapılması için çaba sarf ediliyor. Yumurtalık Emba Termik Santrali ÇED Raporu'nda, partikül madde oranının Dünya Sağlık Örgütü sınırlarının 3 katı yani metreküpte 83 mikrogram olduğu ifade ediliyor. Sugözü Kömürlü Termik Santrali'nin çalıştığı bölgede 2009'da 5 olan kanser vakası 2014'te 60'a çıkmıştır; beş sene içerisinde 18 bin olan nüfus 17 bine inmiş ama kanser vaka sayısı 11 kat artmış, kanser türlerinde de yüzde 275 artış meydana gelmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı hava kalitesi ölçüm istasyonu verilerine göre, Adanalı 2019'da iki yüz otuz altı gün yani yılın yüzde 65'inde Dünya Sağlık Örgütünün sınır değerleri üzerinde kömür kaynaklı partikül madde yani kirli hava solumuştur. Bu konuda soru ve araştırma önergeleri verdik ama şu ana kadar herhangi bir sonuç alamadık.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı verilerine göre, kentte bazı bölgelerde hava kirliliği sınır değerlerinin aşıldığı ve hava kalitesinin sağlıksız düzeyinin de altında "hassas" ibaresiyle seyrettiği ifade edilmektedir. Ulusal sınırı en fazla 50 olması gereken metreküp başına hava kirletici partikül miktarı Merkez Yüreğir ilçesinde 104 olarak ölçülmüştür.

Adana'da hayatını kaybeden her 5 kişiden 1'i hava kirliliğine bağlı hastalıklardan dolayı yaşamını yitirmektedir. Adana'ya temiz hava isteyen meslek odaları ve derneklerin yanındayız. Adana'yı kirli havadan kurtarın diyoruz.

İki gün önce Adana'da bir operasyon yapıldı; 61 kişi, içinde 6 aylık bebekleri olan kadınlar da gözaltına alındı ve şu anda hâlâ gözaltındalar.

Yine, iki gün önce Silvan'da bir operasyon başlatıldı. Silvan'ın Üçdirek Mahallesi'nde, burada, köye 300-400 metre mesafede otlayan büyükbaş hayvanlara helikopterlerle ateş edildi; 7 büyükbaş hayvan öldürüldü, geri kalanların bir kısmı da köylüler çıkıp kontrol edemedikleri ve arayamadıkları için kayıp durumdadır. Bunlara da artık son verilmesi gerekiyor. Bugüne kadar yapılanların hiçbir tanesi Türkiye'ye bir fayda sağlamadı, ne Türkiye'nin işsizliğini eksiltti ne üretimini artırdı ne de Türkiye'de yaşanan sorunlara çözüm oldu. Bunlardan vazgeçilmeli ve insanların artık hayvanlarına, canlarına, mallarına kastedilmekten de vazgeçilmelidir.

Saygılar sunuyorum, iyi sabahlar diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi 9'uncu madde üzerinde 3 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Semra Güzel	Kemal Bülbül
İstanbul	Diyarbakır	Antalya
Kemal Peköz	Mahmut Celadet Gaydalı	Filiz Kerestecioğlu Demir
Adana	Bitlis	Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞAHİN TİN (Denizli) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Semra Güzel.

Buyursunlar. (HDP sıralarından alkışlar)

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşülen kanun teklifinin 9'uncu maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu kanun teklifiyle Rekabet Kurumu, durumunu kötüye kullanan bir şirketi soruşturmadan geçirdikten sonra bu firmaya idari para cezası kesebilecek. Kurum üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atandığı ve daha da önemlisi, görevlerinden her an ayrılabilecekleri bir rekabet otoritesinde böylesi bir yetkinin tanınması mali alanı düzenleme çabasıdır ve kabul edilebilecek bir yanı yoktur.

Sizin kendi otoriteniz etrafında biat kültürüyle şekillenen her politikanın sonucunda bu halk zulüm görmeye, daha da yoksullaşmaya başladı. Biz bunu en net olarak pandemi sürecinde gördük. Pandemi süreci başladığından beri ısrarla hiçbir kaygıya yer vermeyecek şekilde sürecin şeffaf, bilimsel veriler ışığında ve adaletli bir şekilde yürütülmesi gerektiğini dile getirdik. Başta Dünya Sağlık Örgütü olmak üzere dünyadaki ve Türkiye'deki pek çok sağlık örgütü virüsün henüz kesin bir tedavisinin bulunmadığını ve bundan sonraki süreçlerde de corona virüsü hayatımızın bir parçası olarak görmemiz gerektiğini ve buna göre tedbir alınması gerektiğini ifade etti. Fakat Sağlık Bakanlığı salgın sürecini şeffaf yürütmedi. Her akşam yeni bir vaka sayısı ve hayatını kaybedenlerin sayısını paylaşmak şeffaflık değildir. Bakanlık, Covid-19 ölümlerini Dünya Sağlık Örgütünün belirlediği kodlara göre raporlamamaktadır. U07.2 koduna uygun kaç hasta var bilmiyoruz, testlerin ne kadarının mükerrer test olduğunu bilmiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bunları neden anlatıyoruz? Bu sürecin başarısızlığının nüveleri 1 Hazirandan sonra çok daha fazla ortaya çıktı. Türkiye'de "normalleşme" adı altında başlatılan süreç sonrası vaka sayılarında çok ciddi bir artış olduğu görülmektedir. İkinci bir dalga bütün dünyada havaların soğumasıyla beklenirken, Türkiye'de birinci dalganın pikini bölgede sözde normalleşmeden sonra gördük. Bugün başta bölge illeri olmak üzere birçok vaka artışı normalin çok çok üstünde. Cizre'de 60'ın üzerinde sokak karantinaya alınmış durumda, ilçe hastanelerine gelen hastalar yer olmaması dolayısıyla çevre illerdeki hastanelere yönlendiriliyor. Urfa'da daha iki gün önce 2 mezra, 2 mahalle ve 5 bina karantinaya alındı. Maskeye erişimi olmayan yurttaşlar virüse karşı korumasız bir şekilde dolaşıyor ve maskeler şu anda parayla satılıyor. Diyarbakır Halk Sağlığı Müdürlüğünün açıklamasına göre; kentte 24.495 kişi karantinaya alındı. Bir hafta önce kentte 900 olan vaka sayısı şu anda 1.500 dolaylarında. 1 Hazirana kadar Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesinde corona hastalarının bulunduğu 1 klinik varken şu anda 5 klinikte hasta yatmakta. Kentteki yatak kapasitesi dolu, hastalar evde izole edilmekte. Kaç gündür Diyarbakır Tabip Odası bas bas bağırıyor: "Diyarbakır'da birinci dalga pik yapmış durumda." diye, fakat yeterli tedbir alınmıyor ve virüs çok hızlı bir şekilde yayılıyor ama iktidar, bu süreçte bu gerçekliği hatırlatan Van, Mardin, Şanlıurfa Tabip Odası yöneticileri hakkında soruşturma başlatıyor; gerekçesi ise halk arasında korku ve panik yaratmak. Ortada bir korku ve panik durumu varsa bu da Hükûmetin salgını durduramama korkusudur. İktidar, hiçbir sağlık örgütünü bu sürece dâhil etmemekle, sadece merkezî politikalarla bu süreci yöneteceğini düşündü ama iktidar görmek istemese de vaka artışı hızında merkezî politikaların çok büyük bir etkisi var.

Değerli milletvekilleri, Diyarbakır'da kendisine de kayyum atanan kayyum, halka sahte dezenfektan dağıtmaktan, süslü arabalar üzerinde şarkı, türkü çalmaktan başka bir şey yapmadı. Bugün, bastırdığınız, sindirmeye çalıştığınız bölge illerinde vaka artış hızı almış başını gidiyor. Sürecin şeffaf yürütülmemesi, baskı ve tedbirlerin devam etmemesi, kayyumların halka ne maddi ne manevi hiçbir destek sunmaması, salgın tedbirlerinin yeterli alınmaması bu süreci tetiklemiştir. Sağlık örgütleri ve yerel yönetimlerle birebir temas hâlinde olmak, onları bu sürecin parçası hâline getirmek salgın sürecinde en önemli adımlardan biridir. Kahramanlık rolü oynamaktan bir an önce vazgeçilmeli ve normalleşme adımlarında artan coronavirüse dair çok daha ciddi tedbirler alınmalıdır. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 9'uncu maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 43'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının son cümlesinden önce gelmek üzere aşağıdaki cümlenin eklenmesini, aynı maddeye eklenmesi öngörülen yedinci fıkrada yer alan "yüzde yirmi beşe kadar" ibaresinin "yüzde ona kadar" şeklinde değiştirilmesini, eklenmesi öngörülen sekizinci fıkranın teklif metninden çıkarılmasını, dokuzuncu fıkrasının başına aşağıdaki cümlenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Taahhüt müessesi rekabet ihlallerinden doğan tüketici zararlarının tazmini düzenleyen bu Kanunun 57, 58 ve 59 uncu maddelerine aykırı bir şekilde uygulanamaz."

"Uzlaşma süreci gizli olarak yürütülür. Uzlaşma görüşmesi öncesinde uzlaşma tarafları haklarındaki iddialar, deliller ve ayrıca verilecek ceza hakkında yeterli ölçüde bilgilendirilir."

Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Kocaeli	Balıkesir	Manisa
Tacettin Bayır	Haydar Akar	Müzeyyen Şevkin
İzmir	Kocaeli	Adana
	Ali Mahir Başarır	
	Mersin	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurunuz Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben de Utku Vekilimin kaldığı yerden devam etmek istiyorum. Evet, Ankara Adliyesindeydik milletvekili arkadaşlarımızla; 2 gazetecinin, yürekli gazetecinin yanındaydık. Evet, savcılığa ifade verdiler; ifade toplam iki saat sürdü ama bu gazeteciler dört gündür gözaltındaydı. İlginç! Savcılığa ifade verirken sulh ceza mahkemesi salonu hazırlanıyordu; ışıkları açıldı, kâtip çağırıldı, bilgisayarlar açıldı. Savcı daha tutuklamaya sevk etmemişti. İşte Türkiye'deki yargının hali bu. Belki savcı serbest bırakacak. Anlaşmalı mı bunlar?

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Anlaşmalı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Neden 2 gazeteci dört gündür gözaltında?

İkinci bir durum; Emniyetten casus olarak çıktılar, savcıya geldiler; Türk Ceza Kanunu 328 değişti 329 oldu. Bir gazeteciyi, bir babayı, yürekli bir insanı yargılıyorsunuz. Bu kadar ciddiyetsiz bir yargılama olur mu?

Diğer bir durum; bakın, bu gazeteciler casusluktan yargılanıyor. Dosyada gizlilik kararı var; dosyayı biz görmedik, avukatları görmedi, onlar da dosyayı bilmiyor ama şu Sabah gazetesi dört gündür dosyayı anlatıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bir tane yürekli savcı yok mu? "Hangi hakla gizlilik kararı olan dosyayı dört gündür yayın yapıyorsun, 2 gazeteciyi linç ediyorsun diyemiyor ama hiçbir delil yokken bu 2 gazeteci şu anda tutuklanmak üzere mahkemeye sevk edildi. Ben mahkemenin kapısındaydım, 2 gazeteci orada ne diyor biliyor musunuz? "Niye mahkemenin kapısındaydın üşürsün." (AK PARTİ sıralarından "Evet…" sesi) Hiç utanmıyorsun değil mi? Çok yazık! 2 tane gazeteci kapıda oturuyordu. Ne hissettim? Bu ülkedeki yürekli gazeteciler mahkeme kapısında ama kalemini kiraya verenler sarayın kapısında. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu ülkede bakın, köşe yazanlar yüreğiyle cezaevinde, sarayı yazanlar köşe dönüyor. Bu gazeteciler mahkeme kapısında, Cumhurbaşkanını övenler uçakta seyahat ediyor. Yazık, yazık gerçekten! Neden tutuklanıyorlar? Ben eminim, savcı daha ifade alırken tutuklayacak mahkeme hazırlanıyordu. Şimdi mahkemeye gidiyorlar, neresi hazırlanıyor biliyor musunuz? Cezaevi. Eminim koğuşları hazırlanıyordur. Neden? Neden? Neden bu kadar çok gazeteci, siyasetçi, sanatçı, bilim adamı tutuklanıyor? Hiç üzülmüyor musunuz bu konuda? Yasa yapıyoruz. Neyin yasasını yapıyoruz biz? Kişi güvenliği yok bu ülkede, hukuki bir ahlak kalmamış bu ülkede. Ben eminim o sulh ceza mahkemesi hâkiminin vereceği karardan. Yıllarını bu insanlar basına, kalemlerine vermişler. O haber yaptıkları televizyon programlarından maaş almıyorlar ama dün, sizin Medyadan Sorumlu Başkan Yardımcısı –zaten havadan taş atsak bir sıfata düşüyor AK PARTİ'de- Emre Cemil Ayvalı medya sorumlunuz ne dedi; bak: "Biz FETÖ'yle anlaştık." O bacaksız çocuk "FETÖ'yle anlaştık, Kemalist subaylara bir kumpas yapmak zorundaydık." dedi. Ne oldu? İstifa etti, İzmir'deki evinde de oturuyor; o niye tutuklanmıyor peki? Neden tutuklanmıyor? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Şimdi, İsmail Dükel, Barış Terkoğlu, Müyesser Yıldız; bu gazetecilerin ortak özelliği 2002-2014/2015 yılları arası FETÖ'yle mücadele ediyorlardı, FETÖ'yle uğraşıyorlardı bakın. Ben merak ediyorum, FETÖ'yle anlaştınız mı? FETÖ bunlardan intikam mı alıyor? Gizli bir anlaşmanız mı var? Özellikle 15 Temmuzdan sonra FETÖ'ye saldıran, FETÖ'yü ortaya çıkaran gazetecileri tutuklamak gibi bir göreviniz mi var sizin? Sizin Grup Başkan Vekiliniz –bu beyefendiyi kastetmiyorum- bıyıksızdı o zaman, Balyoz davasında müdahildi. Diğer Grup Başkan Vekiliniz, Samanyolu TV'de, Balyoz davasını takip edenleri "Bakın, burada, çekin, çekin." diyordu ve bu insanlar, yürekli insanlar FETÖ'yle mücadele ediyordu. Şimdi ödül olarak tutukluyorsunuz. Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu	Feridun Bahşi	Muhammet Naci Cinisli
İzmir	Antalya	Erzurum
Hüseyin Örs		Fahrettin Yokuş
Trabzon		Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Muhammet Naci Cinisli.

Buyursunlar Sayın Cinisli. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım.

Rekabetin korunmasını hukukun ve ekonominin beraber sağlıklı bir şekilde işleyebilmesiyle sağlayabiliriz. Tekelleşmemiş, kartelleşmeden uzak, rekabetin adilane bir şekilde gelişmesine olanak sağlayan düzenlemeler ve denetlemeler şüphesiz ekonomimizin yararına. Plansız, güven telkin edemeyen, istikrarsızlığın ve kuralsızlığın sıklıkla görüldüğü piyasa koşullarında rekabet hukukundan söz etmek ise algı oluşturmaktan başka bir şey değil. Aslında, rekabet ortamının oluşturulması için en etken husus, ekonomimizin ama esasen demokrasimizin içinde bulunduğu krizden çıkarılması, yeniden istikrar ve güven vadeden bir yapının tesis edilebilmesidir. Hakiki demokrasiyle beslenen ekonomik ortamda da hem üretici hem de tüketicinin lehine büyümeler, araştırma geliştirme alanında yenilikler tabiatıyla yer bulur.

Bugün, belli başlı sektörlerin AK PARTİ'ye yakın ailelere paylaştırıldığı, keyfiyetin kural sayıldığı, hür teşebbüs ve hür düşüncenin fazlasıyla sınırlandırıldığı bir ortamda bu konuları konuşmanın bir faydası olmadığını bildiğim hâlde, kanun teklifiyle ilgili fikirlerimi paylaşmaya devam edeceğim. Hür teşebbüse özgürce karar verebilme imkânı sağlayan rekabet hakkı zaman zaman kötüye kullanılabilir. Sayıları sınırlı bazı üreticilerin birbirleriyle rekabet edecek yerde daha çok kazanmak için iş birliği yaparak ve piyasadaki rekabeti kısıtlayarak kartelleştikleri ve tekelleştikleri görüldüğünde devlet eliyle müdahale kaçınılmaz olmalıdır. Şüphesiz ki rekabet ve rekabetin hukuk temelinde konumlanması, yatırımcıların haklarının korunması ekonominin tüm aktörleri için hayati önemdedir. Piyasaların sağlıklı işleyişini sağlamak için gerekli düzenlemeleri zamanında yapan ve onlara uyulup uyulmadığını anında denetleyen bir yapı olarak devlet, aslında ekonominin en önemli kural koyucusudur. Bu bakımdan, rekabet hukukunun uygulayıcısı idari yaptırım gücüne sahip Rekabet Kurumu, kanun yapıcı tarafından, siyasetin etkisinden uzak kalabilmesi için siyasi otoriteden bağımsız, idari ve mali özerkliğe sahip bir yapıyla kurulmuştu. Ancak 2011 ve 2012 yıllarında çıkarılan KHK'lerle özerkliğini yitirmeye başlayan Rekabet Kurumu, günümüzde Kurul üyelerinin siyasi otorite tarafından atandığı ve görevden alınabildiği bir Kurum hâline geldi. Böyle bir Kurumun aldığı kararların ne serbest piyasa ekonomisi ne de yabancı yatırımcılar tarafından olumlu değerlendirilemeyeceği ortada. Rekabet Kurumunun özerk yapısının korunması gerekiyor. Ayrıca, ihtisası rekabet hukuku olan mahkemelerin ihdas edilmesi ihtiyaç dâhilindedir.

Değerli milletvekilleri, teklifle Rekabet Kurumu Kanunu'nun aktif ve dinamik bir hâle getirilerek güncellenmesi ve Avrupa Birliği mevzuatıyla uyumlaştırılarak çağdaş düzeyin yakalanmasının amaçlandığı ifade ediliyor. Uzlaşma ve taahhüt gibi yeni kavramların da Türk rekabet hukukuna kazandırılacağı ve böylece daha etkili bir rekabet hukuk sisteminin yerleşmesinin sağlanacağı belirtiliyor. Üzerinde söz aldığım maddeyle, Avrupa Birliği mevzuatında yer alan taahhüt kavramının Türk rekabet hukuku mevzuatına ve uygulamasına kazandırılması teklif ediliyor. Ortaya çıkan rekabet kaygılarının giderilmesi için ilgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri tarafından verilen taahhütlerin yeterlilikleri ve zamanlamaları dikkate alınarak Kurulca kabul edildiği durumlarda, taahhütte bulunan teşebbüs veya teşebbüs birlikleri hakkında soruşturma açılamayabileceği ya da yürütülen soruşturmaların sona erdirilebileceği de teklif içerisinde.

Diğer yandan, Avrupa Birliği mevzuatında ve birçok ülke uygulamasında yer alan "uzlaşma" kavramının Türk rekabet hukuku mevzuatına da kazandırılması öngörülmekte. Böylelikle hem soruşturma sürecinin kısaltılarak hızlı bir şekilde sonuçlandırılması hem de bunlara ilişkin dava süreçlerinin neden olacağı kamusal maliyetlerin azaltılabileceği amaçlanıyor. Rekabet Kanunu'na dâhil edilmesi teklif edilen uzlaşma imkânı ve taahhüt mekanizmasını daha önce vergi düzenlemeleriyle ilgili görüştüğümüz tekliflerde de tartışmıştık. Bu düzenlemenin sağlıklı bir şekilde uygulanmasına İYİ PARTİ olarak önem veriyoruz. Mevcut düzende, Rekabet Kurumu, firmalar hakkında soruşturma başlattıktan sonra bunu sonuna kadar sürdürmek ve ihlal tespiti varsa Ceza Yönetmeliği'ne uygun olarak firmalara ceza vermek durumunda. Rekabet Kanunu'muz yürürlüğe girdikten sonra, Avrupa Birliği tarafından benimsenen uzlaşma ve taahhüt mekanizmalarıyla hem rekabet kurumları hem de firmalar için oldukça uzun ve zahmetli soruşturma süreçlerinin taraflar arasında uzlaşmayla sona erdirilmesi hedeflenmişti. Teklifle değiştirilmesi düşünülen ilgili hükümler de bu mekanizmaları hayata geçirmeyi amaçlamakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Rekabet Kurumunun etkin çalışmasına yönelik bir adım olacağından "uzlaşma" ve "taahhüt" kavramlarına destek veriyoruz ancak "taahhüt" kavramı tüketicilerin zararlarının tazmini ve tazminat davalarının etkin bir şekilde görülmesi hususunda geliştirilmeye muhtaç. "Uzlaşma" kavramının ise idari para cezasında yüzde 25'e kadar olan ve yüksek sayılabilecek bir indirim içermesi; ayrıca,

uzlaşmaya başvurma süresini "uzlaşma" kavramının verimli bir şekilde işlemesini engelleyebilecek bir şekilde kısıtlaması nedeniyle pürüzler içermekte olduğunu ifade eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2875) esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 10'uncu maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 45'inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinin başına "Taraflar ve soruşturma yapan personel bakımından" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Kocaeli	Balıkesir	Manisa
Haydar Akar	Tacettin Bayır	Müzeyyen Şevkin
Kocaeli	İzmir	Adana
	Serkan Topal	
	Hatay	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Serkan Topal.

Buyurunuz Sayın Topal. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Az önce Sayın Ali Mahir Bey'in konuşmasını dinledik; gerçekten yürekli gazeteciler, cesaretli gazeteciler, kalemini satmayan gazeteciler bu ülkede her zaman vardır, var olmaya devam edecektir ve onlar var oldukça da bizler özgürlük türkülerini söylemeye devam edeceğiz, bunu burada ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, maddeye gelince, şimdi, teklifin genel gerekçesinde, rekabet hukuku ekonomi ile hukukun kesiştiği alan olarak tanımlanmakta ve ekonominin sağlıklı işleyebilmesi bakımından önemli bir görevi ifa ettiği belirtilmektedir. Elbette, bu tanımlamalar önemli. Ekonominin sağlıklı işlemesi, sermayenin tabana yayılması ekonominin sağlıklı gelişmesi açısından kaçınılmazdır. Rekabet, bu noktada, toplumun yararı için kullanılan önemli bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ekonomi kendi dinamikleri içerisinde rekabeti zorunlu kılar; tekelleşme, kartelleşme gibi piyasa hâkimliğine asla geçit vermez. Bunun temel koşulu olarak ekonomiye ve ekonomik dinamiklere siyasi etkilerin olmaması gerekiyor ancak bunu burada maalesef göremiyoruz. Çağdaş ekonomilerin temel kavramlarından biri de tam rekabet piyasasının oluşmasına kamu otoritesinin olanak sağlamasıdır. Korumacı ve yandaş yaratma anlayışı, ihale sistemini kısık hâle getirmek rekabetin önündeki en büyük engeldir.

Bu ülkede yaşanan siyaset-ekonomi ilişkisi, ne yazık ki, bırakın rekabeti serbest hâle getirmeyi, neredeyse kartelci bir yapıyı ortaya çıkardı. Rekabetin korunması yerine, birilerinin korunmasını öne alan, başkalarına yaşam hakkı tanımayan, dolayısıyla maliyet-kâr ilişkisini zirve yaptıran, bunun yanında kamu kaynaklarıyla yeni güçler ortaya çıkaran bir anlayış rekabeti nasıl koruyacak?

Bir yandan, kamu ihaleleri bir gruba verilerek âdeta imtiyazlı şirket yaratan, aynı şirketlere medya kurumlarını da bünyelerine katmaları dayatılan, sermayenin bir gecede el değiştirdiği bir anlayış nasıl rekabet sağlayacak değerli arkadaşlar?

Tabii, bu, sadece ticarette değil, aynı zamanda siyasette de böyledir. Aynı anda 30 ulusal TV'nin canlı yayınla verdiği siyasi bir toplantının karşısında sadece sosyal medyada yer alan medyayla bunlara nasıl cevap verilir, nasıl rekabet sağlanacak? Bu ülkede öğretmen görmeden liseyi bitiren bir çocuk ile ileri fen eğitimi uygulayan bir çocuk aynı sınavda nasıl rekabet sağlayacak, nasıl rekabet edecekler birbirleriyle?

Değerli arkadaşlar, aslında bu, tamamen bir yönetim sorunudur, bir anlayış sorunudur. Siyaseten bu sorun çözülmeden ne toplumsal ne de ekonomik olarak istenen rekabet ortamı kesinlikle oluşamaz. Örneğin, bir TV programına ceza veren RTÜK, bir başkasına benzer olayda göz yumuyor ve buna da Rekabet Kurumu bir şey yapmıyorsa haksız rekabet nasıl önlenecek? Bir siyasi partinin bayram reklamını yayınlamaktan dahi kaçınan bir ulusal medya varsa ve buna da Rekabet Kurumu bir şey yapmıyorsa hangi sağlıklı ekonomiden, hangi sağlıklı rekabetten konuşacağız? Özgür olması gereken basın "Grup şirketleri ihale alıyor." diye haberleri manipüle ediyorsa, aynı basın kendi grup şirketlerinin veya ürünlerinin açık veya gizli reklamını yapıyorsa rekabet nasıl sağlanacak?

Değerli arkadaşlar, bunun için biz "demokrasi" diyoruz. Demokrasi olmazsa rekabet olmaz; demokrasi, müdahale kültürünü reddeder; demokrasi, ortak aklı, hakkı, hakkaniyeti öne alır; demokrasi varsa adalet olur; demokrasi varsa şeffaflık olur; demokrasi olursa adil siyaset, sosyal devlet olur. Bu yüzden, biz her zaman "demokrasi" "sosyal adalet" "hak, hukuk, adalet" diyoruz ama yine iktidar görmezlikten geliyor. Umarım, bir gün hak, hukuk, adalet kazanacak, bizler kazanacağız.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde geçen "halinde" ibaresinin "durumunda" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu Demir	Hüda Kaya	Kemal Bülbül
Ankara	İstanbul	Antalya
Kemal Peköz	Mahmut Celadet Gaydalı	Ali Kenanoğlu
Adana	Bitlis	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Filiz Kerestecioğlu Demir.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biraz nizam, biraz saygı, sadece bu, nezaket yani. Hani, buraya hepimiz milletvekili olup gelmişiz. Soyadlarını söyleyip buradan çocuklar gibi –çocuklar dahi yapmaz- gülerek dalga geçmek yani bilmiyorum kime yakışır bu Mecliste ama siz kendinize yakıştırıyorsanız diyecek bir şey yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu saatte burada neden konuşuyoruz? Rekabet Kurulu için mi? Hayır, bir yudum adalet için. Yani devam ediyoruz, her maddede önerge veriyoruz, neden yapıyoruz bunu? Gerçekten bir yudum adalet için. Arkadaşlarımız konuştu, hepimiz farklı haksızlıkları anlatıyoruz bu ülkede olan. Evet, vekillikleri düşürüldü arkadaşlarımızın ve onu öyle görüyorsunuz ki, sanki hani olağan, rutin bir şey olabilir, hani bu da oldu, olsun geçsin gibi… Hayır, böyle değil. Yani ben daha önce de söyledim "Grup Başkan Vekilliğim döneminde 11 arkadaşımızın vekilliği düşürüldü ve buna maruz kaldım." diye. Şimdi, gene aynı şekilde 3 milletvekilimizin vekilliği düşürüldü. Yani biz demokrasi oynuyor muyuz yoksa gerçekten buna ulaşmaya mı çalışıyoruz? Biz vallahi ulaşmaya çalışıyoruz, bütün samimiyetimizle ulaşmaya çalışıyoruz. Ne kadar bizi her seferinde kriminalize etmeye çalışsanız da başka bir şey anlatmaya çalışıyoruz.

Şimdi ben, sadece bizden değil, başka bir adalet hikâyesi anlatmak istiyorum: Avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın bir yıllık tutukluluklarının ardından çıkarıldıkları 10 Eylül 2018'deki ilk duruşmada mahkeme heyeti oy birliğiyle tahliyelerine karar verdi, tüm avukatların tahliyesine karar verdi. Peki, mahkemenin verdiği tahliye kararının üzerinden on saat geçtikten sonra ne oldu dersiniz? Savcılık karara itiraz etti. Yeni dönemin işkencesi budur. Eski dönemlerde daha fazla fiilî işkence olabilir, ben 12 Eylülü de yaşamış ya da 1990'ları da görmüş bir insanım ama bugün, fiilî işkenceye de dönüldü fakat fiilî işkencenin dışında başka bir işkence var bu ülkede, tutukluluk hâli; at içeri, ne kadar kalacağı belli olmasın ya da serbest bırak, hemen ardından, belki daha cezaevinden çıkarken itiraz edilsin ve tekrar içeri al. Bu, ciddi bir psikolojik işkence de aynı zamanda. Evet, mahkeme heyetine kararın geri aldırılması yeterli görülmedi, karardan hemen sonra mahkeme heyeti yerine başka bir heyet atandı ve bu daha önceki heyetin tüm üyeleri de başka başka yerlere sürüldü. Sonra ne oldu? Bu heyet duruşmalarda dosya içeriğinin tartışılması taleplerini reddetti. Avukatlar yargılanıyordu yani isyan ettiler ya "Biz tartışmak istiyoruz, kendimizi savunmak istiyoruz." diye. Hayır, mütalaa vermesi için savcı dahi zorlandı; 2 kere müzekkere gönderildi savcıya "Mütalaa ver." diye, zorlandı. Kabul etmeyince başka bir savcıdan mütalaa alındı. Ve mahkeme, sadece itirafçı sanıklar, gizli tanıklar dinlenerek toplamda yüz elli dokuz yıl ceza verdi bu avukatlara. Şimdi, bakın, ben samimiyetle söylüyorum, hani açlık grevi zaten onaylanacak onaylanmayacak diye tartışılacak bir şey değildir belki. Ben bir eylem biçimi olarak onaylamam ama tarihte görülmüştür yani İrlanda'da Bobby Sands cezaevinde ölmüştür çünkü başka bir çıkışı olmadığı için yapmıştır bunu. Şimdi, avukatları -sevgili meslektaşım- Several Ballıkaya diyor ki -Halil Cibran'ın bir sözünü de hatırlatıyor ama- "Savunmaları olarak görev alan biz avukatlar yargılamada bu adaletsizliği, hukuksuz uygulamaları engelleyecek bir yöntem bulamadık." "Bulamadık." diyor ve "Ne yazık ki onlar da adalet talebini hayatlarını ortaya koyarak bulmaya çalışıyorlar ve duyurmaya çalışıyorlar." diyor ve ondan sonra Halil Cibran'ın bu sözünü hatırlatıyor: "Adalet için ölünür mü? İnsanın kendini savunmak için kendine kıydığı da olur." Çok acı bir şey çünkü bu ülke gerçekten…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyursunlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Yaşadığımız toprakların hiç yabancı olmadığı durumlar bunlar. Ama bu 2 arkadaşımızın, yakından da tanıdığım, genç, heyecanlı ve her haksızlıkta orada olmak isteyen bu 2 arkadaşımızın görüşlerine katılın, katılmayın, hiç önemli değil ama bu kadar adaletsiz bir yargı sürecinden geçen bu arkadaşlarımızın ölmesine izin vermeyelim. Sayın Adalet Bakanı, Sayın Başkan, sayın vekiller, sayın barolar, sayın avukatlar; bunu hep birlikte yapalım. Çünkü ondan sonra ne diyeceksiniz biliyor musunuz? Bugün size çok can yakmış bir başka savcıyı hatırlatmak isterim: Zekeriya Öz ve onunla ilgili çıkan bir haber, bugünkü haber. "Firari savcı Zekeriya Öz'ün 10 milyon doları aşan hesabı ortaya çıktı." Şimdi, bu yargılamaları yapan savcılar, hâkimler nasıl anılacaklar? Bir başka Zekeriya Öz mü yaratmak istiyorsunuz? Yapmayın bunu. Herkes adalete erişmek istiyor bu ülkede.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Evet, bir yudum adalet için, buna ses olmak için gecenin bu saatinde burada konuşuyoruz ve hepimiz gerçekten halkın oylarıyla geldik buraya. Yani buna birazcık itibar edelim ya. Gerçekten buna birazcık…

Gözlerim dolacak… Hoşçakalın. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylamadan önce bir yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Bakan, Sayın Şevkin, Sayın Ünsal, Sayın Bulut, Sayın Barut, Sayın Tarhan, Sayın Bankoğlu, Sayın Serter, Sayın Ceylan, Sayın Çelebi, Sayın Özcan, Sayın Erdan Kılıç, Sayın Karadeniz, Sayın Ünver, Sayın Baltacı, Sayın Özdemir, Sayın Göker, Sayın Topal, Sayın Durmaz.

Süremiz üç dakika.

Pusula veren sayın vekillerimiz lütfen ayrılmasın.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Pusulaları kontrol ediyoruz.

Emine Yavuz Gözgeç? Burada.

Semra Kaplan Kıvırcık? Burada.

Metin Yavuz? Burada.

Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dursun Müsavat Dervişoğu	Feridun Bahşi	Dursun Ataş
İzmir	Antalya	Kayseri
Fahrettin Yokuş		Zeki Hakan Sıdalı
Konya		Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Dursun Ataş.

Buyurunuz Sayın Ataş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 215 sıra sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gecenin bu saatinde Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bilindiği üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu olarak 17 Nisanda çalışmalarımıza kırk sekiz gün ara vermiştik. O ara verme döneminde Meclis Başkanına "AVM'ler açıkken Türkiye Büyük Millet Meclisi neden kapalı?" diye haklı olarak sorulduğunda, Sayın Başkan acil bir gündemin olmadığını söylemişti. Ancak ülkemizde acil düzenlenmesi gereken pek çok gündem varken, milletimiz sorunlarına Meclisten çare beklerken Meclis açıldığından beri yani iki haftadır çok acilmiş gibi Bekçi Kanunu ve bugün de Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Teklifi görüşülüp Meclis maalesef ki oyalanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, keşke bu Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Teklifi'nde düzenlendiği gibi siyasi partiler arasında da adaletli bir çekişmeyi sağlayabilselerdi, keşke bu rekabet ortamında seçimler yapılabilseydi ama maalesef ki ticarette bu rekabette adilliği sağlamaya çalışıyorsunuz ama siz hiç adil değilsiniz AKP olarak, bunu da bir kenara not edelim lütfen.

Değerli milletvekilleri, elbette ki, ülkemizin pek çok sıkıntısı varken, içinden geçtiğimiz şu zor günler de ortadayken, acil düzenleme bekleyen pek çok konu varken acelesi olmayan düzenlemeleri Meclise getirerek tıpkı Ayasofya konusunda olduğu gibi, iktidarın ülkeyi yönetemediği gerçeğini gizleme, milleti ve milletin Meclisini başka konularla oyalama taktiğinden başka bir şey değildir.

Değerli milletvekilleri, milletimiz pandemiyle mücadele ederken, vatandaşımız geçim derdi ve işsizlikle boğuşurken, gençlerimiz gelecek kaygısı taşırken, ülkemizde tarım, hayvancılık, sanayi, hizmet sektörü gibi pek çok sektör can çekişirken iktidar suni gündem oluşturarak ülkenin gerçek sorunlarının üstünü kapatmaya çalışmaktadır. İktidarın gündeminde olmasa da bizim gündemimizde, evine ekmek götüremeyen işsizlerimiz, hayvanı para etmeyen hayvancımız, üretim yapamaz hâle gelmiş çiftçilerimiz, doğal gaz ve elektrik faturalarını ödeyemeyen vatandaşımız, siftah yapamadan akşam eden esnafımız, geçinemeyen emeklilerimiz, geçim sıkıntısı yüzünden intihar eden insanlarımız var. AKP'nin umurunda değil ama bizim gündemimizde sınav tarihleriyle oynanıp turizm için feda edilen öğrencilerimiz, üniversiteden mezun milyonlarca işsiz gencimiz, işsizlik yüzünden öğrenim kredisini ödeyemeyen, icra takibi başlatılan 280 bin üniversite mezunumuz, söz verildiği hâlde Tarım Bakanlığı tarafından ataması yapılmayan gençlerimiz, mali yapılandırma bekleyen 4 milyon vatandaşımız, TYP kapsamında çalışan güvenlik görevlilerimiz, taşerondan kurumlara geçirilerek, "Kadroya alındın." denilerek yüzde 4 zamla asgari ücretin altında geçinmeye çalışan vatandaşlarımız var.

İYİ PARTİ olarak gündemimizde emeklilikte yaşa takılanlar var; öğretmenlerimize, hemşirelerimize, polislerimize, uzman çavuşlarımıza ve din görevlilerimize söz verip tutmadığınız 3600 gösterge sözü var; sizin korumaktan âciz kaldığınız, şiddete uğrayan kadınlar, istismara uğrayan çocuklar var. Biz bu ülkeyi seviyoruz. Bizim gündemimizde, geçiş garantili otobanlara, köprülere, hasta garantili hastanelere ödediğimiz milyonlarca dolar var; yandaş dernek ve vakıflara aktarılan paralar var; iktidarın vatandaşın parasıyla lüks ve israf harcamaları var; yandaş şirketlerin silinen vergi borçları var. Bizim gündemimizde, pandemi sürecinin kahramanı ve aynı zamanda mağduru olan sağlıkçılarımızın sorunları var; vatan savunmasının belkemiği astsubaylarımızın, uzman çavuş ve erbaşlarımızın sorunları var; ücretli ve PICTES öğretmenlerinin sorunları, KHK'yle işten atılıp mahkeme kararıyla suçsuz olduğu anlaşılan, işine dönemediğinden mağdur olan binlerce vatandaşımız var. Bizim gündemimizde, iktidarın sopası hâline gelen yargının bağımsızlığı, tutuklanan gazeteciler, milyonlarca Suriyelinin oluşturduğu sorunlar, iç ve dış güvenlik tehditleri, depremler için alınacak önlemler, içinde bulunduğumuz ekonomik krizi engelleyecek önlemler yer alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

DURSUN ATAŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, tüm bunlar çözüm bekleyen sorunlar olarak karşımızda dururken AKP önümüze sürekli gerçek gündemin dışında alakasız kanun teklifleri getiriyor. Kısacası, AKP'nin ve sarayın gündemi farklı, vatandaşın gündemi farklı.

Maalesef AKP'nin gündeminde vatandaş yok diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.32

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 03.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

İkinci bölüm üzerindeki ilk konuşmacı İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Ayhan Altıntaş.

Buyurunuz Sayın Altıntaş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine İYİ PARTİ adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifiyle teklif sahiplerinin amacı, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un güncellenmesi ve Avrupa Birliği mevzuatıyla uyumlaştırılarak çağdaş düzeyin yakalanması ve böylece Rekabet Kurumunun aktif ve dinamik hâle getirilmesi olarak iddia ediliyor. Yine teklifle "de minimis", uzlaşma ve taahhüt gibi yeni kavramların Türk rekabet hukukuna kazandırılacağı ve böylece daha etkili bir rekabet hukuk sisteminin yerleşmesinin sağlanacağı ifade ediliyor.

Öncelikle olaya genel açıdan bakalım. Rekabet ne demektir? Rekabet yarışma demektir, rakiplerin yarışması demektir. Rekabet Kurumunun kuruluşunda da bir yarışma, bir değerlendirme beklemek doğal değil midir? Ama Kurum Başkanı da Kurum üyeleri de Sayın Cumhurbaşkanı tarafından atanıyor. Sayıştay, Yargıtay, sivil toplum kuruluşları gibi kurumlardan seçilerek gelmiyorlar. Bu durumda bir yarışma söz konusu değil. Ayrıca, sadece Cumhurbaşkanının karar verdiği bir yapıya kurum demek ne kadar doğrudur sorusu akıllara geliyor.

Başımdan geçen veya bir dinlediğim olayı anlatmak istiyorum. ISO 9001 danışmanlarından birisi anlatmıştı. Bir aile şirketine denetime gitmişler. Karşılarındaki patronun genç oğluna sormuşlar "Firmada kurumsallaşmaya nasıl karar verdiniz?" diye. Cevap: "Babam karar verdi." "Peki, firmada yatırımlara nasıl karar veriyorsunuz?" Cevap: "Babam karar veriyor." "Fiyatları nasıl belirliyorsunuz?" Cevap: "Babam belirliyor." Bu cevaplar üzerine danışman "Siz tam babalık bir firma imişsiniz, kurumsallaşmaya hiç ihtiyacınız yok." demiş. Bu örnekteki gibi, kurumlarımızda da her şeye Cumhurbaşkanı karar veriyor. O zaman adına "Rekabet Kurumu" değil "Cumhurbaşkanlığı Rekabet Ofisi" diyelim. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Ekonomist Daron Acemoğlu "Ülkelerin başarılı olamamasının sebebi kısıtlı kaynaklar değil kurumların eksikliğidir." diyor. Bu konuda dünyada ses getiren koca bir kitap yazmıştır.

Söz rekabetten açılmışken mesleğim olan akademik hayattan bir örnek vermek istiyorum. Amerikan üniversitelerinde on yıllardır uygulanan bir kural vardır; doktora yaptığınız üniversitede hemen hoca olarak çalışamazsınız, başka bir üniversiteye gitmeniz beklenir. Bunun sebebi, aynı üniversitede kalanlar aynı ekolden yetişmiş olurlar ve yeni görüşlere açık olmazlar; bir nevi üniversite içi akraba evliliği olmuş olur. Başka üniversiteye gidilerek farklı bakış açısı kazanılır ve farklı üniversiteler arasında da en iyi doktoralıları kapma yarışı olur. Bir anlamda üniversiteler doktora mezunlarını yarış pistine sürerler.

Rekabet her zaman faydalıdır. Siz de iktidar partisi olarak muhalefetle yarışmaktan fayda beklemelisiniz. Her şeyi sizin gibi düşünen bir muhalefet faydalı olmaz. Demokrasilerde eşit şartlarda siyasi rekabet esastır. Kamu kurumlarına eleman alırken de hem iktidar yanlılarını alıp hem de farklı düşünenleri kamudan dışlarsanız aldığınız kişiler yarışmadan, rekabete girmeden seçilmiş olurlar ve verimlilik düşer. Kamusal alanda da liyakate dayalı rekabet şarttır. Bugün "Kamuya eleman alımında,

medyada, kamu ihalelerinde, kamusal yardım ve desteklerin dağıtılmasında eşitlik ve adalet vardır." diyebilir miyiz? Türkiye'ye gelen bir turistin ilk göreceği televizyonun, ilk okuyacağı gazetenin muhalif olma şansı var mı?

TRT'den TÜİK'e, BDDK'den Kızılaya kadar tüm kurumlarımız kurumsal niteliklerini yitirmiş durumdadır. Biz Türkiye Cumhuriyeti olarak kurumları oluşturma açısından kısmi bir başarı sağlamıştık ama son yıllarda bu kurumlarımız tamamen kayboldu.

Kanun teklifine gelecek olursak iyi niyetle hazırlandığı muhakkak. Teklifin ruhunda "Bize yetki verin, bu yetkileri alalım, biz iyi niyetliyiz, bu yetkileri kötüye kullanmayız." anlayışı hâkim ama unutmayalım ki cehenneme giden yol iyi niyet taşlarıyla döşelidir. Fetullah Gülen cemaatine de FETÖ olmadan önce iyi niyetle yaklaşmadınız mı?

Avrupa Birliğine uyum sağlanması gerekçesi yasaya makyaj sağlamış. Ancak, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Üyemiz Sibel Özdemir Hocamızın Komisyonda belirttiği üzere Avrupa Birliği mevzuatına tam uyum sağlanamamış. Avrupada olmayan yetkiler yasa ile Rekabet Kurumuna veriliyor, ticari kurumların mülkiyetine el konabiliyor. Bunun karşılığında Kurum personelini, cezai ve idari bakımdan koruyacak imkânlar sağlanıyor.

Sadece Avrupadaki "de minimis" uzlaşma ve taahhüt müessesesinin yasal zemine konulması bizce de uygundur. Bu açıdan teklife bakışımız olumludur. Firmalar ve teşebbüsler açısından yeni imkânlar sağlanmıştır, ama esas olarak 3 noktada teklif bizi tatmin etmemektedir.

Teklifte Rekabet Kurumuna yapısal tedbirler alma yetkisi verilmektedir. Teklif yasalaşırsa bundan böyle Rekabet Kurulu artık kartel kuran firmaları ya da hâkim durumunu kötüye kullanan bir şirketi, soruşturma yapıp tespit ettikten sonra, idari para cezası yanında yapısal tedbirler de öngörebilecektir. Teklifteki ifadesiyle "Firmaların belirli faaliyetlerini veya ortaklık paylarını ya da mal varlıklarını devretmelerini karar altına alabilecek." Bu yapısal tedbirler mülkiyet hakkına önemli bir müdahaledir.

Bu nedenle de "Rekabet Kurulu bu tedbirlere ancak davranışsal tedbirlerin işe yaramaması hâlinde ihlalle orantılı olarak ve istisnai olarak başvurabilecek." denilerek teşebbüslerde oluşabilecek korkulara karşı rahatlanma sağlanmak istenmiştir. Ayrıca, "Yapısal tedbire uyması için firmaya en az altı ay süre verilir." ifadesinin ilave edilmesi de çok rahatlatıcı olmuştur. Bu hususta ortak karar alan Komisyona teşekkür borçluyuz. Ancak daha önce söylediğim gibi, yetkinin kötüye kullanılmasını önlemek için her zaman iyi niyet yetmeyebilir. Özellikle, kurul üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından tayin edildiği bir rekabet otoritesine bu yetkinin verilmesi firmalar açısından risk yaratabilir ve özellikle yabancı yatırımcıları ürkütebilir.

Bir diğer itiraz noktamız ise şirketlerin incelenmesini kolaylaştırmak adına, elektronik ortamdaki tüm veri ve yazışmaların kopyalarının alınıp Rekabet Kurumuna götürülerek incelenmesi imkânı sağlanmasıdır. Buraya kadar mutabıkız. Avrupa Birliği mevzuatında sadece inceleme konusuyla ilgili verilerle sınırlı olan bu kopyalama işlemi Kuruma da bazı yükümlülükler getirmelidir. Bu yetkinin kullanılması sırasında ve bilgilerin Kurum bünyesinde tutulduğu dönemde, tüm gizlilik ve veri koruma önlemlerinin alınması Kurumun sorumluluğunda olmalıdır. "Kurul, Başkan, üyeleri ve personeli bu bilgileri başkasına açıklayamaz ve başkasının yararına kullanamazlar." diye eklemeler yapılması gereklidir. Özellikle, bilinçli veri ifşaları ve/veya sızdırmaları gibi durumlar karşısında cezai sorumluluklar belirlenmelidir. Her yetki sorumluluk da getirmelidir. Bu sorumlulukların hukuki yaptırımları da teklifte açıkça belirtilmelidir.

Son itiraz noktamız ise 11'nci maddede yer alan Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 104'ncü maddesinin kıyasen uygulanmasıdır. Bu maddeye göre Kurul, Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlara ilişkin soruşturmalar Kurul, Başkan ve üyeleri için ilgili Bakanın; Kurum personeli için ise Başkanın izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır. Bu maddeye neden ihtiyaç duyulduğuna dair teklifin gerekçesinde açıklama yapılmamıştır. Neden BDDK'yle ilişkilendirmeye

ihtiyaç duyulmuştur? Mevcut yasanın hukuki ve cezai sorumluluğu düzenleyen hükümleri yetersiz mi kalmaktadır? Bu maddeyle 4'üncü maddedeki ticari ve özel bilgilerin kopyalanması beraber düşünüldüğünde firmalar açısından tereddütlere yol açacaktır.

Değerli milletvekilleri, konuşmamı tamamlamadan önce tekrar hatırlatmak istiyorum. "Göç yolda düzülür." mantığı doğru değildir. Bir sorun çıkarsa kanun çıkarırız diye rahat olmak kanun yapıcılarına yakışan bir tavır değildir. Kanun teklifi veren kişilerin de kanunları yapanların da tabiri caizse takıntılı olması gerekir, her türlü kötü ihtimali düşünmelidir. Bu sayede geleceği doğru şekilde şekillendirebiliriz. Bu sayede yarınımız da bellidir. Sık sık kanun değiştirmemize gerek kalmaz. Ayrıca, ekonominin belkemiği de aslında güvendir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar…

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Güven, kişilere değil kanunlara duyulur. Kişiler gelip geçicidir, kişilere duyulan güven de. Ama kanunlar doğru hazırlanırsa hem yerli hem de yabancı yatırımcı ona göre hareket edecek ve ne yöneticilerden ne de güçlü şirketlerden çekinmeyecektir. Bir daha ki kanun tekliflerinde bu mantığı bulacağımızı umuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Metin Nurullah Sazak.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hepinizin bildiği gibi dünyada yeni bir dönem başlıyor. İnsanlığın teknoloji, bilim, endüstriyel gelişmelerle kendini aştığını, uzayda tatil hayalleriyle dünyaya meydan okuduğunu sandığı bir dönemde insanoğlu aklının sınırsızlığıyla övünürken bedeninin sınırını acı bir gerçekle hatırladı. Yıllardır bilim çevrelerince yakından tanınan coronavirüs geçirdiği mutasyonla pandemi yaratarak dünya gündemine oturdu. Yaşanılan süreçle ilgili gerçekler dünya genelinde zaman ilerledikçe aydınlatılacak ya da birileri tarafından belki de üzeri örtülerek karartılacaktır. Bunları izleyip göreceğiz. Nedenleri ve sonuçlarını araştırmak için zamana veya daha çok bilgi birikimine ihtiyaç olmakla birlikte Covid-19 pandemisinin açıkça ortaya koyduğu tartışmasız sonuçları da mevcuttur. Pandeminin sınırlandırılması için en temel gereklilik olan sosyal izolasyon, son yıllarda kimseye ihtiyacı olmadığını düşünen, sosyal medyayla sosyalleşen, insanlarla temastan kaçınan, sadece kendini önemseyen yeni insan formatına sadece "ben" olarak yaşamanın ne olduğunu, kısacası filmin sonunu göstermiştir. Evlerde tek başına otururken çok önem verdiğimiz "ben" kavramının tek başına bir şey ifade etmediğini, komşusuyla, iş, okul arkadaşıyla bir selamının karşılıklı alınmasının hayatlarımızda ne anlama geldiğini gösterdi. Parkların sadece kaydıraklardan ibaret değil, içerisindeki diğer çocuklarla anlam ifade ettiğini evden çıkamadığımızda gördük. Bu küçük virüs bizlere sadece kendimizi önemsemenin, sadece ben olmanın anlamsızlığını, bizi biz yapan şeyin birliğimiz olduğunu öğretti. Bu sıkıntılı sürecin ülkemiz için hayırlarla sonuçlanacağına inanarak özellikle içinde bulunduğumuz yüzyıl ve yaşadığımız kıymetli coğrafyada necip Türk milletinin ihtiyacı olan birlik ruhunun aktifleşmesine vesile olacağını umuyorum.

Son dönemlerde "özgürlük" "insan hakları" "adalet" ve "barış" kelimeleriyle süslenerek servis edilen bölücülük masallarının güçlü bir devlet ve her türlü oyuna karşı devletine güvenen milletin varlığında hükümsüz olduğunu gördük. Türk devleti zor koşullar altında milletinden aldığı güven, kökünden aldığı güç, geninden aldığı akılla kısa zamanda teşkilatlanarak dünyaya kriz nasıl yönetilir gösterdi. Zamanında yedi düvel ordularına postalsız verdiği savaşı, bugün ufacık virüslere karşı çelik gibi yetişmiş sağlık ordusu, kendi ürettiği solunum cihazları ve bütün birimleriyle yaptığı hızlı istişarelerle verdi.

Çocuklarımız evde sıkıldı, yaşlılarımız cam kenarında kaldı ama devlet, millet el ele zor günleri inşallah atlatacağız.

Ekonomik olarak ise pandeminin başlamasıyla bütün dünyayla birlikte Türkiye'de de beklenmeyen bir süreç başladı. Esnafımız siftah yapamadığı günlere kederlenirken, dükkânını açamadığı aylar yaşadı. KOBİ'lerimizin ve sanayilerimizin yatırım planları bilinmeyen tarihlere kadar askıya alındı. Ekonominin bütün ayaklarında hayatın durmasına bağlı durağanlıklar yaşandı. Doğal felaketin oluşturduğu olumsuz ekonomik sıkıntılarla elden geldiğince olumlu bir katkı süreci oluşturduğumuz ortadadır. Gönlümüzden geçen Türk devletinin mefkûresinde tahayyül ettiğimiz refah düzeyinin olmasıdır. Elbette Allah'ın izniyle her adım bizi o günlere taşıyacaktır. Pandemi süreci, sınırları içerisinde her ulusun kendine yetebilmesi gerekliliğini açığa çıkarmıştır. Türkiye'nin son yıllarda özellikle üzerinde durduğu yerli ve millî üretim, ekonomik kalkınma adımlarının doğruluğunu ve gerekliliğini göstermiştir. Serbest piyasada yerli ve millî üretimin yükseldiği yükseleceği bir dönem başlamıştır. Pandemi sürecinin zor ekonomik günlerinde, Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, milletimiz "biz bize yeteriz" diyerek kenetlenirken, kamu bankaları tüm sektörlerde hareketlenmeyi sağlamak ve vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla 1 Haziran tarihinde düşük faizli kredi paketini açıklamıştır. Bu paket Covid-19 salgınından etkilenen hane halkı ile yerli üreticileri desteklemek amacıyla oluşturulmuş olmasına karşın, bazı işgüzar firmalar tarafından fiyat artışı yapıldığı bilgisi maalesef kamuoyuna yansımıştır.

Aynı zamanda pandeminin başladığı ilk dönemde tedbirler hayata geçirilirken, hayati önemi haiz ihtiyaç malzemeleri olan kolonya, maske ve temizlik ürünleri başta olmak üzere fırsatçıların yapmış olduğu ciddi fiyat artışları serbest piyasanın işlerliği için devlet otoritesinin gerekliliğini açık bir şekilde ortaya koymuştur.

Serbest piyasa ekonomisinin yürürlükte olduğu ülkelerde, tüketici hakkı gözetilerek oluşturulan rekabet kanunları insan merkezli hizmet kurumlarıdır. Sermaye ve sermaye sahiplerinin oluşturduğu piyasada, devlet tarafından alınan kararlarla ülke ekonomisinin sağlıklı ve millî bir zeminde kalkınması ilkesi benimsenmiştir. Mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış olarak tanımlanan rekabet, zamanla üreticilerin birbirleriyle rekabetleşmek yerine birleşerek daha çok kazanmak için monopolleştiği bir düzene dönüşünce kamu otoritesiyle düzen ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

1997'den bu yana 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile bağımsız bir kurum olarak göreve başlayan Rekabet Kurumu, yirmi yılı aşan tecrübesi ve deneyimleriyle günümüze kadar görevlerini yerine getirmiştir. Rekabet Kurumunun 2017-2018 yıllarında almış olduğu kararların tüketici faydasına katkısının yaklaşık 3,3 milyar lira ile mevcut bütçesinin onlarca katı olduğu gerçeğinin altını çizmek gerekir.

2010-2014 yılları arası beş yıllık dönemde rekabet kurumu tarafından 75 adet soruşturma açılmış, 2015-2019 arasında ise bu sayı 117 olmuştur. Buradan hareketle Kurum, tüketicinin korunması kapsamında soruşturma sayısını arttırmalıdır.

Rekabetin korunması hakkındaki kanun ilk kez 1994 yılında çıkarılmış, 2003, 2004, 2005, 2008, 2011 ve 2018'de değişikler yapılmıştır. Bugün üzerinde konuştuğumuz kanun teklifinde de, deneyimlerinden yola çıkarak ve Avrupa Birliği komisyon kararları dikkate alınarak yapılan düzenlemeler mevcuttur. Burada Kurumun etkinliğinin arttırabilmesi için bürokratik süreçlerin azaltılması ve etkin kaynak kullanımının yeni araçlarla sağlanmasının hedeflendiği gözlenmektedir. Mal ve hizmet piyasalarında rekabetin korunması ve geliştirilmesi ile daha etkili bir rekabet hukuku sistemi oluşturulması gerekliliktir. Kanun değişikliğini incelediğimizde, rekabet ihlalleri ve özellikle kartellerle daha etkin mücadele edilebilmesi için yapısal tedbirlerin getirilmesi ve yerinde inceleme kapsamı gündeme getirilmiştir.

Avrupa Birliği mevzuatında yer alan yapısal tedbirlerin getirilmesi, rekabet ihlalleriyle etkili mücadelede Rekabet Kurumu açısından oldukça önemli bir araç sağlamaktadır.

Rekabet ihlallerinin tespitine ilişkin delillerin elde edilmesinde, bir hayli kolaylık sağlayacağı öngörülen yerinde inceleme yetkisi de oldukça önemlidir. Yerinde incelemelerde, defter, fiziki ve elektronik bilişim kayıtlarının incelenmesi hususundaki Kurum yetkisi genişletildiğinden gizlide kalan olası ihlallerin tespiti kolaylaşacaktır. Bu durum aynı zamanda Kuruma hem kişisel veriler hem de ticari sırlar için ilave güvenceler sağlanması gerekliliğini oluşturmaktadır.

Veri güvenliği, gizliliği ile kişisel verilerin yeterli düzeyde korunabilmesi ve hukuki güvenliğin sağlanabilmesi için Kurum personeli hakkında kullandıkları yetkinin ağırlığıyla orantılı yaptırımların öngörülmesinin isabet olacağı görülmekte ve özellikle bilinçli veri ifşa ve sızdırmaları gibi durumlar karşısında cezai sorumlulukların belirlenmesi gerekmektedir.

Kurum başkanı, üyeler ve personelin görevleri nedeniyle işledikleri veya kendilerine karşı işlenen suçlar bakımında kamu görevlisi sayılacakları ve bu bağlamda cezai ve hukuki sorumluluklarına kıyasen 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 104'üncü maddesi hükümleri uygulanacağı belirtilmiştir.

Ayrıca, Kurum personelinin kadro unvan, derece ve sayıları ile mali, sosyal haklarına ilişkin temel kurallar yeniden belirlendiğinden mevcut personelin yeniden atandıkları veya atanmış sayılacakları kadro unvanları dereceleri ile personelin mali ve sosyal haklar açısından kazanılmış haklarının korunmasına yönelik düzenlemeler de yapılmaktadır.

Yapılan düzenleme ile pazar payı ve ciro gibi kıstaslar göz önüne alınarak belirlenecek eşiklerin aşılmadığı anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması mümkün kılınmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

METİN NURULLAH SAZAK (Devamla) – Avrupa Birliği mevzuatındaki rekabeti kayda değer ölçüde sınırlamayan bu uygulamadan "de minimis" olarak bahsedilmektedir.

Hem Rekabet Kurumu hem firmalar için sancılı geçen soruşturma süreçleri de "uzlaşma ve taahhüt" uygulamaları hayata geçirildiğinde çözüme yönelik kolaylaştırma sağlaması beklenmektedir. Bahsedilen uzlaşma, taahhüt ve "de minimis" kavramları Türk rekabet hukuku için yenilikler oluşturacaktır.

Yapısal tedbir uygulamaları, yerinde incelemeler ve dijital verilerin toplanması, daha önce bahsettiğimiz üzere, Rekabet Kurumunun ihlalleri tespit ve cezai caydırıcılık açısından mücadelesinde kolaylık sağlayacaktır. Kurum personelinin almış olduğu yetki ve sorumluluklar arttıkça, cezai sorumluluk ve özlük haklarının da kanuni olarak sağlam temellere dayandırılması gerekliliği, Rekabet Kurumunun güven ve etkinliği açısından zaruridir. Bağımsız bir Kurum olarak çalışmakta olan Türk Rekabet Kurumu, genişletilmiş yetkileriyle kamusal çıkarları savunan, güvenilir varlığıyla Türk ekonomisi ve serbest piyasanın doğru işlerliği açısından olmazsa olmazıdır.

Kanun teklifinin ülkemize hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi ve necip milletimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu.

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine söz aldım. Tabii yapacağım konuşma birinci bölüm üzerine yapmış olduğum konuşmanın devamı anlamındadır, o niteliktedir, bunu ifade etmek isterim.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un değiştirilmesine yönelik yapılan çalışmalar uzun süredir gündemdeydi. Bu kapsamda öncelikli olarak 2008 yılından itibaren süregelen çalışmanın ürünü olarak 2014 yılında rekabetin korunması hakkında değişiklik tasarısı, kamuya açık bir şekilde çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren teşebbüs birlikleriyle hukukçu ve akademisyenlerin görüşlerine sunulmuş ancak uzun süre yürütülen bu çalışmalardan bir sonuç elde edilememiştir. Yeni hazırlanan ve sunulan kanun teklifinin rekabet hukuku sisteminde esaslı değişikliklere yol açacak unsurları ihtiva ettiği görülmektedir. Bunlar arasında Kurulun münhasır görülen muafiyet yetkisinin mahkemelere de verilmesi, taahhüt ve uzlaşma müesseselerinin mevzuata kazandırılması, Kurumun yerinde inceleme yetkisinin genişletilmesi ve yapısal tedbirler alınmasına imkân verilmesi, birleşme ve devralma işlemlerinin kontrolünde hâkim durum testinin terk edilip rekabetin önemli ölçüde

sınırlandırılması gibi birtakım önemli değişikliklerden söz edilebilir. Öte yandan "de minimis" uzlaşma ve taahhüt gibi yeni kavramlar ilk defa rekabet hukukuna girmektedir. Ayrıca, kısmi de olsa AB mevzuatına ve uygulamalarına uyumun benimsendiği söylenmektedir. AB'yle uyum amaçlanırken öncelikle, AB ülkelerinin çoğulcu yönetim anlayışı gözden kaçırılmış, buna karşın idari otoritenin yetkileri artırılmıştır. Böyle olduğu için de savunma tarafını koruyacak hükümlere yer verilmemiştir.

Öte yandan, yasa teklifinin mevzuattaki birçok belirsizliği netleştirmeye çalıştığı söylense de belirsizlik içeren birçok hükmün hukuki belirlilik ve güvence sağlayacak şekilde olmadığını görebiliyoruz. Getirilen bu kanun teklifiyle, Rekabet Kurumuna şirket sahiplerinin mülkiyetlerine dek uzanan yapısal tedbirler alma konusunda geniş yetkiler verilmektedir. Kurum, şirketlerin belirli faaliyetlerini veya ortaklık paylarını ya da mal varlıklarını devredebilmelerini emredebilecektir. Teklifte, bu yönteme davranışsal tedbirlerin işe yaramaması hâlinde ihlalle orantılı olarak başvurabileceği belirtilse de bu değişikliğin AB mevzuatına uyumla hiçbir bağlantısının olmadığı açık bir şekilde ortadadır.

Yasa teklifine teşebbüsler açısından oldukça önemli olan yapısal tedbirlerle ilgili olarak birtakım hükümlerin eklendiği görülmektedir. Bir faaliyetin mal varlığının veya ortaklık hisselerinin devri gibi yapısal tedbirler ekonomik hayatta çok ciddi değişiklikler ortaya çıkarabilecek niteliktedir. Temel hak ve özgürlükler üzerinde bu kadar ciddi etki yaratabilecek böylesi bir yetkinin yargı kararı olmaksızın bağımsızlığını yitirmiş bir idari makama verilmesi endişe uyandırıcıdır. Gerçi, yani, yargı da bağımsızlığını kaybetmiş durumda bir anlamıyla, bunu da söyleyebiliriz burada.

Bu bağlamda, yasa teklifinin Anayasa'ya uygun olup olmadığı da tartışılması gereken konuların başında gelmektedir. Öte yandan böylesi geniş yetkiler Rekabet Kurumu gibi kurumların, gerçekten katılımcı bir biçimde, kamusal çıkarları savunan güvenilir kurumlar olması hâlinde anlamlı ve kabul edilebilir olabilir. Ülkemizdeki durum dikkate alındığında bu yetkilerin küçük bir azınlığın çıkarını sağlamak için kullanacağı açıktır. Rekabet Kurumunu antitröst bir mekanizma olmaktan daha fazla uzaklaştıran aksine mali alanda tek adam otoritesini sağlamaya çalışan bu yasa teklifine karşı olduğumuzu ifade etmek isterim.

Bu kanun teklifiyle teşebbüslere muafiyet verme yetkisi Rekabet Kurumundan alınıyor, AB hukukunda da yer alan bir biçimde teşebbüslerin kendilerine bırakılıyor. Bu ise istemeleri hâlinde mahkemelerden bu yönde karar çıkarabilecekleri anlamına gelmektedir. Peki, bizde böyle yetkin, ihtisas sahibi mahkemeler var mı? Olmadığını hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla, çok kolay muafiyet alınabilir veya yanlış kararlar çıkarılabilir. Böylesine teknik analizi gerektiren bir hususta bu yetkinin Kuruldan alınmasının sakıncaları daha ilk baştan teklifin ruhunu yansıtmaktadır. Birleşme ve devralma işlemlerinde rekabetin önemli ölçüde azaltılması testine geçilerek AB rekabet hukukuna bir paralellik yaratılmaya çalışılmıştır. Özerkliğini yitirmiş bir Rekabet Kurumunun değerlendirme ve takdir yetkisinin genişletilmesi hükümlerinin, ellerinin, şirket birleşimi ve satın alma konusunda da etkili olacağı endişesini doğuracağı açıktır.

Diğer taraftan, belirli bir faaliyetin veya ortaklık hisselerinin devri gibi yapısal tedbirler, ekonomik hayatta özellikle kişilerin temel hak ve özgürlüklerinde çok ciddi değişiklikler ortaya çıkarabilecek nitelikte tedbirlerdir. Bu kadar önemli, temel hak ve özgürlükler üzerinde bu kadar ciddi etkileri olması muhtemel kararların, yargı kararı olmadan bir idari makam tarafından alınmasına karar vermeden önce anayasal açıdan da konunun tartışılması gerekir.

Nitekim, 4054 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesine getirilecek bu değişiklik, açıkça Anayasa'nın 12, 13, 35, 48 ve 167'nci maddeleriyle çelişmektedir.

Bir başka maddede ise Kurumun, teşebbüs faaliyetlerini incelerken her türlü veri ve belgeleri incelenebileceğinden söz ediliyor. Değişikliğin bu hâli, şirketlere ve üçüncü şahıslara ait her türlü verinin dolaşıma açılması riskini ortaya çıkarmaktadır. Özellikle hukuki güvenlik konusunda boşluk bulunması suistimale açık bir anlam oluşturmaktadır. Rekabet Kurumuna böylesine kapsamlı bir yetki verirken hem kişisel veriler hem de ticari sırlar için ilave güvencelerin sağlanması usul ve esasların belirsizliğe yol açmayacak şekilde ayrıntılı bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

Kurumun özerkliğini yitirdiğini söylemiştik. Tek adam rejimine geçildikten sonra, öngörülen bu değişiklikle Kurum üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atandığı ve daha da önemlisi görevlerinden alınabildiği bir durumla karşı karşıyayız. Rekabet ortamını düzenlemekle görevli bir üst kurulun siyasi otoriteden bağımsız hareket edebilme yetkisini kaybedeceği, teşebbüsler arası uyuşmazlık hâlinde siyasi baskı hissiyatıyla siyasi otoriteden yana tercih kullanabileceği riski taşıyacağı ortadadır. Bu durum mali anlamda da tek adam otoritesini güçlendirmektedir. Bu düzenlemeyle Rekabet Kurumunun yeni sisteme uyumlu olmasının hedeflendiği açıktır. Ancak yapılan teknik düzenlemelerin ötesinde Kurumun ruhuna zarar verecek bir boyuta taşımıştır. Her an görevden alınma tehlikesiyle karşı karşıya olan bir kurul üyesinin nasıl kararlar alacağı maalesef tartışmaya açık hâle getirilmiştir. Bu teklifle, Rekabet Kurumunun özerk olarak hareket etmesi ve karar alabilmesine dair temel dayanaklar ortadan kaldırılmaktadır. Kurum, tipik bir kamu kurumu niteliğine dönüştürülmek istenmektedir, böylece Kurumun kuruluş felsefesi ortadan kaldırılmış olacaktır.

"İktidar biziz, her yeri biz belirleriz, her alanı da biz yönetiriz." anlayışının artık okul aile birliklerine kadar sirayet ettiğini hepimiz kendi mahallelerimizden iyi biliyoruz. Yani bir okulun yardımlaşma kurumu olan okul aile birliklerinin dahi iktidarın müdahalesiyle kendilerine yakın olan insanlar tarafından yönetilmesini sağlayacak birtakım düzenlemeler ve müdahalelerin yapıldığını çok iyi biliyoruz. Bütün bu koşullar altında bir rekabetten bahsetmek, ticari hayatına olumlu bir katkıdan bahsetmek mümkün değildir. Bunu sağlayabilmek için özellikle bu Kurumun özerkliğini sağlayabilecek birtakım yasal değişiklikler ve düzenlemeler oluşturulması gerekiyor. Esasında, Rekabet Kanunu'nda bir değişiklik yapılacaksa, bu Kurumun düzenlemesinde bir değişiklik yapılacaksa öncelikle bu Kurumun özerkliğini sağlayabilecek değişiklikler yapılması gerekirdi. Yani bu anlamıyla bu yasanın Rekabet Kurumunun, sermayenin ve piyasaların hayrına bir iş olmadığını belirtmek isterim. Bu kurum mali alanda otoriterleşmeyi sağlamaktadır. Bu kanun, Rekabet Kurumunun tek adam rejimine uyumlu hâle getirilmesine yönelik bir kanun değişikliğidir. 2011 ve 2012 yılında KHK'yle Rekabet Kurumunun yönetsel anlamda özerkliği kaybettirilmiştir, şimdi de bu kanunla yapısal olarak da özerkliği kaybettirilmektedir. Yani Rekabet Kurumu, bizden önceki hatiplerin de belirttiği gibi artık rekabeti ifade eden bir kurum olmaktan çıkıp Cumhurbaşkanının emir ve talimatlarıyla hareket eden bir kurum hâline dönüşmüştür. Söyleyeceklerimiz bundan ibaret.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Müzeyyen Şevkin.

Buyurunuz Sayın Şevkin.(CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ülkemiz devasa sorunlarla uğraşırken bir de pandemi varken 2003 yılında Avrupa Birliği müktesebatına girmiş olan bu Rekabet Kurumu kanunlarının 2 kez Meclis Komisyonlarında gündeme gelmesine ve kadük olmasına rağmen gecenin bu saatinde -sabahın neredeyse ilerleyen saatlerinde- bu pandemi ortamında, bu sağlıksız ortamda bu kadar gecikmeden sonra neredeyse sabaha yakın bir saatte görüşülmesi ayrı bir handikap elbette.

Madem bu kadar acelemiz vardı, niçin 2003'ten beri bu yasalaşmadı? Bu da ayrı bir konu.

Evet, Avrupa Birliğine uydurmaya çalışıyoruz, güzel. Bu kanun maddelerinin Avrupa Birliğine 2 maddesi uydurulmaya çalışılıyor, birebir tercüme yapılıyor ama bu tercümede nedense Avrupa Birliğinin o tercüme kısmında kurulun atanan üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atanmasıyla ilgili, Avrupa Birliği ülkelerinde görmediğimiz bir şeye rastlıyoruz. Tek kişinin iki dudağı arasından çıkan 7 kişilik bir kurulun atanması söz konusu.

Evet, değerli milletvekilleri, 5, 6, 7, 10, 11, 12 ve 13'üncü maddeler personel yasasıyla ilgili.

Tabii, ikinci bölüm, 10, 12 ve 13'üncü maddeler kurum personel düzenlemelerini içermekte.

Madde 11'de Rekabet Kurulu üyeleri ve kurum personelinin görevleriyle ilgili cezai ve hukuki sorumluluklar Bankacılık Kanunu esas alınarak BDDK personeliyle aynı şartlarda değerlendiriliyor. Hani, bunu da anlamakta biraz güçlük çektik, komisyonda da aynı şeyleri konuşmuştuk. Yani neden

böyle bir ihtiyaç doğdu, onu da anlayabilmiş değiliz. Görevle ilgili suçlarından dolayı açık ve yeterli emarelerin olması gerekiyor. Kurul ve kurulu yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemlerin sebebi, gerek görev sırasında gerekse görevden ayrılma sırasında açılmış her dava kurum aleyhine açılmış olarak sayılıyor.

Yine, 12'nci maddenin birinci fıkrasında getirilen araştırmacı kadrosu, hakikaten sorunlu bir kadro çünkü liyakati olmayan ve kendi mesleki uzmanlık alanında olmayan kişiler ilgisiz bir alana atama yapılabiliyor arkadaşlar. Yani torba kadro niteliği taşıyan araştırmacı kadrosu kabul edilemez bir şeydir. Liyakat ve mesleki uzmanlıkların göz önünde bulundurulmadığı uygun yeni kadrolar tanımlanmalı ve atamalar buna uygun yapılmalı diye düşünüyoruz. Detay kadroların mutlaka burada yazılması gerekiyor. Kurumun ihtiyaç duyduğu işte çalıştırılmak suretiyle söz konusu personele, ola ki siyasi bir yıldırma amacı taşıyacağı göz önünde bulundurulmalı, ayrıca da bu personel "mobbing" uygulanması gibi bir tehlikeyle de karşı karşıya. Anayasa'nın 128'inci maddesindeki, personelin hem mali hem de özlük haklarının kanunla düzenleneceği hükmüne ve sözleşme hürriyetine de bu madde aykırıdır ve mutlaka kanun maddeleri içerisinden çıkarılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bütün bu saydığımız şeyler kapsamında bütün üst kurullar görevlerini yerine getirirken tarafsız ve özerk olmak durumundadırlar. Siyasi talimatlardan uzak, atamalarda sadakatin değil liyakatin olduğu bir rekabet kurulunu ve kanununu bu ülke hak ediyor diye düşünüyoruz.

Değerli milletvekilleri, evet, baktığımız zaman ekonomideki mevcut durum son derece olumsuz bir seyir izliyor, küçük ve orta boy işletmeler ciddi bir üretim ve kredi darboğazında. TOBB'un nisan ayı verilerine göre kapanan şahıs şirketi sayısı bir yılda yüzde 31 oranında artmış, açılan şirket sayısıysa bir yılda yüzde 57 azalmıştır. Ekonomik krizin derinleştiği ocak-nisan döneminde ülke çapında 4.405 şirket kapanmıştır. Pandemi döneminde işsizlik artmasına rağmen TÜİK ve İŞKUR el ele vererek işsizliği düşürme kararı almış ve TÜİK'in 10 bölge müdürünün görevden alınmasının ardından hemen bir gün sonra, kâğıt üzerinde, işsizlik rakamlarının da düşürülmesiyle ilgili komik bir durum yaşanmıştır maalesef. Hatırlatmakta fayda görüyorum ki işten atmanın yasaklandığı 9 Nisanda 309 bin kişi işsizlik maaşına başvurdu. Ne yazık ki işsizlik maaşına başvuranların sayısı salgın öncesine göre 2 katına çıktı ve "Vatandaşlarımız bu maaşını alabildi mi?" diye sorduğumuzda ne yazık ki kocaman bir "Hayır." Mart ve nisanda başvuru yapanların sadece yüzde 29'u bu haklardan yararlanabilmiş durumda.

Değerli milletvekilleri, coronavirüs sürecinde halkımızın tamamı birtakım sorunlar yumağıyla karşı karşıya ne yazık ki. Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi Adana'da da tabii ki birtakım sıkıntılar yaşanıyor. Adana kadim bir kent. Geçmişten bu yana sıcakkanlı vatandaşların iyilikseverliği, tarihî ve doğal varlıkları, deniz ve yaylaya yarımşar saat arayla ulaşabilen, çok çeşitli özelliklerine rağmen işsizlikte büyük bir sorun yaşıyor. Adana, gerek devlet gerekse özel sektör yatırımlarında hak ettiği payı alamıyor. Adana'da son on yılda tam 55 fabrika kapanmış durumda arkadaşlar. Dünyanın sayılı 3'üncü büyük tarım toprağı olan Çukurova gibi bir alanda işsizlikte başkent ne yazık ki Adana'mız. Burada iktidarın neden yönünü Adana'ya dönmediği konusunda da bir soru sormak isteriz işin doğrusu, hazır kürsüye çıkmışken.

Adana'da tarım topraklarının azalmasına, çiftçinin topraktan uzaklaşmasına elbette ki gönlümüz razı değil. Adanalıları borçlandıran hafif raylı sistemin söz verilmesine rağmen Ulaştırma Bakanlığına devredilmemesine tepkiliyiz. Dünyanın en stratejik ve aynı zamanda kâr eden birkaç havalimanından biri olan, üstelik de kentin içerisinde bulunan havalimanı çevresinde yeterli arazi olmasına rağmen bu Şakirpaşa Havalimanı'nın genişletilmemesine ve iyileştirilmemesine bir anlam verememekteyiz. Bir stadyumun altı yılda tamamlanamaması, yine belli şekilde Yüreğir'de, Ceyhan'da, Seyhan'da, Karataş'ta, Tufanbeyli'de yatırım programlarında yer almasına rağmen hastanelerin hâlâ bir türlü tamamlanamaması konusu Adanalılar olarak canımızı yakıyor.

Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi'nde bir arpa boyu yol alınamaması, Bakanlar Kurulu kararıyla turizm teşvik bölgesi ilan edilmiş olan Karataş ve Yumurtalık'ın ne yazık ki çok yakın bir zamanda Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bu turizm teşvik bölgesinden çıkarılmış olması da ayrı bir handikaptır.

Evet, değerli milletvekilleri, biz Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak -Türkiye Cumhuriyeti'nde Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi olarak adlandırılan ve yaklaşık iki yıldır uygulanmakta olan rejimin bileşenleri- ülkenin içinde bulunduğu Covid-19 salgını koşullarında daha da derinleşen ekonomik krizden çıkması için gerekli olan ortak aklın harekete geçmesini sağlayacak düzenlemeler yerine kısa erimli ve perspektiften uzak çözümler peşinde koşan AKP'ye burada muhalefet etmeye elbette devam edeceğiz.

Rekabet hukuku ancak sağlıklı piyasa koşullarında anlamlı olabilir. Suni ve subjektif, günübirlik oyalama taktikleriyle, halkımızın derdine derman olacak yasal düzenlemeler bir türlü hayata geçmemektedir. Meclisin öncelikleri halkın sorunları olmasına rağmen, uzaktan eğitim sistemindeki başarısızlık misali, Mustafa Kemal'in "Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir." şiarıyla kurduğu Gazi Meclisimiz de uzaktan ve tek bir kişinin erişimiyle hareket ettirilmeye çalışılmaktadır. Bizler Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri olarak her türlü baskıya ve saptırılma girişimlerine karşı milletimizin derdiyle dertlenmeye devam edeceğiz. Halkımızın göz ardı edildiği yönetim anlayışına karşı sesimizi yükseltmeye devam edeceğiz. Evet, bu Meclis çatısı altında, atanmış da olsa bakanların görevlerini yapması gerektiğini hatırlatacağız. Tamamı halkımızın haklı talep ve isteklerinden oluşan soru önergelerimize Meclis İçtüzüğü'ne rağmen yanıt vermeyen Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve bakanlara her zamankinden daha çok soru soracağız, bunu milletimiz adına yapacağız. Meclisin işlevsizleştirilme girişimlerine karşı dimdik ayakta duracağız.

Teşekkür ediyorum gecenin bu saatinde dinlediğiniz için arkadaşlar. Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına Sayın Lütfi Kaşıkçı.

Buyurun Sayın Kaşıkçı. (MHP sıralarından alkışlar)

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün görüşülmekte olan kanun teklifi üzerine konuşmayacağım, ilk önce onu belirtmek isterim. Bugün, son bir aydır bu yüce çatı altında konuşulan narenciye üreticilerimizin problemleri hakkında sizlerle konuşmak istiyorum.

Tabii, narenciye üretimi seçim bölgem olan Hatay'ı da çok yakinen ilgilendiriyor. Narenciye üreticilerimizin sorunlarına geçmeden önce, Türkiye narenciye üretimi ve ihracatıyla ilgili birtakım verileri sizlerle paylaşmak istiyorum: 2019 yılı Türkiye narenciye üretimi yaklaşık 4 milyon tonun üzerindedir. 2019 yılında üretilen narenciyenin yaklaşık 1 milyon 613 bin tonu çeşitli ülkelere ihraç edilmiştir. Bu rakamları oranlarsak, 2019 yılında ülkemizde üretilen narenciyenin yüzde 34'ü ihraç edilmiş ve bu ticaretten ülkemiz toplamda 755 milyon dolar kazanç elde etmiştir.

Türkiye'de, yaş meyve ve sebze ihracat rakamlarına baktığımızda 2019 yılında toplam 4 milyon ton yaş meyve ve sebze ihracatı yapıldığı ve bu ihracatın ekonomik büyüklüğünün 2 milyar 260 milyon dolar olduğu görülmektedir. Tüm yaş meyve ve sebze ihracatımızın miktar olarak neredeyse yüzde 40'ını, ekonomik büyüklük olarak da yaklaşık yüzde 33'ünü tek başına narenciye karşılamaktadır. Ülkemizde narenciyeyle ilgili rakamlar bu şekildeyken ilimiz Hatay'da ise narenciye üretim ve ihracat rakamları şu şekildedir: 2019 yılı itibarıyla, ilimiz genelinde narenciye ekim alanı toplamda 258.100 dekar olarak gerçekleşmiş ve bu alanda yapılan üretim ile toplamda 878.234 ton narenciye elde edilmiştir. Hatay genelinde üretilen narenciyenin 420.970 tonu ihraç edilmiş ve bu ticaretten yaklaşık 194 milyon dolarlık bir ticaret hacmi de yakalanmıştır.

Türkiye geneli narenciye ihracatının yaklaşık yüzde 26'sını tek başına Hatay ilimiz gerçekleştirmiş. Hatay, narenciye ihracatında Mersin ilimizden sonra 2'nci sırada yer almıştır. Sadece Hatay ve Mersin illerimizde yapılan narenciye ihracatı tüm ülke ihracatımızın miktar olarak yüzde 65'ini, ekonomik büyüklük olarak ise yüzde 68'ini oluşturmaktadır.

Böylesine önemli bir sektör bu yıl bir problemle karşı karşıya kaldı değerli milletvekilleri. Karşı karşıya kaldığımız problem şu: Halk arasında Afrika sıcakları dediğimiz, bizim ise aşırı sıcaklar olarak tarif ettiğimiz bir afet karşısında, narenciye ağaçlarımızın meyveleri yaklaşık yüzde 70 yanarak döküldü. Geriye kalan yüzde 30'luk kısımda ise şöyle bir problem var: Ağaç tüm enerjisini geriye kalan o yüzde

30’luk meyveyi geliştirmek ve büyütmek için harcayacağından muhtemelen normal büyüklüğünün daha üstünde narenciye ürünleri elde edilecek. Elde edilen bu narenciye ürünlerinin de hiçbir ekonomik değerinin olmadığını eğer hesaba katarsak aşırı sıcakları ve elde edilecek diğer ürünlerin de ekonomik bir değerinin olmadığını üst üste koyduğumuz zaman, bu yıl narenciyeden narenciye üreticilerimizin herhangi bir para kazanamayacağı sonucu ortaya çıkacak.

Biz geçtiğimiz hafta da Milliyetçi Hareket Partisi milletvekilleri olarak basın odasında narenciye üreticilerimizin problemlerini tek tek dile getirdik. Bugün Sayın Bakanımız sabah saatlerinde narenciye üreticilerinin problemleriyle ilgili bir açıklama yaptı. Sayın Bakanımızın yaptığı bu açıklamayı olumlu görüyoruz ancak eksik gördüğümüz bazı kısımlar da var, o kısımları da özellikle buradan paylaşmak istiyorum. Sayın Bakanımız özellikle aşırı sıcakların önümüzdeki yıl TARSİM kapsamı içerisine alınmasıyla ilgili böyle bir çalışmanın olduğunu ifade etti. Bunu üreticilerimiz gerçekten çok olumlu görüyorlar. Çünkü aşırı sıcaklar TARSİM kapsamı içerisinde değerlendirilmediğinden, aşırı sıcaklardan kaynaklanan zararı da TARSİM karşılamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyursunlar.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Devamla) – Çiftçilerimizin bir beklentisi daha vardı: Ziraat Bankasına olan borçların ertelenmesi. Sayın Bakanımız bugün “Ziraat Bankasına olan borçlar ertelenecek.” dedi ancak ne kadarlık bir zaman erteleneceğini ifade etmedi. Üreticilerimizin bizlere ilettiği talep en az iki yıl bu borçların faizsiz bir şekilde ertelenmesidir. Biz, yine, şöyle bir problemle karşı karşıya kalacağız: Bu yıl aşırı sıcaklardan dolayı narenciyede oluşan zararın da biz hükûmetten çiftçilerimize verilmesiyle ilgili basın açıklaması yapmıştık ancak bugün Sayın Bakanımızın yaptığı açıklamada bu cümleyi göremedik yani çiftçilerimizin, narenciye üreticilerimizin bu yılki yaşadığı zarar ne olacak, orası bir soru işareti olarak duruyor. Ben bu soru işaretinin de çiftçilerimiz açısından aydınlığa kavuşmasını temenni ediyor ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 11’inci madde üzerinde 2 önerge var. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu Demir	Semra Güzel	Necdet İpekyüz
Ankara	Diyarbakır	Batman
Ali Kenanoğlu	Erol Katırcıoğlu	Mahmut Celadet Gaydalı
İstanbul	İstanbul	Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen, Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; 11’inci madde üzerine söz almış bulunuyorum.

Mevcut mevzuatta Kurulun başkan ve üyeleri görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlardan dolayı 4483 sayılı Kanun hükümlerine tabi değilken, yeni teklifle bu durum değişmiş; böylece, kurum başkanı, üyeler ve personelin özerk davranmasına dair güvence ortadan kaldırılmıştır. Kurul başkanlığı üyeleri kamu görevlisi sayılmış, cezai ve hukuki sorumluluk bakımından Bankacılık Kanunu’nun 104’üncü maddesi hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir. Kurulun Başkan ve üyeleri hakkında soruşturma başlatılması Bakanlığın iznine bağlanmıştır. Bu durum, kurumun, siyasi talimatlarla hareket eden, iktidara biat eden bir anlayışla idare edildiği algısına ve uygulamasına neden olacaktır.

Yani biz, şu anda, bu Kurulun en önemli yapısının özerk olması gerektiğini ifade ediyoruz ve Kurul üyeleri bu maddeyle birlikte, diğer taraftan da bir yargı tehdidiyle de karşı karşıya. Yani iktidarın dediğini yapmayan, iktidarın istediği şekilde davranmayan, bütün üyelerinin tek adam tarafından atandığı yetmiyormuş gibi, bu sefer de bunların üzerinde, hani buna rağmen direnen olursa, buna rağmen iktidarın söyledikleri dışında herhangi bir tavır sergileyen olursa bunun karşısında da bu defa yargı sopası gösteriliyor ve daha önceki yargı güvencesi ortadan kaldırılarak bu sefer, bunların yargılanması Bakanlığın iznine tabi oluyor. Yani bu durum bir bütün olarak Rekabet Kurulunun özerk yapısını ve bağımsız yapısını tümden ortadan kaldıracak ve tartışmasız bir durumdur. Dolayısıyla bu teklifle Rekabet Kurumunun özerk olarak hareket etmesi ve kararlar alabilmesine dair temel dayanaklar ortadan kaldırılmakta, Kurum tipik bir kamu kurumu niteliğine dönüştürülmek istenmektedir. Böylece, Kurumun kuruluş felsefesi ortan kaldırılmış olacaktır. Daha önce, Yargıtay, Danıştay, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı üye atanma sürecinde öneride bulunabiliyordu. Kurul en başta 11 kişiden oluşmaktaydı. 2005 yılında bu sayı 7'ye düşürüldü ve zaten bütün üyeler şu anda tek bir kişinin atamasına bırakılmıştır. 2018'den önce Yargıtay, Danıştay, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından önerilen üyeler arasında yapılan atamalarla belirlenen üyeler, 2018 yılında yapılan bu değişiklikle Rekabet Kurumunun karar organı olup, biri başkan biri ikinci başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam 7 üyeden oluşuyor denilerek, bu ifade edilerek Kurumun özerkliği önemli bir ölçüde ortadan kaldırılmışken bu teklifin bu 11'inci maddesiyle birlikte de artık Kurumun hiçbir şekilde özerkliğinden ve bağımsızlığından bahsetmek mümkün değildir.

Biz biliyoruz ki özellikle bu iktidar döneminde yargı tamamen iktidarın kontrolü altında ve onun talimatıyla yönetilen ve yönlendirilen bir kurum hâline dönüşmüş durumda. Verilen mahkeme kararları –bu kürsüden defalarca tartışıldı ve anlatıldı, örnekleriyle de anlatıldı- yani yargı serbest bıraksa da yargılama sonucunda hâkim bir serbestlik kararı verse dahi hemen arkasından uyarılarak savcının itirazıyla o karar tersine çevrildiği gibi, o kararı veren hâkimler de başka yerlere sürülmektedir. Yaşanılan durum budur ve birçok örnekleriyle de özellikle partimizin siyasetçileri, milletvekilleri buna çokça maruz kalmıştır ve kalmaya da devam etmektedir. Bu anlamıyla, bu maddeyle birlikte bu Kurul üyeleri üzerinde de yargı tehdidi oluşturulmuştur, oluşturulmak istenmektedir. 11'inci maddenin özü ve muhteviyatı budur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Önergeyi oylamaya sunmadan önce yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Karabat, Sayın Şevkin, Sayın Ünsal, Sayın Erdan Kılıç, Sayın Kaya, Sayın Bulut, Sayın Durmaz, Sayın Serter, Sayın Çelebi, Sayın Özcan, Sayın Ceylan, Sayın Tarhan, Sayın Tanal, Sayın Özdemir, Sayın Çakırözer, Sayın Kasap, Sayın Bakan.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekilleri, lütfen dışarıya çıkmayalım.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 04.01

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 04.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98’inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve arkadaşlarının önergesinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama işlemi için iki dakika süre veriyorum.

Pusula veren sayın milletvekillerimiz lütfen dışarı çıkmasınlar.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Belgin Uygur? Yok.

Salih Cora? Burada, mükerrer. (CHP sıralarından “Ooo” sesleri)

Hasan Çilez? Burada.

Sena Nur Çelik? Yok.

Zeynep Yıldız? Burada, mükerrer.

Necip Nasır? Burada.

Muhammet Müfit Aydın? Burada, mükerrer.

Rıza Posacı? Burada, mükerrer.

Ahmet Çolakoğlu? Burada, mükerrer.

Çiğdem Koncagül? Yok.

Nilgün Ök? Burada, mükerrer. (CHP sıralarından “Ooo” sesleri)

Mustafa Elitaş? Burada, mükerrer.

Fuat Köktaş? Burada.

Metin Nurullah Sazak? Burada, mükerrer.

Yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 12 Haziran 2020 Cuma günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 04.21

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Ocak 2020 tarihi itibarıyla Kocaeli ilinde faaliyette olan ve pandemi süresince faaliyetlerini durduran esnaf ve sanatkârların sayısına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/29180)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TBMM İçtüzüğü'nün 98. ve Anayasa'nın 96. maddeleri gereğince aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Tahsin Tarhan
Kocaeli Milletvekili

Kovid-19 salgını, ülkemizde sağlık, eğitim, turizm, sanayi ve ticaret gibi pek çok alanı etkilemiş, ekonomik faaliyetleri de anlamda sekteye uğratmıştır. Kapanan, çalışmaya ara veren ya da üretimini azaltan çok sayıda iş yeri mevcuttur. Yaşanan bu krizde en büyük mağduriyeti yaşayan gruplardan biri de 2020 Şubat ayı sonu itibarıyla, tüm Türkiye'de sayıları 1 milyon 800 binin üzerinde olan esnaf ve sanatkârlardır.

Sosyal izolasyon ve mesafelendirme tedbirleri kapsamında faaliyetlerini durdurmak zorunda kalan yiyecek-içecek, berber-kuaför, konaklama, ulaşım başta olmak üzere pek çok esnaf faaliyetlerini durdurmuştur.

Türkiye Esnaf ve Sanatları Konfederasyonu (TESK) verilerine göre 2019 yılı ülke genelinde 155 bine yakın esnafın iş yerini kapatmasıyla son 9 yılın yüksek rakamına ulaşılmıştır. Kocaeli'de ise 2019 yılında yaklaşık 3 bin esnaf kepenk indirmek zorunda kalmıştır.

Bu kapsamda;

1-NACE Faaliyet sınıfı dağılımları ayrı ayrı belirtilmek üzere, Kocaeli ilinde Ocak 2020 tarihi itibariyle faaliyette olan esnaf ve sanatkârların sayısı kaçtır?

2 - Faaliyet sınıfları, sayıları ve ilçeleri ayrı ayrı belirtilmek üzere, COVİD-19 salgını dolayısıyla uygulamaya konulan kısıtlamalar çerçevesinde Kocaeli ili genelinde kaç esnaf ve sanatkâr faaliyetlerini durdurmak zorunda kalmıştır?

3 -Faaliyet sınıfları, sayıları ve ilçeleri ayrı ayrı belirtilmek üzere Kocaeli ili genelinde, COVİD-19 salgını dolayısıyla uygulamaya konulan kısıtlamalar çerçevesinde faaliyetlerini durduran işyerlerindeki çalışan sayısı kaçtır?

4 -Faaliyet sınıfları, sayıları ve ilçeleri ayrı ayrı belirtilmek üzere Kocaeli ili genelinde 01.03.2020 tarihinden, önergenin yanıtlandığı tarihe kadar kaç esnaf ve sanatkâr, sicil ve meslek terkin başvurusu gerçekleştirmiştir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610 -54935993 11.06.2020
Konu : Soru Önergesi (7/29180)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :15.05.2020 tarihli ve 43452547-120.07-653176 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Kocaeli Milletvekili Sayın Tahsin TARHAN tarafından verilen 7/29180 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : 1) Soru önergesi cevabı
2) NACE Faaliyet Alanı Listesi

Kocaeli Milletvekili Sayın Tahsin TARHAN'a ait 7/29180 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-4)Bakanlığımız Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) üzerinden elektronik ortamda yapılan sorgulama neticesinde alınan verilere göre 01.03.2020-31.05.2020 döneminde Kocaeli ilimizde esnaf ve sanatkâr sicilinde toplam 2.497 adet tescil işlemi gerçekleştirilmiş olup aynı dönemde sicilden terkin sayısı ise 352 olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca, Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) üzerinden alınan verilere göre, Kocaeli ilimizde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların toplam sayısı ise 41.161 adet olup NACE faaliyet alanlarına göre dağılımını gösteren liste ek' te yer almaktadır.

Nace Faaliyet Alanına Göre Kocaeli İlinde Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkar Sayıları

Kocaeli	Ahşap Deniz Araçları Ve Malzemeleri İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Ahşap Parke, Lambri, Rabıta İmal, Satış, Döşeme Ve Kaplamacılığı	2
Kocaeli	Ahşaptan Her Türlü Ev Eşyası İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Ahşaptan Kapı Ve Pencere İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Ajans, Organizasyon Faaliyetleri	80
Kocaeli	Akaryakıt Ticareti	17
Kocaeli	Akaryakıt Ve Lpg Satıcılığı	1
Kocaeli	Aktar Ürünleri İmalatı, Ticareti	93
Kocaeli	Alarm Ve Güvenlik Sistemleri İmal, Bakım, Kuruculuğu Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Alternatif Tedavi Merkezi İşletmeciliği	16
Kocaeli	Altın Vb. Değerli Mücevher İmalatı, Onarımı Ve Ticareti	3
Kocaeli	Alüminyum Eşya, Doğrama İmal Ve Tamirciliği	2
Kocaeli	Alüminyum Ürün İmalatı	55
Kocaeli	Aperatif Yiyecek Maddeleri İmal Ve Satıcılığı (Tantuni, Ciğer, Kokoreç, Midye, Gözleme, Katmer, Dürüm, Sıkma, Çiğköfte V.B.)	7
Kocaeli	Araç Alım, Satım Ve Kiralama Hizmetleri	2
Kocaeli	Arıcılık	2
Kocaeli	Arzuhalcilik, Danışmanlık, Bilgi Hizmetleri	45
Kocaeli	Asansör, Yürüyen Merdiven Kurulumu, Bakımı, Onarımı	15
Kocaeli	Aşındırıcı Ürünlerin İmalatı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Av Ve Kamp Malzemeleri İmalatı, Onarımı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Ayakkabı İmal Ve Satıcılığı	12
Kocaeli	Ayakkabı İmalatı, Onarımı Ve Ticareti	8
Kocaeli	Ayakkabı Modelciliği	5
Kocaeli	Ayakkabı Tamirciliği Ve Boyacılığı	3
Kocaeli	Ayakkabıcılık	253
Kocaeli	Bahçe Düzenleme, Peyzaj İşleri, Tohum, Fidan, Çiçek Alım Ve Satıcılığı	2
Kocaeli	Bakırcılık	2
Kocaeli	Bakkallık, Bayilik, Büfecilik	3807
Kocaeli	Balıkçılık	84
Kocaeli	Balıkçılık Ve Su Ürünlerinin İşlenmesi Ve Ticareti	1
Kocaeli	Basın, Yayım, İletişim	20
Kocaeli	Bebe Ve Çocuk Konfeksiyonu İmal Ve Satıcılığı	2
Kocaeli	Bebek Ürünleri Ve Çocuk Konfeksiyonu İmalatı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Besicilik, Celeplik	30
Kocaeli	Beyaz Eşya İmal, Satış Ve Tamirciliği	4
Kocaeli	Beyaz Eşya Onarımı	110
Kocaeli	Beyaz Eşya Ticareti	38
Kocaeli	Bilardo, Bowling, Atari Ve Playstation Salonu İşletmeciliği	7
Kocaeli	Bilgisayar Kurulumu, Onarımı, Programlama, Veri Kurtarma	92
Kocaeli	Bilgisayar Sarf Malzemeleri Satıcılığı	3
Kocaeli	Bilgisayar, Ses Ve Görüntü Ürünleri Ticareti	2
Kocaeli	Bireysel Sanatkâr Faaliyetleri (Heykeltıraş, Ebru, Hat, Tezhip, Ressam Vb.)	1
Kocaeli	Bireysel Sanatkârlık Faaliyetleri	4

Kocaeli	Bisiklet Ve Motosiklet İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Bitkisel Ürünlerle İlgili Faaliyetler	18
Kocaeli	Boya, Kimyasal Ürünlerin İmalatı	9
Kocaeli	Boya, Kimyasal Ürünlerin Ticareti	22
Kocaeli	Börekçilik	169
Kocaeli	Butik İşletmeciliği	1
Kocaeli	Büfelerde, Bakkallarda Ve Marketlerde Yapılan Ticaret	89
Kocaeli	Camcılık	53
Kocaeli	Camcılık Ve Aynacılık	3
Kocaeli	Cenaze Hizmetleri	1
Kocaeli	Cüzdan, Çanta, Kemer V.B. İmal Ve Satıcılığı	3
Kocaeli	Çamaşırhane, Kuru Temizleme, Ütücülük Hizmetleri	64
Kocaeli	Çatı Yapımcılığı Ve Çatı Aktarma İşleri	1
Kocaeli	Çeşitli Gıdaların İmalatı	10
Kocaeli	Çeşitli Malların Ticareti	70
Kocaeli	Çevre Düzenleme, Peyzaj Faaliyetleri	37
Kocaeli	Çeyizlik Eşya İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Çiçek, Bitki Ve Tohum Ticareti	1
Kocaeli	Çiçekçilik	108
Kocaeli	Çikolata Ve Şeker İmalatı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Çilingirlik	35
Kocaeli	Çivi, Cıvata V.B. İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Değirmencilik, Zahirecilik	62
Kocaeli	Dekorasyonculuk Ve Kartonpiyercilik	7
Kocaeli	Demir, Çelik Eşya İmalatı, Ticareti	310
Kocaeli	Demircilik (Sıcak Ve Soğuk Demircilik)	5
Kocaeli	Deniz Taşıtları İmalatı, Onarımı, Ticareti	23
Kocaeli	Deri Aksesuar İmalatı, Ticareti	46
Kocaeli	Deri Giyim Eşyası İmalatı, Onarımı	7
Kocaeli	Deri Giyim Eşyası Ticareti	4
Kocaeli	Deri Giyim İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Deri Ve Kürk Giyim, Aksesuar Eşyası İmalatı Ve Ticareti	3
Kocaeli	Disko, Taverna, Gazino, Gece Kulübü, Pavyon, Birahane Ve Bar İşletmeciliği	2
Kocaeli	Diş Laboratuvarlarının Faaliyetleri	8
Kocaeli	Dokumacılık	51
Kocaeli	Dondurmacılık	66
Kocaeli	Dökümcülük	11
Kocaeli	Dövme Salonu İşletmeciliği	10
Kocaeli	Durak, Otopark İşletmeciliği	42
Kocaeli	Düğün Salonu İşletmeciliği	50
Kocaeli	Düğün Ve Nikâh Salonu İşletmeciliği	1
Kocaeli	Eğlence Yerleri İşletmeciliği	23
Kocaeli	Elektrik Makineleri İmalatı, Kurulumu, Onarımı	48
Kocaeli	Elektrik Malzemeleri İmal, Satış Ve Tamirciliği	3
Kocaeli	Elektrik Malzemeleri İmalatı, Ticareti	162

Kocaeli	Elektrik Sistemleri İmalatı, Kurulumu, Onarımı	40
Kocaeli	Elektrik Tesisatçılığı	259
Kocaeli	Elektrik Tesisatı Ve Aydınlatma Malzemeleri Ticareti	1
Kocaeli	Elektrikli Araç Gereç Ve Ev Aletleri İmal, Satış Ve Tamirciliği	4
Kocaeli	Elektrikli Ev Aletleri İmalatı, Onarımı	9
Kocaeli	Elektrikli Ev Aletleri Ticareti	22
Kocaeli	Elektrikli Motor Ve Bobinaj İmal Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Elektronik Cihazlar Araç Gereçler Satış, Bakımı Ve Tamirciliği	7
Kocaeli	Elektronik Ürün İmalatı, Onarımı	84
Kocaeli	Elektronik Ürün Ticareti	142
Kocaeli	Emlak Danışmanlığı	9
Kocaeli	Emlak Komisyonculuğu Ve Danışmanlığı	3
Kocaeli	Emlakçılık	1048
Kocaeli	Erkek Berber Ve Kuaför İşletmeciliği	1
Kocaeli	Erkek Berberliği	1294
Kocaeli	Et Ve Et Ürünleri İşletmeciliği	1
Kocaeli	Et Ve Et Ürünlerinin İşlenmesi Ve Ticareti	2
Kocaeli	E-Ticaret	137
Kocaeli	E-Ticaret Faaliyetleri	1
Kocaeli	Ev Aletleri İmalatı, Onarımı, Ticareti	8
Kocaeli	Ev Tekstil Ürünleri İmalatı Ve Ticareti	2
Kocaeli	Ev Tekstil Ürünleri İmalatı, Ticareti	319
Kocaeli	Evcil Hayvan Bakımı, Ticareti	104
Kocaeli	Fatura Tahsilat Bürosu İşletmeciliği	39
Kocaeli	Fırıncılık	416
Kocaeli	Fırıncılık Ve Unlu Mamuller İmalatı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Fotoğrafçılık	191
Kocaeli	Fotoğrafçılık Ve Fotoğraf Malzemeleri Ticareti	17
Kocaeli	Fotokopicilik, Tez Yazımı	9
Kocaeli	Fren-Balata, Makas, Amortisör, Diferansiyel, Karbüratör, Şanzıman İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Gazinoculuk	30
Kocaeli	Genel Temizlik Ve Zararlı Haşere Kontrol Faaliyetleri	2
Kocaeli	Genel Temizlik, Haşere Kontrol Faaliyetleri	79
Kocaeli	Giyim Eşyası İmalatı Ve Ticareti (Konfeksiyonculuk)	8
Kocaeli	Gözlük Tamir Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Gözlük Ve Optik Aletlerin İmalatı, Tamiri Ve Ticareti	1
Kocaeli	Gübre, Zirai İlaç İmalatı, Ticareti	19
Kocaeli	Gümüş Eşya İmal Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Güvenlik Sistemleri Hizmetleri	26
Kocaeli	Güzellik Salonu İşletmeciliği	187
Kocaeli	Hafriyatçılık (Kazı İşleri)	1
Kocaeli	Halı Ve Kilim Yıkama İşletmeciliği	2
Kocaeli	Halı Yıkama Hizmetleri	184
Kocaeli	Halı, Kilim Dokumacılığı, Satış Ve Tamirciliği	4
Kocaeli	Halıcılık, Kilimcilik	70

Kocaeli	Halk Otobüsü İşletmeciliği	6
Kocaeli	Hasta Bakıcılığı	7
Kocaeli	Hayvan Besiciliği Ve Ticareti	1
Kocaeli	Hazır Gıda İmalatı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Hediyelik Eşya İmalatı Ve Ticareti	3
Kocaeli	Hediyelik Eşya İmalatı, Ticareti	176
Kocaeli	Her Çeşit Sabun, Temizlik Tozu Ve Temizlik Malzemeleri İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Her Çeşit Tıbbi Ve Sıhhi Malzeme İmal, Satış Ve Tamirciliği	2
Kocaeli	Her Çeşit Yemek Hazırlama, Pişirme Ve Servisi	1
Kocaeli	Her Türlü Oto Kiralama İşletmeciliği	2
Kocaeli	Hırdavatçı (Nalbur) İmal Ve Satıcılığı	6
Kocaeli	Hırdavatçılık	363
Kocaeli	Hurdacılık	172
Kocaeli	Hurdacılık Ve Geri Dönüşümcülük	1
Kocaeli	Hurdacılık Ve Geri Dönüşümcülük (Metal, Kağıt, Cam, Plastik V.B.)	2
Kocaeli	Itriyat, Parfümeri Ve Bijuteri Satıcılığı	3
Kocaeli	İç Çamaşırı İmal Ve Satıcılığı	2
Kocaeli	İçme Suyu İmalatı Ve Ticareti	1
Kocaeli	İkinci El Eşya Ticareti	57
Kocaeli	İkinci El Tekstil Ürünleri Ticareti	1
Kocaeli	İklimlendirme, Soğutma Sistemi İmalatı, Kurulumu, Onarımı	144
Kocaeli	İnşaat Malzemeleri İmal Ve Satıcılığı	3
Kocaeli	İnşaat Malzemeleri İmalatı	23
Kocaeli	İnşaat Malzemeleri İmalatı Ve Ticareti	6
Kocaeli	İnşaat Malzemeleri Ticareti	161
Kocaeli	İnşaat Taşeronluğu	6
Kocaeli	İnşaatçılık	727
Kocaeli	İnşaatlarda Kullanılan Makine Ve Ekipmanların Kiralanması	1
Kocaeli	İnternet Kafe Ve Eğlence Amaçlı Oyun Salonu İşletmeciliği	15
Kocaeli	İş Makinaları İşletmeciliği	1
Kocaeli	İş Makinesi İşletmeciliği	102
Kocaeli	İyi Suculuk	2
Kocaeli	Kadın Kuaför İşletmeciliği	2
Kocaeli	Kadın Kuaförlüğü	869
Kocaeli	Kadın Ve Erkek Kuaförlüğü	20
Kocaeli	Kafe, Kafeterya, Kahvaltı Salonu İşletmeciliği	13
Kocaeli	Kağıt Ambalaj Malzemesi İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Kâğıt Ve Kâğıt Ürünleri İmalatı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Kağıt, Kağıt Ürünleri İmalatı, Ticareti	20
Kocaeli	Kahve, Çay, Baharat (Aktarlık) Ürünleri İmalatı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Kahvecilik, Kıraathanecilik Ve İnternet Kafe İşletmeciliği	41
Kocaeli	Kahvehane, Kıraathane Ve Çay Ocağı İşletmeciliği	33
Kocaeli	Kahvehanecilik, Kıraathanecilik	2017
Kocaeli	Kalaycılık, Kaplamacılık	16
Kocaeli	Kamyonculuk, Kamyonetçilik	82

Kocaeli	Kantincilik	417
Kocaeli	Kaplıca, Hamam İşletmeciliği	15
Kocaeli	Kara Yolu İle Yük Taşımacılığı	3079
Kocaeli	Kargo Ve Kurye Faaliyetleri	1
Kocaeli	Karoser İmalatı, Kaportacılık	222
Kocaeli	Karoser Ve Kasa İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Kasaplık	335
Kocaeli	Kasaplık, Sakatatçılık	7
Kocaeli	Kauçuk, Plastik Ürünlerin İmalatı, Ticareti	64
Kocaeli	Kayıtlı Medyaların İmalatı, Kiralanması, Ticareti	16
Kocaeli	Kaynakçılık	1
Kocaeli	Kereste İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Kereste İmalatı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Kerestecilik	85
Kocaeli	Kır Kahvesi, Çay Bahçesi, Çay Ocağı, Piknik Ve Dinlenme Yeri İşletmeciliği	8
Kocaeli	Kırtasiye İmalatı, Ticareti	221
Kocaeli	Kırtasiyecilik	4
Kocaeli	Kimyevi Madde İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Kireç, Alçı, Tebeşir İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Kitap Ve Kırtasiyecilik	1
Kocaeli	Kitapçılık	38
Kocaeli	Klima, Aspiratör, Soğutma Ve İklimlendirme, Radyan Isıtma Cihazı İmal, Satış Montaj Ve Tamirciliği	2
Kocaeli	Konfeksiyon İmal Ve Satıcılığı	13
Kocaeli	Konfeksiyonculuk	722
Kocaeli	Kozmetik İmalatı, Ticareti	82
Kocaeli	Kozmetik Ve Kişisel Bakım Ürünleri İmalatı Ve Ticareti	2
Kocaeli	Kreş İşletmeciliği	43
Kocaeli	Kreş Ve Gündüz Bakımevi İşletmeciliği	1
Kocaeli	Kurs İşletmeciliği	89
Kocaeli	Kurs Ve Etüt Merkezi İşletmeciliği	2
Kocaeli	Kuru Temizlemecilik	1
Kocaeli	Kuruyemiş İmal Ve Satıcılığı	2
Kocaeli	Kuruyemiş İmalatı Ve Ticareti	2
Kocaeli	Kuruyemiş İmalatı, Ticareti	146
Kocaeli	Kuruyemiş Ve Kurukahve Satıcılığı	2
Kocaeli	Kuş, Evcil Hayvan V.B. Satıcılığı	1
Kocaeli	Kuyumculuk	140
Kocaeli	Kuyumculuk (Altın, Gümüş V.B. Kıymetli Madenlerden Süs Ve Ziynet Eşyası Yapımı Ve Tamirciliği, Vitrin Kuyumculuğu)	4
Kocaeli	Lastik Kaplamacılığı Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Lokal İşletmeciliği	5
Kocaeli	Lokantacılık	2442
Kocaeli	Lokantacılık (Kebap, Köfte, Döner Ve Her Türlü Yemek)	27
Kocaeli	Lokantacılık, Yemek Ve İçecek Sunumu Faaliyetleri	35
Kocaeli	Madeni Boru (Profil) İmal Ve Satıcılığı	2

Kocaeli	Madeni Ve Makine Yağı İmal Ve Satıcılığı	4
Kocaeli	Mahrukatçılık (Odun, Kömür V.B. Alım Ve Satımı)	20
Kocaeli	Makine Kurulumu, Onarımı	189
Kocaeli	Makine, Yedek Parça Ticareti	48
Kocaeli	Manavlık	66
Kocaeli	Mandıracılık (Et, Süt, Yoğurt Ve Mamulleri İmal Ve Satıcılığı)	1
Kocaeli	Manifaturacılık	1
Kocaeli	Marangozluk	240
Kocaeli	Marangozluk Ve Dülgerlik	16
Kocaeli	Matbaacılık	114
Kocaeli	Matbaacılık (Tipo, Ofset Ve Dijital Baskıcılık, Bıçakçılık)	2
Kocaeli	Matbaacılık Faaliyetleri	1
Kocaeli	Mermer, Taş, Kum Ocakçılığı	2
Kocaeli	Mermercilik	1
Kocaeli	Meşrubat İmalatı, Ticareti	10
Kocaeli	Metallerin İşlenmesi, Kaplanması Ve Şekil Verilmesi Faaliyetleri	1
Kocaeli	Minibüs İşletmeciliği	24
Kocaeli	Minibüsçülük	1346
Kocaeli	Mobilya Aksesuarcılığı	1
Kocaeli	Mobilya Boyacılığı	25
Kocaeli	Mobilya Boyacılığı Ve Cilacılığı	1
Kocaeli	Mobilya Döşemeciliği	92
Kocaeli	Mobilya İmal Ve Satıcılığı	19
Kocaeli	Mobilya İmal, Onarım Ve Ticareti	12
Kocaeli	Mobilya İmalatı	313
Kocaeli	Mobilya İskeleti İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Mobilya Tamirciliği	1
Kocaeli	Mobilya Ticareti	179
Kocaeli	Motorlu Kara Taşıtları Karoser, Kaporta İmal Ve Onarımı	2
Kocaeli	Motorlu Kara Taşıtlarının Parça Ve Aksesuarlarının İmalatı Ve Ticareti	2
Kocaeli	Motorlu Taşıt (Triportör V.B.) İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Motosiklet Ve Motorsuz Taşıtların İmalatı, Onarımı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Motosiklet, Bisiklet İmalatı, Onarımı	63
Kocaeli	Motosiklet, Bisiklet Ticareti	15
Kocaeli	Müzik Aletleri İmalatı, Onarımı Ve Ticareti	1
Kocaeli	Müzik Aletleri İmalatı, Onarımı, Ticareti	13
Kocaeli	Nakliyat Acente Ve Komisyoncularının Faaliyetleri	3
Kocaeli	Nakliyat Komisyonculuğu	53
Kocaeli	Nakliyecilik Ve Nakliyat Komisyonculuğu	111
Kocaeli	Optik Ürünlerin İmalatı, Ticareti	74
Kocaeli	Otel Ve Pansiyon İşletmeciliği	1
Kocaeli	Otel, Pansiyon, Yurt İşletmeciliği	149
Kocaeli	Oto Aksesuar İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Oto Bakım Servisçiliği	633
Kocaeli	Oto Boyacılığı	1
Kocaeli	Oto Boyacılık	2

Kocaeli	Oto Döşemecilik	23
Kocaeli	Oto Elektrikçiliği	6
Kocaeli	Oto Elektrikçilik	116
Kocaeli	Oto Galericiliği (Oto Alım-Satım)	3
Kocaeli	Oto Galericilik, Oto Kiralama	563
Kocaeli	Oto Hurdacılığı	1
Kocaeli	Oto Kurtarıcı Faaliyetleri	2
Kocaeli	Oto Kurtarıcılık	42
Kocaeli	Oto Lastik Onarımı	118
Kocaeli	Oto Lastik Ticareti	43
Kocaeli	Oto Lastik Ve Oto Lastik Kaynak Ve Kaplamacılığı	1
Kocaeli	Oto Lpg Montajı	13
Kocaeli	Oto Motor Tamirciliği	5
Kocaeli	Oto Motor, Ön Düzen, Yakıt Pompası, Enjeksiyon Sistemi V.B. Ayarcılığı Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Oto Park Ve Garaj İşletmeciliği	1
Kocaeli	Oto Yağlama Ve Yıkamacılığı	8
Kocaeli	Oto Yedek Parça İmal Ve Satıcılığı	4
Kocaeli	Oto Yedek Parça İmalatı	14
Kocaeli	Oto Yedek Parça Ticareti	229
Kocaeli	Oto Yıkama Ve Kuaförlüğü	3
Kocaeli	Oto Yıkama, Yağlama	230
Kocaeli	Otobüs Bilet Acenteliği (Otobüs Yazıhane İşletmeciliği)	3
Kocaeli	Otobüsçülük	673
Kocaeli	Otopark Ve Garaj İşletmeciliği	2
Kocaeli	Oyun Salonu, İnternet Kafe İşletmeciliği	204
Kocaeli	Oyuncak İmalatı, Ticareti	27
Kocaeli	Öğrenci Yurdu İşletmeciliği	2
Kocaeli	Panayır, Sirk Ve Lunapark İşletmeciliği	1
Kocaeli	Pastacılık	4
Kocaeli	Pastanecilik (Pasta, Börek, Tatlı V.B. İmal Ve Satıcılığı)	7
Kocaeli	Pastanecilik, Tatlıcılık	398
Kocaeli	Pazarcılık	74
Kocaeli	Pazarda Ayakkabı, Tekstil Ürünleri Ticareti	674
Kocaeli	Pazarda Bitki, Hayvan, Su Ürünleri Ticareti	54
Kocaeli	Pazarda Çeşitli Malların Ticareti	179
Kocaeli	Pazarda Sebze, Meyve Ticareti	987
Kocaeli	Pazarda Yiyecek, İçecek Ticareti	159
Kocaeli	Perde (Stor, Jaluzi, V.B.) Ve Mefruşat İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Pide, Lahmacun V.B. İmal Ve Satıcılığı	3
Kocaeli	Plak, Bant, Video, Vcd, Dvd Kayıt, Kiralama Ve Satıcılığı	3
Kocaeli	Plastik Doğrama İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Polyesterden Deniz Araçları İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Prefabrik Yapıların İmalatı, Kurulumu, Ticareti	11
Kocaeli	Pvc Doğrama İmal Ve Satıcılığı	3
Kocaeli	Pvc Panjur, Doğrama İmalatı Ve Ticareti	1

Kocaeli	Pvc Ürün İmalatı	88
Kocaeli	Pvc Ürün Ticareti	81
Kocaeli	Reklam Ajanslarının Faaliyetleri	5
Kocaeli	Reklâmcılık	1
Kocaeli	Reklamcılık, Tabelacılık	143
Kocaeli	Saat, Pusula, Kronometre V.B. İmal, Satış Ve Tamirciliği	2
Kocaeli	Saatçilik	51
Kocaeli	Sanat Eseri, Antika Ticareti	8
Kocaeli	Servis Aracı İşletmeciliği	2791
Kocaeli	Ses, Müzik Ve Görüntü Sistemleri İmal, Satış, Kiralama, Montaj Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Ses, Sahne Sanatçılığı	3
Kocaeli	Seyyar Satıcılık	109
Kocaeli	Sıhhi Tesisat, Isıtma Ve İklimlendirme Tesisatı	2
Kocaeli	Sıhhi Tesisatçılık	64
Kocaeli	Simit, Poğaca, Çörek V.B. Maddeler İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Soba, Banyo Kazanı, Şofben İmalatı, Onarımı, Ticareti	13
Kocaeli	Soba, Kazan Ve Benzeri İmal, Satış Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Sondajcılık	7
Kocaeli	Spor Malzemeleri İmalatı, Ticareti	94
Kocaeli	Spor Salonu, Halı Saha Ve Vücut Geliştirme, Aerobik Salonu V.B. İşletmeciliği	1
Kocaeli	Spor Tesisi İşletmeciliği	141
Kocaeli	Su Ürünleri Avcılığı Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Su Yolu Taşımacılığı	3
Kocaeli	Şans Oyunları (Milli Piyango, Loto, Toto, Ganyan Bayii V.B.)	8
Kocaeli	Şans Oyunları Bayiliği	103
Kocaeli	Şarküteri Ürünleri İmalatı, Ticareti	119
Kocaeli	Şarkütericilik	8
Kocaeli	Şehir İçi Yük Taşımacılığı	7
Kocaeli	Şehirlerarası Yolcu Taşımacılığı	4
Kocaeli	Şehirlerarası Yük Taşımacılığı	14
Kocaeli	Şeker Ve Çikolata İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Şekercilik, Çikolatacılık	58
Kocaeli	Şoförlük	98
Kocaeli	Taksi İşletmeciliği	6
Kocaeli	Taksicilik	1195
Kocaeli	Tarak, Fırça V.B. Malzemeler İmal Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Tasarım Faaliyetleri	7
Kocaeli	Taşçılık, Mermercilik Ve Süsleme Taşçılığı	3
Kocaeli	Taşıt Aracı Döşemesi İmal, Montaj Ve Tamirciliği	1
Kocaeli	Tavukçuluk	14
Kocaeli	Tavukçuluk, Yumurtacılık	1
Kocaeli	Tekstil Baskıcılığı, Boyacılığı	17
Kocaeli	Telefon Tesisatçılığı, Telefon, Kablolu Tv Ve İnternet Hizmetleri Bayiliği	3

Kocaeli	Telefon, Cep Telefonu, Faks, Telsiz Ve Diğer Haberleşme Cihazları Ve Aksesuarları Satış, Tesisat Kuruculuğu, Bakım Ve Tamirciliği	2
Kocaeli	Telekomünikasyon Cihazları Onarımı	51
Kocaeli	Telekomünikasyon Cihazları Ticareti	385
Kocaeli	Telekomünikasyon Cihazlarının Kurulum, Onarım Ve Ticareti	5
Kocaeli	Temizlik Hizmetleri (Ev, İşyeri, Büro V.B.)	2
Kocaeli	Temizlik Malzemeleri İmalatı, Ticareti	102
Kocaeli	Tenekecilik	26
Kocaeli	Tercümanlık	3
Kocaeli	Terzilik	497
Kocaeli	Terzilik Faaliyetleri	1
Kocaeli	Tezgâhlar Ve Pazar Yerleri Vasıtasıyla Yapılan Ticaret	20
Kocaeli	Tıbbi Malzemelerin İmalatı, Ticareti	78
Kocaeli	Toplantı, Düğün Ve Kokteyl V.B. Salonu İşletmeciliği	2
Kocaeli	Torna Ve Tesviyecilik (Frezecilik, Vargel, Planyacılık, Taşlama, Alet Bilemeciliği)	5
Kocaeli	Tornacılık	331
Kocaeli	Trafik Müşavirliği, İş Takipçiliği	14
Kocaeli	Tuhafiye İmalatı, Ticareti	364
Kocaeli	Tuhafiyecilik	6
Kocaeli	Tuhafiyecilik Ve Tuhafiye Ürünleri İmalatı	4
Kocaeli	Turistik, Otantik Hediyelik Ve Hatıra Eşya İmal Ve Satıcılığı	3
Kocaeli	Tuvalet İşletmeciliği	17
Kocaeli	Tuz Ocakçılığı	1
Kocaeli	Tüp Gaz Bayiliği	37
Kocaeli	Tüp Gaz Satıcılığı	5
Kocaeli	Un, Kepek, Yem Ve Zahire Satıcılığı	2
Kocaeli	Unlu Mamuller Perakende Satıcılığı	3
Kocaeli	Vücut Geliştirme Ve Form Tutma Salonu İşletmeciliği	1
Kocaeli	Yakacak İmalatı Ve Ticareti	5
Kocaeli	Yakacak İmalatı, Ticareti	102
Kocaeli	Yapı Yalıtımcılığı (Isı, Ses, Su)	3
Kocaeli	Yaş Meyve Ve Sebze Ticareti	1
Kocaeli	Yaş Sebze, Meyve Ticareti	53
Kocaeli	Yorgancılık Ve Hallaçlık	2
Kocaeli	Yufkacılık, Kadayıfçılık	92
Kocaeli	Yumurta Ticareti	1
Kocaeli	Yük Taşımacılığını Destekleyici Faaliyetler	60
Kocaeli	Zeytin, Zeytinyağı İmal (Yağhane İşletmeciliği) Ve Satıcılığı	1
Kocaeli	Züccaciye İmalatı, Ticareti	168
Kocaeli	Züccaciye Ürünleri Ticareti	4
Kocaeli	Züccaciyecilik	2

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/29183)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın ***Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa Şentop*** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğünün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

TBMM Dilekçe Komisyonu'nu bağlayan hukuki bağıt şöyledir: "Anayasa Madde 74 - Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.
Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen dilekçelerin, Dilekçe Komisyonunda incelenmesi ve karara bağlanması altmış gün içinde sonuçlandırılır. İlgili kamu kurum veya kuruluşları Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonunca gönderilen dilekçeleri otuz gün içinde cevaplandırır. İnceleme ve karara bağlamanın esas ve usulleri Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde gösterilir.
Dilekçe Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile özel kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi almak, ilgilileri çağırıp bilgi almak, idari denetimin yapılmasını istemek, bilirkişi görevlendirmek ve yerinde inceleme yapmak yetkisine sahiptir. Bu yetkinin kullanılması durumunda kamu kurum ve kuruluşları ile kamu personeli, talep edilen bilgi ve belgeyi vermek, idari denetimi yapmak ve yerinde inceleme için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

Bu bağlamda;

1- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde Dilekçe Komisyonuna başvuru yapan kişi sayısı kaçtır? Bu başvuruların kaçı dönemlere ayrılmış şekilde milletvekilleri tarafından yapılmıştır?
2- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde Dilekçe Komisyonuna yapılan başvuruların içeriği hangi hak ihlalleri iddiasını kapsamaktadır?
3- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde bu hak ihlali iddialarıyla ilgili kaç başvuru komisyonun yetkileri çerçevesinde incelenemez bulunarak reddedilmiştir veya başvurucuya olumsuz dönüş yapılmıştır?
4- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde yapılan başvurulara hangi işlemler yapılmıştır?

5- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde kaç başvuru sonucunda kişi ya da kurum tarafından ihlal yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır? Bu ihlal sonuçları neticesinde hangi işlemler yapılmıştır?
6- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde komisyon tarafından dönemlere göre kaç adet savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur? Bu suç duyurularının akıbeti ne olmuştur?
7- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde komisyon tarafından kaç adet yerinde inceleme yapılmıştır? Bu ziyaretlerin kaçında ihlallere rastlanılmıştır?
8- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde Dilekçe Komisyonunu ihlalleri önleme ve ihlallere müdahale konusunda etkili bir komisyon olup olmadığıyla ilgili bir araştırma yapılmış mıdır? Eğer bir araştırma yapılmışsa sonuçları ne olmuştur? Eğer bir araştırma yapılmamışsa böyle bir değerlendirmeye neden gerek görülmemiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 661915
Konu : Soru Önergesi

11.06.2020

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

İlgi : 11.05.2020 tarihli ve 7/29183 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Dilekçe Komisyonunun Cevabî Yazısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu Başkanlığı

Sayı : 57747603/120.07/658025
Konu : TBMM Başkanı'ndan Soru Önergesi

03.06.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 10.01.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E. 411943 sayılı yazınız,
b) 17.01.2019 tarihli ve 57747603/120.07/E.416431 sayılı yazımız,
c) 13.05.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E. 652675 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde gönderilen, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun, Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'na yönelttiği yazılı soru önergesinin cevaplandırılması için Başkanlığımızca hazırlanan cevap, ilgi (b) yazımızla Başkanlığınıza sunulmuştu. İlgi (b) yazımız ekinde yer alan cevaplarda 24, 25 ve 26'ncı Yasama Dönemler ile 15.01.2019 tarihi itibariyle 27. Yasama Dönemine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenle; ilgi (c) yazınız ekinde gönderilen, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun, Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'na yönelttiği yazılı soru önergesinin cevaplandırılması için Başkanlığımızca hazırlanan cevapta 02.06.2020 tarihi itibariyle 27. Yasama Dönemine ilişkin bilgiler ekte yer almaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Mihrimah Belma SATIR
İstanbul Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Başkanı

Genel Sekreterliği

EK: Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI

Cevaplar:

1) Dönemler itibarıyla gelen toplam başvuru ile milletvekillerinden gelen dilekçe sayısı:

Yasama Dönemi	Toplam Başvuru Sayısı	Milletvekillerinden Gelen Başvuru Sayısı
27. Dönem (02/06/2020 itibarıyla)	13910	86

2) Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurular üzerinde konular itibarıyla değerlendirme yapılmakta olup, dönemler itibariyle en fazla başvuru gelen ilk 3 konu başlığı aşağıdaki şekildedir:

	Konular
27. Yasama Dönemi (02/06/2020 itibarıyla)	1. Adalet ve Güvenlik 2. Diğer İstek ve Dilekler 3. Personel İşlemleri

3) Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi gereğince; Dilekçe Komisyonu Başkanlığına gelen dilekçelerden görüşülemeyecek olanların tespiti, Başkanlık Divanınca yapılmakta ve karara bağlanmaktadır. Dilekçeler incelenirken; başvuruya konu talep açısından aynı mahiyette olanlar birbirleriyle ilgili görüldüğü için birleştirilerek işleme alınmaktadır. Bu kapsamda 27. Yasama Döneminde alınan Başkanlık Divanı Kararı sayısı ile hakkında karar verilen dilekçe sayısı:

	Başkanlık Divanı Karar Sayısı	Hakkında Karar Verilen Dilekçe Sayısı
27. Yasama Dönemi (02/06/2020 itibarıyla)	5888	11.666

4) 3071 sayılı Kanunun 8'inci maddesi gereğince Dilekçe Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile özel kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi almak, ilgilileri çağırıp bilgi almak, idari denetimin yapılmasını istemek, bilirkişi görevlendirmek ve yerinde inceleme yapmak yetkisine sahiptir. Bu kapsamda yapılan Başkanlık Divanı toplantısı ve alınan karar sayısı, Genel Kurul toplantısı ve alınan karar sayısı, kurulan alt komisyon ve toplantı sayısı, yerinde inceleme ve mükerrer olduğu için hıfz olunan dilekçe sayısı dönemler itibarıyla aşağıdaki şekildedir:

	27. Yasama Dönemi (02/06/2020 itibarıyla)
Başkanlık Divanı Toplantısı	43
Başkanlık Divanı Kararı	5888
Genel Kurul Toplantısı	3
Genel Kurul Kararı	9
Kurulan Alt Komisyon	3
Alt Komisyon Toplantısı	15
Yerinde İnceleme	3
Hıfz Olunan	590

5) Komisyona yapılan başvurular hakkında Başkanlık Divanı ya da Genel Kurul tarafından alınacak kararların tabi olduğu mevzuat dikkate alındığında; hak ihlali iddiası yönünden değerlendirme yapılmamaktadır. Bu nedenle, TBMM Web Sitesi üzerinden yayınlanan Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararları ile TBMM İntranet Sitesi üzerinden yayınlanan Başkanlık Divanı Kararları incelenebilir.

6) 27. Yasama Döneminde Dilekçe Komisyonu tarafından herhangi bir suç duyurusunda bulunulmamıştır.

7) 27. Yasama Döneminde yapılan toplam 3 yerinde inceleme sırasında, hak ihlalinin tespitine yönelik bir çalışma yapılmamıştır.

8) Komisyona yapılan başvurular hakkında Başkanlık Divanı ya da Genel Kurul tarafından alınacak kararların tabi olduğu mevzuat dikkate alındığında; hak ihlali iddiası yönünden dilekçeler üzerinde inceleme ve değerlendirme yapılmamaktadır. Bu nedenle Dilekçe Komisyonu faaliyetleri hakkında, hak ihlallerinin önlenmesi ve müdahale yönünden bir etkinlik değerlendirmesi yapılmamış ve ihtiyaç duyulmamıştır.

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/29184)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın ***Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa Şentop*** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğünün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu'nun beşinci maddesine göre; İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak, Bakanlıklarla Genel ve Katma Bütçeli Dairelerden, mahalli idarelerden, muhtarlıklardan, üniversitelerden ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan bilgi istemek ve buralarda inceleme yapmak, ilgililerini çağırıp bilgi almak yetkisine sahiptir.

Ayrıca, Komisyon, gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgilerine başvurabilir ve Ankara dışında da çalışabilir. Her iki yetki de Komisyona, insan hakkı ihlali iddiaları hakkında yerinde inceleme yapma, bir başka deyişle alan çalışması yapma yetkisi vermektedir.

Komisyon çalışmalarıyla ilgili olarak gerekli gördüğünde uzman kişilerin görüşlerine başvurabilmektedir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun kendiliğinden hareket etme yetkisi vardır. Komisyon'un inceleme yapması için başvuru yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

Diğer ihtisas komisyonlarının alt komisyon kurma yetkisi teamüllerden kaynaklanmasına karşın İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nda alt komisyonlar kurmak suretiyle inceleme yapma yetkisi 3686 sayılı kanunun altıncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenmiştir. Ankara dışında çalışmaların sık olması nedeniyle alt komisyonların kurulması Komisyon'un hareket kabiliyetini arttırmıştır.

Alt Komisyonlar tarafından yapılan incelemeler sonucunda hazırlanan raporlar, Komisyon Başkanlığı tarafından belirlenen toplantı gününde gündeme alınarak görüşülmekte ve yapılan oylama sonucunda kabul edilirse Komisyon Raporu haline gelmektedir.

Komisyon, görevleri ile ilgili olarak kabul ettiği raporları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunmakta, bu raporlar Danışma Kurulu'nun görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilmekte ve okunmak suretiyle veya üzerinde görüşme açılarak bilgi edinilebilmektedir. Kanuna göre, Komisyon raporları Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklara Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı aracılığıyla gönderilmektedir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu başvurular üzerine ya da kendiliğinden, suç unsuruna rastlarsa Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunabilmektedir.

Bu bağlamda;

1- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna başvuru yapan kişi sayısı kaçtır? Bu başvuruların kaçı dönemlere ayrılmış şekilde milletvekilleri tarafından yapılmıştır?
2- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvuruların içeriği hangi hak ihlalleri iddiasını kapsamaktadır?
3- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde bu hak ihlali iddialarıyla ilgili kaç başvuru komisyonun yetkileri çerçevesinde incelenemez bulunarak reddedilmiştir veya başvurucuya olumsuz dönüş yapılmıştır?
4- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde yapılan başvurulara hangi işlemler yapılmıştır?
5- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde kaç başvuru sonucunda kişi ya da kurum tarafından hak ihlali yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır? Bu ihlal sonuçları neticesinde hangi işlemler yapılmıştır?
6- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde komisyon tarafından dönemlere göre kaç adet savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur? Bu suç duyurularının akıbeti ne olmuştur?
7- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde komisyon tarafından kaç adet yerinde inceleme yapılmıştır? Bu ziyaretlerin kaçında insan hakları ihlallerine rastlanılmıştır?
8- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde kaç alt komisyon kurulmuştur? Bu alt komisyonlara kaç yerinde inceleme talebi iletilmiştir? Bu taleplerin kaçı için yerinde inceleme yapılmıştır?
9- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde Hükümlü ve Tutuklu Hakları Komisyonu kaç ziyaret gerçekleştirmiştir? Bu ziyaretler neticesinde herhangi bir hak ihlaline rastlanılmış mıdır?
10- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun insan hakları ihlallerini önleme ve ihlallere müdahale konusunda etkili bir komisyon olup olmadığıyla ilgili bir araştırma yapılmış mıdır? Eğer bir araştırma yapılmışsa sonuçları ne olmuştur? Eğer bir araştırma yapılmamışsa böyle bir değerlendirmeye neden gerek görülmemiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 661920
Konu : Soru Önergesi

11 .06.2020

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

İlgi : 11.05.2020 tarihli ve 7/29184 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Cevabî Yazısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Sayı : 59244875-130.99-[298]/ 02/06/2020
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

İlgi : 11.05.2020 tarihli ve 7012 sayılı yazı.

Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun Komisyonumuz çalışmalarına ilişkin önergesinde yer alan soruları ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerini arz ederim.

Hakan ÇAVUŞOĞLU
Bursa Milletvekili
Komisyon Başkanı

Ek: Ek: Soru Cevabı

CEVAPLAR

Cevap 1:

24. Dönem(28/06/2011-23/04/2015) , 25. Dönem(23/06/2015-01/10/2015), 26. Dönem (17/11/2015-16/05/2018) ve 27. Dönemde ((7 Temmuz 2018–günümüz) İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna başvuru sayısı ile milletvekillerinin dönemlere göre bölümlenmiş başvuru sayılarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

24. Dönemdeki Başvuru Sayısı	7733
24. Dönemde Milletvekillerinden Gelen Başvuru Sayısı	198
25. Dönemdeki Başvuru Sayısı	441
25. Dönemde Milletvekilinden Gelen Başvuru Sayısı	1
26. Dönemde Başvuru Sayılı	10550
26. Dönemde Milletvekilinden Gelen Başvuru Sayısı	663
27. Dönemde Başvuru Sayılı	5263
27. Dönemde Milletvekilinden Gelen Başvuru Sayısı	1645

Cevap 2:

24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvuruların hak ihlallerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

	İHLAL KONULARI	Toplam
24. Dönem	Ayrımcılık Yasağı	117
	Haberleşmenin Gizliliği	5
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	24
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	5
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	3
	Örgütlenme Özgürlüğü	8
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	55
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	22
	Seçme ve Seçilme Hakkı	2
	Hak Arama Hürriyeti	85
	Yaşama Hakkı	187
	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	6
	Çocuk Hakları	15
	Yaşlıların Hakları	3
	Engellilerin Hakları	72
	Kadın Hakları	5
	Mülkiyet Hakkı	225
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	88
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	116
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	280
	İşkence Yasağı	78
	Sığınma Hakkı	7

Başvuru Sayıları

24. Dönem	İhraç, Sınırdışı veya İade Etme Yasağı	11
	Uyrukluk Hakkı	17
	Dilekçe Hakkı	14
	Bilgi Edinme Hakkı	19
	Çevre Hakkı	33
	Sağlık ve Hasta Hakkı	235
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	2949
	Diğer Haklar	293
	Kötü Muamele	240
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	91
	Hak İhlali İçermeyenler	595
	Çalışma Hakkı	164
	Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	3
	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	202
	Adil Yargılanma Hakkı	1765
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	16
	Konut Dokunulmazlığı	13
	Genel Toplam	**8069**

	İHLAL KONULARI	**Toplam**
25. Dönem	Ayrımcılık Yasağı	5
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	2
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	1
	Hak Arama Hürriyeti	2
	Yaşama Hakkı	3
	Engellilerin Hakları	3
	Kadın Hakları	2
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	3
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	3
	İşkence Yasağı	4
	Sığınma Hakkı	1
	Çevre Hakkı	1
	Sağlık ve Hasta Hakkı	12
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	260
	Diğer Haklar	9
	Kötü Muamele	14
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	1
	Hak İhlali İçermeyenler	12
	Çalışma Hakkı	9
	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	18
	Adil Yargılanma Hakkı	87
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	2
	Genel Toplam	**455**

	İHLAL KONULARI	Toplam
26. Dönem	Ayrımcılık Yasağı	51
	Haberleşmenin Gizliliği	5
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	127
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	3
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	2
	Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı	2
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	35
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	25
	Hak Arama Hürriyeti	3764
	Yaşama Hakkı	167
	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	1
	Çocuk Hakları	8
	Yaşlıların Hakları	1
	Engellilerin Hakları	21
	Kadın Hakları	5
	Mülkiyet Hakkı	51
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	224
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	3955
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	77
	İşkence Yasağı	67
	Sığınma Hakkı	7
	İhraç, Sınır dışı veya İade Etme Yasağı	6
	Uyrukluk Hakkı	6
	Dilekçe Hakkı	8
	Bilgi Edinme Hakkı	3
	Çevre Hakkı	7
	Sağlık ve Hasta Hakkı	147
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	3861
	Azınlık Hakları	1
	Diğer Haklar	48
	Kötü Muamele	204
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	153
	Hak İhlali İçermeyenler	392
	Çalışma Hakkı	184
	Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	2
	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	464
	Adil Yargılanma Hakkı	2116
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	27
	Konut Dokunulmazlığı	2
	Genel Toplam	**16230**

	İHLAL KONULARI	Toplam
27. Dönem	Ayrımcılık Yasağı	66
	Haberleşmenin Gizliliği	4
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	2
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	7
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	9
	Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı	1
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	145
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	35
	Seçme ve Seçilme Hakkı	4
	Hak Arama Hürriyeti	15
	Yaşama Hakkı	52
	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	1
	Çocuk Hakları	17
	Engellilerin Hakları	33
	Kadın Hakları	2
	Mülkiyet Hakkı	39
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	42
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	105
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	80
	İşkence Yasağı	106
	Sığınma Hakkı	5
	İhraç, Sınır dışı veya İade Etme Yasağı	5
	Uyrukluk Hakkı	2
	Dilekçe Hakkı	15
	Bilgi Edinme Hakkı	5
	Çevre Hakkı	1
	Sağlık ve Hasta Hakkı	432
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	3363
	Azınlık Hakları	2
	Diğer Haklar	153
	Kötü Muamele	257
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	21
	Hak İhlali İçermeyenler	206
	Çalışma Hakkı	49
	Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	1
	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	27
	Adil Yargılanma Hakkı	680
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	3
	Konut Dokunulmazlığı	3
	Genel Toplam	**5996**

Cevap 3:

24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan ve incelenemez bulunan başvuru sayıları ve sebepleri aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

24. Dönemde Ad-Soyadı/imza/iş-ikametgah adresinin bulunmadığı, belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	364
25. Dönemde Ad-Soyadı/imza/iş-ikametgah adresi bulunmadığı ve belli bir konuyu ihtiva etmediği için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	17
26. Dönemde Ad-Soyadı/imza/iş-ikametgah adresi bulunmadığı, belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	686
27. Dönemde Ad-Soyadı/imza/iş-ikametgah adresinin bulunmaması, Belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	251

Cevap 4:

24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurular için yapılan genel işlem, ihlal iddialarına konu meselenin incelenmesi ve iddialara cevap verilmesi amacıyla ilgili icra mercilerine yazı yazılması ve gelen cevap muvacehesinde başvuru sahibine bilgilendirme yapılmasıdır.

Bu minvalde gönderilen yazıların Dönemlere göre sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

24. Dönem	2280
25. Dönem	131
26. Dönem	2145
27. Dönem	3075

Cevap 5:

24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvuruların kaçında ihlal iddiasının doğrulandığı ve buna ilişkin yapılan işlemler konusunda sayısal bir veri bulunmamaktadır.

Cevap 6:

24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından re'sen yapılan suç duyurularına ilişkin sayısal veriler aşağıda sunulmuştur:

24. Dönem	7
25. Dönem	Başkanlık Divanı Seçilmedi
26. Dönem	20
27. Dönem	0

Cevap 7-8:

24'üncü yasama döneminde Komisyona 79 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, kurulmuş olan alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle Komisyon tarafından toplamda 69 adet yerinde inceleme yapılmıştır. 25'inci yasama döneminde Komisyona 7 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, hükümet teşekkül etmediği için bu dönemde herhangi bir yasama faaliyeti gerçekleşmemiştir. 26'ncı yasama döneminde Komisyona 170 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, kurulmuş olan alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle Komisyon tarafından toplamda 37 adet yerinde inceleme yapılmıştır. Halen içinde bulunulan 27'nci yasama döneminde Komisyona 173 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, kurulmuş olan alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle Komisyon tarafından bugüne kadar toplamda 26 adet yerinde inceleme yapılmıştır.

24'üncü yasama döneminde 8, 26'ncı yasama döneminde 6 ve halen içinde bulunulan 27'nci yasama döneminde bugüne kadar 3 alt komisyon kurulmuştur. 25'inci yasama döneminde hükümet teşekkül etmediği için bu dönemde herhangi bir yasama faaliyeti gerçekleşmemiştir.

Cevap 9:

Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu farklı adlar altında da olsa Komisyonun kurulduğu 18'inci yasama döneminden itibaren her yasama döneminde kurulan (25'inci yasama dönemi hariç) ve denetim faaliyeti yürüten bir alt komisyon olmuştur. Alt Komisyon 24'üncü yasama döneminde 34 ceza infaz kurumunda ve tutukevinde incelemelerde bulunmuştur. 25'inci yasama döneminde hükümet teşekkül etmediği için bu dönemde herhangi bir yasama faaliyeti gerçekleşmemiştir. Alt Komisyon 26'ncı yasama döneminde 21 ceza infaz kurumunda incelemelerde bulunmuştur. Alt Komisyon halen içinde bulunulan 27'nci yasama döneminde bugüne kadar 17 ceza infaz kurumunda incelemelerde bulunmuştur.

24, 26 ve 27'nci yasama dönemlerinde Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu tarafından gerçekleştirilen ceza infaz kurumları incelemelerinin raporları incelendiğinde, iyileştirilmesi gereken sorun alanları aşağıda sıralanmıştır:

- Kurumların kapasitenin üzerinde hükümlü ve tutuklu bulunmasından kaynaklı olarak yaşanılan sorunlar
- Sağlık hizmetine ulaşmada yaşanılan sorunlar (doktor eksikliği ve hasta sevklerinin gecikmeli yapılması)
- Bazı Kurumlarda binaların eski olmasından kaynaklı tesisat ve ısınma sorunları
- Sigara içilmeyen koğuş sayısının az olmasından kaynaklı sorunlar
- Bazı Kurumlarda sıcak ve soğuk suyun kotalı olarak verilmesinden kaynaklı sorunlar
- Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumlarının doluluğu nedeniyle ailelerine yakın ceza infaz kurumlarına nakillerinin gerçekleştirilememesinden kaynaklı sorunlar

- İaşe bedellerinin arttırılması ve öğünlerin besleyiciliğinin arttırılması konusunda yaşanılan sorunlar
- Kurum kütüphanelerinde bulunan kitap sayısının az olmasından kaynaklı sorunlar
- Hükümlü ve tutukluların faydalanabilecekleri kurs, atölye ve sportif faaliyetlerin arttırılması yönünde yaşanılan sorunlar
- Ceza infaz kurumlarından anneleriyle beraber kalan çocukların sosyal hayata adapte edilmelerine yönelik sorunlar
- Kurum kantinlerinde bulunan ürünlerin çeşitliliğine ve fiyatlarına yönelik olarak yaşanılan sorunlar
- Hükümlü ve tutukluların ziyaretçileriyle yaptıkları görüşlerde hakları olan süreleri tam olarak kullanmalarına yönelik sorunlar

Yukarıda belirtilen sorun alanları incelendiğinde sorunların önemli bir kısmının Kurumların kalabalık olmasından, Kurumların fiziki yapılarının yetersizliğinden ve personel eksikliğinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Geçmiş dönemlerle karşılaştırıldığında, ceza infaz kurumlarımızda işkence, fiziksel darp şikayetlerinin bulunmadığı memnuniyetle gözlemlenmekte, psikolojik baskı iddiaları karşısında gerekli tahkikatlar yapılmakta, ceza infaz kurumları personeline düzenli olarak eğitimler verilmektedir.
Ceza infaz kurumlarında yaşanılan sorunların önemli bir kısmının kurumların kalabalık olmasından kaynaklandığı müşahede edilmiştir. Kurumların kapasiteleri doğrultusunda hükümlü ve tutuklu barındırması yukarıda belirtilen birçok sorunun kendiliğinden çözülmesini sağlayacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 19 Eylül 2019 tarihli kararı da, nakil taleplerinin karşılanmasına ilişkin kriterleri açıkça ortaya koymuş ve Karar muvacehesinde nakil taleplerinin karşılanması, Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün büyük önem atfettiği bir husus olmuştur.

Cezaevlerindeki kapasite probleminin çözülebilmesi için yeni cezaevlerinin açılması hususu da, Komisyonumuzun yakın takibi içinde olmuştur. Nitekim, 2020 yılı içerisinde Diyarbakır'da 1 ve 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, yine Diyarbakır'da 3 ve 4 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Erzincan Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Sungurlu'da 1'i Açık, 1'i de Kapalı Ceza İnfaz Kurumu olmak üzere 2 adet, Zile M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Batman'da 1'i Yüksek Güvenlikli, 1'i -Açık ve 1'i de T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu olmak üzere 3 adet, toplam 11 Ceza İnfaz Kurumu Bakan Olur'u ile hizmete alınmış olup yakında mahkûm kabulüne başlanılacaktır.

TBMM tarafından 14.04.2020 tarihinde kabul edilen 7242 sayılı *Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun* 15.04.2020 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bahsi geçen kanunla ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında yeni düzenlemelere gidilmiştir. Bu kapsamda, ceza infaz kurumlarında bulunanların sayısının 90 bin kişi civarında azalması beklenmektedir. Hali hazırdaki sorunların önemli bir kısmının ana nedeni olan, ceza infaz kurumlarının kapasitesinin üzerinde hükümlü ve tutuklu barındırması probleminin bu yolla aşılması mümkün görünmektedir.

Kurumlarda bulunan hükümlü ve tutuklu sayısının azalması nakil taleplerinin karşılanması yönünde olumlu bir ilerlemedir. Hükümlü ve tutukluların taleplerinin önemli bir kısmını oluşturan nakil sorunlarının büyük oranda azalması beklenmektedir. Covid-19 salgını nedeniyle ertelenen nakil talepleri, salgının yavaşlamasıyla beraber yerine getirilmeye başlanacaktır.

Keza, hükümlü ve tutukluların iaşe ihtiyaçlarının daha iyi karşılanabilmesi ve kitaba erişimlerinin kolaylaştırılabilmesi de, bireysel başvurular da yoğunlukla dile getirilen ve Komisyonumuzun da hassasiyetle takip ettiği hususlar arasında yer almaktadır. Bu çerçevede, ceza infaz kurumlarının günlük asgari beslenme ihtiyacı göz önünde bulundurularak Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumu Personelinin İaşe Yönetmeliği'nin 4 ve 5 inci maddeleri uyarınca günlük iaşe bedeli, 13/03/2020 tarihli Bakan Olur'u ile 13/03/2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere; hükümlü ve tutuklular ile görevi başında bulunan personel için 8,50 TL'den 10,00 TL'ye, ceza infaz kurumlarında barındırılan çocuk hükümlü ve tutuklular için 12,00 TL'den 18,00 TL'ye, kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklar ile süt emziren hükümlü ve tutuklu anneler ve hamileler için 12,00 TL'den 18,00 TL'ye yükseltilmiştir.

Diğer taraftan Adalet Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında ceza infaz kurumlarında kalan hükümlü ve tutukluların okuma alışkanlığı kazanmaları ve bağlı bulundukları il ve ilçe kütüphanelerini etkin olarak kullanabilmeleri için 24 Ekim 2019 tarihinde iş birliği protokolü imzalanmış; söz konusu protokole göre hükümlü ve tutukluların il, ilçe halk kütüphanelerindeki yayınlardan faydalanmalarına imkân sağlanmıştır.

Cevap 10:

Komisyonun etkinliğini ölçmeye dönük bir araştırma hiçbir yasama döneminde yapılmamıştır.

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/29185)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın ***Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa Şentop*** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğünün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Sorular;

1- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna başvuru yapan kişi sayısı kaçtır? Bu başvuruların kaçı dönemlere ayrılmış şekilde milletvekilleri tarafından yapılmıştır?
2- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna yapılan başvuruların içeriği hangi hak ihlalleri iddiasını kapsamaktadır?
3- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde bu hak ihlali iddialarıyla ilgili kaç başvuru komisyonun yetkileri çerçevesinde incelenemez bulunarak reddedilmiştir veya başvurucuya olumsuz dönüş yapılmıştır?
4- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde yapılan başvurulara hangi işlemler yapılmıştır?
5- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde kaç başvuru sonucunda kişi ya da kurum tarafından hak ihlali yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır? Bu ihlal sonuçları neticesinde hangi işlemler yapılmıştır?
6- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde komisyon tarafından dönemlere göre kaç adet savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur? Bu suç duyurularının akıbeti ne olmuştur?
7- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde komisyon tarafından kaç adet yerinde inceleme yapılmıştır? Bu ziyaretlerin kaçında insan hakları ihlallerine rastlanılmıştır?
8- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde kaç alt komisyon kurulmuştur? Bu alt komisyonlara kaç yerinde inceleme talebi iletilmiştir? Bu taleplerin kaçı için yerinde inceleme yapılmıştır?
9- 24. Dönem, 25. Dönem, 26. Dönem ve 27. Dönemde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun ihlalleri önleme ve ihlallere müdahale konusunda etkili bir komisyon olup olmadığıyla ilgili bir araştırma yapılmış mıdır? Eğer bir araştırma yapılmışsa sonuçları ne olmuştur? Eğer bir araştırma yapılmamışsa böyle bir değerlendirmeye neden gerek görülmemiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 661923
Konu : Soru Önergesi

11.06.2020

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

İlgi : 11.05.2020 tarihli ve 7/29185 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Cevabî Yazısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

Sayı : 90603329- 130.04/656757 01.06.2020
Konu : TBMM Başkanı'ndan Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.05.2020 tarihli ve 652678 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gönderilen, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'na yönelttiği yazılı soru önergesi için Başkanlığımızca hazırlanan cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Canan KALSIN
İstanbul Milletvekili
Komisyon Başkanı

Genel Sekreterliğe

Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI

EK : Soru Önergesi Cevabı

Giriş

2009 yılında, "kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak ülkemizde ve uluslararası alandaki gelişmeleri izlemek, bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek" amacıyla Meclis çatısı altında, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) kurulmuştur.

Komisyon, kurulduğu tarihten bu yana ülkede toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için önemli farkındalık çalışmalarında bulunmuş, faaliyetlerinin hepsinde kadınların ve kız çocuklarının toplumsal konumlarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapmıştır.

Komisyon, tüm yetki ve sorumluluklarını ülkedeki kadınların ve kız çocuklarının toplumsal refahının arttırılması için kullanmıştır. Bu sorumluluk bilinci ile bakanlara kadınlar ve kız çocuklarının toplumsal refahının arttırılması, karar alma mekanizmalarındaki kadın oranı ve buna benzer çeşitli konularda neler yaptığına ilişkin sorular sormuş, ilgili bakanları davet ederek dinlemiştir. Bununla beraber ülkede toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasının önemli saç ayaklarından biri olan Kadın STK'lar ile sürekli iletişim halinde kalmış ve ilgili STK'ları komisyon toplantılarına davet etmiştir.

Kuruluşundan bugüne KEFEK, diğer ihtisas komisyonları gibi kendisine havale edilen kanun tekliflerini görüşmenin yanı sıra, alt komisyonlar kurarak ihtisas alanındaki konularda ayrıntılı raporlar hazırlamakta, bireysel başvuruları inceleyerek kişilerin mağduriyetinin giderilmesine çalışmakta ve ayrıca önemli projeler yürütmektedir.

Komisyonun, yasama görevi kapsamında, bugüne kadar tali komisyon olarak görüşerek karara bağladığı işler şunlardır:

- *Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/935)*
- *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596)*
- *Ailenin ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/1013)*
- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (BM Kadın) Arasında BM Kadın Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi'nin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanın Tasarısı*
- *Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/918)*
- *Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/771)*
- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Aile, Kadın ve Çocuk Politikaları Alanında İşbirliği Protokolü'nün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun Tasarısı (1/736)*
- *Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Tasarısı (6284 sayılı Kanun)*
- *TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasını Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (İstanbul Sözleşmesi)*

Komisyonumuzun, bunlardan 6284 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun"un kabul edilmesinde büyük katkısı olmuş ve bu Kanun, kadına karşı şiddetin önlenmesinde çok önemli bir yasal düzenleme olmuştur.

Alt komisyonlar; kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum örgütlerinden konuyla ilgili uzmanları toplantılarına davet ederek bilgilerine başvurmaktadır. Gerekli görülen hallerde çalışma ve inceleme ziyaretlerinde de bulunabilen alt komisyonlar, çalışmalarını rapor haline getirmektedirler. Bu çalışmalar, ilgili konu hakkında kamu kurumları ve sivil toplumda farkındalık yaratmakta, raporlarda edinilen bulgular ilgili bakanlıklara öneri olarak iletilmektedir. Ezcümle, KEFEK, bu raporlar aracılığıyla, mevzuat değişiklikleri ve politika tercihlerine etki yapmaktadır.[1]

Komisyonun denetim işlevi, geleneksel parlamenter denetimden farklıdır. Kadın erkek eşitliğinin ihlal edildiğini veya ayrımcılığa maruz kaldıklarını düşünen kişiler bir dilekçeyle veya faksla Komisyona başvurabilmektedirler. Komisyon, bireysel başvuruları inceleyerek ilgili kamu idareleri ile iletişim kurmaktadır. Komisyon, başvurulara ilişkin yaptığı işlemlere dair başvurucuya üç ay içerisinde bilgi vermekle yükümlüdür.

Komisyon, faaliyet alanıyla ilgili ulusal ve uluslararası kurumlarla iş birliği içerisinde projeler yürütmektedir. Yürüttüğü her çalışmada da somut sonuç odaklı plan ve projeler yürütmüş çalışmalarının somut sonuçlarına yönelik hedefler koymuştur. Komisyon, Temmuz 2011-2018 yılları arasında, iki aşamada, İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve Birleşmiş Milletler Kadın Biriminin iş birliği ile proje yürütmüştür. [2]

---

[1] ***Komisyonun kuruluşundan itibaren kabul ettiği alt komisyon raporları:***

- Erken Yaşta Evlilikler Hakkında İnceleme Yapılmasına Dair Rapor (2010)
- Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Mevzuattaki ve Uygulamadaki Noksanlıkların Tespitine İlişkin Komisyon Raporu (2010)
- Çocuk Cinsiyeti Nedeniyle Kadın Üzerinde Oluşturulan Psikolojik Şiddet, Başlık Parası ve Geleneksel Evlilikler Hakkında Komisyon Raporu (2010)
- İşyerinde Psikolojik Şiddet (Mobbing) ve Çözüm Önerileri Komisyonu Raporu (2011)
- Eğitim Sistemimizdeki Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Yeri Komisyonu Raporu (2011)
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinde Medyanın Rolü Komisyon Raporu (2012)
- Toplumsal Cinsiyet Açısından Anayasa Konulu Komisyon Raporu (2012)
- Her Alanda Kadın İstihdamının Artırılması ve Çözüm Önerileri Komisyon Raporu (2013)
- Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Komisyon Raporu (2014)
- Yurtdışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Komisyon Raporu (2018)
- Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kırsalda Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Konulu Alt Komisyon Raporu (2018)

[2] ***a. Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Eşitliği için Elverişli Ortamın Geliştirilmesi Ortak Programı (2011- 2014)***
Proje'nin birinci safhasındae; bölge toplantıları gerçekleştirilerek birçok kamu kurumu, üniversite, kalkınma ajansı, STK ve özel sektör temsilcileri ile görüşülmüştür. Bu toplantılar sırasında, Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer alması için atılabilecek adımlar konusunda görüş alışverişinde bulunulmuştur. Ayrıca, 8 küme halinde 31 kanun toplumsal cinsiyet bakış açısı ile taranmış ve bundan sonraki yasama çalışmalarında kullanılmak üzere çıktıları raporlanmıştır.

***b. Türkiye'de Siyasi Liderlik ve Siyasi Katılımda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi* (2014-2018)**
Projenin bu safhasında, çeşitli faaliyetler yapılmış ve birçok ilde, deneyim paylaşımı ve farkındalık arttırma toplantıları gerçekleştirilmiştir. Yine Proje kapsamında, "Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın hakları,

Cevaplar[3]:

1. Komisyonumuza 24. Dönemde 87, 26. Dönemde ise 67 bireysel başvuru yapılmıştır. 27. Dönemde, 29 Mayıs 2020 tarihi itibari ile, Komisyonumuza 32 bireysel başvuru yapılmıştır. 25. Dönemde Komisyona bireysel başvuru yapılmamıştır.

Komisyona yapılan başvurular milletvekili ve vatandaş ayrımı yapılmadan kayıt altına alındığından, bu başvurulardan kaç adedinin milletvekilleri tarafından yapıldığına dair bilgi mevcut değildir.

2. Komisyona yapılan bireysel başvuruların genel olarak aşağıda belirtilen konuları ihtiva ettiği görülmektedir:

- Kamu kurumuna girişlerinde cinsiyete dayalı ayrımcılık
- Kamu kurumunda görevde yükselmede cinsiyete dayalı ayrımcılık
- Kadına yönelik şiddet
- Kadına yönelik cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar
- Kadın intiharları ve kadın cinayetleri
- Çocukların cinsel istismarı
- Erken yaşta ve/veya zorla evlilik
- İşyerinde psikolojik taciz (mobbing)
- Nafaka mağdurları
- Eşleri, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlardan mahkum/tutuklu olan kadınların başvuruları

3. 27. Dönemde Mayıs 2020 tarihi itibari ile komisyonumuza yapılan bireysel başvuruların hiçbirine olumsuz yanıt verilmemiştir. Başvuruların hepsi değerlendirmeye alınarak hem ilgili kamu idareleri ile iletişim kurulmuş hem de başvurucu konu ile ilgili bilgilendirilmiştir.

26. Dönemde Komisyonumuza yapılan başvurulardan 6 tanesi incelenemez bulunmuştur.

24. Dönemde yapılan başvurulardan incelenemez bulunan dilekçelere dair bilgiler kayıtlarda yer almamaktadır.

4. Komisyonunu kuruluş Kanunu olan 5840 sayılı Kanun'da, Komisyonun bireysel başvurulara ilişkin görevi, "Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek ve gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek." şeklinde belirtilmiştir. Komisyon söz konusu Kanun hükmü uyarınca, kendisine intikal eden dilekçeleri kayıt altına almakta, sonra da ilgili kurum ve kuruluşlara gereği için dilekçeyi göndermektedir. Komisyon ayrıca, dilekçeyi hem kurumlara gönderildiğine dair hem de kurumlardan gelen cevabi yazılara dair dilekçe sahiplerine bilgi vermektedir.

---

toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden yasaların incelenmesi, lider kadınlar, politikada kadınlar, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme gibi konularda" birçok sempozyum ve çalıştay düzenlenmiştir.

[3]Sorulan sorulara ilişkin ayrıntılı bilgilere Komisyon web sayfasında yer alan faaliyet raporları kısmından ulaşılabilir. Söz konusu raporlar hem basılı halde hem de KEFEK web sitesinde PDF halinde mevcuttur. (https://komisyon.tbmm.gov.tr/belgeler.php?pKomKod=865)

5. Komisyonun tabi olduğu 5840 sayılı Kanun dikkate alındığında, kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar yönünden dilekçeler üzerinde inceleme yapılmakta ve ilgili kurumlarla iletişime geçilmektedir. Ancak ilgili Kanun uyarınca, Komisyonun dilekçeler üzerine hak ihlali yapılıp yapılmadığına dair bir değerlendirme yapma veya hak ihlali kararı verme yetkisinin olmadığı değerlendirilmektedir.

6. 27. Dönemde Mart 2020 tarihi itibari ile komisyonumuza yapılan bireysel başvurulardan bir tanesi hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuş ve başvuru ile ilgili işlemler halen devam etmektedir.

25. Dönemde komisyona bireysel başvuru yapılmamıştır.

24. ve 26 Dönemlere ilişkin bilgilere ise faaliyet raporlarımızdan ulaşabilirsiniz.

7. 5840 sayılı Kanun kapsamında Komisyonun böyle bir yetkisi bulunmadığından, şimdiye kadar hak ihlaline yönelik başvurular ile ilgili olarak yerinde incelemede bulunmamıştır.

8. 27. Dönemde kurulan alt komisyonlar aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır;

- Başta Kız Çocukları Olmak Üzere Gençlerin Bilim, Teknoloji, Matematik ve Mühendislik Alanlarına Yönlendirilmesi Alt Komisyonu
- İstanbul Sözleşmesinin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonu

Söz konusu alt komisyonlara Mart 2020 tarihi itibariyle İstanbul Sözleşmesinin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonu tarafından bir adet yerinde inceleme yapılmıştır.

25. Dönemde alt komisyon kurulmamıştır.

24. ve 26 Dönemlere ilişkin bilgilere ise faaliyet raporlarımızdan ulaşabilirsiniz.

9. Komisyonun tabi olduğu 5840 sayılı Kanun uyarınca, kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar yönünden dilekçeler üzerinde inceleme yapılmakta ve ilgili kurumlarla iletişime geçilmektedir. İlgili birimlerce iddiaların incelenmesi ve neticelendirilmesi açısından başvurular hassasiyetle takip edilmektedir. Gerekli görülen hallerde basın açıklaması yoluyla kamuoyu bilgilendirilmekte, başvurulara ilişkin olarak görülen davalar takip edilebilmektedir. Söz konusu Kanun uyarınca, Komisyonun ihlaller yönünden başka bir yetkisi yoktur.

5.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Urfa ili Siverek ilçesinde bir kişinin öldürülmesiyle ilgili soruşturma sürecine ve çeşitli iddialara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün cevabı (7/29334)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ömer ÖCALAN
Şanlıurfa Milletvekili

12 Mart 2020 tarihinde Urfa Siverek'te 23 yaşındaki Sidar Uygurlar, Yılmaz Geyik isimli şahıs tarafından öldürüldüğü ve cinayet sonrasında kamuoyunda Yılmaz Geyik'in korunduğu için yakalanmadığı iddia edilmekte ve sıkça tartışılmaktadır. Görgü tanıkları ve kameraya yansıyan görüntülerden de anlaşılacağı gibi Sidar Uygurlar vurularak öldürülmüştür. Ancak cinayetin üzerinden yaklaşık olarak iki ay geçmesine rağmen Yılmaz Geyik'in hala yakalanmamış olması başta Sidar Uygurlar'ın ailesi olmak üzere kamuoyunda tepki ile karşılanmaktadır.

Bununla ilgili olarak bir Tv kanalına açıklama yapan Sidar Uygurlar'ın ailesinin, program sonrasında eve gelen polislerce uyarıldığı da iddia edilmektedir. Yine imza kampanyası başlatan gençlerin aileleri polis tarafından aranarak uyarıldıkları iddia edilmektedir.

Bu durum aynı zamanda Türkiye'de ve özellikle Şanlıurfa'da bireysel silahlanmanın nasıl bir tehlikeye yol açtığını da gözler önüne sermektedir.

Bu bağlamda;

1- 12 Mart 2020 tarihinde Urfa Siverek'te 23 yaşındaki Sidar Uygurlar'ın öldürülmesi ile sürecin geç işlemesinin nedeni nedir? Söz konusu soruşturma/kovuşturma hangi aşamadadır?
2- Görgü tanıkları ve kamera kayıtlarına göre cinayetin Yılmaz Geyik tarafından işlendiği iddiası doğru mudur?
3- Konu ile ilgili bir Tv kanalına açıklama yapan ailenin polisin tarafından uyarıldığı iddiası doğru mudur? Doğru ise ailenin uyarılma gerekçesi nedir? Bu uyarının talimatı
4- Polislerin imza kampanyası başlatan gençlerin ailelerini arayarak uyardıkları iddiası doğru mudur? Doğru ise ailelerin uyarılma gerekçesi nedir?

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2020-610-E.1307/2184/3326
Konu : Yazılı soru önergesi

09. /06 /2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 27/05/2020 tarihli ve 43452547-120.07-E. 655182 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29334 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı

Sayı : 56020453/2020-610-E.1307/2185/3327
Konu : Yazılı soru önergesi

09/06/2020

Sayın Ömer ÖCALAN
Şanlıurfa Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29334 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

A) Anayasanın;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı,

2- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı,

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Soruşturmanın gizliliği" kenar başlıklı 157. maddesinde, Kanunun başka türlü hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğu,

2- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı,

3- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adlî kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği,

4- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ise, kamu davasını açma görevinin, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması halinde, Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

Sözü edilen bu düzenlemeler çerçevesinde, işlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve

sorumluluk yargı mercilerine ait olup, gizli olarak yürütülen ve yargısal faaliyet kapsamında kalan soruşturma aşamasında ne tür işlemler yapıldığına dair Bakanlığımızda bilgi bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

6.- Hakkâri Milletvekili Sait Dede'nin, Covid-19 salgını süresince Hakkâri ilinde bulunan esnaf ve zanaatkârlar için verilen ekonomik desteğe ve iflas eden esnaf sayısına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/29492)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar PEKCAN** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Sait DEDE
Hakkari Milletvekili

Çin'de ortaya çıkan Covid-19 salgını ve sonrasında Dünya Sağlık Örgütü'nün pandemi ilanı ile Türkiye'de 22 Mart 2020 tarihi itibariyle çeşitli iş kollarında ticaret yapan ve hizmet üreten esnaf ve sanatkarlar iş yerlerini kapatmak zorunda kalmışlardır. Korona virüs salgını öncesinde hali hazırda sürmekte olan ekonomik kriz özellikle Hakkari ili ve ilçelerinde birçok esnafın iflas etmesine ve dolayısıyla kepenk indirmesine sebep olmuştur. 2019 yılı itibariyle Hakkari ve ilçelerinde 337 esnafın iflas ettiği resmi kaynaklar aracılığıyla basına yansımıştır. Dolayısıyla hem mevcut ekonomik krizin derinleşmesi hem de sonrasında ortaya çıkan pandemi gibi mücbir bir sebepten dolayı kepenk indiren esnafların ekonomik ve sosyal anlamda desteklenmesi elzem bir hale gelmektedir. Başta kira ödemeleri olmak üzere; elektrik, su gibi zorunlu faturalandırmalar konusunda gerekli desteklerin sağlanması gerekmektedir. Diğer yandan gelir vergisi ve stopaj ödemelerine yönelik ertelemelerin sürelerinin dolacağı tarihten itibaren geçmişe yönelik bir yardımcı düzenlemelerin yapılması esnafların mağduriyetlerini giderme konusunda önemli bir adım olacaktır.

Bu bağlamda;

1. Hakkari ili ve ilçelerinde 2019 yılından bu yana iflas eden esnaf sayısı kaçtır? Söz konusu iflas durumlarının gerekçeleri nelerdir?
2. 22 Mart 2020 tarihi itibariyle işyerlerini kapatmak zorunda kalan esnaflar için zarar tazmini noktasında bir önlem paketi oluşturma çalışması bulunmakta mıdır?

3. Esnaf ve zanaatkarlarin kira, sgk prim ödemeleri ve vergi borçlarına yönelik bir destek paketi hazırlığı bulunmakta mıdır?
4. Esnaflara sağlanan Hazine destekli kredilerin yeterli olmadığı ve her nev'i esnafı kapsamadığı bilinmektedir. Bu kapsamda destek kapsamının genişletilmesi yönünde bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
5. Uygulanan salgın önlemleri politikalarınıza yönelik esnaf ve zanaatkarlar tarafından Bakanlığınıza iletilen şikayetler nelerdir?
6. Esnaf ve Zanaatkarların yanında kayıt dışı olarak çalışan emekçilere yönelik bir düzenleme çalışması bulunmakta mıdır?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610 -54935640 11.06.2020
Konu : Soru Önergesi (7/29492)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.05.2020 tarihli ve 43452547-120.07-655401 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Hakkari Milletvekili Sayın Sait DEDE tarafından verilen 7/29492 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı

Hakkari Milletvekili Sayın Sait DEDE'ye ait 7/29492 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) İflas, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile tacirlere yönelik düzenlenmiş olup esnaf ve sanatkârlar iflasa tabi değildirler.

Bununla birlikte, Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) üzerinden elektronik ortamda yapılan sorgulama neticesinde alınan verilere göre 01/01/2019 tarihinden itibaren Hakkâri ilimizde esnaf ve sanatkâr sicilinde toplam 792 adet tescil işlemi gerçekleştirilmiş olup aynı dönemde sicilden terkin sayısı ise 395 olarak gerçekleşmiştir.

Bilindiği üzere tüm dünya ile birlikte ülkemizde de ortaya çıkan Covid-19 virüsü salgını nedeniyle ticaret erbabının ve ticari faaliyetlerin zarar görmesini engellemek üzere hazırlanan "Ekonomik İstikrar Kalkanı" kapsamındaki düzenlemeler, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuna açıklanmıştır.

Akabinde; "Ekonomik İstikrar Kalkanı" kapsamındaki tedbir ve düzenlemelere istinaden, kamu sermayeli bankalar öncülüğünde ticaret erbabının finansal açıdan desteklenmesini sağlamak üzere muhtelif kredilendirme programları uygulamaya konulmuş bulunmaktadır.

Bu bağlamda; Halkbank tarafından, Cumhurbaşkanlığı Kararı hükümleri doğrultusunda Hazine Destekli Faiz İndirimli Kredi (Gelir Kaybı) Uygulaması çerçevesinde esnaf ve sanatkârlarımız desteklenmeye devam edilmekte olup buna ilave olarak mezkûr Banka tarafından, "İşletme Kredisi" ile esnaf ve sanatkârlar özelinde "Ticari Kart" destekleri uygulamaya konulmuştur. Kamu sermayeli bankalar tarafından ayrıca, "İşe Devam Kredi Desteği" ile "Temel İhtiyaç Kredisi" destekleri de piyasaya arz edilmiş bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Halkbank kaynaklarıyla esnaf ve sanatkârlarımıza "Esnaf Destek Paketi" adı altında "İşletme Kredisi" ve "Esnaf Kredi Kartı" imkânları sunulmuştur. 25.000 TL'ye kadar limitli, 36 aya kadar vadeli, yıllık %4,5 faiz oranlı, 6 aya kadar ödemesiz dönem uygulanabilen Hazine Faiz Destekli İşletme Kredisi'nden, 03/06/2020 tarihi itibariyle 627 bin 352 esnaf ve sanatkârımıza toplam 15 milyar 550 milyon TL tutarında kredi faiz indirimli kullandırılmıştır. Kredi imkânından faydalanan esnaf ve sanatkârların 137 bin 329'u TESKOMB' a bağlı Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin kefalet hizmetinden yararlanmış olup 490 bin 23 esnaf ve sanatkârımız ise bu kefaleti haiz olmaksızın doğrudan banka tarafından kredilendirilmiştir. Kooperatiflerin kefaletiyle kullandırılan kredilerin toplam tutarı 3 milyar 407 milyon TL'ye ulaşmış, 12 milyar 143 milyon TL'lik tutar ise doğrudan bankaca kullandırılmıştır.

Bununla birlikte, pandemi nedeniyle yaşanan finansman sıkıntısının önüne geçilmesi amacıyla Halkbank tarafından ötelenen ya da yapılandırılan kredi taksit tutarı toplam 3 milyar 523 milyon TL, bu imkânlardan yararlanan esnaf ve sanatkâr sayısı ise 374 bin 674 olmuştur.

Ayrıca, Halkbank kaynaklarıyla sunulan, 25.000 TL'ye kadar limitli, 3 aya kadar ödemesiz dönemli ve 12 ava kadar vadeli olarak kullanılabilen esnaf kredi kartından 03/06/2020 tarihi itibariyle 491.318 esnaf ve sanatkârımız yararlanmış olup bu kapsamda tahsis edilen kredi kartı limiti tutarı ise 9 milyar 386 milyon TL'dir.

Diğer taraftan, Covid-19 salgının ülkemizdeki seyri Bakanlığımızca da dikkatle takip edilmekte ve ticari faaliyetlerde yaşanan olumsuzluklara ilişkin olarak Bakanlığımız ve sektör bazında ilgili meslek kuruluşları arasındaki görüşme ve değerlendirmeler devam etmekte olup Bakanlığımızca esnaf ve sanatkârlarımızın bu kapsamda uğramış oldukları zararların telafi edilebilmesi için ulusal ve bölgesel bazda yapılabilecekler üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Bununla birlikte, esnaf ve sanatkârlarımızca Bakanlığımıza muhtelif iletişim kanalları vasıtasıyla iletilen talep ve öneriler titizlikle değerlendirilmekte ve içerdikleri hususlar itibariyle diğer kurum ve kuruluşlar ile de paylaşılmaktadır.

7.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, koronavirüs testi pozitif çıkan sağlık çalışanlarından meslek hastalığı bildiriminde bulunanlara ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/29586)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Murat EMİR
Ankara Milletvekili

Ülkemizde meslek hastalığının tanımı 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda ; "Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalık", 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda da "Sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir." şeklinde tanımlanmaktadır.

Pek çok kişinin koronavirüs salgınından korunmak için evlerinden dahi çıkmadığı bir ortamda sağlık emekçileri, hayatlarını ortaya koyarak canla başla, gece gündüz ve virüs kapma riski altında çalışmaktadır. Üstelik bir yandan kapasiteyi aşan hasta yoğunluğu, diğer yandan da yeterli kişisel koruyucu donanıma erişilememesi nedeniyle her geçen giderek daha ağırlaşan koşullarda hizmet vermeye devam etmektedirler. Nitekim bu şartlar altında görev yapan 7 bin 428 sağlık emekçisinin enfekte olduğu tarafınızca da açıklanmıştır.

Meslek hastalığının işe bağlı maruziyet sebebiyle çalışanda zaman içinde bir hastalığın ortaya çıkması olarak tanımlandığı göz önüne alındığında; sağlık kuruluşlarında hizmet verirken enfekte olan 7 bin 428 sağlık emekçisi için COVİD-19'un meslek hastalığı olarak kabul edilmesi gerektiği açıktır. Bu nedenle COVİD-19 ile mücadele sırasında hastalanan sağlık emekçileri için meslek hastalığı bildiriminde bulunması gerekmektedir. Zira yüksek risk altında olan sağlık çalışanlarının hastalığa yakalanması çevresel veya toplumsal etmenlerden değil, doğrudan çalışma ortamlarından kaynaklanmaktadır.

Sağlık emekçilerinde görülen COVID-19 hastalığının meslek hastalığı olarak kabul edilmesi, tüm sağlık giderlerinin karşılanması, hiçbir katkı payının alınmaması, geçici ya da kalıcı iş göremezlik durumunda tazminata hak kazanmak, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi demektir. Vefat durumunda, hak sahiplerine gelir bağlanması ancak bu koşullarda mümkün olacaktır.

Bu bağlamda;

1) Covıd-19 testi pozitif çıkan 7.428 kişiden kaçına meslek hastalığı bildiriminde bulunulmuştur?

2) Covıd-19 nedeniyle hayatını kaybeden sağlık emekçilerimiz için hak sahiplerine gelir bağlanması için meslek hastalığı bildiriminde bulunulmuştur?

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/29586
7/29015 G.K.1

Sayı : 24322010/610
Konu : Yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12/05/2020 tarihli 43452547-120.07-652251 sayılı yazı

Ankara Milletvekili Sayın Murat EMİR tarafından verilen "Sağlık çalışanlarında görülen koronavirüs vakalarının meslek hastalığı olarak değerlendirilmesi önerisine ilişkin'' 7/29015, "Koronavirüs testi pozitif çıkan sağlık çalışanlarından meslek hastalığı bildiriminde bulunanlara ilişkin" 7/29586 sıra sayılı yazılı soru önergelerinde yer alan hususlar Bakanlığımız görev alanına girmemektedir.

Arz ederim.

Dr. Fahrettin KOCA
Bakan

Ek: Yazı

8.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, son 10 yılda açılan boşanma davalarında dava sonunda hükmedilen yoksulluk nafakası taleplerine ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün cevabı (7/29917)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

7/26754 esas numarası ile 13.05.2020 tarihinde başkanlığınıza ulaşmış olan ve İçtüzüğün 99. maddesi uyarınca 15 gün içerisinde yanıtlanması gerektiği halde yanıtlanmamış olan aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Abdülhamit Gül tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 21.05.2020

Aydın Adnan SEZGİN
Aydın Milletvekili

Türk Medeni Kanunu'nun 175. Maddesine göre, boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek olan taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında nafaka isteyebilmektedir.

Bu çerçevede;

1) Son 10 yılda kesinleşmiş olan boşanma davalarının kaçında yoksulluk nafakasına hükmedilmiştir?
2) Son 10 yılda kesinleşmiş olan yoksulluk nafakası talepli boşanma davalarının kaçında yoksulluk nafakasına hükmedilmiştir?
3) Son 10 yılda kesinleşip yoksulluk nafakasına hükmedilmiş olan boşanma davalarının kaçında evlilik süresi 1 (bir) yıldan azdır?
4) Son 10 yılda kesinleşip yoksulluk nafakasına hükmedilmiş olan boşanma davalarının kaçında evlilik süresi 1 (bir) gündür?
5) Son 10 yılda yoksulluk nafakasına hükmedilen dosyaların kaçı icraya konmuştur?
6) İcra aşamasında tahsil kabiliyeti olan nafaka dosyası sayısı kaçtır?
7) Son 10 yılda hükmedilmiş ve kesinleşmiş olan yoksulluk nafakası miktarlarının ortalaması kaç Türk Lirası'dır?
8) Son 10 yılda İcra İflas Kanunu'nun 344. Maddesi uyarınca, alacaklının şikayeti üzerine nafaka borcunu ödemeyen nafaka yükümlüsünün hapisle tazyikine hükmedilen kaç tane kesinleşmiş ceza dava dosyası vardır?

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2020-610-E.1391/2321/3536
Konu : Yazılı soru önergesi

11. / 06 /2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 05/06/2020 tarihli ve 43452547-120.07-E. 658133 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29917 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı

Sayı : 56020453/2020-610-E.1391/2328/3550
Konu : Yazılı soru önergesi

11. / 06 /2020

Sayın Aydın Adnan SEZGİN
Aydın Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29917 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilâtı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin "Görev" kenar başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde, adlî sicilin tutulmasıyla ilgili hizmetleri yürütmek Bakanlığımız görevleri arasında sayılmıştır. Bu çerçevede istenilen ayrıntıda bilgi bulunmamakla birlikte, hukuk mahkemelerinde boşanma ve boşanma ile ilişkili dava türlerinde açılan ve karara bağlanan dava sayıları ile dosya türü ve sayısına göre tutulan icra müdürlüklerine ilişkin istatistiklere Bakanlığımız Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünün "http://www.adlisicil.adalet.gov.tr" adresli internet sitesinden ulaşılması mümkün olabilecektir.

Abdulhamit GÜL
Bakan

DÖNEM: 27 **YASAMA YILI: 3**

98'İNCİ BİRLEŞİM
11 HAZİRAN 2020 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun,

11, 16, 17, 18, 23, 24, 25, 30 Haziran 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

23, 24, 25, 30 Haziran 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde saat 24:00'a kadar çalışmalarını sürdürmesi;

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 02.06.2020 tarihli 93'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

11 Haziran 2020 Perşembe günkü Birleşiminde 215 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

11 Haziran 2020 Perşembe günkü Birleşiminde 215 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 12 Haziran 2020 Cuma günü saat 14:00'da toplanması, bu Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 215 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

16 Haziran 2020 Salı günkü Birleşiminde 216 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

17 Haziran 2020 Çarşamba günkü Birleşiminde 216 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin ikinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

18 Haziran 2020 Perşembe günkü Birleşiminde 216 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

18 Haziran 2020 Perşembe günkü Birleşiminde 216 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 19 Haziran 2020 Cuma günü saat 14:00'da toplanması, bu Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 216 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi,

215 ve 216 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin, İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi;

215 Sıra Sayılı Kanun teklifinin birinci bölümünün 1 ila 10 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 11 ila 16 ncı maddelerden oluşması;

216 Sıra Sayılı Kanun teklifinin birinci bölümünün 1 ila 20 nci maddelerden, ikinci bölümünün 21 ila 43 üncü maddelerden, üçüncü bölümünün 44 ila 66 ncı maddelerden oluşması;

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 09.06.2020 tarihli 96'ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

*** İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu**

11.06.2020 Perşembe - Saat: 10.30

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

98'İNCİ BİRLEŞİM 11 HAZİRAN 2020 PERŞEMBE SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

❄ ❄ ❄

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

❄ ❄ ❄

3 – SEÇİM

❄ ❄ ❄

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

❄ ❄ ❄

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

❄ ❄ ❄

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

❄ ❄ ❄

1.- **(S. Sayısı: 215)** Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2020) **(**)**

2.- **(S. Sayısı: 216)** İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2020) **(**)**

3.- **(S. Sayısı: 163)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2020) **(X)**

4.- **(S. Sayısı: 192)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) **(X)**

5.- **(S. Sayısı: 195)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) **(X)**

6.- **(S. Sayısı: 139)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

7.- **(S. Sayısı: 141)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'in Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

8.- **(S. Sayısı: 29)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın `Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

9.- **(S. Sayısı: 95)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

10.-**(S. Sayısı: 66)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.-**(S. Sayısı: 34)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

12.-**(S. Sayısı: 47)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 76)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 88)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın `Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 54)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 21)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 23)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 25)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 30)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 55)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 60)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 67)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 82)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1582) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 83)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekretaryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekretaryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin 4 Nisan 2016 Tarihinde Bonn'da İmzalanan Anlaşmayı Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1799) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 89)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısı'nda Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolü'ne Yönelik Değişikliğin (Kigali Değişikliği-2016) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1896) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Gemiadamı Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1775) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 97)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Doğu Karayip Devletleri Örgütü Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1780) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 101)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1950) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1802) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 114)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 119)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 120)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 121)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2020) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 123)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 124)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kör, Görme Engelli veya Başka Bir Nedenle Basılı Materyal Okuma Engelli Kişilerin Yayımlanmış Eserlere Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Marakeş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2218) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 125)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 126)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğünün 5.4.1.10 Maddesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2224) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 127)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 136)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 137)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kendi Sınırları Dahilinde ve Ötesinde Tarifeli Hava Hizmetlerine İlişkin İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2027) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 138)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2028) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 140)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna-Hersek Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokol ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2274) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 142)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2276) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 148)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 150)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 151)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1779) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 152)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 153)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 154)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 156)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 157)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu Arasında Tarım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 164)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 165)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 166)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2222) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 167)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1583) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 168)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1795) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 169)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 170)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşması'na Ek Altıncı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 171)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2496) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 172)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 177)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mozambik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

77.- **(S. Sayısı: 178)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

78.- **(S. Sayısı: 179)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 180)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Madencilik ve Hidrokarbon Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 181)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 182)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

82.- **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

83.- **(S. Sayısı: 184)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

84.- **(S. Sayısı: 185)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2221) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) **(X)**

85.- **(S. Sayısı: 186)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

86.- **(S. Sayısı:187)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

87.- **(S. Sayısı: 188)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2032) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

88.- **(S. Sayısı: 189)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

89.- **(S. Sayısı: 190)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

90.- **(S. Sayısı: 191)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

91.- **(S. Sayısı: 193)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2029) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 194)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) **(X)**

93.- **(S. Sayısı: 201)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

94.- **(S. Sayısı: 202)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 203)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 204)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 205)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

98.- **(S. Sayısı: 206)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) **(X)**

99.- **(S. Sayısı: 208)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

100.- **(S. Sayısı: 209)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

101.- **(S. Sayısı: 210)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

102.- **(S. Sayısı: 211)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) **(X)**

TBMM Basımevi / 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	3

SIRA SAYISI: 215

Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2875) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/2875 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**

- Katılma Yazıları **7**

- Genel Gerekçesi **7**

- **Madde Gerekçeleri** **9**

- **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu** **12**

- **Muhalefet Şerhleri** **21**

- **Teklif Metni** **60**

- **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **60**

- **Teklif Metnine Ekli Cetvel** **67**

- **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Cetvel** **69**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

Bülent Tüfenkci	*Ziya Altunyaldız*	*Tahir Akyürek*
Malatya	Konya	Konya
Emrullah İşler	*Mustafa Demir*	*Mehmet Ali Özkan*
Ankara	İstanbul	Manisa
İsmail Emrah Karayel	*Fuat Köktaş*	*Selman Özboyacı*
Kayseri	Samsun	Konya
Metin Yavuz	*İsmail Güneş*	*Metin Çelik*
Aydın	Uşak	Kastamonu
Öznur Çalık	*Salim Çivitcioğlu*	*Atilla Ödünç*
Malatya	Çankırı	Bursa
Ahmet Kılıç	*Jülide İskenderoğlu*	*Rümeysa Kadak*
Bursa	Çanakkale	İstanbul
Zafer Işık	*Ali Özkaya*	*Selim Yağcı*
Bursa	Afyonkarahisar	Bilecik
Belgin Uygur	*Metin Bulut*	*Orhan Yegin*
Balıkesir	Elâzığ	Ankara
Mustafa Savaş	*Abdullah Doğru*	*Adnan Günnar*
Aydın	Adana	Trabzon
Yavuz Ergun	*Hamdi Uçar*	*Zeynep Gül Yılmaz*
Niğde	Zonguldak	Mersin
Ahmet Çolakoğlu	*Serap Yaşar*	*Hacı Bayram Türkoğlu*
Zonguldak	İstanbul	Hatay
İlyas Şeker	*Mehmet Uğur Gökgöz*	*Süleyman Karaman*
Kocaeli	Isparta	Erzincan
Zülfü Demirbağ	*Halil Etyemez*	*Ramazan Can*
Elâzığ	Konya	Kırıkkale
Fehmi Alpay Özalan	*İbrahim Yurdunuseven*	*Metin Gündoğdu*
İzmir	Afyonkarahisar	Ordu
Orhan Kırcalı	*Mustafa Arslan*	*Kemal Çelik*
Samsun	Tokat	Antalya

Hasan Çilez	*Mücahit Durmuşoğlu*	*Yusuf Başer*
Amasya	Osmaniye	Yozgat
Eyüp Özsoy	*Serkan Bayram*	*Ergün Taşcı*
İstanbul	İstanbul	Ordu
Semiha Ekinci	*Ceyda Çetin Erenler*	*Şirin Ünal*
Sivas	Kütahya	İstanbul
Halil Özşavlı	*Ahmet Akay*	*Cengiz Demirkaya*
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Mardin
Ziver Özdemir	*Sabri Öztürk*	*Osman Ören*
Batman	Giresun	Siirt
Rizgin Birlik	*Ceyda Bölünmez Çankırı*	*Ravza Kavakcı Kan*
Şırnak	İzmir	İstanbul
Semra Kaplan Kıvırcık	*Zehra Taşkesenlioğlu Ban*	*Radiye Sezer Katırcıoğlu*
Manisa	Erzurum	Kocaeli
Nilgün Ök	*İbrahim Aydemir*	*Erol Kavuncu*
Denizli	Erzurum	Çorum
Ekrem Çelebi	*Ahmet Berat Çonkar*	*Ahmet Zenbilci*
Ağrı	İstanbul	Adana
Mustafa Açıkgöz	*Fatma Betül Sayan Kaya*	*Çiğdem Karaaslan*
Nevşehir	İstanbul	Samsun
Hülya Nergis	*Mehmet Erdoğan*	*Derya Bakbak*
Kayseri	Gaziantep	Gaziantep
Ali Şahin	*Ahmet Uzer*	*Mehmet Sait Kirazoğlu*
Gaziantep	Gaziantep	Gaziantep
Hacı Ahmet Özdemir	*Tülay Kaynarca*	*Mustafa Hilmi Dülger*
Konya	İstanbul	Kilis
Ali Cumhur Taşkın	*İbrahim Aydın*	*Muhammet Müfit Aydın*
Mersin	Antalya	Bursa
Hacı Özkan	*Tamer Dağlı*	*Hacı Turan*
Mersin	Adana	Ankara
Hüseyin Yayman	*Mehmet Ali Cevheri*	*Osman Mesten*
Hatay	Şanlıurfa	Bursa
İsmail Kaya	*Abdulkadir Özel*	*Mustafa Köse*
Osmaniye	Hatay	Antalya
Necip Nasır	*Yaşar Kırkpınar*	*Selim Gültekin*
İzmir	İzmir	Niğde

Mustafa Kendirli	*Arife Polat Düzgün*	*Şahin Tin*
Kırşehir	Ankara	Denizli
Cemil Yaman	*Salih Cora*	*Selami Altınok*
Kocaeli	Trabzon	Erzurum
Fatma Aksal	*Asuman Erdoğan*	*İffet Polat*
Edirne	Ankara	İstanbul
Atay Uslu	*Muhammet Balta*	*Recep Özel*
Antalya	Trabzon	Isparta

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 14.05.2020 tarihinde sunulan 2 / 2875 Esas Numaralı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

27.05.2020

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/2875) Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

01.06.2020

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2875)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Rekabet hukuku, ekonomi ile hukukun kesiştiği bir alan olarak modern ekonomilerin sağlıklı işleyebilmesi bakımından çok önemli bir görevi ifa etmektedir. Zira bu hukuk dalının koruduğu rekabet kavramı, piyasa ekonomisinin etkin işleyebilmesi bakımından stratejik ve merkezi bir konumdadır.

Asli görevleri rekabet hukuku kurallarını uygulamak ve ayrıca rekabet savunuculuğu yoluyla serbest piyasanın ve ekonomik özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılmasını sağlayarak piyasalarda rekabetin geliştirilmesine katkıda bulunmak olan rekabet otoriteleri, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engelleyerek tüketicilerin refahı için çalışan piyasaların varlığını temin etmektedir. Rekabet hukuku ile güvence altına alınan piyasalarda firmaların önceliği tüketicilerin taleplerini daha ucuza, daha kaliteli ve daha etkin biçimde karşılamaktır. Böyle bir ortamda araştırma geliştirme faaliyetleri, inovasyon ve yenilikçi ürünler firmalar arası yarışın önemli parametreleri olmaktadır. Bunun neticesinde piyasalarda daha yüksek bir verimlilik ortaya çıkmaktadır. Yüksek verimlilik ise, ülkenin rekabet gücünün artmasına, ekonomik büyümeye ve dolayısıyla toplumsal refah artışına katkı sağlamaktadır.

Rekabet otoriteleri, gerçekleştirdikleri piyasa gözetimi fonksiyonu ile diğer ekonomi politikalarını tamamlamak suretiyle de önemli bir rol üstlenmektedir. Zira devletin para ve maliye politikalarına ilişkin aldığı kararların etkin sonuçlar doğurabilmesi ve ülke ekonomisinin sağlıklı büyümesini temin etmesi bakımından kartellerin ve tekellerin egemen olmadığı piyasaların varlığı elzemdir. Ekonomiyi doğrudan ve dolaylı olarak etkilemesi nedeniyle piyasaların istikrarı bakımından önem arz eden rekabet hukuku, aynı zamanda hukuki öngörülebilirlik sağlayarak ülkemiz için ihtiyaç duyulan yatırımlara da elverişli bir zemin hazırlamaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, Rekabet Kurumunun göreve başladığı 5/11/1997 tarihinden bu yana uygulanmaktadır. Bu süre zarfında edinilen deneyim ve bilgi birikimi, gerek ülkemizdeki gerekse uluslararası piyasalardaki değişim ile teknoloji alanında yaşanan gelişmeler, 4054 sayılı Kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Bu hususlara ilave olarak, 4054 sayılı Kanunun uygulandığı 20 yılı aşan süre zarfında, mehaz Avrupa Birliği rekabet hukukunda da önemli gelişmeler yaşanmıştır. 1/5/2004 tarihinde yürürlüğe giren reform paketinin en önemli ayağını oluşturan ve 17 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğünü yürürlükten kaldıran 1/2003 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğü başta olmak üzere Avrupa Birliği mevzuatında yapılan değişikliklerin, çağdaş bir rekabet hukuku mevzuatının oluşturulabilmesi ve Avrupa Birliği üyelik müzakereleri bakımından dikkate alınması gerekmektedir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde yaşanan bütün bu gelişmeler ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda 4054 sayılı Kanunda yapılacak değişikliklerle, hem rekabet hukukunda çağdaş düzeyin yakalanması, hem de Rekabet Kurumunun piyasaların ihtiyacını daha iyi karşılayabileceği gerekli yapıya ve vasıtalara kavuşturularak daha aktif ve dinamik hale getirilmesi mümkün olacaktır. Böylelikle üretimde ve kaynak dağılımında etkinlik sağlamak ve toplumsal refahı arttırmak için mal ve hizmet piyasalarında rekabeti korumak ve geliştirmek amaçlarına hizmet edecek daha etkili bir rekabet hukuku sisteminin ülkemizde yerleşmesi sağlanacaktır.

Tanımlanan hedeflere uygun olarak yapılan temel düzenlemelerden ilki, muafiyet rejiminin hukuki belirliliğini arttırmayı ve "kendi kendine değerlendirme" yönteminin netleştirilmesini amaçlamaktadır. Bunun yanında, birleşme ve devralma işlemlerinin incelenmesine ilişkin olarak yapılan düzenlemeyle, Avrupa Birliği mevzuatıyla da uyumlu olan etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması testine geçilerek, birleşme ve devralma işlemlerinin ortaya çıkaracağı tek taraflı etkilerin ve iş birliği etkilerinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi mümkün kılınmaktadır.

Yapılan düzenlemelerden bir diğeri, Avrupa Birliği mevzuatında da yer alan yapısal tedbirler hakkındadır. Söz konusu tedbirlerin uygulanmasına ilişkin yetki açıkça belirtilmek suretiyle, rekabet ihlalleriyle etkili mücadele bakımından Rekabet Kurumu önemli bir araca kavuşmaktadır. Ayrıca, rekabet ihlallerine ilişkin delillerin elde edilmesinde en önemli yetkilerden olan yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha da netleştirilmektedir.

Bütün bunların yanı sıra, kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılabilmesini temin etmek için de çeşitli düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemelerden ilki, Avrupa Birliği mevzuatındaki rekabeti kayda değer ölçüde sınırlamayan (de minimis) uygulamasına ilişkindir. Yapılan düzenlemeyle, pazar payı ve ciro gibi kıstaslar göz önüne alınarak belirlenecek eşiklerin aşılmadığı anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması mümkün kılınmaktadır.

Kamu kaynaklarının daha verimli kullanılmasını temin etmek üzere yer verilen düzenlemelerden bir başkası, rekabet kaygılarının giderilmesinde başvurulan yollardan biri olan ve Avrupa Birliği ile birçok ülke uygulamasında yer alan taahhüt müessesesine ilişkindir. Söz konusu müessesenin getirilmesiyle, ortaya çıkabilecek rekabet karşıtı zararların büyümesinin önlenmesi ve kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılabilmesi sağlanmaktadır.

Bu kapsamda son olarak, rekabet ihlallerine yönelik soruşturmaların neden olacağı kamusal maliyetlerin azaltılması ile ihlalin ve sürecin hızlı ve kesin bir şekilde sonlandırılması sayesinde elde edilecek kamusal faydalar dikkate alınarak, Avrupa Birliği ile birçok ülke uygulamasında yer alan uzlaşma müessesesi getirilmektedir.

Söz konusu düzenlemelere ilaveten, Rekabet Kurumunun idari işleyişini daha etkin kılmaya yönelik olarak da Teklifte bazı düzenlemelere yer verilmiştir. Bu bağlamda, Rekabet Kurumunun ilişkili olduğu Bakanlığın adında yapılan değişikliğe uyum sağlanması başta olmak üzere, Rekabet Kurumunda görevli meslek personelinin hangi unvana sahip personelden oluştuğu hususu açıklığa kavuşturulmakta, Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi hükümlerinin uygulanması mümkün kılınmaktadır.

Öte yandan, Anayasa Mahkemesince 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasının "Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların iptali ve ihdası Kurulca yapılır." şeklindeki ikinci ve üçüncü cümleleri Anayasaya aykırı bulunarak iptal edildiğinden, Rekabet Kurumunun personel kadro unvanları, kadro dereceleri ile sayılarına ilişkin düzenlemelere, bu konudaki belirsizliği ortadan kaldırmak amacıyla Teklifte yer verilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 4054 sayılı Kanunun 5 inci maddesine konu olan muafiyet uygulaması, mehaz Avrupa Birliği uygulamasında 2003 yılında gerçekleştirilen reformla yeniden düzenlenmiş ve "kendi kendine değerlendirme" olarak nitelendirilen yeni bir sisteme geçilmiştir. Bu sistemde teşebbüsler öncelikle ilgili anlaşmalar için yayımlanan grup muafiyeti düzenlemelerinden yararlanıp yararlanmadığını, bunlardan yararlanamadığı durumda da muafiyet hükümlerinin uygulanmasına ilişkin şartların sağlanıp sağlanmadığını kendi kendilerine değerlendirmektedir. 2005 yılında, 4054 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde mehaz mevzuat ile uyumlu değişiklikle teşebbüsler arası anlaşmalar için bildirim zorunluluğu kaldırılmıştır. Dolayısıyla ilgili maddede yapılan değişiklik, madde lafzındaki hukuki belirliliği arttırmayı ve "kendi kendine değerlendirme" yönteminin netleştirilmesini amaçlamaktadır. Bununla birlikte, teşebbüslerin isteğe bağlı olarak Kuruma başvuru hakları da korunmaktadır.

Madde 2- Madde ile; 4054 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, hâkim durum testi yerine Avrupa Birliği Hukukunda uygulanan "etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması" testi getirilmektedir. Bu suretle, birleşme veya devralma işlemleri sonucunda ortaya çıkabilecek olan tek taraflı etkilerin ve işbirliği etkilerinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi mümkün olacaktır. Diğer yandan, etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının başta hâkim durum yaratılması veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesi suretiyle gerçekleştiği belirtilerek, birleşme ve devralmalara ilişkin geçmiş dönem uygulama tecrübesinden yararlanılması ve hukuki belirlilik sağlanması amaçlanmaktadır. Söz konusu değerlendirme testiyle, hâkim durum yaratılması veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesi sonucunu doğuran işlemlerin yanı sıra rekabeti önemli ölçüde azaltabilecek işlemler de yasaklanabilecektir.

Madde 3- 4054 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, Rekabet Kurulunun nihai kararlarında yapısal tedbirler getirebileceği hususu açıkça belirtilmek suretiyle, rekabet ihlalleriyle etkili mücadele bakımından Kurulun sahip olduğu araçlara önemli bir ilave yapılmaktadır.

Bununla birlikte yapısal tedbirlerin, ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulabilecek istisnai bir yetki tanıdığı hüküm altına alınmak suretiyle teşebbüslere hukuki güvence de tanınmaktadır.

Madde 4- 4054 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yapılan değişiklikle, özellikle kartellerin ortaya çıkarılmasında hayati önemi haiz olan yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha da belirginleştirilmektedir. Bu bağlamda, yerinde incelemelerde; defterlerin, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan verilerin ve belgelerin incelenebilmesi, bunların kopyalarının ve çıktılarının alınabilmesi yetkisi daha da açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 5- Rekabet Kurumunun personel sayısı göz önüne alınarak, iş yükünün daha etkin yönetilebilmesi ve Kurum işleyişinin daha verimli olması adına Başkan Yardımcılarının adedi üç olarak değiştirilmektedir.

Madde 6- Anayasa Mahkemesinin kararı ile 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasının "Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların iptali ve ihdası Kurulca yapılır." şeklindeki ikinci ve üçüncü cümleleri Anayasaya aykırı bulunarak iptal edildiğinden, karar doğrultusunda Kurumun personel kadro unvanları, kadro dereceleri ile sayılarına ilişkin temel kurallar Teklifte açık olarak düzenlenmektedir.

Madde 7- Madde ile; Kurumda görevli meslek personelinin; rekabet başuzmanları, rekabet uzmanları ve rekabet uzman yardımcılarından oluşacağı belirtilmektedir. Ayrıca, yapılan son yasal değişikliklerle, kamuda göreve başlayacak kariyer meslek uzman yardımcılarına yönelik genel düzenlemeler getirildiğinden, rekabet uzman yardımcıları hakkında Devlet Memurları Kanununda öngörülen hükümlerin uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 8- 2005-2019 yılları arası Avrupa Birliği İlerleme Raporları Rekabet Politikası Faslında, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan uygulamalara ilişkin Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlanması beklendiği ifade edilmektedir. Bu kapsamda Avrupa Birliği mevzuatı dikkate alınarak yapılan bu düzenlemeyle; rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi ihlaller hariç olmak üzere, Kurulca belirlenecek pazar payı ve ciro gibi eşikleri aşmayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması öngörülmektedir. Böylece Kurum kaynaklarının öncelikli olarak daha önemli ihlallere yönlendirilmesi mümkün olacaktır. Diğer yandan, fıkranın uygulanmasına yönelik nesnel ölçütlerin Kurul tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde 9- Madde ile; mehaz Avrupa Birliği mevzuatında yer alan taahhüt müessesesi, Türk Rekabet Hukuku mevzuatına ve uygulamasına kazandırılmaktadır. Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddeleri kapsamında ortaya çıkan rekabet kaygılarının giderilmesinin ilgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri tarafından taahhüt edildiği ve bu taahhütlerin yeterliliği ve zamanlaması dikkate alınarak Kurulca kabul edildiği durumlarda, taahhütte bulunan teşebbüs veya teşebbüs birlikleri hakkında soruşturma açılmayabileceği ya da yürütülen soruşturmaların sona erdirilebileceği düzenlenmektedir. Taahhüt yoluyla, ihlal niteliğinin resmî bir kararla tespiti ayrıntılı bir inceleme ve soruşturma süreci gerektirebilecek türde anlaşma, karar ve uygulamaların çok daha kısa sürede ortadan kaldırılması mümkün olabilecektir. Böylece, ortaya çıkabilecek zararların büyümesi önlenirken, kamu kaynakları daha etkin bir şekilde kullanılabilecektir.

Ayrıca bu madde ile; Avrupa Birliği mevzuatında ve birçok ülke uygulamasında da yer alan uzlaşma müessesesinin Türk Rekabet Hukuku mevzuatına kazandırılması öngörülmektedir. Böylelikle, hem soruşturma sürecinin kısaltılarak hızlı bir şekilde sonuçlandırılması hem de bunlara ilişkin dava süreçlerinin neden olacağı kamusal maliyetlerin azaltılması amaçlanmaktadır.

Madde 10- Mevcut uygulamalar, soruşturma aşamasında ek yazılı görüşün hazırlanması için 4054 sayılı Kanunda öngörülen mevcut 15 günlük sürenin özellikle kapsamlı ve/veya çok sayıda teşebbüs hakkında yürütülen soruşturmalarda yetersiz kalabildiğini göstermektedir. Kanunun 45 inci maddesinde yapılan değişiklikle, maddede yer verilen bütün sürelerin, haklı gerekçeler sunulması halinde Kurul kararı ile bir katına kadar uzatılabilmesine imkân tanınmaktadır.

Madde 11- Madde ile; Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, görevleri nedeniyle işledikleri veya kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılacakları, bu bağlamda cezai ve hukuki sorumluluklarına ilişkin olarak kıyasen 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 12- 4054 sayılı Kanuna eklenen geçici 6 ncı madde ile; Anayasa Mahkemesinin, kararına istinaden Kurum personelinin kadro unvanları, kadro dereceleri ve sayıları ile mali ve sosyal haklarına ilişkin temel kurallar yeniden belirlendiğinden; mevcut personelin yeniden atandıkları veya atanmış sayılacakları kadro unvanları, dereceleri ile personelin mali ve sosyal haklar açısından kazanılmış haklarının korunmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Ayrıca kadrosu kaldırılan personelle ilgili olarak düzenleme yapılmaktadır.

Madde 13- 4054 sayılı Kanuna eklenen geçici 7 nci madde ile; rekabet uzman yardımcılarının rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde düzenlenen usul ve esaslara göre haklarında ayrıca bir derece yükselmesi uygulanmasına yönelik düzenleme getirildiğinden, rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında haklarında ayrıca bir derece yükseltmesi uygulanmayan mevcut meslek personelinin de aynı haktan yararlanması sağlanmaktadır.

Madde 14- Madde ile; 4054 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin Bakanlık tanımında ibare değişikliği yapılarak Bakanlık adında yapılan değişikliğe uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca; 4054 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle; Rekabet Kurumunun ilişkili olduğu Bakanlık adında yapılan değişikliğe uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 15- Yürürlük maddesidir.

Madde 16- Yürütme maddesidir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu *08/06/2020*
Esas No: 2/2875
Karar No: 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Malatya Milletvekili Bülent TÜFENKCİ ve 110 Milletvekili tarafından 14/05/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 15/05/2020 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/2875 esas numaralı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", Komisyonumuzun 02/06/2020 tarihinde yaptığı 7'nci Birleşiminde Malatya Milletvekili Bülent TÜFENKCİ ile Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Rekabet Kurumu, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Avrupa Birliği Başkanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türk Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD) ile Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Rekabet hukuku, ekonomi ile hukukun kesiştiği bir alan olarak modern ekonomilerin sağlıklı işleyebilmesi bakımından stratejik ve merkezi bir konumdadır. Rekabet otoritelerinin asli görevleri rekabet hukuku kurallarını uygulamak, serbest piyasanın ve ekonomik özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılmasını sağlayarak piyasalarda rekabetin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır. Söz konusu otoriteler, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engelleyerek tüketicilerin refahı için çalışan piyasaların varlığını temin etmektedir. Rekabet hukuku ile güvence altına alınan piyasalarda firmaların önceliği, tüketicilerin taleplerini daha ucuza, daha kaliteli ve daha etkin bir biçimde karşılamaktır.

Rekabet otoriteleri, piyasa gözetimi fonksiyonu ile diğer ekonomi politikalarını tamamlamak suretiyle de önemli bir rol üstlenmektedir. Devletin para ve maliye politikalarına ilişkin aldığı kararların etkin sonuçlar doğurabilmesi ve ülke ekonomisinin sağlıklı büyümesini temin etmesi bakımından kartellerin ve tekellerin egemen olmadığı piyasaların varlığı elzemdir. Rekabet hukuku, piyasaların istikrarı açısından hukuki öngörülebilirlik sağlamak suretiyle ülkemiz için ihtiyaç duyulan yatırımlara da elverişli bir ortam hazırlamaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, 5/11/1997 tarihinden bu yana uygulanmakta olup gerek ülkemizde gerekse uluslararası piyasalarda yaşanan değişim ve teknolojik gelişmeler 4054 sayılı Kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Bunun yanı sıra, 4054 sayılı Kanunun uygulandığı süre zarfında, mehaz Avrupa Birliği rekabet hukukunda da önemli gelişmeler yaşanmıştır. 1/5/2004 tarihinde yürürlüğe giren reform paketinin en önemli ayağını oluşturan ve 17 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğünü yürürlükten kaldıran 1/2003 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğü başta olmak üzere Avrupa Birliği mevzuatında yapılan değişikliklerin, çağdaş bir rekabet hukuku mevzuatının oluşturulabilmesi ve Avrupa Birliği üyelik müzakereleri bakımından dikkate alınması gerekmektedir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde yaşanan gelişmeler ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar doğrultusunda 4054 sayılı Kanunda yapılacak değişikliklerle, hem rekabet hukukunda çağdaş düzeyin yakalanması, hem de Rekabet Kurumunun piyasaların gereksinimlerini karşılayacak bir yapıya ve araçlara kavuşturulması suretiyle daha aktif ve dinamik hale getirilmesi mümkün olacaktır. Böylelikle üretimde ve kaynak dağılımında etkinliğin sağlanması, toplumsal refahı arttırmak için mal ve hizmet piyasalarında rekabetin korunması ve geliştirilmesi doğrultusunda daha etkili bir rekabet hukuku sisteminin ülkemizde yerleşmesi sağlanacaktır.

2. Teklifin İçeriği

2/2875 esas numaralı Kanun Teklifiyle, aşağıdaki esaslı değişiklikler öngörülmektedir.

➢ Muafiyet rejiminin hukuki belirliliğinin arttırılması ve "kendi kendine değerlendirme" yönteminin netleştirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, birleşme ve devralma işlemlerinin incelenmesine ilişkin düzenlemeyle, Avrupa Birliği mevzuatıyla da uyumlu olan etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması testine geçilerek birleşme ve devralma işlemlerinin ortaya çıkaracağı tek taraflı etkilerin ve iş birliği etkilerinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi mümkün kılınmaktadır.

➢ 2005-2019 yılları arası Avrupa Birliği İlerleme Raporları Rekabet Politikası Faslında, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan (de minimis) uygulamalara ilişkin Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlanması amaçlanmaktadır. Bu düzenlemeyle; rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi ihlaller hariç olmak üzere, Kurulca belirlenecek pazar payı ve ciro gibi eşikleri aşmayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması öngörülmektedir.

➢ Avrupa Birliği mevzuatında yer alan yapısal tedbirlerin uygulanmasına ilişkin yetki açıkça belirtilmek suretiyle, rekabet ihlalleriyle etkili mücadele bakımından Rekabet Kurumu önemli bir araca kavuşturulmakta ve yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha da netleştirilmektedir.

➢ Kamu kaynaklarının daha verimli kullanılmasını teminen Avrupa Birliği ile birçok ülke uygulamasında yer alan rekabet kaygılarının giderilmesinde başvurulan yollardan biri olan taahhüt müessesesine ilişkin olup bu müessesenin getirilmesiyle ortaya çıkabilecek rekabet karşıtı zararların büyümesi önlenecektir.

➢ Avrupa Birliği mevzuatında ve birçok ülke uygulamasında da yer alan uzlaşma müessesesinin Türk Rekabet Hukuku mevzuatına kazandırılması öngörülmektedir. Böylelikle, hem soruşturma sürecinin kısaltılarak hızlı bir şekilde sonuçlandırılması hem de bunlara ilişkin dava süreçlerinin neden olacağı kamusal maliyetlerin azaltılması amaçlanmaktadır.

➢ Mevcut uygulamalar, soruşturma aşamasında ek yazılı görüşün hazırlanması için 4054 sayılı Kanunda öngörülen mevcut 15 günlük sürenin özellikle kapsamlı ve/veya çok sayıda teşebbüs hakkında yürütülen soruşturmalarda yetersiz kalabildiğini gösterdiğinden, söz konusu sürenin bir kereye mahsus olmak üzere Kurul tarafından uzatılabilmesi mümkün kılınmaktadır.

➢ Teklifte Rekabet Kurumunun idari işleyişinin daha etkin kılınmasına yönelik olarak bazı düzenlemelere yer verilmiştir. Bu doğrultuda, Rekabet Kurumunun ilişkili olduğu Bakanlığın adında yapılan değişikliğe uyum sağlanması, Kurumda görevli meslek personelinin hangi unvana sahip personelden oluştuğu hususunun açıklığa kavuşturulması ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi hükümlerinin uygulanması mümkün kılınmaktadır.

➢ Anayasa Mahkemesinin 12/7/2013 tarihli ve 28705 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2013/72 sayılı Kararı ile 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası iptal edildiğinden Kurumun personel, kadro unvanları, kadro dereceleri ile sayılarına ilişkin temel kuralların yasada açık olarak düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

3. Komisyon Görüşmeleri

Kanun Teklifinin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Teklifin birinci imza sahibi Malatya Milletvekili Sayın Bülent TÜFENKCÎ tarafından yapılan açıklamalarda;

➢ Kanun teklifinin iyi ülke uygulamaları ve Avrupa Birliği Komisyon kararları dikkate alınarak hazırlandığı,

➢ Yeni ve etkin araçlarla daha etkin kaynak kullanımı ile Kurumun etkinliğinin artırılması ve bürokratik süreçlerinin azaltılması suretiyle yeni doğrudan yatırımların önünün açılmasının hedeflendiği,

➢ Kanun teklifi ile mevcut 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ülkemizin gelişmişlik seviyesiyle uyumlu hale getirildiği ve modern araçlarla güçlendirildiği, böylelikle Avrupa Birliği ve gelişmiş ülke uygulamalarına paralel olarak mal ve hizmet piyasalarında rekabetin korunması ve geliştirilmesi ile daha etkili bir rekabet hukuku sistemi oluşturulmasına katkı verecek bir düzenleme amaçlandığı,

➢ Muafiyet rejiminde hukuki belirliliğin artırılarak birleşme ve devralma işlemlerinin incelenmesinde, ülkemiz ihtiyaçlarına uygun biçimde gelişmiş ekonomilerde de benimsenen teste geçileceği,

➢ Avrupa Birliği mevzuatındaki etkili araçlardan biri olan yapısal tedbirlerin getirilmesi suretiyle rekabet ihlalleri ve özellikle kartellerle daha etkin bir mücadele için yerinde inceleme yetkisinin kapsamının daha da belirginleştirildiği,

➢ Kamu kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılabilmesini teminen Avrupa Birliği mevzuatı ile birçok ülke uygulamasında yer alan rekabeti hissedilir ölçüde kısıtlamayan taahhüt ve uzlaşma uygulamalarının hayata geçirileceği,

➢ Rekabet Kurumunun idari işleyişini daha etkin kılmaya yönelik bazı düzenlemelere yer verildiği,

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

➢ Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan 2019 yılı Türkiye İlerleme Raporu'nda, Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkındaki Kanuna ilişkin ikincil mevzuatın hazırlanarak uygulamaya konulması, bağımsız bir Devlet Destekleri Otoritesinin kurulması ve antitröst ve birleşmeler alanında Avrupa Birliği müktesebatına uyum düzeyini artırmak için mevzuatın gözden geçirilmesi gerektiğine ilişkin değerlendirmelere yer verildiği, Rekabet Kurumu başkan ve üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından doğrudan atanmasının kurul üyelerinin eğitim ve sektör deneyimi konusunda mesleki niteliklerine ilişkin herhangi bir objektif ölçütün ve şartın olmamasının Kurulun bağımsızlığına zarar verdiğine ilişkin tespitlerde bulunulduğu,

- Rekabet Kurumunun, kamu ihalelerinin öncesinde ve ihalenin gerçekleşmesi sırasında kamu kurumlarıyla ve bilhassa Kamu İhale Kurumuyla yakın iş birliği içerisinde bulunması gerektiği,

- Rekabet savunuculuğu kavramının kanun metninde yer alması gerektiği ve Kurumun rekabet savunuculuğu görevini yerine getirmesi ile kamu kurumları ile iş birliği ve koordinasyonu sağlamak için rekabet istişare konseyinin kurulması gerektiği,

- Rekabet Kurumu tarafından her yıl belli bir yüzdede ve belli bir sayıda kamu ihalesinin inceleneceğinin duyurulması ve yapılması,

- Teklif ile etkin rekabet ölçüsü getirilmiş olmasına rağmen bunun ne anlama geldiğinin belirtilmemiş olduğu,

- Rekabet Kurumunun bağımsızlığı, çalışanlarının niteliği, diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla eş güdümlü çalışması ile etkinliği hususunun hayati önem taşıdığı ancak hazırlanan Teklifin, AB mevzuatına uyum konusunda belli eksikleri giderse de yeterli olmadığı,

- Teklifte "de minimis" "uzlaşma" ve "taahhüt" gibi yeni konseptlerin Türk rekabet hukukuna kazandırılacağı ve böylece daha etkili bir rekabet hukuk sisteminin tesis edileceği ancak bazı değişikliklerin hukuki belirsizliğe yol açabileceği, özellikle yapısal tedbir uygulama yetkisi ile dijital verilerin toplanmasına ilişkin yetkilerin yeni tartışmalar yaratacağı,

- Avrupa Birliği'nin "de minimis", taahhütler, uzlaşmaya ilişkin prosedürler ile birleşme kontrollerindeki değişikliklerin uygulamaya geçirilmesine ilişkin düzenlemeler konusunda talepte bulunduğu,

- Teklifte yer verilen düzenlemelerle, Rekabet Kuruluna başka yapısal tedbirler alma yetkisinin verildiği, Kurulun kartel kuran firmalara ya da hâkim durumunu kötüye kullanan bir şirketlere soruşturma sonucuna göre idari para cezasının yanında yapısal tedbirler de öngörebileceği, firmalara rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kararında belirtebileceği, firmaların belirli faaliyetlerini ve ortaklık paylarını ya da mal varlıklarını devretmelerini karar altına alabileceğine ilişkin hükümlerin mülkiyet hakkına yönelik önemli bir müdahale olduğu ve Anayasa'nın mülkiyet hakkını düzenleyen 44'üncü maddesine aykırılık teşkil ettiği,

- Teklif ile Rekabet Kurumunun şirketlere ait dijital ve elektronik bilgilerin alınması suretiyle inceleme yetkisinin kapsamının genişletildiği ancak Kuruma böylesine kapsamlı bir yetki verilirken hem kişisel veriler hem de ticari sırlar için ilave güvencelerin sağlanması gerektiği, bu kapsamda veri güvenliği, gizliliği ile kişisel verilerin yeterli düzeyde korunabilmesi ve hukuki güvenliğin sağlanabilmesi için Kurum personeli hakkında, kullandıkları yetkinin ağırlığıyla orantılı yaptırımların öngörülmesinin isabetli olacağı ve özellikle bilinçli veri ifşaları ve/veya sızdırmaları gibi durumlar karşısında cezai sorumlulukların belirlenmesi gerektiği,

- Avrupa Birliği mevzuatı dikkate alınarak yeni getirilen "de minimis" uygulamasıyla rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan işlem ve eylemlerin Rekabet Kurumu tarafından soruşturulmayacağı ve böylelikle Kurumun daha önemli ihlallere yoğunlaşmasının sağlanabileceği, bu uygulamanın pazar payı ve ciro gibi unsurları dikkate alıp Yönetmelikle belirlenecek pazar payı ya da cironun altındaki ihlal iddialarında konuyu soruşturma açmaksızın çözüme kavuşturabileceği ancak kartel niteliğindeki rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz kısıtı gibi açık ve ağır ihlallerin ise kapsam dışında bırakıldığı,

➢ Uzlaşma sonrası ceza indirimi ile ilgili belirlenen yüzde 25'lik limitin daha yükseltilerek daha motive edici hâle getirilmesi gerektiği ve uzlaşma başvurusu için son tarih olarak soruşturma raporunun tebliğinden sonraki bir aşamanın belirlenebileceği, böylelikle firmaların kendileri hakkındaki iddiaları görerek daha isabetli karar verebilecekleri,

➢ Devlet yardımları konusunun rekabet politikamızda yer almadığı ve Türkiye'deki Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkındaki Kanun'un Avrupa Birliği mevzuatı ile uyumlu hale getirilmesi gerektiği,

➢ Rekabet Kurumu'nun hakem konumunda olduğu bu nedenle nihai kararı verecek rekabet ihtisas mahkemelerinin kurulmasına bir ihtiyaç duyulduğu,

➢ Rekabet Kurumu'nun özerk yapısının korunmasının bir gereklilik olduğu,

➢ Teklifin 11'inci maddesinde Kurul üyeleri ile kurum personelinin hukuki ve cezai sorumlulukları için Bankacılık Kanunu hükümlerine atıf yapılmak suretiyle BDDK ile mukayese edildiği, gerekçeler kısmında herhangi bir gerekçe belirtilmediği ve açıklamaların yeterli olmadığı,

➢ 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde muafiyet verilmesine ilişkin hususların belirlendiği ve muafiyet kararlarının Rekabet Kurulu tarafından verildiği fakat önerilen metinde Kurul kelimesinin kaldırıldığı dolayısıyla da bu kararların mahkemelere taşınacağı, muafiyetle ilgili bir talep geldiği zaman mahkemelerin mevcut iş yükü dikkate alındığında başvurulara zaman ayırmasının son derece zor olduğu ve mahkemelerin bu konuda bir uzmanlıkları olmadığı için ciddi şekilde rekabetten sapmalarla sonuçlanacak bir yolun açılacağı, uzmanlık isteyen bir meselenin Kurulun kararına bağlanmış olmasının daha doğru olacağı, Kurul tarafından bazı durumlarda mutlak bir muafiyet bazı durumlarda ise belirli periyotlarla sınırlı ve gelişen ekonomik koşullarla daha önce verilen muafiyetin rekabeti bozup bozmadığına dair yapılan gözlemler neticesinde muafiyet kararı verildiği,

➢ Rekabet Kurumu'nun piyasa ekonomisinin etkin işlemesini, piyasanın ve ekonomik özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılmasını, kartelleşmeyi ve tekelleşmeyi engelleyerek tüketiciyi koruyan piyasaları temin etmeyi hedeflediği ve bu teklifle ilgili mevzuatın AB mevzuatıyla uyumlu bir hâle getirilmesinin de amaçlandığı,

➢ Teklifte ülkemizin ekonomik büyümesiyle uyumlu yeni düzenlemelerin yanı sıra gerek tüketiciler lehine gerekse şirketler lehine değişikliklerle Kurumun yeniden organize edilmesine yönelik düzenlemeler yapıldığı,

➢ Teklifte yer verilen yapısal tedbir konusuna ilişkin düzenlemenin Avrupa Komisyonunun (1/2003) sayılı Tüzüğü'nün 7'nci maddesine uygun olarak düzenlendiği ve bu maddeye göre rekabetin ihlalinin tespiti hâlinde, ihlalle orantılı ve ihlali etkili bir şekilde sona erdirmek için gerekli olan davranışsal ve yapısal tedbirlerin uygulanabileceği ve aynı maddede yapısal tedbirlerin ancak eş etkililikte davranışsal tedbirlerin bulunmaması ya da eş etkililikteki davranışsal tedbirin ilgili teşebbüse daha fazla yük getirdiği hâllerde uygulanabileceği belirtilmiştir. Yapısal tedbirlerle ilgili düzenlemenin sıklıkla uygulanmayacağı ancak davranışsal tedbirin yetersiz kaldığı durumlarda başvurulacağı,

➢ Mevcut düzenlemeler çerçevesinde kişilerin muafiyet alabilmesi için mahkemelere başvurmasını engelleyici bir hükmün olmadığı, firmaların kendi muafiyet değerlendirmelerine inandıkları durumlarda zaman kaybına ve maliyete sebep olmamak için Rekabet Kurumuna başvuruda bulunma zorunda hissetmemeleri gerektiği,

➢ Dijital veriler içinde üçüncü kişilere ait bilgiler ile ticari bilgiler konusunda mevzuatta gerekli düzenlemelerin mevcut olduğu ve 4054 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında "Kurul üyeleri ve personeli kurumla ilgili gizlilik taşıyan bilgileri ve bu kanunun uygulanması sırasında öğrendikleri teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin ticari sırlarını görevlerinden ayrılmış olsalar bile ifşa edemezler, kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamazlar." hükmü ile teşebbüslerin ticari sırlarının koruma altına alındığı,

➢ Muafiyet konusunda Kurul tarafından verilen kararların mahkemeye başvuruyu engellemediği ve 5'inci maddede yer alan düzenlemenin mahkemelerin önünü tıkamasının söz konusu olmadığı,

➢ Etkin rekabet konusunun ikincil bir düzenlemede ele alınmasının daha isabetli olacağı, kanunda düzenlenmesinin dinamik, rekabetçi ve sürekli değişen durumlar dikkate alındığında bazı sakıncalar doğuracağı, konulara ve yıllara göre değişen bir husus olduğu için ikinci düzenlemelerle Kurul'un elinin daha da güçlendirilebileceği, Avrupa Birliği uygulamalarında da ikincil düzenlemeler ve komisyon kararlarıyla daha çok olaylara göre düzenlemeler yapıldığı,

Yürütmeyi temsilen Komisyon toplantısına katılan ve Kanun Teklifine ilişkin görüşleri alınan Ticaret Bakan Yardımcısı Rıza Tuna TURAGAY ile Rekabet Kurumu Başkanı Birol KÜLE tarafından yapılan açıklamalarda;

➢ Mülkiyet hakkına müdahalenin söz konusu olmadığı, Kurulun böyle bir yetkisinin de bulunmadığı sadece rekabet ihlalini ortadan kaldıracak yasal tedbirlerin alınması hususunda firmaların uyarıldığı ve bu uyarılar sonunda cezai bir yapısal tedbirle ilgili nihai karara teşebbüsün uymaması halinde günlük on binde 5 (cironun) oranında idari para cezası verildiği,

➢ Firmaların kendi kendilerine muafiyet değerlendirmesi yapabilecekleri ve Kurum'a başvurarak onay alabilecekleri, muafiyet konusunun mahkemelere taşınması durumunda bunun bekletici sorun olarak görülmesi gerektiği ve mahkemece konunun Rekabet Kurumuna sorulması gerektiği, bir firmanın muafiyet değerlendirmesini kendisinin yapması durumunda ya Kuruma başvuruda bulunarak onayını almak isteyeceği ya da mahkemeden bu konuda bir karar alma yoluna gidebileceği, ilk aşamada firmaların çoğunun geçmişte olduğu gibi mahkemelerden ziyade Kurul'dan izin başvurusunda bulunacakları, rekabet hukuku alanında ihtisas mahkemelerine yönelik bir uygulamanın amaçlandığı ve bu konuda Kurumun Adalet Bakanlığı ve yargı organlarıyla çalışma içinde olacağı,

➢ Teklifin 41'inci maddesine eklenen fıkra ile pazar ve ciro ölçütleri bakımından piyasa rekabetini kayda değer düzeyde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmayacağı ve tüketicinin korunması ve haksız rekabetin engellenmesi için pazar payı ve ciro dışındaki ölçütlerin de dikkate alınabileceği,

➢ Kurum tarafından, teşebbüs ya da teşebbüs birliklerinin rekabeti ihlal ettiğiyle ilgili bir karar verilmesi ve uzlaşmaya varılmasının tüketicilerin mahkemeye gidişlerini engellemediği, kurum ve ikinci şahıslarla varılan uzlaşmanın üçüncü şahısların mahkemeye başvurma haklarını asla düşüremeyeceği,

➢ Teklif ile Rekabet Kurumu tarafından şirketlere ait dijital ve elektronik bilgilerin alınmasının hem kişisel veriler hem de ticari sırlar bakımından hukuki güvenlik boşluğuna sebep olmayacağı, benzer düzenlemeye 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 89'uncu maddesinde yer verildiği, uygulamada imajların iki nüsha olarak alındığı ve bu nüshalardan birinin şirketin yetkilendirdiği kişiye teslim edilmek suretiyle inceleme yapıldığı, inceleme yapan yetkililerin cihazları veya diğer elektronik ortamları bulundukları yerin dışına çıkarma yetkilerinin olmadığı, firma tarafından personele

tahsis edilen ve firmaya ait mobil cihazların da incelemeye tabi tutulduğu ancak kişilere ait özel mobil cihazların ve bilgisayarların bunun dışında tutulduğu vurgulanmıştır. Avrupa Birliği uygulamalarında mobil cihazlara da el konabildiği, belge ve bilgilerin mühürlenebildiği ancak Teklifte yer alan düzenlemeyle daha hafif ve serbest bir uygulama getirildiği,

➢ Rekabet Kurumunda yetkinliğe ve liyakat konusuna son derece önem verildiği, Türkiye'de veya dünyada herhangi bir şirkette veya kurumda çalışabilecek şekilde uzman personel yetiştirilmesinin amaçlandığı,

➢ Anayasa Mahkemesi'nin kararı doğrultusunda, Kurumun personel kadro unvanları, kadro dereceleri ile sayılarına ilişkin temel kuralların Teklifte açık olarak düzenlendiği, kazanılmış hakların muhafaza edildiği ve yeni kadro işlemlerinin 657 sayılı Kanun ile uyumlu hale getirildiği ve Cumhurbaşkanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ihtiyaca binaen derece ve boş kadrolarda unvan, derece ve sınıf değişikliği yapma yetkisinin Kurul'a verildiği, Teklifin 11'inci maddesinde Kurul üyeleri ile kurum personelinin hukuki ve cezai sorumlulukları için 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun ilgili hükümlerine atıf yapılmakta olup 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun ile 2813 sayılı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanun'da da aynı şekilde 5411 sayılı Kanuna atıfta bulunulduğu, herhangi bir teşebbüs veya kötü niyetli bir kişi tarafından inceleme görevi yapan uzman personele yönelik şikâyetlere karşı herhangi bir koruma hükmünün bulunmadığı, diğer bütün üst kurullardaki kamu personeli hakkında da bu konuda hüküm bulunduğu ve bu çerçevede değişiklik yapıldığı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

2/2875 esas numaralı Kanun Teklifi, aşağıda yer verilen değişiklikle birlikte kabul edilmiştir.

➢ Teklifin 1 'inci ve 2'nci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➢ Teklifin 3'üncü maddesinin davranışsal tedbirlerin sonuç vermediğinin nihai kararla tespit edilmesi halinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine, yapısal tedbirlere uyması için en az 6 ay süre verilmesini teminen birinci fıkrasına cümle eklenmesi ve "Kurul" ibaresinden sonra noktalama işareti kullanılması ve "Kanunun" ibaresinden önce gelmek üzere "bu" ibaresinin eklenmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.

➢ Teklifin 4'üncü ve 5'inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➢ Teklifin 6'ncı maddesi ile 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesine eklenen fıkra değiştirilmiştir. Önerge ile düzenleyici ve denetleyici kurumlarla benzer düzenlemenin yapılması amaçlanmakta, bu doğrultuda ekli (I) sayılı Cetveldeki toplam kadro sayısının geçilmemesi ve mevcut kadro unvanları veya 10/7/2018 tarihli ve 2 sayılı genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi eki cetvellerde yer alan kadro unvanları ile sınırlı olması kaydıyla hizmet sınıfı, kadro, unvan ve derecelerin değiştirilmesi ile bu kadroların kullanılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde Kurul yetkilendirilmektedir. Aynı zamanda "cetvel" ibaresi "Cetvel" şeklinde redaksiyona tabi tutulmuştur.

➢ Teklifin 7'nci maddesi, maddenin çerçeve hükmünde yer alan "ve" ibaresinden önce "ibaresi" ibaresinin eklenmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.

- Teklifin 8'inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.
- Teklifin 9'uncu maddesinin işlenecek hükmünde yer alan (a), (b) ve (c) bentlerinin sonlarındaki "." işaretlerinin kaldırılması ve Kanunun 16'ncı maddesinde tam atıf bulunması sebebiyle "Kabahatler Kanununun" ibaresinin "Kanunun" şeklinde değiştirilmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.
- Teklifin 10'uncu ve 11'inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.
- Teklifin 12'nci maddesi ile 4054 sayılı Kanuna eklenen geçici 6'ncı maddesinde değişiklik yapılmıştır. Aynı haklara sahip başka bir kadronun olması sebebiyle idari hizmet yetkilisi kadrosunun şahsa bağlı kadro olarak tutulmasının uygun olmayacağı değerlendirilerek yapılacak değişiklikle eşitliğin sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca, kıdemli koordinatör kadrosunda bulunanların rekabet başuzmanı kadrosuna atanmasını teminen değişiklik yapılmış ve birinci fıkranın son cümlesinde yer alan "kurumca" ibaresi "Kurumca" şeklinde yazılmak suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.
- Teklifin 13 ve 14'üncü maddeleri, aynen kabul edilmiştir.
- Teklifin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 15'inci ve 16'ncı maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Teklif, yapılan değişiklikler de dikkate alınarak kanunların yapılmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, Samsun Milletvekili Fuat KÖKTAŞ, Manisa Milletvekili Semra KAPLAN KIVIRCIK, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat SEZAL ile Denizli Milletvekili Şahin TİN özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Mustafa Elitaş	*Fahri Çakır*	*Ahmet Çolakoğlu*
Kayseri	Düzce	Zonguldak
Kâtip	Üye	Üye
İffet Polat	*Müzeyyen Şevkin*	*Abdurrahman Başkan*
İstanbul	Adana	Antalya
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	
Üye	Üye	Üye
Ahmet Akın	*Haydar Akar*	*Yasin Öztürk*
Balıkesir	Kocaeli	Denizli
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
Şahin Tin	*Metin Bulut*	*Mehmet Erdoğan*
Denizli	Elâzığ	Gaziantep
(Bu raporun özel sözcüsü)		

Üye	Üye	Üye
Osman Boyraz	*Ali Kenanoğlu*	*Tacettin Bayır*
İstanbul	İstanbul	İzmir
(Son oylamada bulunamadı)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
Mehmet Cihat Sezal	*Tahsin Tarhan*	*Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu*
Kahramanmaraş	Kocaeli	Manisa
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
Semra Kaplan Kıvırcık	*Hacı Özkan*	*Fuat Köktaş*
Manisa	Mersin	Samsun
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye	Üye
Ömer Öcalan	*Ayhan Altıntaş*
Şanlıurfa	Ankara
(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

MUHALEFET ŞERHİ

(2/2875) esas numaralı "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Türkiye'de adına Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan ve yaklaşık iki yıldır uygulanmakta olan rejimin bileşenleri, ülkenin içinde bulunduğu ve Covid-19 salgını koşullarında daha da derinleşen ekonomik krizden çıkması için gerekli olan ortak aklın harekete geçmesini sağlayacak düzenlemeler yerine kısa erimli ve perspektifi olmayan çözümler peşinde koşmaktadır.

Rekabet hukuku ancak sağlıklı piyasa koşullarında anlamlı olabilir. Ekonomideki mevcut durum ise son derece olumsuz bir seyir izlemektedir. Küçük ve orta işletmeler ciddi bir üretim ve kredi darboğazı içindedir. TOBB'un nisan ayı verilerine göre kapanan şahıs şirketi sayısı bir yılda yüzde 31 artmış, açılan şirket sayısı ise 1 yılda % 57 azalmıştır. Ekonomik krizin derinleştiği Ocak-Nisan döneminde ise ülke çapında 4 bin 405 şirket kapanmıştır.

TÜİK'in açıkladığı işsizlik rakamları bağlamında şubat ayı işsizlik oranı % 13. 6'dır. Rakamlar bakımından işsiz sayısı azalmış gibi görünmekle beraber aslında ümidini kaybedip artık iş aramayanların işsiz sayısı ikiye katlanmıştır. 1 Milyon 107 bin kişi artık iş bile aramamaktadır. Ekonomik krizin başladığı Ağustos 2018'den beri 2, 5 milyon istidam kaybı olmuştur. Salgının istidama etkisi ise gecikmiş bir şekilde tablolara yansımaktadır. Takip eden aylarda açıklanacak rakamlarla mevcut olumsuz tablo daha da görünür hale gelecektir. Ama bu rakamlara 1177 lira karşılığında ücretsiz izne gönderilenler ve kısa çalışma ödeneği için başvuru yapılan 3 milyon 44 bin çalışan, sokakta günü birlik geçimini sürdüren 6 milyon sokak emekçisi, 1 milyona yakın gündelik ev işlerine giden işçiler, kentlerde kayıt dışı çalışan yaklaşık 1,5 milyon işsiz kalan vatandaşımız dahil edilmeyecektir. Sonuç itibariyle denilebilir ki, hükümetin yetersiz tedbirleri yüzünden Covid-19 salgınının emek piyasasında yarattığı tahribat ise göz ardı edilemeyecek boyuta ulaşmıştır. 7. 5 milyon seviyesinde seyreden işsiz sayısı, işsizlikle birlikte ekonomi sorunların toplumsal sorunlara dönüşmesine yol açmıştır.

Ekonomin sorunları yapısal ve derinliklidir. Rant temelli neo-liberal ekonomik doğrultu milli servetin gelir getirecek üretken alanlar yerine gelir yaratmayacak sektörlere akmasına yol açmıştır. Bu sürece eşlik eden aşırı borçlanma ve dolarizasyon ekonomik dengeyi daha da altüst etmiştir. Gittikçe derinleşen ekonomik kriz süreci bize açıkça

göstermektedir ki krize müdahale etme noktasında ne Merkez Bankasında ne de işsizlik fonunda kayda değer nitelikte kaynak vardır.

Plansızlık, güvensizlik, kuralsızlık ve istikrarsızlığın hakim olduğu bugünkü piyasa koşullarında rekabet hukukuyla ilgili bir değişiklik teklifini gündeme getirmek son derece düşündürücüdür. Şüphesiz ki rekabet, rekabet hukuku ve bu hukukun uygulamasından sorumlu olan Rekabet Kurumu ekonominin tüm paydaşları için çok önemlidir. Ancak teşebbüsler ve vatandaşlar olarak etkilerini yakıcı bir şekilde deneyimlediğimiz kriz koşullarında rekabet düzeni için asıl elzem olan husus rekabet hukukunda değişiklik yapmak değil, ekonomiyi darboğazdan çıkararak tüm aktörler için rekabet ortamını yeniden tesis etmekten geçer. Rekabetin olabilmesi için mevcut firmaların ayakta kalması ve piyasaya yeni firma girmesi gerekir. Oysa bugün itibariyle ekonomi verimliliğe yardımcı olan sağlıklı rekabet koşullarının çok gerisindeyiz.

Teklifin geneli üzerinde değerlendirmede bulunduğumuzda uğradığımız hayal kırıklığı daha da artmaktadır. Bilindiği üzere 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Resmi Gazete'de yayımlandığı 13.12.1994 tarihinden bu yana 2003, 2004, 2005, 2008, 2011 ve 2018 tarihlerinde değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden özellikle 2018'de yürürlüğe giren maddeler Rekabet Kurumundaki olumsuz dönüşüme yaptıkları katkı nedeniyle bilhassa önemlidir.

2018 değişikliğinden önce mevcut kanunda "Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur. Bakanlar Kurulu; üç üyeyi Bakanlığın, bir üyeyi Kalkınma Bakanlığının, bir üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışından göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştay'ın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atar. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelerden birisi, Kurum personeli arasından atanır. Bakanlar Kurulu, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atar." düzenlemesi yer alıyordu.

Kurula üye atama sürecinde Yargıtay, Danıştay, TOBB, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığının öneride bulunma yetkisi 2018 değişikliğiyle kaldırıldı. Yürürlükteki kanun "Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam yedi üyeden oluşur" şeklinde düzenlenmiştir. Bu değişiklikle Kurul tamamen Cumhurbaşkanının tek taraflı ve keyfi atama yetkisine terk edilmiştir. Kurumun yapısını etkileyen tahribat sadece Kurul üyelerinin nereden atanacağı noktasındaki tüm kısıtlamaların kaldırılmasından ibaret değildir. 2018'den önce Kanun metninde yer alan "Kurul Başkanı, İkinci Başkanı ve üyelerinin görev süreleri altı

yıldır. Süresi biten üye yeniden seçilebilir. Kurul üyelerinin üçte biri iki yılda bir yenilenir. Yenilenme sırasında Kurulun teşekkülüne ilişkin hükümlerdeki sayılar ve oranlar dikkate alınır" hükmünün kaldırılması ve yerine yeni bir düzenleme yapılmaması neticesinde Kurul üyelerinin görev süreleri ve yenilenme kuralları da ortadan kaldırılmıştır. Şu an yürürlükte olan Kanun bakımından ve Kurul üyeleri özelinde Cumhurbaşkanının atama ve görevden alma yetkisiyle ilgili her hangi bir sınırlama yoktur.

Komisyon görüşmeleri sırasında 2018'de kaldırılan özerkliğin geri getirilmesini amaçlamak üzere yeni bir madde ihdasına yönelik önergemiz ise reddedilmiştir. 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 22 inci madde birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra önerilmiştir.

"Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur. Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Ticaret Bakanlığının, iki üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışından göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştay'ın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atar. Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelerden birisi, Kurum personeli arasından atanır. Cumhurbaşkanı, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atar."

2018 değişikliklerinde Kurul üyeleri açısından söz konusu olan keyfi düzenleme bu sefer (2/2875) esas numaralı "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin 7 inci maddesi bağlamında tüm Kurum personeli için uygulanmak istenmektedir. Göreve gelme ve görevde kalmayla ilgili Kurumun kendi iç yükseltme usullerinin Devlet Memurları Kanunundaki genel hükümler lehine tümüyle terk edilmesi kurum kültürü ve liyakate zarar verecektir. 2020 teklifiyle yeni bir evreye giren ve aslında 2018'de başlayan süreç Kurumun 4054 Sayılı Kanunun 20 inci maddesinde kayıt altına alınan idari ve mali özerkliğini tamamen yok etmektedir. Teklifin bu haliyle yasalaşması durumunda Rekabet Kurumu Cumhurbaşkanlığına bağlı her hangi bir kurum haline gelecektir.

Kurulun 2018 değişiklikleriyle kaybettiği özerklik AB ilerleme raporlarında vurgulanan temel konulardan biridir. Kanun teklifinin genel gerekçesi AB uyum mevzuatı üzerine inşa edilmiştir. Ancak 2019 AB İlerleme Raporu Kurul üyelerinin mesleki deneyim ve liyakat şartına bağlı olmaksızın Cumhurbaşkanı tarafından atanmasını Rekabet Kurumunun işleyişi bakımından sorunlu bulmuştur. Ayrıca teklifin içeriği, özellikle 3, 4, 8 ve 9 uncu maddeler bakımından AB mevzuatıyla uyumsuzdur.

Teklif madde içerikleri bakımından karma bir tablo sergilemektedir. İlgili Kanun teklifinin 1, 2, 3, 8 ve 9 uncu maddeleri Rekabet Hukukunda mevzuat değişikliği getirmektedir. 4 ve 10 uncu maddeler soruşturma süreçlerine yönelik olarak usul hükümleri, 5, 6, 7, 11, 12 ve 13 üncü maddeler ise personel hukukuyla ilişkilidir.

AB mevzuatı çerçevesinde Türk rekabet hukukunda önemli değişiklikler öneren maddeler ciddi sorunlara gebedir. Bu bağlamda 2 inci maddede etkin rekabet ölçütü açıkça tanımlanmamış, 3 üncü maddede Kurula mahkeme kararı olmaksızın teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin varlıklarında yapısal tedbirler alma hakkı verilmiş, 4 inci maddede kişisel veriler ve ticari sırların kopyalanması ihtimaline karşı yeterince tedbir alınmamış, 9 uncu maddede taahhüt müessesi tüketicilerin tazminat hakkını zora sokacak şekilde düzenlenmiş, uzlaşma müessesi ise taraflara bilgi vermeden uzlaşma gibi işlevsel olmayan bir usule bağlanmıştır.

Teklifin sonuçları itibariyle en önemli düzenlemesi ise şüphesiz ki 3 üncü maddeyle yapılan değişikliktir. Teklifin 3 üncü maddesi Anayasanın 35 inci maddesinde korunan mülkiyet hakkı özelinde tartışmalı bir içeriğe sahiptir. Tüm üyeleri Cumhurbaşkanı tarafından siyasi biçimde atanan ve fiilen idari özerkliğini kaybetmiş bir Kurula verilen bu yeni yetki ulusal ve uluslar arası sermaye, teşebbüs hürriyeti ve mülkiyet hakkı bakımından olumsuz sonuçlar doğurabilir.

Özet olarak; bu yasa teklifi, içeriğindeki bazı düzenlemeler nedeniyle Rekabet Kurumunun idari ve mali özerkliğini ortadan kaldırmakta ve piyasaya mülkiyet hakkı ile teşebbüs hürriyeti aleyhine sonuç doğuracak şekilde devlet müdahalesini kolaylaştırmaktadır.

Anayasaya Aykırılık İddiası Üzerine Görüşlerimiz:

TBMM içtüzük 38, "Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder." şeklinde düzenlenmiştir.

Bu hüküm bakımından ve telifin 3, 4 ve 6 ıncı maddeleri özelinde anayasaya aykırılık iddiasının içeriğiyle ilgili görüşlerimiz aşağıdaki gibidir:

Teklifin 3 üncü maddesinde yer alan yapısal tedbir Anayasanın 35, 48 ve 167 inci maddelerine aykırı bir şekilde düzenlenmiştir. Anayasanın 35 inci maddesi mülkiyet ve miras hakkını, 48 inci maddesi çalışma ve sözleşme hürriyetini, 167 inci maddesi ise tekelleşme ve kartelleşme yasağını düzenler.

Teklifin 4 üncü maddesi ise Anayasanın 20 inci maddesine açık bir şekilde aykırılık içermektedir. Çünkü teklifte geçen her türlü veri ifadesi, Anayasa'nın özel hayatın gizliliği başlıklı 20 inci maddesinde düzenlenen kişisel verilerin korunması hakkına aykırılık oluşturabilecek mahiyettedir. Zira her türlü veri diye ifade edilen ve kopyalanan verilerin kişisel veri olması durumunda neler yapılacağı, ne şekilde korunacağı, kimler tarafından bu işlemlerin yapılacağı ve ne zaman yok edileceği gibi birçok konuda düzenleme yapılması gerekirdi. Düzenlemenin yazımı itibariyle bu güvencelerden yoksun olduğu açıktır. Kopyalanabilecek verilerin mahiyeti, kopyalama, saklama ve imha süreleri ile bu işlemin kimler tarafından yapılacağı açıkça düzenlemelidir. Ayrıca bu veriler içerisinde kişisel veri niteliğinde yer alan verilerin bulunması durumunda yapılacaklar açısından Anayasa madde 20'de kişisel verilerin korunması açısından sağlanan güvencelerin gözetilmesi gerekmektedir. Bu haliyle düzenleme, kişisel veriler açısından bir güvence sağlamamaktadır.

Teklifin 6 ıncı maddesi ise Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini kadrolarla ilgili ekli cetvel yayınlayarak aşmaya çalışmaktadır. Ancak yine de, Kurula, personelin Cumhurbaşkanınca belirlenen esaslar doğrultusunda; kadroları, hizmet sınıfı, unvan ve derecelerinin değiştirilmesine ilişkin yetki veren düzenleme, Anayasanın 128 inci madde ikinci fıkrasına aykırıdır. Personelin özlük hakları, Kurulun takdir yetkisine bırakılamaz, Kanunla düzenlenmelidir. Kaldı ki, Cumhurbaşkanınca belirleneceği ifade edilen esaslar da kanun koyucu tarafından ortaya konulmalıdır. Teklif bu haliyle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kurulanın iptal gerekçeleri bir kenara bırakılarak yeniden tesisinden ibarettir.

Sonuç olarak TBMM İçtüzük 38'e göre, Anayasaya aykırılık nedeniyle kanun maddelerinin müzakere etmeye gerek olmaksızın reddedilmesi gerekirdi. Ancak Komisyon teklifin maddelerini görüşerek bu iddiayı değerlendirmemiştir. Anayasa aykırılık iddiası kanunlaşma sürecinin Genel Kurul aşamasında da devam edecektir.

Kanun Teklifinin Maddeleri Üzerindeki Görüşlerimiz:

(2/2875) esas numaralı "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

Teklifin 1 inci maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 1 inci maddesiyle 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 5 inci maddesinde iki değişiklik yapılmaktadır. Bu değişiklerden ilki 5 inci maddenin birinci fıkrasının aşağıdaki gibi değiştirilmesidir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 5 inci madde birinci fıkrası aşağıdaki gibidir.

"Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde (...)[1], teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir:

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması."

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 5 inci madde birinci fıkra için yapılan teklif,

"Aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları 4 üncü madde hükümlerinin uygulamasından muaftır.

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanması,
b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
d) Rekabetin (a) ve (b) bendindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması."

şeklinde düzenlenmiştir.

Ayrıca teklifte 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 5 inci madde birinci fıkradan sonra gelmek üzere,

"İlgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri, 4. Madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının muafiyet şartlarını taşıdığının Kurul tarafından tespit edilmesi amacıyla Kuruma başvuruda bulunabilir."

fıkrası teklif edilmiştir.

---

[1] 2 / 7 / 2005 tarihli ve 5388 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle burada yer alan "ilgililerin talebi üzerine" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Getirilen teklifteki 1 inci madde 4054 Sayılı RKHK'nun 5 inci maddesiyle ilgilidir. İlgili kanunun 5 inci maddesi ise 4 üncü maddeden muaf olma halini kural altına almıştır. Mevcut yasadaki 4 üncü maddeye göre; bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikteki *"teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri"* hukuka aykırı ve yasak sayılmaktadır. Kanunun 5 inci maddesi ise hem 4 inci maddeden muaf olacak halleri sıralamış hem de muafiyet konusunda karar verme yetkisini Rekabet Kurumuna bırakmıştır.

Teklif 4 üncü maddedeki muafiyet koşullarında değişiklik yapmamıştır. Ancak getirilen yenilikle taraflar Rekabet Kurumuna başvurmadan ve (veya) Rekabet Kurumunun tespit kararını beklemeden kendi kendilerine değerlendirme yetkisine kavuşmuştur.

4054 Sayılı Kanunun 5 inci maddesinde birinci fıkradan sonra gelmesi teklif edilen yeni fıkra ise kendi kendine değerlendirme yolu dışında talep yoluyla Rekabet Kurumuna başvuruyu düzenlemektedir. Bu çerçevede ilgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri, 4 üncü madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığı hususunda Kuruma başvuruda bulunabilir. Ancak ilgili maddede Kurul tarafından muafiyet verilmesine ilişkin açık bir ifade yer almamış, bunun yerine "tespit edilmesi" ifadesi kullanılmıştır. Bu kullanım sebebiyle maddenin ikinci fıkra ifadesi dayanaksız kalmaktadır.

Sonuç olarak şu an yürürlükte olan 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 5 inci maddesi "muafiyete karar verilmesi" ifadesini kullanarak kurum kararının gerekliliğine vurgu yapmaktadır. Teklifin 1 inci maddesinin yasallaşması durumunda 5 inci madde değişecektir. Teklifte 1 inci fıkradan sonra gelmesi istenen fıkra bakımından bir ifade zayıflığı vardır. Bu bağlamda ikinci fıkrada geçen "tespit edilmesi" ifadesinin "karara bağlanması" şeklinde değiştirilmesi gerekir. Fıkranın yazılmasındaki yanlışı düzeltmeye yönelik önergemiz kabul edilmemiştir.

Teklifin 1 inci maddesindeki bir diğer eksiklik Rekabet Kurumuna yapılan muafiyet başvurularının sonuçlandırılması süreciyle ilgilidir. Başvuruda oluşabilecek olası mağduriyetleri önlemek için Kuruma karara bağlama noktasında bağlayıcı bir süre sınırı getirilmelidir. Bu süre üç ay olabilir.

Teklifin 2 inci maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 2 inci maddesi 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7 inci

maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapmaktadır.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 7 inci madde birinci fıkra aşağıdaki gibidir:

"Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır."

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7 inci madde birinci fıkrası için yapılan teklif,

"Bir ya da birden fazla teşebbüsün başta hakim durum yaratılması ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır."

şeklinde düzenlenmiştir.

4054 Sayılı Kanunun 7 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılması istenen değişiklik AB mevzuatına uyum çerçevesinde (139/2004 Sayılı Konsey Tüzüğü) "etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması" ölçütünün getirilmesiyle ilgilidir. Kanunun bugünkü halinde "birleşme ve devralma işlemleri" sonucuna mal ve hizmet piyasalarında ortaya çıkabilecek geniş çaplı rekabet sorunlarını önleyebilmek için "hakim durum" ölçütü kullanılmaktadır. Kanun "etkin rekabetin azaltılması" ölçütünün "hakim durum" ölçütüyle birlikte kullanılmasını öngörmüştür. Dolayısıyla "etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması" ölçütünün getirilmesi, "hakim durum" ölçütünü ortadan kaldırmamıştır. Maddenin lafzı ve gerekçesi birlikte düşünüldüğünde hakim durum yaratan veya hakim durumu güçlendiren birleşme ve devralmalarının etkin rekabeti bozacağı hususu ön plana çıkmaktadır.

Getirilen teklifteki temel sorun tanım eksikliğidir. 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde hakim durum ölçütü tanımlanmıştır. İlgili madde hükmüne göre hakim durum; "Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi

ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü" olarak tanımlanmaktadır. Ancak getirilen teklifte "etkin rekabet"le ilgili her hangi tanım yapılmamıştır. Kanun metni tıpkı hakim durum gibi etkin rekabeti de açıkça tanımlamalıdır. Bu bağlamda ya 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde hakim durumla birlikte etkin rekabet de tanımlanmalı ya da Kurula konuyla ilgili olarak, etkin rekabet nedir, nasıl değerlendirilir, hangi kıstaslara göre etkin rekabet belirlenecektir gibi hususları açıklığa kavuşturmak üzere bir tebliğ çıkarma yükümlülüğü getirilmelidir.

Sonuç olarak 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7 inci maddesinde yapılmak istene değişikle asıl yasaklananın birleşme veya devralma sonucu rekabetin önemli ölçüde sınırlanması olduğu, ancak bir birleşme veya devralma yoluyla hakim durum yaratılması veya güçlendirilmesin zaten evleviyetle rekabeti sınırlayıcı etki doğuracağı belirtilmiş olacaktır.

Söz konusu düzenleme teklifi etkin rekabetin tanımını açıkça yapmadığı için eksiktir. Bahsi geçen zorunlu değişiklerin teklif metnine eklenmesi gerekir. Bu hususta istenen açıklama talebi de Komisyon çalışması sırasında doyurucu bir şekilde yanıtlanmamıştır. Etkin rekabet ölçütü getiren ama etkin rekabeti tanımlamayan maddeyi doğru bulmuyoruz.

Teklifin 3 üncü maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında değişiklik istenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki gibidir:

"Kurul, ihbar, şikayet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen bu Kanunun 4, 6 ve 7 inci maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine bu Kanunun Dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunması için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kapsayan bir kararı bildirir."

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası için yapılan teklif,

"Kurul, ihbar, şikayet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen Kanunun 4 üncü, 6 veya 7 inci maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçılması gereken davranışları ve teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarım ya da mal varlıklarını devretmeleri şeklindeki

yapısal tedbirleri nihai kararında bildirir. Davranışsal ve yapısal tedbirler, ihlalle orantılı ve ihlalin etkili biçimde sona erdirilmesi için gerekli olmalıdır. Yapısal tedbirlere ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulur."

şeklinde düzenlenmiştir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında değişiklik yapan teklif Rekabet Kurulu'na rekabet ihlalleriyle mücadele noktasında "yapısal tedbir" alma yetkisi vermektedir. Kurulun rekabete aykırılık tespiti 4, 6 veya 7 inci maddelerden her hangi biri kapsamında söz konusu olabilir. Kanunun şu anki halinde bahsi geçen bu üç madde (4, 6, 7) birbirine "ve" bağlayıcıyla bağlıkken önerilen yeni halinde "veya" tercih edilmiştir. Bu değişiklik de göstermektedir ki bu hallerden sadece birinin olması ihlal kararı ve sonrasında yapısal tedbir için yeterli görünmektedir.

Yapısal tedbir kararı alınabilecek üç maddeden ilki olan 4 üncü madde; "rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri"; 6 ıncı madde; "bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması", 7 inci madde ise "bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması" durumuyla ilgilidir.

Getirilen teklif yapısal tedbirlerle ilgili bir dizi kısıtlayıcı hükmü içerisinde barındırır: Şöyle ki, yapısal tedbir ihlalle orantılı ve ihlalin etkili biçimde sona erdirilmesi için gerekli olmalıdır. Ayrıca yapısal tedbirlere ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulmalıdır. Bu güvenceler aynı zamanda yapısal tedbirlerin davranışsal tedbirlere göre daha ağır yaptırımları içerdiği ve daha istisnai olduğunu göstermektedir. Yapısal tedbirler ihlale dair nihai kararda yer alırlar. Madde yapısal tedbiri "teşebbüslerin belli faaliyetlerini ya da ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmeleri" şeklinde tanımlamıştır.

Teklifin ön gördüğü haliyle yapısal tedbir düzenlemesi ciddi ölçüde sorunludur. Her şeyden önce davranışsal ve yapısal tedbirin birlikte uygulanması 7 inci madde bakımından zaten söz konusudur. Getirilen teklif yapısal tedbiri 4 ve 6 ıncı maddeler açısından da tesis

etmektedir. 7 inci madde bakımından yapısal tedbir meselesi şöyle özetlenebilir: Bahsi geçen madde devralma ve birleşmelere yöneliktir. Kurul "bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması"nı rekabete aykırı görebilir. Kurulun alacağı rekabet ihlali kararı yapısal tedbirleri de içeriyorsa devralma veya birleşmelerin tarafı olan teşebbüsler yapmayı tasarladıkları hukuki işlemden vazgeçebilirler. 7 inci madde teşebbüslere yapısal tedbir karşısında hareket alanı bırakmaktadır. Ancak teklifte getirildiği üzere 4 üncü ve 6 ıncı maddeler bakımından durum çok farklıdır. 4 üncü madde kapsamında ortada rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve karar veya 6 ıncı madde kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması durumu söz konusuysa ve Rekabet Kurumu ihlal kararı verip yapısal tedbir yoluna giderse mülkiyet hakkı ve teşebbüs hürriyetinin kullanılmasını zora sokacak, suistimale çok açık bir süreç başlayacaktır.

4 ve 6 ıncı maddeler bakımından yapısal tedbir hakkında karar alınan teşebbüsün alınan karara karşı yargıya gitmesi mümkündür. Bu güçlü olasılık da yapısal tedbirin uygulanması süreci bakımından bir zamanlama sorununa yol açar. Yapısal tedbir Kurumun nihai kararından sonra hemen uygulanacaksa ilgili kararın idari yargıda bozulması durumunda ne olacağı açık değildir. Yapısal tedbirin uygulanması bahsi geçen cezalara muhatap olan teşebbüslerde geri dönüşü imkansız zararlara yol açmaktadır. Bu noktada 7 inci maddeden farklı olarak teşebbüslerin zarardan kaçınması imkansızdır. Çünkü 4 ve 6 ıncı maddeler bakımından yapısal tedbir henüz gerçekleşmemiş bir devralma veya birleşme işlemine değil, mevcut halihazırda faaliyet gösteren faaliyet gösteren teşebbüslerin ortaklık payları ve mal varlıklarına yöneliktir.

Açıklanan bu sorunu gidermek üzere bizim de imzacısı olduğumuz bir önerge Komisyona teklif edilmiştir. "Davranışsal tedbirlerin sonuç vermediğinin nihai kararla tespit edilmesi halinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine, yapısal tedbire uyması için en az 6 ay süre verilir." şeklinde düzenlenen önerge Komisyonda kabul edilmiştir.

Teklifin 3 üncü maddesi Kanunun 4 üncü ve 6 ıncı maddeleri bakımından Kuruma suistimale açık anormal yetkiler vermektedir. 2018'de Kanunda yapılan değişiklik ve bugün getirilen değişiklikler Kurumun liyakate daha az bağlı bir şekilde Cumhurbaşkanının tek taraflı atama yetkisi kapsamında yeniden şekilleneceği de göz önünde bulundurulursa yapısal

tedbir düzenlemesinin mülkiyet hakkı ve teşebbüs hürriyeti için nasıl esaslı bir tehdide dönüştüğü meselesi daha da açık hale gelmektedir.

Tam bu noktada Kanunun genel gerekçesi ve teklifin özel gerekçesindeki AB mevzuatı ifadesi üzerine bir hatırlatma yapılması gerekir. Hiçbir AB ülkesinde veya AB müktesebatında teklifin düzenlediği şekilde bu tür bir yapısal tedbire yer verilmemiştir. Rekabet kurumları, rekabeti bozucu eylemleri tespit eder ve bu eylemleri önler. Hiçbir şirketin kurumsal yapısıyla ilgili bir lağvetme veya mal varlığına el koyma gibi bir duruma girişmezler. Madde, bu haliyle sorunludur ve AB rekabet hukuku bakımından bir geriye gidiş olarak kaydedilecektir.

Sonuç olarak teklif edilen 3 üncü maddede mülkiyet hakkı (Anayasa 35 üncü madde), çalışma ve sözleşme hürriyeti (Anayasa 48 inci madde) ile tekelleşme ve kartelleşme yasağı (Anayasa 167 inci maddenin) ihlali bakımından ve ayrıca AB mevzuatına uyumsuzluk bağlamında sorunlar devam etmektedir.

Teklifin 4 üncü maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrası (a) bendinde değişiklik istenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun mevcut 15 inci madde birinci fıkrası aşağıdaki gibidir:

"a) Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir,"

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 15 inci madde birinci fıkra (a) bendi için yapılan teklif;

"a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,"

şeklinde düzenlenmiştir.

Getirilen değişiklikle yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha belirgin hale getirilmiş, dijital tedbirlerin alınmasındaki yetki sorunu açıklığa kavuşturulmuştur. Çağın koşulları da dikkate alınarak elektronik ortam ve bilişim sistemlerindeki veri ve belgelerin de incelenebileceği hususu Kanunda açıkça yer almıştır. Ancak getirilen değişiklik mevcut yasadaki "gerekirse" ifadesini kaldırmaktadır. Fiziki, elektronik ortam ve bilişim sistemindeki her türlü verinin kopyalanması bakımından her hangi bir sınır söz konusu değildir. Bu bağlamda gerekli olmayan verilerin de kopyalanması ihtimal dahilindedir. Dahası elde edilen

verilerin sonradan değiştirilmesi teknik olarak mümkün hale gelmektedir. Madde düzenlenirken kopyalama işlemine sınır getirilmemesi ticari sır, avukat-müvekkil ilişkisi ve mülkiyet hakkının korunması açılarından sorun yaratabilir. Bu bağlamda ve hukuki güvenlik boşluğunu gidermek amacıyla tüm veri ve evrakların listelenmesi ve ticari sırları içeren veri ve bilgilerin ayrı bir şekilde dosyalanması, ilgili dosyanın teşebbüs temsilcilerinin huzurunda Kurul çalışanları tarafından kayda alınması gerekir. Ayrıca reddedilen önergemizde dile getirdiğimiz üzere avukat-müvekkil ilişkisine yönelik yazışmaların kesinlikle örnek alma veya kopyalama işleminden muaf tutulması gerekir. Teklifin ilgili maddesi bu gerekliliği karşılamadığı için mevcut haliyle yasallaşması doğru değildir. Ayrıca anayasaya aykırılık iddiamızda da dile getirdiğimiz üzere teklif her türlü bilgiyi çoğaltmakta, veri kopyalama noktasında sınır gözetmemektedir. Teklif metni bu haliyle Anayasanın 20 inci maddesindeki özel hayat ve aile hayatı gizliliğiyle ilgili hükümlere aykırıdır.

Teklifin 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere 5 inci madde ihdasına ilişkin önergemiz de Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir. Teklifin geneli üzerine değerlendirmeler de değindiğimiz üzere Kurulun yapısını kurumlar ve sivil toplumdan üye olmadan ve süre sınırı olmadan doğrudan doğruya Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi Kurumun 4054 Sayılı Kanunun 20 inci maddesinde belirtilen idari özerkliğini ortadan kaldıracaktır.

Teklifin 5 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde değişiklik istenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki gibidir:

"Başkanlık hizmetlerinin yürütülmesinde Başkana yardımcı olmak amacıyla iki adet Başkan Yardımcısı görevlendirilebilir."

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi için öngörülen teklif;

"Başkanlık hizmetlerinin yürütülmesinde Başkana yardımcı olmak amacıyla üç adet Başkan Yardımcısı görevlendirilebilir."

Sonuç olarak teklifin ön gördüğü üzere başkan yardımcılığı sayısının 2'den 3'e çıkarılma gerekçesi iş yükünün daha verimli ve daha etkin yönetilmesi olarak gösterilmiştir. Oysaki başkan yardımcısı sayısının arttırılması ile verimlilik ve etkinlik ihtiyaçları arasında

doğrudan bir bağlantı yoktur. İş gücü yükünün etkin yönetimi için başkan yardımcısı sayısının arttırılması yolu yerine ön soruşturma ve soruşturma süreçlerinin yapılma biçimi ile sürelerine ilişkin tedbirlerin alınması gerekir. Başkan yardımcılığı örneğinde görüldüğü üzere yeni bürokratik kadro ihdası iş yükünü azaltmadığı gibi verimliliğe de katkı sunmaz. Ayrıca iktidar partisinin bürokrat atamalarındaki genel eğilim ve Rekabet Kurum'undaki mevcut durum dikkate alındığında yeni başkan yardımcılığı kadrosu liyakatsizlik, siyasi atama ve makam giderleri masrafı şeklinde sisteme olumsuz bir şekilde etkide bulunacaktır. Bu bağlamda yeni kadro ihdası öngören teklif maddesini uygun bulmuyoruz.

Teklifin 6 ıncı maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi değişmektedir. Ayrıca birinci fıkradan sonra gelmek üzere yeni bir fıkra ile Kanuna ekli (1) sayılı cetvel metne eklenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 34 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki gibidir:

"Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, idari hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli olarak istihdam edilen personel eliyle yürütülür. Kurum emrinde yeteri kadar uzman meslek personeli ile kariyer dışı ihtisas personeli çalıştırılabilir.

Kurum personeli ücret ve mali haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. **(İptal ikinci ve üçüncü cümleler: Anayasa Mahkemesinin 6/6/2013 tarihli ve E.: 2013/47, K.: 2013/72 sayılı Kararı ile.) (...)**[1]"

Anayasa Mahkemesinin iptal kararından önce 34 üncü madde ikinci fıkra ikinci ve üçüncü cümleler şu şekildeydi:

"Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların iptali ve ihdası Kurulca yapılır."

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 34 üncü madde birinci ve ikinci fıkra değişiklik teklifi;

"Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yürüten personelin kadroları ekli (I) sayılı Cetvelde gösterilmiştir."

"Cumhurbaşkanınca Kurum için belirlenen kadro kullanım esasları çerçevesinde, ekli (I) sayılı Cetveldeki kadroların hizmet sınıfı, unvan ve derecelerinin değiştirilmesine Kurul yetkilidir."

şeklinde düzenlenmiştir.

Anayasa Mahkemesi, Danıştay 5. Dairesinin açtığı itiraz davası üzerine, 12/7/2013 tarihli ve 28705 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan kararıyla, maddenin ikinci fıkrasına eklenmiş olan "Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların iptali ve ihdası Kurulca yapılır" ibaresini iptal etmiştir. İptal kararı "yasama yetkisinin devredilmezliği", "idarenin yasallığı" ve "kamu personeline ilişkin genel ilkeler" bakımından alınmıştır. Anayasa Mahkemesine göre itiraz konusu olan ibare Anayasanın 7 inci, 123 üncü ve 128 inci maddelerine aykırıdır. Personelin özlük haklarına yönelik temel düzenlemelerin idari işlemle değil yasayla yapılması gerekir.

4054 Sayılı RKHK un 34 üncü maddesinde değişiklik yapan madde 6, Anayasa Mahkemesinin verdiği bu iptal kararı doğrultusunda Kurum personelinin kadro unvan, derece ve sayışına ilişkin bilgileri düzenlenmiştir. Getirilen teklif kurum personelinin özlük hak ve statülerini yasal güvenceye kavuşturması bakımından yerinde olmakla birlikte, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının üzerinden 7 yıl geçmiş ve bu kanun 2018 yılında değiştirilmiş olmasına rağmen mahkeme kararının gereği yönünde adım atılmamış olması hukuk devleti ilkesi bağlamında sorunludur. Komisyon çalışmaları sırasında bu konuda teklif sahibi vekillerden ve Kurum yöneticilerinden bilgi istenmiştir. Ancak yapılan açıklamalar yetersizdir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararının 7 yıl gecikmeyle hayata geçirilmesi Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı ve Hukuk Devleti ilkelerine zarar vermiştir.

Ayrıca Komisyon çalışmaları sırasında verilen bir teklifle madde kısmen değişmiştir. Teklifin yeni halinde mevcut kadro unvanları veya Genel Kadro ve Usulü Hakkında 2 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ek cetvellerinde yer alan kadro unvanları ile sınırlı olması kaydıyla, hizmet sınıfı, kadro, unvan ve derecelerin değiştirilmesi ile bu kadroların kullanılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde Kurul yetkilendirilmiştir. Bu son durumda da Anayasa aykırılık sorunu devam etmektedir. Anayasanın 128 inci maddesi personel hukuku konusunda kanunla düzenleme ilkesine işaret etmektedir. Ancak teklifte Kurula ciddi ve geniş bir takdir yetkisi verilmiştir. Dahası sorun sadece Kurula tanınan takdir yetkisiyle sınırlı değildir. Teklifte yer aldığı şekliyle Cumhurbaşkanınca belirleneceği ifade edilen esasların da kanunla düzenlenmesi gerekir.

Teklifin 7 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 36 ıncı maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasına "Rekabet" ibaresinden sonra gelmek üzere "başuzman" ibaresi ve yeni bir fıkra eklenmiştir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 36 ıncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki gibidir:

"35 inci maddeye göre uzman yardımcılığına atananlar, üç yıl çalışmak ve olumlu sicil almak kaydıyla konuları ile ilgili hazırlayacakları ya da daha önce hazırlamış oldukları uzmanlık tezinin Kurulca kabul edilmesi halinde "Rekabet Uzmanı" unvanını alırlar."

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 36 ıncı maddesinin birinci fıkrası için teklif

"Rekabet uzman yardımcıları, rekabet uzmanlığına atamalarında 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine göre derece yükselmesinden aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır."

şeklinde düzenlenmiştir.

4054 Sayılı RKHK'na getirilmek istenilen değişiklik rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına geçişte kullanılan ve kurumun kendi yasasında hüküm altına alınmış özel prosedürün kaldırılmasına yöneliktir. Şu an yürürlükte olan hükümlere göre uzman yardımcının uzman olabilmesi 3 yıl uzman yardımcısı olarak çalışma ile yazdığı uzmanlık tezinin Kurul tarafından kabulüne bağlıdır. Bu kural ve koşullar kariyer meslek memurluğuna yönelik 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunun 36 ıncı maddesindeki "Ortak Hükümler" bölümünün A) fıkrasının 11 inci bendinde geçen genel hükümlerle yer değiştirmektedir.

Kariyer mesleğinde yükselme koşullarının RKHK'nun özel hükümlerine göre değil de Devlet Memurluğu Kanunun genel hükümlerine göre yapılması bu maddeden doğrudan doğruya etkilenecek 155 uzman yardımcısının hak ve sorumlulukları bakımından olumsuz bir duruma yol açmamaktadır. Hatta tez yazım zorunluluğun kalkması meslekte yükselmeyi kolaylaştırabilir. Ayrıca Devlet Memurluğu Kanunun 36 ıncı maddesinin 11 inci bendinde "sınavla girilmesi şart koşulan bir dereceye atanmaları sırasında ve bir defaya mahsus olmak üzere haklarında ayrıca bir derece yükselmesi uygulanır" hükmü yer almaktadır. Bu hüküm RKHK 36 maddesinde değişiklik yapılması durumunda mevcut personele de uygulanacaktır.

Teklif ayrıca rekabet başuzmanı unvanını getirilmiştir. İlgili maddenin yasallaşması durumunda Rekabet Kurumundaki mevcut 732 personelden meslek memuru olanların yeni unvanlarına göre istihdam sayıları; 144 rekabet başuzmanı, 185 rekabet uzmanı, 155 uzman yardımcısı olacaktır. Teklifin 12 inci maddesinde tüm yeni kadrolar açıklanmıştır.

Sonuç olarak kurum içi yetiştirme usullerinin, göreve gelme ve görevde yükselme kurallarının genel hükümler lehine ortadan kaldırılması cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bağlamında pek çok kurumda bir benzerine tanıklık ettiğimiz üzere kurum kültürü ve liyakate dayalı personel rejimi bakımlarından sorunlar doğurmaktadır. Kurum içi yükseltme

prosedürlerinin terk edilmesi kamunun etkin işleyişi açısından sakıncalıdır. Bahsi geçen çekincelerle verdiğimiz teklifin 7 inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasına yönelik önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir. Bu nedenle teklifin yasallaşmasını doğru bulmuyoruz.

Teklifin 8 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41 inci maddesine yeni bir fıkra eklenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41 inci maddesine eklenmesi telif edilen yeni fıkra aşağıdaki gibidir:

"Kurul; pazar payı ve ciro gibi ölçütleri esas alarak rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arı miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini soruşturma konusu yapmayabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir."

4054 Sayılı RKHK'nun 41 inci maddesine eklenen fıkra "de minimis" kuralına ilişkindir. AB'ye uyum mevzuatı çerçevesinde rekabet hukukuna eklenen kural Rekabet Kuruluna belli ölçütler bakımından etki düzeyi çok düşük teşebbüsler için soruşturma açıp/açmama takdir yetkisi vermektedir. Teklifin yasallaşması halinde *"pazar payı"* ve *"ciro"* ölçütleri bakımından piyasa rekabetini kayda değer düzeyde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları soruşturma konusu yapılmayacaktır. Ancak *"rakipler arası fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması"* gibi açık ihlal durumlarında soruşturma zorunluluğu devam etmektedir.

Teklifin 8 inci maddesi AB uyum mevzuatı çerçevesinde küçük işletmelerin soruşturulmaması noktasında Kurula takdir yetkisi vermektedir. Bahsi geçen yetki Kurulun iş yükünü azaltıp, çalışma süreçlerinde verimliliği artıracaktır. Ancak Komisyon çalışmaları sırasında reddedilen önergemizde de işaret ettiğimiz üzere "gibi" kelimesinin fazladan kullanımı ölçütler bakımından çoğaltıcı bir anlam kazandırmaktadır fıkraya.

Teklifle ilgili bir diğer sorun dayanak gösterilen AB Mevzuatıyla ilgilidir. AB rekabet politikası, devleti özel bir şirket, bir teşebbüs olarak görmektedir. Devlet desteklerinin, devletin piyasaya müdahale ettiği ya da belli ürün gruplarını desteklediği, belli şirketlere yapmış olduğu desteklerin incelenmesi gerekmektedir. Getirilen bu düzenlemede Rekabet Kurumu'na bu yönde bir uyumlaştırma yetkisi verilmemektedir. Madde bu haliyle, Rekabet

Politikası başlıklı 8 inci Faslın açılabilmesi için gerekli olan 1, 3, 4 nolu açılış kriterlerinde eksikliğe neden olacaktır.

Teklifin 9 uncu maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 43 üncü maddesinin başlığı "Soruşturmaya Başlanması, Taahhüt ve Uzlaşma" şeklinde değiştirilmiştir. Ayrıca üçüncü fıkra değiştirilmiş ve maddeye yeni fıkralar eklenmiştir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 43 üncü maddesinin başlığı ve üçüncü fıkra aşağıdaki gibidir.

"Kurulun Soruşturmaya Başlaması

Kurulun soruşturmaya başlama kararı kesindir."

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 43 üncü maddesine eklenmesi teklif edilen fıkralar;

"Yürütülmekte olan bir ön araştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir."

"Kurul üçüncü fıkraya göre bir karar verdikten sonra aşağıdaki hallerde tekrar soruşturma açabilir:

a) Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması.

b) İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin verdikleri taahhütlere aykırı davranmaları.

c) Kararın taraflarca sunulan eksik, yanlış veya yanıltıcı bilgiye dayanılarak verilmiş olması.

Soruşturmaya başlanmasından sonra Kurul, ilgililerin talebi üzerine veya resen, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usulü faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıkların göz önüne alarak uzlaşma usulünü başlatabilir. Kurul,

hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamım kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşabilir.

Bu çerçevede Kurul, hakkında soruşturma açılan taraflara, ihlalin varlığım ve kapsamını kabul ettikleri bir uzlaşma metni sunmaları için kesin bir süre verir. Verilen süre geçirildikten sonra yapılan bildirimler dikkate alınmaz. İhlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla soruşturma sonlandırılır.

Uzlaşma usulü sonucunda idari para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir. Bu madde uyarınca idari para cezası tutarlarında indirim uygulanmış olması 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 inci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında indirim yapılmasına engel teşkil etmez.

Sürecin uzlaşma ile neticelenmesi halinde, idari para cezası ve uzlaşma metninde yer alan hususlar uzlaşmanın taraflarınca dava konusu yapılamaz.

Uzlaşmaya ilişkin diğer usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir."

şeklinde düzenlenmiştir.

Teklif edilen madde Avrupa Birliği mevzuatında yer alan taahhüt ve uzlaşma müesseselerini Türk Rekabet Hukuku mevzuatına kazandırmayı amaçlamaktadır. Taahhüt müessesi 4054 Sayılı RKHK'un 4 üncü ve 6 ıncı maddeleri kapsamında ortaya çıkan rekabet ihlalleri bakımından söz konusudur. 4 üncü madde "mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri"ni yasaklamaktadır. 6 ıncı madde ise hakim durumun kötüye kullanılması sonucu oluşan rekabet ihlalleriyle ilgilidir.

Taahhüt mekanizmasının amacı 4 üncü ve 6 ıncı madde kapsamında yasaklanan işlemler nedeniyle piyasada oluşan rekabet kaygılarını ortadan kaldırmaktır. Bu amaç doğrultusunda ilgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ön araştırma veya soruşturma sürecinde Rekabet Kuruluna taahhüt sunabilirler. Kurulun taahhütü kabulü halinde ilgili teşebbüslere veya teşebbüs birliklerine soruşturma açılmayabilir. Ayrıca açılan bir soruşturma varsa, Rekabet Kurulu soruşturmayı bitirebilir. Verilen teklif taahhüt nedeniyle soruşturmaların açılmaması ve açılan soruşturmaların bitirilmesi noktasında Kurula takdir yetkisi vermektedir. Soruşturmanın kapatılması veya hiç açılmaması taahhüte konu olan içerikle ilgili olarak bir daha hiç soruşturma açılamayacağı anlamına gelmez. Kurul, taahhüde ilişkin karar verdikten sonra, eğer kararında belirleyici olan unsurlarda esaslı bir değişiklik olmuşsa, tarafların eksik, yanıltıcı bilgi verdiği sonradan anlaşılmışsa, taahhüde aykırı davranışlar oluşmuşsa soruşturmayı tekrar açabilecektir. "Rakipler arası fiyat tespiti, bölge veya müşteri

paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması"na yol açan ağır ve açık ihlaller taahhüt kapsamında değerlendirilemez. Bu hususlarda taahhüt sunulamayacağı için soruşturma devam edecektir.

4054 Sayılı RKHK'nun 43 üncü maddesine eklenmesi teklif edilen fıkralar taahhüt müessesini düzenlemektedir. Teklif edilen madde içeriği bu haliyle tüketici zararlarının tazmini noktasında sorun yaratmaktadır. Şöyle ki, özellikle 6 ıncı madde bakımından rekabet ihlalinden kaynaklı tüketici zararları Kurul ihlal kararı verdikten sonra rekabetten zarar gören tüketiciler tarafından yargıya götürülebilir. RKHK'nun 57, 58 ve 59 uncu maddeleri tazminat talebini düzenlemektedir. Özellikle 58 inci maddenin son fıkrası zararın tazmin edilmesi noktasında önemlidir. İlgili fıkra hükmüne göre "ortaya çıkan zarar, tarafların anlaşması ya da kararı veya ağır ihmalinin olduğu hallerden kaynaklanmaktaysa, hakim, zarar görenlerin talebi üzerine, uğranılan maddi zararın ya da zarara neden olanların elde ettiği veya elde etmesi muhtemel olan karların üç katı oranında tazminata hükmedebilir." Taahhüt müessesi ihlal kararı verilmeden soruşturmanın kapatılmasına yol açmaktadır. Rekabet kurumu ihlal kararı vermeden tüketicilerin rekabetin engellediği gerekçesiyle yargıya gitmesi düşük bir ihtimaldir. Ancak bu ihtimal gerçekleşse dahi, mahkemeler açılan tazminat davalarını sonuca bağlarken Rekabet Kurumunun ihlal kararı verip vermediğine bakmaktadır. Maddenin bu haliyle yasallaşması durumunda mahkemeler tazminat talebine konu olan ve Rekabet Kurumu tarafından taahhüt müessesi ile kapatılan bir konuda Rekabet Kurumunun görüşüne başvuracaktır.

Teklif edilen madde 9 ile RKHK'nun 43 üncü maddesinde yapılan ikinci önemli değişiklik uzlaşma müessesidir. Uzlaşma müessesi AB mevzuatının bir parçasıdır. Rekabet Kurulu soruşturmaya başladıktan sonra resen veya talep üzerine, dosyanın durumuna göre veya tarafların görüşlerini dinleyerek uzlaşma yolunu açabilecektir. Uzlaşma usulüne gore soruşturma geçiren teşebbüs veya teşebbüs birlikleri soruşturma raporunun tebliğine kadar ihlal yaptıklarını kabul eden bir uzlaşma metnini Kurula sunabilir. Kurul ihlalin kendisini ve içeriğini kabul eden uzlaşma metninin teşebbüs veya teşebbüs birlikleri tarafından Kurula teslimi için kesin bir tarih verir. Uzlaşma metnini teslim eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri hakkındaki soruşturmada Kurul ihlalin varlığını tespit eder ve idari para cezasına hükmeder. Teklif Kurula ceza bedelini % 25'e kadar indirme hakkı vermektedir.

Teklifin düzenlediği biçimiyle uzlaşma müessesinde de bir dizi sorun vardır. Öncelikle idari cezada yapılan % 25'e kadar indirim oranı fazlasıyla keyfi ve yüksektir. Ayrıca uzlaşmaya başvurma süresiyle ilgili bir hatırlatma yapılabilir. Teklife göre uzlaşma usulü ancak soruşturma raporunun tebliğinden önce söz konusu olabilir. Kurul soruşturma raporunu tebliğ etmişse uzlaşma yoluna gidilemez. Ancak rekabet ihlalinden haklarında soruşturma

yürütülen teşebbüs veya teşebbüs birliklerine çok genel, içeriği açık olmayan soruşturma açıldığı bildirimi yapılmaktadır. Bu halde ilgililer açısından uzlaşma şartlarını ve kapsamını belirlemek mümkün olamayacaktır.

Sonuç olarak taahhüt ve uzlaşma müesseseleri rekabet ihlallerini kısa sürede karara bağlamak, soruşturma sürelerini kısaltarak kamunun soruşturma maliyetini aşağı çekme amaçları bakımından etkin ve işlevsel düzenlemelerdir. Ancak taahhüt müessesi tüketicilerin zararlarının tazmini ve tazminat davalarının etkin bir şekilde görülmesi, uzlaşma müessesi ise idari para cezasında yüksek bir indirim öngörmesi ve uzlaşmaya başvurma süresini uzlaşma müessesinin verimli bir şekilde işlemesini imkansız kılacak şekilde daraltması nedenleriyle sorunludur. Bu sorunları gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir. Bu gerekçelerle teklifin 9 uncu maddesinde getirilen değişikleri doğru bulmuyoruz.

Teklifin 10 uncu maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi değiştirilmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki gibidir.

“Tarafların haklı gerekçeler göstermesi halinde bu süreler bir kereye mahsus olmak üzere ve en çok bir katına kadar uzatılabilir.”

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi için teklif;

"Haklı gerekçeler sunulması halinde bu süreler bir kereye mahsus olmak üzere ve en çok bir katına kadar uzatılabilir."

şeklinde düzenlenmiştir.

4054 Sayılı RKHK’nun “Tebligat ve Cevap Verme” başlıklı 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinde değişiklik yapılması teklif edilmiştir. İlgili cümle yazılı savunmalardaki ek süreyi hüküm altına alır. Yürürlükteki kanuna göre rekabeti ihlal ettikleri belirlenip haklarında soruşturma açılanlar yazılı savunma yaparlar. Kurum yazılı savunmanın 30 gün içerisinde Kurula gönderilmesini tebliğ eder. Gelen savunmaya karşı soruşturma yapmakla görevli personel 15 gün içinde ek yazılı görüş bildirebilir. Ek yazılı görüş verilmesi halinde bahsi geçen görüş hem soruşturmanın muhataplarına hem de Kurula bildirilir. Ek yazılı görüşe soruşturulan tarafların yanıt verme hakkı vardır. Taraflar

30 gün içerisinde ek yazılı görüşe yanıt verebilir. Tarafların haklı gerekçeler göstermesi halinde bu süreler bir kereyle sınırlı olmak kaydıyla ve en fazla bir katına kadar uzatılabilir.

Getirilen teklifle mevcut kanundaki "tarafların" ibaresi kaldırılmıştır. Teklifin yasallaşması durumunda sadece soruşturmaya muhatap taraflar değil, aynı zamanda soruşturmayı yürütenler de haklı gerekçe göstermek ve Kurulun bu gerekçeleri kabul etmesi koşuluyla ek sürelerden yararlanabilir. Yürürlükteki Kanunda iki tane süre vardır. sürelerden ilki 30 gündür. Soruşturma tarafları hem ilk yazılı savunma sırasında hem de ek yazılı görüşe yanıt verme süresi bakımından 30 günlük süreye riayet eder. Haklı gerekçenin varlığında bir kereye mahsus ve en fazla bir katına kadar bu 30 günlük süre uzayabilir. 4054 Sayılı RKHK'nun 45 inci maddesine getirilen değişiklik soruşturma taraflarının süre kullanımı açısından mevcut kanundaki durumu korumaktadır.

Kanunda geçen ikinci süre ise 15 gündür. Bu süreyi ek yazılı görüş verilmesi sürecinde soruşturmayı yürüten görevliler kullanır. Teklif mevcut kanundaki "tarafların" ifadesine yer vermediğine göre sadece soruşturma taraflarının değil, soruşturmayı yürütenlerin 15 gün içinde yazacağı ek görüş için de -haklı gerekçeler sunmak ve Kurulca onaylanmak şartıyla- en çok 15 günlük bir ek süre alabileceğini öngörülmektedir.

Sonuç olarak teklif edilen madde ek süre talep etme hakkını haklarında soruşturma yürütülenler dışında soruşturma yürüten personele de tanımaktadır. Teklifin bu haliyle yasalaşmaması sadeleştirilmesi veya daha açık yazılması gerekir. Teklifte yapıldığı üzere mevcut kanundaki fıkrayı aynen tekrar etmek yerine sadece "tarafların" ifadesini çıkarmak yereli olabilir. Madde yazımı için daha açık bir dil de tercih edilebilir. Soruşturmaya muhatap tarafların 30 günlük süreleri de, soruşturma yapan görevlilerin 15 günlük süresinin de haklı gerekçeyle, bir kereye mahsus ve bir katına kadar uzatılabileceği kanuna eklenebilir. Bu hususta verdiğimiz önerge Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Mevcut teklif bahsi geçen gerekçeye atıfla kanun yazma tekniği bakımından sorunlu olduğu için bu haliyle yasallaşmasına karşıyız.

Teklifin 11 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 60 ıncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 60 ıncı maddesindeki mevcut durum aşağıdaki gibidir:

"Kurumun para, evrak ve her çeşit malları devlet malı hükmündedir. Görevleri ile ilgili olarak suç işleyen Kurul başkan ve üyeleri ile personeli ceza sorumluluğu bakımından kamu görevlisi sayılır. Kurul başkan ve üyeleri ile personeline karşı görevlerinden dolayı işlenen suçlar kamu görevlisine karşı işlenmiş sayılır.

Bu kişiler hakkında görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlardan dolayı 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz."

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 60 ıncı maddesi için getirilen teklif;

"Kurumun para, evrak ve her çeşit malları Devlet malı hükmündedir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli, görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılırlar. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi kıyasen uygulanır."

şeklinde düzenlenmiştir.

Teklif edilen madde ile; Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, görevleri nedeniyle işledikleri veya kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılacakları, bu bağlamda cezai ve hukuki sorumluluklarına ilişkin olarak kıyasen 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. Teklif edilen madde ceza hukuku hükümleri bakımından Rekabet Kurumu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu arasında bir paralellik öngörmektedir. Bankacılık Kanunu 104 üncü madde kapsamında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu personeli için öngörülen hükümler aynı şekilde Rekabet Kurumu personeli için de uygulanacak.

Rekabet Kurumu personeli için de uygulanması teklif edilen Bankacılık Kanunu 104 üncü madde aşağıdaki gibidir:

"Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar, Kurul Başkan ve üyeleri için ilişkili Bakanın, Kurum personeli için ise Başkanın izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin iştirak hâlinde işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalarda Kurum personeli hakkında soruşturma izni verme yetkisi ilişkili Bakana aittir.

Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli hakkında görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı soruşturma izni verilmesi için, bu kişilerin kendilerine veya üçüncü kişilere çıkar sağlamak veya Kuruma ya da üçüncü kişilere zarar vermek kastıyla hareket ederek bu işlemler sonucunda kendilerine veya üçüncü kişilere çıkar sağlamış

olmaları hususunda açık ve yeterli emarelerin olması gerekir. Soruşturma izni verilmesi hâlinde bu durum ilgililere tebliğ olunur. Soruşturmaya izin verilmesine ya da verilmemesine dair kararlar aleyhine, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içerisinde Danıştay nezdinde itiraz yoluna başvurulabilir. İzin verilmiş olsa dahi, itiraz süresi geçene kadar veya Danıştay'a yapılan itiraz sonucunda hüküm tesis olunana kadar soruşturma başlatılamaz.

Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, görevden ayrılmış olsalar dahi, görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı başlatılan soruşturma ve kovuşturmalar, ilgili üye veya personelin talebi hâlinde, bunlarla vekâlet akdi yapmak suretiyle görevlendirilecek bir avukat tarafından takip edilir. Söz konusu davalara ilişkin dava giderleri ve Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgarî ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücretinin on beş katını aşmamak üzere avukatlık ücreti, Kurum bütçesinden karşılanır.

Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli aleyhine, Kurulun veya Kurumun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri sebebiyle, gerek görevlerinin ifası sırasında gerek görevden ayrılmalarından sonra, açılmış veya açılacak her türlü tazminat ve alacak davası, Kurum aleyhine açılmış sayılır. Bu davalarda husumet Kuruma yöneltilir. Avukatlık ücreti ve dava giderine ilişkin bu maddenin üçüncü fıkrası hükmü bu hukuk davaları için de aynen geçerlidir. Yargılama sonucunda Kurum aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle Kurumun ödeme yapması hâlinde, Kurum bu meblağı, ilgililerinden talep eder. Kurumun, yaptığı ödemeleri ilgililerinden talep edebilir."

Sonuç olarak getirilen teklifle 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 60 ıncı maddesinde böylesi bir düzenlemeye neden ihtiyaç duyulduğu hususu kanunun madde gerekçeleri kısmında açıkça ifade edilmemiştir. BDDK ile Rekabet Kurumu arasında hukuki ve cezai sorumluluk bakımından paralellik kurulmasının gerekçesi nedir? Mevcut yasanın hukuki ve cezai sorumluluğu düzenleyen hükmü ihtiyaçları karşılayamamakta veya yetersiz mi kalmaktadır? Bu sorular Komisyon çalışmaları sırasında Rekabet Kurumu başkanı tarafından mevcut kanunun Kurum personelini yeterince korumadığı şeklinde yanıtlanmıştır.

Bu yanıt ve teklifin 4 üncü ve 11 inci maddeleri birlikte düşünüldüğünde ortaya vahim bir tablo çıkmaktadır. Teklifin 4 üncü maddesi Kurum personelinin yetkilerini arttırmakta, 11 inci madde ise hukuki ve cezai korumayı arttırarak o personele dava açılmasını zorlaştırmaktadır. Daha çok yetkili ve daha az sorumlu bir hukuki durum yaratılmıştır. Bu gerekçelerle maddeye karşıyız.

Teklifin 12 inci maddesinin değerlendirilmesi:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna geçici madde eklenmektedir.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna eklenmesi istenen Geçici 6 ıncı madde teklifi;

"Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda kıdemli koordinatör kadrosunda bulunanlar Başkan Yardımcısı kadrosuna, inceleme uzmanı kadrosunda bulunanlar rekabet uzmanı kadrolarına ve mesleki koordinatör kadrosunda bulunanlar rekabet baş uzman kadrolarına; kurum danışmanı, Başkan danışmanı, idari koordinatör, müdür, araştırma uzmanı, basın danışmanı, sistem çözümleyici, veri iletişim uzmanı, programcı ve idari hizmet uzmanı kadrolarında bulunanlar araştırmacı kadrolarına, garaj şefi kadrosunda bulunanlar şoför kadrosuna başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bu şekilde atananların eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler toplamı net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları yeni kadrolarına bağlı olarak fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler toplamı net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kadro unvanında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atananlara fark tazminatı ödenmesine son verilir. Araştırmacı kadrosuna atananlar kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte idari hizmet sözleşmeli olup Kurumun birinci fıkrada sayılanlar dışındaki kadrolarında bulunanlar; bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer alan aynı unvan ve dereceli kadrolara başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.

Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında atananların önceki kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurum kadrolarında idari hizmet sözleşmeli olarak görev yapmakta olan personelden, kadroları unvan ve/veya derece itibariyle bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer almayanların mevcut kadroları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur. Bu kadrolar, herhangi bir sebeple boşalmaları halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu madde kapsamındakilerden, 15/1/2012 tarihinde Kurum kadrolarında bulunan personel hakkında, anılan tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesi hükümleri de dikkate alınmak suretiyle uygulanmasına devam olunur."

şeklinde düzenlenmiştir

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna eklenen Geçici 6 ıncı madde AYM'nin 6/6/2013 tarihli ve E.: 2013/47, K.: 2013/72 sayılı kararına istinaden Kurum personelinin kadro unvanları, kadro dereceleri ve sayıları ile mali ve sosyal haklarına ilişkin temel kurallar yeniden belirlendiğinden; mevcut personelin yeniden atandıkları veya atanmış sayılacaklar kadro unvanları, dereceleri ile personelin mali ve sosyal haklar açısından kazanılmış hakların korunmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Kazanılmış hakları koruduğu iddiasında olan ve Kurumun tüm personeli üzerinde etkide bulunacak teklif edilen düzenleme iki noktada sorunludur.

Teklifin birinci fıkrasının son cümlesi araştırmacı kadrosuna atananların kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirileceğini belirtmektedir. Getirilen teklifin birinci fıkrasının 1 inci cümlesinde araştırmacı kadrosuna kimlerin atandığı açıklanmıştır. İlgili fıkra cümlesine göre şu anki kanuna göre "kurum danışmanı, Başkan danışmanı, idari koordinatör, müdür, araştırma uzmanı, basın danışmanı sistem çözümleyici, veri iletişim uzmanı, programcı ve idari hizmet uzmanı kadrolarında bulunanlar"nın tamamı araştırmacı kadrosuna atanmıştır. Getirilen teklif Kuruma bu personeli ihtiyaç duyulan işlerde isteği gibi çalıştırma yetkisini vermektedir. Yeni düzenlemede araştırmacı kadrosuna atananların tamamı yürürlükte olan kanuna göre aynı işi yapmadığından teklifin yasallaşması durumunda personelin eski işlerinden ve uzmanlık alanlarından farklı bir yerde görevlendirilmesi mümkündür. Personelin tanımlı iş ve uzmanlık alanları dışında bir yerde çalıştırılması hem personelin verimli bir şekilde çalışmasını hem de kamu kaynaklarının etkin kullanımını engelleyebilir. Ayrıca bu durum personel açısından mobbingtir. Teklifle birlikte çalışma yaşamı bakımından insan hakları ihlalleri sıklaşabilir.

Teklif edilen geçici maddedeki ikinci önemli sorun kadro değişikliğine uğrayan personelin gelir kaybının tanzim edilme biçimiyle ilgilidir. Geçici 6 ıncı maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesine göre yeni kadrosundaki mali hakları eski kadrosundaki mali haklarından daha kötü olanlara uğradıkları gelir kaybını telafi etmek amacıyla tazminat ödenecektir. Ancak madde ödenmesi taahhüt edilen tazminata yönelik olarak düzenleyici hüküm getirmemiştir. Bahsi geçen tazminatın ne kadar süre, hangi zaman aralıklarıyla, kaç kere ve hangi faiz oranına göre belirleneceğinin Geçici 6 ıncı maddeye eklenmesi gerekir. Ayrıca tazminatların emekliliğe esas olup olmadığı meselesi açıklığa kavuşturulmalıdır. Çünkü tazminat ödemeleri memurun emekliliğe esas konumunda değişiklik yapmıyorsa, ortaya özlük hakları bakımından telafisi imkansız bir zarar doğmaktadır.

Sonuç olarak 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna eklenmesi teklif edilen geçici 6 ıncı madde Anayasa Mahkemesinin 6/6/2013 tarihli ve E.: 2013/47, K.: 2013/72 sayılı kararı doğrultusunda yasayla ekli cetvelde açıkça belirlenen kadro, unvan, derece ve sayılara açıklık getirmekte, mevcut kadrolardan iptal edilenlere karşılık yeni kadrolar tanımlamaktadır. Geçici 6 ıncı

maddeyi düzenleyen teklifin 12 inci maddesi getirilen teklifin 6 ıncı maddesine paralellik arz etmektedir. Teklif, araştırmacı kadrosuna atanan personelin eski işlerinden farklı işlerde çalıştırılması noktasında kurum yönetimine yetki vermektedir. Bu durum personelin verimli bir şekilde çalışmasını ve kamu kaynaklarının etkin kullanımını engelleyebilir. Ayrıca eski kadrodan yeni kadroya geçirilenlerin olası maddi kayıplarının tanzim yükümlülüğü ayrıntılı bir şekilde düzenlenmemiştir.

Komisyon çalışmaları sırasında araştırmacı kadrosuna atananların olası statü ve maddi kayıpları hususunda teklif sahibi milletvekili ve Kurum başkanına sorular yeterince tatmin edici bir şekilde yanıtlanmamıştır. Bu çekinceler nedeniyle teklifin yasallaşması sakıncalıdır.

Teklifin 13 üncü maddesi hakkında değerlendirme:

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna Geçici 7 inci madde eklenmektedir.

Teklif;

"Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda meslek personeli olarak çalışmakla birlikte, rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında haklarında ayrıca bir derece yükseltmesi uygulanmayanlar, başkaca bir koşul aranmaksızın bir derece yükseltmesinden yararlandırılır."

şeklinde düzenlenmiştir.

Getirilen teklifin 7 inci maddesi 4054 Sayılı RKHK'nun 36 ıncı maddesinde değişiklik ön görmektedir. İlgili maddeye göre rekabet uzman yardımcılarının uzmanlığa atanma sürecinde halihazırda kullanılan özel hükümler terk edilmekte, 656 Sayılı Devlet Memurları Kanunun 36 ıncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine göre derece yükselme usul ve esasları kabul edilmektedir.

Madde 13 ile getirilen ve Geçici 7 inci madde olarak tanzim edilen düzenleme teklifin 7 inci maddesinin devamı niteliğindedir. Teklifin 7 inci maddesinin atıfta bulunduğu 656 Sayılı Devlet Memurları Kanunun 36 ıncı maddesi gereğince rekabet uzman yardımcılarının rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında bir derece yükselme almaları hukuki bir zorunluluktur. Bu haktan yararlanabilmek için maddenin yürürlük tarihi itibariyle Kurumda meslek personeli olarak çalışıyor olmak gerekir.

Sonuç olarak teklifin 7 inci maddesinin yasallaşması durumunda 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ıncı maddesi gereğince rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına atananlara bir derece yükselmesi sağlamak hukuki bir zorunluluktur. Teklifin 13 üncü maddesinin düzenlediği geçici 7 inci madde bu zorunluluğu karşılamaktadır. Ancak teklifin 7 inci maddesine karşı çıktığımızdan onun devamı niteliğindeki 13 üncü maddeyi de doğru bulmuyoruz.

Sonuç olarak; başta Anayasaya aykırılık iddiası olmak üzere genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncalar ile maddelerin içeriklerindeki eksiklikler nedeniyle (2/2875) esas numaralı "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Müzeyyen Şevkin	*Ahmet Akın*	*Tahsin Tarhan*
Adana	Balıkesir	Kocaeli
Haydar Akar	*Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu*	*Tacettin Bayır*
Kocaeli	Manisa	İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

2/2875 Esas Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir:

Genel Değerlendirme

1960'larla birlikte düşmeye başlayan kâr oranları, dünya kapitalist sisteminin yeniden yapılandırılmasının önünü açmıştı. 1970'lerle birlikte sistemin krizi petrol şokları gibi gelişmelerle iyice şiddetlenmiş, çıkış arayan küresel kurumlar ve onların ideologları sosyal refah devleti uygulamalarını hedef tahtasına oturtmuştu. Buna göre kârlılık oranlarının düşmesindeki en önemli neden, kamunun sermaye aleyhine büyüyerek sermayenin kârlılık alanlarını emmesiydi Bir taraftan, dünyanın yaklaşık üçte birinin dünya kapitalist sisteminin kapsama alanında olmayışı, buna karşılık dünya yüzeyinde sosyal refah devleti uygulamalarının çeşitli biçim ve düzeyleriyle varlığını sürdürüyor olması küresel sermayenin faaliyet alanlarını daraltmaktaydı. İkinci dünya savaşından sonra, Dünya tarihinde bir parantez olarak okunabilecek sosyal refah devleti uygulamaları eğitim, sağlık, ulaşım, barınma gibi yurttaşların temel ihtiyaçlarını yurttaşlar lehine kamusal müdahaleyle karşılanmasına fırsat sunuyordu. Bu da piyasanın geçerli olmadığı yani kârlılığın asgari seviyede olduğu alanların varlığını mümkün kılıyor, tekel kârlarının alanını daraltıyordu.

Bu nedenle küresel sermaye ve iktidar tekelleri, "devlet-piyasa" karşıtlığından hareket eden sermayenin önündeki tüm engellerin kaldırılması gerektiğini dayatan bir politikalar bütününü devreye koydular. Özellikle 1980'lerle birlikte sermayenin büyük bir akışkanlık kazanarak dünya yüzeyinde hareket etmesi süreci yani "küreselleşme" yeni dönemin parolası olarak dolaşıma sokuldu. Neoliberalizm olarak adlandırılan yeni sağ ideoloji de bu sürecin ruhu olarak yaygınlık kazanmaya başladı.

Agresif bir kamu karşıtlığı temelinde kamusal ve toplumsal olan her şeye karşı bir karşı saldırı dalgası olarak neoliberal politikalar "serbest ticaret rejimi, özelleştirmeler ve deregülasyonlar" biçimindeki üçlü sacayağının üzerinde yükselir. Sermayenin kârlılık alanlarının ve akışkanlığının arttırılması neoliberalizmin temel amacıdır. Bu amaç doğrultusunda çevre ve yarı çevre ülkelerde 1974 Şili ve 12 Eylül 1980 Türkiye askeri darbelerinde olduğu gibi zorla yürürlüğe sokulmaya çalışılan neoliberal politikalar merkez kapitalist ülkelerde ise 1979'da İngiltere'de Thatcher'ın, 1980'de ABD'de Reagen'ın göreve gelmesinde olduğu gibi seçimlerle hayata geçirilmeye başlandı. Washington Uzlaşması olarak tarif edilen bu dönem boyunca piyasa büyülü bir biçimde sunularak her derde deva bir iksir olarak sunuldu.
Piyasanın her iktisadi sorunun ve dolayısıyla her toplumsal sorunun panzehiri olduğu tartışılmaz bir postüla olarak dolaşıma sokuldu.

Ancak aradan henüz çok uzun bir zaman geçmeden kamusallık karşıtı agresif neoliberal atağın istenen sonuçları vermediği ortaya çıktı. Serbest piyasanın hiç de öyle iddia edildiği gibi kendinden menkul bir varoluşa sahip ve muhteşem bir biçimde işleyen bir mekanizma olmadığı ortaya çıkan sorunlarla izaha gerek kalmayacak bir biçimde açığa çıktı.

1990'ların başlarında küresel kurumlar, iddia edilenin aksine devletin ya da kamunun tümden devre dışı bırakılarak dizginsiz bir piyasa ekonomisine teslim olmanın sermayenin de yararına olmadığını deneyimlediler. Bu nedenle yeni bir yaklaşım geliştirilerek neoliberalizmde tadilatlara girişildi ve Post-Washington Uzlaşması olarak tarif edilen bir sürecin önü açıldı.

İşler bir piyasa ekonomisinin sağlanması için piyasayı düzenleyen ve denetleyen kamusal kurumların varlığının elzem ve hayati olduğu savunulmaya başlandı. İşte üst kurullar olarak Türkiye'de de kuruluşları gerçekleştirilen kamusal kurumlar böylesi bir tarihsel arka plana sahiptir. Neoliberalizmin tadilatıyla, serbest piyasa ekonomisini denetleyici ve düzenleyici amaçlarla pek çok alanda üst kurullar oluşturulmuştur. Rekabet Kurumu da piyasadaki tekelleşmeleri kamusal müdahalelerle engellemek amacıyla ihdas edilmiş olup esasen bir ***anti-tröst mekanizma*** olarak kurulmuştur.

Türkiye'de Rekabet Kurumu, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak amacıyla 1994 yılında kabul edilen 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"a göre kurulmuş ancak üç yıllık gecikme ile 1997 yılında faaliyetine başlamıştır. Kuruluşunda, "Hiçbir organ, makam, merci ve kişi kurumun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez" hükmü ile idari ve kaynaklarını kendi yaratabilmesi açısından da mali özerkliğe sahip bir kurum olarak kurulmuştu. Kurumun gelirleri, Bakanlık bütçesine konacak ödeneğin yanı sıra, önceleri, kesilen cezalardan elde edilen gelirlerden oluşurken daha sonra yapılan değişiklikle yeni kurulacak anonim ve limited şirketlerin sermayelerinin ve sermaye artırımı halinde artan kısmın on binde dördünden oluşan ödemelerden oluşmaktaydı. İdari ve mali açıdan özerk olan bu kuruluş özellikle 2011 ve 2012 yıllarında çıkarılan iki KHK ile bu özerkliğini yitirmiştir. Rekabet Kurulu ilk olarak 11 üyeden oluşmaktaydı. Kurulun oluşumunu açıklayan 22. maddenin gerekçesinde Kurul üyelerinin siyasi baskıdan bağımsız çalışabilmeleri için yalnızca üç üye siyasi otorite tarafından belirleniyordu. Fakat 2005 yılında 5388 sayılı yasayla yapılan değişikle üye sayısı yediye indirildi. Bu kez yedi üyeden sadece ikisi siyasi otoritenin gösterdiği adaylar arasından belirlenmekteydi. 2011 tarihinde ise 661 sayılı KHK ile bu tablo tümüyle siyasi otorite lehine değişti Kurulun aday ve Başkan belirleme sürecindeki söz hakkı ortadan kalktı. Kurumun özerkliğine indirilen ikinci darbe de 2012'de yürürlüğe giren 649 sayılı KHK ile Bakanlıkların kuruluş ve görev esaslarını düzenleyen 3046 sayılı kanunun 19. maddesine yapılan eklemedir. Söz konusu ekleme ile Bakanlar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemekle yetkili kılındı.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un değiştirilmesine yönelik yapılan çalışmalar uzun süredir gündemdeydi. Bu kapsamda öncelikli olarak 2008 yılından itibaren süregelen çalışmaların ürünü olarak 2014 yılında Rekabetin Korunması Hakkında Değişiklik Tasarısı kamuya açık bir şekilde çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren teşebbüs birlikleri ile hukukçu ve akademisyenlerin görüşlerine sunulmuş, ancak, uzun süre yürütülen bu çalışmalardan bir sonuç elde edilememişti.

Yeni hazırlanan ve sunulan Kanun Teklifinin rekabet hukuku sisteminde esaslı değişikliklere yol açacak unsurları ihtiva ettiği görülmektedir. Bunlar arasında, Kurul'un münhasır görülen muafiyet yetkisinin mahkemelere de verilmesi, taahhüt ve uzlaşma müesseselerinin mevzuata kazandırılması, Kurum'un yerinde inceleme yetkisinin genişletilmesi ve yapısal tedbirler alınmasına imkân verilmesi, birleşme ve devralma işlemlerinin kontrolünde hakim durum testinin terk edilip rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılması gibi bir takım önemli değişikliklerden söz edilebilir. Öte yandan, 'de minimis', uzlaşma ve taahhüt gibi yeni kavramlar ilk defa Türk Rekabet Hukuku'na girmektedir. Ayrıca kısmi de olsa AB mevzuat ve uygulamalarına uyumun benimsendiği söylenmektedir.

AB ile uyumu amaçlanırken öncelikle AB ülkelerinin çoğulcu yönetim anlayışı gözden kaçırılmış, buna karşın idari otoritenin yetkileri artırılmıştır. Böyle olduğu için de savunma tarafını koruyacak hükümlere yer verilmemiştir. Öte yandan yasa teklifinin mevzuattaki birçok belirsizliği netleştirmeye çalıştığı söylense de belirsizlik içeren birçok hükmün hukuki belirlilik ve güvence sağlayacak şekilde tekrar kaleme alınması gerekmektedir.

Getirilen bu Kanun Teklifi ile Rekabet Kurumu'na, şirket sahiplerinin mülkiyetine dek uzanan yapısal tedbirler alma konusunda geniş yetkiler verilmektedir. Kurum, şirketlerin belirli faaliyetlerini veya ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmelerini emredebilecektir. Teklifte bu yönteme davranışsal tedbirlerin işe yaramaması halinde ihlalle orantılı olarak başvurulabileceği belirtilse de, bu değişikliğin AB mevzuatına uyumla hiç bir bağlantısının olmadığı açık bir şekilde ortadadır.

Yasa teklifine teşebbüsler açısından oldukça önemli olan yapısal tedbirlerle ilgili olarak birtakım hükümlerin eklendiği görülmektedir. Bir faaliyetin malvarlığının veya ortaklık hisselerinin devri gibi yapısal tedbirler, ekonomik hayatta çok ciddi değişiklikler ortaya çıkarabilecek niteliktedir. Temel hak ve özgürlükler üzerinde bu kadar ciddi etki yaratabilecek böylesi bir yetkinin yargı kararı olmaksızın bağımsızlığını yitirmiş bir idari makama verilmesi endişe uyandırıcıdır. Bu bağlamda yasa teklifinin Anayasa'ya uygun olup olmadığı da tartışılması gereken konuların başında gelmektedir.

Öte yandan böylesi geniş yetkiler rekabet kurumu gibi kurumların gerçekten katılımcı bir biçimde, kamusal çıkarları savunan, güvenilir kurumlar olması halinde anlamlı ve kabul edilebilir olabilir. Ülkemizdeki durum dikkate alındığında bu yetkilerin küçük bir azınlığa çıkar sağlamak için kullanılacağı açıktır.

Rekabet Kurumu'nu anti-tröst bir mekanizma olmaktan daha fazla uzaklaştıran aksine mali alanda da tek adam otoritesini sağlamaya çalışan bu yasa teklifine karşı olduğumuzu ifade etmek isteriz.

Teklif Maddelerine Yönelik Değerlendirmeler

Madde 1

Bu madde, 4054 sayılı Rekabeti Koruma Kanunu'nun 5. Maddesini değiştirmektedir. Kanunun 5.maddesi, esasında 4. maddesiyle ilişkin bir muafiyet rejimini tanımlamaktadır. Bu rejime göre; Kurul'un, 4. Maddeyle yasaklanmış olan "teşebbüsler arası anlaşama, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararları" ile ilgili bazı istisnalar koyma hakkı vardır. Özellikle yenilikleri içeren, tüketicilerin bundan yarar sağlayacağı hallerin muaf olacağı yetkisi 5. Madde ile "Kurul"a verilmiştir. Önerilen değişiklik, "Kurul" kelimesinin çıkarılıp yerine "4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir" ibaresinin kabulüyle "muafiyet rejimini tümüyle değiştirmeyi amaçlamaktadır. Bir başka ifadeyle muafiyet verme yetkisi AB hukukunda da yer alan bir biçimde teşebbüslere bırakılmakta ve teşebbüsler aralarındaki ilişkilerde 4. Maddenin kapsamına girmediklerini, dolayısıyla muafiyet koşulları içinde çalıştıklarını kendi kendilerine karar verme yetkisi kazanmış olacaklardır. Ya da istemeleri halinde mahkemelerden bu yönde karar çıkarabileceklerdir. Oysa şu andaki uygulamalarda, yani "muafiyet vermek" yalnızca "Kurul"a aitken aslında mahkemelerin bu hükmü doğrudan uygulayamayacağı kabul edilmekteydi. Önerilen değişiklikle muafiyet bakımından mahkemelerin de yetkili kılınmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.
Bu konuda 3 sorun çıkacaktır: 1) Muafiyet talep eden kişi/kişiler yaptıkları anlaşmanın muafiyete konu olması gerektiği yönünde mahkemeye başvurup kolaylıkla muafiyet alabilirler. 2) Eğer muafiyet konusu tartışmalı bir konuysa, yani tarafları varsa mahkemeler "bilirkişi" ye başvurarak belki doğru belki yanlış kararlar verebilirler. Ama her iki durumda da mahkemelerin iş yükü, tecrübe vs dikkate alındığında muafiyet kararları almaları zordur. Çünkü muafiyet izni verebilmenin analizi oldukça tekniktir ve hâkimlerin böyle teknik bilgileri yoktur. O nedenle de bu yol, sonuç olarak kötüye kullanımı mümkün bir uygulamaya dönüşecektir. Kaldı ki 4054 sayılı Kanunun 27/b gibi maddesinin varlığı Kurul'un yetkisini devam ettirecektir. Öte yandan; 3) Mahkemeler bir muafiyet kararı vermiş ve bu karar kesinleşmişse Rekabet Kurulu'nun bu karara uyması bir zorunluluk haline dönüşecektir.

Madde 2

Bu madde ile 4054 sayılı Kanun kapsamında birleşme ve devralma işlemlerinde "hakim durum" testi yerine "rekabetin önemli ölçüde azaltılması" testinin uygulanmasının benimsendiği anlaşılmaktadır. Bu değişiklikle AB rekabet hukukuna (139/2004 sayılı Tüzük) bir paralellik yaratılmaya çalışılmıştır.

Özellikle şirket birleşme ve satın alma konularında karar verebilmek için kullanılan bu iki testten birincisi, "Hakim durum testi" kullanıldığında teşebbüslerin hâkim durumda olması bir azami limit olarak konularak, kural olarak limitin aşağısında gerçekleşen işlemler hakkında rekabetçi endişe uyanmamaktadır. Oysa bir birleşme bu testti geçtiği halde zaman içinde bir hakim duruma neden olabilir.

"Rekabetin önemli ölçüde azaltılması testi" ise bu endişeyi gidermek için, rekabette gerçekleşecek azalmanın, hakim durum söz konusu olmasa dahi, Pazar payının belirli bir

miktarı geçmesi yasaklanmaktadır. Bu test uygulandığında, birleşme sonrası fiyat artışına daha doğrudan odaklanılmakta ve birleşmenin rekabetçi bir sorun yaratmaması kontrol altına alınmaya çalışılmakta.

Kısaca özetlersek, "rekabetin önemli ölçüde azaltılması testi "uygulanırken işleme konu teşebbüslerin hâkim durumda olup olmadığı değil, uygulanan işlemin etkin rekabete olan etkileri göz önüne alınmaktadır. Bu noktada rekabetin önemli ölçüde azaltılması testinin kullanılması, vakıaların değerlendirilmesinde Kurul'un takdir yetkisini de genişletmektedir. İşte bu nedenle de eğer bir birleşme veya devralma hakim durum yaratsa veya hakim durumu güçlendirse bile ilgili pazardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmadığı tespiti yapılarak işleme izin verilmesi de mümkün görünmektedir. Yani, özerkliğini yitirmiş bir kurum olarak Rekabet Kurulunun değerlendirme ve taktir yetkisinin her iki yöne doğru genişletilmiş olması hükümetlerin ellerinin şirket birleşme ve satın alma konularına da etkili olacağı endişesi doğuracaktır.

Madde 3

Önerilen madde ile 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinde çok önemli değişiklikler yapılmak istenmektedir. Bunları şu şekilde belirtmek mümkün görünmektedir.

1) Birincisi; "bu Kanunun Dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde," ifadesi hükümden çıkarılmıştır. 4054 sayılı Kanun'un dördüncü kısmı "Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul" başlığını taşımakta ve ön araştırma ile soruşturmanın nasıl yürütülüp nihai karara ulaşılacağını düzenlemektedir. Usul hükümlerine yapılan atfın niçin çıkarılmak istendiği anlaşılamamıştır.

2) İkincisi; hükümde bulunan "ve ihlalden önceki durumun korunması" ifadesinin çıkarılmış olmasıdır. Bu ifade esasen ihlalden önceki durumun rekabetçi bir pazar yapısı olduğu varsayımına dayanmaktadır. Böylece Kurul'un amacı ihlalden önce var olduğu varsayılan rekabetçi ortama geri dönülmesinin sağlanmasıdır. Fakat burada, eğer Rekabet Kurulu, ihlalden önceki durumun aslında rekabetin tesisi için yeterli olmadığı düşüncesinde olursa, rekabetin tesisi için "eski halin iadesinden" daha fazlasını yapabilme yetkisine sahip olmuş olacaktır.

3) Üçüncü olarak da bu yetkinin hayata geçirilmesi ile ilgili olarak maddeye, "davranışları ve teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını devretmeleri gibi yapısal tedbirleri nihai kararında bildirir. Yapısal tedbirlere ancak diğer yaptırım ve tedbirlerin sonuçsuz kalacağı hallerde başvurulur." ifadesi eklenmiştir. Burada Kurul'a ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine davranışsal bazı yükümlülükler getirme yanında "teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını devretmeleri gibi" yapısal bazı tedbirler alma olanağı verilmektedir. Birincisi "belirli faaliyetlerin devri" ve ikincisi "ortaklık paylarının devri" olmak üzere iki özel durum özellikle vurgulanmışsa da, bu yapısal tedbirlerle sınırlı olmadığı "gibi" sözcüğü kullanılarak belirtilmiştir.

Bu hükümle Kurul'a diğer yaptırımların uygulanması halinde rekabetin tesis edilemeyeceğini düşündüğü durumlarda, rekabeti tesis amacıyla bir teşebbüsün belirli bir faaliyetini veya şirketteki ortaklık paylarını başkalarına devretme gibi yapısal yükümlülükler içeren nihai kararlar alabilme yetkisi verilmektedir.

Belirli bir faaliyetin veya ortaklık hisselerinin devri gibi yapısal tedbirler ekonomik hayatta, özellikle kişilerin temel hak ve özgürlüklerinde çok ciddi değişiklikler ortaya çıkarabilecek nitelikte tedbirlerdir. Bu kadar önemli, temel hak ve özgürlükler üzerinde bu kadar ciddi etkileri olması muhtemel kararların bir idari makam tarafından alınmasına (yargı kararı olmadan) karar vermeden önce anayasal açıdan da konunun tartışılması gerekir. Nitekim bu madde açıkça Anayasa'nın 12, 13, 35,48 ve 167'nci maddeleriyle çelişmektedir.

Madde 4

Kanun teklifinin 4. maddesinde yer alan "(...) *her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziksel örneklerini alabilir* " ifadesi belirsizliğe ve endişeye sebep olmaktadır. Bu ifadeyle elektronik ve elektronik olmayan ortamda tutulan veri ve belgeler anlaşılabileceği gibi; teşebbüs, teşebbüsün yöneticileri ve teşebbüs çalışanlarının şahsi ortamlarında bulunan veri ve belgeler de anlaşılabilecektir. Değişikliğin bu hali şirketlere ve üçüncü şahıslara ait her türlü verinin dolaşıma açılması riskini ortaya çıkacaktır. Özellikle hukuki güvenlik konusunda boşluk bulunması suistimale açık bir alan oluşturmaktadır.

Bildiğimiz gibi Maliye Bakanlığı da kurum ve kuruluşları denetleme ve inceleme yetkisine sahiptir. Ancak Vergi Usul Kanunun önemli bir kısmı, Bakanlığın bu yetkilerini nasıl kullanacağı ve sınırlarına ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Dolayısıyla sadece bir madde ile usul ve esaslar belirlenmeden bu kadar geniş ve yoruma açık yetkinin verilmesi, taraflar açısından telafisi güç sonuçlara neden olabilir.

Rekabet Kurumu'na böylesine kapsamlı bir yetki verilirken hem kişisel veriler hem de ticari sırlar için ilave güvencelerin sağlanması, usul ve esasların belirsizliğe yol açmayacak şekilde ayrıntılı bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

Madde 6

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildikten sonra, öngörülen bu değişiklik ile Kurul üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atandığı ve daha da önemlisi görevlerinden alınabildiği bir durumla karşı karşıyayız. Rekabet ortamını düzenlemekle görevli bir üst kurulun, siyasi otoriteden bağımsız hareket edebilme yetisini kaybedeceği, teşebbüsler arası uyuşmazlık halinde siyasi baskı hissiyatı ile siyasi otoriteden yana tercih kullanabileceği riski taşıyacağı ortadadır. Bu durum mali alanda da tek adam otoritesini güçlendirecektir. Bu düzenleme ile Rekabet Kurumu'nun yeni sisteme uyumlu olmasının hedeflendiği açıktır. Ancak yapılan teknik düzenlemenin ötesinde kurumun ruhuna zarar verecek bir boyuta taşmıştır. Her an görevden alınma tehlikesiyle karşı karşıya olan bir Kurul üyesinin nasıl kararlar alacağı maalesef tartışmaya açık hale gelmiştir.

Madde 9

Taahhüt kararlarında ihlal tespitine yer verilmemesi nedeniyle söz konusu kararlar, özel hukuk davalarında dava konusu faaliyetlerin bir rekabet ihlali teşkil ettiğine yönelik doğrudan bir ispat aracı niteliği taşımadığından dava açılması olasılığı düşüktür. Taahhüt kararlarında ihlal kararlarına göre çok daha az bilgiye yer verilmesi ise mahkemelerin esasa ilişkin bir değerlendirme yapmasını zorlaştırmakta ve taahhüt kararları üzerindeki yargı denetimini

zayıflatmaktadır. Ayrıca, bu yöntemin bazı sektörleri regüle etmek amacıyla kullanılması, taahhütlerin amaçlanan sonuca ulaşma noktasında orantılı olmaması, ihlal niteliği taşımayan bir davranış için teşebbüslerin sırf para cezası riskini bertaraf etmek adına taahhüt sunması ise taahhüt sistemine ilişkin uygun bulunmamaktadır.

Madde 11

Mevcut mevzuatta Kurulun başkan ve üyeleri görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlardan dolayı 4483 sayılı kanun hükümlerine tabi değilken, yeni teklif ile bu durum değişmiş, böylece kurum başkanı, üyeler ve personelin özerk davranmasına dair güvence ortadan kaldırılmıştır. Kurul Başkan ve üyeleri kamu görevlisi sayılmış, cezai ve hukuki sorumluluk bakımından Bankacılık Kanununun 104. Maddesi hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir. Kurulun başkan ve üyeleri hakkında soruşturma başlatılması Bakanlığın iznine bağlanmıştır. Bu durum, kurumun siyasi talimatlarla hareket eden, iktidara biat eden bir anlayışla idare edildiği algısına neden olacaktır.

Dolayısıyla bu teklif ile Rekabet Kurumu'nun özerk olarak hareket etmesi ve karar alabilmesine dair temel dayanaklar ortadan kaldırılmakta, Kurum tipik bir kamu kurumu niteliğine dönüştürülmek istenmektedir. Böylece kurumun kuruluş felsefesi ortadan kaldırılmış olacaktır.

Daha önce Yargıtay, Danıştay, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı üye atanma sürecinde öneride bulunabiliyordu. Kurul en başta 11 kişiden oluşmaktaydı. 2005 yılında bu sayı 7'ye düşürüldü ve zaten bütün üyeler şu anda tek bir kişinin atamasına bırakılmıştır. 2018'den önce, Yargıtay, Danıştay, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından önerilen üyeler arasında yapılan atamalarla belirlenen üyeler 2018 yılında yapılan değişiklikle, "Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam 7 üyeden oluşur" denilerek kurumun özerkliği önemli bir ölçüde ortadan kaldırmışken teklifin 11.Maddesi ile tamamen ortadan kaldırılmaktadır.

Ali Kenanoğlu
İstanbul

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

MUHALEFET ŞERHİ

2/2875 esas numaralı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdadır:

GENEL DEĞERLENDİRME

Rekabet, piyasa ekonomisinin zorunlu bir şartıdır ve piyasa ekonomisi rekabet ilkesine dayanır. Serbest rekabete dayalı bir ekonomi hem kaynakların etkin kullanımını sağlar hem de rakip malların fiyatlarının düşmesine, pazarda daha büyük paya sahip olmak isteyen işletmelerin kalitelerini arttırmalarına yol açar.

7/12/1994 tarihli ve 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesine göre "rekabet" kavramı, " Mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış" şeklinde tanımlanmıştır.

Ancak, teşebbüslere özgürce karar verebilmelerini sağlayan "rekabet" hakkı zaman içinde kötüye kullanılmış, sayıları sınırlı olan üreticilerin birbirleriyle rekabet edecek yerde daha çok kazanmak için işbirliği yapmaları, piyasadaki rekabeti kısıtlayarak kartel ve tekelleşme yoluna gitmeleri, kamu otoritelerinin bu duruma müdahalesini zorunlu kılmıştır.

Piyasaların sağlıklı işleyişini sağlamak için gerekli düzenlemeleri zamanında yapan ve onlara uyulup uyulmadığını anında denetleyen bir kurum olarak devlet, ekonominin en önemli aktörüdür. Devlet bu görevini, 1994 yılında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu kabul edilmesi ve 1997 yılında bu Kanunu uygulamakla yükümlü otorite olan Rekabet Kurumunun tesis edilmesiyle yerine getirmiştir.

Mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak amacıyla kurulan Rekabet Kurumu, görevini yaparken bağımsızdır; hiçbir organ, makam, merci ve kişi kurumun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.

Rekabet hukukunun uygulayıcısı, idari yaptırım gücüne sahip olan Rekabet Kurumu, kanun yapıcı tarafından siyasetin etkisinden uzak kalabilmesi için büyük ölçüde siyasi otoriteden bağımsız bir yapıyla kurulmuştur. Uygulamada kamu yararının gözetilip gözetilmeyeceği düzenleyici kurumun yapısıyla bağlantılıdır. Düzenleyici kurum siyasetten ve düzenlediği piyasadan bağımsız fakat aynı zamanda hesap verebilir bir yapıda olduğu ölçüde kamu yararının gözetilmesi mümkün olacaktır. Ne var ki son dönemde yapılan yasal düzenlemeler Kurumun bağımsızlığını tehdit eder niteliktedir. Kurumun yönetim organı olan Rekabet Kurulunda siyasi otorite tarafından belirlenen üyelerin sayısı artırılmıştır.

Kurul üyelerinin siyasi otorite tarafından atandığı ve görevden alınabildiği bir Kurumun aldığı kararların, ne serbest piyasa ekonomisi, ne de yabancı yatırımcılar tarafından olumlu değerlendirilmeyeceği ortadadır.

Kanun teklifi ile 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un güncellenmesi ve Avrupa Birliği mevzuatıyla uyumlaştırılarak çağdaş düzeyin yakalanması, Rekabet kurumunun

aktif ve dinamik hale getirilmesinin amaçlandığı "minimis", "uzlaşma" ve "taahhüt" gibi yeni kavramların Türk Rekabet Hukuku'na kazandırılacağı ve böylece daha etkili bir rekabet hukuk sisteminin yerleşmesinin sağlanacağı ifade edilmektedir.

Bununla birlikte yapılan değişikliklerden bazıları net olmayan ifadeler içermektedir. Bu hususların uygulamada belirsizliğe yol açabileceği ve özellikle yapısal tedbir uygulama yetkisi ile elektronik verilerin toplanmasına ilişkin yetkinin tartışmalara yol açacağı ortadadır.

Maddeler üzerinden bakılacak olduğunda;

Madde 1 - 2003 yılında Avrupa Birliği'nin gerçekleştirdiği kendi kendine değerlendirme yönteminin yaşama geçirilmesi amaçlanmış, muafiyetten yararlanma yanında teşebbüslerin kuruma başvuru hakları da korunmuştur. Ancak Kuruma muafiyet başvurularının etkin ve hızlı bir şekilde sonuca bağlanması adına, Rekabet Kurumu'na kesin bir süre tanınması, başvuruların ne kadar sürede sonuçlandırılması gerektiğinin açıkça belirtilmesi uygun olacaktır.

Madde 3. Kanunun 9. Maddesinde yapılan değişiklikle Rekabet Kurulu'na başka yapısal tedbirler alma yetkisi verilmektedir. Rekabet Kurulu artık kartel kuran firmaları ya da hakim durumunu kötüye kullanan bir şirketi soruşturma yapıp tespit ettikten sonra, idari para cezasının yanında yapısal tedbirler de öngörebilecektir. Değişiklikteki ifadesiyle, firmalara rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kararında belirtebilecek, firmaların belirli faaliyetlerini veya ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmelerini karar altına alabilecek, bu devirler mülkiyet hakkına yönelik önemli bir müdahale olduğu için Rekabet Kurulu bu tedbire ancak davranışsal tedbirlerin işe yaramaması halinde ihlalle orantılı olarak ve istisnai olarak başvurabilecek denilerek teşebbüslere hukuki bir güvence tanımaktadır.

Taslağın getirdiği bu yeniliğin AB mevzuatına uyumla bağlantısının ne olduğu anlaşılamamıştır. Mülkiyet hakkına müdahale olarak değerlendirmeye açık bu husus yine, AB mevzuatına uyumu açısından tartışmalıdır.

Kurum eski Başkanı Prof. Aydın Ayaydın'ın konu hakkında basında yer alan ifadesi aynen şöyledir:

"Kurul üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atandığı ve daha da önemlisi görevlerinden alınabildiği bir rekabet otoritesine böylesine bir yetkinin tanınmasının serbest piyasa ekonomisi ve en önemlisi yabancı yatırımcılar bakımından çok olumsuz bir sinyal olacağını değerlendiriyoruz ve bundan geri adım atılacağını umuyoruz."

Madde 4 ile kartellerin ortaya çıkarılmasında yerinde inceleme yetkisi daha da artırılmaktadır. Firmaların rekabeti ihlal edip etmediklerinin tespitinde Rekabet Kurumları bilgi isteme ve yerinde inceleme yetkilerini kullanırlar. Böylece şirketlerin yazışmaları ve epostalarından rekabeti ihlal edip etmediklerini tespit edebilirler. Ancak son 20 yıl içinde şirketlerin yazışmalarının sayısal ortama kayması neticesinde, bu incelemenin firmanın merkezinde sınırlı bir zaman içinde yapılması zorlaşmış ve Rekabet Kurumuna şirket bilgisayarlarının kopyalarını alarak daha sonra inceleme yetkisi tanınmıştır.

Bu yetki tabii ki rekabeti ihlal eden şirketlerin tespit edilmesi ve böylece serbest piyasa ekonomisinin işler kılınması için önemli bir araçtır. Fakat son dönemde gerek kişisel verilerin korunması ve gerekse ticari sırların güven altında tutulması önem kazanan yeni kavramlar ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden Rekabet Kurumu'na böylesine kapsamlı bir yetki verilirken hem kişisel veriler hem de ticari sırlar için ilave güvencelerin sağlanması gerektiğini düşünüyoruz.

Bu kapsamda veri güvenliği, gizlilik ve kişisel verilerin yeterli düzeyde korunabilmesi ve hukuki güvenliğin sağlanabilmesi için ilgili Rekabet Kurumu personeli hakkında kullandıkları yetkinin ağırlığı ile orantılı yaptırımlar öngörülmesi isabetli olacaktır. Özellikle bilinçli veri ifşaları ve/veya sızdırmaları gibi durumlar karşısında, cezai sorumluluklar belirlenmelidir.

Madde 8. Avrupa Birliği mevzuatı dikkate alınarak yeni getirilen "de minimis" uygulaması ile Rekabet Kurumu daha önemli ihlallere yoğunlaşabilecektir.

Rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan işlem ve eylemlerin Rekabet Kurumu tarafından soruşturulmaması anlamına gelen ve kaynağını AB mevzuatından alan bu uygulama, pazar payı ve ciro gibi unsurları dikkate almaktadır. Yönetmelik ile belirlenecek pazar payı ya da cironun altındaki ihlal iddialarında Rekabet Kurumu konuyu soruşturma açmaksızın çözüme kavuşturabilecektir. Tabii ki kartel niteliğindeki rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz kısıdı gibi açık ve ağır ihlaller ise kapsam dışında bırakılıyor.

Olumlu değerlendirdiğimiz bu yeni düzenlemeyi daha iyi hale getirmek adına, belki soruşturulmayan ihlaller ile ilgili tazminat haklarının saklı tutulması düşünülebilir. Çünkü Rekabet Kurumu tarafından küçük ve önemsiz görünen bir vaka, rekabet ihlalinden zarar gören örneğin bir KOBİ için çok hayati olabilir.

Madde 9. Taslak ile vergide olduğu gibi uzlaşma imkânı ve taahhüt mekanizması hayata geçiriliyor. Mevcut düzende, Rekabet Kurumu firmalar hakkında soruşturma başlattıktan sonra, bunu sonuna kadar sürdürmek ve ihlal tespiti varsa, Ceza Yönetmeliğine uygun olarak firmalara ceza vermek durumundadır. Yine AB'de, bizim Rekabet Kanunu'muz çıktıktan sonra benimsenen uzlaşma ve taahhüt mekanizmaları ile hem Rekabet Kurumları hem de firmalar için oldukça uzun ve zahmetli soruşturma süreçlerinin taraflar arasında uzlaşma ile sona erdirilmesi hedefleniyor. Değişikliğin ilgili hükümleri bu mekanizmaları hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Rekabet Kurumu'nun etkin çalışmasına yönelik bir adım olacağından bunu destekliyoruz.

Madde 11. Kurum personelinin cezai ve hukuki soruşturmalar açısından Bankacılık Kanunu 104. Madde hükümlerine tabi olması ile personele hukuki bağışıklık sağlanarak soruşturmaların sağlıklı yapılmasını engelleyebilecek durumlara yol açabileceğinden teklif metninden çıkarılması uygun olacaktır.

Taslak ile ilgili belki ilaveten tartışılması gereken husus, uzlaşma sonrası cezada indirimle ilgili belirlenen %25'lik limitin, biraz daha yüksek belirlenerek daha motive edici hale getirilmesidir. Ayrıca uzlaşmaya başvurmak için son tarih olarak Soruşturma Raporunun tebliğinden sonraki bir aşama belirlenebilir. Böylece firmalar kendileri hakkındaki iddiaları görerek daha isabetli bir karar verebilirler.

Ayhan Altıntaş
Ankara

Yasin Öztürk
Denizli

MALATYA MİLLETVEKİLİ BÜLENT TÜFENKCİ VE 110 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ	SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
REKABETİN KORUNMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ	**REKABETİN KORUNMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.	**MADDE 1-** 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.
“Aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaftır:	“Aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaftır:
a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,	a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,	b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,	c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.”	d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.”
“İlgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri, 4 üncü madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının muafiyet şartlarını taşıdığının Kurul tarafından tespit edilmesi amacıyla Kuruma başvuruda bulunabilir.”	“İlgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri, 4 üncü madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının muafiyet şartlarını taşıdığının Kurul tarafından tespit edilmesi amacıyla Kuruma başvuruda bulunabilir.”
MADDE 2- 4054 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.	**MADDE 2-** 4054 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
“Bir ya da birden fazla teşebbüsün başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.”	“Bir ya da birden fazla teşebbüsün başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.”

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 3- 4054 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurul, ihbar, şikâyet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen Kanunun 4 üncü, 6 ncı veya 7 nci maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları ve teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmeleri şeklindeki yapısal tedbirleri nihai kararında bildirir. Davranışsal ve yapısal tedbirler, ihlalle orantılı ve ihlalin etkili biçimde sona erdirilmesi için gerekli olmalıdır. Yapısal tedbirlere ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulur."

MADDE 4- 4054 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,"

MADDE 5- 4054 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "iki" ibaresi "üç" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve Kanuna ekli (I) sayılı cetvel eklenmiştir.

"Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yürüten personelin kadroları ekli (I) sayılı Cetvelde gösterilmiştir."

"Cumhurbaşkanınca Kurum için belirlenen kadro kullanım esasları çerçevesinde, ekli

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- 4054 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurul; ihbar, şikâyet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen bu Kanunun 4 üncü, 6 ncı veya 7 nci maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları ve teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını ya da malvarlıklarını devretmeleri şeklindeki yapısal tedbirleri nihai kararında bildirir. Davranışsal ve yapısal tedbirler, ihlalle orantılı ve ihlalin etkili biçimde sona erdirilmesi için gerekli olmalıdır. Yapısal tedbirlere ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulur. Davranışsal tedbirlerin sonuç vermediğinin nihai kararla tespit edilmesi halinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine, yapısal tedbire uyması için en az 6 ay süre verilir."

MADDE 4- 4054 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,"

MADDE 5- 4054 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "iki" ibaresi "üç" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 4054 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve Kanuna ekli (I) sayılı Cetvel eklenmiştir.

"Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yürüten personelin kadroları ekli (I) sayılı Cetvelde gösterilmiştir."

"Ekli (I) sayılı Cetveldeki toplam kadro sayısını geçmemek ve mevcut kadro unvanları

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Teklifi)	(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
(I) sayılı Cetveldeki kadroların hizmet sınıfı, unvan ve derecelerinin değiştirilmesine Kurul yetkilidir.”	veya 10/7/2018 tarihli ve 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi eki cetvellerde yer alan kadro unvanları ile sınırlı olmak kaydıyla hizmet sınıfı, kadro, unvan ve derecelerin değiştirilmesi ile bu kadroların kullanılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.”
MADDE 7- 4054 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasına “Rekabet” ibaresinden sonra gelmek üzere “başuzman,” ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.	**MADDE 7-** 4054 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasına “Rekabet” ibaresinden sonra gelmek üzere “başuzman,” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.
“Rekabet uzman yardımcıları, rekabet uzmanlığına atanmalarında 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine göre derece yükselmesinden aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır.”	“Rekabet uzman yardımcıları, rekabet uzmanlığına atanmalarında 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine göre derece yükselmesinden aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır.”
MADDE 8- 4054 sayılı Kanunun 41 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.	**MADDE 8-** 4054 sayılı Kanunun 41 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.
“Kurul; pazar payı ve ciro gibi ölçütleri esas alarak rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini soruşturma konusu yapmayabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”	“Kurul; pazar payı ve ciro gibi ölçütleri esas alarak rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini soruşturma konusu yapmayabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”
MADDE 9- 4054 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin başlığı “Soruşturmaya Başlanması, Taahhüt ve Uzlaşma” şeklinde, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.	**MADDE 9-** 4054 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin başlığı “Soruşturmaya Başlanması, Taahhüt ve Uzlaşma” şeklinde, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.
“Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet	“Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Teklifi)

sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir."

"Kurul üçüncü fıkraya göre bir karar verdikten sonra aşağıdaki hallerde tekrar soruşturma açabilir:

a) Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması.

b) İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin verdikleri taahhütlere aykırı davranmaları.

c) Kararın taraflarca sunulan eksik, yanlış veya yanıltıcı bilgiye dayanılarak verilmiş olması.

Soruşturmaya başlanmasından sonra Kurul, ilgililerin talebi üzerine veya resen, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usuli faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıklarını göz önüne alarak uzlaşma usulünü başlatabilir. Kurul, hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamını kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşabilir.

Bu çerçevede Kurul, hakkında soruşturma açılan taraflara, ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettikleri bir uzlaşma metni sunmaları için kesin bir süre verir. Verilen süre geçirildikten sonra yapılan bildirimler dikkate alınmaz. İhlal tespitinin ve idarî para cezasının yer aldığı bir nihai kararla soruşturma sonlandırılır.

Uzlaşma usulü sonucunda idarî para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir. Bu madde uyarınca idarî para cezası tutarlarında indirim uygulanmış olması 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında indirim yapılmasına engel teşkil etmez.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir."

"Kurul, üçüncü fıkraya göre bir karar verdikten sonra aşağıdaki hallerde tekrar soruşturma açabilir:

a) Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması

b) İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin verdikleri taahhütlere aykırı davranmaları

c) Kararın taraflarca sunulan eksik, yanlış veya yanıltıcı bilgiye dayanılarak verilmiş olması

Soruşturmaya başlanmasından sonra Kurul, ilgililerin talebi üzerine veya resen, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usuli faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıklarını göz önüne alarak uzlaşma usulünü başlatabilir. Kurul, hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamını kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşabilir.

Bu çerçevede Kurul, hakkında soruşturma açılan taraflara, ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettikleri bir uzlaşma metni sunmaları için kesin bir süre verir. Verilen süre geçirildikten sonra yapılan bildirimler dikkate alınmaz. İhlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla soruşturma sonlandırılır.

Uzlaşma usulü sonucunda idari para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir. Bu madde uyarınca idari para cezası tutarlarında indirim uygulanmış olması 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında indirim yapılmasına engel teşkil etmez.

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Teklifi)

Sürecin uzlaşma ile neticelenmesi halinde, idarî para cezası ve uzlaşma metninde yer alan hususlar uzlaşmanın taraflarınca dava konusu yapılamaz.

Uzlaşmaya ilişkin diğer usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir."

MADDE 10- 4054 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Haklı gerekçeler sunulması halinde bu süreler bir kereye mahsus olmak üzere ve en çok bir katına kadar uzatılabilir."

MADDE 11- 4054 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 60- Kurumun para, evrak ve her çeşit malları Devlet malı hükmündedir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli, görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılırlar. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi kıyasen uygulanır."

MADDE 12- 4054 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 6- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda kıdemli koordinatör kadrosunda bulunanlar Başkan Yardımcısı kadrosuna, inceleme uzmanı kadrosunda bulunanlar rekabet uzmanı kadrolarına ve mesleki koordinatör kadrosunda bulunanlar rekabet başuzmanı kadrolarına; kurum danışmanı, Başkan danışmanı, idari koordinatör, müdür, araştırma uzmanı, basın danışmanı, sistem çözümleyici, veri iletişim uzmanı, programcı ve idari hizmet uzmanı kadrolarında bulunanlar araştırmacı kadrolarına, garaj şefi kadrosunda bulunanlar şoför kadrosuna başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bu şekilde atananların eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Sürecin uzlaşma ile neticelenmesi halinde, idari para cezası ve uzlaşma metninde yer alan hususlar uzlaşmanın taraflarınca dava konusu yapılamaz.

Uzlaşmaya ilişkin diğer usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir."

MADDE 10- 4054 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Haklı gerekçeler sunulması halinde bu süreler bir kereye mahsus olmak üzere ve en çok bir katına kadar uzatılabilir."

MADDE 11- 4054 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 60- Kurumun para, evrak ve her çeşit malları Devlet malı hükmündedir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli, görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından kamu görevlisi sayılırlar. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi kıyasen uygulanır."

MADDE 12- 4054 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 6- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda inceleme uzmanı kadrosunda bulunanlar rekabet uzmanı kadrolarına ve kıdemli koordinatör ile mesleki koordinatör kadrosunda bulunanlar rekabet başuzmanı kadrolarına; Kurum danışmanı, Başkan danışmanı, idari koordinatör, müdür, araştırma uzmanı, basın danışmanı, sistem çözümleyici, veri iletişim uzmanı, programcı, idari hizmet yetkilisi ve idari hizmet uzmanı kadrolarında bulunanlar araştırmacı kadrolarına, garaj şefi kadrosunda bulunanlar şoför kadrosuna başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bu şekilde atananların eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Teklifi)

her türlü ödemeler toplamı net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları yeni kadrolarına bağlı olarak fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler toplamı net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kadro unvanında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atananlara fark tazminatı ödenmesine son verilir. Araştırmacı kadrosuna atananlar kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte idari hizmet sözleşmeli olup Kurumun birinci fıkrada sayılanlar dışındaki kadrolarında bulunanlar; bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer alan aynı unvan ve dereceli kadrolara başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.

Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında atananların önceki kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurum kadrolarında idari hizmet sözleşmeli olarak görev yapmakta olan personelden, kadroları unvan ve/veya derece itibariyle bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer almayanların mevcut kadroları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur. Bu kadrolar, herhangi bir sebeple boşalmaları halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu madde kapsamındakilerden, 15/1/2012 tarihinde Kurum kadrolarında bulunan personel hakkında, anılan tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesi hükümleri de dikkate alınmak suretiyle uygulanmasına devam olunur.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

toplamı net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları yeni kadrolarına bağlı olarak fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler toplamı net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kadro unvanında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atananlara fark tazminatı ödenmesine son verilir. Araştırmacı kadrosuna atananlar Kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte idari hizmet sözleşmeli olup Kurumun birinci fıkrada sayılanlar dışındaki kadrolarında bulunanlar; bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer alan aynı unvan ve dereceli kadrolara başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.

Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında atananların önceki kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurum kadrolarında idari hizmet sözleşmeli olarak görev yapmakta olan personelden, kadroları unvan ve/veya derece itibarıyla bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen (I) sayılı cetvelde yer almayanların mevcut kadroları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur. Bu kadrolar, herhangi bir sebeple boşalmaları halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu madde kapsamındakilerden 15/1/2012 tarihinde Kurum kadrolarında bulunan personel hakkında, anılan tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesi hükümleri de dikkate alınmak suretiyle uygulanmasına devam olunur.”

(Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci ve 110 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 13- 4054 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda meslek personeli olarak çalışmakla birlikte, rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında haklarında ayrıca bir derece yükseltmesi uygulanmayanlar, başkaca bir koşul aranmaksızın bir derece yükseltmesinden yararlandırılır."

MADDE 14- 4054 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin Bakanlık tanımında yer alan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığını" ibaresi "Ticaret Bakanlığını" şeklinde, 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığıdır" ibaresi "Ticaret Bakanlığıdır" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13- 4054 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda meslek personeli olarak çalışmakla birlikte, rekabet uzman yardımcılığından rekabet uzmanlığına atanmaları sırasında haklarında ayrıca bir derece yükseltmesi uygulanmayanlar, başkaca bir koşul aranmaksızın bir derece yükseltmesinden yararlandırılır."

MADDE 14- 4054 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin "Bakanlık" tanımında yer alan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığını" ibaresi "Ticaret Bakanlığını" şeklinde, 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığıdır" ibaresi "Ticaret Bakanlığıdır" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TEKLİF METNİNE EKLİ CETVEL

(I) SAYILI CETVEL

REKABET KURUMU KADRO CETVELİ

SINIFI	UNVANI	KADRO DERECESİ	KADRO ADEDİ
GİH	Başkan Yardımcısı	1	3
GİH	Kurum Başdanışmanı	1	5
GİH	Baş Hukuk Müşaviri	1	1
GİH	Daire Başkanı	1	15
GİH	Daire Başkan Yardımcısı	1	20
GİH	Rekabet Başuzmanı	1	134
GİH	Rekabet Başuzmanı	2	10
GİH	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1
GİH	Hukuk Müşaviri	1	7
GİH	Hukuk Müşaviri	2	2
GİH	Hukuk Müşaviri	3	2
GİH	Rekabet Uzmanı	1	15
GİH	Rekabet Uzmanı	2	25
GİH	Rekabet Uzmanı	3	25
GİH	Rekabet Uzmanı	4	25
GİH	Rekabet Uzmanı	5	25
GİH	Rekabet Uzmanı	6	35
GİH	Rekabet Uzmanı	7	35
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	3	1
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	4	2
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	5	2
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	6	15
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	7	40
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	8	45
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	9	50
GİH	Özel Kalem Müdürü	1	1
GİH	Araştırmacı	1	30
GİH	Araştırmacı	2	8
GİH	Araştırmacı	3	7
SH	Tabip	1	1
SH	Diş Hekimi	1	1
GİH	Mütercim	3	1
GİH	Mütercim	7	3
GİH	Koruma ve Güvenlik Amiri	1	2
TH	Kütüphaneci	1	1
GİH	Memur	5	18

GİH	Memur	6	8
GİH	Memur	7	8
GİH	Memur	8	8
GİH	Memur	9	8
GİH	Sekreter	2	6
GİH	Sekreter	3	6
GİH	Sekreter	4	6
GİH	Sekreter	6	3
GİH	Sekreter	10	3
GİH	Mutemet	5	1
SH	Hemşire	1	1
SH	Sağlık Teknisyeni	3	1
GİH	Şoför	5	5
GİH	Şoför	6	2
GİH	Şoför	7	2
TH	Tekniker	3	2
TH	Tekniker	5	3
TH	Teknisyen	3	4
TH	Teknisyen	5	4
TH	Teknisyen	10	2
GİH	Güvenlik Görevlisi	2	6
GİH	Güvenlik Görevlisi	3	5
GİH	Güvenlik Görevlisi	4	2
GİH	Güvenlik Görevlisi	5	4
GİH	Güvenlik Görevlisi	7	1
YH	Garson	5	1
YH	Hizmetli	5	5
YH	Hizmetli	6	4
YH	Hizmetli	7	3
YH	Hizmetli	12	3
YH	Hizmetli	13	2
TOPLAM			**732**

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ CETVEL

(I) SAYILI CETVEL

REKABET KURUMU KADRO CETVELİ

SINIFI	UNVANI	KADRO DERECESİ	KADRO ADEDİ
GİH	Başkan Yardımcısı	1	3
GİH	Kurum Başdanışmanı	1	5
GİH	Baş Hukuk Müşaviri	1	1
GİH	Daire Başkanı	1	15
GİH	Daire Başkan Yardımcısı	1	20
GİH	Rekabet Başuzmanı	1	134
GİH	Rekabet Başuzmanı	2	10
GİH	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1
GİH	Hukuk Müşaviri	1	7
GİH	Hukuk Müşaviri	2	2
GİH	Hukuk Müşaviri	3	2
GİH	Rekabet Uzmanı	1	15
GİH	Rekabet Uzmanı	2	25
GİH	Rekabet Uzmanı	3	25
GİH	Rekabet Uzmanı	4	25
GİH	Rekabet Uzmanı	5	25
GİH	Rekabet Uzmanı	6	35
GİH	Rekabet Uzmanı	7	35
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	3	1
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	4	2
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	5	2
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	6	15
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	7	40
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	8	45
GİH	Rekabet Uzman Yardımcısı	9	50
GİH	Özel Kalem Müdürü	1	1
GİH	Araştırmacı	1	30
GİH	Araştırmacı	2	8
GİH	Araştırmacı	3	7
SH	Tabip	1	1
SH	Diş Hekimi	1	1
GİH	Mütercim	3	1
GİH	Mütercim	7	3
GİH	Koruma ve Güvenlik Amiri	1	2
TH	Kütüphaneci	1	1
GİH	Memur	5	18

GİH	Memur	6	8
GİH	Memur	7	8
GİH	Memur	8	8
GİH	Memur	9	8
GİH	Sekreter	2	6
GİH	Sekreter	3	6
GİH	Sekreter	4	6
GİH	Sekreter	6	3
GİH	Sekreter	10	3
GİH	Mutemet	5	1
SH	Hemşire	1	1
SH	Sağlık Teknisyeni	3	1
GİH	Şoför	5	5
GİH	Şoför	6	2
GİH	Şoför	7	2
TH	Tekniker	3	2
TH	Tekniker	5	3
TH	Teknisyen	3	4
TH	Teknisyen	5	4
TH	Teknisyen	10	2
GİH	Güvenlik Görevlisi	2	6
GİH	Güvenlik Görevlisi	3	5
GİH	Güvenlik Görevlisi	4	2
GİH	Güvenlik Görevlisi	5	4
GİH	Güvenlik Görevlisi	7	1
YH	Garson	5	1
YH	Hizmetli	5	5
YH	Hizmetli	6	4
YH	Hizmetli	7	3
YH	Hizmetli	12	3
YH	Hizmetli	13	2
TOPLAM			**732**

TBMM Basımevi - 2020